1

Notaty i Wypisy

T. 2gi

6000. Część Dąbrowicy Wielkiej lit: B w okr: Bialskim należała w 1829 do ~~kilk~~ kilku współwłaścicieli — szacunek jej był Złp: 31800.

6001. Huszcza w okr: Biał: składa się z ~~kilkunastu~~ pojedynczych części lit: od A do inn. ~~Ł~~ L. przestrzeni potomnie oznaczonych, do różnych cząstkowych posiadaczy należących.

6002. Horbów dobra w okr: Bialskim posiadał w 1829. Książę Adam Czartoryski — szacunek ich był wówczas Złp: 1180000.

6003. Wieś Tuczna w okr: Biał: należała w 1829 do 28. cząstkowych posiadaczy i szacunek żadnej części przestrzeni nie przenosił 5000. Złotych

6004. wieś Wiski w okr: Biał: składała się w 1829. z 12. pojedynczych przestrzeni lit: od A do L w hypotece oznaczonych, do cząstkowych posiadaczy należących — wartość żadnej z nich nie przenosiła Złp: 4000.

6005. wieś Brzegi w okr: Garwol: należała w 1829 do dobr Miastków Kościelny

6006. Mościska Stare A. w okr: Radzyń: należały w 1829 do ~~...~~ kilku współwłaścicieli tam wyliczonych

6007. Mościska Ostrowie B. ~~należały~~ w okr: Radzyń: należały w 1829 do Andrzeja Mierzejewskiego i Jakoba Gumowskiego w szacunku Złp: 8100

6008. Jonnik wieś w okr: Łukowo: należała w 1829 do dobr Porzgalicy Wielkie B. w okr: Radzyńskim

6009. wieś Ławki A. w okr: Łukow: należała przed w 1829. do rodziny Olenskich — szacunek ich był Złp: 110000

6010. Skarb publiczny Król: polskiego posiadał (według aktów) w 1829 następujące dobra w b: Wojew. Podlaskim:

- Kurlice — okr: Siedlce 1829/38
- Wiśniew — do.
- Grochów — Węgrów. w 1829/38.
- Liw — do.
- Korytnica do 1829/38
- Kotowierzyce i Mierzwice Łosice w 1829/38.
- Tonow — do
- Litewniki i Bonin do
- Łosice i Rudka do 1839-1829
- Łomazy — Bialsk. 1829/38
- Kijowiec i Dobryń do 1829/38
- Garwolin — Żelechowsk. 1839/1829
- Ludynie — do
- Ryki — do
- Prawda Garwolin
- 6. Sobienie biskupie do 1829/38.
- 7. Parysów 1829-1838 Włodawsk.
- 8. Krzywowierzby — do 1829/38
- 9. Stulno i Sobibor (w Kryłowskim, lub Stolno) do 1829/38
- 0. Kajetanowica — Radzyńsk. w 1829-1838.
- 1. Przytoczno 1829-1838
- 2. Łuków — Łukowsk. 1829/38
- 3. Trzebieszów Żelechów do 1829/38 i Obelniki w 1838)

6011. Szlubowski Antoni ojciec i Józef Szlubowski syn posiadali w 1838. dobra Antopol w okr: Włodaw:

6012. Znaczniejsza część powiatu Łowickiego i część Rawskiego jest w posiadaniu Księstwa Łowickiego. Jest to najpiękniejsza część kraju zapełniona pysznymi łąkami. Księstwo Łowickie prawie całe jest drobnemi osadami włościańskiemi pozasiewanemi na kolonizacyjnym sposobem.

6013. Rzadko może majątek, jak Sarnaki w Grodzkim, którykolwiek w tak krótkim czasie tak licznym ulegał zmianom. (W tym przeciągu czasu) dwa razy zmienił dziedzica i teraz (1856) jest własnością Księcia Leona Sapiehy.

6014. Anna Nakwaska Wojewodzina (z Krajewskich ~~obywatelka~~ była pierwotnie tylko kasztelanową) — autorka wielu powieści włoskich i francuskich — znana nadto z pamiętników drukowanych przed kilku laty w gazecie warszawskiej, obejmujących wspomnienia z młodości czasów b: Księstwa Warszawskiego z zasadami praw s.p. Anny Nakwaskiej było w rękopisie r 1840. siedząc pod tytułem: Wody Karlsbadzkie.

6015. Karolina z Potockich Nakwaska, synowa s.p. Anny Wojewodziny opisała i do druku podała w 1845 ~~...~~ Wody mineralne Wirtembergskie w Wildbad. Tej Nakwaskiej wydany został r 1842. „Dwór wiejski" ~~...~~ wg Hornarowej z francuskiego, szczątnie zaś 1856 przerobiła, do kraju naszego zastosowała i tym sposobem prawie oryginalne utworzyła dzieło ~~...~~

6016. Solec wieś kościelna nieopodal 30. dymów licząca (w 1856) w powiecie Stopnickim posiadająca wody mineralne, które pewną liczbę osób corocznie tamże sprowadzają. Stanowi część dóbr i gminy Zborów, do prywatnego właściciela należących. – Od m: Stopnicy jedną milę, od Buska 2 odległy, ma za czas lata urządzony stacyę pocztową dla dogodności kąpiących się. Co do składowych części wody i skutków, jakie na organizm wywiera, odsyłam ciekawych do dzieła P. Liebchena warszawskiego lekarza – Jeśli pominiemy to ożywienie, jakie tam w porze letniej napływ gości wywodzi, to że Solec w innych porach roku dość smutne i ubogie wygląda. Od wyjścia Stopnickiego znajdują się gmachy i zakłady publiczne jakoto: teatr, apteka, restauracya, jakie i ogród spacerowy. W spacerowy [illegible] nie, o pięć wiorsty odczuwi leży samo źródło i łazienki. – Są one (1856) stosowane liczbą ogółem 30, oddzielnych wanien liczące, co przy wzrastającej z każdym rokiem liczbie kąpiących się jest bardzo mała liczba – W r. 1856 przybyło się prawie 100 familii wszystkich a z Rossyi wydawano prawie 200 kąpieli –

Długi czas nie było w Solcu wody zdatnej do picia – Dziś sprowadza się woda podziemnemi rurami z Zborowa o 1½ wiorsty odległego – Fundusz na to Rs: 750. przeznaczył zacny dobroczyńca którego nazwisko wyryte jest na nowej studni.

6017. Od strony Stopnicy zbliżając się do Solca spotykamy na drodze tak zwaną Magierowską górę z której obszerny widok, odsłaniający się na równe i okryte borem niwy – ~~Zielona~~ z Magierowej góry ku Solcowi droga piasczysta, która nam przypomina ziemię dopiero na Ukrainie niemi Ukrainy.

6018. Dobra Świetlikowa Wola w okręgu Konieckim odległe od m: Miasty wiorst 14. Rozległość tych dóbr wynosi włók 45. miary nowopolskiej, z tych pod lasem włók 18. Ponownie z dzierżawna – W r. 1856 były do wolnej ręki do sprzedania, wiadomość u właściciela na miejscu.

6019. W dniu 23. Lipca 1856 zmarła w Łęczycy Jadwiga z Bielickich Mastowska, matronka i wdowa po s.p. Felicyanie Mastowskim, Sędzim pokoju okr: Łęczyckiego. Podeszły wiek, staropolskie cnoty domowe i obywatelskie, czyniły tę szanowną matronę przedmiotem powszechnego uwielbienia (która była osobą pobożną i dobroczynną) i obywatelską.

6020. Dobra i miasto Biała w okr: Bial: nabyte w 1838. do sukcessorów po Dominiku Xięciu Radziwille.

6021. tytuł własności dóbr Cisie w okr: Siedlce: nie był w 1838. uregulowany.

6022. Własność części C. Dąbrówki Stanów w okr: Siedlc: w 1838. nie była uregulowaną.

6023. dobra Dzierzby w okr: Węgrow: nabyte w 1838. do Sukcessorów Józefa hrabi Ossolińskiego.

6024. Tejże własność dóbr Drążgowa w okr: Zeluk: nie było w 1838 uregulowane.

6025. Demblin przeszedł w 1838. Skarbu Królestwa Polskiego.

6026. wieś Górki A. w okr: Siedl: której tytuł własności w r. 1838 nie był uregulowany.

6027. grodziska w okr: Węgrow: w 1838. nieuregulowane.

6028. Hrusztów czyli Husztów w okr: Łosic: należał w 1838. do Antoniego hr. Woronieckiego.

6029. Horbów a raczej Horbów w okr: Bielskim przeszedł w 1838 Skarb publiczny. ob: potę 6002

6030. Hańsk volumen II. przeszedł w 1838. Teofil Urbański Sukcesorowi Tom polączone wówczas volumen I. Hańska był skasowany.

3

6031. wieś szlachecka Jastrzębie Łupiny w okr: Siedlec składała się w r 1838 z 9ciu oddzielnych posiadłości literami od A do J. hypotecznie oznaczonych [illegible] poszczególnych części Jastrzębia

6032. Ludwik Bieniecki właściciel w 1838. dóbr Jabłonny Lacki i Jabłonny Ruskiej w okr: Węgrowa.

6033. Stanisław Skrutkowski właściciel dóbr, w r 1855. Przemyśl w okr: Płońsk którą podobno po ojcu Garwolinowej Woli [illegible] okr: Płońskim – mianowany został w 1856 Radcą Dyrekcyi Ubezpieczeń w okręgu Błońskim

6034. Czytam Ignacy Leszczyński czy inny właściciel dóbr mianowany został w 1856. Radcą Dyrekcyi Ubezpieczeń w okręgu Gostyńskim.

6035. Xiądz Karmodrija Ks. Bogdan kanonik honorowy Lubelski objął we 1856. probostwo w Błędowie wieś w obwodzie Grójeckim, powiecie Grójeckim

6036. Dziekan Łęczycki, proboszcz w Łęczycy, Kucharski własność Jan Kijewskiego Józef Mikiewicz otrzymał został w 1856. kanonik honorowy Łęczycki. [illegible]

6037. Józef Kremer Sekretarz Towarzystwa Naukowego Krakowskiego który został wreszcie potem członkiem Towarzystwa w tém stanowisku Kraków tytułem Krakowskie [illegible] – Dyrektor Krakowskiego uniwersytetu –

6038. Karol Mecherzyński profesor literatury polskiej przy Uniwersytecie Jagiellońskim. (1856)

6039. Na ~~targu~~ św. Jańskim Jarmarku na wełnę w Warszawie r 1856. odznaczył się cienkością wełny, [illegible] wełna z Chełma Skórzewskiego, z Grochowa Siemińskiego Wincentego, z Brzezinowic Brzezińskiego, z Małkinii Ostrowskiego, z Żytna Siemińskiego Jana, z Szczawina Glinki, z Żagorza Simińskiego Jacka, z Braniny Słubowskiego Józefa, z Czarnej Morsztyna, z Kuźmienicy wełny kr: Kalisza Lubińskiego.

6040. dobra Jabłon w Wtodaw: posiadała w 1838. Emma Stryjewska post. [illegible]

6041. Kisielany A i B. w okr: Siedlec – należały do kilku szlacheckich posiadaczy. okr: węgr:

6042 W r 1838. posiadali części B. w Kudelczynie w okr: Węgrow: Ignacy Tomasz Karim: Wojc. Jan i Józef Kudelscy – część C. Ignacy Kudelski

6043. dobra Kałskie w okr: Węgrow: posiadał w 1838. Edward Szydłowski

6044. Kamionki Lacki część A. w okr. Drohi: posiadali w 1838. właściciele nieznani; a część B. Szymon Czapski –

6045. Miasto i włości Kaden A. posiadał w 1838. Władysław Hr: Branicki – część B. Walenty Sarnecki

6046. Wykaz właścicieli wsi Korczówki w okr: Biał: byli w 1838. nieuregulowani –

6047. Księga hipoteczna dóbr Kock volumen I skasowany – Kock vol: II należał w 1838. do Aleksandra d'Anstaedt – w Radzyn: okr.

6048. Krasusie Łaźnia Wola w okręg: Łukow: składała się w 1838. z trzech głównych części czyli posiadłości – z tych część A. posiadali w 1838. ard: Leibe, ard: Kibel, Bracia czyli Mosiek Kraśuski – część B. Fekla i Szymon Kraśuscy – część C. Jakób i Marjanna Wilczyńscy

6049. dobra Nepłów w okr: Siedl: należały w 1838 do Jana i Karoliny Ordęgów

6050. Radzeniu a wioska z kościołem i klasztorem ojców Bernardynów, na pięknej w Pałacu Zamojskim, w narowni okolicy, zbudowanym jeszcze w [illegible] w 1667. nie należy do Ordynacyi Zamojskiej. Była ona wtedy własnością Mikołaja Świrskiego biskupa Cytrańskiego i administratora biskupstwa Chełmskiego

który rozmiósła się wieść o cudownem zjawieniu się wtedy Św. Antoniego i o cudach których doznawali wówczas okoliczni mieszkańcy, biskup [illegible] przekonawszy się na miejscu o prawdziwości cudów, podał myśl Królowej Maryi Ludwice, aby [illegible] podziękowała Bogu i wyratowania kraju z [illegible], wzniosła na cześć Św. Antoniego świątynię. — Ażeby więc sam cnotliwy biskup, zbudował własnym kosztem [illegible] kościół najprzód na wodzie poświęcony przez Św. Patrona kaplicę na cześć Najświętszej Panny, a następnie na górze, kościół z klasztorem, umieszczając w wielkim jego ołtarzu bogatym i cudownie wstawiony obraz Św. Antoniego [illegible] dwa [illegible] [illegible]. Odtąd poczęła się liczba ofiar, upiększał się kościół, a lud mnóstwem nych doznawał cudów; chorzy odzyskiwali zdrowie, chromi chód, ślepi wzrok, a wszyscy strapieni odchodzili z pociechą, bo tak przyrzekł Sty Antoni Szymonowi, biednemu tkaczowi, którymu to się tyż w dniu 8. maja 1664. r. cudownie śród światłości na górze objawił.

Sty Antoni czczony tu jest, jak zawsze jako patron zgubionych rzeczy, skradzionych dobytków lub utraconych [illegible] [illegible] osób o których powrócenie i odzyskanie gdy się kto z wiarą i nadzieją modlił, doznawał cudu, odzyskiwał zgubione rzeczy, ~~[illegible]~~ skradzioną [illegible] i [illegible] osoby, które już miał za stracone.

6051. Dnia 25. Sierpnia r. 1856. zmarł z tego świata /podał W. D. w Num: 231. Gazety Warsz: z r. 1856./ we Wsi Zagórzu powiatu Wieluńskim s. p. Benedykt Lemański, Sędzia pokoju okręgu Ciepłuchowskiego; Potomek szlachetnej, zasłużonej, od wieków w Prusach zachodnich osiadłej rodziny, de Guer-Lemańskich, syn Józefa, wyszedł z pocztu Wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej, w sławnym pułku Raczyńskiego, obdarzony chlubnie od natury rozumem, pamięcią w postępowaniu i [illegible], wsparty zaś przymiotami umysłu i serca niewzruszonym dobrem, sprawiedliwy i [illegible] prawy, był jednym z najznakomitszych w gubernii, to jest [illegible] [illegible] Starostwa. Zostawił osieroconą żonę Maryę z Prondzińskich i liczną rodzinę, dla której w nim nietylko ojca, ale prawdziwego dobroczyńcę utraciła — ob: we [illegible].

6052. Dnia 8. Września r. 1856. w dzień Narodzenia Najświętszej Panny, poświęcony zakład w Mokotowie nowo wystawiony [illegible] kościołek pod wezwaniem Narodzenia Najśw: Maryi Panny podług planu budowniczego Łessmanowskiego — ~~[illegible]~~ Z powodu przypadającej w dzień tym Uroczystości Narodzenia Najś: Maryi Panny, rocznica poświęcenia tego, szczytu Bożego, ma być obchodzoną w niedzielę niedomnotą po świętach. Vice-Prezes Towarzystwa Dobroczynności Pustowski najpierwej tego starań około wzniesienia tego kościołka —

6053. W Brzozie w dobrach s. p: Jenerała Jana Ożarowskiego (w Gub. Radomsk) wzniesiony został (mniej około r. 1856) podług planu budowniczego Łessmanowskiego podobny zupełnie/ co do budowy i obszerności do Mokotowskiego, kościołek —

6054. Dnia 8. Wrześ. 1856, zakończył w Warszawie życie s. p: Tymoteusz Lipiński b: profesor szkół publicznych, Członek Cesarskiego Towarzystwa Geograficznego, Urzędnik b: Uniwersytetu Warszawskiego, zasłużony Literat, mąż nieskazitelnego charakteru, spółczynnik [illegible] Starożytnej Polski, najznakomitszy zbieracz polskich przystów, wnikliwy numizmatyków i [illegible] [illegible] dzieła pism [illegible] a szczególny Bibliotheki Warszawskiej. Zob: [illegible] pod No 6094.

6055. Kasper Miaskowski poeta pełen barwy i charakteru urodził się w r. 1549. w Smogorzewie w W: Kaliszu (dziś w Wschowskim Kr: w WX Poznań) z rodziców nie majętnych. Osiadłszy na Wsi w Włosnowowie pod Gąbinem

tu od gospodarki wracając do pióra się wziął w samotności – Rouiny premostyły się do Smugorzewa dziedziny ożenił się z Zofiją Szrodrowską – ~~Umarł Miaskowski w 1622 roku~~ – Cały swą duszę obrócił ku religii, ku nauce i poezyi i w nich dla smętnej swej duszy szukał ulgi i uciechy. Umarł w 1622 r.

6056 W dniu 21. Sierpnia 1856 Hipolit Gorski syn s.p. Feliksa i Katarzyny z Wtostowskich Gorskich, zaślubił Eugenij z Ryptowskich Biernacką, Kaliszkę mi(?)sta Stawu. –

6057. W r. 1838. posiadali Lubieryn w okr: Włodaw: Wincenty Józ: i Józefa Bełkowscy

6058 dobra Litewniki i Bonin posiadał w 1838. rząd Król: pol: tóż samo i Lice w okr: Radyn: ?

6059. dobra Mordy w okr: Siedlec: posiadł w 1838. rząd Król: Pol.

6060. dobra Mostów w Łosic: były w 1838. własnością Maryanny Karoliny Jzdebskich, Piotra Tomyskiego i Skarbu publicznego

6061. Miasto i dobra Międzyrzec posiadł w 1838. Konstanty Książę Czartoryski

6062. na Mściskach Ostrowcu B. w okr: Radyn: właściciele nie byli w 1838 ewyalowani: –

6063. dobra Maciejowice w okr: Łukow: ~~należały~~ były w 1838. własnością Dziedziny Stanisława i Augusta Zamoyskich –

6064. Niecieczka w okr: Węgrow. zabrał w 1838. kilku wspólwłaścieli – B. dr Wojciecha Suchodolskiego cześć C. dr Jana Antoni Julia: i Antoniny Suchodolskich

6065. dobra Osiéck w Garwol: posiadał w 1838. Aleksander Potocki –

6066. Prostyn w okr: Węgrow: co do tytułu własności nie był w 1838 – ewyalowany

6067. miasto Łask (spalone w r. 1856) dotknięte zostało klęską pożarów, w której spaliło się 66. domów mieszkalnych i 48. zabudowań gospodarskich, a nadto uszkodzonych zostało 27. innych budowli, z czego ogromniejsze szkody do 30,000 RS.

6068. Kraszewski należy do najulubieńszych i najpłodniejszych z obecnie żyjących pisarzy polskich; urodzony 1812 r. napisał on już przeszło 100. tomów, romansów, powieści, wspomnień z podróży, studyów literackich i historycznych, nie licząc w to nader licznych artykułów, jakimi prawie wszystkie czasopisma polskie zasilał, zwłaszcza Tygodnik Petersburski i fejleton Gazety Warszawskiej zasilał; przez Atenaeum: przez dziennik belletrystyczny „Athenaeum," wydawał. –

6069. Książę Karol Radziwiłł, mający przydomek Panie Kochanku, głowa stronnictwa staropolskiego za czasów Stanisława Augusta.

6070. Właściwemi bohaterami dzieła Hen: Rzewuskiego Listopad (Książę Pane Kochanku – malujący ~~–~~ ~~–~~) byli, jego stronnikowie, są dwaj bracia Strawinscy, z których starszy, idąc za przykładem ojca, duszą i ciałem stronnictwu staropolskiemu był oddany, kiedy młodszy ulegając wpływowi matki pięknej, lecz lekkomyślnej kobiety, wszedł na dwór i z nim ~~–~~ został powiernikiem i ulubieńcem Stanisława Augusta, dworskiem nieprzychylnej obcości wszelkiej i zwierzęcej ówczesnej Francyi

6071. Kiedy w m-cu Czerwcu ~~lipcu~~ r. 1796. zabyrały się na całym prawie obszarze Prus Południowych i Nowowschodnich uroczystości aktów hołdu prawdziwych, a Pruscy zapełnionemi ministrowie Króla ~~Polskiego~~ Pruskiego, nad ~~–~~ mieszkańcami M. Warszawy i licznie zgromadzonej szlachty województwa Mazowieckiego odezwali się Mdr Iwanowski, delegowany z ziemi Rożańskiej, powiatu Makowskiego (wz Aleksander ob. byw: 3509. lub też Stanisław Sędzia grodzki Ciechanowski ob. byw: 3602) i Floryan Drewnowski, delegat ziemi Łomżyńskiej (z dołuchi powiatu Łomżyńskiego) ob. byw: 2848 w mowach pochlebnych dla nowego stanu rzeczy

6072. Pratulin nabiad w 1838. do Maryi Mostowskiej Ministrowej Sprawiedl.

6073. dobra Przewłoka w okr: Włodaw: składała się w 1838. z 4. głównych części liter na A B C D. hypotekę osobnych i należących do tylu pojedynczych posiadaczy —

6074 dobra Msciow z 3ma folwarkami w okręgu Sandomierskim nad Wisłą położone z obszernemi łąkami, pastwiskami i laskiem, na trakcie z m.: Zawichostu do Sandomierza, obejmujące powierzchni [illegible] włok 46. miary nowopol; od m: Sandomierza 3½ wiorst, od Zawichostu 9½ wiorst; od Ożarowa 21. wiorst — były do sprzedania z wolnej ręki w M.cu Styczniu 1856 — Właściciel dóbr na miejscu —

6075. Anastazy Karnkowski dziedzic dóbr Biskupice w okr: Konińskim rozstał się ze światem w końcu r 1855. przeżywszy lat 41. — zostawił syna, pasierbicę, brata i żonę.

6076. części niniejszej C. na Paszkach Wielkich w okr: Radzyn: posiadali w 1838 Maryanna Niewęgłowska, Katarzyna Karolina, Rozalia i Franc: Domańskie Część D. Józef Paszkowski i Justyna Domańska.

6077. Uważyć wszystkie dobr Posusze w okr: Radzyn: skasowana do dóbr Międzyrzecza nowe Miedzn

6078. Rafał Majewski syn niegdyś Wojciecha, Marszałka szlachty powiatu Gostyńskiego rozstał się ze światem w dziedzicznych swych dobrach Przybie na dniu 15 Grudnia 1855 r. w Krasnystawie

6079. dobra Borowa w 1856. Aurel: Hrabi Połubiński [illegible] w gub: Lubel mają obszerne lasy w których wiele dzików i innej grubej zwierzyny znajduje się.

6080. W d: 26. Grudnia 1855 rozstał się z tym światem w Wadynie s.p. Antoni Książę Jabłonowski dziedzic Annopola (stanowiący własność syna) — po to jego Pauliny córki Marszałka Koron: Mniszcha — zostawił córkę jedynaczkę hrabinę Małachowską i wnuków — sprawdzić w Kuryer! 9017. cytatem [illegible])

6081. Paskady A w okr: Radzyn: posiadali w 1838. Anna Zebrowska i Ludwik Machowski

6082. Część tytuł własności części A na Popławach w okr: Łuków: nie był w 1838. uregulowany

6083. Psia Córka niegdyś w okr: Łuk: Balbiny Rzyhowskiej w 1838. [illegible] skasowany —

6084 dobra Prawda w Łukow: należały w 1838 do Jenerała Godowina

6085. miasto i włości Parysów w okr: garwol: posiadali w 1838 Aleksander Rożnicki i Józefa Orłowska —

6086. Rzątynia dany dwie części główne A i B w okr: Węgrow: nie miały w r 1838. uregulowanych tytułów własności

6087. Rozbity Kamień w okr: Węgr: należał w 1838. do Emiliana Brzezinskiego Onufrego Jastrzębskiego i Antoniego Liebe —

6088. Ryki Olchny B. w okr: Węgrow: należały w 1838 do rodzeństwa Odachowskich.

6089 We wsi Komarowie (należącej do dóbr Przegaliny (gdzie jest dwór) JW. Cecylii Wysockiej, wdowy po Rzecz: Radcy Stanu Członku Senatu [illegible] zostałe w d: 22. Grudnia 1855 poświęcenie kościółka parafialnego — [illegible] zgorzałego dawnego kościoła (w [illegible] 1848.) [illegible] właściciele niniejszy przyczyny swoje majątkowe w obrębie parafii Komarowskiej [illegible] zaś staraniem, troskliwością i wiele zmarłym przez przykładającej a pod [illegible] [illegible] [illegible] pieniężnym [illegible] Kollatorki, powstała nowa Świątynia cała z cegły

murowany i kaplicami szlacheckiemi otoczona. Wewnątrz zdobi ją 5 ołtarzów z których trzy, to jest: wielki i 2 boczne wspierają się na gustownie rzeźbionych i złoconych filarach.. Obraz Sw. Wawrzyńca dyakona Męczennika w wielkim ołtarzu i niepokalanego Poczęcia NP. Maryi w ołtarzu bocznym, są dziełem pędzla P. Czernera; dwa inne, t.j. Sw. Trójcy i Sw. Antoniego Padewskiego, wyszły z pod pędzla P. Sintlera, obu artystów malarzy zamieszkałych w Warszawie — organy na 9 głosów do budowy Ka-cyuskiego organmistrza z Siedlec —

5

6090. W dobrach Rudno w Pru Stanisławów: położonych 35 wiorst od Warszawy pod okręgiem na trakcie brzeskim lubelskim, przy szosie powiatowej i przy karczmie — [illegible] na gruncie —

6091. Jaś Wołowski Radca Stanu Nadzwyczajny: b: Urzędnik kancellaryi Rady Stanu, Emeryt, Kawaler Orderu Sw. Stanisława Kl: 2 z gwiazdą, służbie krajowej poświęcony, urodzony 12 Lutego 1775 r. zszedł z tym Swiatem w Warszawie 16 Sierpnia 1856 przeżywszy lat 81.

6092. Dyonizya z Płaskowskich Morzycka, wdowa Radcy Wojewódzkiego i Sędziego pokoju okr: Kowalskiego, 2 córka Wojciecha Płaskowskiego i Brygidy z Czapskich Wojewodzianki Malborskiej rozstała się z tym światem d: 15 Sierpnia 1856. w Warszawie, przeżywszy lat 78.

6093. Wincenty Majewski zmarł w zawodzie prawniczym Mecenas, obrońca przy Warszawskich Departamentach Rządzącego Senatu. Dziedzic dóbr Krasice w pru [illegible]; żona Joanna z Jeziorańskich —

6094. s.p. Tymoteusz Lipiński urodził się w Grodzieńskiem we wsi Dereczynie d: 24 Sierpnia 1797. Mając Józef [illegible] Wizytator Generalny szkół publicznych w Królestwie Polskiem, członek czynny b: Towarz. Przyjaciół Nauk, autor ważnych materyałów do Dziejów oświaty w kraju, jakim było sprawozdanie z przeszłości urządzenia ciała edukacyjnego dnia 7 Stycznia 1812. r. przez niego skreślone (którym był wtedy s.p. Józef Lipiński) Tłumacz Wielkiego i czynnych autorów — Tymoteusz jego [illegible] [illegible] wcześnie pochował, Syn [illegible] b: Towarz: Przyj. Nauk od [illegible] 1811. na opiekę i wychowanie [illegible] tego prawego męża, niektórych dzieł [illegible] pisarza pilnego zostawił miłośnika mowy polskiej, obierana pamiątek przeszłości krajowej i naukowych [illegible] Dalszy rozwój jego i pracy czytaj w Materyałach [illegible] [illegible] wydanych w roku 182

6095. Droga żelazna St: Petersbursko-Warszawska przechodzi przez grunta dóbr Targówek i Zab. ki w Gub. pu Warszaw: — oraz Dworaki, Pelkuty, Zdroje Nowe, Zdroje Stare i Gaszówka, Ożarów w Pru Łomżyn.

6096. Lenartowicz jest wielkim poetą, tego ostatnie utwory są arcydziełami, do których nie już z [illegible] pióra lecz z miłością serca i wdzięczności ducha się przychodzi. —

6097. Wincenty Pol, między wieszczami gawędziarzem wieśniaczym, jest twórcą Mohorta, rapsodu rycersko-szlacheckiego, jest bardziej autorem dobrze, swojskie wszelkie oświadczenia przenosi poeta, kronikarzem, nie Bardem, Minstrelem. —

6098. Ludwik Kondratowicz (Syrokomla) jeden z najszczęśliwszych i najbardziej lubionych poetów nowszej epoki. —

6099. Gustaw Zieliński jako autor Kirgiza zajmuje sobie w naszej literaturze niepoślednie miejsce. Nowość pomysłu, wierność języka i szczytne obrazowanie, którem poeta ten celuje, a do tego jeszcze urok osobistej wartości i wstęp publiczny autora sprawiło że publiczność krytyczna przyjęła Kirgiza a którym ogłaszała. — W poemacie Stepy autor zjednał sobie wierną sympatyę i szczery szacunek każdego czytelnika. — Tymczasem wszystkie poezye nikomu dalsze nawet —

6100. Po [illegible] w r. 1795. Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęły się w kraju różne sprawy konkursowe, w których prawnicy spadkobiercy [illegible] [illegible] i subhastacye wielkich szlacheckich majątków Polskich — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się z swemi pretensyami do Władysława Gurowskiego, Lyttera Marszałka litewskiego, [illegible] Poniatowskiego b: Podskarbiego Wiel. koronnego [illegible]

Adam Poniński b. podskarbi Polski i W. Przeor Maltański przejąd się dnia 4 Stycznia 1798. ze światem. Przed 20. laty (około r. 1778) prowadził do pod[illegible] dziedziców a przy końcu dni swoich cale nic; byłby w nędzy zginął, gdyby siostra jego, księżna Kurlandzka, nie była go wsparła. W miesiąc przed śmiercią zwolniono go w chałupie wiejskiej pod Warszawą, a przed samą śmiercią w domu jednego z jego dawnych sług na przedmieściu, który litując się nad nim, przyjął go do siebie, dając schronienie przed prześladowaniem dłużników. Jego życie i [illegible] [illegible] bez wzgl[ędu] na [illegible] dwóch ostatnich wieków i najosobliwszych odmian losu (z Gazety Prus Południowych z 15. Lutego 1798 r.)

6101. dobra Sanniki w Gostyńskiem mają wypalonej około 400 korcy przemy i tyleż żyta.

6102. wieś Wytrzyszczki w okr. Zgierskim, 3 wiorsty od m-ta Ozorkowa, około [illegible], dziesięcin 230 mająca – była najpewniej w r. 1856 do sprzedania w Rs. 5400. Dochód czysty z czynszów i propinacyi, po opłaceniu podatków i konwencyi (wynoszący Rs. 750) czynił w ogóle Rs. 450. w dwóch ratach wypłacających się.

6103. P. Jakóbkowski b. Naczelnik wydziału Urzędu Municyp. ~~m.~~ m. Warszawy, a obecnie emeryt, zebrał liczne i ciekawe notaty dotyczące historyi tego miasta, które szanowny zbieracz przed sposobności [illegible] pod każdym względem. – Wiadomo jak wielkie przysługi oddaje P. Jakóbkowski przy wydawaniu Cmentarza Powązkowskiego, przez K. Wł. Wójcickiego. Notaty o których tu mowa, stworzą on naprzeć autora Rysu statystyczno-historycznego Warszawy. Do wielkiej [illegible] przy nowo opracowaniu przez tegoż dzieła mającem nosić nazwę historyi Warszawy.

6104. ~~dobra Czerników~~ dobra Lesznowola (Rostworowskich) o 35. wiorst od Warszawy, a 1½ wiorsty od szosy Krakowskiej odległe, pod Tarczynem – mity pięknej obszernej które z [illegible] jest (w 1856.) sprzedane –

6105 Ferdynand Knypper Inspektor Jener. Ceł w Król. Pol. miał w małżeństwie Zaborowską Cześnikównę Zakroczymską. – Z tego małżeństwa Urszula Gostkowska zgasła we wsi Naborowcu w Pu. Płockim w 44 roku życia, zostawiwszy nieutulonego męża, syna i córkę [illegible].

6106. dobra Glinnik w okr. Łowickim o 3½ wiorsty od szosy, a wiorst 21. od kolei żelaznej, pod miastem Głowno, o wiorst 21. od fabryki cukrowej w Łyszkowicach, mają rozległości włók 28 morg. 13. czyli dziesięcin 426. – gleba ziemi w 3/4 częściach jest pszenna, a w 1/4 dobra żytnia – siano łąkowe [illegible] pas 50 [illegible] – ogród fruktowy z pięknych gatunków drzew [illegible] – Podatku Zw. Zrod: wynosi w Rs. 1545. [illegible] do sprzedania [illegible] 1615[illegible]

6107. We wsi Prażmowie w Pu. Warsaw.: jest młyn duży o 4. gankach z 1856.

6108. Nikodem Niemirycz dziedzic dóbr Staropola w Pu. Rawskim zaślubił w Zarzeczu d. 26. Stycznia r. 1856. Joannę Szymanowską córkę Felixa Szymanowskiego b. pułkownika b. Wojsk polskich –

6109. Kazimierz Łubieński ma w małżeństwie Maryę z hrabiów Krasińskich

6110. folwark Wnory Pasochy (włók 24 [illegible]) z attynencyą na Wnorach Wiechach (włók [illegible] ~~około~~ 30 włók miary n. pol.: ~~[illegible]~~) rozległości mających w [illegible] od szosy Białostockiej o półtory mili, a wiorst 10 [illegible] w ziemi [illegible] Dr. Petersbursko-Warszawskiej – [illegible] był wypuszczony w 1856 [illegible] 1857 [illegible] w Rs. 600 za włókę. –

6111. W dobrach Górki Pu. Łukow.: na [illegible] (Lubelskim) w bliskości miasteczka Garwolina i szosy [illegible] założono w r. 1856. fabrykę araku, wódek słodkich, likierów, oraz spirytusu –

6112. Umarły w r. 1856. d. [dn. 31 Stycz.] hrabia Ludwik Małachowski [pułkownik wojsk polskich] (syn Antoniego Wojewody Mazowieckiego i Katarzyny Działyńskiej, synowiec Stanisława Marszałka), dziedzic dóbr Białaczowa, Rzewaczą, Borkowic, Niedania, Nałęczowa, Turzynka i Skadoni. W młodości wstąpił do wojska i dosłużył się stopnia szefa szwadronu, później jako sędzia zasiadał w b. Radzie Wły Sandomierskiej. Z Ludwiki Komarowny zmarłej w r. 1850. zostawił 2. córki: hrabiankę Hortensyę i hrabinę Tacię Sierakowską; a z drugiej, zmarłej w r. 1842. hrabiny Stefanii Plater, kilkoro wnuków.

6113. Kacper, hrabia Potulicki dziedzic dóbr Obory pod Warszawą, oraz [illegible] włości z Teresy z hrabiów Mitrzyńskich miał (oprócz innych dzieci) córkę Konstancyę wydaną w 1856. Zygmuntowi hrabi Skórzewskiemu synowi Rajmunda i Ma[illegible] wraz z [illegible] Skórzewskich z Lubiejewa pod Poznaniem —

6114 dobra Rowiny w Włodaw: okr: nr. [illegible] w 1838 włość [illegible] uregulowanych

6115. wieś Wilkołyce w Pow. Kaliskim obszerna włók nowo-pol. blisko 19. czyli dziesiątyn 291. przed kilku laty przemieniona, z podziałem na 4 pola w ośmiu działach w każdem czwartem polu ornem jest mórg 109. czyli dziesiątyn 55. Prócz tego wykluczonych jest osobno dla gospodarzy lub komorników blisko 2. włóki czyli ~~dziesiątyn 30~~ — tych łąk [illegible] w granicy tych [illegible] — Dwór nowo zbudowany na [illegible] — ogród obszerny drzewny i spacerowy — Pożyczka towarzystwa kredyt: wynosiła w r. 1856. Rs. 3600 [illegible] w r. 1856. do sprzedania. Filip [illegible] właściciel —

6117. dobra Walendów o 17. wiorst [illegible] Jerozolimskiej (w Warszawie)

6118. dobra Gołków, pod miastem Piasecznem, w odległości 18. wiorst od Warszawy

6119. W r. 1855. znajdowało się w Królestwie Polskiem 41. fabryk cukru z buraków w biegu będących. Z tych 23. wyrabia tylko mączkę cukrową, 7. wyrabiają cukier biały, a częścią sprzedaje mączkę, 11. rafinerye obok fabryk cukru. W ogóle we wszystkich fabrykach przerobić można rocznie około 1,800,000. korcy buraków (1,100,000. czetwerti); najwięcej wszakże dość buraków przerobionych dotychczas w tych zakładach. Dwieście w jednym roku dosi 732000. czetwerti czyli około 1,200,000. korcy.

6120. W dobrach Smidowice umarła z tego świata ś. p: Felicya z Piotrowskich Wędrychowska, małżonka Wędrychowskiego, b: Oficera b: Wojsk pol: [illegible] obr: Proszowskiego, [illegible] w żałobie męża i [illegible] córki — [illegible] oddał hołd, bliski [illegible] jej męża, [illegible] Julian Wędrychowski proboszcz Węgłowski — ~~[illegible]~~

6121. dobra Walewice odległe o 14. wiorst od M. Łowicza

6122. W dniu 29. Września 1855 umarł na wsi (niewiem w którym dniu) w Golicach w [illegible] ? Mikołaj Józef Basinski, Radca Kolleg: Sędzia Appell: Wrocław [illegible] Kawaler Orderu [illegible] III kl. [illegible] lat 15. w 67. r. życia.

6123. W Rudnie i Rudce [illegible] nad rz: [illegible] Bugiem, 14 wiorst od [illegible] jest (1856.) Fabryka Fortepianów [illegible]

6124. Rozwadów w okr: Łukow. składa się w 1838. a 5. cz. [illegible] części lit: A B C D E hypotecznie oznaczonych do tylu pojedynczych właścicieli należących —

6125. wieś Rzążyny czyli Rzążyny w okr: Garwol: składała się w r. 1838. z pięciu [illegible] części literami A B C D E. hypotecznie oznaczonych — [illegible] Rzążyny i [illegible] —

6126. W r. 1800. Król Pruski Fryderyk Wilhelm III w przejeździe z Poznania do Warszawy ~~[illegible]~~, z okolicy [illegible] we Wsi Grabów, aby poznać [illegible] Józefa Pruskiego [illegible] 114 lat wieku

27. Skibniew Sągole w okr: Węgrow: składał się w 1838. z 4 części W. A B C D. [illegible] - Właściciele części A i D nie byli w obwodzie w hypotece uregulowani - część B. posiadał Franc: Bujalski, część C. Skibniewscy -

6128. dobra Piaskowo przy trakcie bitym między Warszawą i Błoniem o 21. worst od Warszawy - składające się z dwóch folwarków i jednej wsi włościańskiej, [illegible] grunta jednego folwarku - przechodzą przez rzekę w odległości 17½ wiorsty od Warszawy - Cała rozległość Piaskowa wraz wynosi dziesiatyn 1050 ~~to jest~~ czyli 7 włok prawie 70 mórg nowopol: gleby pszennej. - Pomieszczenie dom [illegible] gospodarczych - 128. osób gospodarny [illegible] [illegible] ogród fruktowy i spacerowy (dobra te były w 1856 r. do sprzedania z wolnej ręki.

6129. dobra Święcice na 22. wiorscie od Warszawy, a 5 od m: Błonia przy szose Kaliskiej Poznańskiej - graniczą z dobrami Piaskow

6130. Witold Kościelnicki właściciel dóbr Korzeniste w Pa Łomżyn: syn ś. p. Stanisława Kościelnickiego b: Sędziego pokoju i Anny z Bykowskich, zaślubił dnia 2 lutego 1856 Jadwigę Dunin córkę ś. p: Antoniego Dunina b: Referendarza Stanu i Emilii z Wykowskich właścicielki dóbr Dzierzbia w Pa Łomżyn: Ksiądz [illegible] w dobrach Pana młodego

6131. Dobra Dobrynice Wielki w okr: Siemic: w odległości 6. wiorst od traktu bitego Lubelskiego gdzie były [illegible] w 1856 na rzecz [illegible] sukcesorów [illegible] do spadku po ś. p: Aleksym Stefanowiczu, a mianowicie licznych przyborów myśliwskich i wielkiego zbioru rozmaitej broni sieczny i palny, z dawniejszych i nowszych czasów

6132. dobra Wiszniowice w gub: Wołyńskiej, dawniej dziedzictwa Książąt Wiśniowieckich a potem Mniszchów, z wspaniałym i bogatym w pamiątki pałacem, zostały wydane w 1856. od dawnego właściciela, Hrabiego Andrzeja Mniszcha, przez Księżnę Abamelik, potomkinię byłych Gruzyjskich Carów, a od lat kilku osiadłej w dobrach swoich na Podolu

6133. dobra donacyjne w obwodach Siedleckim i Łukowskim położone, a składające się z 4ch folwarków: Domanice, Dąbe, Gręzówka, i Trzynki i 10ciu wsi oczynszowanych. w których samych gruntów ornych dworskich znajduje się m: n: 1751. pr: 77. dochód czysty z sprzedaży [illegible], czynszów i propinacyi, po potrąceniu z tych zasad dochodu, wszelkich podatków, całe dobra [illegible], przynoszą rocznie Rs. 3683. kop 90½ - (były w 1856. do oddzierżawienia w administracyj rządowej.)

6134. dobra Stoczek w okr: Węgrów do kilku współdziedziców 1838 należące

6135. z konfrontacyi z: Radomskim w Radomskiem części na licytacyi w 1mu Września 1856 były do sprzedania bez wymienienia nazwiska dobra rozległości włók 243. w których jest lasu samego włók 100. z obszernemi łąkami, mogącemi dostarczyć siana do utrzymania w paszy krów 500. - w dobrach tych jest inwentarz: żyta kopy 314. pszenicy 50. pięćset w tym stosunku. - w dobrach jest rozmaita [illegible] wapna prawie siedziba budowle dworskie w najlepszym stanie, pałac murowany w [illegible] blachą kryty, z pięknem pomieszkaniem, oficyny murowane, [illegible] ogrody, owocowy i angielski, oranżerya z [illegible] drzewami cytrynowemi i pomarańczowemi starymi [illegible], [illegible] i [illegible], gorzelnia i browar. [illegible] Kr[illegible] ... [illegible] bowy jest 3000 Rs. w dobrach jest kościół parafialny o 8. [illegible] odległość dobr od Warszawy wiorst 56. (8.) wiadomość u Mecenasa adwokata [illegible]

6136. Chlubnie znany w literaturze naszej Ludwik Kondratowicz (M: 655) autor Margiera, Dębrogę, Chatki w lesie, kraków na [illegible] - (Syrokomla)

6137. Bogate wieś w Pu: Prasnyskim – gdzie w kościele parafialnym a warsz[tacie] sławnego organisty w r. 1855. z [lutni?] Kolatorowéj i tak harmonijnie zbudowane, że przeszły dziełami mistrzowskiemi godnie zajęte mogą miejsce – wielkość ich w niektórych głosach 8. stóp wynosi. –

6138. We wsiach Sowia Wola i Brzozówka przy trakcie militarnym z Błonie do Modlina położonych, o 28. wiorst od Warszawy a 5 wiorst od szosy Warszawsko[-Kampinoskiej?] są 2. karczmy – właściciel na miejscu w Sowiejwoli –

6139. dobra dz: Budziska pod miasteczkiem Żyrzyn w bliskości rzeki Wieprz 21. wiorst od traktu bitego Lubelskiego w Pow: Radzyńskim, zawierające morgów nowopol: 3414 (dziesięcin 1749.) z których do 1000. mórg roli i łąk w dwóch folwarkach [wydzielonych?] 13 i 7 polowych, do 1500. morg pięknego lasu [sosnowego?] średniego na [obręby?] i tak, że są wysoko i nisko-pienne urządzonego, [nakt?] od [sprzedania?] 28. włościan pańszczyźnianych i 4. czynszowych – były w 1856. do sprzedania. Właściciel we dworze Budziska

6140. dobra Modrzele w Pu: Pułtuskim, 56. wiorst od Warszawy, 25. wiorst od Pułtuska, a 28. wiorst od Wisły – mają rozległości 480. dziesięcin czyli włók 32 bór, młyn, gorzelnię i wszelkie zabudowania murowane (były w 1856. do sprzedania – właściciel na miejscu. –

6141. Uwodzony Świdziński dziedzic dóbr Sułgostowa w ok: Opoczyń: człowiek pełen nauki i [umiłowany?] archeolog – zmarł w Kijowie r. 1856. Zapisał on miastu Warszawie skarb nieoszacowany, składający się z księgozbioru, rękopismów, rycin, i t. p. wartości przeszło półmilionowej. Położony jednak zasadę przez siebie warunek, aby księgozbiór ten przyłączony był do majoratu margrabiów Wielopolskich, na których [został?] włożył obowiązek utrzymywania i powiększania téj biblioteki, a za to nawzajem zapisuje im majątek oszacowany na milion. – Zwłoki nieboszczyka przewiezione być mają do Krakowa dla złożenia ich w grobie w Sułgostowie (chyba w Ulwowie?) ks tam jest parafia –

6142. W dniu 2. Lutego r 1856. nagle zakończył życie we wsi Chruślinie w Gub: Lubelskiej, powszechnie kochany i szanowany, ś. p: Kacper Ursczak Złotkowski, b: Major b: Wojsk pol: a następnie obywatel ziemski

6143. dobra Przewłoka B w Pu: Radzyńskim, o wiorst 6. od miasta handlowego Parczewa, wiorst 35. od m: Międzyrzecza, a 49. wiorst od Lublina mające wysiewu ozimego przeszło korcy 65. i siana fur 1,30.

6144. dobra Kamienna w Pu: Włocławskim przy szosie Warszawsko-Toruńskiej, w bliskości miast fabrycznych, o 35. wiorst od m: Włocławka, 14 od Kutna i Gostynina, 10½ od Krośniewic, Dąbrowic i Lubienia; obejmujące roli ornéj w pszennéj glebie 612. dziesięcin (mórg 1200) przeszło; przynoszące znakomitej propinacyę, cegielnię, browar, wiatraki, cegielnię i dostateczną ilość siana – były w 1856. do sprzedania – Wiadomość u Wójta gminy Kamienna albo we wsi Skrzyno po prawym brzegu Wisły pod Włocławkiem.

6145. dobra Ciemierowo w Pu: Kosmin: 42. wiorst od Poznania, 14. od Pleszewa w Kraju Pruskim położone, 35 od Koszmina, 7 od Pyzdr, z gorzelnią, propinacyą w 8. folwarkach wraz z zarobnych lub kolonistów – były w 1856 do sprzedania – Wiadomość u JW. Rudzkiego dóbr Tomice, w Dzierżawie Ciemierowa

6146. dobra Bachorzyn i oddzielny folwark Wola Bachorska, od głównych dóbr Buczek odłączone, dogodnie na dwie położony lub według życzenia podzielić się dające w okr: Szadkowskim od m: Łasku wiorst 7. od miast fabrycznych i handlowych Zduńskiej Woli wiorst 21. a Łodzi 28. odległe, rozległości dziesięcin: 463 (włók 30. morgi n: pol) z których lasu było w 1856 około dziesięcin

w gruncie żytnym, w granicach szwajcarskich były w 1856. do sprzedania — Wiadomość u Włodarza we wsi Burku pod Łaskiem

6147. Kolonia Ustronie za Pragą, pod Ralewizną położona, w której są porządne zabudowania z ogrodem fruktowym

6148. Wieś Mikołajówka, 28. wiorst od Warszawy za rogatkami Marymonckiemi — z karczmą wszystko porządne — właściciel na miejscu — przy trakcie do Modlina

6149. Dobra Dobrzyniec Wielki w Pow. Stanisław: o 28. wiorst od Warszawy na trakcie Lubelskim, położone nad rzeką (ever ostrowie?) ma grunta w części 1. Klasy żytnie a w części 3. Kl: pszenne, las budowlany, także i torf, pałac duży w porządku, śliczne i malownicze okolice; przy nim ogród fruktowy — były do sprzedania w 1856)

6150. Folwark Tyrowszyzna z trzema karczmami w Pow. Ostrołęckim właściwy Antoniego Pusiaty będący — z lasami

6151. Srawły A. i B. należały w 1838. do kilku współwłaścicieli (w okręgu Łosic) wszystkie części w hypotece nie były

6152. Wieś Studzianki w okr: Bialskim składa się z sześciu stanowiących części czyli porcyi literami A B C D E F w hypotece oznaczonych do tytułu przedtem porządkowane należących — w 1838. część główna A posiadał Abraham Arulewicz, tudzież Maryanna i Jan Bielecki — inne części należały do różnych (dawniejszych) posiadaczy

6153. Sowin wieś położona w okr: Włodaw: główną część A posiadali w 1838 Agnieszka Ożarowska i Kajetan Radzymińska

6154. Wieś Stasiówka w okr: Łukow: składała się w 1838. z pięciu głównych części czyli porcyi lit: A B C D E. w hypotece oznaczonych w do tytułu przedtem właścicieli należących

6155. Dobra Walendów pod miastem Nadarzynem, o 17. wiorst od Warszawy za rogatkami Jerozolimskiemi ~~od Warszawy~~

6156. Folwark Młodzawy, wiorstę od stacyi kolei żelaznej w m: Radomskim odległy, obejmujący wszystkiego ornicy 25. dziesięcin (49. morg) i dzierżawiony jeszcze przez 100. kolonistów domem mieszkalnym i karczmą propinacyą —

6157. W Lubocrzyzy są skarby odkopane w skrzyni piórowanej (jaki zwierzęta?) Dr: Jarocki na Jarocrzynie twierdzi że między Nidą a Wisłą, wszystkich (wymienionych skarbów) więcej nad profesorów i uczonych ~~tysiące~~ takie skrzynie pokrywające których dzieje przy każdym. Rzeczywiście zwykle większych na brzeg morza ginie, bo niech nasze potytane stworzenia uwagi nie zwracanego więcej do czyjej się twierdzenia pielęgnowaniem przed krajowych, przed w pełnowi osiągalnymi przed rówieśnymi —

6158. Lipiński Karol rodem z Radzynia koło Siedlec, wykształcony we Lwowie, zwiedziwszy całą prawie Europę i zebrawszy tamże laury w sztukach wystąpieniach, został na dworze Króla Saskiego kierownikiem muzyki instrumentalnej jako pierwszy mistrz koncertów i od lat 20. (poprzedzających r. 1856) osiadł z rodziną swoją w Dreźnie — po tem zaś nabywszy sobie Regina z Garbaczewskich w r. 1855: osiadł tego samego — Najstarszy z 3ch Synów tego wybitnego (d: 24 Grudnia) Gustaw Lipiński pod (1856) doktorem praw.

6159. Wieś Szczepanki w okr: Łukow: w r. 1838 nie miała urządzonego tytułu własności

6160. Wieś Siedliska w okr: Łukow należała w 1838. do kilku współwłaścicieli.

6161. w folwarku Marcinkowskich w Pow. Maryam: o dwie wiorsty od stacyi pocztowej Wyżwer, założona została w r 1856. fabryka piwa bawarskiego

6162. Dobra Dziekanów o 14. wiorst od rogatki Marymonckiej pod Warszawą przy szosie do Nowogeorgiewska (Modlina) po lewej stronie Wisły — własność ...

6163. Dobra Łaszczków mające rozległości 1198 dziesięcin (włók 78) pomiędzy tem lasu 490 dziesięcin (włók 32) siana przez 450. ~~[illegible]~~ gorzelnię, budynki nowe dwór porządny, ogród piękny, grunta pszenne w 3/4 częściach 354 dziesięcin (700 morg) były w 1856 do sprzedania

6164. Wieś wznosi się nad stawem (prawidłowy?) zalewem z jednej strony rzeki Skotnickie i pod Koprzywnicą. (może być, dawniej)

6165. Alexander Radoliński, należący do różnych odcieni literalnej sztuki, przy wielkiej wolności, jako amator teatru, tę całą zdolność, uczciwość wydał w r. 1856 ubogim, w mieście Warszawie: .... M: Kaliszu wystąpujące kilkakrotnie w sprowadzanych teatralnych na dochód ubogich kaminkowych; nie jeden grosz, dzięki temu poświęceniu, wpłynął na ich staranie w razie nędzy i nieszczęścia ob: Ostarków w obr: Kieleckim.

6166. Część Śniatkowa dolnego A. w okr: garwol: nabyta w 1838 do Karola Kr: Jeziorskiego

6167. wieś Sokół w okr: garwol: przeszła w 1838 Skarbowi Król: Polskiego

6168. wieś Sulbiny dolne w okr: garwol: nabyta w 1838 do kilku współwłaścicieli

6169. dobra Tarków wielki w okr: siedlec: przeszły w 1838 Kat: Zielińska i Józefa Liczycka –

6170. Taczyski średnie A. w okr: Węgrow: nabyte w 1838 do kilku współwłaścicieli

6171. Terlików składa się z 3. części głównych przez tychże przybyłych właścicieli nabytych w 1838 w okr: Łosic:

6172. Aleksander Turzyński posiadał między innemi w 1838 dobra Tokary w ok: Łosic

6173. Terespol miasto rządowe – w 1838

6174. wieś Toczna w okr: Bialskim składająca się z 28. przyległych posiadłości do tychże przeszły nabytych i Toczna realność oddzielna to nominalna należąca do Pawła Przeradzkiego i innych 151 współwłaścicieli w 1838 należąca

6175. majątek Tuchowicz w okr: Radzyń: należał w 18~~40~~38 do Joachima Hempel i Henryka Kamierowskiego.

6176. Trojanów dobra w okr: Łuków: należały w 1838 do Ludwika Miedneckiego część to tenże. 2 w księdze RP: Łukowskiej 1812.

6177. Jan Dęb... posiadał w 1838 dobra Taluba w okr: garwol: ob: księgi 160. dawniej

6178. wieś Urzyniby w okr: Siedlec: składała się w 1838 z 3. głównych części, z tych posiadali A. posiadał Ant: Mik: Kazim: brana Korzjanowa – B. Aleksander Borychowski i Szymon Petrykowski – C. Marianna Wierzchowska.

6179. dobra Sobótka i Janiszów w Pr: Sandomier: sprzedane były wraz w kwietniu r 1856 (przez ...) w Trybunale Radomskim – Dobra Sobótka mają przestrzeni obszaru 1505 (morgów 3010. prętów 251 w ...) ... przez biegłych wyznaczony RS: 92,080. z tych potem na gruncie przeznaczony być może – Dobra Janiszów mają przestrzeni oprócz wspólności i Kwatrowianów obszaru 1175½ (mor. n: pręt. 2351 pr: 96.) szacunek pod RS: 33,675 kop: 80. – W dobrach Janiszów się znajdowało ....

6180. Dobra Trzepnica o wiorst 7. od Stacyi Gorzkowice –

6181. wieś Piotrowice gdzie urzędem s.p. Kasztelana Tomicka mieszkał obecny skazany i gościnności, w ziemię wszystkie cnoty wspólne – Zwłoki jego pochowano zwłoki w Wsi Bychawie o pół mili od Piotrowic gdzie jest kościół parafialny,

6182. wieś Młynisko do dóbr Rudno należąca w okr: Lubartów: gdzie jest młyn o dwóch kamieniach (gankach), z foluszem i tartakiem, do których należy ... z kompletem wyposażenia –

6183. przez pożar wynikły w dniu 8 Kwietnia 1854. miasto Pacanów oprócz spalenia się budowli, które były ubezpieczone na RS: 5330, poniosło straty około RS: 20,000.

6184. przez pożar wynikły w dniu 12. Kwietnia r 1854. miasto Wąchock oprócz zabudowań którą się budowli które były ubezpieczone na RS. 4800 – poniosło straty na RS: 16,000.

6185. Jan Paweł hrabia Korwin Łuszczewski b: Minister Spraw Wewnętrznych za
czasów Księstwa Warszaw: miał (podobno w powtórnym małżeństwie) Ewę z Orsettich
córkę Dyonizego Orsettego z Podowskiey, pierwszym ślubem z Janem Cieciszowskim,
powtórnym z Jan. Pawłem Łuszczewskim złączoną — zmarła ~~lat 40~~ w Krakowie d: 10
Marc. r 1856. Była to babka przyrodna Deotymy.

6186. Michał-Xawery Osipowski urodzony z dostojnych rodziców, Franciszk.
Xawerego i Heleny córki Kasztelana Wiśniewskiego, Osipowskich, odziedziczył wszyst-
kie cnoty przodków swoich. Odebrał świetne wychowanie w b: Liceum Warszawskim,
potem służył w wojsku, i jako odznaczający się przytomnością i walecznością oficer
ozdobiony na placu boju Krzyżem Wojskowym. Od 30go roku, Michał-Xawery Osi-
powski mieszkał stale na wsi, pojął za żonę Aniele z Krasnowskich i poświęcił się rolnictwu
a jako postępowy i rozumny gospodarz zjednał sobie sławę. — Zszedł z tego świata
w Sereyach w pow. Sejneńskim w połowie Lutego r 1856 w 52 roku życia swego
pozostawił wdowę jedynego syna.

6187. W dobrach swoich dziedzicznych Brzyszewie Pow. Włocławskim dokonał
doczesnego życia w d: 10. Marca r 1856 s. p: Piotr Morzycki, właściciel znacznej
majętności w Kujawach i Obywatel honorowy Dyrekcyi szlacheckiej Gubernii
Warszawskiej — w wieku niespełna lat 40.

6188. Z Konopków w Pow. Łomżyńskim pisał autor gawędki (Niemirowski
Redaktor Gazety Warsz:) dnia 25 Wrześ. 1856. korrespondencyę w której się
między innemi wyraża: We wsi parafialnej Przytułach żyjący bardzo li-
cznie osiadły, gdzie zgromadza się w bardzo wielkiej liczbie lud, a w większej jeszcze
tak zwana drobna zagonowa szlachta, w którą okolica tutejsza obfituje.
W ogóle Świątynie pańskie w tej stronie, po wsiach zwłaszcza są bardzo

6189. ubogie — i nie sięgają odległych czasów; wielka jednakże jest bardzo dawnych
mianowicie ... kościół farny w Łomży — kościół w miasteczku Wiźnie liczą
się w dawniejszej nawet wieku; we wsi Szczepankowie i w mieście Wą-
soszu którego kolonych już otrzymali ... (ob: Łomżyński)

6190. starsze gawędki: Pan Dobrzycki właściciel dóbr Romany i Wilamowo
wystawił swoim kosztem, przy nader małym współudziale parafian, piękny kościół
z kamienia w stylu gotyckim, plan tej budowy robił Kwiatkowski? [illegible] architekt. Ando-
~~budowany przez~~ budowany przez Marconi? tamże sprawiedliwie...

6191. starsze same gawędki: We wsi Dobrzyjałowie obecnie (1856 w Wrześ.) rozpoczęto
budowlę kościoła, którego plan bardzo gustowny, wykonany przez budowniczego
Martyni z Warszawy — kościół ten wznosi się ze składek dobrowolnych, w któ-
rych największy udział przyjął właściciel Dobrzyjałowa, Pan Kapitan Żółtowski.
Lecz najbardziej przyłożył się do przyspieszenia budowli Ksiądz Chojnowski proboszcz
parafii Jedwabne dając gotowizną dwieście tysięcy złotych ze swoich własnych
funduszów. Ten duchowny, pełen poświęcenia i gorliwości dla służby Bożej, ochoczo
powszechnie szanowany i przykładny, który ofiarą ... pasterz
dowiódł już dawniej ofiarami w tym celu składanemi; w swojej parafii przyozdobił
on kościół, wzniósł dzwonnicę, ogrodził cmentarz — kaplicę, sprawił dzwony i tern
wszystkie fundusze swoje obraca. Obraca na wszystko kosztu którego jest wzorem
i pełnym cnót Ewangelicznych sługą. — Kościół w Dobrzyjałowie założony był
w r 1425 za panowania Władysława Jagiełły w rodzie ... powstała
przez owczesnego dziedzica na Dobrzyjałowie i Łomży Stanisławie ...
Trzaska. W tem miejscu właśnie, król Władysław Jagiełło w zamierzonej
na Litwę podróży, zatrzymał się i wrócił do Polski zbrojny ...

6192. Dodaj z Gwiazdki czyli Korrespondencyi Lesnowskiej ob. Nr: 255 Gazety Warsz: z 1856. W Łomży piękny po-pijarski kościół, który jako zrujnowany a majątku mocno nadwątlone mieszkańcom, poświęcono odnowienie do pomocy dobrowolnych ofiar; lecz okoliczni katolicy okazali się nie czułymi na takie wezwanie i kościół na prośbę Ewangelickiego zboru oddano im tyż, niecałkiem, który reformowani odnowiwszy za pomocą składki dobrowolnej, obecnie odprawiają w nim nabożeństwo. Kościół ten niegdyś ufundowała rodzina Szczuków, zamieszkała w tej okolicy. 3

6193. Ze stanowiska historycznego, okolica ratośniańska jest nader [illegible]. Tu właśnie, sięgają granicy Starego Mazowsza, tu znajdują się ślady potężnych Jadźwingów po północnej stronie Narwi; w wielu wsiach przetrwały się dotąd dwa stanowiska kamienne ich groby [. Dosiewicz Szulc i Jaroszewicz pisali w tym przedmiocie: [Wiele tych grobów, przez okopywanie ziemi, zbadanych o rzeczy historyczne zniszczonych zostało, a część z nich na kościoły [illegible] rzadko ziemi pod kartofle lub zboże zorany zostało. —

6194. Cudna Aleksota z jej domkami poprzyczepianemi do boku góry, rzucanemi jak białe kwiaty na ciemny zieleni? Roskoszne brzegi Niemna [illegible] każdy podziwia i nie łatwo je zapomni, ktoby tylko [illegible] jechał traktem Kowieńskim

6195. Wincenty Pol urodził się w Lublinie. Ojciec jego za czasów Prus Polskich urzędował tutaj. Umarł się potem w Wilnie a ostatecznie osiadł w Galicyi i Krakowie,

6196. Siedliszcze niedaleko Chełma leżące pamiętne aryanami (o czem patrz u Adryana Krzyżanowskiego, w Dawnej Polsce tom II, str: 338) było niegdyś Aryańskich, a od dawnego czasu, siedzibą rodziny Węglenskich — Dziś jest w posiadaniu Wojciecha Węglenskiego zacnego wnuka kasztelana — Wojciech i Emilia z Radziwiłłskich — Córka ich Zofija poślubiwszy Józefa Wiktora mianowanego od zwierzchności swoich obywatela Galicyi, w siódmym miesiącu po ślubie wdową została. We 3 miesiące po zgonie męża, i ona zmarła w Brzeziu — Starszą jej siostrą Anna niedawno za mąż [illegible] Tytusa Trzecieskiego — Zacna matka której dziś dwójka do drugiej rodziny [illegible] swej ukochanej córki —

Dwór dawny Siedliszcze, gdzie niegdyś za Aryanów licznie bywały zjazdy, [illegible] i ozdobione gzymsy sztuki, a za wszelako [illegible] smaku kamienistwo, z tak licznego stołu rodu, gorzkie rodziny, dziś mieści niepowrotnego męża i najmłodszą córkę (1856) z Gazety Warsz: 1856. oraz pochyloną [illegible] matkę płaczącą nad stratą córki i [illegible] —

6197. W dniu 14. Września 1856 zszedł z tego świata w Pakosławiu pod Opatowem: s. p. Michał Przewuski syn niegdy Antoniego i Maryanny z Rudnickich małżonków Przewuskich właściciel dóbr Mysłowa Zasłużony ten człowiek w wieku blisko lat 90 liczący był Marszałkiem dziewiętnastu zgromadzeń Sejmikowych w Pte Opatowskim

6198. Gubernia Płocka w roku kompanijnym 1856 miała czynnych gorzelni 203; zadeklarowała do wyrabiania i wyrobiła około 450. tysięcy wiader rossyjskiej miary spirytusu. Z której powiększej przypada: na Powiat Płocki w 29. gorzelniach około 60. tysięcy wiader Powiat Pułtuski w 39. gorzelniach blisko 90. tysięcy wiader. Powiat Lipnowski w 46. gorzelniach, więcej 87. tysięcy Kurj: [illegible] Nr: 6200.

6199. Ulisowtowicz Jakób czyli Józef Marszałek, Sędzia pokoju Pta Biebrzańskiego zmarł przed r. 1856. pochowany w grobie familijnym w parafii Wąsosz, gdzie też zwłoki obok niego złożone zostały zwłoki pozostałej po nim wdowy zmarłej w [illegible] wieku lat 86. | Pułkownik na Sejmy w Warszawie i Radca Rady Obyw: 6: Woyew: [illegible] Bękowie w [illegible] d: 22 Maja 1856.

6200. Powiat Prasnyski w 29. gminach przeszło 57. tysięcy wiader, nadto na Powiat Ostrołęcki w 20. czynnych gorzelniach około 40000 wiader spirytusu. Najznaczniejsze zakłady gorzelniane, produkujące rocznie więcej jak 3 do 4. dziesiątków tysięcy wiader, znajdują się w dobrach: Gradkowo, Krzyżewo, Szumlin, Sielc i Mutawieś w Pow: Płońskim; Młodzewo, Płomiany, Zegrze w Pułtuskim; Obrowo, Pękowsk, Prusinowo, Skrwilno, Tomkowo w Lipnowskim; Dłutowo, Piastowo, Poniatowo w Mławskim; Opinogóra (majorat) w Prasnyskim; Komorowo, Szczawin w Ostrołęckim. – (z Gazety 1856)

6201. W dobrach Grabowskich w Łęczyckim (niwelowo) prowadzony wręcz szanowanego pod każdym względem obywatela, ale głównym agronomem, gospodarstwo postępowe, którego to postęp widocznie wpływ na całą okolicę wnosi. Tu w ostatnich czasach wprowadzono ulepszenia – (1856.) a wskutku przejścia w uprawie roli wydaje z każdym rokiem bogatsze plony.

6202. Wola Czyżowska dobra wieś o 28. od Warszawy, pomiędzy Mińskiem Okuniewem i Stanisławowem – własność rządowa.

6203. Aleksander Leszczyński, Sędzia pokoju Okr: Rawskiego, Deputat Szlachty, dziedzic dóbr i miasta Biała, zmarł dnia 4. Października 1856. pochowany w M: Białej.

6204. Między Prudą gurowską, stacyą drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej a Gurowem, urządzoną przez spółkę, kolej żelazna konna, która przechodzić będzie przez Wsie Sokule i Starowiskitki (wykupione w r. 1856) i połączy utworzone i wzmiankowane zakłady fabryczne gurowskie z drogą żelazną. Zakładem tym i kolei ekploatacyą zajmować się ma w r. 1856. Spółka akcyjna pod nazwą Pawel hr. Łubieński i Spółka.

6205. Wspaniały i obszerny kościół parafialny w Krasnymstawie wzniesiony przez Annę Krystynę z Lubomirskich Potocką w r. 1695.

6206. Kwarszewo (~~[illegible]~~ ?) majętność w r. 1856. Pisarzewskich.

6207. W dobrach Pułk jest wiatrak – propinacya – karczma i pacht krów zwiększa dochody tej majętności.

6208. Dnia 15 ~~[illegible]~~ Marca r. 1856 zmarł w Warszawie w wieku lat 49. Mikołaj Wybranowski właściciel dóbr Rotowice (?) w Pow: Lubelskim, ~~[illegible]~~ w Gub: Lubel: Okręgu polskiego, Okr: Krasnickiego. Życie jego upłynęło cicho i spokojnie na roli po przodkach odziedziczonej, był to przykładny i poczciwy.

6209. Kajetan Koźmian, syn Andrzeja Sędziego ziemskiego Lubelskiego i Anny z Kud-nickich, urodził się we Wsi Gałęzowie d: 31 grudnia 1771 r. ~~[illegible]~~ od r. 1809 do 1830. służył wiernie krajowi w różnych jego kolejach. W r. 1829 zajął miejsce w Senacie jako Kasztelan. W tym prawie czasie wykonał poemat Ziemiaństwo Polskie. W r. 1831 osiadł na wsi na stałe już mieszkanie i tam wśród cichej pracy umysłowej przed spokojnym życiem, jako wzór cnót obywatelskich, gromadził serdeczny hołd niepodzielnej jako Patryarcha całej okolicy. Zasnął w Bogu snem spokojnym w ulubionych Piotrowicach d. 7. Marca r. 1856. w 85 r. życia.

6210. W Chrzanowie o 6. wiorst od Warszawy przy szosie Wolskiej (z kamieniem), cegielnia, fabryka octu i jatka – (1856)

6211. Dominium Bzelno pod Gostyninem

6212. Dobra Dębe Wielkie na trakcie Brzeskim Litewskim o 27. wiorst od Warszawy, cichego zajęcia z pokojami dla podróżnych przy szosie – gorzelnia i browar – młyn, propinacya karczma z 10. mia (?) kamieni, ludność zamożna i ~~[illegible]~~ grunta urodzajne, kolonistów wielu Chmielan i Starozakonnych.

6213. Teodor Kunell syn Ignacego radzcy pokoju, dziedzic dóbr Nowawieś w Gub: Lubel: i Maryi z Zaleskich zaślubił d. 6. Marca r 1856. Joannę Łaską córkę Jana b. pułkownika b. Wojsk pol. dziedzica dóbr Kostomłoty i Apolonii z Ratyńskich

10

6214. dobra Górd w Pow. Łukow: mające rozległ: ogólny dziesięć: 750 (włók morg nieprz. 50.) lasu dziesięć 243 (morg: 486) budulcowego, od m: Łukowa mil 14. tyleż od Międzyrzec od Siedlec w: 21. a osady Warkoć na traktcie wołowym –

6215. wieś Jmielno w Pow: Gostyńskim – 2 mile od Kutna, milę od M: Krośniewice z pięknym ogrodem obfitującym w dobre gatunki drzew owocowych.

6216. Strzelnia wieś w Pl. Przasnyskim o wiorst 14 w równej odległości od miast Przasnysza, Mławy i Ciechanowa, w gruntach pszennych, wynosi osady przestrzeń morgów 200. (Jeżeli się dzieli na 3. pola, zaś dzieląc na 4. pola, morgów 150) (w r 1856) była do sprzedania w 1856.

6217. dobra Żytno w P: Piotrkow: wiorst 14 od Stacyi kolei żelaznej Radomsko z gruntami ziemia... wszystkie poprawnych produkcyj z owczarnią Xię Lubomirskiego w Kucholny w 1856.

6218. W sąsiedztwie Tarczyna 28. wiorst od Warszawy przy szose Krakowskiej jest do ... ziemi ... Radomskim ... była wolny w 1856

6219. W Zwyczaju Łowickim następujące młyny wydzierżawione zostały na lat 25. a/ młyn wodny w Rudnie do którego należy grunta morg: 34. prt: 277. a dzierżawa roczna wynosi Rs: 429. b/ młyn wodny Kasprek do którego należy gruntu morg: 38. takoż morg: 2 prt: 75. a dzierżawa roczna czyniła w 1856 Rs: 281. kop: 60. c/ młyn wodny Przybyszyce do którego należy gruntu ornego morg 11. prt: 124. tako morg 3. pr: 102. a dzierżawa roczna czyni Rs: 50. d/ młyn wodny w granicach wsi Płyciwa do którego należy gruntu ornego morg 22 pr: 277. a dzierżawa roczna wynosi Rs: 434 kop: 50 e/ wiatraków dwóch we Łyszkowicach do których należy gruntu ornego morg: 4. a dzierżawa roczna czyni Rs: 82. kop: 50.

6220. dobra Gołębów i Bobrowice (pewnie Bobrowiec) w Piaseczneńskim rozległości dziesięcin 810 (czyli włók 54) a tych lasu dziesięc: 521 (włók 3½) Szacowanych kredyt w ilości Rs: 120000. własność niewiadoma (były w 1856. do sprzedania)

6221. Karol hrabia Krasiński ma (1856) za żonę Amelię pr. Łubieńską.

6222. dobra Ponikiew Wielka w okr: Pułtuskim własność dziedzic. Eugeniusza Rakowieckiego (1856) obciążone były w r 1856. pożyczką Lasowych Rs: 2250.

6223. dobra Zaręby Wielkie A. C. w Okr: Płockim własność w r 1856. Amalii Eugenii 2ch imion Skonieczny obciążone były w 1856 – pożyczką kasy: kredyt. w sumie Rs: 840.

6224. Aleksandrówka inaczej Grossow zwana majętność położona na drodze do Marymontu, Kaskady i Bielan skąd z jednej strony widok piękny na obszerne łąki i zarośla Wisły po której widać przebiegające paroszyny i inne statki, z drugiej zaś stoi czysty z kępami i krzakami ogrodem, w którym stoi aleja otoczona po obu stronach szpalerem – Bliskość do miasta ułatwia zaopatrywanie się w potrzebne i świeże zapasy żywności.

6225. Emilian Szydłowski dziedzic dóbr Dworzec (1856) zaślubił d: 19 Stycznia 1856. Panią Szamociankę (Szamota) Córkę Waleryana Radcy Dyr: Ogól: T. Kr: i Anny z Przyjmowskich małżonków Szamotów: Druga żona dziedzica Marya –

6226. Wieś Sadówka i Wrzask (dobra) w Pow: Rawskim niedaleko miast Strykowa i Głowna, o 16. wiorst od miast fobr: Zgierza i Łodzi, 28. wiorst od stacyi Kolei żelaznej Rogów lub Łowicz mają rozległości dziesięcin 380 (włók n: p: 37) w tych lasu włók 3.

Verte

tak gruntowych tylko, wynosi ornego kor: 160. Sadówka zasadzona w płodo zmian, [illegible] – Wrzask ma urządzony płodozmian dziewięciopolowy, gospodarstwo bez [illegible], budynki dostateczne do obrobienia gruntu dworskiego [illegible] wodności; (w sprzedaży tych dóbr przyszło było znowu w 1856. w granicznych ze [illegible] wsi Ojse

6227 Leon Cienkowski znany podróżnik do Afryki, a dawny uczeń gimnazjum Warszawskiego, doktoryzował się w 1856. w Cesarsko-Petersburgskim Uniwersytecie. Rozprawa z której w tym celu wypisał, i którą broniąc z talentem, zyskała mu wielkie powodzenie i zaszczytne przyjęcie.

6228. Kościół w Wierzownie wzniesiony w 1794. przez księżnę Marję Radziwiłłowę, dawną tych dóbr dziedziczkę, ~~obejmuje choć obszerny~~ ob: art: 6233

6229. Osada młyn Zdanek w 1856. odłączony został od ptu i okręgowych a wcielony do ptu Warszaw: okr: Błonsky

6230 wieś kościelna Wieliszew przy trakcie Petersburskim

6231. Kuryer Warszawski z r 1856. czytany od 1. Stycznia do 30 czerwca 1856 czyli do numeru incl 113.

6232. dnia 26 marca 1856. wykonano na cmentarzu w Kunowie [parafii] zwłoki s.p: Ludwika Popiela właściciela dóbr Chocimowa w [illegible] Opatows: Trzeciego z kolei brata z naszej, światłej, poczciwej familii Popielów

6233 (ob artykuł 6228) Kościół Wierzowski murowany, porządny, a nawet jako na wieś nader wspaniały, z pięknymi frontami (i dobre akustyczny) ~~[illegible]~~

6234 Bogusław Brykczyński zmarł dnia 14. Marca 1856. w dobrach dziedzicznych Szreńsku. Młodo (1806) wszedł do służby wojskowej – był w [illegible] bitwach [illegible] ~~za co odniósł~~ [illegible] ~~wiele~~ ozdobiony został wielu ~~mnogie~~ oznaki honorowe – ~~za~~ Wysłużony z wojska w stopniu Kapitana Gwardyi 6 r W pol. z wyboru [illegible] Obywateli został Radcą [illegible] Płockiego i Sędzią pokoju Pow: Mławskiego – Skończył [illegible] [illegible] i zostawił [illegible] dom [illegible]

6235. Folwark Zalesie borowe z przyległościami na Wielce Zaleskiej [illegible] 180 czyli włók 12. dobrego gruntu obejmujący, w którym 12 [illegible] zabudowań dworskich, odległy wiorst 38. od Warszawy, [illegible] 7. od szosy i tyleż od M: Skroczka był do sprzedania r 1856

6236. Dobra Rokitno i Michałki o wiorst 7. od m: Białej Podlaskiej, około 200 kor: wysiewu mające, oczynszowane –

6237. Dobra Kawęczyn w Pow: Kaliskim mają przestrzeni 997. dziesięcin, 612 sążniów (czyli włók 64 mor: 25. prt: 295.) w tem gruntu ornego w 2/3 częściach pszennego, 451. dziesięcin 1163 1/2 sążniów (mor: 881) łąk 84. dziesięć: 1337. sążniów (mor: 165) lasu 350. dziesięć: 38. sążniów (mor: 683) były w 1856 do sprzedania

6238. Dobra Ryczywół pod Kozienicami, odległe od szosy pół mili, od kolei mil 7. od Wisły mil 6. w pięknem położeniu, mające rozległości dziesięcin 516. (włók 33 1/2) ziemi bez wyjątku 1 klasy, pszennej, w których znajdują się: las, stawy rybne, wiatrak, [illegible] 400. zabudowania dworskie murowane – były w 1856. zwolny [illegible] do sprzedania – Szacunek Rs: 43,500. [illegible] na gruncie i [illegible]

6239. Dobra Białołęka o 5. wiorst od Warszawy w kierunku drogi bitej Kowieńskiej, położone.

6240. wieś Aleksandrów przy trakcie bitym Kowieńskim [(zwanym)] na wiorsta 5 tej od Warszawy położona – ~~[illegible]~~ [illegible] od wsi z Białołęką [illegible]

6241. Wieś kościelna Wiliszew przy drodze Petersburgskiej

6242. Medalionika Marsińska szlachcianka Karolina córka Franciszka Jeziorska przez wzgląd na starannie medalionika [illegible] przyjęty naturalnie w 1856 w [illegible] dam orderu Sty Katarzyny mniejszego krzyża.

6243. We wsi Chwaninie w Pt. olkuskim w nocy z d. 28 na 29 Wrześ. 1856 przez nieznanych sprawców, we dworze, gwałtownie skradzionych różnych srebr i przyborów wartości Rs: 900. Srebra nieznane były cyframi M.P. — I.B — I.Z obrączka ślubna z napisem wewnątrz: "Stworzyłeś nas Panie" M.P. 10 Lutego 1852 r. Bulwar skrzydłami ozdobiony były [illegible] znakami I.G — R.G — T.N — M.P — M.G oraz ceny do znaczenia owiec (z napisem: I.G. Warszawa, Ulica Senatorska.) chomąt kilka pod Zerkanem

6244. dobra Pietno pod Kaliszem nabyte w r. 1802 za czasów Prus przez [illegible] do A: Rudnickiego

6245. Ludwik Cyplinski kupił za czasów Prus południowych dobra Wiatrowo prowe w Poznańskim [illegible] przedtem nie około 1802 r.

6246. dobra Żyrzyńskie w okr. Żelechów: przy szosie Lubelskiej o wiorst 7. od stacji Gonczyce, składają się z czterech folwarków.

6247. dobra Zgórsko położone przy szosie Krakowsko-Warszawskiej, w odległości wiorst kilku od m. Kielc, były w 1856 do sprzedania.

6248. O parę tysięcy kroków (najwyżej) od miasteczka Skempego znajduje się wieś Wymyślin, a w niej klasztor W.W.Bernardynów i kościół starożytny cudownej statuetki Najświętszej Panny, w wielkim otworze stojący. Ciekawy czytelnik znajdzie obszerniejszy opis tego klasztoru pod Nomenklaturą Skempe.

6249. O Podlasiu — Jak tylko przejedziesz Warszawę i w Kałuszy traktem Brzesko-Litewskim udajesz się drogą, już wszystko widzisz w odmiennym świetle: mało gdzie ujrzysz dworów porządnych gospodarstw; są i tu w prawdzie majątki wyjątkowo dobrze zagospodarowane, najwięcej i tu gdzie niegdzie płodozmiany spotykasz się z pszenicą, pszenicą, żytem lub koniczyną, lecz są to lata nawet wyjątki, iż powiedzieć można że zwykle uprawy prowadzą płodozmiennego gospodarstwa, i cały ten kraju wcale inne przybrał wyrażenie i barwę; spotykasz się tu z okolicą bardzo dziką

6250. Cały nawet kraju, stanowiący prawy brzeg Wisły, wyposażony jest przez Opatrzność w bogatą ziemię i przedstawiony na Podgórzu Karpat, z przeznaczeniem aby żywić pracowitą na ubogiej nimi ziemiach ludność górską w przyległej Galicyi i górnym Szląsku Pruskim — jest zatem cudownym spichrzem Królestwa przez swoją produkcyę pszenicy, pszenicy i innych gatunków zboża oraz przetworów krawieckie. — Cały ten kraj posyła zboże (znany opis nie wychodzi od ...) nasi owe przejść zawsze do swego naturalnego kierunku bo brzegiem Wisły w głąb trójkątna niżej oś wyznaczy grodów potężnych z nim kościołów — W lat ach tylko niedawnych nie aż wyprawiane bywa zboże wisłą do Gdańska

6251. Majątek ziemski Przytyk w Pt. Radom: o wiorst 18. od m: Radomia przy szosie od Radomia do Nowego miasta nad Pilicą i do Opoczna położony, składający się: z miasta Przytyka rządowo-prenumerowego, w którym, pośród innych, jest znaczny dochód z propinacyi, z powodu znakomitych sześciu jarmarków do roku i targów tygodniowych; nadto z folwarku Podgajek z wsią osobną Stowików i z folwarku Hucinisko z wsią tegoż nazwiska: Majątek ten ma grunta urodzajne, łąki obfite, wreszcie do nabycia dogodne — Był w 1856 do sprzedania

6252. miasto Szawatyce, 21. wiorst od ~~miasta~~ Włodawy do którego to majątku pierwotno należy folwarki Kuriawki i Jabłczna

6253. wieś Przyłów w Pu Piotrkow. o 7. wiorst od kurye kolej, stary Piotrków, przez który przechodzi szosa do m: Łodzi, Pabianic, rozłożona dzieciątych 630 w tym lasu drzew: 105. sążni [illegible] 250, z ogrodem wielkim owocowym — sprzedany został w r 1856. przez publiczną licytacyę w drodze beneficyalny

6254. Dobra Dobrzankowo w Pu Przasnysz. wiorst 7. od Przasnysza. —

6255. W dniu 1. Sierpnia r 1856. zakończył żywot doczesny we wsi Jakubowie w Pow Stanisł: w majątku Izabelli z Orłowskich Piłsudzkiej, s. p. Franciszek Lemnicki kapitan b: wojsk Polskich (ob. bryg: 3306.) s. p. Franciszek, był synem Kazimierza Lemnickiego, Starosty Janowskiego, posła z czasów panowania Augusta III. i Eleonory z Stanińskich, córki Metrykanta koronnego. Żył lat 85. Zwłoki jego pochowane w kościele parafialnym w Jakubowie. —

6256. W ~~m~~ ~~pierwotne~~ ~~Sierpnia~~ Ksiądz Rutkowski b: Guber: Płocko — mąż prawy, bogobojny i cnotliwy, mąż wytrwałości, pracy i silnej woli do dobrych uczynków; człowiek, któremu Umysł nie dodawał żadnego blasku, bo sam przez się był pełnym wyrażeniem godności moralnej

6257. W dniu 21. Maja r 1856 zszedł w dobrach swoich dziedzicznych Brzostowiec w P. Radzyn: s. p. Józef Radomyski urodził się w r 1790. w tem samym miejscu, gdzie i życia dokonał, z Antoniego i Maryanny z Romanowiczów Radomyskich. Ojciec jego, obywatel prawy i kochający w okolicy, poświęcił ostatnie lata życia swego [illegible], tylko za Księstwa Warszaw. (ob. Bry: 6277)

6258. wieś Radoryż w r 1856. W. Szydłowskiego, 3. m: od Żelechowa. Żelniartey wsi piaszczystą, [illegible] się w małej dolinie, tak drzewiej ale korzystnych przed tym folwarkiem ciągnęły się — Drzewa dawny płaciło 5000 Rs. a dziś czysty intraty nawet przynosi Rs: 12000 co też zaprowadzone koło gospodarstwa przysporzone sumę dziś przynosi dochody — r 1856

6259. We wsi Gniazdowie gub: Radomskiej jest punkt pogranicznej komunikacyi w okręgu celnym Kaliskim przez który dozwolony jest przywóz z Prus wszystkich [illegible] przedmiotów przemysłu rolniczego i rzemieślniczego.

6260. Dobra Brzegoin w Pu Stopnickim składające się z 3. folwarków i tylu wsi zarobnych. mają razem: łącznie z lasami włók 76. dotykają drogi bitej od Nowego miasta do Kielc prowadzącej, od rzeki Wisły o wiorst 4 odległe. — były w r 1856. wolne z rąk do sprzedania

6261. Na wzgórzu, wśród kępy topoli, klonów i jaworów, wznosi się gromadka chatek zwana Piekarami. Na czele sioła pośród białawych, nie wielki ale schludny dworzec, w nim przemieszkiwała sędziwa i szanowna pozostała wdowa po Piotrze Włodku założycielu osady (Skonowany przez Wiśniczka 1843 r.).

6262. W r 1856. zauważono przypadkiem pod podłogą w kościele S. Jana w ~~mieście~~ Lesznie, w W. X. Poznan: dwa nagrobki z piaskowca wyciosane, a pokrywające zwłoki Alexandra Bronikowskiego b: generała polskiego i Zofii de Broniewo jego małżonki (zmarłej w r 1676.) obok siebie leżących, a z powodu pożaru kościoła w r 1707. mocno uszkodzonych. — Pod kamieniami spoczywające trumny pewne liśty opatrzone gwoździami metalowemi i powłoką arabeską.

Dom Bronikowskich herbu własnego zmienia [illegible] w 17 i 18. wieku w województwach wielkopolskich (ob: N: 8288. razy pod N: 864. o Bronikowskich

niezawodnie jest jednym z przodków Alexandra Ogiela Bronikowskiego powieścio-pisarza zmarłego w Dreznie d. 21. Stycznia 1834 którego Niemcy niegdyś nazywali Walter-Szkotem polskim, gdyż treść pism jego najwięcej brana z dziejów polskich. Ojciec tego autora przez długie lata piastował urząd adjutanta generalnego przy Elektorze Saskim i Królu Polskim a był wymowny wiary katolickiej. (ob: wyr. Nr: 8597–8603. i Nota 3927=1275

6263. Antoni Krzyszka doktór medycyny, naczelny lekarz szpitala S. Rocha – pracowity lekarz, którego dwa dzieła „Alkhemika życia„ i Chemiczne sprawy żywotne, znalazły zaszczytne uznanie w publiczności –

6264. Dobra ziemskie Zgorsko położone przy szosie Krakowsko-Warszawskiej, w odległości wiorst kilku od miasta Kielc – były w 1856. do sprzedania lub wydzierżawienia.

6265 Ludwik Potkański z Potworowa i Ludwik Potkański z Wieniawy dwóch obywateli jednego powiatu, imienia i nazwiska, bliskich krewnych i prawie rówieśników zmarło w przeciągu niespełna roku (1856) Ludwik Potkański z Potworowa dnia 5 Września r 1855 padł ofiarą grasującej podówczas epidemii, ratując z bezprzykładnem poświęceniem licznych włościan swej majętności. Urodzony w r 1813, z Franciszka Potkańskiego potomka mężnej i zamożnej w kraju rodziny i Julii z Barsów Potkańskiej w młodym zaraz wieku, odznaczył się wyższemi zdolnościami i wielkiem zamiłowaniem do nauk, nazwisko jego, jako Ucznia Młodszego wyryte było na marmurze złotem literami w Sali Żoliborskiej szkoły – Pozostawił wdowę w Jganiach majątku żony Maryi z Cedrowskich –

Drugi Ludwik Potkański z Wieniawy w pięćdziesiątym roku życia osierocił żonę wraz z jedyną córką w dniu 20 Lutego 1856 r – Umarł w Wieniawie

Duch wojskowy jakim wiadomy przejęty był od młodych lat połączony z usilną pracą pozostawiły wspomnienie odziedziczonej ojcowizny – Ożeniony był z Anielą Jaczkowską –

6266. W Podlaskiem mało gdzie spotyka się wzorowo poprawnych gospodarstw; są i tu wprawdzie majątki wyjątkowo dobrze zagospodarowane, zwłaszcza i to gdzie niegdyś płodozmiany i spotyka się z piękną pszenicą, żytem lub koniczyną, lecz są to tak rzadkie wyjątki, iż powiedzieć można że wielka wrona postać płodozmiennego gospodarstwa i części tu kraju wiele inne przybrała wejrzenie i barwę; spotyka się tu zakątek bardziej dzikie, w stanie natury będące, gdzie są pola nie uprawione zimne, pełne rozstajowych wód i sapów; łąki nie uprzątnione pełne krzaków, zarosłe, paprocie i krzewin, lub też podobne do bagnisk gdzie tylko małej wartości trawy wyrastają, słowem spotyka się z okolicą bardziej dziką, przeważnie intellektualną z przewieszchowości wspólnie podobną do tej mieszkańców podlesinków. Jest to lud z gruntu serca dobry, lecz w ogólności ciemny, uparty i do niczego ochotnie się nie biorący; całe jego usposobienie umysłowe jest takie, że daleko zostaje w tyle od tamtejszego mazura i kujawiaka, równie ospale wstaje i do roboty wychodzi, brak mu z natury daru przemysłowości i chęci polepszenia swego bytu i mienia, jakie u włościan okolic Warszawy, Płocka, Radomia, Kielc, Kaliska i Lublina napotykamy, a przytem zawsze nad się wyje, że dosyć wcześnie wszystko rozpoczyna i kończy. Co do pszenicy, powiedzieć należy iż w ogóle jej mało sieją w okolicach Podlaskich, a to z przyczyny iż grunta pod rasową takowej mało gdzie się kwalifikują. Grunta pod uprawę pszenicy przeznaczone w ogólności są niskie i mokre, zimne i zaplwaste stąd też rodzi się pszenica nędzna pełna śnieci z kostrzewy, dzięcieliny i kąkolu

6267. W Gubernii Warszawskiej większa prawie większa gospodarstwa przemysłowo rolnicze

i płodozmienne, gdzie spostrzeżesz całe działy owsiany prawie jednostajny względnie złocistej pszenicy, to bujnego wzrostu żyta, na przemian z działami albo jarzyny całe działy bujnej koniczyny i buraków, z prawdziwą przyjemnością spogląda na ten wzorowy porządek w gospodarstwie – wszędzie tam napotykamy troskliwą uprawę która się przyczynia nietylko do lepszego obrodzenia zbiorów, ale nadto świadczenia rolnika porządnego intelligencyjnego.

6268 wieś **Pomorzna** przy szosie Krakowskiej pod Białobrzegami –

6269 dobra **Worniki** przy mieście Plungian o 17½ wiorst od Zakroczyma podobno dziś (1856.) należą do Szrejber-Wornickiego podoficera z pułku Dragonów JKW. Następcy Tronu Wirtemberskiego. *(above the line: potrzebne)*

6270. Pan Narbut w wiadomości historycznej o **Liszkowie** niegdyś Nowogródku nadniemnowym czyli Nauenpille ~~przypomina~~ dowodzi: że zamek Litewski zwany od Krzyżaków Nauenpille, jest toż samo, co dzisiejszy Liszków w Kró[lestwie] Sejneńskim: leniwy, i że nie Nowogródek Litewski, miasto powiatowe i zamek też stołeczne, należące teraz do Gubernii Mińskiej, ale właśnie ów Nauenpille: inaczej Liszków, był stolicą Litwy w XIII. wieku i miejscem koronacyi Króla Mendoga: mniemanie to wątpliwe, krytyczne przez autora listów z nad brzegów Niemna [illegible] zbiorowe w r. 1856 było rozbierane, a nadto argument nie trafia Żmudzinów do przekonania że Nauenpille zdobyte przez Krzyżaków w r. 1380. na Kiejstucie, jest toż samo co Liszków, i że tegoż położenie inne, że jest góra warowna nad Niemnem (Mendogowa (Mendoga) sławnego Króla Litewskiego która się tamże r. 1251. odbyć miała) i na której mają być ślady zamku Nauenpille stało się powodem koronowania z książąt grodzieńskich, po spaleniu się grodna, do założenia tu stolicy litewskiej około r. 1065.

6271. Zofja z hrabiów Paców wdowa po pierwszym mężu Hrabi Felicjanie Potockim pułkowniku b: Wojsk Polskich, a po drugim hrabi Ksawerym Niesiołowskim, Jenerale b: Wojsk polskich zmarłej lat 74 przeszło w wieczności w Majętności Rosi w Gub: Grodzieńskiej d: 19. Maja 1856. Była siostrą rodzoną Ludwika hr: Paca, a córką Michała i Ludwiki z Tyzenhauzów Paców, Starościców Krzemienieckich –

6272. Franciszek Wężyk dziś (1856) Prezes C. K. Towarzystwa Naukowego Krakowskiego *(above the line: [illegible])*

6273. Kajetan Garbiński zostawiony w kraju sierotą wraz z żoną Zofią z Wężyków (Garbińska)

6274. w dobrach **Jasionna** 5. wiorst od miasta Białobrzegi w Radomskim jest przepaściste składające się z dwóch kamieni, jeden we wsi kościelnej Jasionna, drugi we wsi **Borki** przy młynie

6275. W majątku **Rochale** pół mili od miasta Błonia jest (1856) winnica ~~około~~ 2000 krzewów mająca –

(6276.) dobra **Ciechomice** w okr: Gostyn: sprzedane były mianowicie w r. 1856. w drodze przymusowego wywłaszczenia

6277. przed laty przeszło 40 lat przewodniczył w Trybunale Lubelskim na którym to urzędzie przykłonu w r. 1812. przeszedł się do wieczności z powszechnym żalem swych współobywateli s. p. Józef Radomski: Marsz: Krajowy, jako sędzia prawy pełen wiadomości, jako przyjaciel w Radzie opiekuńczy zakładów dobroczynnych tegoż powiatu – zwłoki jego pochowane na parafialnym cmentarzu w Radzyniu o milę od **Brzostowa** położony

6278. rzeka **Kornia** płynie w bliskości wsi **Surmacze** w gminie Międzyrzec i wsi **Szyszy** w okr: Bialskim

6279. dobra **Milanów** w parafii Parczewskiej koło Radzyńskim, sprzedane w 1856. pr: Uruskiego Marszałka szlachty Gub: Warszaw:

6280. dobra **Czarnylas** odległe od Warszawy wiorst 28. pomiędzy miastami Piasecznem i Górą –

6281. Trembecki Stanisław, autor Zofjówki, jednego z najpiękniejszych poematów którymi się szczyci literatura polska, prowadził życie burzliwe. Tryumfował wśród pojedynków o kobiety, namiętnie lubił grać w karty, a jednakże o mało co nie dożył sto lat.

6282. Wojewoda Szreński dożył do 140 lat życia

6283. Ludwik Kropiński, dawny Jenerał Wojska Polskiego, autor Ludgardy i nieśmiertelnego romansu Julia i Adolf, ~~przeżył rok 90~~. umarł w siedemdziesiątym wieku przeżywszy lat 90.

6284. Potok około Częstochowy dobra Jenerała Adjutanta hrabi Krasińskiego (1856)

6285. wieś Zabłotnia wiorst 3½ od stacyi kolei żelaznej Grodzisk

6286. dobra Nowydwór i Stara Rawa od stacyi kolei żelaznej Skierniewice o wiorst 12 zaś od M: Mszczonowa o wiorst 19.—

6287. dobra Falenty, Raszyn i Sękocin stanowią jeden majątek

6288. folwark we wsi Kompina — wiorst 7. od stacyi kolei żelaznej Łowicz, przy drodze bitej do Warszawy położony, na prawach emfiteutycznych, z gospodarstwem trzypolowem, wysiewa ozimin korcy 60, w połowie pszenicy, a reszta żyta — z dostateczną ilością łąk — nad rzeką Bzurą — był w r 1856 do sprzedania

6289. lasy do dóbr Głoskowa należące położone są o 1½ wiorsty od austeryi Mrokowa przy szosie Krakowskiej ~~a od Warszawy wiorst 162 odległe~~

6290 pomnik okazały i artystyczny przez Kurtena ~~Mankel~~ + ?? wyrobiony w r 1856. wzniesiony grób. ś. p: Pawła Szymańskiego, professora i dziekana w C: Uniwersytecie Warszawskim — zwłoki jego spoczywają na cmentarzu we wsi Dobrolęczek w P: Bielskim

6291. we wsi Prusławice w okr: Stopnickim były w r 1856. piękne oranżerye i wiele rozmaitych drzewów krajowych i exotycznych — Tych drzew część wraz z zbiorem kwiatów sprzedany został w r 1856.

6292. Następujące folwarki w dobrach Ordynacyi Zamojskiej były w r 1856. wypuszczone w Magdeburgię, bezpowrotnie, dziedzicznie: w Lipcu 1858 przystąpiono do sprzedaży
ustęp a) Zamek mający przestrzeni dziesięcin 393. czyli morgów 771.
b) Obora dziesięcin 420 czyli mor: 821.
c) Wola Obszańska dziesięcin 308. czyli mor: 602. ~~Dobrzyce wielkie~~ wiorst 28. od Warszawy leżą

6293. Ludwik Adam Dmuszewski (ob: Dobrzyniec w Stanisławowie) zarówno na scenie ojczystej, jak i w piśmiennictwie krajowem niezapomniane położył zasługi. Pięknie też z całą znajomością rzeczy, skreślił jego życiorys, bliski świadek czynności jego Kazimierz Władysław Wójcicki. Oceniał on w nim zarówno Artystę jako i pisarza, zarówno Obywatela jako i redaktora Kuryera Warszawskiego w z Wizerunkiem 1856 r. Cmentarz Powązkowskiego

6294. hotel (dawniej Karliński) P. Peschke w Kaliszu, jeden z najobszerniejszych dzisiaj w Królestwie, z wyborną usługą, z wiktem ~~tudzież~~ oraz wszystkim, z urządzeniem eleganckiem, na sposób zagranicznych najwspanialszych hoteli — z oświetleniem gazem i z wielu innych urządzeń i wygodności, których dotąd z ledwie wystawiony w kraju wewsi

6295 w Popowie nad Bugiem o wiorst 42 od Warszawy był w r 1856 warsztat kotlarski

6296. dobra Jagodne dawniej Stanisławskich w P: Łukowskim: jest gorzelnia (1856) napisana dla ??

6297. Dobrzyniec Wielki 28. wiorst od Warszawy a 2½ od Starej wsi

6298 Tomasz Prądzak umarł w dobrach swoich ~~Tykocin~~ Budzyń dnia 25 Sierpnia 1856. pochowany w Tykocinie dobrach swoich gdzie jest kościół parafialny

6299. nadzwyczajna susza w r. 1856 była powodem do ~~???~~ częstych pożarów lasów i łąk w P: Wieluńskim paliły się Wyszkowa lasy do dóbr Czernice należące — także łąki do Ossjakowa należące, tu to ogień w samym zawiązku wstrzymano

6300 dobra **Łosianek** z wsią zarobną **Łosrno** w Pow. Opoczyń: od m: Wieluń wiorst 14. od m: Chęcin i Małagoszcza o wiorst 7. odległe mające dziesięcin 600 (czterdzieści chodn) rozległości, z wysiewem oziminy kor: ~~140~~ 110. i tyleż jarzyny, siana wozów 250. z lasem młodocianym na potrzebę miejscowy wystarczającym — We Wsi Łosrno jest 13. zagrodników — Podatki wynoszą RS: 209. przyjęli Towar: Kred: w r 1856 nie było — Szacunek dobr ponowiony w r 1856 było na RS: 15,000. do sprzedaży z wolnej ręki ustanowiony

6301. we wsi **Zwierzyniec** do Ordynacyi Zamojs: nal: jest (1856) Apteka farmacji i Likiernia

6302 miasto powiatowe **Mińsk** wiorst 35. od Warszawy

6303. dobra **Orły** w okr: Łowickim o wiorst 4 od m: Sochaczewa — Właściciel dobr w miejscu (1856)

6304. Eustachy hr: Tyszkiewicz, autor, gorliwy badacz starożytności narodowych, założyciel muzeum archeologicznego w Wilnie, i pierwszy onego oraz połączonej z niem Kommissyi Naukowy Prezes — wydawca dzieł wielu i członek wielu Naukowych Towarzystw — umarł w Wilnie r 1856.

6305. dobra rządowe wieczystodzierżawne **Rokitno** z folwarkiem **Chrustów** w Pow. Warsz: od m: Błonie wiorst 2. od stacyi kolei żelazny Pruszków wiorst 5. od przystanku Brwinów wiorst 3. w których corocznie obchodzone bywają dwa solenne odpusty to jest na Wniebowzięcie N: Maryi Panny d: 15 Sierpnia i na Narodzenie N: Maryi Panny d: 8. Wrzesn.

6306. Władysław Grotti obywatel ziemski zmarł w Karlsbad w dniu 22 Lipca r 1856. zwłoki jego pochowane w grobach familijnych w **Żychlinie** pozostała po niem córka jedynaczka

6307. Wieś **Jackowo** w Pow. Łęczyc: na trakcie z Łęczycy do Włodawy o wiorst 8 od M: Łęczycy, o 14 od m: Ozorkowa, a 21. od m: Zgierza — ma rozległości około 210. dziesięcin (w tem 14.) wysiew susiny w każde pole blisko 100 korcy w czem połowa pszeniczy było w r 1856. do sprzedania z wolnej ręki

6308. dobra **Miligost** w okr: Szczebrzeszyn o wiorst 10½ od m: Wieluń położone z Kuleszami drugą częścią, obejmują dziesięcin 801 (w tem 53 morg 12 m: p:) w tem pod lasem iglastym od 40 do 60 lat wieku, wartości, morg: 729. wysiew oziminy 120. kor: zabudowania gospodarskie murowane prawie wszystkie i, wapno i kamień na gruncie cegielnia obszerna murow: karczma i kuźnia murow: dostarczają wielu murowanego około 200. fur było w r 1856. do sprzedania z wolnej ręki

6309. Szabla podarowana przez Sułtana Achmeta II. Starzistanowi Chorążowskiemu, Wojew: Mazow: Hetm: pol: koron: gdy posłował do Turcyi dla potwierdzenia traktatu Karłowickiego w r. 1713. jest teraz (1856) własnością prawnuka jego P. Franciszka Chorążowskiego.

6310. dobra **Gajewniki** odległe od m: Zduńskiej woli o wiorst 5. w okr: Sieradzkim

6311. Józef Rojewski, Sędzia pokoju okr: Włocław: dziedzic dobr **Zwierzchowin** i **Zabłocie** umarł w d: 29. Maja r 1856. zaślubił on żonę Barbarę z Sojeckich — zwłoki tego szanownego Obywatela pogrzebane zostały na cmentarzu w m: Brdowie

6312. W r 1856. odbyła się sprzedaż dziedziczna dobr **Sułkowice** w okr: Grójec od Summy RS: 24212 kop: 11.

6313. Na gruncie wsi **Szczęśliwice** w Gminie Rakowiec — 3. wiorsty od rogatki Jerozolimskiej przy trakcie Krakowskim znajduje się holenderna kolonia

6314. W dniu 23. Kwiet. 1856 zeszła w Bogu we wsi Fajsławicach s.p. Zofija z hrabiów Suchodolskich Bielska, wdowa po s.p. Ignacym Bielskim b. Pośle na Sejm z Ptu Krasnostaw: pozostawiwszy liczną rodzinę [illegible] zwłoki jej złożono w grobie familijnym pod Chełmem obok ciała [illegible] –

6315. We wsi Konary nad rzeką Radomką w Pow. Radom. mil 3. od Radomia, 4. od Białobrzeg, a jedną milę od Przytyka.

6316. mieszkańcy m. Zwolenia darowali w r 1856. osadę wiejską pod nazwą Jedlanka dla Księdzu proboszczowi parafialnemu w Zwoleniu

6317. Dobra Lubienków od Zawiercia wiorst 16. od m. głównego wiorst 2.

6318. [illegible] własności m. Serokomli jako i jego mieszkańcy wnieśli żądanie o zamienienie tegoż miasta na osadę wiejską – które to zamienienie miało nastąpić w r 1856. nastąpić

6319. W dobrach swoich [illegible] Giedczyn pod Łomżą umarł w dn. 2. września r 1856. Mikołaj Zachert syn Andrzeja, Rzecz. R. Stanu b. Członek [illegible] i [illegible] i Dyrektor Kancellaryi [illegible] Dyrektora [illegible] Kawaler Orderów S-Anny Kl. 2-ej z koroną Cesarską, S. Stanisł. Kl. 2. Virtuti Militari Klasy III i znaku nieskazitelnej służby za lat 25.

6320. Ignacy Komorowski jest jednym z najpopularniejszych kompozytorów naszych, jego piosnki rozchodzą się po całym kraju i wszędzie znajdują [illegible] przyjęcie. Każda jego melodya nosi w sobie jakieś [illegible] rodzinne. Jest Komorowski (w 1856) [illegible] skąd się [illegible], [illegible]

6321. Augustyn Bielowski poeta i historyk stoi dziś na czele piśmiennictwa galicyjskiego – Biel: urodził się na Pokuciu we wsi Krechowiec [illegible] dziś (1856) około lat pięćdziesięciu. Wsławił się przekładem „Wyprawy Igora na Połowców”, [illegible] Szyllera i pieśni ludu rusko-galicyjskiego [illegible] i wielu innych utworów poetyckich – Około r 1842 zajęły go pierwsze jego studya historyczne nad przeszłością kraju naszego dziejami – myśl tę Biel. pokochał – dziś [illegible] jest on członkiem wielu towarzystw uczonych, [illegible] oraz zastępcą Dyrektora zakładu Ossolińskich we Lwowie (1856).

6322. Szajnocha jeden z pierwszorzędnych dziejopisarzów naszych, który z Aug: Bielowskim stoi dziś (1856) u nas na czele piśmiennictwa galicyjskiego – Urodził się w r 1818. w okolicach Sambora, a wykształcił się w naukach we Lwowie do r 1835. Od r. 1853 wszedł w skład bibliotekarzy zakładu naukowego imienia Ossolińskich – Znany on jest zarówno jako poeta i historyk – Znane jego dramata, i rozliczne prace naukowe [illegible] czytelnikom –

6323. Kościół w Wiązownie wzniesiony został w r 1794. przez ówczesną dziedziczkę Maryę Księżnę Radziwiłłową, ale aż do r 1856. nie było w nim organów i dla tego to kilkakrotnie wspominano w pismach publicznych o ofiarach jakie wpłynęły na ten cel

6324. W [illegible] staw za stawem poprzedzielane wąskimi pasami ziemi, groblami na nich [illegible] i [illegible] sobie dla odświeżenia wodę. Drugie [illegible] do [illegible] sadzawek, mają [illegible] pod groblą [illegible] – Wszystkie sadzawki i stawy których jest [illegible], obok mają nazwiska, a największy [illegible] ogólnej [illegible] 270 morga [illegible] jak jeziora [illegible] – Dzielą się na sadzawki [illegible], wyrostkowe i stawy [illegible]. [illegible] połączone sadzawki i stawy, w górze [illegible] jeden [illegible]. Dochód z rybołóstwa w rybach samych, oprócz [illegible] Rs: 4000 rocznej intraty.

6325. Dobra [illegible] z [illegible] folwarków złożone w okr. Konińskim [illegible] z pięknym [illegible] folwarcznym, obszernym dworem murowanym [illegible]

przy wsi przeznaczonej, ozdobnemi — obsadzonemi lipami — były w 1856 do sprzedania z kolejnej ręki

6326. dobra *Starawieś* o mil 5 od Warszawy w których są 2 obory murowane przy szosie Lubelskiej —

6327. dobra *Lendo-wielkie* w Pow: Radzymińskim. od stacyi Żyrzyn mil 2.

6328. ~~Aleksander Szymański~~ właściciel dóbr i miasta *Biały* w P. Rawskim Sędzia pokoju niegdyś Deputat szlachty tegoż Powiatu urodzony w r. 1798. z ojca Franciszka, Starosty Rawskiego i matki Hilaryi z hr: Lanckorońskich, zakończył żywot swój pełen cnót i zasług w rodzinnym swem mieście Białej d: 4 Paździer: 1856. pozostawiwszy najchlubniejsze po sobie wspomnienie — Powszechnego szacunku, zaszczyconemu Starostą, już to przez parokrotne zasługi w tym urzędzie przez ojca niemal sześćdziesięcioletnie, już też dla powagi którą od młodości odznaczał się w swem życiu. Czyto jako mąż i ojciec, czyto jako wzorowy gospodarz, jako najlepszy przyjaciel, jako opiekun swych włościan, czyto jako obywatel — jako Sędzia pokoju — pozostawił s.p. Szymański najchlubniejsze po sobie wspomnienie — Jako obraz prawdziwie zasłużony być powinien wzorem żalu i czci wspołobywatelom, był dobrym jakiego nikt w okolicy dawniej nie pamięta

6329. poświęcenie nowo ~~wystawionego~~ wzniesionego kościoła filialnego w *Mokotowie* odbyło się dnia 8. Wrześ: 1856. z wielką uroczystością. W jednym z bocznych ołtarzy zwraca uwagę prześliczny Obraz Bogarodzicy z Dzieciątkiem Jezus na rękach. Obraz ten na szkle kolorowanym, dar JWW. Pustowskich, sprowadzony został z Paryża i znany jest mieszkańcom Warszawy

6330. Tymoteusz Lipiński Emeryt prawiący lat 59 rozstał się z tym światem w dniu 7. Września 1856. Czyste i niepokalane jego życie było ciągłą i nieprzerwaną pracą na niwie naszej literatury. Stratę jaką nauka w ogóle, a w szczególności dzieje, starożytności i numizmatyka ze śmiercią s.p. Lipiń: poniosły, wiadomą jest wszystkim, ~~którzy~~ komu dobro piśmiennictwa krajowego nie jest obcem.

6331. dobra *Głosków* w bliskości miasta Piaseczna a od Warszawy wiorst 21.

6332. Villa letnia, znana pod nazwą *Bagateli* zamykająca główną Aleę i połowiona między rogatkami Belwederskiemi a Mokotowskiemi, lecz zawsze w obrębie Warszawy. Własność ta przedostatnio W: Kornara, dziś zaś (1856) JWW ks: Jus: Czertwertyńskich, oprócz zupełnego powierzchownego przekształcenia zmienia swoją nazwę, mianując się *Pobereżem*, na pamiątkę rodzinnych stron dziedziców — główny pałacyk przez przymurowanie kilku apartamentów z oranżeryą na drugim piętrze, znacznie powiększony został. Poddanym przemianom uległ i ogród a to według gustu samych dziedziców. Zamiast parkanu drewnianego opasującego w koło dziedziniec ustawione są murowane i żelazne sztachety w wyniku wrotami których od strony Mokotowskich rogatek, stanęła w r. 1856. statua Bogarodzicy. Słowem przybyło jedno z piękniejszych ustroni w sąsiedztwie najwspanialszych i zarazem najpiękniejszych okolic, jakiemi są: Łazienki Królewskie i Belweder, oraz Ogród Botaniczny.

6333. miasto okręgowe *Brzeziny* odległe jest wiorst 7. od stacyi kolei żelaznej *Rogów*

6334. dnia 25 Sierp: 1856. zmarł w swoich dziedzicznych dobrach *Żychlinie* Tomasz Pruszak b. Oficer b. Wojsk pol: ciało jego złożono do grobów familijnych w Żychlinie

6335. Droga żelazna St: Petersbursko-Warszawska przechodzi przez dobra *Czyżewo Kościelne* będące własnością Doroty z Ośniałowskich Sokołowskiej małżonki Leopolda Sokołowskiego

15

6336. dobra Mieniowo przy drodze żelaznej St. Petersburgsko-Warszawskiej zakupiony w 1856 do Franciszka Kochanowskiego.

6337 Rustaw kraku umierając bez potomstwa, Chrystusa dobr swoich dziedzicem uczynił; w dziedzinie którą swoją Sulejowie nad Pilicą rzeką, klasztor OO Cystersom wystawiłaby, który potem Kazimierz Książę Polski, swiecie nadał i ubogacił. Cromer lib. 6.

6338. Kazimierz herbu z Biegonowa, którego [wypełnione] królestwo żyło w ziemi Dobrowskiej za czasów Nakielskiego w wielu ? o tem przyjęło, wieś swoją Bieganów w Powielskim leżącą, do probostwa Miechowskiego przyłączył podr. 1198. ale ta wieś, dawno od swego konwentu odpadła –

6338. Krzysztof brat Kazimierza (ob: poprzedzającą notę) tamże żyje, widzę, probostwu Miechowskiemu wieś Żytno, wiernemi czasy zapisał, ale ta danina tak jako i braterska, wkrótce zginęło temu probostwu.

6339 Abrahamowicz h. Jastrzębiec – Za familia [litewska] Kniaźnego w Księstwie Litewskim w 17.tym wieku – z niej był Mikołaj Kasztelan [illegible] a potem Wojewoda Mścisławski ~~[illegible]~~ Jan Abrahamowicz (ob: księg: 5. w Słowniku) Wojewoda Smoleński d[illegible] [w poprzedniej części] ~~Dwa~~ podobno familia ta zmienia się Abramowiczami i kwitnie dotychczas w Litwie (ob: księg: 6. i 7. w Słowniku) {W księgach Metr: Pol: są Abramowiczowie h: Abdank i h: Strzała – wszystko [illegible]}

6340. Pierwszy z herbem Aichinger do nas przyjechał z Niemiec Aichinger Zybult [za panowania] Zygm: I ~~[illegible]~~ i za tegoż króla familia [illegible] u nas gruncie się poczęła, tako niektórzy autorowie piszą że protoplastą tego domu był Baldwin Francus biskup Krakowski, za Bolesława Krzywoustego, więcej na 400 lat przed Zygmuntem I. ciężący – ~~[illegible]~~ potwierdzenie Zybulta ~~[illegible]~~ ujmie swoje dobra publicznemu poświęcali i wolności w ~~[illegible]~~ [illegible] oraz Ojczyźnie się ojczyźnie zasługiwali. [illegible] Stanisław Aichinger w Sandomierskim Województwie na Kobylanach 1677. miał za sobą Annę Mijakowską (Niesiecki)

6341. Adamowiczowie początek mają od Adama ~~herbu Leliwa~~ u którego [imię] którego Mroczek syn gdy imię do herbu Leliwa wraz z dziećmi przypisał. Od tego tedy Adama, sukcesorowie Adamowiczami zwać się poczęli, w krajach rozumiemy karatych krajów (Okolski, Niesiecki) ob: księg: 11. w Słowniku + Adamowicz ~~[illegible]~~ za Stan: Aug: Generał-Adjutantem będący potomny – (Krasicki w przypiskach)

6342. (Adamowski h: Jastrzębiec. Okolski w Sieradzkim Wdz: przyłożył ich zapisał: atoli Niesiecki dodaje że i w innych [Woj] rozkrzewieni, z tego pochodzi, że Wacławicie pro- boam Wielki, Jan i Franciszek w Sendomierskiem, Kazimierz w Krakowskim, Stanisław i Stefan w Podlaskiem [Wdztwie] pisali się na elekcyą Jana III

6343 Aderkasd Jan dworzanin królewski z Inflant. [sługa] podpisał elekcyą Jana Kazimierza Króla 1648. (Niesiecki)

6344. ~~[illegible] herbu Akszak w Litwie~~ [w Litwie] Akszak żyli w Moskwie za czasy Tatarów przyniemie ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ a za wiarę Chrystusowego Akszak w Litewskim [illegible] swoją obrany, potem przyjęty nadany wtedy herb i imię Akszak. Tegoż potem Akszak, przybywszy [z Moskwy] [illegible] w Polsce i inne dzielne krajem gdzie na dobro publiczne pracował. [illegible] z nich był Jan ob: księg w Słowniku 17 – Stefan Akszak stolnik Włodzimierski, Kawaler Ord: S. Stanisł: za panowania Króla Stanisława Augusta rzeczy Akszak pułkownik w Wojsku polskiem z księg: panowania – Hetman na Radziwiłłowie – Akszak Generał miał za sobą Niezabitowską siostrę Kasztelana Bełskiego

6345. Albrecht ~~herbu Mitydes~~ Jakob Stanisław Na zasłudze swoich rekomendowany od Stanów Sejmujących za Stanisława Augusta nobilitowany r. 1786. i herb Mitydes onemu nadany (Kuropat: str: 803.)

6346 Alemanni (lub Allamani) ten dom przyszedł do nas z Księstwa Florenckiego — świadkiem jest list Zygmunta Augusta Króla w r. 1566. Dominikowi Allemannowi dany na indygenat w koronie naszej. — Dominik Alemani (lub Allamani) dziedzic na Gawronowie, Piotrkowicach, Łysakowicach (w Pow. Mechow. — Stolnik Lubelski, Starosta Nowomiejski w Mazowszu: postowal od Stefana Króla do Jana Króla Szwedzkiego. — Potomkowie jego wkrótce po roku 1632. zwanie się do Włoch przeniósł(?) objętych imion

obacz Niesiecki Nr: 41. Allamani

6347. Alexandrowiczowie dawna i znakomita familia szlachecka, która przez w przeciągu 17° i 18° wieków wysokie godności wojskowe, cywilne i obywatelskie piastując, znakomite w W. Ks. Litewskim położyli zasługi — (w W. Ks. Litewskim (prawdopo... Dziś wspomnimy z rzeczy. Z których Alexandrowicz Kasztelan Wileński Hetman W. X. Litew. za Zygm: Aug: Stefana Kasztelana Nowogrodzkiego podkomorzego Grodzieńskiego a potem Marszałka Sejmu r. 1690. w końcu Kasztelana Nowogrodzkiego — Jan Kazimierz Kasztelan Nowogrodzki r. 1720. (obacz Słownik 35.) Jerzy Alexandrowicz był w 1775. Kasztelanem Wileńskim (Słown: 36) Antoni Witold Kanonik Lwowski pisarz W: koronny duchowny w 1785 (Słown. 37) Tomasz Witold Wojewoda Podlaski w 1791 (Słown: 39) Marszałek dworu Króla Stanisł: Aug: posel od Rplitej do Porty Ottomańskiej — umarł 1795. Syn jego Stanisław (oboźny(?)) — Fabian Alex: Starosta Wilkomirski (ob: Słown: 40) poseł z Wdz. Smoleńskiego na Sejm grodzieński w 1793. Szambelan Króla Stanisł Aug: — Stanisław Witold prezydował w r. 1812 na Sejmie a Ks. Łosiński (ob. w r. 1825. zostal Kasztelanem — Temi czasy (1855) Stanisław Alex. (prawnie syn poprzedzającego) jest Członkiem honor: deputacyi Szlach. Gub. Lubel. (ob: Konstantynów) — Rodzina ta z mocy zatwierdzenia najwyższego ma prawo używania tytułu hrabiego — Są dobre Alexandrowiczowie herbu Kruki i h: Żmigród(?) —

6348. Budy Michałowskie w okr: Radomskim. Nomenklatura ta jest przypisana głosząc z tworzyć dóbr Michałów górny w okr: Czerskim leżących. —

6349. Chomentów Puszcz (w okr. Radom:) składał się w 1829 z dwóch części z których część A. posiadał wówczas Ant: Chomentowski w szacunku Złp: 40,000. część B. sukcesorowie Felixa Ciołka w sumie Zł. 3000.

6350. Chomentów Sacha w okr: Radom: składał się w r. 1829. z dwóch części A i B. z tych pierwszą posiadał wówczas Tomasz Dunin w szacunku Zł. 12500., część B. Maryanna Duninowa w szacunku Zł. 13,500.

6351. Chomentów Szczygieł w okr: Radom: składał się w 1829. z 3 części lit. A. B. C. hypotecznie oznaczonych które posiadali wówczas Wężrychowscy(?), Krasnaccy(?), Zawiszowa.

6352. Chruślice w okr: Radom: składały się w r. 1829. z 5.ciu części lit. A. B. C. D. E. hypotecznie oznaczonych — Z tych najznakomitszą część A posiadali wówczas Joachim i Maryanna Lisiccy w szacunku Zł. 100,000.

6353. Szacunek dóbr Grabowa w okr: Radom: Augustyna Nowiny Witkowskiego — był w r. 1829. Złp: 300,000.

6354 dobra Gulin w okr: Radom: posiadały w 1829 Apolonia z Brzezińskich Jankowska i Józefa Brzezińska — szacunek ich był Złp. 100,000.

6355. Sakowski Michał Tadeusz Józef trzech imion, Saryusz Sakowski dziedzic w 1829 dóbr Jankowice w okr: Radom: których szacunek był w owej epoce Złp. 130,000.

6356. Jedlanka dobra w okr. Radom: należały w 1829 do Mussy Bromirowskich — cena ich była w owej epoce Złp. 828000.

6357. dobra Lisów w okr: Radom: posiadał w r. 1829. Kołdowski prawnie Filip Sędzia poko: okr. Radom: w 1824/23 — Cena oszacowana Złp 260,000.

6358. dobra Kurolymokorty w Augustowskim posiadali w r 1856. Aleksander Gutt syn Aleksandra i Zygmunt Gutt Radca Dyrekcji Ubezp. Kl. Sejmowej.

6359. w dniu 28 Czerwca r 1856 umarł ś. p. Andrzej Osniadowski dziedzic dóbr Winiary i Stupna w Sandomier: mąż pełen cnót i zasług obywatelskich. Urodzony r. 1791. we wsi Osniadowie z ojca Wojciecha Cześnika ziemi Dobrzyńskiej, matki Barbary z Chełmickich – od żołnierza przeszedłszy wszystkie stopnie doszedł stopnia Podpułkownika – w którym to stopniu wyszedł ze służby w r. 1820. Następnie mianowany był Komisarzem Obwodu Sandomierskiego, lecz po upływie kilkunastu miesięcy, zażądał uwolnienia z tego urzędu, oddając się zawodowi gospodarskiemu z zamiłowaniem. i wzorowy rządnością (Piękne) włości swoje Winiary i Stupna przyozdobił pięknemi budowlami i ogrodami z właściwym sobie wdziękiem. W r. 1834 na Urząd Sędziego powołany, na tym swój zawód i życie w r 1856 zakończył. Jak w stosunkach ustalonych Kraju, tak w życiu prywatnem Andrzej Osniadowski jaśniał wszystkiemi przymiotami wyższego moralnie człowieka znamionującemi, dobry mąż i ojciec zostawił dobre imię, bo powszechny szacunek i żal u wszystkich współobywateli.

6560. dobra Drońsk w okr: Radom: nabyte w 1829 do Skarbu Król: polskiego zasadnione szacunek ich oznaczony był Złp: 100,000.

6561. dobra wieś Parznice w okr: Radom: składała się w r 1829 z 5ciu części, w hypotece Lit: A B C D E, oznaczonych, z tych najznakomitszą Lit: A. posiadał w 1829. Jakób Andrzejewski, Lit: B. Maciej Szupieński – część C. Kajetan Parznicki

6562. dobra Piastów nabyte w okr: Radom: nabyte w r 1829 do Sukcessorów Józefa i Józefy Sołtykowej, w r 1839 był właścicielem Piastowa nie Franciszek Sołtyk; Franciszek Sołtyk posiadał na Sejm 1830 z ... Radomskiego (ob: Nr 6732) szacunek tych dóbr było w owczas Złp. 777,388.

6563. Eugeniusz Mikołaj Grabkowski posiadał w 1839. Różniszew w okr: Radomskim którego szacunek był w 1829 Złp: 250,000. był on deputowanym z okręgu Gminy Radom: na Sejm z 1830

6564. Sławno w okr: Radom: dobra po-Jezuickie w 1829 – w r 1839 był tytuł własności ... zatwierdzony

6565 – Tomasz Mikułowski Szambelan okr Radom. dziedzic w 1829. Wałogóry w okr: Radom: których szacunek oznaczony wynosił Złp: 150000,- (1829)

6566. Naruszewicz zbieracz pracowity, znał literaturę rzymską, pisał wiersze gładkie, ale nieraz z wysileniem, sztucznie i niechcianie sucho w nich nic trwała

6567. Trembecki, lepszy niż jego spółcześni, rozumiał starożytne piękno, nikt nie mu nie zrównał, w naginaniu języka bez jego krzywdy. Ma on jakąś senatorską powagę, co z wielkości dawnych czasów, ale w nim, jak w Naruszewiczu, umnie idzie z głowy, nie z serca.

6568. Karpiński rzewny, prosty, pisał takie ~~wiersze~~ rzeczy na ofiarę wieku, ale czuje zarazem że nie tam była prawda, nieraz zapuszczał po naszemu: Szkoda że przechodzi często w czułostkowatość; ~~[illegible]~~

6569. Woronicz – wieszcz biblijny, święty kapłan, mąż wysłany dla ogólnego dobra –

6570. Książę Karol Radziwiłł jeden z najznamienitszych polskich magnatów zwany „Panie Kochanku” wśród przeszłego wieku, który między swoimi ... nazwę, Panie Kochanku zwykł zwracać do każdego, z kim mówił, w ten sposób uważał się być odzywać.

6571. Wenantów kolonia wioska w okr: Radom: tak nazwana od założyciela tej Wenantego Praszkowskiego dziedzica dóbr Bzejnowska Wola ... Prezesa Rady Obywatelskiego Woj: Crakowskiego za czasów Księstwa Warszaw: – szacunek tej był w owej epoce Złp: 4000.

6572. Wola Gonyńska ob: GW. wymieniona pod Lit: G.

6573. dobra Bedlinko w okr: Konieckim nabyte w r. 1829 do Ludwika [illegible] borskiego (czyto Radca Tajny) i 4. innych współwłaścicieli. 1590.

6574. dobra Bedlno w okr: Konieckim nie były w 1829 uregulowane

6575 Białaczów dobra w 1829. Ludw: hr: Małachowskiego ~~do~~ szacunek ich był w ówczesnej epoce złp: 800,000.

6576. A. Dturniewice w okr: Koniec: składały się w r. 1829 z 3. części lit. A. B. C. hypotecznie oznaczonych - z tych część A. posiadali Rogozińscy B. Jastrzębscy, C. Zakrzewscy - szacunek każdy wynosił około 30000 zł.

6577. Jan Grabkowski z małżonką Teofilą [20 [illegible]] sprzedali w 1829 [39] dobra Dziebałtów w okr: Koniec: których szacunek wynosił [w 1829] złp 155,000 - Jan Grabkowski był deputowanym z okręgu Opoczyńskiego na sejm 1830 r.

6578. Wydział własności dobr Faliszowa w okr: Konieckim w r. 1829 nie był uregulowany

6579. dobra Małkowy i Korytków w okr: Koniec: nabyte w r. 1829 do Samuela Antoniego Fraenkel - szacunek ich ówczesny wynosił złp: 834,100.

6580. dobra Końskie Wielkie [przybył] w okr: Koniec: nabyte w 1829 do Stanisława hrabi Małachowskiego - szacunek ich w ówczesny podaniu był na złp. 977,800.

6581. dobra Lipa w okr: Konieckim nabyte w r. 1829 do księżny Darmstadt - Szacunek ich ówczesny podany był w księdze wieczysty na złp. [illegible]

6582. Wydział własności dobr Miedrzna w okr: Koniec: był w [1829] [illegible] w sporze między Czesławem Libiszowskim a Sukcessorami Antoniego i Teresy i Toxow Bierzyńskich małżonków - Cena Miedrzny podaną była ówczesną na złp. 60000.

6583 dobra Pilichowice w okr: Konieckim posiadał w 1829. Tomasz Wolski ob. [illegible] - ale czyto ten sam co był za Księstwa Wars: Radcą Stanu? Szacunek Pilichowic wynosił w owej epoce złp. 80,000.

6584. ~~dobra~~ Przedborz i Plaskowice w okr: Konieckim w 1829. dobra rządowe -

6585. dobra Stawowice w okr: Koniec: nabyte w 1829 do Sukcessorów Stanisława Zimpickiego (ob. [illegible] 11,260), cenaty w owej [illegible] Stawowic złp. 40,000.

6586. Skrzynna wola wieś w Konieckim ~~[illegible]~~ nabyta przed r. 1829 do dobr Gowarczowa

6587. dobra Trojanowice w okr: Koniec: nabyte w 1829 do Sukcessorów Michała Strasza - ob: i sukcesory z jego [illegible] czyto ten sam? Szacunek tych dobr wynosił w owej epoce złp. 162000.

6588. dobra Borkowice w okr: Szydłowieckim posiadał w 1829. [39] Onufry hr. Małachowski które nabyte były ~~w owej~~ [przed r. 1829] epoce za sumę złp. 800,000.

6589. ~~dobra~~ Brzezgów (sic?) w okr: Szydłowiec: połączone z dobrami Zborówna w okr: Opocz:

6590. dobra Chlewiska w okr: Szydłowiec: nabyte przed r. 1829. do Stanisława hr: Sołtyka - syn jego Roman Kawaler WPW Pol: i był honor. był posłem z pow. Radomsk. na Sejmie 1830.

6591. dobra Chustki w r. 1829 w okr: Szydłowieckim nie były co do tytułu własności uregulowane

6592 dobra Łaziennik w okr: Szydłowiec: nabyte w 1829 do Jana Nepomucena Żochowskiego posła na Sejm 1830 z pow. Szydłowieckiego. Wartość ówczesna tych dobr złp. 40,000

6593. dobra Łubno w okr: Szydłowie: posiadał w 1829. Dzon[illegible] Bielski (szlachcic) z Ewy: czyto ten sam [illegible] Radca [illegible] - które należą w owey epoce w Złp. 40,000

6594. dobra Miedzierza w okr: Szydłowie: wniesione przed r 1829, do [illegible] Lipy Cieklinsko

6595. dobra rządowe Mirow i Zalesice w okr: Szydłowieckim w 1829.

6596. dobra Niekłań wielki w okr: Szydłowie: posiadał w 1829 39 Onufry hr: Małachowski. Wartość ich w owym 1829 czasie podana ściśle na Zł: 600,000.

6597. Alojzy hrabia Brühl Jenerał artylleryi polskiey, syn owego Henryka Brühla, ministra i faworyta Króla Augusta III o którym Fryderyk król Pruski napisał, że to był ze wszystkich ministrów który nay więcey miał koronek i bryllantów - był naczelnikiem wszystkich zakładów [illegible] w kraju naszym, wyższey szkoły rycerskiey - za panowania Stanisława Augusta

6598. Ninków w okr: Szydłowie: należał w 1829 do sukcessorów Michała Kochanowskiego - szacunek ich podany był w owey epoce na Złp: 137,000

6599. Franciszek Młokosiewicz posiadał w r 1829 39 dobra Omięcin w okr. Szydłowieckim których szacunek [illegible] wynosił, Złp: 375,000.

6600. dobra Pawłów w okr: Szydłowieckim należały w 1829. do Romana hrabi Sołtyka posła na Sejm 1830 r. szacunek ich ówczesny Złp. 250,000

6601. dobra Pięknoszów w okr: Szydłowie: należy [illegible] pułkownik Staryński od hrabi Tarły i Teodora Sląskiego za summę Złp: 200,000. około r. 1829. w r 1839. posiadał je [illegible] tylko Adam Tarło

6602 dobra Pogroszyn w okr: Szydłowieckim przed r 1829. połączone były z dobrami Tryków A. [illegible] Joanny Kutlenskiey

6603. dobra Stompowkain w okr: Szydłowie: połączone z dobrami Konskie wielkie

6604. dobra Sulistrowice w okr: Szydłowie: w r 1829. co do tytułu własności nie były urzędowane

6605. dobra Szydłowiec w okr: Szydłowie w r 1829. już były rządowem

6606. Wydrzyn dobra w okr: Szydłowie: połączone przed r 1829 z do bram[illegible] Zbożenna

6607. Stanisław Hadziewicz (obywatel bisk.) posiadał w r 1829. Wysocko w okr: Szydłowie: w szacunku Złp. 50000 wyszło Nikodem Hadziewicz 39 [illegible]

6608. Wincenty 1839 Ogrodzinski (ob: [illegible]) i Barbara obydwie Wolska posiadali w 1829. dobra Zaborowie w okr: Szydłowie. Wartość ich ówczesna Złp 40,700

6609. Stanisław 2 Nikodem Hadziewicz [illegible] (obywatel bisk.) [illegible] w 1829. i dobr Ziemaki w okr: Szydłowie: wartujących wówczas 1829 Złp 61000 39

6610. Stanisław Bogusławski (ob: [illegible]) posiadał w 1829. Błogie [illegible] w okr: Opoczyn: w szacunku Złp: 58000.

6611. Brzostowice w okr: Opoczyn: składały się w 1829. z 3. przedtem części W: A B C zwanych - z tych część A. posiadał Jozef Chomętowski w szacunku Złp. 19000. część B Michał Rytowski w szacunku Złp. 21725 - część C. Kazimierz Zielinski w szacunku Zł. 13374.

6612. Brzostowiec w okr: Opoczyn. składał się w 1829. z 3. części W: A B C zwanych - z tych część A. posiadała wdowa Mary: Radkiewiczowa w szacunku Zł 19000. część B. Jan Gadło w szacunku Zł 40,000, część C. Antoni Kurowowa w szacunku Złp 21,000.

6613. Michał Bratkowski posiadał w 1829 dobra Dębowa góra w okr. Opoczyń. w szacunku Złp: 115000. był on Sędzią pokoju Okr. Opoczyń. w 1823 obywatelem

6614. dobra Grabowa w okr: Opoczyń: połączone były w 1829 z dobrami Mroczkowo

6615. Gielniów Miasto w Opocz: ... wszystkie wsi należały do z Awedyszyn z których część A. posiadali Adam Rafałowicz i Joanna Grabkowska część B Ludwik Lempicki

W decyzyi wydanej od Komisyi Wkuj. nadesłany w 1829. było nazwanie J. części Gielniówa

6616. dobra Kozienin w okr. Opocz. posiadał w 1829 Bartłomiej Rudzki (ob: Steward) wartość szacunk: Złp: 100,000

6617. w r. 1856 w listopadzie odbyła się sprzedaż w drodze działów ekonomii Sobatka w Gub: Radom. składającej się z wsi kościelnej Sobatka, z folwarku Wygoda i folwarku pod nazwą Kolecin. Obszerność ogólna tych dóbr wynosi morg: 2689 prt: 196. Cena wywołania kwoty przez biegłych przy szacunku sporządzonym, ustanowiona jest na Rs: 92080. – Dobra te położone są w bliskości Wisły i mają łatwy spław do niej, spichlerz składowy w Mieście Zawichoście. ziemia pszenna wyborowa –

6618. – Wojna Starosta Stanisławowski, generał Korpusu Kadetów, Kasztelan Krakowski i wielce nie szlachetny. Był to człowiek niezmiernie zdolny i utalentowany. – W nieobecności księcia Adama Czartoryskiego Komendanta Korpusu Kadetów Fryderyk Moszyński Vice Komendant ... w Warszawie trudniących się ogromnemi majątkowemi ... i czynami publicznemi i prywatnemi interesami, Wojna ... nad ... nad szkołą rycerską i on mało się oddawał obowiązkom swoim, a zatem kto ... pobierali ... obrócony ... sam zakład Kadetów

6619. folwark Wynnica w dobrach Ordynacyi Zamojskiej, o wiorst 21. od Miasta Janowa a o wiorst 3½ od miasta okręgowego Krasnika – ma ogółem rozległości morg: 592. prt: 46. czyli dziesięcin 295. w r. 1857 ... lat 24. wydzierżawiony

6620. Wodzinski pułkownik w Korpusie Kadetów; nad ... szczególnie w ... ćwiczenia w musztrze piechotnej z bronią –

6621. Jerowski podpułkownik w Korpusie Kadetów, ojciec Pani Wiktory z Olszewskich? W tego czasie była ..., ... całej części ekonomicznej instytutu –

6622. Michał Hube był dyrektorem nauk w Korpusie Kadetów za króla Stanisław. Poniat. z Torunia, człowiek znakomity z nauki swojej i biegłości w językach żyjących i starożytnych. Wydał kilka dzieł po polsku i po niemiecku; niektóre z nich tłomaczył Piotr Wulfers profesor, jako to: ~~Wstęp do Fizyki~~, listy fizyczne, gospodarstwo krajowe i wiele innych. – Matematykę całą wykładał gruntownie.

6623. Steiner nauczył języka łacińskiego w wyższych klassach Korpusu Kadetów (za Stanisł: Poniat.) z Torunia, uczeń Hubego, człowiek nauki gruntownej, osobliwie w języku łacińskim i greckim i w dziale prawo-narodowym. Zajmował potem znakomitą posadę sądową w krajach pruskich.

6624. Józef Łęski kapitan w Korpusie Kadetów, ~~[illegible]~~ uczył nauki geometryi i rysunków topograficznych – a potem profesor astronomii w akademii Krakowskiej i dyrektor Obserwatoryum Astronomicznego

6625. Kajetan Skrzetuski pijar, zamyślił historyi powszechnej w Korpusie Kadetów za Stanisł: August, autor dzieł w tym przedmiocie dla uczącej się młodzieży, tłomacz wiele dzieł z języka francuskiego wierszem i prozą.

6626. Sierakowski Karol – będąc naczelnikiem jednej brygady w korpusie Kadetów za Króla Stanisł: Augus: w randze majora dawał razem lekcye architektury cywilnej i wojskowej i algebry. Później gdy na Sejmie 4-o letnim uchwalono aukcyą wojska oddano mu w rząd Korpus Inżynierów koronnych z rangą pułkownika; i po stopniach idąc, doszedł do rangi jenerała artyleryi za czasów W. Księcia Konstantego.

6627. Jasiński Jakób wyszedł z Brygadyera, z rangą Kapitana w Korpusie Kadetów w r. 1790 został pułkownikiem Inżynierów litewskich, a później zginął na Pradze w okopach, w randze jenerał-porucznika.

6628. Piotr Wulfers był professorem historyi polskiej i wymowy w Korpusie Kadetów za Stanisł: August.

6629. wieś Kruszewice w okr: Opoczyń: posiadali w 1829 Stanisław Zakrzewski, Ewa Jaworska i Konstancya Krajewska w szacunku Złp. 24,800.

6630. d. Kuniczki i Szatkowice w pow. opoczyń. połączone były w 1829 z dobrami Kamienna

6631. D. Libiszew w okr: Opoczyń: składały się w 1829 z 3 części z których główniejszą A. posiadał wówczas Karol Niemstynski w szacunku Złp. 75,000, części zaś B. C. należały do sukcessorów Ignacego i Leona Libiszowskich

6632 dobra Łęgonice w okr: Opoczyń: połączone były w 1829. z dobrami Ossa Antoniego Brykczyńskiego

6633. tytuł własności dóbr Mechlin w okr: Opoczyń: nie był w 1829. uregulowany

6634. Mysłakowice dobra w Opoczyń: w r 1829. nie były uregulowane

6635. Opoczno w 1829 dobra Rządowe

6636. wieś Radonia w okr: Opoczyń: należała w 1829 do Ludwika hr. Małachowskiego – cena jej była Złp: 108000

6637. Radzice w okr: Opoczyń: dobra rządowe w 1829.

6638. Skrzynno dobra w Opoczyń. połączone były w 1829 z dobrami Zbożenna

6639. dobra Sokołowka wielka w okr Opoczyń: posiadali: Karolina Józefa Emilia Szydłowska w 3/4 częściach – Ignacy Kamieński w 1/4 części – Szacunek tych dóbr był Złp: 100,000.

6640. Wincenty Cebulski (ob: jego biogr.) posiadał w 1829. dobra Nok w okr Opoczyń: których cena była 85,000

6641. Wielka Dąbrowa w okr: Opoczyń: przyłączona do dóbr Ryków część A

6642 Felix Skórkowski dziedzic w 1829. dóbr Wielka Wola w okr: Opoczyń w okr: Radomskim Część … posiadał w szacunku Złp: 300,000.

6643. Tytuł własności dóbr Zameczek i Wożenna w okr: Opoczyń: nie był w 1829. uregulowany

6644. dobra Zdzarki w okr: Opocz: należały w r 1829 do radczyni hrabiny Małachowskiej, która je posiadała w szacunku Złp. 30,000.

6645. Adolf Popiel Syn … Opocz: posiadał w 1829 część Żukowa A. w Opocz: w szacunku Zł. 90,000. część B. Joanny Kiełkowskiej połączona z dobrami Ryków A. w okr: Radom:

6646. Zychorzyn w okr: Opoczyń: składał się dawniej z dwóch części A. B. z których pierwszą posiadali w 1829. sukcessorowie Ignacego Dzianotty w szacunku złp: 62500. drugą połowę B. sukcessorowie Ignacego Dzianotti.

6647. Józef Jaworski, Sędzia pok: Konieckiego posiadał w 1829–30. dobra Bronowice w okr: Konieckim: w szacunku złp. 420000.

6648. dobra Brzeza w okr: Konieckim: należały w 1829. do Stanisława hr: Ostrowskiego który je posiadał w szacunku złp: 1,457,842. ob: czyli w 1839. były posiadane własnością Adama hr: Ostrowskiego ob: ...

6649. Wasilewski Tomasz ... Dobrzyniowa, dla uczczenia pamięci i zasług ... Adama Ostrowskiego Jenerała Jazdy, b: Prezesa tegoż Towarzystwa, na posiedzeniu swem centralnem w d: 20 Listopada 1856. postanowiło umieścić w sali posiedzeń portret jego. (Lista 90)

6650. Brzysce A. w okr: Konieckim: w r. 1829. nie były co do tytułu własności uregulowane – drugą połowę B. posiadał wówczas Józef Kański w szacunku złp. 9415.

6651. dobra Czarna w okr: Opocz: (Konieckim) należały do kilku współwłaścicieli – ... złp: 80,000

6652. dobra Góra w okr: Koniecki: należące w 1829. do Księcia Adama Czartoryskiego były wówczas przyległością dóbr głównych Puławy w okr: Nowomiejskim b. Województwa Lubel: położonych

6653. Gzowice w okr: Konieckim: dobra rządowe w 1829.

6654. dobra Janowice w okr: Konieckim: posiadał w 1829/39. Ignacy Lempicki Referendarz w szacunku złp: 84,000 (w 1829)

6655. Jasieńkowo w okr: Konieckim: dobra rządowe w 1829:

6656. wieś Krasocin Wielki (czyli Krasocin) w okr: Konieckim: składała się w r 1829/39. z 11. pojedynczych posiadłości literami od A do L. w hypotece oznaczonych, których czwartej części A. posiadali bracia Zelatyccy w szacunku złp 29,250.

6657. Stanisław Odrowąż Pieniążek (czyli pomnik) posiadał w 1829/39. dobra Żagów w okr: Konieckim: których szacunek był w 1829 złp: 200,000 ... Wolka Zamojska w 1839.

6658. Marcelli Kurosz dziedzic 1829–1839 (ob: Szlach:) Łękawicy w okr: Konieckim: obywatel powiatu Konieckiego ... był w 1828. Radcą Wojewódzkim ... prawdziwy obywatel ... sumienny ... tenże był dziedzicem dóbr Łękawicy w okr Koniec: których ... w r 1829. wartość w złp 190,000. – Marcelli Kurosz posiadał w 1839 oprócz Łękawicy, Dzikie Pole w okr: Radom

6659. dobra Magnuszew w okr Mszadla w okr: Konieckim: których część w hypotece lit A. oznaczona ... była ... Liga ... część zaś B. Świderszczyzna. – Tytuł własności tych dóbr w r 1829. nie był uregulowany –

6660. Andrzej Deskur między innemi posiadał (1829–1839). dobra Pajęków w okr: Konieckim: których szacunek był w 1829. 20,000. był on posłem na Sejm 1830 z pow: Konieckiego (ob: tegoż:) w r 1839. Andrzej i Helena z Mokrosińskich Deskurowie

6661. Rzyczwół miasto dobra rządowe w 1829 ...

6662. Rawica folw: i wieś w okr: Konieckim: w 1829 rządowa w okr: Radom: nadan: posiadł: Gorzyń

~~6663. dobra Sandlikowa Wola w okr: Koniec:~~ składały się w 1829 z ~~...~~ jednej Bartłomiej Ludwik

6664. Peptowski Jan syn Józefa h: Gozdawa Sędzia appellacyjny kawaler S. Anny 3. Kl: dziedzic w 1852/56. dobr Sarnowo (Grady 2) w okr: Płockim. Leon Władysław August syn tegoż właściciel w 1852/56. dobr Radzikowo w okr: Płockim ~~...~~ w 1855 Radca dyrekcji Towarz. w P: Płockim.

6665. wieś Świętlikowa Wola w okr: Koneckim: składała się w 1829 z dwóch części, z których część A. posiadał Franciszek Krasowski – II. po Józefie Krasowskim – Michał Krasowski i Antoni Błeszyński w szacunku złp. 45000. drugą część lit: B. Antonina z Marcowskich 1° ślubu Piekarska 2°. Srodzyńska w szacunku złp: 26560.

6666. Stężyca w okr: Koneckim: miasto i dobra rządowe w 1829.

6667. dobra Trzebień w okr: Koneckim: posiadał w 1829. Eustachy Grotthus ob. (tego księgi) w szacunku złp: 100,000. był on w 1828. Radcą Wdztwa obrany z ramienia Obywatelstwa Pltu Koneckiego – Sprawdzić czy nie należała wówczas do Trzebienia i Wola Zarzowska.

6668. dobra rządowe Zwoleń i Kuźnia Wola w 1829.

6669. Karol Strzembosz (ob: tej księgi) posiadał w 1829. część Borej lit: C w okr: Solec w szacunku złp: 112000. Część Borej lit: D. Marianna Odrowąż Pieniążkowa połączona była w 1829 pod urzędem hypotecznym z dobrami Stoki. Antoniego Odrowąż Pieniążka.

6670. dobra Chotcza dolna w okr: Solec: do Sukcessorów Sołtyków w 1829 należące połączone były pod urzędem hypotecznym z dobrami Piastów w Radomskiem.

6671. dobra Ciepielów w okr: Solec posiadał w 1829. Joachim Karczewski (ob. tej księgi 608) w szacunku złp: 300,000. i Rudę Kościelną w okr: Solec: w szacunku złp. 90000. i Brzózową w okr: Sandom: w szacunku złp. 110,000

6672. Ludwik Odrowąż Pieniążek (ob: tej księgi) zmarły w 1829 dobra Czerwona w okr: Solec: których cena była w 1829 wówczas złp: 83000. (39.)

6673. Adam Prałat Matuszewicz posiadał w 1829 dobra miasto Solec i Jasieniec w okr: Solec. których szacunek ogólny wynosił złp: 1,300,000

6674. Kajetan Dobrzyński Sędzia pokoju okr: Solec: w 1823/24 ob Mon: 1089. posiadał w 1829. dobra Krępianowice w okr: Solec: których szacunek wynosił wówczas złp: 400,000.

6675. Jan Podwysocki skontraktya księgi: 14136. czy to ten sam? posiadał w 1829 r. dobra Lipa w okr: Solec: których szacunek był w owej epoce złp. 269,650.

6676. Lipsko miasto i włość w okr: Solec: posiadali w 1829 r. Kacper Wielogłowski skontraktya tej księgi czy to ten sam? i Katarzyna Baczyńska w szacunku złp: 360,000.

6677. Dobra Lucynia w okr: Solec połączone były w 1829. z dobrami Brzyście A. w okr: Koneckim.

6678. dobra Skarzysko w okr: Solec: połączone były w 1829 z dobrami Szydłowiec w okr: Szydłowieckim.

6679 Jan Gorzkowski (ob: tej księgi:) posiadał w 1829. dobra Starosiedlice w okr: Solec Solechin w szacunku złp. 113900. był on Sędzią pokoju okr: Soleckiego w 1830

6680. Antoni Suchodolski Sędzia pokoju i przed nim był w 1830 z Pltu Soleckiego posiadał w 1829. dobra Tymienica w okr: Solec: których szacunek był 324000

6681 wieś Ułów w okr: Solec: składała się w 1829 z dwóch części z tych Ułów lit. A. z dobry B. osobnych których szacunek był każdy po złp. 5000.

6682 dobra Bodzechów z miasteczkiem Denków, folwarkami zwanymi Staw Denkowski – Staw Bodzechowski i całemi attynencjami posiadał w 1829. Gustaw hr. Małachowski który był Ministrem Spraw Zagranicznych w czasie powstania Polskiego w 1830–31 szacunek ich wynosił w owej epoce złp: 140,000 (ob: tej księgi) (n. 6688)

6683 Teodor Jasieński (lub Jasiński) skontraktya księgi: co był Sędzią pokoju Pltu Sandom: w 1830 posiadał między innemi w 1829 dobra Boxyce w okr: Opatów: w szacunku złp. 200,000 Tymże Teodor Jasieński małżonka Elżbieta z Karskich Jasieńska posiadali w 1829 (39) Bidziny w okr: Sandomierskim wówczas złp: 500,000.

6684. dobra Częstocice w okr: Opatow: były w 1829 przy tytułu dobr Ostrowca Dobrzańskich braci

6685. Lisow w okr: Opatow: w 1829 dobra rządowe

6686. dobra Garbacz w okr: Opatow: posiadali w 1829 Józef Godlewski i Magdalena z Gołuchowskich Gołuchowska w sumach Zap. zł 8725.

6687. dobra Gołoszyce Wyższe w okr: Opatow: co do tytułu własności nie były w 1829 uregulowane

6688. Gustaw hr: Małachowski prow Bodzechowa posiadał i dobra Grojec w okr: Opatow.

6689. Grabkow w okr: Opatow: dobra rządowe w 1829

6690. Dezerter był Prus Kicinski z uwagi, że Dezerter był szefem gabinetu Krola Stanisława Augusta

6691. Antoni Książe Radziwiłł ożeniwszy się z Księżniczką Pruską, córką najstarszą Krola Fryderyka III. Krola Pruskiego, był potem Namiestnikiem Krolewskim w Wielkim Xięstwie Poznańskiem

6692. Mierosławski Kapitan audytor to jest Sędzia wojskowy w Brygadzie Wołyńskiej

6693. Dybel Jan pułkownik (majorczyk artyllerii koronnej) rodem Sas – przy którym była komenda w korpusie Kadetów za Krola Stan: Augusta – umarł około r. 1752

6694. Michał Książe Lubomirski, Generał-Lejtnant, Szef regimentu Ordynacyi Ostrogskiej, który w Dubnie, [illegible] swojem, konsyderował – Wszystkie [illegible] dobroci, z domu Rzewuska, Marszałka Nadwornego koronnego córka – Synów 3 [illegible] mieli [illegible] [illegible] i sam grający [illegible] [illegible], często z [illegible] swoją grał godzin parę

6695. Müller porucznik Neiryńskiego pułku Karabinierów, [illegible] był w Akademii [illegible] [illegible], [illegible] doktorem pułku a potem porucznikiem – Stojąc z komendą w Zbarażu na Wołyniu, pokochał [illegible] [illegible] i [illegible] się ożenił, uwolnił od służby wojskowej i w Zbarażu osiadł, [illegible] dzierżawę [illegible] wielką sobie zjednał reputacyę – Tenże Müller porucznik z pijaństwa życie skończył –

6696. Khittel doktor w Sławucie na Wołyniu około r. 1791. nie było [illegible] [illegible] lepszego doktora na Wołyniu; [illegible] pacyentów osiadających w Sławucie na cały czas kuracyi liczba zawsze znaczna się [illegible] [illegible]. To też Khittel w ciągu lat kilkunastu zebrał do miliona złotych pol: majątku, a córkę wydał za obywatela Frankowskiego i po niej dwa czy trzykroć złotych [illegible] posagu; synów dwóch w akademii [illegible] i doktorami porobił; jeden z nich był nadwornym lekarzem u Ks. Czartoryskiego w Puławach. (z Kantakuzena Siwerypa Bulk.)

6697. Ruthsatz, czech rodem, aptekarz w Sławucie na Wołyniu w osiemdziesiątym lat czwartym 18go wieku, człek nadzwyczajnie poważny, [illegible] i w całem znaczeniu wyrazu bon vivant. Panie z [illegible] i [illegible] cisnęły się do niego, bo nad Khittla (ob: poprzedni art) Sławuckiego doktora nie było tu lepszego (ob: Anterom 6696) Wina francuskie [illegible] [illegible] sprowadzał – [illegible] się u niego [illegible] [illegible] i [illegible] na których bywał [illegible] i Książe Hieronim Sanguszko Wojewoda Wołyński [illegible] Sławutny który [illegible] bez [illegible] –

6698. Zakrzewski Generał (czy to ten sam?) mieszkał w 1791 na Wołyniu w Szepetowce. Miał 2 córki w całym blasku młodości i piękności – Starsza Anna była [illegible] [illegible]

wyszła za księcia Mateusza Radziwiłła druga żona xx Gosłyńskiego — Ksiązę
Mateusz wyszedłszy z Petersburgskiego korpusu kadetów objął xx dziedzictwa
państwo Bierdzyszewskie.

6699. Gerstenzweig (który później został generałem korpusu w wojsku
rossyjskiem i stąd [illegible] w Tulczynie) był za rzeczypospolitej ober-lejtnant-
kiem czyli starszym sierżantem w 6. wojska polskiem. — ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Miał on być radcą z miasta Wesnowy, i [illegible] kresy na
towary które otrzymał parne przed rokiem 1792.

6700. W hucie Szabeńskiej w pow. Augustow. w dobrach dawniej s.p. Karola
Hrabiego Brzostowskiego, było w 1856. gisarnia — piec wielki — fabryka machin
rolniczych — huta szklanna —

6701. dobra Podłodów złożone z folwarku tejże nazwiska oraz wsi Podłodówek
i Wola Bliżocka wraz z osadą Podłodów w pow. Hrubieszowskim położone o pół mili
od rzeki spławnej Wieprza, a o 2 mile od szose warszawsko-lubelskiej — mające
ogólny rozległości 2904 morgów — prod: 256. — z pożyczką towarzy: kredyt: w summie
rsr: 118000. były w 1856. do sprzedania z wol: ręki.

6702. Adam Towiański korrespondent Gazety Warszawskiej z stron Gostyń-
skich jeden z najczynniejszych korrespondentów krajowych, (Gazeta J. Skrzetnie
się znający — człowiek młody i ~~[illegible]~~ który przez udzielanie ciągłe
tylu pożytecznych wiadomości, to w artykułach poważniejszej treści, to w swych „drobiazgach“, wielce już xxs dla siebie zobowiązał — wyjechał się w 1856. za granicę
dla wydoskonalenia się w zawodzie gospodarczym.

6703 Ambroży Gawroński, sztabs-kapitan, syn podkomorzego Radomskiego
za króla Stanisław August. ~~syn~~ człowiek bardzo miły i wesoły.

6704. Rzewiecki (jenerał) był w r 1791. podporucznikiem ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~
szkoły w pułku Kawaleryi narodowej, w którym potem tak celował że był ~~[illegible]~~ wyborowej
kawaleryi i z niższej rangi dostał się tak szybko do stopnia

6705. [Stanisław] Fiszer. jenerał był Inspektorem piechoty i armaty ~~[illegible]~~ opuś-
ciwszy korpus inżynierów i potem dostał się na kwatermistrza i też do tego
stopnia jenerała piechoty. W r 1791. był ostatnio adjutantem [illegible] [illegible]
[wydał także dzieło o wyborze piechoty w wojsku] [wyrzucony]
z regimentu [illegible] [illegible] Gorzeńskiego, rezydował wojskowo pod [illegible] [illegible].

6705. Wincenty Potocki dziedzic Niemirowszczyzny na Ukrainie obejmującej
60 wsi — dziedzic Brodów i księstwa Zbarażskiego w Galicyi — był żonaty
2-go [primo voto] z księżną de Ligne z domu księżniczką Massalską — żoną [rozwiedzioną] Ks.
de Ligne, po której miał dobra w Litwie spadłe, tak że nad Niemnem ma-
jątkiem nadzwyczajnego powodzenia, więc o kilka wiorst od miasteczka we wsi Zawa-
liszkach, który rozsądny, a przy niej piękny ogród i bogate oranżerye, stroj-
ne w cudne rośliny. Ojciec jego Franciszek Potocki (Cześnik Koronny?) był
[illegible] tego rodu[?], bo z pierwszej żony która była Wielkopolanką, nie
zostawił ~~[illegible]~~ potomstwa. Miał i [kolegów?] [illegible], bo był kobieciarz wielki
(z [illegible] Ochockiego i Szczęsnego Bukara)
[Wincenty Potocki]

6706. Antoni Rzączyński, stolnik Bydgoski, Marszałek Trybunału Lubelskiego w 1791.
Był to człowiek posiadający wolności wszystkie niewolnie potrzebne dla chcącego się
wznieść w zawodzie prawniczym. Ożeniwszy się z Buchcerówną na Wołyniu
kupił na dziedzictwo wieś Czarną (dziś [illegible] Rzączyńskiego, Radzickiego), odjechał
z nią do Kolobrzegu. Miał on [illegible] lat trzydzieści i kilka — w 1793 wstąpił do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[odpowiedział mu pod komendą [illegible] z [illegible] w Lwowie]
6707. Kryszniewski Jenerał syn Kryszniewskiego, Lubaczowskiego, Kasztelana co m. 91
był mierzony i [illegible] w Bukarze (Opera) w ostatku czerwca 18 [illegible]

6708 Józef Chłopicki tyleż pierwszy wystawiony, był w 1791. Chorążym pod komendą [księcia] Józefa Poniatowskiego

6709. Brodowski generał ~~małej Polski~~ szef regimentu pieszego z małej Polski w 1791. Komenderował nim pułkownik Scherer spolszczony Niemiec. Pod Szererowa pułkownikowa człowiek (wojowny) urodą i wychowaniem – grywała na skrzypcach dość pięknie i tańcowała zgrabnie. ~~[illegible]~~ Ojciec jej Schildbach podpułkownik gwardyi litewskiej miał kwaterę w koszarach ~~[illegible]~~ w Warszawie – Kościuszko, ob. w 1791 komendę swoją, poznał tę damę w Brastowie gdzie był sztab pułku Brodowskiego i zajmował się nią mocno. Ob. dla niej

6710. Gołąb wieś niedaleko Wisły – Miejsce to pamiętne w dziejach naszych politycznych. Stefan Czarniecki ze Szwedami – Daleko dalej za Króla Michała Wiśniowieckiego zawiązała się konfederacya gołąbska z królem stojąca, do której ze stu tysięcy szlachty się zebrało. Krótko to na wojnę domową, gdyż prawie tenże sam czas Prymas z hetmanem Sobieskim, przeciwni Królowi, drugi podobny związek utworzyli w Łowiczu, ale nie przyszło do rozlewu krwi braterskiej, gdyż w tymże czasie Turcy wpadli z wielkim ogromnem, Ukrainę i Kamieniec podolski zagarnęli, aż pod Lwowem podsunęli się. W tymże to Gołębiu odbył się w 1791 kompament drugi wojska, pod przewodnictwem Generała Lan Wirtembergskiego. Nie dał to ... wojsko było jak w Niemirowie na Ukrainie, gdzie [illegible] odbył się kompament pod wodzą Kościuszki, bo podobno tylko 8000. ludzi wyprostował.

6711. wieś Jawor w okr. Opatow: składała się w 1829 z kilku części – z tych część A. posiadł Dyonizy Sędkowski w szacunku złp. 10,000 – część B. Józefa z Trosnych ... Franciszkowa w szacunku złp: 9500, części zaś owe Grotkownymi, ... i Kurwiczyny połączone były wówczas z głównemi dobrami Wawrzeń część w ... okr. Opatow: Mikołaja Franciszka w 1829. ... był szacunek złp: 130000.

6712 Antoni Libiszowski przed rokiem 1830 w okr. Opatow: posiadał w 18$\frac{29}{39}$ Jeleniów (lub Jeleniew) w okr: Opatow: w szacunku złp: 200,000.

6713. Kornacica w okr: Opatow: były w 1829. ... po Janie Sędkowskim które go ... złp: 303,200.

6714. Kunów i Pękosławice w okr: Opatow: były w 1829. dobra rządowe

6715. Tytuł własności dobr Okręglów w okr: Opatow: nie była w 1829 urzędowy

6716 dobra Podole w okr: Opatow: posiadał w 1829 Rafał Jasiński Konarski Syn sędziego pokoju opatowskiego w 18$\frac{23}{30}$ i Sukcessorowie po Urbanie z Rufskich Konarskiej w szacunku złp: 138,000.

6717. Piórków dobra rządowe w okr: Opatow: w 1829

6718. Józef Rokitowski Sędzia pokoju okr: Opatow: w 18$\frac{23}{24}$ ob: b. gr: 11849. dobra Skoszyn w okr: Opatow: w szacunku złp: 650000

6719. dobra Szeligi w okr: Opatow: posiadały w 1829 Zofia z Laskowskich Skotnicka i Agnieszka z Laskowskich Kurowska w szacunku złp: 160,000

6720 dobra Warszówek w okr: Opatow: składały się w 1829 z 4 części, których A, B, C, D. w hypotece ... z których największą część A. posiadał w ówczas Franciszek Liseckiewicz – część B Tomasz Grochowalski w szacunku f: 18000 część C: Maryanna z Tyborowskich Łukawska w szacunku złp: 18,000. X. Antoni Bauer część D. wedługprzy złp 1169.

6721. dobra Bilcza w okr: Sandom: składały się w 1829. z 4. części których A B C D w hypotece ..., z których część A. należała do Massy ... Stanisława Gorzbińskiego – część B. do Stanisława Łętkiego w szacunku złp. 300,000

część C. Ks. Wincentego Łazińskiego w summie Złp. 14000. część D. Ks. Jana Nepomucena Łazińskiego w summie Złp. 40000 —

6722. Ignacy Zielinski posiadał w 1829. dobra Ciesyce w okr: Sandom: wartujące złp: 200,000. Był on w 1830. Sędzią pokoju okr: Sandom: i deputowanym z obwodu Sandom: na Sejm 1830,

6723. dobra Dorotka w 1829. Sołtyków dawniej w okr: Sandom: połączone były pod względem hypotecznym z dobrami Prastow w okr: Radomskim

6724. dobra Grocholice w okr: Sandom: nie miały w 1829. uregulowanego tytułu własności w księdze hypot.

6725. dobra ~~Jazmin~~ Jankowice w okr: Sandom: posiadał w 1829. Cyprian Badzynski w summie Złp: 230000.

6726. Ksiądz Konstanty Felix Szaniawski, Biskup Krakowski, aktem erekcyjnym z roku 1730 ustanawiając Konwikt przy szkole Łukowskiej, zastrzegł, iż w tymże Konwikcie ma być utrzymywanych 10ciu młodzieńców z jego familii herbu Junosza, a w braku tych przypuszczeni być mają krewni najbliżsi, z familii fundatora, lub familii Szaniawskich; gdyby zaś tych nie było, pomieszczeni być mają w Konwikcie synowie ubogiej szlachty z ziemi Łukowskiej, zostawia się pierwszeństwo dla tych, którzy przedstawieni będą przez sukcesorów fundatora zwanych na Szaniawach Szaniawskich. — Po zwinięciu Konwiktu Łukowskiego młodzieży tu utrzymywani są obecnie przy Szkole powiatowej w Siedlcach, a patron konwiktu przedstawia kandydatów na miejsca wakujące ~~szkoły prywatnej~~ własnym nadzorem szkolnym.

6727. Józef Ledóchowski Kawaler Krzyża Wojsk. Pol. Ord. Św. Stanisł. 3 klasy, prawie Szkymi 1830 r z Płk Staszewskiego — posiadał w 1829. (1839) dobra Klimontów w okr: Sandomier: których summa była wówczas Złp: 1,056,490. i Wroblice tamże w summie Zł. 44000.

6728. ~~Stanisław~~ Kresimowski (obacz ugoda hypoteczna) posiadał w 1829. (w 1829–1839) część Kobiernik A. (A. w okr: Sandomier. w summie Złp. 16000. część Kobiernik B. posiadał w 1839 Ignacy Kromer (w sporze) w summie Złp. 2000. Druga połowa Mateusz i Tekla małżonkowie Dubrowscy w summie Złp. 8000. — Krasnowski Stanisław, mąż Zofii Strochice tamże w summie Złp. 18000

6729. ~~Kołyszany~~ Włostowice w okr: Sandomier: posiadali w 1829. Cyprian Bazynski (obacz ugoda hyp.) i rodzeństwo w summie Złp. 300000.

6730. Kocmierzów dobra w okr: Sandom. składały się w 1829 z 3ch części lit. A. B. C. w hypotece oznaczonych. Z tych część A. posiadali wówczas sukcessorowie Onufrego Nieckiego w summie Złp. 22000. część B. Kazimierz Kresimowski w summie Złp. 13.500, część C. Jakób Bazynski w summie Złp 18000.

6731. dobra Krępa stara w okr: Sandom: połączone były w 1829 z dobrami Iwaniska w Pow. Stanowskiem Stanisława hr: Sołtyka należących.

6732. dobra Leniarczyce w okr: Sandomier: posiadały w 1829. Filipowa Ciszewska — Teodora Stadnicka 2o. Nostowska — Aniela 1o. Słubic Orzechowska 2o. Rostworowska. Summa tych dóbr była Złp: 148,180.

6733. dobra Linów w okr: Sandomier. składały się w 1829. z 4ch części A. B. C. D. z których część A. posiadał w 1829 Grzegorz i Anna de la Vaux Trepka w summie Złp. 41,000, część B. Felix Morawski w 2/3 a Jan Morawski w 1/3 części w summie Zł. 16000 część C. Alojzy Leszczynski w summie Zł. 75,000. część D. Teodora Kozieckiego i Pauliny z Suchodolskich Kozieckich połączona była z dobrami Lipowa Wólka tamże (obacz Numer 6806.)

6734 Łęg w okr: Sandomier. Nomenklatura ta jest przyległością dóbr głównych Kątkowa w okr: Krasnostaw: b. W. Lubelski (1829)

6735 Adam Konarski ten sam co w księdze: posiadał w 1829. dobra dobre Malice Kościelne w okr: Sandom: w summie Złp. 332,000

6736. Tytuł własności dóbr Maruszów w okr: Sandomirskim nie był w 1829 uregulowany

6737. dobra Mikołowice w okr: Sandom: były w 1829. własnością dziedziczną Jana Nepomucena Michałowskiego Sędziego pokoju okr: Sandom: (ob: bieg: 11537) i Michała Leszczyńskiego — szacunek ich był zł 435,000.

6738. Józef baron Horoch posiadał w 1829 (1839) dobra Mydłów w okr: Sandom: których szacunek wynosił w 1829 (1839) zł 580,000 — które w 1839 [illegible]

6739. Ignacy hrabia Ledóchowski pułkownik (ob bieg: 68) posiadał w 1829 dobra Szwarszowice górne, Osolin w okr: Sandomier: których szacunek ogólny wynosił zł 230000.

6740. Stanisław Karski (ob: tego bieg) posiadał w 1839 Ożarów miasto i wieś Wiśniowa z attynencyami w okr: Sandom: w szacunku fl: 400000 [illegible]

6741. — Tytuł własności dóbr Pisary w 1839 dalszych dóbr Glinianiy w okr: Sandom: nie był w 1829. uregulowany.

6742. Michał Karski (ob: tego bieg.) posiadał między innemi w 1829 (1839) dobra Stopiów (w okr: Sandomier: 10903 — 11071) których szacunek ogólny zł ~~58~~ 50800

6743. dobra Słupia nadbrzeżna w okr: Sandom: pod względem hypotecznym połączone były w 1829. z dobrami Czekarzewice w okr: Solec

6744. W Kurowie majątkowi Ignacego Potockiego Książe Józef Poniatowski odebrał wiadomość od Króla o przystąpieniu ~~swoim~~ jego do Konfederacji Targowickiej, i o ustaniu kroków nieprzyjacielskich. Nie wspominając nikomu o treści odebranej ekspedycyi, zaproponował Książe małą wycieczkę na lekką kawalkatę (rekonesans) Współ — [illegible] [illegible] ludzi; między innymi Janusz Jliński, generał Inspektor [illegible] w orszaku Księcia. Ostatnie to był [illegible] świadkiem przymiotów, którego znanie przemyśliwał brata swego Józefa, potem Senatora (z pamiętników Jana Dukłana Ochockiego)

6745. Jan z Łosia Łoski (zmarły przed 1856 r.) b. pułkownik b. Wojsk polskich wzięty był z żoną (1856) Apolonią z Ratyńskich. ~~Syn~~

6746. Ignacy Zawidzki b. pułkownik Wojsk polskich ożeniony był z Emilią z Ratyńskich. — Syn ich Władysław wstąpił w 1856. Klementynę Łoskę córkę poprzedniego pułkownika Jana i Apolonii małżonków Łoskich

6747. Walenty Dunin Rzuchowski syn Walentego Dunina Rzuchowskiego b. Majora Wojsk polskich i Zofii z Wierzchowskich wstąpił w 1856 z Ademiną Zawidzką córką tychże ostatnich (ob. nr. 6746.)

6748. Andrzej Ośniałowski posiadał w 1829 dobra Winiary w okr. Sandom. których ~~szacunek~~ za sumę zł: 16000

6749. Lubowidzki Generał — Porucznik, kawaler orderu Orła białego i Sw. Stanisława a co najwięcej komendant kilkunastotysięcznego wojska, w Województwach Wołyńskiem, Podolskiem i Kijowskiem rozłożonego (1793) — człowiek poczciwy, odważny nawet zapewne ale bardzo słabej głowy. — Jako rotmistrz Kuriński, stopniami doszedł do rangi brygadyera albo generała-majora, a potem po linii starszeństwa, do generała-porucznika, w której go zastały zmiany w kraju zaszłe. Miał sobie obiecane potem wyższe dostojeństwa i nadania, ale oprócz Orderu Sw. Alexandra Newskiego, niewiem czy co otrzymał, ~~bo nie pamiętam~~ (z pamiętników Jana Dukłana Ochockiego)

6750. Janowiec naprzód Kazimierza Wielkiego i tylko wierzą, niego oddzielony dziedzictwo między możnych familij, jakotto: Firlejów, Tarłów, Lubomirskich przedstawia rzadkiej piękności widoki; samo miasteczko dosyć porządne,

rozłożone jest w dolinie pod znaczną górą, na której stoi zamek. Budowla ta zachowała ślady dawnych drużników, z których każdy, nie mogąc dostać poprzedników swoich, coś podług swej myśli dopadował. Wewnątrz tam były i malowania al fresco przed wiekami, bardzo piękne, ten już po części ubyte potęgą czasu, ale nadewszystko zastanawia nierówny widok, jaki się na wszystkie strony przedstawia – z jednej strony miasto i nad nią stojący Kazimierz z rozwalinami swemi, a drugiej błonia kilka mil ciągnące się po nad brzegiem Wisły; dalej w tymże Kazimierzu, o mil 7. leżący klasztor Jakób i t. p. –

6751. Kazimierz niegdyś środkowy punkt handlu naszego z obcemi krajami. Ślady zabudowań dostrzegać się dawały zamku w którym Kazimierz Wielki, założyciel miasta, przemieszkiwał, wieża tylko jedna okrągła powstała (1793) z tych wszystkich gmachów. –

6752. Obie konfederacye, Koronna i Litewska, zawiązane w Wilnie pod przewodnictwem Kossakowskiego, Biskupa i Hetmana, połączyły się w r. 1792 w miesiącu Wrześniu, w Brześciu Litewskim; i pod ogólną nazwą Generalności, wymowni rozpoczęły. Zebrani tam reprezentanci mieli tytuł, Konsyliarzy Konfederacyi Generalnej – w r. 1793. Konfederacya przeniosła się do Grodna i tytuł Sejmu przybrała. Sejm ten otworzył się pod laską Bielińskiego.

6753. Michał Karski posiadał w r. 1829 dobra Włostów w okr: Sandomier: których wartość była w owym czasie złp: 463,000 (a w r. 1839 dobra Słoptów w okr: Sandom:

6754. Józef Jasiński dziedzic dóbr Wojciechowice w okr: Sandom: Kawaler Krzyża Virtuti Militari Pol. Złotego – poseł z pow^tu Sandom: na Sejm r. 1830 – Cena tych dóbr była wówczas złp: 240,000.

6755. Złota i Sandomierz miasto dobra rządowe w 1829 w okr: Sandom:

6756. Kiedy w r. 1793. Generał Kreczetnikow urządzał prowincye od Polski zabrane i podzielał je na gubernie – Grocholski ten sam, który wprzód urzędował Kancelaryą Kreczetnikowa został Vice-Gubernatorem Gubernii Izasławskiej tak nazwanej od miasta Zasławia na Wołyniu. Był to Polak, Białorusin, człowiek światły i bardzo obeznany z ustawami krajowemi, urzędnik dobry, jak mówiono, uczynny, gdy w jakiej kłopotliwej sprawie przyszło rady jego lub pomocy wzywać, których nikomu nie odmawiał (Z pamiętników Jana Duklana Ochockiego (Skarbnikowicz czyli Jan czyli Marian –) Kiedy Gubernatorowie często w Żytomierzu (zwykła stolica Guberni.) odmieniali się, Grocholski sam na swojem urzędzie bardzo długo utrzymywał. Miał żonę podobno dystyngowanej familii, ale że w mieście nigdy nie bywała, mieszkając w dobrach swoich.

6757. Jan Kanty hrabia Lubieniecki posiadał w 1829 miasto Bogorye w okr: Staszow: które wówczas warte były złp. 345000.

6758 dobra Górki w okr: Staszow: połączone były w 1829 z dobrami Klimontow Józefa hr: Ledóchowskiego

6759. dobra Grzybów w okr: Staszow: należały w 1829 do Magdaleny z Benoe 1o. Hubert Niebielewska powtórnie Krefsien wdowa – wartości złp: 130,000.

6760. Wincenty Sosnowski Sędzia pokoju okr: Staszow w 1830, posiadał w 1829 dobra Jurkowice w okr: Staszow: wartości złp: 67,600.

6761. Stanisław hr: Sołtyk (ob: wyż. bezp.) posiadał w 1829 Iwaniska miasto z attynencyami różnemi w okr: Staszow: których wartość była złp: 1337981.

6762. dobra Lipiny w okr: Staszow: połączone były w 1829 z dobrami Raków

6763. dobra Łaniska w okr: Stasrow: połączone były w 1829 z dobrami Szczeglice

6764. dobra Łukowiec w okr: Stasrow: pod względem hypotecznym połączone były w 1829 z dobrami Łoniów

6765. Józefat Chomentowski (obszyw. bieg.) posiadał w 1829 dobra Niedrzwica w okr: Stasrow: w szacunku Złp. 390,250

6766. Adam Rzewuski Kasztelan Witebski. ożenił się z rodzoną siostrzenicą swoją, Rzewuską, ładną i młodziutką (w 1794) [illegible] panienką, nie mającą więcej nad lat 11. z po ślubie jeszcze wychowaniem się zajmował. Wniosła ona posagu do siedmiukroć stotysięcy Złp; ale Rzewuski też rodem i osobą godzien był tego połączenia, był bowiem rzadkiej pięknosci mężczyzną. Trudno widzieć rosłego panicza powierzchowność, a tym kiedy na Sejmie czteroletnim został wybrany posłem do Danii i przybrał się w strój Polski krojem jakiego dawniejsi Polacy używali bogato i okazale, i zbierało w przepysznych kontusz ... oczy wszystkich na siebie.

6767. Wojewodzina Grzegorzewska była to polska znakomita piękność – z domu Czerwinska. Była najpierw za Zawadzkim kapitanem artyleryi po ... wszyta za mąż za Łaskiego, podpułkownika artyleryi, rozwiodła się i ożenił się z nią ... Grocholski Wojewoda Bracławski, zakochał się i ożenił się z nią. – Syn jej Ignacy Zawadzki kształcił się w szkole rycerskiej i artyleryi za czasów ... (a podpułkownik Jana Dukland Ochockiego)

6768. Hański Zawiszy Litewski. był wielkim admiratorem Króla Augusta który go też na bez przyczyny ozdobił Orderem S. Stanisła... – Był to człowiek dobry, poczciwy ale w wysokim stopniu ograniczony i nieudolny, nic innego nie robił tylko kilimy pasł od rana do wieczora, pytam nastolniki i w marcypana grywał. – Syn jego ... – Totez majątek Brzozowiecko i wiele pięknych wsi składających to dominium prędko uwierzyłe. Po śmierci ojca, syn jego jednak Franciszek jedynak przy pomocy stryja ... Chańskiego ... znacznie ... i wszystko ... fortunę ... tak że pomy znaczne posiadał kapitały ... z rąk ...

6769. Osiek miasto i Malkowice z attynencyami ... dobra ...

6770. dobra Przewłoka w okr: Stasrow: nabyte w r. 1829. do Ignacego i Samuela Zielińskich – Pierwszy z nich był Sędzią pokoju b. pow. Sandom: i dep. ... okr: gminn: Sandom: na Sejm r 1830. drugi zas był podówczas Sędzią pokoju okr: Sandom: Cena otrzymana Przewłoki była Złp. 50000

6771. dobra Pstroszna A, i B. w okr: Stasrow: nie mały w 1829. podanego szacunku ani. urzędowego tytułu własności

6772. dobra Pagowice w okr: Stasrow: połączone były w 1829 z dobrami Rakow.

6773. Józef Niemirycz drukiem w 1829 dobr Radostowa w okr: Stasrow: których szacunek był wtenczas Złp: 240,000.

6774. Radomicz w okr: Stasrow: nie miał w 1829. hypoteki urzędowej

6775. Stasrow miasto z attynencyami posiadał w 1829. Arthur Stanisław dwojga imion Hrabia Potocki – (ob: ejo. bieg:) Szacunek ówczesny tych dóbr Złp. 542 300.

6776. Ignacy Zielinski (ob: ejo. bieg: i Nr. 6770.) posiadał w 1829 dobra Sielistawice w okr: Stasrow: których szacunek był wtenczas Złp, 219,000

6777. dobra Trzebiesławice w okr: Staszów: w szacunku Ltp: 100,000. przedał w 1829. Stanisław Politalski Sędzia pokoju okr. Stasz. w 1823/24 ob. Węgr: 11780

6778. Kiedy w 1795 uregulowany został podział kraju nowy, król abdykował i na mieszkanie do Petersburga wyjechał — wtedy to zbiegło się do Grodna ci, którzy pragnęli orderów Orła Białego i Świętego Stanisława, o które to było łatwo za niewielką cenę, bo je Ryx, Starosta Piaseczyński, niegdyś kamerdyner królewski, rozprzedawał. Naraz potem ujrzeliśmy te insygnia na bardzo wielu piersiach, osób których wymieniać nie chcę.
(z pamiętników Jana Duklana Ochockiego —)

779 Ignacy Działyński nie długo żył po powrocie z Syberyi: w Żytomierzu będąc, właśnie gdy miał siadać do karety i jechać do Gubernatora na obiad, wychodzącym na ulicę padł uderzony apoplexyą i życie skończył, było jeszcze w młodym wieku, bo ledwie lat 40. przeżywszy. Grzeczny był przyjemny i dobry człowiek. Zostawił syna Zygmunta i córkę Henrykę (później Pottermundową)
(z pamiętników Jana Duklana Ochockiego)

780. (Jednocześnie prawie ze śmiercią Ignacego Działyńskiego) W czasie rozruchu w 1794 w kraju zajętych uwięziony został Ksawery Działyński brat naszego Ignacego, ale tylko kilkaset talarów sztrafu zapłacił i uwolniono go. Niełaskawie srożej postępowano sobie w Galicyi. (z pamiętników Jana Duklana Ochockiego)

781. W 1794 zaczęto się podnosić znaczenie Senatora Ilińskiego, którego żona, a z domu Komorowska, wiele bardzo wpłynęła. Sypały się nań honory, ordery, dobra, został kamerherem, senatorem, i osiadł w Petersburgu (pamiętnik Augusta) ob. Wolę 5787 (z pamiętników Jana Duklana Ochockiego)

782. Konstancya z hrabiów Sołtyków Lempicka matka Ludwika Lempickiego wniosła dobra Ujazd w okr: Stasz: i wiele innych — w dom mężowski — Ludwik Lempicki był w 1818. Radcą Woj. — następnie Sędzią pokoju okr: Stasz (1830) i deputowanym z obwodu gminnego opatowskiego na Seym 1830 r. Szacunek dóbr Ujazd wynosił w 1829 Ltp. 200000

783. Wnorów w okr: Staszów: połączony był w 1829. pod względem hypotecznym z dobrami Łoniów w okr. Stasz.

784 Wysocki mały w okr: Stasz: należy w 1829. uregulowane hypotecznie

785. W 1839 Stanisław Rusocki posiadał dobra Gierasowice w okr. Radom. także dobra Faliszowice w okr: Sandom: ale niewiem z pewnością czyto jeden i tenże sam Stan: Rusocki.

786. Melchior i Antonina z Osmiałowskich Jaworniccy posiadali w 1839 Czekarzowice w okr: Opatowskim Solec:

787. Andrzej i Ewa z Wysockich małżonkowie Konarscy posiadali w 1839. Godziszów Nowy w okr: Opat: (ob. Węgr: 11020)

788. Goworów miasto należało w 1839 r. do Romana Jabłonowskiego w 6/7 części i 1/4 z 1/7 — a do Edmunda i Bronisł: Gosiewskich w 2/3 z 1/7 części

789. Szymon Cohen posiadał w 1839. dobra Grabowice w okr: Solec:

790 Grusczyn w okr: Kozienic: należał w 1839 do Konstantego hr: Zamoyskiego

791. Grabowna w okr: Radom: należała w 1839. do Ludwika Potkańskiego

792 Orze Krępy A. w okr: Solec: posiadali w 1839 Józef Kruszewski, Anna z Kruszewskich Nowosielska, Tekla z Kruszewskich Rogalińska, Tyrsia i Emilia rodzeństwo Kruszewscy

6793. Józef Stanisław Deskur (akt wiary zł. z tenże dane w 10 tegoż, 157. pu...) w 1839. Urogulary [illegible] w obw. Radom:

6794. Franciszek Sołtyk posiadał w 1839. Zdwaty [illegible] w okr. Radom: Kolegu...

6795. dobra Kichary w okr: Sandom: należały w 1839 do Zgromadzenia XX. Benedyktynek Sandomierskich.

6796. w 1839 posiadała Salomea z Dembińskich Wielhorska, Ausinow w Opocz... Nieświn w Konsk: Mnisów w Konsk: i Konary w Radom: ... Szydłów ... będąc już w osobnym posiadaniu Jana Nepom: Wielhorskiego.

6797. Ksawery Jasiński Deputat od stanu szlacheckiego Gubernii Radomskiej na koronacyę Najjaśniejszego Pana w 1856 do Moskwy - otrzymał order św. Anny 3. klassy.

6798. Antoni Fraenkel szlachcic członek Rady Przemysłowej Stan... Gildy Warszawy, Deputat od stanu kupieckiego Gubernii Radomskiej na koronacyę Naj: Pana do Moskwy w 1856 otrzymał order Ś. Stanisława klassy 2 z Koroną Cesarską. - ob: Konytków.

6799. Seweryn Bierzacki członek honor: deputacyi szlach: Gub: Lubelskiej - otrzymał w 1856. order Ś. Stanisł: klassy 2.

6800. Henryk Moene Sędzia policyi okr. Lubelskiego Deputat od stanu kupieckiego Gubern: Lubelskiej na koronacyę Naj: Pana w 1856. otrzymał order Ś. Stanisława 3 klassy.

6801. Franciszek Kometowski b. prezes i Radca Wojewódzki właściciel dóbr ... w Kr. Polskim - zmarł tu dnia 6 grudnia 1856. pochowany na cmentarzu Powązkowskim.

6802. Wojewoda Klempkowski ... Stanisław August ... w Wilnie ... Kijowskiem ... Sypały się nań zewsząd ... Sygnatarstwo, ... krzesła, ordery, starostwa ... zmarł r. 1793. ...

6803. folwark Rodeznica w dobrach ordynacyi Zamojskiej, ... 113. ... 120 ... 55. ... 10 wiorst od miasta ... Szczebrzeszyna, a 07 wiorst od m. Turobina - był w 1856 do ... na lat 24 ...

6804. dobra Kurów w okr. Sandom: posiadali w 1839 Maryanna i Leopold ... Domańscy.

6805. dobra Wraszewice w okr: Opocz: posiadali w 1839 Stanisław Zakrzewski, Ewa Jaworska i Tekla Rykowska.

6806. w 1839 Linów A. w okr: Sandom: posiadała Honorata Leszczyńska córka ... Leszczyńskiej.

6807. Tadeusz Bocheński posiadał w 1839 Lipie Ciklińskiej w okr. Konsk.

6808. Miłosowice w ... należały do Stanisława ... który ... 66: ...

6809. Mysłakowice w okr: Opoczyń: należały w 1839 do Mussy Opaczewskiej po ... Grabińskich.

6810. Mnisków w okr: Opoczyńs: należał w 1839 do Jana Jeżewskiego (?), ... Magdal: Marewskich (może Marzewskich ?) Urszuli Kurowska, ... Jeżewskiego - Walen: Jankowskiego - Magdal. ... Jeżewskiego - Ignacego ... i Joanny Biren.

6811. Miedzna rizurowana w okr: Konsk: w 1839 ... tytułu własnego

812. Opatów miasto posiadał w 1839. Arty: hr: Potocki (czyto nie wszytko) mnie arthur z

813. Orońsko posiadali w 1839. Franciszek i Amelia małżonkowie Christiani

814 Ewa i Andrzej Konarscy małżonkowie posiadali w 1839. Ożarów w okr: opatow:

815 Stanisław Brzeżeński dzierżył w 1839. dobr: Osse w okr: Opoczyńskim (ob: uz biografij)

816. J: Aniela z Kozlinskich Bukowiecka – Adolf i Karolina Bukowieccy oraz Skarb Krol: pol: posiadali w 1839. Przedborek w okr: Radom:

817. Pażyna młyn w okr: Radom: mający swoje księgi hypoteczne –

818. Pajęk młyn w okr: Radom: mający swoje księgi hypoteczne – w 1839 należał do Antoniego Zaborowskiego

819. dobra Radowice w okr: Opoczyn: posiadał w 1839 Ludwik hr: Mała-chowski

820. – X. Podrażski był w 1856–57 Opiekunem Przełożonym w Radzie Szczegółowej Szpitala N: Panny w Częstochowie ob: Krusczyna

821. Aniela z Godlewskich Księżna Woronicka, córka b: Chorążego ziem Pomorskich, małżonka Kaliksta Księcia Korybuta b: Szambelana – rotmistrza w wojsku cesarsko-Rossyjskim, przeżywszy bogobojnie i cnotliwie lat 55, a w po życiu małżeńskiem lat 30. w dniu 8. Grudnia 1856. przeniosła się do wieczności w dobrach Glinki w pow. Pułtuskim – Pochowana w miejscowej kaplicy w grobie familijnym. – Pozostał mąż wraz z dwoma synami i córką –

822. ozdobne grobu pośmiertnego Szopenowi i Hoffmanowej z Tanskich w Paryżu nie pełne całości dzieła zakonnych –

823. Kasztelan Franciszek Węgrzyn obrany został w 1856. większością głosów Prezesem Towarzystwa Naukowego Krakowskiego

824. Samwodzie lit: B. w okr: Konińsk: należały w 1839 do tutejszych właścicieli

825. dobra Sadowie w okr: opatow: należały w 1839. do Teresy z Ursynów Lubienieckich hr: de Campo Scipio, oraz Fran: Wład: Tyszko: Lauryzy Wandalii rodzeństwa Kistowskich –

826. Cebulski Wincenty właściciel w 1839 Stoków – miał w małżeństwie Domańską siostrę Jakóba i Damazego Domańskich 3° z Cierskiego – był on sędzią pokoju w 1830

827. dobra Sulisławice w okr: Staszow: posiadał dotąd w 1839. własnością ks: 49 dziedziny Samuela Zielińskiego (skonfisk: z kościołem, w którym cudowny obraz Matki boskiej przypisywanej nadzwyczajnym łaskom)

828. Stanisław Szczęsny Potocki, syn Franciszka Salezego, Wojewody kijowskiego i Anny z Potockich Wojewodzianki Poznańskiej, ur. 1753. wnukiem Józefa Strażnika a prawnukiem Feliksa hetmana W: Koronnego. Od Józefa i Stefana, dwóch synów młodego Generała ziem podolskich, dom Potockich rozdzielił się na dwie linije jedną zkąd zwaną Hetmańską, drugą od Stefana idącą, przezwaną potem Prymasowską dla tego że jeden z jego wnuków Teodor dostojeństwo prymasowskie piastował. Potomcy z Julianem Jan i Seweryn wojewodowie, pochodzą z linii hetmańskiej, Ignacy Potocki, Marszałek W: Litewski, Stanisław, Prezes Senatu Krol: Polskiego i Jan Brygadyer z imienia galiczniany w linii do linii Prymasowskiej –

Syn tego Stefana Pawła Kasztelana Kamienieckiego, ożenionego w czasie 13 letniej bytu w Rossyi z Sołtykówną, siostrą rodzoną żony Cesarskiej, Sołtykowej, nad tylu nowo.) Dynastia na Humaniu, Julianie Bratilowie, Miedzylowie, Krystopolu, Tartakowie, Dukli, Chorostkowie, Strusowce i wielkich dzierżach Szkrofa

Sokalski, Opaliński, Hajsyński i Zwinogrodzki – Dom Potockich był ~~pierwszym~~ ~~dom~~ okazały i majestatycznym ~~prawie~~ dworem, gdzie bywały ustawiczne zjazdy magnatów. Od ~~wroku widziane~~ W r. 1770 Szczęsny Potocki wychodząc się na zabawy w ~~[illegible]~~ Komorowskiej córce Kasztelanowej Komorowskich, pannie pięknej urody i miłego ułożenia ~~[illegible]~~ rozkochał ją tajemnie – Dumni rodzice narzucony sobie synowę [illegible] z domu rodzicielskiego umieć do Lwowa Ma osadzenia jej tam w klasztorze [illegible] skim i wszczęła sprawy rozwodowej – Spełnienie tego [illegible] powiernicy [illegible] zadało domom (wielkim i [illegible]) [illegible] nad [illegible] nieodwrócone – Ci najwyżej dom [illegible] Komorowskich, córkę ich, najwyższym prawem ofiarę, umyślnie na [illegible] z domu w saniach [illegible] i [illegible] zatamował – a wraz [illegible] ich nieszczęśliwie tak iż oddech [illegible], że ją zmuszono z asfixii, czyli z przedtem [illegible] ~~się~~ zatem ~~się~~ sprawcom tej okrutny [illegible] uwagę do czynnika, jak zatem stąd wszelkie do odszukania najdłuższy [illegible] i to w [illegible] stawku, na zamarzłym w pobliżu [illegible], zatopiła –

Czytaj biogr: [illegible] Narodowych w [illegible] 335.

Okropność tego czynu rozsiewała na Potockim niestarte ~~(z pamiętników [illegible])~~ [illegible] tamtym wyrazie, jakim się odtąd zaczęło jego oblicze – (Mazur 1856) ... Wstąpieniem kilku Wszechmiłego Komorowskich który przecież [illegible] ojca Wojewodzie wytrzymał ~~[illegible]~~ przez Przy szacownych przymiotach umysłu i serca, miał Szczęsny Potocki tę wielką wadę: zawzięty upór który [illegible] z błędnego uprzedzenia powstawał: stąd smutny życia jego ostatek. – Umarł Potocki w Mińsku 1805 r. zostawiwszy z Józefiny Mniszchówny Kasztelanki Krakowskiej, córki wdowy z Brühlowej, synów [illegible] i [illegible] córek, a z trzeciej żony Wittowej, synów trzech i córek dwie – (z pamiętników Chrzanowskiego w 1856 przez [illegible] wydanych)

6829. Brühl generał artylerii koronnej, Syn Ministra Augusta III miał w małżeństwie Maryę córkę Franciszka Salezego Potockiego Wojewody Kijowskiego a siostrę Szczęsnego Potockiego – który od ~~niego~~ Brühla wziął Generalstwo artylerii koronnej

6830. Karol Sierakowski (szwagier Chrzanowskiego) oficer z wojska saskiego zabrany do służby pruskiej w wojnie siedmioletniej. W r. 1770 był ~~[illegible]~~ komendantem lub gwardyi Dragonów Szczęsnego Potockiego Wojewody Ziem. [illegible]

6831. Wieś Dobratycze w której urodził się i Kochowski [illegible] Szymanek, na Podlasiu [illegible] w dawnem za czasów Rplitej województwie Brzesko-Litewskiem (dziś Gub. Siedleckiej) między miastem Terespolem a Kodniem, bliżej granicy Królestwa. W tej wsi na cmentarzu pomnik w kształcie [illegible] z ciosowego kamienia, w stylu starożytnym z prostym napisem:

ks: Pawłowi Szymańskiemu Doktorowi S. Teologii Prałatowi i Dziekanowi Kapituły Katedralnej Chełmskiej Dziekanowi Wydziału Teologicznego w b: Uniwersytecie Warszawskim mężowi pełnemu cnót chrześciańskich wysokiej wiedzy i głębokiej nauki Brat jego i obywatele Podlascy wznieśli ten pomnik r. 1856.

s. p. ks. Paweł Szymański urodził się r. 1782 we wsi Orchówku w pow: Radzyńskim umarł r. 1852 w Dobratyczach.

Widok tego pomnika z krzyżem wśród smutnej, pustej okolicy, mile uderza oko podróżnego i mimowolnie nasuwa mu myśl o rozstaniach czcigodnego kapłana, który tu resztę dni swoich spędził i zagasł cnotami."

832. We Francyi zaprzyjaźnił się Wielohorski z księdzem Mably bratem Condilaca sławnym wieku 18. publicystą – który go też odwiedził w Orochowie majętności Wielohorskiego – amator muzyki i sam atlejota, Wielohorski pierwszy na Wołyniu urządził dom na styl francuski – a kilkunastu synów, których mtodzieńców wiele się przyjmowało do ćwiczenia wirtuozów rokrocznie przyjeżdżali w domu Wielohorskich – już bliżej muzyczne, teatr amatorski, zalotność i kuchnię paryską ściągało do siebie wielka roję ciekawych wołynianek. (z pamiętnika Skrzynieckiego 1856.)

833. Narzymski był w 1784 drugim kapitanem w pułku piechoty imienia Potockich który na Sejmie Grodzieńskim w r. 1784. darował Rzeczypospolitej Szczęsny Potocki wojewoda Ruski i ten utrzymywał na własnym żołdzie. – Cały prawie korpus oficerów pułku składał się z imion znakomitszych w kraju –

834. Jan Krasicki hrabia był w 1784 drugim kapitanem w pułku piechoty imienia Potockich który w r. 1784 r. na Sejmie Grodzieńskim darował Rzeczypospolitej Stanisław Szczęsny Potocki Wojewoda Ruski i ten utrzymywał na własnym kosztem (: porównaj Notę 6833.) Szefostwo pułku sobie Szczęsny Potocki zachował

835. Czwartym kapitanem w pomienionym pułku był hrabia Prebendowski (lub Prebendowski) (porównaj Notę 6833–6834)

836. Metzel zakreślił plan podług którego Stanisław Szczęsny Potocki Wojewoda Ruski założył w r. 1796. ogród w pobliżu miasta Humania według romantyczności swojej posady i ogromnym skał granitowych do jej upiększenia sposobnym, który od imienia kochanki Zofijówką nazwał. Przez lat 10, to jest aż do śmierci swojej, łożył koszt wielki na tę ozdobę, bo tam wszystkie prace ludzkie hojnie opłacano, wielkiej ... Nie mniej zajmuje ale i dziś starannie się bardzo utrzymuje to przedsięwzięcie, a nawet odkryto nowe widoki, wystawiono nową altanę wjazdową, i rozszerzono dawny obręb Zofijówki, według Marmont z zachwyceniem obszernego dzieła ... Ludwik Metzel, był synem pułkownikiem Krukla generała artyleryi koronnej, urodzonym z jakiejś Gdańszczanki; oddany do szkoły korpusu inżynierów, posiadł gruntownie nauki matematyczne i architekturę militarną, gdzie adjutantem przy Generale Artyleryi Szczęsnym Potockim wyjechał z nim do Hamburga skąd powróciwszy w 1796 r. (obrany ... I. I. ... 1819. prawie konsystorskiej posady dyrektora Regulacyi ... w wydziale Komisyi ... kiedyż i wodnych w Król: Pol: którą (jako r. 1820.) ... aż do śmierci przez lat kilkanaście piastował. Był to mąż surowy sprawiedliwy i nieustraszony w ratowaniu groszu publicznego – Dowodem liczne roboty kierunkowi jego powierzone –

837. Szymon Starowolski Kanonik Krakowski, Kustosz Tarnowski; był synem Zofii Zarzeckowej i Barzyłego ze Starowoli herbu Łodzia. Godne jego pióro zbogaciło literaturę mnóstwem rozmaitych dzieł zadziwiających w podziwienie, że jeden człowiek mógł tyle ich napisać, mógł tyle zadać do napisania ich potrzebnych nauk. – Wydał on 26. ksiąg zawierających nauce i pracowitości, o miłości Boga i Kraju – Umarł w smutku i żalu w czasie wojny ze Szwe... dnia 27. kwietnia 1856

838. Ignacy Potocki, Marszałek W. Litewski, zięć Księżnej Lubomirskiej, siostry księcia Adama Czartoryskiego udawszy się w r. 1787. do Berlina potrafił Królowi pruskiemu ... nastąpiły układy z Rosyą i nakłonił go aby związek podobny temu jaki Austrya z Polską zawrzeć miała za przyjęciem ... od siebie ... Wietyn. Nota 6839.

Do Redakcyi Gazety Warszawskiey

Szanowny Redaktorze.

W Numerze 330. Gazety Warszawskiey na stronnicy 3ciey wyjętym z rękopismu P. Chrząszczewskiego – wkradła się omyłka drukarska bo anachronizmu tego nazwać nie śmiem, gdzie powiedziano że do Kijowa przybył i Stanisław August, a ma tych [illegible] do Kaniowa miejsce spotkania się tego Króla z Cesarzową Katarzyną II – o kilkanaście mil od Kijowa odległego.

Jako [illegible] dawny znajomy samego autora [illegible] nie mogę zamilczeć tey sprzeczności która jako prostą omyłkę druku lub niebacznego przepisywania rękopismu, sprostować, albo też nas poucz, jeśli sami jesteśmy w błędzie –

dnia 27. Grudnia 1856.

A. S.

Obywatel z pod m. [illegible]

Wiadomo nam że monarcha nie przyjechał do obrębu Królestwa, i że miasteczko Kaniów, położone nad Dnieprem [illegible] o kilkanaście mil od Kijowa, (który już wówczas [illegible]) było miejscem spotkania się Króla Stanisława Augusta z Cesarzową Katarzyną II płynącą do Chersonu. Gdy sprzeczność ta, pochodzi jeśli nie z omyłki druku, to z niebacznego przepisywania samego rękopismu, mogłaby podać w wątpliwość fakt wcale ważny i w dalszym przedstawionego rękopismu [illegible] krajowe [illegible] jako dawny [illegible] a dotąd [illegible] w [illegible] Gazety wcale nie [illegible] sprostowany, [illegible] autora [illegible] przez względ na stosowanie [illegible] w których z samym autorem [illegible] szczegóły [illegible] –

A. S.

Jeśli zaś [illegible] jesteśmy w błędzie i o podróży Króla Stanisława w Kijowie nie mam żadnej wiadomości, radbym był pouczonym, bo [illegible] wiadomo

Obywatel z [illegible]

N. 6839. Obraz Autorów (pod N. 6838) przedstawiający że on postarał się przyciągnąć na swoją stronę szlachtę Wielko-Polską, wielką liczbę postaw obiegających, przy stronnictwie Czartoryskiego, w Mało-Polsce ponieważ [illegible] głosów na sejmie [illegible] – co też niezwłocznie nastąpiło, bo stronnictwo Sułkowskiego Woiewody [illegible] [illegible] sejm powiększony [illegible] zostało w [illegible] a Jerzy [illegible], nie jego ale Stanisława Małachowskiego Referendarza Koronnego, [illegible] swoim obrało.

6840 W dniu 6. Grudnia 1856, rozstał się z tym światem Franciszek Chomętowski, syn Józefata Szambelana dworu Króla Stanisława Augusta i Anny Starzeńskiej Krakowskiej, potomek starożytnej znanej w dziejach naszych rodziny. Chlubnie spełniwszy zawód ziemskiego Obywatela piastujące rozliczne obywatelskie urzęda jako Podprefekta, Rady Wojewódzkiey i posła. Wśród szacunku i poważania ogólnego ubyło mu lat 72 lat życia. Był on właścicielem dóbr ziemskich w Powiecie Pińczowskim.

6841 Edward Raczyński znany jest ze swych wydań wytwornych i ofiar na pożytek powszechny. Był on wydawcą starożytnych pisarzów polskich, darował swoy dom w Poznaniu na szkołę realną i przyczynił się do założenia [illegible] kosztem własnym; na uwydatnienie zaś pomnika grobowego w kościele Katedralnym gnieźnieńskim, dla Mieczysława I. i Bolesława Chrobrego, wyłożył kilka tysięcy talarów –

6842. Choiseul młody zaślubił Wiktoryą [urodzoną 18. września z Mniszchów] córkę Stanisława Szczęsnego Potockiego Wojewody Ruskiego i Józefiny z Mniszchów małżonki jego – Wychowana w modnym Monasterze, ze wszystkich najpiękniejszą i do Matki najpodobniejszą, rozwiodłszy się ona później z Choiseulem poszła za Bachmeteffa i najpierw w związku swych umarła –

6843. Róża druga córka Szczęsnego Potockiego (obacz wyżej Not. 6842) wydaną została za Antoniego Potockiego Starostę Chełmskiego z którym ona mając potomków, rozwiodła się dla powtórnego zamęźcia z Branickim, po którym dziś jest panią ogromnej w dobrach i kapitałach fortuny –

6844. Oktawija (obacz wyżej N. 6842) wyszła za Świejkowskiego, Wojewodzica

6845. Julija (obacz wyżej Nr. 6843) wyszła za Mikołaja Sapiehę, syna Wojewody Smoleńskiego – i najukochańszym

6846. Najstarszym synem Szczęsnego Potockiego i Józefiny z Mniszchów był ~~Stanisław~~ [Jerzy] Szczęsny – Ten gdy się zakochał w pięknej malowanej (wdowy) i tajne z nią stosunki przez ojca odkryte zostały – ~~[illegible]~~ nie kazał wpuszczać do swego pokoju żony, a synowi ... dawał wyrzucania ... – Po śmierci Ojca Ten opłakiwał potem głośno przypuszczony zmartwieniem zgon ojcowski, i sam wkrótce nędzny żywot dokonał ~~[illegible]~~

6847. Chrząszczewski autor pamiętnika wydanego w 1856. r. przez JJ. Kraszewskiego tak o sobie [w pamiętniku] pisze: Ojciec mój po sprzedaniu spadającej nań części ze dwóch wiosek po Dziadu moim w wojew. Brzesko Kujawskiem powstałych, z kapitałem kilkadziesiąt tysięcy wynoszącym przeniósł się w późnej starości na Ukrainę ~~w~~ w roku 1780. ze swemi córkami, których mężowie w Humańszczyźnie mieszkali przez lat 24. i był w tychże dobrach dzierżawcą. Tam kapitał swój w ostatku wyczerpawszy, nic dzieciom nie zostawił w puściźnie –
Ja w 20 roku życia osierocony z pamiątki żadnego posagu nie mając i sam nic nie mając, musiałem pójść w służbę i przez lat 30 ważne w Ekonomii Humańskiej sprawowałem obowiązki. – Po śmierci [dru.] Potockiego Szczęsnego ... ~~[illegible]~~ wakowały fundusz na rozdanie zasłużonym Officyalistom, ale ja żadnych ~~[illegible]~~ o takie łaski nie czyniąc zabiegów, nic też z pomienionego funduszu nie dostałem – dopiero w r. 1828. przez ... Gustawa Olizara, z samego ... się nad moim stanem ... od ... Stanisława, Aleksandra i Bolesława Potockich łaski ... wolę nie ~~[illegible]~~ widzę.

6848. Stanisław Potocki syn drugi Stanisława Szczęsnego Potockiego Wojewody Ruskiego ożenił się z córką Hetmanowej Branickiej i umierając z cholery w domu ... pod Petersburgiem zostawił córkę jedynaczkę 16,000. dusz dziedzicznych i Starostwo Zwenogrodzkie ... kilkanaście do wytrzymania. Córka ta została w dzieciństwie sierotą, bo Matka jej przed śmiercią ojca umarła i wychowywała się w domu ciotki swojej ... Potockiej. Majątkiem jej opiekował się wuj Władysław [?] Branicki przez czas jej małoletności z dochodów ... Szpoleckiego i Starostwa Zwenogrodzkiego zebrano do 10. milionów kapitału, ~~co wypłynęło ... Gubernii~~ opiekun tego wypłynął znaczny dochód z dóbr w Gubernii Kijowskiej, gdzie Potocki wyszedł z przyrzeczoną 6000. dusz. Panna ta bogata wkrótce ... z ... Stanisławem Potockim, niegdyś Prezesa Senatu i Ministra Oświecenia (to znaczy August ...) potężnym ... jednego imienia ... a jeśli z tego małżeństwa wstanie jakie potomstwo, ~~[illegible]~~ ale go dotąd 1848 nie ma, będzie to gałęź Potockich jedna z najbogatszych. (... Potocki

6849. Jukowskich było 3 braci na Ukrainie w końcu 18º wieku — Ignacy
i Jan — Z tych najznakomitszym był Ignacy Rządca Klucza Tulczyńsk-
który zebrawszy znaczny majątek z ostrożnego kierowania grą w kar-
powiększy tegoż narosły, ~~tknięty~~ z gwałtownego gniewu tknięty apopleksyą
na wieki zamknął, wstawiwszy braciom swoim Piotrowi, i Janowi 2
dukatów w gotowiznie. Piotr za czasów konfederacyi generalnej, z rewi-
generalnej, komor na superintendencyą postąpił, a potem od Szczęsnego Poto-
trzymał rzykowny dzierżawę cały klucz Ładyżyński, pomimo tego od Szczę-
Potockiego Braiłow z kilku wsiami, a przez trzeciego potomek pana spadk-
po bracie Ignacym przyszedł do wielkiego majątku —
Jan Jukowski, brat jego i Ignacego, niewiele ze schedy swojej po b-
Ignacym wybrawszy, umarł w krótce.
6850. Trembecki, szambelan Poniatowskiego, (z pamiętnika P. Chrząszczewsk- z r. 1856) orderu Sw. Stanisława kawa-
po ostatnim podziale Polski miał sobie ofiarowany od Księżnej Czartorysk-
przytułek w Granowie. Później gdy Szczęsny Potocki, po rozwodzie z mniszchówną, chcąc
mieszkał w Tulczynie, jego także na mieszkanie do domu swego zaprosi-
za napisanie Sofijówki wziął od Potockiego dwa tysiące czerwonych złotych. Pismo
swoje legował Potockiej.
6851. dobra Radostów składające się z 2. folwarków, obejmujące włók 99
m: n: pol: (485. dzies.) położone w okr: Staszow. o mil 3. od m: Opatow-
2 m. od Staszowa i tyle mil od Wisły. grunta tych dóbr w głębi podpszen-
i pszenicznej, wysiewa się oziminy około 300.tu korcy, większa połowa pszeni-
a reszta żyto i tyleż jarzyny, siana pięknego fur 1000 wraz z potrawem — pas-
za dostateczna. Dwór z Modrzewia okazały i obszerny, z ogrodami angiels-
i fruktowym. Budowle gospodarskie w części murowane w dobrym stanie.
w dobrach tych prowadzi się rybołówstwo; bywało morze łyżwiane sztuk 100. a w o-
przeto 2000. Gotowy intrata te dobra przynoszą: z propinacyi, papierni, smtyg-
tartaku i huty szklannej. Lasu jest włók około 50. w niezłym stanie.
dobra te przecina rzeka Czarna, oraz przechodzą dwa gościńce. tamże je-
cegła i torf. Szacunek tych dóbr ustanowiony był w r. 1856, przez brygadyer do licy-
publiczny na Złp. 32000. (Licytacya ma się odbyć w dniu 15 Marca 1857. w ...
Trybunale Radomskim —
6852 Klementynie Hoffmanowej oddaty niedoścignionemi czasy słuszne ho-
dowie niewiasty polskie, Panie E. Ziemięcka i Pruszakowa, wiązanie Helenki
tysiąckroć przedrukowywane, iłuż papieru nie nauczyło czytać? — a „Rozrywki" dl-
dzieci, tak powstające na wzór francuzczyzny, umiejący już czytać młodzież; do
szlachetniejszych podnosiły uczuć (Wołaj przytacza cz. m. inne prace)
6853. Dwiema najpierwszemi autorkami, które poszły śladami s. p. Klemen-
były Pani Lewocka i Krakow. Pierwsza osobista jej przyjaciółka i doradczyni
wydała kilka powieści dla młodzieży w duchu swej poprzedniczki. Pomnażając się
nie już się wyparpane z obiegu, co zaiste najpiękniejszy stanowi ich pochwa-
Pani Krakow, dotąd nie uskojąca w zawodzie literackim, wdrożyła się w pow-
sty drugiej s. p. Klem: Tańskiej, wydawała 2 pisma czasowe: Pierwiosnek, i
Zorzę, napisała kilka powieści dla dzieci, bardzo dobrych i wydała również „Rozrywki" ...
do nabożeństwa dla Polek „ wydała też kilka innych dziełek zbiorów, bądź wierszem bądź
z kreślonych, poważniejszej treści (których tu nie przywodzimy)
6854. Pani Józefa Pruszakowa wydała 2 dziełka „Powieści moralne" i „Now-
powiastki dla dzieci „ oryginalnie napisane —
6855 Karolina z Potockich Kuczewska synowa 3 Anny Kasztelanowej 2 Nalew- pod a-

mości dla małych dziewczynek i chłopczyków, galanteryjne je stosowne do wie-
ku, na pamięci dla najmniejszej dziatwy, dla starszych panienek i chłopców oraz
dorastającej młodzieży. Wydanie Lipskie, więc ozdobne.

865. Dyzma Tomaszewski, syn Podczaszego Wiślickiego, urodził się
dnia 1. Stycznia 1749. — Podczas Konfederacyi Barskiej, mianowany w wojsku
rotmistrzem, raniony pod Lanckoroną, dostał się do niewoli — Z tej uwol-
niony do dworu przy Królu służby przeszedł. — Po śmierci ojca, opierał się
o spadkowe schede spadkowe po ojcu, przeniósł się na
mieszkanie do Tulczyna na Ukrainę, dokąd go Szczęsny Potocki wyprosił. W r.
1780 ożenił się z panną Chrząszczewską siostrą autora mego nam pamiętnika
który był pobłogosławion w Warszawie. W r. 1784. obrany był na Trybunał
Lubelski; w r. 1789. sprawował urząd Komissarza cywilno-wojskowego
Bracławskiego; w 1792. pojechał z Szczęsnym Potockim do Petersburga i Sekretarzem
konfederacyi generalnej w Targowicy zawiązanej mianowany został.
Tegoż roku w grudniu, przeznaczony na ministra Rezydenta do Amsterdamu
dnie tego te obowiązki sprawował, w Sejm Grodzieński poselstwo to
niewod, a Tomaszewski przez ostatnie lata życia swego przemieszkał
w Popówce na Ukrainie, którą wskutek młodości Potocki zamienił na
dożywocie. Z tego ostatniego siedliska śmierć go przeniosła do ojców ...
w 1825. mając już prawie skończonych lat 77.
Dyzma Tomaszewski znany jest z zasług w piśmiennictwie
... w r. 1750. napisał komedyję wierszem: Mędrzinstwo w rozwadze
w 40 lat później poemat: Rolnictwo, a po Kongresie Wiedeńskim, w pi Ja-
giellonidę przez Mickiewicza z radą wykształconą. — W prozie, publikował
... deklamacyi broszurę, przeciwko uchwalonej 1791 r. ustawie
w ostatnich latach swego autorstwa napisał prozą komedyję pod tytułem
Pierwsza miłość, i wydał jeden tomik — Miscellanea — (z pamiętnika P. Chrzą-
szczewskiego z 1856

866. Rudnicki w Konfederacyi Barskiej, jako służbę wojskowo od małej rangi
towarzysza rozpoczął, w wielu jednak razach walecznie do postępku stawał, i pod
starostą ... w Rusi Czerwonej, wsławił się pod przewodem dowódcy konfederatów Bar-
skich. Przy nowym zaciągu w r. 1788. powiększonego wojska, jako stawał biegły
odmiana mając, mianowany został Vice-Brygadyerem Kawaleryi Narodowej
w r. 1792. na rozkaz wydany od Rosyjskiego do wojska Polskiego, uznając
zwierzchności władzy hetmańskiej, i w rozbiór rozkazu się nie udając, sam jeden
został wraz z szeregów. Po podziale kraju opuścił służbę wojskową;
przemieszkał w Humaniu z Szczęsnym Potockim, skąd powracając osiadł
(Szczęsny wyrobił mu) pensyję dożywotnią złp. 6000. miał sobie przez
Potockiego nadany futor z kilkunastu poddanymi. Bóg mu dał serce lekkie
w ciężkim żywocie. — (z pamiętnika P. Chrząszczewskiego z r. 1856.)

867. Biskup Roman Sierakowski, Sufragan Przemyślski, był synowcem Ar-
cybiskupa Lwowskiego — Z galicyi przeniósł się do Humania na ubogie probostwo.
Szczęsny Potocki puścił mu w bezpłatną dzierżawę wieś Piłyczkowa, że jednak
Ks. Biskup lubił żyć dobrze i do gry był pasyonowany, często się zastawiać musiał
u żydach. — W r. 1787. umiał sobie Sierakowski zaskarbić przyjaźń łaskę Potoc-
kiego a imię jego figurowało między konsyliarzami którzy podpisali pierwszy
akt konfederacyi Targowickiej — Po ostatnim rozbiorze kraju Sierakowski
przez Cesarzową Katarzynę mianowany został Biskupem Latyczowskim.

868. Zyrosław Pitawita był wspólnym Potockich, Zielińskich i Kamień-
skich przodkiem. — Trzej bracia Dominik, Ignacy i Ludwik Kamienieccy wychowy

wali się pod opiekę Jakiego Potockiego. Dominik, Komissarz Skarbowego, i Rozen, byli w Warszawie agentami i korrespondentami Stanisława Potockiego; Ignacy trudnił się interesami jego w Galicyi, Ludwik przy formacyi pułku imienia Potockich, postrzegowany na kapitana w powstaniu Kościuszkowskim szedł zawsze drogą honoru, umarł generałem Wojsk polskich, i miał po śmierci ten zaszczyt, że trumnę jego niesioną do grobu, ramieniem swem podpierał Naczelny Dowódca Wielki Książę Konstanty.

Że Kapicymowicy zwali się dawniej Kamienieckimi dowodzi to, iż wsi Humińskiej Kamienicze zwany. –

6869. Dobra: Sulejów w okr: Opoczyń: należały w 1839 do funduszu ogól: relig.

6870. Dobra Szydłowiec w okr: Szydłowa: posiadał w 1839 Skarb Król: polsk.

6871. Dobra Sulejów w okr: Sandom: dow 1839 do Skarbu Król: pol.

6872. Dobra Sicków w okr: Radom: należały w 1839 do funduszu ogól: rel.

6873. tytuł własności dóbr Stawno w okr: Radom: nie był w 1839 uregulowany

6874. Franciszek Dmochowski urodził się w r 1762. d: 1. Paździer:; pochodził z starożytnej w Polsce familii; rodzice jego w Województwie Podolskiem mieli dziedziczny majątek, część Wsi Dmochy, od której przezwisko dom ten wziął. w 18. roku życia wdziewszy suknię zakonną u XX. Pijarów, we 3 lata później wtedy już usposobionym i wstępnym nauczał innych. – W szkołach Łomżyńskich był profesorem gramatyki, a w których umiał przemawiać do słuchaczów z dziwnym urokiem, [illegible] wolnym i dobrym myśli wyrażeniem – co mu zjednało wstęp do Warszawskiego Konwiktu XX. Pijarów, gdzie go profesorem poezji, a rektorem potem, naczelnikiem uczyniono. – Tu [illegible] wiersze tłumaczenie z angielskiego Raju utraconego Miltona który wielką mu zjednał sławę. – Dla uzyskania czasu swobodniejszego do pracy umysłowej, sekularyzował się naprzód i został proboszczem w Piątku miasteczku w Wołkowie. – Intratne to i spokojne było probostwo. Tu rozpoczął on swoje tłumaczenie Iliady Homera, gdy wypadki polityczne zmusiły go udać się za granicę, ~~[illegible]~~ a tym samym utracił jego probostwo z powodu że się na ówczesny termin nie stawił. Po powrocie wr 1800 do kraju wydał tłumaczenie Iliady Homera które z wielkim poklaskiem przyjęte zostało od uczonych i pospolitych czytelników. – ~~[illegible]~~ Jako nietuzinkowi mówcy pierwszy on miał podać projekt utworzenia Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie, został organizatorem, czynnym jego Członkiem i wydawał miesięczne pismo periodyczne pod tytułem Pamiętnika. Następnie przez Tadeusza Czackiego wybrany zostal do Departamentowej Dyrekcji. Na tym jednym przecież miał [illegible] na uwagę w Kujawskiem Województwie Dziedziczną w której był jego [illegible] ~~[illegible]~~ Idąc za przykładem Księdza Wolskiego i Księdza [illegible] Pijarów, którym się było pozwolono, i on to samo uczynił. Wziął ślub w obronie protestantów z Izabellą Mikorską która [illegible] swojej przyjaźni i chcąc da naocznie, iż [illegible] swej zapomniał Fran: Dmochowskiego w dobrym Stanie swej się z [illegible] Balbiny z Mikorskich Dmochowskiej, przyłączyła się [illegible], od tego zaś swej tak trwa wspólnie trzymo uważ i połączyła się z nim węzłem małżeńskim. – Syn z tego małżeństwa zrodzony Franciszek Salezy którego [illegible] zwalili rodzice [illegible] gdzie się zajmowała, kształcił swe przechodził na następny mu Ojciec wielkie Dmochowski ciężył się ~~[illegible]~~ dotąd z owej przyjaźni ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ Gdzie wprowadził się wiary i powołania kapłańskiego, stracony całe ono stawie i publicznym naucza obok ~~[illegible]~~ a obok tego domysł

wile przyjaźni od żony, rzucił się Martwic, wpadł w suchoty i ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ i zmarłe dnia życia zawsze dokonał d. 6 Lutego r 1808 –
Przysiadł i wszyscy ludzie cenili, który go w życiu ceniło, zrobiło [illegible] na który pogrzeb wspaniały sprawiono w Warszawie – Żona bawiona wszystkie wna [illegible] jej, uzbrawszy Syna, wyjechała w [illegible] – [illegible] i familii Mikorskich nie pozwolił się ten związek, z których jeden z prezydów, drudzy, jak kasztelanie Mikorscy, z ambicyi, napróżno usiłowali aby ten związek rozerwany został.
Anonima Podolanina przez VJ Ure
8745. Dobra Grabowiec miasto z pamiętnikowo sumaryo w 1856. [illegible]
i dobra Rzeczmów z przyległością Wola Magierowa w powiecie Opatowskim wystawiono wtedy przez Bank polski w r 1856. na sprzedaż przez licytacyą publiczną – Szacunek ogólny tych dóbr ustanowiony był na Summę RS: 129200 – ~~[illegible]~~ Przy tem pomniejszenie Summa RS: 30000. miało być [illegible], resztę sposobem amortyzacyi miał być umorzony.
8746. Klimkiewiczów osada pod miastem Ostrowiem [illegible] w 1856. [illegible] urzędnik banku Pol.
8747. W Płocku ~~teatr~~ w tem samem miejscu, gdzie dzisiaj ~~[illegible]~~ znajduje się nie wielki teatr w r 1811. za Księstwa Warsz: urządzony – istniał niegdyś Klasztor OO. Dominikanów i kościół S.ej Trojcy – W r 1570. Dominikanie ustąpić ztąd musieli i połączyli się z Klasztorem tychże zakonu w Płocku od niepamiętnych czasów. Klasztor ten w r 1803 całkiem supprezy a kościół ~~[illegible]~~ Dominikański na kościół ewangelicko augsburski – a przyległy ogród ~~[illegible]~~ zabudowano ~~[illegible]~~ klasztorem pierwszej na pomieszczenie dla szkółki elementarnej z oficynami kościelnej, i założono ogród spacerowy, to wówczas niegdyś tego zakonu. –
Michał Jerzy Książę Poniatowski, brat Króla Stanisława, od r 1773. biskup Płocki, zaś od r 1785. arcybiskup Gnieźnieński – sprowadził do Płocka [illegible] który umarł 1794 r. Panie Siostry Miłosierdzia i oddał im w r 1784 pod opiekę szpital S.tej Trojcy i oddział pielęgnowania chorych, wychowanie ubogich dziewcząt [illegible]. Ten instytut [illegible] dotąd a główny kierunek i administracyą zawiadującej rady [illegible] opiekuńczej [illegible] płockiego przydzielony (w 1856 r 57) przez ks. Antoniego Klimkiewicza (wizytatora [illegible]
Goślice [illegible] pod opieką 6 sióstr miłosierdzia [illegible] [illegible]
8748 Krzysztof Hilary z Szczepowa Szembek, kanclerz Królewicza Polskiego Albrychta, syna Augusta III. objąwszy w r. 1785. rządy Dyecezyi Płockiej po Michale Xiążęciu Poniatowskim, bracie króla Stanisława [illegible] wymieniając na godność Arcybiskupa Gnieźnieńskiego – onto ofiarował [illegible] 19 [illegible] 1788. Szpitalowi S.tej Trojcy w Płocku, nabytą przez siebie folwark po X Benedyktynach (1790) skutkiem zamiany za wójtostwo Gromlino do biskupów Płockich, dawna Pułtuskiego należące.
8749 wieś Wilczogóra od r 1518 do szpitala S.tego Ducha w Sierpcu należąca przez Kollatorów t.j. Benedyktynów w Sierpcu i Bromirskich aktami z d. 5 Maja 1782; 20 Maja 1789 r odstąpioną, nadał [illegible] biskup Szembek Hilary Szpitalowi Sióstr Miłosierdzia pod tytułem S.tej Trojcy w Płocku z której to wsi tenże szpital dotąd (1856) czynsz pobiera.
8750. Wojciech Gadomski Suffragan Płocki, biskup Bendeński w latach 1787, 1788. i w ogóle zapisał Summę złp: 132000. Szpitalowi S. Trojcy w Płocku która z wyjątkiem # 1014 i talarów 500. na bankru Teppera przepadła.
8751. Franciszek Suchorowski właściciel w 1856. wsi Woli Trembskiej stanu siedmdziesiątkilko letni, jeden powszechnie kochany i szanowany, jeden z filozofów [illegible] gostyńskiego w r 1856. stracił syna Stefana ... 26 letniego a [illegible] wiernej [illegible] swojej pochowanej w Trembkach –
8752 Wschowa pod Sieradzem jest (1856) Klasztor X.X. Marianów

8753. Lubiński Seweryn hrabia, syn Franciszka i Pauliny z Potockich Lubieńskich dziedzic dóbr Kolano i Rudzieniec w Gub: Podlaskiej zmarł w dniu 20 Lutego 1865 w Wenecyi a pogrzebany w Uszkuthach w grobach familijnych hrabiów Lubieńskich — który pełen cnót obywatelskich i domowych, świadczyjący niemi w obranym przez siebie zakresie działalności, był wśród sąsiadów podwładnych i włościan, dla których był przyjacielem i prawdziwym ojcem.

8754. W dobrach Białopole w Pu. Hrubieszow: dziedzicznych Sydwor Niceński odbyło się poświęcenie nowo wzniesionej przez niego kaplicy, w dniu 18. Września r. 1856.

8755. W dniu 24. Września r. 1856. odwartym został nowy kościół murowany w dobrach Brzuza, Pu. Radomskim, w dekanacie Kozienickim, należących obecnie do adama hr: Ozarowskiego pułkownika Wojsk Cesarsko-Rosyjskich, poprzednio zaś dziedzicznych s.p. Jenerała Jazdy Senatora hr: Ozarowskiego. Kościół ten własnym nakładem, w stylu gotyckim, z kilkunastu wieżami i wieżyczkami wspaniale zbudowany fundował według planów i pod kierunkiem budowniczego Ignacego Esmanowskiego —

8756. dobra Zgórsko położone przy Szose Krakowsko-Warszawskiej, w odległości wiorst kilku od miasta Kielc

8757. wieś Długojów pod miastem Radomiem, w dobrej glebie, z odpowiednią potrzebie lasem, łąkami i robocizną a dziesiatyn około 450 czyli włok 30. składa jaszczy

8758. Jan Nepomucen Junosza Choiszewski syn antoniego i Ludwiki z Nowiewskich od żołnierza (gradacyi) stopnie, odbył kampanie r. 1812 i 1813. Odznaczony w r. 1815 uwolniony z służby wojskowej, wrócił w domowe zacisze i w pośród ziemiaństwa przeżył lat 41. jako właściciel obszernych włości Kuczek, etc w Pu. Radomskim, z których wyszły przeszli się Kuczkowscy, Kochanowscy, Promińscy, Pirińscy i Burdzińscy. Zajęty pracą rolniczą s.p. Choiszewski nie uchylał się i od posług obywatelskich, często w Towarz: Kredyt: często jako Członek rad dozorczych dobroczynnych Pu. Radomskiego. Zakończył życie w Warszawie na ręku ukochanej żony Julii z Dąbrowskich i jej siostrzeńców których po stracie rodziców, przyjął był pod swą opiekunem — przeżył lat 75. Zwłoki jego przewiezione wstrząśnie na wieczny spoczynek w grobie na cmentarzu parafialnym Radomskim, obok jedynej Córki Klementyny zmarłej dnia 19. Kwietnia 1831 r.

8759. W miasteczku Chodecz Pu. Włocław: znajdują się kościoły: Katolicki i Ewangelicki, do których mieszkańcy zawsze włościan uczęszcza. Jest tu fabryka z maszyną do walcowania płótna.

8760. dobra Bedlinek, z dwóch folwarków złożone w okr: Końskie Wielkie 44. włok wynoszące, z pięknemi zabudowaniami folwarcznemi, obszernym dworem murowanym, wsią pańszczyźnianą, porządną owczarnią, obszernemi łąkami —

8761. dobra Stoczko w okr: Opoczyn: nie znaty w 1839. oryginalnego tytułu własności, toż samo Stryjów A B C w okr: Opoczyn. — Skorkowice w Konieckie.

8762. Sulgostów należał w okr: Opoczyn: należał w 1839 do Konst: Świdzińskiego

8763. dobra Sielpia w okr. Końsc: należały w 1839 do Skarbu Krol: Pol.

8764. Włości Gostomskie posiadał w 1839. Paweł Gostomski ale to powoły syn jego Hieronim a więc tytuł własności na Hieronima wówczas jeszcze uregulowany

8765. dobra Ujazd w okr: Solec: składały się w 1839. z dwóch pojedynczych posiadłości lit. A. i B. w hypotece oznaczonych — z tych część A posiadały w owczas Zofija Wojańska i Konstancja Daszkiewicz — część B. Katarzyna Bzowska

8766. dobra Warszówek w okr. Opatow: składały się w 1839. z 4ch części A B C D. z tych dwie pierwsze posiadał Tomasz Grochowalski — część C. Mar: Sikorska

częsci D X. Antoni Beder

8767. Wojciesryce dobra w okr: Stasrow: posiadali w 1839 Koniug: Brochanska – Teofil Twopt: Julian Relgia Honor: i Anna rodzenstwo Zatkscy i Stan: Moszynski –

8768. Dobra Wojciechowice w pierwszym czterdziestoleciu 19. wieku posiadalo Jasinscy Jan Nepomucen – Teodor, Julia Zyrzynska – SS. Jozefa Jasinskiego SS. Jana: Jasienskiego i SS. Rajmunda Jasinskiego, Teresa Jasinska i SS. Maxym Jasinskiego –

8769. wies (dobra) Wolice w okr: Stasrow: posiadali w 1839. Xaw: Pychorski, Gabr. Falecka i Maryanna Sawicka

8770. Hermolaus Jordan posiadał w 1839 dobra Zakrzew w okr: Radom: to nie ten co pod, Przytykiem który należał wówczas do Młodeckich

8771. Zwolen miasto rządowe – ale dobra Zwolen w okr: Radom: należały w 1839 do Ludwika Lemanskiego

8772. dobra Zagorzyce w okr: Stasrow: posiadali w 1839 Salomea Lempicka, Piotr Komarnicki i Tekl: Komarnicka

8773. dobra Wola Wodynska w okr: Siedlce: należały w 1838 do Antoniny Parazinskiej, Agnieszki Rosnkowskiej i Franciszki Mierzwinskiej

8774. wies Wiski w okr: Bial: składała się jesz w 1838 z 12 pojedynczych posiadłosci literami od A do Z. w hypotece oznaczonych do tytułu własności cztero wych należących –

8775. Włodawa należało w 1838 do Stanisława hr. Zamojskiego

8776. dobra Wołoska Wola w okr: Włodaw: składało się w 1838 z 3 częsci lit: A B C oznaczonych do tytułu współwłaścicieli należących

8777. dobra Wołyn (zwanie Wołyn) w okr: Radzyn: posiadali w 1838 Gabryel i Bal: bina Cieplinscy, Franc: Magdalena i Marya Tarczynskie –

8778 Wnosow w okr: Radzyn: składał się w 1838 z 4. części A B C D. do tytułu pojedynczych właścicieli należących –

8779 W dobrach Grodziec w Kaliskiem jadąc traktem do Konina miły przedstawiają oku widok liczne gaiki i kępy i rowy obsadzone olszyną: (zapewne przez osadników drzewami) Jestto właściwie uwaga godna u kolonistow, przed stu laty tam osypuszczonych, którzy starannie każdy kawałek wzrosty pielęgnują, a pomimo że są osiadłemi na gruncie mniej żyznym od pól folwarcznych i włoscian rolnicznych, w dobrym jednakże stanie letnymi pięknymi. Niadto to i jedyny może w kraju liczi wzór kolonizacyi, przyjętych urzędownie sposobem zachowany do naszych czasów – stanowiący osobną połączony z przyległem –

8790. dobra Wiski w okr: Radzyn: należały w 1839 do Stanisława hr: Zamojskiego

8791. dobra Wysokiny Jakusze A. w okr: Łukow: nie miały w 1838. uregulowanego tytułu własności w hypotece (ujęcie)

8792. wsi Gręztorne w okr: Żeluk: właściciele nieuregulowani w 1838

8793. dobra Wierzchowiny w okr: Lubart: posiadał w 1838. Józef Kraliński Nałęcz Małachowski

8794 dobra Zalesie w okr: Siedlce: składały się w 1838, z 4 części lit: A B C D. hypotecznie oznaczonych – 2 tylko części B. D. należały do Boguszewskich Benedykta i Antoniego – części A. i C nie były uregulowane

8795. dobra Zalesie w okr: Węgrow: składały się w 1838. z 10. pojedynczych posiadło: ści literami od A do K oznaczonemi – do tytułu tych ujętych właścicieli należących –

8796, Wal: Żebrowski posiadał w 1838. Zawady A i B. w gminie Nowej Wsi w okr: Węgr:

8797. w r. 1838, część Zarzecza Ułańskiego C. nabyła do Domicelli, Tomasza i Józefa Srebrenskich – części D E F nabyły do tytułu po rzeczy [illegible] – Osobną nomenklaturę hypoteczną bez Ulany Zarzecza Ułańskiego posiadała od 1838. Julianna Osińska (w okręgu Łukow)

8798. Zyrzyn w okr. Żelechow: nabyty w 1838 do Michała Hr. Radziwiłła

8799. Dobra Ciernik podobno w Stanisławowie nabyte w 1856. do naszej [illegible] współwłaścicieli: Arkuszewskich Aleksandra – Grzegorza – Juliana Karola – Konstantego i podobno Alexandra Arendt –

8800. Zaś dobra Nadarzyn do Ignacego i Teodozyusza Arkuszewskich

8801. folwark Malenie pod Iłżą mający rozległości 360 morgów, z tych łąk (180. dwuletnych) z tych dwór [illegible] morgów 240. nimi bardzo żyzny a oraz 120. morgów lasu rodzonego wspomniano pod kolonię i te łatwo mogą być odzyskane. Budowle po większej części nowe i dobrze utrzymane, tako wyborne grunta, kamień wapienny na miejscu, piec do wypalania tegoż, zwierzę obudowane; pokłady wybornego kamienia i masy słomy [illegible] rolnikowi stanowiły zasobność. – folwark ten był w 1856. wystawiony do sprzedania – wiadomość na miejscu u właściciela Malenia

8802. Księżd Beniamin Szymański, Prowincyał Zakonu Kapucynów i Komissarz Jeneralny tegoż zakonu w Królestwie – mianowany został d. 30 Kwiet. 11 Listop. 1856. Biskupem dyecezyi Podlaskiej. ob. kalendarz pod № 8838

8803. Dobra Grochy Pogorzel w gub. Augustow. Pow. Łomżyński o 7. wiorst od m. Zambrowa i szosy z Warszawy do Białegostoku, a 28. wiorst od m. Łomży, mające powierzchni włok 21½ miary nowopol. (Orzeszkowy 322) w gruntach dobrych, z odpowiednimi łąkami i pastwiskami – były w 1856 do sprzedania z wolnej ręki po Rs. 525. (f. 3500) za włókę

8804. Gmina Bobrowniki w Gub. Płockiej uzyskała na wyborny Andrzeja do Wład. Towarzystwa: plenipotentów ([illegible]) w 1856 przez niebo tytuł własności ziem

8805. kościół parafialny w mieście Bendzinie w Pow. Olkuskim obchodził corocznie uroczystość N. Maryi Panny Różańcowej. W dzień ten uroczysty odbywa się tu solenne nabożeństwo odpustowe, na które znakomita liczba pobożnych z całej okolicy zgromadza się

8806. Erazm Rołóg Dłużewski Sędzia pokoju okr. Siennickiego odumarł po przodkach swoich bogobojność, gościnność i inne cnoty domowe i obywatelskie – z nadgradzającej pamięci Józefy z Dzwonkowskich małżonką swoją zostawił 6-ciu synów, którzy przez czyn troskliwego i przywiązanego Ojca wielką i zawczesną ponieśli stratę. Umarł s. p. Dłużewski w Warszawie d. 15. Paźdz. 1856. gdzie przemieszkiwał tymczasowo dla edukacyi synów. Pogrzeb odbył się w M. Siennicy do Kościoła X.X. Reformatów –

8807. Jerzy Paweł Grabowski obywatel i Kupiec m. Warszawy, Sędzia Trybunału handlowego zmarł w Warszawie w m. Paździer. 1856. przeżywszy lat 62.

8808. W dobrach Ciełasz w Pow. Rawskim Karola Wolff (w 1856.) Niedawno jest nowo wybudowany kościół do którego wystawione zostały wyborne [illegible] przez znakomitego organmistrza – [illegible] Rimera z Miasta Bożego (Brieg) w Szląsku. – Jego to konstrukcyi są i organy do [illegible] kościoła X.X. Misyonarzy w Warszawie

...ako w Wosi Pilicy pod Warką

8809. We wsi Licheniu pow. Konińskim, własnym kosztem JWW. hra. bstwa Kwileckich w r. 1855. wspaniały w stylu gotyckim i ko... sztownie nowy kościół do którego 3 ołtarze, ambona i chrzcielnica wyro... bione zostały starannie i z wielką dokładnością przez Jastrowskiego fabrykan... ta wyrobów snycerskich w Warszawie —

8810. W grobach kościelnych klasztoru XX. Bernardynów w Radomiu spoczywają zwłoki Henryka Debolego ostatniego Prezesa b. Komisyi Wdztwa Sandomierskiego zmarłego dnia 2. Marca 1845. Przez pamięć dla... ...go syn odnowiła ołtarz wielki w pomienionym kościele Józefa z Druszbackich Debolina —

8811. Dobra Lendo Wielkie w pow. Radzyńskim od stacyi Żelazny mil 2.

8812. Dobra Żabki małe Lit: A.B. w okr: Rawskim rozległości dziesięcin 195 (włok 13. mórg chełm:) sprzedane zostały w 1856. przez publiczną licytacyą ~~Licytacyą~~ do której wstanowiony był szacunek Rs: 6336.

8813. Folw. Małkownik folwark bezpańszczyźniany wraz z folwarkiem Łazy w dobrach Ordynacyi Zamojskiej o 7. wiorst od mia: Hrubieszowa obejmuje razem przez bezpłatnych pastwisk, przestrzeni morgów 896. pręt: 66 czyli dziesięcin 445. Propinacya Malenisko – Kazimierkowska we wsiach 11. oddzielnie w 1856. ze 30to szynkami i oddzielnie była w dzierżawę wypuszczona —

8814. Dobra Romaszki w pow. Radzyńskim o mil 2 od mia: Międzyrzecza obejmuje (włók 79 mórg) dziesięcin 1185. a w tem lasu budulcowego (włók 19 mórg) dziesięcin 285. Grunta podzielone na 3 pola z wykazem wysiewu korcy 300. w dobrej glebie; łąki piękne z których zbiera się siana fur 500. dom mieszkalny ozdobny i wygodny. — właściciel ...

8815. Antoni Melchior Fijałkowski z Biskupstwa Hermopolitańskiego i suffraganii Płockiej na Arcy-Biskupstwo Warszawskie mianowany jest z porzędku szóstym Arcy-Biskupem Warszawskim. Pierwszym był Franciszek Skarbek Malczewski, objął władzę Archi-dyecezyi 2 Paździer. 1818 r. a 18. Kwietnia 1819 r. życie dokonał. Drugim był Szczepan Hołowczyc, wstąpił na Archi-katedrę tutejszą 17. Grudnia 1819. i rządził do 23. Sierpnia 1823 r. Trzeci był Wojciech Leszczyc Skarszewski, otrzymał Pallium 12 Lipca 1824. r umarł 12. Czerwca 1827. r. Czwarty był Jan-Paweł Pawęża Woronicz, piastował arcy-Biskupią godność od 28. Styczn. 1828. do 6. Grudnia 1829 w którym to dniu przeniósł się do wieczności. Piąty był Stanisław Kostka Choromański, został arcy-biskupem 15 Stycznia 1837. a 21 Lutego 1838. życie przestał. Pierwszy to był z arcy-biskupów warszawskich który urząd tytuła Metropolity. —

8816. Komornickich rodzina pochodzi z Sandomierskiego, a ze wsi Komorniki i jako stara szlachta wspominaną już jest w w XIII. wieku. O jednym z pomnożycieli Komornickich ~~wspomina~~ wspomina Pasek w Pamiętnikach, a współczesne zbiory owoce ręko... pisów nam przez Hieronima mianego do Jan Jana Kazimierza (w r. 1776 Komornicki... Mowę, w imieniu województwa Sandomierskiego, z którego był posłem. Jeden z członków tej rodziny wyniósł się później na Wołyń i tu zamieszkał. Osta... tnim z jego potomków był Kazimierz Jaxa Komornicki Deputat z ostatnich Wyborów do Izby Cywilnej, mąż uczony, literat, autor kilku dzieł zmarły w Żytomierzu d. 22 listopada r. 1856. — pozostawiwszy po sobie głęboki żal i wysoki cnót swoich szacunek którą ... przyjął ... JJ. Kraszewski w liście VI. do Redakcyi Gazety Warszawskiej pisanym

8817. W Stefankowie należącym do sząsiedztwa Chlewiskich w 1856–57 – gisernia odlewów żelaznych – Zarząd fabryczny znajduje się w Chlewiskach

8818. Franciszek Ksawery Kurowski były Prowincyał zakonu Pijarów mąż pełen nauki i zasług. Urodził się d. 2. Lipca 1796 r. w r. 1814 wstąpił do zgromadzenia Xięży Pijarów w r. 1823 wyświęconym był na Kapłana w zgromadzeniu swojem piastował kilka znakomitych urzędów, które tłumaczą [illegible] ogólnych, jak Rektora Domu Warszawskiego, Prowincyała, a wkońcu bibliotekarza i zarządcy drukarni. Wiele dzieł ogłosił drukiem wiele artykułów tudzież treści historycznej umieszczał w różnych pismach nauk. Przyjaciół Pamiętk[i] Warszawy wkrótce przed śmiercią odstąpił [illegible] Kr. Sokołowskiemu zapamiętanemu

8819. folwarki Turobin i Elizówka w Ordynacyi Zamojskiej, tuż pod miastem Turobinem położone razem morgów 961. prt: 127 włók około 1180 dziesięcin obejmujące – były w 1856 r. do wypuszczenia na lat 24.

8820 – folwark Przytułek pod Nowem miastem, nad rzeką Pilicą, składający się z domu murowanego o 8. pokojach, a zabudowań gospodarskich, w jak najlepszym stanie, oraz obszernego ogrodu owocowego i gruntu ornego przeszło włók 2. (Rusztyn 30) z łąkami – Cena jego była w 1856. Rs. 4500

8821. Słynny hr. Brühl rządził wszystkiemi Augusta II. [illegible] wpływy, i pod jego synem i następcą Augustem III był on prawdziwym monarchą bo skupił w osobie swojej 30. urzędów, nabył wielkie [illegible] dobra tak w Polsce jak w Saksonii, a zbytkami bogactwem i wspaniałością zaćmiewał Richelieugo, Fouqueta i Calonna. Nie długo on [illegible] po śmierci swego pana następnej r 1763. i umarł w wielkiej prostocie. Tak nazwany pałac Brühlowski w Warszawie był jego własnością [illegible] on go r 1750 od Xcia Sanguszki i wspaniale przebudował.

8822. dobra Życinska wola w okr: Radom: Gub Mazow: oraz dobra Roszkowa wola w tymże okręgu o promień położone, mil parę od siebie odległe – były w 1856 do sprzedania lub wydzierżawienia

8823. wieś Złota w pow: Miechow: o 2 wiorsty od rz: Wisły a od 1k wiorsty od rz: Szkalmierza i Pinczowa

8823. Wilhelm Bartel de Weidenthal, z pochodzenia Czech, znany dobrze ziomkom kraju z wielu pięknych i praktycznych artykułów w korespondencji (Gazecie Rolniczej, Handlowej i Przemysłowej) przez lat [illegible], umarł dnia 19 listopada r 1856. Prowadził on od lat kilkunastu wzorowe gospodarstwo w Złotej w okręgu: podniósł je na najwyższy szczebel postępu i rozwoju. Nabywszy dóbr Nadrosz w pow Lipnow: był przykładem jak około roli chodzić należy, aby te trudy podjęte wypłaciły. Czynny i szanowany w tym wszystkie sprawował podobne urzędy Prezesa komitetu drogowego i członka komitetu [illegible]

8824. W r. 1857. były w gubernii Płockiej 2 stacye stadne dla udzielania mieszkańcom tejże gubernii sposobności korzystania z zakładu stada [illegible] koni, do których koszta prowincyonalne wszystkie wypłacane a mianowicie wieś Szczawin w Ostrołęckim ogierów 6. miasto Płońsk w P. Płock ogierów 8. – 2. W guber: Radomskiej 2 stacye w Radomiu i Pinczowie 3. w gub: Lubel: 5 stacyj: w Lublinie, w Janowie główna stacya – w Opolu – Sokołowie

we wsi Milanowie — IV. w Gubernii Warszawskiej 5. stacyi, jako to, w Wilanowie pod Warszawą — we wsi Zalesnicach pod Radobryszem — w Sieradzu Osięcinach i Wroźniowcach —

(825) Dobra Czerwona 4. m: od Radomia, przy trakcie Sandomierskim 3 mile od rzeki Wisły, w Pie Opatowskim, składające się z którach kolonij, jednego folwarku urządzonego w systemacie pięciopolowem — mające ogólny rozległości włók miary nowopol: prawie 80 (Morgów 1270) — w głębie 1/3 część pszennej, z lasem na gruntowej mięszanym potrzebę wystarczającym. Łąkami, budowlami dworskiemi nowemi, blisko w połowie murowanemi przyjęty szacunek kredyt: RS: 5205. — były w 1857. do sprzedania albo — a to za szacunek RS: 500 za włókę —

826 stacya pocztowa w Granicy miasteczku w Radom: zmienił się od r. 1857. expedycya, pocztowa w Gniewoszowie dla odróżnienia od stacyi Granica pogranicznej przy kolei żelaznej znajdującej się

827. wieś Wola Chorzycka przy szosie Lubelskiej, o wiorst 75 od Warszawy, o wiorst 5. od stacyi pocztowej Gorzyce — z folwarkiem mającym w płodozmianie użytków łokci 75 i łąkowe jarzynowy — i karczmą przy szosie i propinacyą we wsi kolonialnej, 100 blisko dymów liczy

(828) wieś Zarzyce Wielkie w Pie Kieleckim, pomiędzy miastem Małogoszczem i Jędrzejowem, przy trakcie do miasta powiatowego — mające rozległości włók 10 miary nowopol: (Morgów 450) w głębie ziemi częścią pszennej i żytniej klasy, i 2 włóki łąk odpowiednią potrzebę, pastwiska dobre, dom murowany z ogrodem owocowym, las dębowy i sosnowy, młyn i propinacya przy trakcie — własność w nym

1829. We wsi Kompinie przez pożar w r. 1856. wypaliła się, około 15 domów i 7. stodół z całą sieczką — kościół Kompiny był bardzo opuszczony przez 20 kilka laty, tak że się nikt przy nim nie dowiedział co innego dokonało — dopiero X. p: Jan Tiede p: o: Administrator Kongregacyi Lowic: kiego wraz z pomocą Xa Narutowicza: w r. 1833. wyrestaurował go i terazowym kosztem przy wymianie gruntów rozerwał — w r. 1845. dopełnił wizyty wokoło konsekracyi kościoła Kompiny przez biskupa Xa Łubieńskiego — w tym święci w samą uroczystość Przemienienia Pańskiego, parafia Kompińska obchodził odpust z wielką solemnością —

1830. We wsi Brzezinie w Pie Opoczyń: zmarł d: 11. Paździer. r. 1855. Antoni Dunin z tymi Duninów — Brzezińskich pieczętujących się z Wallega — Ukrainna — lat 78. przymi pańszczyznowie w 6: Wojsku Polskim, następnie jako Nadleśny lewitus Lubochnia, w końcu Emeryt, dostał się tamtejszej legii honorowej. — zwłoki jego pochowane w Skotnikach

1831. Jadąc z Iłży do Seredzic i Tychowa, gdzie się obecnie znajdują bogate kopalnie rudy żelaznej, jak również w stronę Pastowej Woli, na tak zwanym Garnem polu, jest mnóstwo żużli z przetopionej rudy żelaznej w dymarkach, które przed wiekami istniały w okolicy Iłży miasteczka najlepsza fabrycznego

1832. folwark Narty w Pie Radomskim, w bliskości miast Białej i Mszczonowa, od stacyi kolei żelaznej Ruda Guzowska mil 3. mający użytku ornego w 50 korcy

1833. Czarnolas w Radom: najlepsze dziedzictwo s. p: Maxymiliana i Teresy najprzód Jabłonowskich gdzie kaplica przez nich pobożnie wzniesiona w której corocznie w dzień Sty Teresy odprawia się uroczyste nabożeństwo za spokój duszy —

8834. W dobrach Kietlin w pow. Piotrk. o wiorst 7 od miasta i stacyi drogi żelaznej Wars: Wiedn: Radomsk: pięć folwark na kolonii Konradów, składają się z 56ciu dziesiatyn (3½ włok) gruntu, w dobrej glebie ~~[illegible]~~

8835. Franciszek Dąbrowski pochodzący ze starożytnej familii, mianowicie w niemi najstarszy Szczepański, służył w wojsku b. Księz: Warszaw. odbył wszystkie kampanie owej epoki — Po przywróceniu Królestwa Polskiego, wybrany obywateli powołany na Sędziego pokoju, na Radcę Obywatelskiego, Marszałka Szczepańskiego i posła Szczepańskiego, wszystkie te zaszczytne godności a niekarony prawości [sumiennie] sprawował. — Z Elżbiety z Lubowiedzkich małżonki zostawił jedy nego syna i (kilka) córek — Oddał Bogu ducha w dniu 22 Wrześ. 1856. Był też właścicielem dóbr Powodowa i Prądzewa

8836. Piękna pod Warszawą posiadłość Helenów przeszła jak wiadomo (około r. 1856?) na własność Stanisława hr. Potockiego, gdzie hrabia składa zamieszkał. Odtąd Helenów wchodzić ~~[illegible]~~ zacznie w poczet miejsc kwiat w których arcydzieła [sztuki] Malarstwa mnożące się wraz więcej, galeryą tutejszą obrazów, podnoszą do rzędu znakomitszych w kraju. —

8837. Dobra Dłużewo w okr: Siennickim o wiorst 15. od m: Mińska, a 8. od m: Kołbieli

8838. Piotr-Paweł Szymański, urodził się w Warszawie r. 1793. dnia 18 Kwiet., wstąpiwszy do zakonu Kapucynów w r. 1810., według zwyczaju zakonnego, otrzymał imię Benjamina zakonne — W r. 1816. wyświęcony na Kapłana, wstąpił do nich jako Kaznodzieja, i chlubnie sprawował tamże obowiązki duchowne aż do najwyższych, które mu przez uznanie jego zasług powierzano [urzędu] we wszystkich klasztorach Kapucynów, pod mądrym i sprężystym zarządem Ojca Benjamina, jako Prowincyała przez lat 16. i jako Komisarza Generalnego od r. 1853. zakwitnął porządek, karność, przywiązanie najwyższa. — Poświęcenie się jego dla dobra ludzkości było bez granic — Dla tego też Rząd zwrócił na niego stosowną uwagę, ubogiego zakonnika, Kapucyna, ujęty a jednomyślnie wyniósł w r. 1857 na Biskupa dyecezyi Podlaskiej, i zamianowany został biskupem, nie porzucił [swej] [illegible] swoich [illegible] kaplicy, jest [illegible] jako [illegible] Kapituły kapucyńskiej, — Ojciec Benjamin znany wraz z [illegible] zakonnikami, we [illegible] [illegible]

8839. Odwieczna świątynia Cystersów w Lądzie, założona przez Mieczysława Starego r. 1145. podupadła z upływem wieków, zrujnowana, opuszczona, wzięta na nowo, przeniesiona pod zarząd ojca Benjamina. Dwakroć stołecznej [illegible] pobożności i dobroczynności złożyły na ten cel w niej się i skarbami wzniesiono przybytek zmarłych, a w murach jego ~~[illegible]~~ się znowu pokorne pienia i modlitwy do Wszechmocnego —

8840. Stolica Biskupa Dyecezyi Podlaskiej, ustanowiona w r. 1818, jest Janów, nad Bugiem, gdzie dawniej przemieszkiwali biskupi Łuccy, a w tym liczbie i słynny nam historyk X. Adam Naruszewicz, gdyż ta część Podlasia należała do dyecezyi Łuckiej.

8841. W dobrach dziedzicznych Rusowa rozstała się z tym światem w dniu 23. Wrześ. 1856. Jadwiga z Kupniewskich Łuniewska — [illegible] [lat] 19.

8842. Szlachetny i pełen pod każdym względem zacny Jerzy Chwałko, pisarz — obywatel litewski, mieszkający w Dziewiętnach (w Zawilejskim)

843. dobra Radostaw, składające się z dwóch folwarków, obejmujące [illegible] 99 morg n. pol. (485 dziesięcin) w okr. Stasz. [illegible] od m. Opatowa, 2 m. od Staszowa tylko w [illegible]. Grunta tych dóbr w glebie [illegible] pszennej i pod żytnią, uprawia się [illegible] około [illegible], [illegible] a także żyta i tylko jęczmień. — Siana [illegible] do 1000, wraz z [illegible]. Dwór z modrzewia [illegible] obszerny, z ogrodami angielskim i francuskim. Budowle gospodarskie w części murowane. W dobrach tych prowadzi się gospodarstwo. Bydła może trzymać sztuk 100 a owiec przeszło 2000. — dobra te przynoszą [illegible] oraz [illegible] dwa [illegible] — [illegible] dobra przynoszą: z propinacyi, papierni, młyna, tartaka i huty szklanej (1856) [illegible] w 1856 r. około 50 włók (Rs. 750) w [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ do sprzedaży tych dóbr w r. 1857 przez publiczną licytacyę w [illegible] [illegible] przez [illegible] na ~~[illegible]~~ Rs. 320,000 [illegible] w Radomiu 15 Marca 1857.

844. W Rożniszewie w okr. Radomskim jest (1857) gorzelnia i browar parowy w nowo wystawionym budynku.

845. Koło wsi Karwowa w pow. Opatów: znajduje się wapień gąbczasty czyli tak zwany tuf albo martwica który tworzy się często także w małej nader ilości w wodzie wypływającej ze źródła zwanego źródłem [illegible]

846. W okolicy wsi Mokrzewa w Kieleckiem — około Iwanowic w Miechowskiem — około Kazimierza, Opola w Lubelskiem — koło Chełma w Krasnostaw. znajduje się opoka kredowa — Kreda właściwa znajduje się u nas w jednem tylko miejscu to jest pod Chełmem w znacznych pokładach. —

847. Koło wsi Ogłędowa w bliskości miasta Staszowa w pow. Stopnickim znajduje się wapień ziarnisty, złożony z ziarn wielkości grochu lub bobu — zwany wspólnie grochowcem — Stanowi on trzecią odmianę wapieni a odróżnia się od innych gatunków tem, że jest z wyraźnych ziarn złożony —

848. Około miasta Pińczowa nad Nidą i około wsi Kikowa między Wisłą a Stopnicą znajduje się piaskowiec wapienny zwany inaczej piaskowcem Pińczowskim czyli [illegible]. Stanowi on bardzo dobry materyał do budowy i do wyrabiania rozmaitych ozdób architektonicznych. Z niego to właśnie wystawione jest miasto Pińczów, Busko i Szydłów, a wapień Chmielnik, Kurozwęki i Staszów.

849. Około wsi Trzęsin, miasta Frampola i Józefowa w pow. Zamojskim znajduje się piaskowiec wapienny krzemionkowy, który wyśmienitym jest do budowy i do wyrabiania rozmaitych ozdób architektonicznych.

850. Wapień tak zwany ikrowiec czyli oolith znajduje się szczególnie przy Bałtowie, Iłży w pow. Opatowskim, Chełmie w pow. Piotrkow.: i około Małogoszcza, wsi Brzegów i Sobkowa w pow. Kieleckim i Stopnickim. — Gatunek ten wapienia [illegible] dostarcza bardzo [illegible] materyał do budowy, a po wypaleniu wydaje wyborne wapno produkowane w znacznych massach; szczególniej wapień [illegible] z kopalni Bałtowskiej posiada piękną ikrowcową budowę, choć niekiedy przybiera [illegible] lub [illegible]

851. W jednych tylko [illegible] w pow. Olkuskim, tudzież około miast Iłży znajduje się u nas kamień litograficzny. Odznacza się on nadzwyczajną [illegible] się

8852 około miasta Będzina i wsi Strzemieszyce w pow. Olkuskim, tudzież około Bodzentyna w pow. Opatow. znajduje się [illegible] wapienny który [illegible] korzystają do stawiania budowli zastosowanym bywa.

8853. Puszcza Kampinoska tak nazwana od [illegible] wewnątrz wsi Kampinos której nadano to imię z łacińskiego Campi nos, gdy król Jan III będąc tu na łowach, niespodziewanie zza lasu [illegible] strzeleckie pole i w opowiadaniu o swej zabawie myśliwskiej, wyrzekł: Campi nos premimus. (Kalendarz Strzeleckiego z r. 1856.) Ten król Jan tutaj wyprawiał łowy na łosie i jelenie, a Braniecki wielki łowczy koronny pan wielce możny właściciel swojej psiarni, polował na niedźwiedzie i w jednym z nich [illegible], tylko [illegible] pokaleczony, gdyby go trafnym strzałem Bzowski nie uwolnił od zguby — Braniecki ofiarował wybawcy swemu zegarek, [illegible] hojnie, lecz [illegible] został wynagrodzony. — Był to [illegible] Zygmunt

8854 Bzura [illegible] Kampinoskiej [illegible] płynąca

8855 Bzura zwana Kamionkowskie w puszczy Kampinos na [illegible] od wschodu ku zachodowi [illegible] płynie tej puszczy a łączy się z rzeką Bzurą i Wisłą obfitowały w [illegible] pstrągi, płotki i piskorze — Bzura od r. 1852 [illegible] się i już [illegible] wyłącznym część [illegible] został, [illegible] chowały, obecnie w wykopanym kanale swobodniejszy mają [illegible] (Kalendarz Strzeleckiego na r. 1856.)

8856. Karol Brühl hrabia na Ociesęcinie i Nehmanowie, Jenerał [illegible] Wojsk JWM. Starosta Kampinoski i Bolimowski.

8857 Wieś [illegible] Osada założona w połowie 18 wieku w puszczy Kampinoskiej nazwana od Zygmunta Wierzba jednego z najpierwszych [illegible] osadników który był tej części puszczy gajowym. — W r. 1764 [illegible] otrzymała od starosty Kampinoskiego urzędowe zatwierdzenie nazwy wsi. — Pomyślność [illegible] w r. 1777 było [illegible] 14 włókach miary chełmińskiej, tylko [illegible] wsi Wierszów, niedaleko odległe jej położenie od [illegible] tak że nawet [illegible] obywatele kraju [illegible] tej wsi należały. [illegible] pod Nr. [illegible] w tabelli [illegible] cała wieś [illegible]

I dziś (1856) cała wieś, [illegible] z polami, łąkami i lasami, [illegible] przestrzeni [illegible] 20.

8858. wieś Górce za Wolskiemi rogatkami, w prawo od Woli graniczy [illegible] pamiętna okopami się 1587 r. Jana Zamoyskiego [illegible] w czasie elekcji Zygmunta III a to dla ostrożności przeciw [illegible] Zborowskich.

8859 Solec w niewielkiej od Buska odległości, bo tylko [illegible] wynikają wody siarczane. — Dwa źródła tutejsze odróżniają się od buskich [illegible] zaś [illegible] źródła [illegible]. Starania właściciela o rozszerzenie i rozwinięcie tego zakładu we wszystkich częściach uwieńczone zostały pożądanym skutkiem i corocznie powiększa się liczba [illegible] tu [illegible]

8860 – folwark **Worobiin** położony w Pow. Bialskim o mil 3 od miasta pow. Biały – nabyty w r 1855–56 do majętności Łozowica w powiecie Brzeskim [illegible] Gubernii grodzieńskiej o mil 3 od miasta powiatowego Brześcia odległej – Rzeka Bug przedziela te dwa folwarki – W folwarku Łozowica jest dwór murowany o [illegible] i piętrze z obszernym ogrodem owocowym i spacerowym – Ogólna obszerność pól dworskich, ogrodów, łąk lasu i [illegible] oraz gruntów włościańskich wynosi dziesięcin 1195. czyli włók litewskich 61. – Majątek ten był w 1857 do sprzedania

8861. Antoni Olszewski dziedzic obszernych włości Niechorniowskich były Prezydujący w Radzie Opiekuńczej powiatu [illegible] – miał on w małżeństwie Emilię Kiełkowską [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] właścicielka dóbr Zaniewsk w Pow. [illegible] [illegible] –

8862. **Zaborszczyzna Ordynacka**, zajmuje przestrzenną swoją połowę powiatu **Zamojskiego**; druga połowa tegoż powiatu po większej części dalsze dobra Ordynacji Zamojskiej składające, z powodu lepszej gleby, tak pod względem rolniczym jakoteż i rzadkiego, daleko przyjemniejszą i [illegible] się przedstawia. Len i konopie stanowią tu ważny gatunek produkcyi i przemysłu włościan, gdy prawie w Zaborszczyźnie z powodu gruntów mokrych i szczególnie [illegible] nie mają tyle obficie, [illegible] [illegible] tu obficie nie rodzi

8863 Karol Brzostowski Starosta w Aug.: To był ojciec prawdziwy swego ludu co prawość i światłem nie zapomnianym zjawił [illegible] dla dobra swoich [illegible] – W 17.. roku darował wszystkie grunta chłopom na własność, a officyalistom, fabrykantom, i stałym sługom złote pierścienie [illegible] – I dzisiaj też tam czytać i pisać umieją bo są od dawna zaprowadzone szkółki, najpotężniejsze dźwignie religii, moralności i pracy. Lud tam dotychczas napominany jest wnosić, w kościele którym kazania, gdzie czyta i modli się. Objeżdżając dobra kraku B. cierpiał z razu niedostatek wszelkiego, a potem wyroś ale sypnął [illegible] garścią [illegible] ulepszenie fabryk i gospodarstwa lub gdzie [illegible] [illegible] [illegible] być –

8864 Hilferding, uradowany i wychowany przez Słowian w Warszawie, wiele swych badań ogłosił w pismach rosyjskich (czyli w 1857)

8865. dobra **Nomorów** i **Ochodów** w okręgu Warsz.: sprzedane zostały w 1857. przez publiczną licytację, którą od sumy Rs. 60,000. zaczynać się miała

8866. W r 1857 wydał Józef Kormian własnym nakładem poemat bohaterski (ojca Kormiana ojca swego) pod napisem: Czarniecki – W tymże roku pośród on [illegible] tragedyą Maklet którą wydał w 1857. księgarz Żupański w Poznaniu.

8867. Pułkownik Rodzina [illegible] Gwardii [illegible] **Kuków** pobliskiej wsi od Suwałk – żona jego Benedykta z Łukaszewiczów zmarła tamże w dniu 27 Listopada r 1856. w młodym wieku, bo w 31. roku życia – Zwłoki jej złożono w grobie familijnym na cmentarzu w Suwałkach. obok zwłok, nieżyjącego ojca mojego, s.p. Jana Pułkatyckiego b: Kapitana b: Wojsk polskich –

8868 Komuż nie jest znane imię owego Szymona Andruszkiewicza, włościanina-rolnika, co przed 9 laty (1847. r) swoim funduszem kościołek w cudownym miejscu, w **Studzienniczej**, blisko Augustowa podźwignął –

8869. Na gruntach folwarku **Kolnica** o milę od Augustowa znaleziono w r 1856 dwa kamienne topory z czasów przedchrześcijańskich które złożono do gabinetu [illegible] przedmiotów natury i osobliwości w Suwałkach niedawno (bo w r 1856) założonego –

8870. Góra w Jeżówku (Szczepkowie) w Augustowskim miesie w swem tonie zwaliska starożytnego zamku obronnego czyli warowni litewskiej (Pienięż...). Na górze tej znalezione zostały niedawno (podobno w 1856) kości szpiczaste całe, wy czerwonego porfiru glinastego, kamienno-trwałe i gładkie, mające podobieństwo do owych cegieł starożytnych czerwonego zupełnie koloru i niezwyczajnej miary, które gdzie niegdzie w starożytnych [illegible] Amulet... z pierwszych wieków chrześcijańskich widzieć się dają.

8871. W pow. Maryampolskim, w obrębie gruntów wsi Pojesia nad rzeką Jesią, niedaleko Niemna i Alexoty, wykopane zostały w latach 1839 i 1840 szczątki przedpotopowego zwierza, mamuta (słonia północnego) [illegible] i kości żubra. — Szczątki te wszystkie stworzone zostały w Gabinecie Zoologicznym Warszaw.

8872. W r. 1836 czy też 1837 znalezione były mały nad Niemnem pod Łososną naprzeciwko Grodna niektóre przedpotopowe [illegible] czy to z mamuta czyli z innego zwierzęcia.

8873. Między wsiami Jamny i Wyhortany — pod osadą Narowa w okolicy Pren i obu wsi Kajmele i według Niemna, właściwie zaczynające od punktu naprzeciw Druskienik, pokazują się liczne źródła mineralne słone, zapieczone mające tężność z Druskienickiemi, ale nie są uważane za uzdrawiające w tym stopniu, aby oprócz leczenia się niemi niektórych okolicznych mieszkańców, zakłady osobne przy nich urządzić wypadało — to wszakże pod Pren Maryampola nawet co do Gordzikowa i Myślibrowa tę uwagę zrobić można co odnośnie: [illegible] wypadało i Netzerowa.

8874. Pod wsią Kopciowo w pow. Sejneń: znaleziono podobno skamieniałość zwierzęcia morskiego Hormofites cancellatus która znajduje się — obecnie w Gabinecie przedmiotów natury i osobliwości w Suwałkach (1857)

8875. W zeszycie biblioteki Warszawskiej za miesiąc Luty r. 1857 znajduje się pod artykułem: Mazew, przyczynek do historyi wszystkich i miejskich osad w Polsce, przez W. A. Maciejowskiego.

8876. Cyprzyński Antoni jest autorem artykułu: O stosunkach wzajemnych między właścicielami dóbr a włościanami, w zeszycie Biblioteki Warszawskiej za m. Luty 1857 zamieszczonego i innych artykułów —

8877. Wieś Komorniki trzy godziny niespełna jazdy od Warszawy, za rogatkami Jerozolimskiemi przy szosie Krakowskiej położona — ma dwór murowany, przy nim wielki ogród, 2 stawy zarybione, na jednym z nich młyn wodny; stawy kilka stóp szerokie, obfitujący w wielkie raki, gruntu włók przeszło 20 (dwadzieścia 300) pszennego, żytnego i żyto bardzo dobre. W przyległym miejscu Tarczynie ma 2 obora murowane, osm sklepów z pomieszkaniami, dom murowany z zajazdem 6 propinacyi, które to attynencye oprócz dochodu z gruntów przynoszą w r. 1856. Rs: 2250. — Mirzejewsky był w 1857 przedmiotem tego folwarku.

8878. J. Chęciński zdolny i pełen pewnych dążności poeta. Coraz bardziej wyrabia on się w swoim rodzaju — w r. 1857 wyszła jest drugą praca p. Chęcińskiego pod tytułem: Jadwinina — Jest to legenda z podania ludowego, napisana z prawdziwie wdzięczną prostotą.

8879. dnia 11 Paźd: 1856. z życiem dla cnotę męża zakończyła życie doczesne w Lublinie Katarzyna z Kukałów Wysmyńska, małżonka Tomasza barona Wysmyńskiego, dziedzica dóbr Gruszki Wielkiej (w których lat 30 mieszkała), a córka Kasztelana Józefa Kukały. Była ona ostatnią gałęzią swojej rodziny.

8880. ~~[illegible] właścicielka dóbr~~ Zaborowie Anna żona obojga w 1857 ~~[illegible]~~ Dobra Bromierz Wielki w Pow. Płockim o mil 3. od m: Płocka i niedaleko miasta

a pod milą od szosse położone, obejmujące dwa folwarki, z wysiewem oziminy
korcy 300. i stosunkowo jarzyny, z tych folwark gotowy w przedsięwzięcie i grun-
tach pszennych, z dostatecznym zbiorem siana, owczarnią, gorzelnią, propinacyą, wia-
trakiem i młocarnią — są do wydzierżawienia na lat 6. lub do sprzedaży od S. Jana
1857. W dobrach tych jest las wlok 6. (morgów 90) w dobrym drzewie stanie
budulcowym. Wiadomość bliższa u właściciela w Warszawie przy Ulicy Jasnej
pod Nr. 1365. w bramie na lewo.

(Ruskie dobr. Sądrzyce w Ukrain.)

8881. Wojciech Gadomski zmarł nagle w podróży w Poznańskiem w [illegible] Lutym
1857. — S. p. W. Gad. mimo niezachwianej rzadkości życia obywatelskiego
wysokie w okolicy swojej, w kraju powszechny, zajął stanowisko. Jako
rolnik wzorowy, pan cnotliwy, niemniejsze położył zasługi. Jako twór-
ca kilku znamienitych w kraju artystów Nikodema Bieniackiego i Juliusza
Kossaka, nadał niejako do serdecznego świata sztuki krajowej — a w każ-
dym z tych zakresów, wszystkowo piękne, godne, prawdziwego obywatela zna-
mionujące, umiał wybobić sobie miejsce.

8882. Maciejowski, Bartoszewicz i Wójcicki odznaczyli się chlubnie na
polu piśmiennictwa historycznego i nie przestają wzbogacać literatury
naszej pracami wysokiej wartości. Są to ludzie sumienni, światli, których
[illegible] przestroga nasza (albo badająca) z całą znajomością rzeczy i dla których
nie jest obcym całe ruch obecny Słowiańszczyzny.
a) Maciejowski bada obszar słowiańszczyzny, jej obyczaje i prawodawstwo
poznaje je u źródeł z podań, kronik, pism i [illegible].
b) Bartoszewicz zbiera masy notat historycznych, studyuje wydatniejsze
okresy historyi polskiej i życia znakomitych mężów.
c) Wójcicki wydaje ciekawe pamiętniki, przegląda metryki koronne
zbiera podania, przysłowia, legendy i dopełnia historyi kraju wiadomo-
ściami kronikarskiemi, w sposobie, który ją popularyzuje razem.

8883. Sztabin z słynnym zakładem fabrycznym s. p. Brzostowskiego

8884. W Dospudach piękny pałac na wyniosłem miejscu jak [illegible] (podobno
zrujnowany 1857)

8885. W Bardowach (niech to ustronie upodobawszy sobie Generał Tereschkin — wśród
rozłożonego lasem brzozowego wystawił dom murowany i tam w oddaleniu od
zgiełku światowego raz (lecz wyprowadzony) potem przemieszkiwał bywał (w 1855-56-57) — sprawdzić
czy to tam się gdzie indziej —

8886. U nas wielu pisarzy polskich ostatnio się przybranemi nazwiskami.
Adam Pług ma nazwisko Pietkiewicz, Tadeusz Padalica Zenon Fisch; Antoni No-
wosielski — Józef Marcinkowski; Dołęga — Jurkiewicz. Władysław Syrokomla — Lud-
wik Kondratowicz. Innocenty — Staszkiewicz — Antoni Edward Odyniec; Jan ze
Śliwina — Adam Kirkor; Jr. Kleczyński — T. Szemiowski; John of Dycalp —
Placyd Jankowski. Rzewuski — Maciej Dunin Wąsowicz — Kraszewski swoje pierw-
sze dzieła wydawał pod imieniem Kleofasa Fakunda Pasternaka.

8887. A. Kamiński, skryptor i archiwista zakładu Ossolińskich we Lwowie, znany z
wydawnictwa rzadkich pod względem bibliograficznym monografii Kamieńskich i Kamieńskich
[illegible] (w 1857.) Skarbiec Polski.

8888. W Kronice i Wiadomości krajowych i zagranicznych z r. 1856. są dość ob-
szerne listy o gubernii Augustowskiej, gdzie obok ogólnego poglądu statystycznego
wiele jest ciekawych i rzadszych wiadomości o tamtejszej stronie kraju. — Do
miesiąca Grudnia r. 1856 wyszło tych listów 5.

8889. Lipsk augustowski nad rzeką Bobrą (niedaleko) od nadniemeńskiego Grodna gdzie przyszły król Stefan Batory mąż najczęściej przebywał, i gdzie stawny dlaż żywot zakończył. Monarcha ten zwiedzywszy dogodnie dla [illegible] bardzo blisko nadniemeńskiego Grodna położenie, miasteczka Lipska zamiarem uczynił je drugim Lipskiem handlowo-europejskim. —

8890. wieś Pomorze w augustowskiem między Łomżyńskim — może tak nazwana od tego że kiedyś morze, a [illegible] się od osiedlonych się tamże Pomorzan tę nazwę otrzymało.

8891. Gryszkabudzie dawna osada mazursko-kolonisty — Niedaleko stamtąd jest wieś Mazurgiszki zwana stosownie jak i dwie inne takiejże nazwy w pow. Maryampol, stąd widoczny osiedlania się mazurów na Litwie.

8892. Taż sama uwaga co powyżej stosuje się co do innych osad n. p. Czuky — Tatary i wiele innych.

8893. Nad rzeką Pisną w augustowskiem: chudownicy [illegible] niegdyś bobry.

8894. Krasnopol w augustowskiem: chwilowe miasto założone na punkt handlowo-przemysłowy przez słynnego Antoniego Tyzenhauza. tego [illegible] historyczny o którym [illegible] rozprawę [illegible] nam J. Bartoszewicz. miasteczko to wkrótce upadło przez katastrofę [illegible], a dziś jest obszerną osadą wiejską.

8895. Co do osady Jegłówek (o 1½ mili za Suwałkami) jako miejsca niegdyś silnej, a ciosowo-kamiennych zakładów, na górze wśród jezior, warownej Litwinów a czasów krzyżackich, a i dziś godnego, dla swej niepospolitej wspaniałości, uważnego, choćby z stron najodleglejszych odwiedzania, zobaczenia jak również obserwacyi pod liczbą 8898.

8896. Studzieniczna, przesiółek cudownej Matki Boskiej

8897. Jezioro Dus w augustowskiem w okolicy Mikel. jest podanie historyczne o cudownej kaplicy w miejscu zwanem Święte Krzyże czyli Krzyże Borów. która przed tem jeziorem wypłukiwana, a w r. 1820 urządzona przez biskupa Sufragana augustyna Marcinkowskiego, Biskupa Argeńskiego uroczyście. Krzyże te postawione zostały przez obornego tu w r. 1702. księcia Michała Wiśniowieckiego Wojewody Wileńskiego hetmana Wielkiego Litewskiego w wojnie ze Szwedami i cudownem ocaleniem przechodzącego tędy oddziału jeńców, wojska, i chorągwi tegoż wodza.

8898. Wiłtyrnicio zamkiem w dzisiejszym Jegłówku była to owa warowna litewska Szurenpille (dziś dnia jezioro i wieś Surpiły) Sur-pile, wielkiej, dla historyków — Niedawno od dawna ów Jegłówek uważany od dawna. [illegible], ale pomimo wszystko tego pod względem wskazówek dawnego zamku Surenpille niedawno (a do r. 1856) światu naukowemu żadnem nie odpowiadało.

8899. Powstaje dotąd zagadka dla historyków prawdziwe miejsce istnienia może jeszcze silniej obwarowanej (skarbnicy z Jegłówkiem) litewskiej twierdzy zdobytej r. 1381. — pierwej przed tamtą przez W. Mistrza Marszałka zakonu krzyżaków Kuno Hattenstein, za pomocą bombard po raz pierwszy tu nadsłanej, według zwanej Nawenpille (Nauje-pille), a która przez [illegible] r. 1856, po wskazaniu tamtej zatem jest wynalezioną być — Dotąd jest domniemaniem, że [illegible]

8900 (ob: artykuł poprzedni) Lisków nad Niemnem jest wspólnej w niegdy dawnego Narechpille, [illegible]

8901. Kraina dawnych Wyżgów (dziś północna część Guberni Augustowskiej) zamieszkała była przez różne tak drzewy jakoto: Gogi, Stałki, Dziuki, Szaki Zanawiki (są podobno tylko nomenklatury) – Na północo-wschodzie byli Uzwingi czyli Jadzwingi (czy jest nomenklatura tak?)

8902. Jeglinie i Urdomin niegdyś zmyśla warowne w Augustowskiem: opowiadały legendy fantastyczne – [illegible] w jeziorach Jeglinie i Jeglówka zamieszkałe [illegible] [illegible] czyli [illegible] Zattels.

8903. Jadzwingowie – Uzwingowie lub Jadzwingi – niegdyś przybyli w dawnych czasach z nad morza Czarnego i z za Karpat – szeroko rozpościerali się rozproszeni nad Bugiem i Narwią – Ztąd wyparci schronili się ku Litwie i Prusom, a okolica w Lipskiem ku Sopoćkiniom do Niemna była ich [illegible] siedliskiem. [illegible] Zniknęli oni, po pobiciu przez Daniela Halickiego i Bolesława Wstydliwego w 1264, a później ostateczne przez Leszka Czarnego w 1282. wygładzeni, w zmieszaniu się z Litwiną, mi i innemi Krajowcami (np: około Rajgroda od strony Pruskich Sudawców) zupełnie znikli z historyi – O tej ostatniej chwili historycznej Jadzwingów pisała w nowszych czasach: Kraków kiedyś z [illegible] Opolenskie [illegible] i pamiętnik, pod tytułem: Wspomnienie o urojonym historycznem [illegible] Kurhat po [illegible] Prawdziwem, oraz historyk J. Jaroszewicz –

8904. Podlasie – Kraina ta według dawnych autorów (mianowicie Władysława Łubieńskiego (autora znamienitego dzieła geograficzno-historycznego pod tytułem: Świat we wszystkich swoich częściach i t.d. (1742 r.)) zaczynała się od Radzynia miasta aż za miasto Augustów i obejmowała w sobie: Międzyrzec i [illegible] w ziemi Mielnickiej, ziemię Drohicką, główne siedlisko [illegible] Jadzwingów dawnych Podlasian, tudzież powiaty tak jako Nurską i Łukską i ziemię [illegible] z miastem Bielsk (aż do ostatnich czasów) za miasto Augustów. Z ustanowieniem w r. 1520 Województwa Podlaskiego przyłączono do niego także Powiaty: Brzeski, Kamieniecki i Kobryński. – W tym długim, a wąskim pasie, mieszkały się dwa główniejsze plemiona: podlaskie i mazowieckie [illegible] Hanora odgraniczała tę Krainę od Litwy, przez [illegible] inne już ziemię (litewskie) zamieszkały. – Po kolejnych rozjazdach przez książąt polskich [illegible] mazowieckich, a najdłużej litewskich, należała już stale od Unii Lubelskiej (r. 1569) do Korony. – Zygmunt August dał Łuno [illegible]. Ojciec jego Zygmunt Stary bardzo sobie upodobał Podlasie – w Knyszynie, dworze [illegible] swej Barbary często przemieszkiwał i tu umarł, a w Tykocinie [illegible] [illegible] w owych czasach Zelnej skarby swoje przechowywał. – Obszerny [illegible] [illegible] (jak [illegible] Władysław Łubieński w znamienitem dziele geograficzno-historycznem z r. 1742) w znaczne Kresencye [illegible] [illegible] zdobiła Warszawę podczas czasów Sejmowych. (wyjątek z listów o Guberni Augustowskiej r. 1856)

8905. Dnia 21 Grudnia 1856 zmarła w Gromadzicach, w powiecie Opatowskim: w Rząszce, najstarsza Napoleona Dobieckiego, matka tegoż s.p. Amandy Niemieckiej, [illegible] w wieku lat 69. dawniejszą dóbr Pierzchnice pod Buskiem dziedziczka. Była ona wzorem bogobojności i cnoty, a w charakterze rozsądku, matki, obywatelki i pani

domu odznaczała się niezaprzeczoną wyższością, którą jej każdy przyznawał. Prawdziwa staropolska gościnność, i [illegible] uprzejmość, odbijały się w każdym kroku jej życia. Wielu też zamożniejszych w Puńska odbywało pielgrzymkę do Ryszelis, aby pod gościnnym tej pani dachem urocze w jej szczęściu [illegible] [illegible] i [illegible] w kraju [illegible].

8906. majątek ziemski Kowaleł w pow. Wołodz. – od m. Władysławowa wiorst 19. od m. Nowego Miasta wiorst 6 od granicy pruskiej wiorst 4. Rozległość – pomiarów pruskich, Trakt. do Torunia, z [illegible] [illegible], mający rozległości 1morg nowo włók 121. prd. 150 (czyli dziesięcin 1815.) – w glebie połowie pszennej urodzajnej klasy i w połowie żytniej pierwszej i drugiej klasy – Na wszystkich folwarkach których jest 7. wymurowane z 1821 kamienny [illegible]; [illegible] dostatecznie dość lasu na swoje potrzeby – budowle w dobrych stanie – W r. 1857 były te dobra do sprzedania po 1050. Rs. na włókę. – Własność [illegible] –

8907. Są autorowie co przypisują pierwotną Jadźwingów w okolicy Sopoczkin gdzie wieś Jaćwiez (Jatwiez) kryje ich nazwisko – Dziedzictwo to po tomkach między Wincentym Gosiewskim podskarbim W. Litew. i hetm. Polny, starostą Puńskim i Łodziejskim i t.d. – pogromcy Szwedów i Prusaków za Władysława IV. i Jana Kazimierza. Długoszowskich także należą między pobrzeżami Sopoćkinie, Świack i inne – (ob. bezp. 1265) któr nie tylko te ale i gdzie innej [illegible] jak się w innym artykule o nim niektó, jakoto: ku Brzeskiej Litwy. – Łukawowi, Ostrołęce Rajgrodowi, Wiżnie i Augustowowi Rzeczpospolitej szeroko Jadźwingowie się rozpościerali lub rozprzestrzeniali – Szwedzkiej tego się słowy przestałych pośród starców. – Także oków (znany także) zwyczajnej w Jaroszewiczu [illegible] [illegible] Biebrzańskich, [illegible] w pow. Augustowskim przy [illegible] osady Czarny-bród, między Augustowem a Rajgrodem (Obrazki Litwy Jaroszewicza) – Jadźwingowie według części autorów zgadza się nawet że Jadźwingowie są szczepem pobratymczym plemienia litewskiego [illegible] [illegible] nad i [illegible] co nazwę ich wyprowadzają (Uźwingi) wyprowadzają od wyrazu litewskiego użwingis znaczącego [illegible], [illegible], jako mieszkających na krańcach czyli granicy [illegible] Litwy.

8908. Kurpie (w powiecie Łomżyńskim (oprócz (wyjątkowo) Ostrołęckiego) głównie są to, włościanie [illegible] osiadłych w gminach Czerwone i Kupiski, a ogólnie ich liczność ta dochodzi 17000 osób – według niektórych autorów należą one właśnie do resztek owych licznych Jadźwingów, zmieszanych z Mazurami których i mowę przyjęli; a mnóstwo chronią się [illegible] w puszczach po obu stronach Narwi – Dowodzą że nazwy wsi po obu stronach Narwi w tej okolicy, n.p.: Popkogirno, Kepki, Dawija Margowniki Kuzie, Gawryki i prawie [illegible] Lengi, Goraj, Montwika, z tamtej strony [illegible], mają brzmienie nie słowiańskie, ale podobniejsze do nazw osad Jadźwingów, który jak wiadomo niedaleko stąd bo [illegible] [illegible] Rajgrodu głównie [illegible] [illegible] siedziby; zdaje Kurpie i dalej się [illegible] rozciągali, [illegible] to wieś: Budy Kurpiki niedaleko Wiżny, [illegible] ~~[illegible] [illegible] siedziby~~

8909 Lubów w Augustowskim dawniej miasto, dziś osada wiejska

8910. Pan Podczaski w Liszkowie (wydany) o Guberni Augustowskiej umieszczał w 1856 w Kronice [illegible] (inny autor?) wiadomości Krajowych i zagranicznych, obok przeglądu statystycznego skreślił wiele ciekawych wiadomości, prawie pierwszy wskazał bliżej znaczenie historyczno-statystyczne

tej części kraju nieopisane pojawiały się wielu tamtejszych okolic, gór, jezior, borów, zamków. – wykazał niektóre podania, zwyczaje i osobliwości prowincji; wyjaśnił wiele faktów do historii miast i miejsc, także wiele przydadzą się do nowych wydań „Opisu Starożytnej Polski" Tomasza Święckiego); „Starożytnej Polski" (p. Michała) Balińskiego i Tym. Lipińskiego).

8911. Tomasz Święcki, członek b. Towarzystwa przyjaciół nauk, autor Opisu Starożytnej Polski, który dwa razy w r. 1816. wyszedł, od dawna wyczerpane, a którego pośmiertne „Historyczne pamiątki znamienitych rodzin i osób dawnej Polski" [illegible] w r. 1858. uczonego wydawcy (J. H. Lewestama) co je przypisami uzupełnił i wydał u Merzbacha – Pierwsze dzieło jego, wiele lat pracy kosztujące a w r. 1816. na „wierną pamięć tej ważnej dla kraju epoki, jako „zbiór starożytnych pamiątek narodu" ogłoszone, głównym było podstawą, powiększonego dzieła „pod tyt. Starożytna Polska przez M. Balińskiego i Tym. Lipińskiego w latach 1843–6 wydanego. – Mimo to [illegible] autorowi tego nieocenionego znakomitego, poprzednikowi i dla każdego niezbędnego dzieła w przedmowie swej nie uniknęli dość lekceważącego wyrażenia się, że [illegible] wielkie co do pomysłu, ale żadna pod względem [illegible] [illegible] sposobu traktowania, i nieumiejętności stylu i mowy. – Trafniej wyraził się o nim Kl. Wł. Wójcicki, który dobrze znał osobę i czasy ś. p. Święckiego, [illegible] i całą prostotę naszą, przyznając Święckiemu potężną zasługę [illegible] porządnym układem, bogatym w [illegible]. Robił on błędy jak i inni [illegible], ale i Starożytna Polska o wiele później od tamtej wydana nie jest od nich wolną, które to dziś [illegible] się w nowszych czasach, już tem samem uwięgnęło pewne [illegible] Lecz te wszystkie wytknięte są szczegółowo przez uczonego J. Bartoszewicza" który nawet zawiera o potrzebie wielu dopełnień i sprostowania tamtych [illegible] –

8912. Oprócz usterek wykazanych przez P. J. Bartoszewicza (Bibl. Warsz. z 1852.) korespondent z Sewała w num. 52 Gazety Warszawskiej z r. 1857. wymienił w Starożytnej Polsce M. B. i T. Lip[ińskiego] te jeszcze niedokładności:

a) wywód nazwy Pieskowej Skały ani od Piesia, ani od Pieska lub pieska, ale rzecz prawdopodobniejszy jest wprost od piasku, piaskowca. Mówiąc o wsi [illegible] (II. 463) że tu był Starosta [illegible] Pomaszowski (ojciec Króla) nic nie wspomniano, że dawniej było tu siedlisko starego [illegible] pod [illegible] Mik. Zebrzydowskiego.

c.) Co do miasta Wysokie Mazowieckie pominięto Wysokie Lubelskie ze wspomnieniem o [illegible] [illegible] (z Pełonka) [illegible] Babinskiej.

d.) Co do mia: Wolna nie wzmiankowano o Janie z Wolna (Scolnus) o znakomitym w służbie Duńskiej żeglarzu, odkrywcy Labrador jeszcze przed odkryciem Ameryki.

e) Co do miasta Łaska powiedziano że ród Łaskich w wieku 17. wygasł, kiedy do dziś dnia są domy szlacheckie Łaskich (np. w Powiecie Łukowskim i w innych miejscach) wywodzące się właśnie od tego znakomitego rodu, a i w herbarzu Niesieckiego (wyd. Bobrowicza z 1841) jest pod tymże rodem (T. VI. st: 217) dopiero Krasickiego, że oznaczono tego zacnego był Łaski Antoni, Chorąży Łukowski, oraz Wojciech i Michał [illegible] Lubelscy.

~~8913~~ f) Zupełnie opuszczono wiadomość o Wsi **Wrzemień** (na Podlasiu nad Bugiem na starożytnym trakcie wojennym) z niej z której najście (Karola Gustawa i Rakoczego, o których znamy ciekawą wiadomość w Swięckim (T. 1. str: 407–428–429)

8913. Lat temu kilkanaście w ks. **Lipnowskim**, począwszy od **Osieka** przy **Wisle**, pasem idącym nad granicą pruską, przy **Lubicu**, **Dobrzyniu**, **Sokołowie**, **Radzikach**, **Tomkowie**, **Osieku** (Długim) i tak dalej aż do osady **Brzeźnica**, widzieć można było jedną takąż sosnowego starodrzewia, dębów i grabiny, jesionu, około dwumilowej szerokości. Dziś (1856) śladu i cząstki tego nie zostało. – ~~Tym sposobem~~ Podobnie zniknęły tak zwane przestrzenie lasów, na **Brzeźnie**, na **Osieku** przy Wisle, **Obrowie**, **Czernikowie**, **Radzikach** **Wielkich** i **Małych** i t. p. – a ogromne bory **Skrwilenskie** około 600 włók mające, tak się przerzedziły, że gdzie dawniej sterczały bogaty sarny, wilki a nawet i dziki, dziś widzieć zając lub lisa spotkać się dzisiaj. w których ~~nikt myśliwiec nie spotkał~~ Dziś ~~przerzedzone~~ spustoszone się jak szkodliwym jest ten chorobliwy zapęd ku niszczeniu ojczystych borów, a w Lipnowskim zwłaszcza dziś przedewszystkiem powstanie gdzie dalej ~~...~~ postępowaniem gospodarstwa, pomyślano tu już gdzie niegdzie o nowem zakładaniu lasów, jak tego piękny przykład mamy na **Długiem**, przystąpiono do lepszego zagospodarowania lasów, w owym odznaczyły się także bory **Skempskie**, ~~...~~ ~~...~~ dawniej już znacznie wyniszczone, ale dziś za wzorowe uchodzić mogą kultury zręczne.

8914. Symeon Werner Radca Stanu, Naczelnik Urzędu Loteryi, Vice-Prezes Dyrekcyi Szczegółowej (od lat przeszło 30 członek, Towarz: Dobroczynności, Prezes Dyrekcyi Szczegółowo-Administracyjnej, a ostatnio Vice-Prezes) Administracyi ogólnej Warszawskiego Dobroczynności, Członek Rady Opiekuńczej Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych, Kawaler Orderów: Sławnej Orła Królewskiego, Św: Stanisława 2 Kl: Św: Włodzimierza 3 Klasy, i odznaczony znakiem honorowym nieskaz: służby za lat 15. przeżywszy lat 64. umarł 23 Lutego r 1856. z głębokim żalem licznej rodziny, przyjaciół i znajomych życie zakończył w Warszawie –

8915. dobra **Biała góra** w Gub: Warszaw: sprzedane zostały w r 1856 (na zaspokojenie pretensyi Towarzystwa Kredytowego). (przez publiczną licytacyę)

8916. W **Niechanowie** majętności hrabiego Franciszka Zółtowskiego jest kościół parafialny gdzie ~~...~~ i groby familijne Zółtowskich – Tu spoczywają i zwłoki zacnej ~~...~~ Zofii z Zamoyskich Zółtowskiej niedawno zmarłej. Położono to w W. X. Poznańskiem

8917. Józef Górski dziedzic dóbr Swaroczin Członek deputacyi szlacheckiej przeniósł się do wieczności w dniu 27. Października r 1856. Zwłoki jego pochowane na cmentarzu parafialnym (ale gdzie której parafii ?) zostawił syna i córkę zamężną

8918. Chodakowski zostawił w rękopiśmie Słownik Geograficzny rzeczowy dawnych nazw Sławiańskich, obecnie w posiadaniu Włodzimierza hr: Platera który Poważny i ważny prezydent ofiarował w r. 1856 kopię tego rękopismu Muzeum Wileńskiemu.

8919. Tyszkiewiczowie hrabiowie (jakoto: Benedykt i t. d.) posiadali w 1856 majętność Czerwony-Dwór pod Kownem na Litwie gdzie w kościele parafialnym znajduje się grobowiec niegdyś pięknej hrabiny Wandy Tyszkiewiczowej ~~...~~, ~~której~~

8920. W Turowcach pod szpital dla chorych którego fundatorką była hrabina Anastazja z Rudnickich Sołtykowa zmarła w Krakowie r. 1856. gdzie także fundowała dom schronienia dla 12tu niewiast podeszłego wieku. —

8921. Tykel Augusty Radca Stanu Gubernator Cywil: Gub. Augustowskiej [illegible] w małżeństwie Pauliny z Wasilewskich córki Radcy N. [illegible] Obrońcy (w 1857 r. zmarła).

8922. W Grochowie na Pradze istnieje fabryka świec stearynowych P. Jana Floch [illegible] od lat wielu fabrykanta Warszawskiego, który urządzenie z machinami parowemi i [illegible] tłoczenia do [illegible] stearyny [illegible] opisu — Oprócz tej fabryki P. Floch posiadał tamże w 1856–57. i drugą [illegible] przeznaczoną do wyrobu świec łojowych i mydła.

8923. Dominium Sokołowo pod Brześciem Kujawskim — do którego oprócz Sokołowa należy jeszcze 6. innych folwarków.

8924. Niegolewski Andrzej były pułkownik, zakończył żywot swój 18 lutego 1857. w Poznaniu. — Urodził się około r. 1786 w Wielkopolsce. Jako żołnierz bił się w Hiszpanii, służył w dawnem wojsku b. Księstwa Warszaw:. Potem osiadł w swych dobrach, i przez cały prawie czas pokoju gospodarował jak najspokojniej. Był ozdobiony kilku orderami francuzkiemi i polskiemi, odbytemi na polu sławy. Jako uczestnik pod Samosierrą (przy zdobyciu [illegible] wąwozu) opisał to bohaterskie przejście wąwozu przez pułk (dzisiejszego) Jenerała-Adjutanta Hr. Wincentego Krasińskiego. Wspaniały i tłumny był pogrzeb tego szczególnego starca. — Wspaniały był i tłumny pogrzeb tego szczególnego starca — zwłoki [illegible] przewieziono do Niegolewa pod Poznaniem [illegible] stamtąd do grobu rodzinnego w Buku.

8925. W dniu 10 Lutego 1857. umarł ś. p. Wojciech Gadomski, właściciel dóbr [illegible] w P: Konin: był Prezydującym w Radzie Opiekuńczej Konińskiej, Prezes w 1856. wybrany Towarzystwa Kredytowego, ogólnie kochany, szanowany i wielbiony od swych współobywateli, bo też nato i zasłużył niezmordowaną pracą i staraniem aby być użytecznym. — Zwłoki zmarłego przewiezione zostały do grobu familijnego w Grochowach (gro[illegible]) i [illegible] w grobie familijnym w obec [illegible] obywateli.

8926. Uczony [illegible] Stanisław [illegible] Władysław Alexander Maciejowski zawarł kontrakt z [illegible] Przychodów i Skarbu o 30 letnie [illegible] „Marco", ([illegible] od r. 1846.) ustąpione przez niego na rzecz Syna. —

8927. Ciążewski Feliks dziedzic dóbr w Miechów: zaślubił w r. 1853 Annę Humnicką córkę Ignacego i Józefy z [illegible] małżonków Humnickich. [illegible] Humnickich potomków obr: [illegible] Lubań ob. [illegible] 13392 = 8989.

8928. Babice dobra w bliskości Warszawy a które [illegible] są miłe, leżą z [illegible] Stolicy. Słynne były [illegible] a [illegible] i [illegible] za rządów [illegible] dobra te w urządzeniu, [illegible], a stąd [illegible] — Jest tam i [illegible] znakomite [illegible] [illegible] przynosząc [illegible] i t. d. [illegible] od lat 12tu do lat 3ch, urosłe z planu [illegible] po [illegible] i [illegible]. Zagajniki te [illegible] dla zwiedzających [illegible] Korespond: Kowtu? z r. 1857 Nr. 17. [illegible] ustaleniem [illegible] a [illegible], a [illegible], co jest po [illegible], przyprowadzeni dozwonym, nalną [illegible] dadzą.

8929. Czcigodny Stanisław Konarski pijar, za Augusta III i Stanisława Augusta żyjący, co olśniewającym przewodem swym umysłem, wyższy sposób myślenia i smak do nauk obudził w współczesnych.

8930. W liczbie 12 członków w b. Komisyi Edukacyjnej aż do upadku Polski po r. 1795 zasiadających byli: Michał Książę Poniatowski (brat Króla) Prymas, był ich Prezesem; członkami zaś: Ignacy Książę Massalski, biskup wileński; Wojciech Skarszewski, biskup Chełmski i Lubelski, Podkanclerzy koronny; Michał Hr. Radziwiłł wojewoda wileński; Joachim Chreptowicz, kanclerz wielki litewski; Stanisław Hr. Poniatowski (synowiec Króla) podskarbi W. litewski; ksiądz Dawid Pilchowski, prałat wileński; ksiądz Andrzej Gawroński, kanonik krakowski; ksiądz Hieronim Stroynowski, kanonik kijowski, później Rektor b. Uniwersytetu wileńskiego i biskup tejże dyecezyi; Franciszek Wojna, Starosta Stanisławowski; i Michał Wołłodkowicz, Szambelan J.K.M.; Sekretarzem był Franciszek Cetner; plenipotentem, Maciej Mołczycki; kasyerem, Karol Lelewel, czcionki ziemi (Litewskiej) pewnej Lwowskiej, Ojciec znanego historyka, Joachima –

8931. Dobra Piekary w okr. Błońskim mające rozległości włók 110 morg. ~~noopol.~~ pol. czyli dziesięcin 1670 nabytej rozległości musiały być bardzo wielkie i lasu włók około 25 morg. pol. czyli dziesięcin 380 od Woli, z której Rada, wiórst 14 w gruncie dobrym, w połowie piaszczystym, a w drugiej żytnim ~~wodnym~~ z wolnej ręki były w m. Marcu 1857 do sprzedania z własnością.

8932. Wola Trębska w okr. Gostyn: w glebie pszennej, z ~~—~~ miasto 50 włók (dziesięcin 750) rozległe, w których 10 włók pięknego lasu, sprzedana będzie w drodze licytacyi przez licytacyą w Trybunale Warszaw. 17. Marca r. 1857 o godzin 4 po południu – Objaśnienia daje Kazimierz Brzeziński patron.

8933. Znakomici artyści i miłośnicy muzyki w Warszawie w 1857. J. Sikorski, Brzowski, Dobrzyński, Freyer, Karasowski, Kolberg, Krzepanowski, Matuszyński, Münchheimer, Noch, Nowakowski, Reschke, Troschel – ~~Jabor~~ przedstawiciele innych kolegów we wszystkich gałęziach muzyki francuzkich – też w Krakowie Fr: Mirecki a w Wilnie Moniuszko.

8934. Po ~~stopiednym~~ w r. 1836 okropnym mordowaniu konduktora (jesieni) przez ~~dom~~ oraz rabunku ~~urzędowej~~ poczty ~~zamachu~~ na ~~drodze od~~ między Kutnem a Kłodawą na drodze z Bydgoszcza do Płońska – przemiany zostało z początkiem r. 1857 z Bodzanowa do wsi Góra na trakcie byłym ~~od~~ ~~Płońska do~~ ~~w~~ Radziejów i tamże ustanowiona została stacya pocztowa między Płockiem z Mławą do Płońskiem.

8935. Fryderyk Moszyński niegdyś Marszałek W. koronny, a w r. 1810 Archiwum Stanu Rada Koronna Rosyjska.

8936. Eligi Piotrowski jeden z tęgich niegdyś uczniów szkoły ~~Krzemienieckiej~~ Tadeusza Czackiego wówczas już Deputat na Sąd główny później Żytomierski Podkomorzy a następnie Ferdynand Pierwszy Hrabia Wodzyński, ~~był uwięziony~~ przez Rosyan w r. 1813 był uczestnikiem ekonomem głównego za pomocą Tadeusza Czackiego (na Wołyniu), kiedy jakiem kraj cały przejęty został – kiedy zmierzaniem patryoci dla ochrony

8937. Było to około r. 1800 (w przyszłych wydarzeniach) ~~kiedy~~ w drugim niegdyś ... mienia języka przodków od upadku ... jako to Tadeusz Czacki, Jan Albertrandy, Stanisław Sołtyk i Franciszek Dmochowski założyli w Warszawie Towarzystwo Przyjaciół Nauk –

8938 Michał Sobański [wieloletni opiekun szkoły i kapliczki] przez kilkanaście lat członek Dozoru edukacyjnego Krzemie niecki, od wyjścia [i zarządu wsi] aż do roku 1826 [w których był wyłączony] przedniejszy i powagą zacny i obszerną wiadomością prawa.

8939. Wieś Julisławice pod samym Kaliszem, na granicy W. Ks. Poznań.

8940. Do dóbr Wólka Zerzeńska, niegdyś pułkownika Schütz, położonych na rogatkach Moskiewskich [nowo z Warszawą do przyłączonych] w odległości 1 1/2 wiorsty od Pragi, a 4 wiorsty od karczmy Wawer: tylko od szosy Lubelskiej, należą: wieś połemana Wólka Zerz. Druga wieś czynszowa Zagórze i karczma w Zbójny górze na trakcie (wodowym) z Włodawy do Warszawy —

8941. Wincenty hr. Ordynat Krasiński Jenerał-Adjutant JCMości, Jenerał Jazdy przez cały czas stałości. 70 lat w Warszawie. Jan hrabia Paskiewicza Erywańskiego, aż do jego zgonu pełnił czynności Zarządzającego Cywilną częścią w Królestwie Polskiem

8942. Dnia 1. Lutego r 1856. zszedł z tego świata Feldmarszałek Jan Książę Warszawski hrabia Paskiewicz Erywański, Namiestnik Królestwa. Zwłoki Jego [stosownie] przeniesiono zostały do dóbr Jego, Iwanowskiego (Deblina) i tam w grobie zmurowanym złożone zostały. Wkrótce po nim bo 13 Maja r 1856 zeszła z tego świata w Berlinie i małżonka jego Elżbieta Księżna Warszawska, której zwłoki przywieziono do Królestwa i tamże obok zwłok Męża Feldmars. w Iwanowskiem Kościele pogrzebane zostały.

8943. Dnia 11. Czerwca r 1856. umarł w Warszawie Ignacy Turkułł Rzeczywisty Radca Tajny, Minister Sekretarz Stanu Król. Pol. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

8944. Józef Tymowski Radca Tajny, Senator, Członek Rady Państwa [umarł 1856] i Minister Sekretarz Stanu Król. Pol. poprzednio Prezes Kierownictwa Królestwa, dawny Prezes Banku Polskiego i Sekretarz Stanu przy Radzie administracyjnej Królestwa.

8945. W r 1856 odnowiono kościół parafialny w Gołębiu i kaplicę Matki Boskiej zwaną Loretem tamże; Klasztor Dominikański.

8946 Kościół parafialny we wsi Pszczach pod Kaliszem w r 1856. zupełnie odnowiono —

8947. W miesiącu Maju r 1856. poświęcony został nowo wymurowany w miejsce zniszczonego pożarem, kościół parafialny we wsi Borzęcinie Dekanatu Piaseczyńskiego — a także

8948. W r 1856. poświęcone zostały: Kaplica murowana wzniesiona w dobrach Wola Ossowińska w Pow. Łukowskim; kaplica w dobrach Biktopole w Pow. Hrubieszowskim: Kościół murowany w dobrach Brzezin w Pow. Radom: majętności pułkownika adama hrabi Ożarowskiego

8949. W r 1856. Ksiądz Franciszek Skórski zapisał Rs. 750 na podniesienie Domu Schronienia w Łęczycy.

8950 Jest Annopol w Guber. Wołyńskiej, majętność znaczna w r 1856. Księcia Antoniego Jabłonowskiego

8951. Całe Dobra Rząd: Obrzyte w Pułtuskiem z mocy donacji r 1835. przeszły na własność dziedziczną wojewodzianego Jenerała-Lejtnanta Jenerał-Adjutanta Mikołaja Xcia Gorczakowa, obecnie Członka Rady Państwa, Jenerała artylleryi, który zasługi wojskowe wyniosły go w końcu na głównodowodzącego armii 1szej [r 1855 z drugiej] [a w 1856 r.] Namiestnika Król. Polskiego —

8952 Mikołaj Grocki b. oficer gwardyi ułanów przy Napoleonie I-m ozdobiony krzyżem legii honorowej i innemi honorowemi znakami — Starzec ten prawie dziewięćdziesięcioletni, życiem swojem pełnem zasługi i niezłomnej prawości, zyskał sobie prawo do miłości i szacunku ziomków. Stary i zasłużony weteran zszedł prawie nagle dnia 1 Marca 1857. Pogrzeb jego odbył się uroczyście przy wielkim zgromadzeniu obywateli okolicznych i mieszkańców Łomży.

8953. Maciej z Miechowa od miejsca urodzenia zwany [współcześnie] Miechowita, a niekiedy Miechowickim, o ~~miejscu swego urodzenia~~ (urodził się r 1470.) Doktor medycyny filozofii i sztuk pięknych, lekarz nadworny Zygm: I. Kr. Pol., astrolog i historyk

polski, później kanonik katedralny, i rektor, oraz professor akademii w Krakowie – przydomkiem Hipokratesa od współczesnych nazwany. – Zakończył żywot swój 8. Września 1523 r. mając lat 67 – [illegible]

8954. Józef Jarański, lekarz powiatowy, niegdyś uczeń b. Uniwersytetu Warszawskiego, od lat kilku zajmuje się układem Słownika Lekarzy Polskich, od dawniejszych czasów, do czego obfite zebrał do tego materyały.

8955. Alojzy Feliński w r. 1816 miał sobie ofiarowaną katedrę literatury w Liceum Warszawskim, przy korzystniejszych warunkach materyalnych: [illegible] ale tej propozycyi nie przyjął, aby się poświęcić rodzinnej prowincyi. Wkrótce [illegible] Dyrektorem szkół Wołyńskich i Liceum ~~[illegible]~~ Krzemienieckiego i Professorem literatury polskiej obrany był z Czackim. – Umarł 11 Lutego roku 1820.

8956. Tu (pod Szczekocinami) w r. 1794 od rąk wojska polskiego pod Jenerałem Madalińskim ~~[illegible]~~ zginął pod Warszawą, a potem złożony przez ~~[illegible]~~ [illegible] wojsk Rosyi Suworowa i hrabiego Fersena, [illegible] w niewoli – Wiele [illegible] ob: Notę 8958

8957. dom Radziszewskich z Drohobycza połączony połączony jest związkiem krwi z nader licznemi w Litwie obywatelskiemi domami.

8958. Dostał się do niewoli i Paweł Radziszewski, Major Kawalery batalionu w tym oddziale pod Majora [illegible] a on sam z Kozakami [illegible] z 2 rany – w r. 1797 Radziszewski przyjęty został do pułku – [illegible] Polskiego z samych Polaków złożonego – ~~[illegible]~~ w lat kilkanaście później ~~[illegible] w r. 1813~~ [illegible] w r. 1814. armii Polskiej Intendentem. W r. 1819 opuścił służbę z powodu zwątlonego zdrowia a w r. 1856 [illegible] dnia 11. Października zakończył życie w [illegible] w [illegible] wieku 87 r. – Był on z [illegible] Gabryela Starosty –

8959. Zgierz, osada fabryczna ze spadkiem wody w Pow: Rawskim od m. Rawy [illegible] od starej drogi [illegible] Rogów – od Łowicza, Łodzi, [illegible] 5, od Skierniewic i Tomaszowa 3 mile, [illegible] między Pilicą i [illegible], [illegible] spadkiem wody [illegible] do wszelkich przedsiębierstw – majątek [illegible] mórg: 400 (Łąk: 200) [illegible]: 130 mórg [illegible] a w lesie 17. mórg. – [illegible] zabudowania fabryczne folwarczne i wodne zupełnie nowe, ogród [illegible] i [illegible], rybołóstwo w stawach i rzekach. ([illegible] w 1857 [illegible])

8960. W Sulejowie pod Piotrkowem o 2 mile od tego miasta założoną została w r. 1856 przez Wilhelma Gödke fabrykę [illegible] [illegible] – [illegible] w 1858. [illegible] [illegible] [illegible]

8961. Współpracownik (A: Kucharski) 2 Słownika, jeden z nich Dykcyonarz zawierający Opis geograficzny Królestwa Polskiego – P. Kucharski podróżował parę lat po krajach Słowiańskich; od r. 1816. pracował w zakresie filologii –

8962. Ziemia Dobrzyńska od dawnych czasów do Polski należała. O ziemi Dobrzyńskiej Długosz pisze pod r. 1065. za Bolesława Śmiałego wspomina. Miał go zbudować jeden Mazur i dał mu nazwisko, a wielu innych osiadłszy się w okolicy tego zamku, przyjęli to miano. – Dobrzyniacy się więc odłączyli od Mazurów. – Konrad książę Mazowiecki aby zabezpieczyć od Prusaków kraj Kaliszowi przywilejami z r. 1228. sprowadził Krzyżaków do Mazowsza, tak wzrosło [illegible] Kulmińską, [illegible] zamek Dobrzyń nad Wisłą, i [illegible] Rusztowa obywatelom rycerzy Inflantskich – Od tego czasu zakon

...nyików wobyczami w Prusakach podniosły się w mieniu i sile, przeszło 40 lat trwał krawawe i mordercze z Polakami walki, a w tych ziemi Dobrzyń. najwięcej ucierpiało – obacz dalszy ciąg pod Notą 8976.

963. Adam Pininski właściciel majętności Pyrkowa (1852) ojciec pięciorga dzieci, zszedł z tego świata w r 1857. w 54 r. życia – Z równiny [illegible] wrodzony ro[illegible] ...nicow, odziedziczył po nich znaczny majątek – Pozostał on dłuższy czas Członkiem Rady Tow: Kredyt: Ziemskiego

964. postanowieniem Rady Admin: otrzymane nadały w 1856. dobra Gawłowo złożone z realności: Gawłowo, Gawłowko i Wierzniki w Pow. Płockim Okręgu ...wym w Zakroczymskim położone, a w tym powiatu i okręgu i nazwanie do Płk: Pułtuskiego, Okręgu Sądowego w Pułtusku –

965. wieś Dobratycze, leży w dawnem za czasów Rzpltej Województwie Brzesko-Litewskiem, a dziś w Guber: Lubel: powiecie Bialskim, między m: Terespolem a Kodniem, blisko granicy Królestwa; Posiada wieś, na wiejskim cmentarzu wznosi się piękny pomnik X.º Pawłowi Szymanowskiego wystawiony.

966. Na cmentarzu parafialnym w mieście Waśniowie ~~[illegible]~~ obmurowany ~~[illegible]~~ w r 1856. jest kilka pięknych pomników z piaskowca białego wyrobionych w górach Kunowskich. Między temi odznacza się nadgrobek ś. p. Ludwika Fijałkowskiego, niegdyś przy Jgnacym Wyszogota Zakrzewskim Prezydencie M: Warszawy Sekretarza, a później dziedzica dóbr rządowych Bolesyna, który po przeżyciu lat 57. umarł 23 Lutego 1833. r. –

967. we wsi Progurnice wiorsta od m: Widawy (w Pow: Sieradzkim) 21. wiorst od Sieradza, 42 wiorst od Piotrkowa, jest młyn wodny o 4. złożeniach na rzece Widawce.

968. W Poniatowie, majętności dawniej Adama Wodziewskiego ... a dziś Sygnatury, położony w Gub: Płockiej, Pow: Mław: pod Bieżuniem, istnieje od r. 1856. fabryka araku, wódek i likierów, który wyroby mają wzięcie nie tylko w okolicy ale nawet i w Warszawie –

969. Józef Czarnicki b. podpułkownik, b: Wojska polskiego. przedtem Majorem Gwardyi i Szambelanem Hieronima b: Króla Westfalskiego, stracił nogę pod Mo: rajskiem, a piers jego zdobiły Order Korony Westfalskiej i Krzyż Legii honorowej zyskany w 48. bitwach pod Napoleonem Cesarz. Podpułkownik Czarnocki umarł w majątku własnym w Sobieszczanach, w Pow: Lubelskim dnia 4 Stycznia 1837 r. i zostawił wdowę z dwoma Synami Aleksandrem i Janem; z tych ostatni ~~[illegible]~~ w 21. ~~[illegible]~~ roku życia d: 9. Grudnia 1840. spoczął obok ojca na cmentarzu parafialnym w Niedrzwicy [illegible]. Dnia 16 Czerwca r 1856. przeniosła się do wieczności Karolina ~~Czarnicka~~ ~~[illegible]~~ z Szmelców Czarnicka przeżyła po nim wdowa przeszło lat 72.

970. Wyliczył się w jednym z licznych pod Napoleonem krajów stracił rękę, a piers jego zdobiły ordery wojskowe zyskane na polu chwały –

971. Leszczyński Jakób szef batalionu w 1.szym pułku piechoty Księstwa Warszawskiego poległ chlubnie r 1812 na polach Borysowa. Pozostała wdowa z małoletnim synem Kajetanem wdzięczną zostało płaczu dożywotnią pracą błogosławionej pamięci Cesarza Aleksandra Igo.

972. Jgnacy Horodyński Obywatel ziemski, b. Radca b. Wojew: Lubelskiego i Marszałek Obywatelskich zakończył życie w M.º Lublinie w dniu 11 Grudnia 1856 r.

973. dobra Zawisko położone przy szosie Krakowsko-Warszawskiej, w odległości wiorst kilku od miasta [illegible] – w r 1856 były sprzedane

974. dobra Huta Gozdowska ~~[illegible]~~ Partacka zwane z przyległościami Niemirycerow rozległości dziesięcin 337½ (włók ręcznych 72½) 5. wiorst od stacyi kolei żelaznej Radziwiłłów, 9 zaś od stacyi Ruda-Guzowska były w 1856 wołanymi do sprzedania

8975. We wsi Syceniki w Lubelskiem w dziedzictwie Ludwika Grabowskiego wzniesioną została w r. 1856 kaplica grobowa, do której plan dostarczył budowniczy Tournelle — Godne są także uwagi roboty snycerskie ~~[illegible]~~ Stefana [illegible]owskiego, tak ze względu artystycznego jako i co do wykonania tychże —

8976. Dobrzyń nad Wisłą najstarożytniejsze miasto w ziemi Dobrzyńskiej kraju niewiadomo przez kogo założony — Z zamku który tu istniał [illegible] ani śladów najmniejszych [illegible] nie pozostało.

8977. We wsi Radzikach w Lipnowskiem, [illegible] do kościoła trzy okolne ściany starożytnego jakiegoś zamku i jedna wewnętrzna, dochowane w całości, odznaczające się olbrzymiemi rozmiarami i grubością [illegible] murów — Zadziwia nadto że jeden bok tego zamku pod niegdyś [illegible] został, podobno do [illegible] komina w gmachu [illegible] co kościół ten starożytny [illegible] został, a jednakże są to ~~[illegible]~~ dawnej wielkości naszej [illegible] pomniki które [illegible] kraju i jako świętość religijna od pokolenia do pokolenia przechowywane być winny. — Dziś Radziki należą do N.; [illegible] że [illegible] literaturze naszej ([illegible]) [illegible] Gazety 1857 artykułu Wacława [illegible])

8978. Ludność Guberni Augustowskiej składa się głównie z Mazurów, Podlasian i Litwinów. — ~~[illegible]~~ Miasta Łomża, Tykocin, Kolno, Szczuczyn, Rajgród, Augustów są [illegible] przez Mazurów, [illegible] aż do miasta Suwałk koło którego mowa litewska już słyszeć się daje. — Dalej ku północy tu i owdzie rozsypane siedziby Litwinów, a w Kalwaryjskim i Mariampolskiem, [illegible] ludność stanowi. Od Pruskiej granicy [illegible] Bakałarzewa, aż na wschód do Niemna, ciągnie się ponad Suwałk ziemia [illegible] wielkie plemiona — Od południa [illegible] osady Mazurów [illegible] z północy Litwinów — Zatem te plemiona mową, strojem i zwyczajami [illegible] różnią się. Od Niemna ku Sejnom, Suwałkom i dalej, w rozmaitych [illegible] osady [illegible] prawowitej [illegible] przywiązani, surowości obyczajów, pracowici [illegible] zamożnym a nawet [illegible] i bogatym. — Duchownych [illegible] nazywają się Starykami — Zasady religijne [illegible] a niemi [illegible] odznaczają się ~~[illegible]~~ [illegible] i [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] zręcznie [illegible] grabarskie i roboty tkackie [illegible] się w [illegible] w Grodzieńskim.

8979. W Lubelskiem [illegible] się następujące zamki: Lewartów, Zawieprzyce, Gardzienice, Krupe, Studnie (Puławy) Nowa Aleksandria, Gołąb, Rzechotnica, Kazimierz, Potrzaniec, Wojciechów, Szczebrzeszyn, Czemierniki, Radzymin i [illegible] [illegible] Lubelskim w r. 1857 wydanym. Tam w okolicach Wisły [illegible] się w Albumie rozwaliny (albo rumowiska) zamków — dawne siedziby Zamojskich, Czarnieckich, Sieniawskich, Granowskich, Radziejowskich, Radziwiłłów, Potockich! —

980. Lublin, gród ~~tak starożytny, iż przez podanie~~ Kobier Antemor w Nowie 8978. 40

spośród wszystkich wspomnianych plemion, jest jeszcze inne plemię rolnicze od G: Augusta [illegible], którego pamięć łączy się ze wspomnieniami naszej przeszłości — Władysław Jagiełło wojując z Krzyżakami, miał w swojem wojsku oddział Tatarów Krymskich, który się wiernością i męztwem znacznie przyłożył do zwycięstwa pod Grünwaldem. — Po skończonej wojnie monarcha tych ~~przez~~ w nagrodę ich zasługi pozwolił im osiedlać się na Litwie, nadał im własności gruntowe i prawo obywatelstwa. Tatarzy przyjęli tę łaskę z wdzięcznością, i odtąd już dzielą wspólne losy tych ludów, których dobrowolnie stali się współbraćmi. Zachowawszy dawną wiarę Mahometa, byli i są myślą i sercem Polakami, przybrali nawet polskie nazwiska; z historyi zaś wiadomo, że się odznaczyli dowcipem i publicznemi cnotami. Żyją teraz oddani wyłącznie rolnictwu, dawając godny naśladowania wzór cichości, pokory i poświęcania się. Wybitnie odróżniają się od innych mieszkańców kraju śniadą twarzą, czarnemi włosami, okiem jakby zatrwożonem i gęstemi kolistemi brwiami. — Mieszkają w podwójnej dziś powiecie Sejneńskim, w powiecie Kalwaryjskim i Maryampolskim w Lubrze, i w byłem W. Ks. Podlaskiem w powiecie: Bielskim i t. p.

981. Żydzi (Żydostwo) ~~wzrosło~~ zabłąkane w miasteczkach naszych wyrasta się tysiącami, zarażając powietrze brudem i wszelkiego rodzaju niechlujstwem, a zubożawszych mieszkańców szachrajstwem i lichwą. Przybiegły ten naród po wszystkich prowincyach Polski upodobał sobie Mazury i tu osiadł ~~[illegible]~~ główną odgrywa rolę.

982. Z urządzeniem drogi bitej i otworzeniem ~~w Kownie drogi bitej~~ Suwałki traktu do Petersburga zmniejszył się tu znacznie ruch przejeżdżających. — Skoro jednak droga bita ~~urządzoną została~~ od Suwałk do Sejn jako przez [illegible] zwalała tędy ~~następnie~~ tylko w dalszym ciągu dotknie do kolei żelaznej Warszawsko-Petersburskiej, około prawie 8 mil od Sejn przechodzącej, wielki to wpływ wywrze na dobry stan handlu i przemysłu całej tej okolicy —

983. Dnia 3. Czerwca / 22 Maja 1857 odbyła się będzie sprzedaż publiczna w Lublinie w regencie Mazowieckiego dóbr Horodło składających się z miasta Horodła, wsi Łuszkowa i folwarku Wieniawka nad rzeką Bugiem, w okr. Hrubieszowskim w których grunta orne dworskie zajmują na folwarku Wieniawce morgów 11. pol. 65 pr. 171. czyli (dziesiatyn 341 sążni 200) łąki dworskie mor. 373. pr. 241. ogrody mor. 23. prę. (14. We Wsi Łuszkowie grunta dworskie i włościańskie mor. 1139. r. 273. łąki mór. 303. las mor. 650 pr. 44. Licytacya rozpocznie się od sumy 60000 RS. Vadium RS. 2000.

984. Dobra Radomia w okr. Opoczyń. do spadku po niegdy Ludwiku hrabi Załuskowskim, przeszłego, należące sprzedane będą może przez publiczną licytacyę w Trybunale Warszawa dnia 8/20 Czerwca 1857. w Wydziale III Licytacya zacznie się od sumy RS: 27,452. kop. 7

985. Folwark Rodawnica rozległości około 113 morg. 126 prętów o 10 wiorst od mias. szar. Szczebrzeszyna, a o 7. wiorst od Turobina, w dobrach Ordynacyi Zamojskiej w 1857. do bezpańszczyźnianego wolid 24 wykonaniem

986. Wieś Odrana-Wola wiorst 2 od stacyi kolei żelaznej Grodzisk

987. Mborzenowski Józef poród i Sztra Maj: prof. h. Dabrowa mat. z Małżonką Magdaleną Franciszką Ryszówną córką sp. Szambelana Dwor. Ind. St. August Franciszka [illegible] Józefa [illegible]

988. Wieś Sulisławice pod samym Kaliszem na granicy W. X. Poznańskiego o milę od

989. Dobra Gołoszyce Wyższe, w P. Opatow. pomiędzy Opatowem a dobrami rządowemi Opatowskiemi [illegible] rozległości około miary nowopols. 18 (Dziesięt. 270) tak dodatkowo [illegible] ogrodem owocowym, las po większej części dębowy, młyn wiatrak i propinacya — Własność [illegible]

8990. Dobra **Opatowiec** składające się z dwóch folwarków, jednej wsi największej i miasteczka tegoż nazwiska, zawierające w sobie rozległości ziemi blisko włók 26 (Dziennik 296) położone nad Wisłą w okr: Szkalbmierz: P. Miech: o mil 5. od Krakowa — były w 1857 do sprzedania z wolnej ręki. — Wiadomość w dobrach Wechadłowce w tymże samym okręgu w 1857

8991. Jańscy dziedzice miasta okręgowego **Chmielnika** w P. Stopnickim, znani z swych poświęceń dla dobra cierpiącej ludzkości — a najwięcej z ofiar dla szpitala powiatowego Sw Karola w **Stopnicy**, czynionych.

8992. Jan Kazimierz Król Polski zawdzięczając Gwilhelmowi Gotardowi **Butlerowi** wierne usługi, jakich dał dowody, dzieląc z nim więzienie we Francyi, nadał mu Starostwo Preńskie, a Ferdynand Cesarz tytuł Hrabiego Świętego Państwa Rzymskiego go zaszczycił. Syn tegoż Jan poległ pod Wiedniem, a drugi Marek był podkomorzym Ziemi Drohickiej — Syn tego Aleksander był Sędzią Mścisławskim, który umarł bezpotomnie w połowie 18go wieku —

8993. Tomasz Le Brun Radca Tajny Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej Kawaler Wielu orderów i znakomitych nadkomitetów zasłużony w 20. Urodził się w Warszawie d. 3. Lipca 1801. umarł d: Marca 1857. Starannie a dobrowolnie wychowywany poświęcił się usłudze krajowej, zrazu naprzód o własnych siłach, a potem i wolności dosięgł do wzmiankowanego celu. W 1823. mianowany Referendarzem w Kancelaryi Namiestnika Królewskiego od tej chwili przeszedł Szczeble i dalej, ciągle w tem samem prawie biurze. W miarę jak spływały na niego łaski Monarchów wszystkie i dostojeństwa, w miarę jak posunął się w lata i zasługi, wzmagał się dla służby i zasługi publicznej kraju. Wszyscy znamienici i powiali urzędnicy, który prawowierny i honorem zawsze się kierował.

8994. Dobra **Paskudy włość** w P. Łukow: mające rozległości włók 33. morgów nowopol. (Dziennik 495) do sprzedania w 1857. Informacyi w kantorze Ordownym

8995. O **Zawieprzycach** w Lubelskiem tyle tylko dotąd wiedziano, że w nich Bromirkowski osadził swoje strachy. P. Oskar Flatt w artykule zamieszczonym w książce zwiedzanej 1856, pod tytułem Góra Sgo Krzyża i Wspomnienia z przejażdżki w Lubelskie i Podlaskie opisał dokładniej Zawieprzyce

8996. W latach 1828 i 1829. dokonaną została ~~przez~~ ~~Kr: J.~~ nazwana Starmyślin Arminskiego, Dyrektora Obserwatoryum Astronomicznego, z pomocą rewizora pomiarów Wojciecha Nieznajskiego, i kilku innych Geometrów rząd: ważna czynność ~~to jest~~ określenie kierunku południka i szerokości geograficznej, która to czynność dała podstawę do pomiarów tryangulacyjnych w naszym kraju. —

8997. **Wysokie** (Lubelskie) osada w gub: Lubel: w pow: Krasnostaw: między miasteczkami Turobinem, Żółkiewką i Bychawą o pięć mil od Lublina. Przed r 1825. była liczkiem miasteczkiem a później przeszła na wolną to jest bezpańszczyźnianą osadę. Przed czterema wiekami Wysokie było w posiadaniu rodziny **Biedrzyńskich**, który kościół wystawił. Później dwaj bracia **Kasrowscy** podzielili się majątkiem, najpierw podział przystał na Piotr został przy właściwym Wysokiem, a brat jego którego nie pamiętamy imienia osiadł w **Nowymdworze**. Dział ten przechowuje się dotąd w aktach kościoła w Wysokiem. — Tenże sam Piotr Kasrowski był szwagrem Prońskiego dziedzica **Babina**, wioski o mil 3. od Wysokiego położonej, i z tych bliskich stosunków między dwoma znakomitych wolności ludźmi, wypłynęła myśl zatoru niegdyś szydzącej głośnej Rzeczypospolitej (Babińskiej) Z. W połowie 17go wieku dziedzicami Wysokiego byli sąsiedzi **Lubieniecki**, i pozostawili wiele śladów po sobie w legendach o podziemnych przejściach, ukrytych skarbach i t. p. W wieku 18tym Wysokie było własnością dziedziczną księżny z Sapiehów Jabłonowskiej, której rządność i troskliwość o dobro był majątkiem, pozostawiony

wiatarte dwady się dziedzicowa. Księżna wystawiła nowy murowany pałac, urządziła gospodarstwo, wpłynęła na dobry byt włościan. — Posiadała w jednem miejscu Kock i Siemiatycze gdzie podobnież dobry byt włościan przywróciła, mieszkańcy ... się dawały. — Po niej dziedzicem Wysokiego był Maciej Książę Ju... ... Prefekt Departamentu Lubelskiego, a następnie wnuk tejże ..., który w 1840 sprzedał te dobra Kajetanowi Hr: Karnickiemu.

998 We wsi Trojanowie, o wiorst 7 od Garwolina Warszaw: 1857 pod znakiem ...

999. W Grochowie na szosie wiorst ... od Warszawy przy szose ... pod ... (1857) ... kaplica, ... stadnina i ... (1857)

600. W Dobrach Dłuszewie w okr: Siennicy o wiorst 15 od m-a: Mińska a 8 od m-a: Siennice odbywało się w 1856 ... na ... ... Woyciech Dłuszewskim ... ... pasy ... ... — ... ... i t. p.

001. folwark Wypnica ... w dobrach Ordynacji Zamojskiej ... wiorst 21. od m-a: pow: Janowa, a o 13½ wiorsty od m-a: okr: Kraśnika ... parafia tego miejsca — ... ... 592. ... ... 95, od 1 Lipca w 1857 ... ... lat 24.

002 wieś Ostrów przy samej szose Lubelskiej, o wiorst 27. od ... — 5. wiorst od Starej wsi ... pod ... ...

003. Konstanty — Felix Łaniewski, Biskup Krakowski dziedzic na Łaniowach aktem erekcyjnym z r. 1730. ... przy szkole ... ... w tymże ... ... 10. ... ... — ... ... w ... ... w ... przy szkole ... ... familii fundatora lub familii Łaniowskich.

004. Stanisław Potocki za Księstwa Warszaw: nie był ministrem, lecz Prezesem Rady Ministrów i Komendantem Jeneralnym Korpusu Kadetów.

005. Kwiatkowo dom zajezdny czyli osada ... pomiędzy ... ... a ... w P. ... ... przy szose ... wraz z gruntami i lasem ... ... w 1856 do sprzedania — właściel na ... ...

006 W Czosłkowie zmarł w 1856. wdowa po b. Jabłońskim b. ... b. Wojsk Pol.

007. dobra ogólne Lipa w pow: Opatow: o milę od r: Wisły, mające ... włók 60 miary nowopol (dwadzieścia 2400) wraz z lasami ... ... pod włók 50 (...) ... folwarki, dwie wsi ... i pięć czynszowych. Ogólna ludności w ... dobrach tysiąc dusz (w 1857) ... ... i propinacya ... ... polu — dwa domy ... ... były w Marcu 1857. do sprzedania — Właściel tych dóbr ...

008. dobra Michałów ... składały się w 1856 z następujących ... ... : Michałów dolny i górny, Wola Patorowska, Patorzy, Bąkowa wieś, Jgnacówka ..., Rudawina, Borowa i Zatyszyna.

009) dobra Szklin i ... Nowogródek w pow: ... w 1857 do sprzedania ... ... od ... mil 2, a od Torunia 3 mil ... ... 80. (... 1200) ... ... dobra, ... przeszło 500 ... ... dostateczny ... ... i ... propinacya, 3 folwarki ... Nowogródek ... ... Wisły, ... miasta Nieszawy, ... przeszło 200 włók ... (... 3000) ... od Szklina ... ... lasy ..., ... przeszło 40 włók (...) ... propinacya ... ... torfu. ... ... dobra ... mające dostateczny ... ... Właściel tych dóbr ... ... Nowogródku.

9009. dobra Chojnowo w Pr. Prasn: przy trakcie z Prasnysza do Mławy, 6 wiorst od Prasnysza – Obszerności mają trzyrazy i kilka włók (Rusałe 450 prętów) w gębie w 3/4 części pszennej, budowle dworskie i wszystkie w dobrym stanie, lasu na miejscową potrzebę, łąki wystarczające – browar blisko na [illegible] znaczenie konsumcji [illegible], a szczególnie [illegible] (1857

9010. W folwarku Kamionna w bliskości m: Nasielska jest do sprzedania [illegible] konnicy [illegible], z dzierżawy [illegible] (1857

9011. dobra Kościelna wieś, na granicy W. X. Poznan: od miasteczka [illegible] 4. w gębie klasy 1ej przestrzeni włók n. p: 110 (Prusk: 1670) mórg obszernych, budowle znacznie powiększone, wspaniałość zyskuje urodzenie [illegible] wsi. –

9012. Dobra Gawdowice w okr: Wartskim: mające rozległości włók 32½ mory nowopol. czyli Prusk: 487 odległe od m: Kalisza o wiorst 25. od m: Błaszek wiorst 11 od m: Warty wiorst 7. w r 1857 było tu gospodarstwo ośmiopolowe prowadzone.

9013. Do dóbr Kołodziejewskich w Pr. Łowicko – dobra Jadowskich i Pęzinskich w Pr. Stanisł: należą między innemi i te realności: pod Zawiszynem mostowe na rzece Liwcu – folwarki Jadów – Kołodziąż – Modrzewie i Brzuza – pod Skuszewem rybołówstwo, także na rzekach Liwcu i Osownicy w Kołodziążu malarnia, browar. –

9014. Pod Leypunami (Ks. pod Wilnem) we włości Olkienik, więcej to blisko Wilna nie w naszym kraju przyszło d: 18 Listopada 1700 r do rozlania krwi bratniej między stronami szlachty czyli Ogińskiego a Sapiehami. Między [illegible] [illegible], które szlachta litewska zarzuciła Hetmanowi Sapieże, była śmierć gwałtowna Karola Biadrozora i z rozkazu hetmana rozstrzelany.

9015. Władysław Buchowiecki właściciel dóbr Kodczyna w r. 1856. [illegible] czyny szlachetne dla całej [illegible] ludzkości i dla ogólnego dobra podjęte znane są w tamtejszych stronach.

9016. Mosyński Piotr i Anna hrabiostwo małżonkowie gorliwi o dobro ludzkości i pełni szlachetnego poświęcenia, byli jedni z założycieli domu ochrony dla małych dzieci w Krakowie co r 1846. urządzono.

9017. Il: Ożarowski hrabia syn Stanisława a synowiec Adama, Jenerała Jazdy, Senatora, b. Prezesa Warsz: Towarzystwa Dobroczynności (1857)

9018. Ekonomia Sobótka lub Sobotka sprzedaży składającej się z wsi kościelnej Sobotka, z folwarku podrzędnego Kolecin i z folwarku Wygoda (drugiej wsi) sprzedane zostały w r 1856 w drodze [illegible] ~~[illegible]~~. Obszerność ogólna tych dóbr wynosi morg. 26,069. pręt: 11. 196. Cena wymaliciona [illegible] przez licytację przyjęta sprzedażną, ustanowiony była na Rs: 92,080. licytacja ta rozpoczynała się od [illegible] ceny obniżonej Rs: 67,080. Dobrała położone są w bliskości Wisły i drogi bitej, należy do nich: szpichlerz składowy w mieście Zawichoście, ziemia pszenna wyborowa.

9019. Iwana tak nazwany została w r 1857. osada pod twierdzą Iwangród w Pr. Lubelskim położona nie mająca dotąd żadnej nazwy. – Nadano dla tej osady w r 1857. 6. jarmarków do roku i jeden targ tygodniowy w piątek

9020. Adam Michał Prażmowski (Prażmowski) h: Belina, syn Franciszka Kasztelana Zakroczymskiego mianowany dnia 1 Lutego 1817 r. Biskupem Płockim – mąż to był ~~[illegible]~~ uczony i wielkie miał w współczesnych poważanie. On to w r 1820 [illegible] założenia w Płocku Towarzystwa Naukowego. On to wziął ponowienie grobu Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego

9021. Kajetan Morykoni, Rektor szkoły Wojewódzkiej w Płocku przy której usilnością swoją zawiązał w r 1820 Towarzystwo Naukowe i przez lat kilka w kwitnącym stanie utrzymywał – (będąc on w czasem [illegible]) Mąż ten był ~~[illegible]~~ przewodniczącym i duszą Towarzystwa miłosierdzia do wspierania ubogich [illegible] –

22. Dembowski Stanisław (b.) pułkownik Członek (czynny) Towarzystwa Naukowego Płockiego w 1821. autor dzieła: o zmianie obyczajów w narodach i sposobie do ich poprawy - które ofiarował towarzystwu. - prócz tego także on i ofiarował temuż towarzystwu inne dzieło przeznaczone do powszechnej nauki. Na schod [illegible] [illegible] Artykułu Wiadomości Rolniczych w Nr 84 Gazety Warszaw. z 1857)

23. Maryan Rutkowski Obywatel ze Szpetala w Lipnowskiem b. Prezes Rady Departamentowej napisał w r. 1821. własną rozprawę: o wychowaniu i naukach młodzieży płci żeńskiej, którą ofiarował Towarzystwu Naukowemu Płockiemu. O [illegible] także towarzystwu 4 tomy swego rękopisu pt. [illegible] dyssertacyonis philosophiae [illegible]

24. Podobno w Wierzonicy dobrach Aleksandra Kossakowskiego [illegible] ziemi, około r. 1822. znalazł starożytne naczynia gliniane o których podał wiadomość i donosiły Jan Borowicz profesor Szkoły Wojewódzkiej Płockiej, członek czynny Towarzystwa Naukowego Płockiego

25. W Osadzie Trzeboń w parafii Proboszczewice w P. Płockim, na gruncie pomiędzy starożytnemi okopami odkryli włościanie w roku pono 1824 znaczną ilość pieniędzy starożytnych angielskich duńskich, niemieckich i innych, [illegible] kilkaset sztuk, różnej monety, uratowanych od chciwości żydowskiej wybrano tylko 145. pieniążków z wyraźniejszemi cechami - Znakomitsze z nich [illegible] opisał i wziął nawet ich rysunki uczony nasz Joachim Lelewel (w dziełach ogłoszonych)

(26) Dobra Stradom z przyległościami w okr. Częstochowa, o 1/2 mili od miasta i klasztoru Jasnej-Góry. Kolej żelazna Warszawsko-Wiedeńska, niemniej [illegible] miasteczka Stradomka i Letten przechodzą przez te dobra. - Obejmują rozległości przeszło włók 100. miary reńskiej (dziesięcin około 1500) Pośrzecz łąki, las, trzy folwarki kompletnie i pięknie zabudowane, w gruntach porzniętych i przednich, oraz łąkach obszernych nad rzekami potokowych, dwie wsie zarobne, młyn [illegible] zrekonstruowany w 6. kamieni, z którymi trzy lecą w pośród miasta, nadto piekarnia, wapienna skała i piece, Kaflarnię i dużą cegielnię, w której kilkakroć [illegible] cegły i dachówki robią się wyrabia i korzystnie sprzedaje. - [illegible] Dobra [illegible] w 1857 r. do sprzedania lub wydzierżawienia - właściciel w miejscu na folwarku Zaciora. -

(27) Dobra Romanów w okr. Krasnostaw: będące własnością Sukcesorów Narożnych z Turowskich Skomorowskiej mające rozległości morgów 642 (dziesięcin 321.) ziemi pszennej, wystawione są na sprzedaż w dniu 21. Grudnia 57 r. - [illegible] w drodze licytacji, przeszły od sumy Rs: 19200. -

28. Laura [illegible] Rusiecka, 2v. Kirstein jako nadto i główna opiekunka [illegible] Rusieckich po Janie Rusieckim pozostałych dzieci ogłosiła w Warszawie 1857 r. iż sama wyłącznie zajmuje się administracyą dóbr Pawłowice z przyległościami w okr. Błońskim i dóbr Wrońsko i Bukowy Wielkiej w Okr. Włodawskim do których nieletnich Rusieckich należących - one mąż jej Karol Kirstein zaprzestał zupełnie [illegible] administrowania majątkiem nieletnich -

29. Franc: Wężyk [illegible] weteran klasycyzmu polskiego, powołany na Prezesa Towarzystwa Naukowego Krakowskiego aby wlał życie w Towarzystwo rozpoczynające nową porę swego istnienia

30. [illegible] Radzkiego twórczy którego niocenione dotąd zasługi, nietylko jako literata, ale i jako polityka, podniosł Lucyan Siemieński i odczytał na posiedzeniu Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w r. 1857. interesujący nie o życiu i pismach jego -

31. Około r. 1826 odkryto we wsi Tuchlinie należącej do zgromadzenia [illegible] Bernardynów w Kartuzach, starożytne grobowce - przy [illegible] urnach znaleziono [illegible] Obywatel Ignacy Kuligowski przysłał w darze Towarzystwu Naukowemu Płockiemu - [illegible] [illegible]

9032 Powszechnie poważany i kochany Tajny Radca Jakób Łaszczyński Gubernator Cywilny Gubernii Warszawskiej, Prezes Dyrekcyi Ubezpieczeń Ogniowych od r. 1857, złożone wczesne zasłużenie się swego z obowiązkiem, z zawodem [illegible] bliźnim — Pięćdziesiąt lat służby publicznej ciągłej, nieprzerwanej na stanowisku wysokiem, pełnionej z ~~wysoką~~ wielką ~~[illegible]~~, prawością, wolnością, łagodnością; sercem zawsze ~~dla każdego~~ otwartem, pełnym najlepszych chęci o dobro i pomyślność Kraju, zjednały mu powszechny szacunek i przywiązanie, czego dowodem był Lak drogi dla niego i dla wszystkich jubileusz

9033 ~~Józef~~ Radzicki z Lubowa zrobił około r. 1820 zapis Złp: 10,091. na rzecz instytucyi Towarzystwa Dobroczynności [illegible] z opatrzeniem ubogich uczniów w książki, ubrania i pożywienie — ~~[illegible]~~ [illegible] z prowincyi ubogich ~~[illegible]~~ [illegible] Kraków, to ono tak dużo przy szczupłych środkach [illegible] dobre wydało rezultata — pod kierunkiem i nadzorem pierwszego rektora szkoły Wojewódzkiej ~~[illegible]~~ Kajetana Morykoniego —

9034. Dobra ziemskie 1° Szymanów z przyległościami oszacowane Rs: 18,282 kop: 52. 2° Wargawa młoda lit: A.B. oszacowane Rs: 8807 k. 49. położone w okr: Łęczyckim: o 7. wiorst od miasta Kutna, Łęczycy, Krośniewic do Łąka i prawo rządowej tychże w gm: Łęczycy oszacowany na Rs: 200, wszystko to w drodze działów majątku [illegible] Tomasza Radzickiego pisarza Aktowego z [illegible] przez publiczną licytacyą (d. 10/22 [illegible] 1857) w Trybunale Warszawskim odbyć się mającej miało być sprzedane — a w pierwszym dniu maja [illegible] sprzedaż odbyć się [illegible] na granicy przestanie — [illegible]

9035. Dobra donacyjne Bradnia w okr: [illegible], składające się z dwóch fol. warków i tylu wsi czynszowych —

9036. folwark Samowola w ekonomii rząd: [illegible], prawem wieczystym posiadany, wraz 15. mor: 22 pręt: 27 miary n.p. (Sprzedaje około 2 [illegible] na wypłatę [illegible] od sumy zaciągniętej Rs. 62928.

9037. wieś Dąbrówka, należąca do Brzozowa Starego, o 21. wiorst od Przasnysza, 14. od Mławy, wynosi [illegible] pszenną 50 w każdem polu, w połowie pszenny, reszta żytni. grunta dobre, łąki pastwiska i opał dostateczny. Dochód z wynajmu [illegible] Rs: 90. bez podatków. Dzierżawa roczna Rs: 450. gospodarstwo trzypolowe. Do sprzedania w 1857. r. [illegible]

9038. Solec wieś jest znakiem [illegible] źródłem zdrojowym, przed kilkunastu laty niezmordowaną pracą i staraną wynalazł, wydobył i poznał. Bliskość [illegible] Buskich, o [illegible] tylko mile od Solca, że nie mogą się od razu w budowę łazienek [illegible] z właściwym urządzeniem kąpieli, w murowane [illegible] [illegible], [illegible] i [illegible]. Mimo ze wód [illegible] Atoli właściciel Solca uczynił już bardzo wiele [illegible] od najpierwszych początków. Woda Solecka przesyłaną jest [illegible] [illegible]

9039. Jan Paweł Lelewel podpułkownik Inżynierów [illegible] Joachima Ojciec interesującej biografii tego [illegible] w r. 1859 z [illegible] [illegible] 1857 w Poznaniu. Z zapisu tego dowiadujemy się, że ś.p. Jan Lelewel jest autorem pomysłu przenośnego ~~[illegible]~~ ułożenia zajazdu na kościół Praga pod Warszawą —

9040. Dobra Radostów składające się z dwóch folwarków, obejmujące Dziesięcin 1400 (wraz 99. miary nowopol.) położone w okr: Staszowskim: o mil 3. od m: Opatowa, 2 od Staszowa i tyleż od Wisły. Grunta tych dóbr — ziemia

-od poremnej a pod żytniej. – Wszystkiej siana żytnego zbiera się około 1000 fur wraz z potrawem. – Pastwisk [illegible] dostateczna. Dwór z murowanym obszerny i okolony ogrodami angielskim i fruktowym. Budowle gospodarskie większe murowane. Bydła można trzymać sztuk 100, a owiec prawie 2000. – Gotowe dochody z propinacyi, papierni, młyna, tartaku i huty szklannej wyniosły w 1857 prawie Rs: 800. Lasu jest włók prawie 60. Łąki obfitują w torf. – Skarb [illegible] tych dóbr [illegible] przyjętych ustanowiony był w 1857 na Rs: 48,216. kop: 42. – Krzyżacka [illegible] kresy wyniósł w pomienionym roku Rs: 6000. – Dobra te sprzedane zostały w 1857 r. w drodze działów spadku po Józefie Niemojewskim.

9041. Maryanna Makomaska umarła w [illegible] swoim [illegible] Trzebaczewie w Rawskiem dnia 19 marca r. 1857. Pochowana została w [illegible] Lubani [illegible] do Trzebaczewa należącej. – [illegible] ostatnie [illegible] kanonika X. Bogdana Nanowskiego, proboszcza w Błędowie oddały nad grobem hołd wielkim cnotom zmarłej. –

9042. W dniu 1. kwietnia r. 1857 odbył się obrzęd poświęcenia, w kościele księży Pijarów, pomnika dla [illegible] przed piętnastu laty s. p. księdza Kajetana Kamińskiego. Tenże [illegible] znakomitą rozumu i cnoty był [illegible] stanu swego, który się [illegible] nam wszystkim troskliwością ojcowską [illegible] doskonałych pokoleniu. – Jako [illegible] Towarzystwa Przyjaciół Nauk [illegible] był od [illegible] komisyi edukacyjnej na [illegible] Łowczy [illegible] do [illegible] elementarnych. Wykonawcą był też [illegible] i naprze[illegible] zakonu Księży Pijarów. – Ostatnie [illegible] wielka księga [illegible] [illegible] – Na czarnym marmurze [illegible], po prawej stronie kościoła pijarskiego, te [illegible] złote są słowa:

s. p. Kajetanowi Kamieńskiemu
(urodz: 2 Stycznia 1758, zmarł: d: 4 Marca 1842 r.)
pełnemu czci, cnót i zasług mężowi
Rektorowi Konwiktu, Prowincyałowi X. X. Pijarów
niezrównanemu Przewodnikowi młodzieży.

9043. Dobra Żarki miasto, z wsiami Jarosrów, Zawada, Leśniów, Przewodziszowice, Jaworznik, Cisówka, Myszków, Nowawieś i Wierzchowina w okr. Lelow: miały być sprzedane w d: 11 Maja r. 1857 na [illegible] Banku Polskiego przez publiczną licytacyą. – Szacunek ogólny tych dóbr ustanowiony był na Rs: 200,000. – Dobra Żarki mają mieć rozległości mor: 17,407 prętów [illegible] czyli dziesiątyn 9017.

9044. Dobra Mościska, lit. B. w pow. Radzyńskim, od Radzynia wiorst 17, od Łukowa wiorst 14, od Międzyrzeca wiorst 10, mające ziemię dobrą, po większej części pszenną, łąk budulcowy, łąki, propinacyę i pastwiska, wynoszą w [illegible] z lasem pół pr. 50 koni [illegible] i [illegible] obszar [illegible] gruntowego i nadrzecznego prawie 120 fur. – Właścicielka tych dóbr Wiktorya Kazimierzowska na gruncie. – W r. 1857 do sprzedania.

9045. Dobra Radonia w okr. Opoczyńskim należące do spadku po niegdy Ludwiku [illegible] Ma[illegible] sprzedane zostały w d: 20 kwiet: 57. przez publ. licytacyą, która się za[illegible] od sumy Rs: 27452 k: 7. (przy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Żarkiewicz)

9046. Wieś Jaronowice w powiecie Kieleckim, mająca rozległości włók 2 morgów 59. (dziesiątyn 750) z dostatecznym lasem w połowie świerkowym i dębowym, ma[illegible] propinacyą, gorzelnią i browarem piwnym; grunt poremny bez żadnych szczerków. – Od Warszawy od lat kilkunastu w [illegible] zostanych zaprowadzony – od Jędrzejowa wiorst 19, od Żarek 30.

9047. W ostatnich czasach nabył od wielkiej [illegible] Feliks Dąbek czyli Dąbkowski

wieku lat 30. który jako przywódzca bandy, przez lat 5. niepokoił trzy po-
wiaty pruskie, to jest: Toruński, Chełmiński i Brodnicki, tudzież grani-
czący w Królestwie powiat Lipnowski. Był synem prostego gospodarza pań-
szczyźnianego we wsi wielkich Radzikach pod Lipnowem, i tam się rodził.
Do lat 20 chowane się miał przy rodzicach, następnie wzięty do wojska, zbiegł
z takowego do Prus i tam do czasu użycia go, [~~...~~] we wsi Nujawie pod
Gołubiem, (w Prusach) wiecej przebywał, robiąc wszakże także wycieczki do Królestwa a
nawet do Warszawy. Zuchwałość, sposób wystawiania się i przebiegłość Czyża
w Warszawie i jej okolicy epidemicznych, przechodzą wszelkie pojęcie. - Po dokonaniu
wielu z więźniami Warszawskiego, schwytany w Prusach, skazany został na
20 letnie więzienie - W r. 1857. wyszła drukiem w Toruniu ciekawa broszurka
opisująca życie, sprawy i wypadki przygodne, zapadły w dniu 26 Lutego 1857
na tego słynnego zbrodniarza.

9048 ~~Loda~~ Katarzyna Bielińska, córka Kazimierza Ludwika Bielińskiego her-
bu Junosza, Marszałka Wiel: Koron: Starosty Tucholskiego i Mławskiego i
Ludwiki Marji Morsztynówny, Podskarbianki Koronnej, zaślubiona Jakó-
bowi Potockiemu, h. Piława, Starościcowi Buczyńskiemu, powtórnie wy-
szła za męża za baronem Besenval, Szwajcarem, zostającym w służbie fran-
cuzkiej. Był on posłem francuzkim do Augusta II Króla Pol. Elektora Saskiego.

9049. Dybów A. Grodzisk - Kuderzyn A. Lis - Lewiczyn A w Radz.
głosowały przez plenipotenta do Ostrołęka do Wład: Tow: Kred: w 1856.

9050 Postanowieniem Najwyższem z d. 23 Września (5 Października) 1816. r,
dobra narodowe Marymont, Ruda, Bielany, Wawrzyszew i Buraków
z przyległościami, pod Warszawą położone, nadane zostały jako uposażenie
dla Instytutu gospodarstwa rolniczego, weterynaryi praktycznej i szkoły or-
ganizacyjnej naukowej leśno-rolniczej, najwięcej przyczyniło się do podniesienia w
kraju gospodarstwa rolnego i leśnego. Obecnie szkoła w Marymoncie została urządzona.

9051. dobra Kurowice, części A, B i C. z których się te dobra składające,
w obw. Lubel. o wiorst 38 od Lublina odległe, w ziemi dobrej przytem z ogól
nem morgów nowopol: 5076/169 czyli włók 169. - składające się z 4 folwarków
mające 2 młyny wodne, 20 i 27, 10 budynków, własną parafiję, gorzelnię, propinacyję, tak że
potrzebny, las do połtory 76 morgów. Kościołowi, wypłacanie lasu w 1857.
(w Maju na publiczną licytacyę w drodze działów, przez sukcessorów poprzednio
ich właściciela Michała Gintowta a wspólnością ich syn: Karola właściciela
dóbr Olbięcina, Jana, Mikołaja z synów, i Julianny, Heleny Lechowej córki.
i nieletnich: Elżbiety Ludwiki, Adolfa Kazimierza - Franciszka, Felicyi Włodzimierza
i Michaliny Barbary Gintowtów w Kurowicach mieszkających. - Całe dobra
Kurowice składające się w r. 1857. z dwóch osobnych równych gruntów
odgraniczonych z których część A stanowi jedną połowę oszacowaną
wane na Rs: 46602 kop: 80. a część B i C drugą połowę oszacowaną urzędo
na Rs: 38,032 = Ogółem dochodu netto wynoszą Rs: 82,635 kop: 36.

9052. dobra Ozorów w obw. Siedleckim przeszło 110 włók miary nowopol:
obejmujące, w tem lasu około włók 20 (Dessatyn 400) w glebie dobrej, (dwór
murowany, obszerny z ogrodem fruktowym, młyn wodny - oddane do sprzedania
(w Kwietniu 1857 przez bankowo Kolegiatnemu warunkami. Wiadomość przy Ulicy
Nowolipie pod Nr: 2410 na 2. piętrze

9052. W Kwietniu było do sprzedania w drodze sprzedaży Brzezina Wielkiego o kil
rzymskich 1857 szczegółowość przy Ulicy Jasnej pod Nr: 1365, w bramie na
lewo z rana od do godziny 10 - a po południu od 3. do 6tej

053 Dziadoszyn dobra wspaniałe i prawdziwie po książęcu w 1856-57 i wiosny gospodarowane — gdzie ogromne kapitały posunięto na podniesienie

054. w dobrach Ossiakowie w Wielundz. gdzie niezwykła gospodarska energia i rzutkość właściciela przyprowadziła w latach 1856-57 majątek gospodarstwa do kwitnącego stanu i takowe wzorowo się utrzymywało, a szczególny utrzymanie owiec nic do życzenia nie pozostawiało —

055. P. Sowiński rozumny rolnik na prawdziwej wiedzy i naukach za tyle pożytecznych prac i rozpraw, w postępowym rozwoju gospodarstwa polskiego, na drodze racjonalnej, teoryczno-naukowej. między innemi wykład o różnych pastwiskach na wystawie powszechnej w Paryżu w 1856 i niedawno ukończony przekład chemii rolniczej W. Hamma, na szczególny wzgląd (i podziękowanie ogółu) zasługuje.

056. Feliks Tyszkiewicz od 1832 był właścicielem wsi Chomentowa pierw. w 1842 wykonywał w dobrach Omięcinie w przytomności sąsiadów świeżo i własnem tłumem wsi prolog z znacznym ich szacunku wynalazku, a w następnych kilku latach uwolnił zupełnie włościan i uznał się doskonałym. Gdyby nawet w tej nadziei zawiedziony, co dzięki i to okoliczności, że pomysł jego stąd się stał popularnie — przyjęte niepodobnym był uznany, a obecnie w kraju i za granicą po tym wszędzie wykonany, dalekim [illegible] od tego co on już dawniej wykonał.

056. wieś Ottarzew w Błoń. nabyta w 1856 do dóbr Ożarowa —

057. dobra Dzierzgowo z wsią zarobną Ruda w P. Przasnyskim od mazowieckie pow. Przasnysz. w wiorst 21. od ma. pow. Mławy o wiorst 14 położone, mające w glebie żyznej zdrowej do 180. krowy, siana po w 1856 do roku 375. 4 były do wydzierżawienia od 1. Jan. 1857 — propinacja wynosi 300, pastwiska obszerne, zwłaszcza dla owiec — propinacja wynosi rocznie Rs. 1800.

058. wieś Koranki podleśne w okr. Warszaw. pomiędzy miastami Łowicz i Dąbiem, od mia: Koła mil 2. Łęczycy 3. od szosy do Włodawy. Gleba pszenna, ziemi sprowadzone, z gleby w większej połowie pszennej, w potrzebie żytniej, łąkami i gdzieniegdzie bardzo obfitemi, około 100. półtoraków siana, ogrodami, pastwiskami dużemi, w ogólności mórg 74. wymagających dziesięcin 37; obsiewa się — od 1. Jan. 1857. były do wydzierżawienia.

059. Owczarnia utworzona we wsi Kozłowie pod Miechowem: a propinacja na cały ze łąkami mórg: 30. z rostami mor: 15. — była w 1857 do wydzierżawienia, zbiór sprzedany gruntów ornych dworskich około 10 części dziesięcin 150,

060. dobra Rycharcice i Strusino około 27, las tarczy, dwór także i dobra ziemia po — Łazy o mile od Bielska 2 przed Krakowem W r. 1857 po Józefie Ciesiwskim: sprzedane na publicznej licytacji przez Ignacego Łasińskiego za cenę podobno 180000 złp.?

061. dobra Radzyn i Nowawieś w okręgu Orłowskim, o 4 wiorsty od traktu głównego bitego Kaliskiego, o wiorst 7 od miasta Włodawy, o 13. od Krośniewic Nakłości; polny na mórg 300 przestrzeni około 40 mórg 8½ części dziesięcin 694½ w tem gruntów ornego mórg 877½ — tych pastwisk mor 222. łąk, borowego (w 1857) było m: 58 ornego i żytniego m: 176½ nieużytków to jest: dróg i rowów mor: 16½ resztę pod ogrodami, zabudowaniami, i t.p. Grunta po większej części pszenne, a reszta dobre żytnie, dwór drewniany dość obszerny, zabudowania dworskie porządne murowane

062. dobra Szymkowice o 7. wiorst od miasta Dziadoszyna nabyły w 1857 do Ignacego Karśnickiego

9063. folwark Siemiany w okręgu Kowalskim mający przeszło 100 morg wyborowej orniny, siana dobrego, (gruntowny) dwadzieścia łóz. — ekonomika (w 1857) na gruncie w Siemianach, pół mili za miastem Lubień, jadąc od Kroszniewic —

9064. dobra Dziewnik z przyległościami w pow. Rawskim, 5 wiorst od stacyi kolei żelaznej Radziwiłłów. dobra te posiadają kopalnie węgla kamiennego. Ogólna ich rozległość pod wzgl. 3·5. czyli dziesięcin 525. (w 1857. były do sprzedania)

9065. Marek Sobieski wojewoda Lubelski, dziad króla Jana, będąc wprzód Kasztelanem Lubelskim, umarł po wzięciu części w Lublinie lub pod ~~Lublinem~~ w dobrach Ptaszkowice pod Lublinem.

9066. wydawcy Starożytnej Polski (albo autorowie) popełnili ~~wielki~~ błąd utrzymując, że Sobieska Wola, wioska w Lubelskim była gniazdem rodziny Sobieskich, kiedy samo znaczenie wyrazów wskazuje, że powstała z woli Sobieskich, a zatem nie mogła być gniazdem ich gniazdem.

9067. dnia 15 Lutego 1857. rozstała się z tym światem Walentyna z Głuszyńskich Mniewska, matka Feliksa Mniewskiego, dziedzica Kutna i tejże parafii Ołs.-ordów. córka Franciszki z Ryttowskich i znakomitego obywatela Senatora Kasztelana Antoniego Głuszyńskiego, dobrze zasłużonego krajowi i znanego w literaturze naszej. — Życie s. p. Walentyny było nieustannem pasmem dobrych uczynków i opieki nad ... ubogiej biedoty.

9068. zmarły w Krakowie 10 Marca 1856 Jenerał Franciszek Paszkowski w 1797. zaciągnął się do wojska francuskiego we Włoszech a w 1799 był już kapitanem. — W r. 1807. przybywszy do b: Księstwa Warszawskiego przyjął stopień szefa sztabu dywizyi Ks. Józefa Poniatowskiego; z rangą pułkownika, później został adjutantem króla Saskiego księcia Warszawskiego — w r. 1812 wojsk Jenerała Brygady. Po traktacie z r. 1814. wróciwszy do ojczyzny, ~~pisał~~ był tylko do 15 Stycznia 1815 r. — w r. 1817, został rozpoczęty swego dowódcę przyjaciela Tadeusza Kościuszki, który umierając w Szwajcarii, testamentem swoim zarządzanym Franc: Paszkowskiego spadkobiercą. potomny majątku. — Oprócz tego w r. 1820, przyjmującym w kierowaniu zasłużonym pracami około szpitala tak zwanego Ks. Kopca, czyli pomnika. Dla swego przyjaciela T. Kościuszki. — S. p. Jenerał Paszkowski pozostawił jako mąż nieskazitelnych cnót i niepospolitej cnoty, ustępuje też na czapie(?) mienie. — Był on również pisarzem i pracował często w interesie ... ~~Był~~ ... dwóch braci, zmarłych w Litewskim i ... Józefa i Franciszka

9069. dobra Grochy Pogorzel w pow. Łomżyńskim o 7. wiorst od mias. Zambrowa, szosy z Warszawy do Białego-Stoku, a 28. wiorst od mias. Łomży, położone mające powierzchni wzgl. 21½ miary nowopol: czyli dziesięcin 322 w gruntach dobrych, z odpowiednimi łąkami i pastwiskami, były w r. 1857 do sprzedania z wolnej ręki, po Rs: 525 za włókę — na gruncie było wówczas Towarzystwa Kredyt: Rs: 2,050. | 2000 Rs. pożyczki Bankowej i Rs: 525. sum kosztowych —

9070. dobra Wola Zedlińska składające się z dwóch folwarków w pow. Piotrkowskim położone o milę od stacyi kolei żelaznej Radomsk, obejmujące przestrzeni miary 2.203. morg nowopol, (dziesięcin: 1,101½ — położone w gruncie dobrym, z dostateczną ilością łąk, pastwisk i lasu dobrze zakonserwowanego — były w 1857 z wolnej ręki do sprzedania — właściciel we wsi Dzbankach, pow. Rawskim (pod miastem Brzezinami) —

9071. dobra (prawo donacyjne) Brzeźnik w okr. Pułtusk: 2 mile od Pułtuska, 7 mil od Warszawy, składające się z dwóch folwarków, obejmujące gruntu ornego miary wielkiej 932 czyli dziesięcin 466 a ogólnej przestrzeni, nie licząc gruntów kolonijnych, miary wielkiej 2254 czyli dziesięcin 1127. były do wydzierżawienia w 1857. w ... wieczystej dzierżawy(?)

072. dobra Janowice w okr: Zgierskim pod miastem Piątkiem potrzone sprzedane zostały w r. 1857. w drodze działów przez licytacyę która się zamknęła w Summy Rs: 19,110.

073. dobra Charlejów w P. Radzyńskim pod miastem Łysobykami 45

074. młyn Chartupia wielka w P. Sieradzkim na 3 części podzielona - od szosy 3 wiorsty, od m: pow: Sieradza 7 wiorst - mające rozległości w tak wielkiej mórg 195 (kwadratów 2925) tak obszerne, [illegible] Właścicieli zmienił [illegible] w 1857 do sprzedania

075. dobra Wola Jedlińska składające się z dwóch folwarków w P. Radom. pow: odległe o milę jedną od stacyi kolei żelaznej Radomskiej, obejmujące przestrzeni mórg: 2203. Mórg nowopol. (kwadratów 1,101½) potrójne [illegible] z dobrymi, z [illegible] tak, [illegible] i lasu dobre [illegible] w 1857) - były w 1857 znowu wyłożone do sprzedania - Właściciel [illegible] pod miastem Szczercowem w P. Sieradzkim

076. W Solcu jest kościół, poczta, bilard, traktyernia, apteka i doktór [illegible]

077. w r. 1857 sprzedane zostały w drodze działów dobra Godzyń lit. A. B. w okr: Rawskim. do sukcessorów Kacpra Leszczewskiego, niepodzielnie należące - licytacya zamknęła się do Summy Rs: 33000.

078. dobra Kamionek częsc lit. A. w okr: Orłowskim sprzedane zostały w r. 1857 w drodze działów - Licytacya zamknęła się od Summy Rs: 3752 kop: 65½

079 Drobin, dawniej Drobnin wedle Guwernerskiego, ma nazwę [illegible] bardzo odległej starożytności - atoli niewiadomo kto go i kiedy założył - leży to miasteczko pomiędzy Bielskiem a Raciążem, przy trakcie Królewskim z Płocka do Mławy i granicy Pruskiej [illegible] obecnie (1857) [illegible] lat 290 [illegible] tego [illegible] miasteczka [illegible] [illegible] w kształcie od [illegible] na środku [illegible] [illegible] pod [illegible] która liczy (1857) domów 69, a między temi 6 murowanych, ludności 1,145 dusz, w liczbie której większa połowa, bo 726 żydów 30 ewangelików się znajdowało się (w 1857) - Znajduje się w tem mieście na [illegible] kościół obszerny, [illegible] około 70. z nich [illegible] 8 [illegible] a 18. [illegible] - [illegible] (w [illegible] 1850) [illegible] parafialny [illegible] przez Kryskich, która to [illegible] [illegible] Drobin [illegible] aż do r. 1775. [illegible] że [illegible] tylko [illegible] - w r. 1775 [illegible] Michał [illegible] [illegible] [illegible] Janie hrabi z Gorg [illegible] kasztelanie [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] dobr Drobina które na [illegible] miasta [illegible]. - Dziś (1857) należy Drobin do [illegible] sukcessorów Pawła [illegible] własności. W kościele [illegible] grobowce Kryskich, [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] niewiadomo do kogo z Kryskich te grobowce należą. [illegible] z nich [illegible] Wojciecha Kryskiego [illegible] [illegible] Dobrzyńskiego i Mławskiego [illegible] Zygmunta Augusta [illegible] - Wojewodzie Mazowieckim w Zygmunta [illegible] [illegible] r. 980.

080. Pod Kryskiem wsią parafialną w P. Płockim wspomnieć: że [illegible] pochodzi na Mazowszu [illegible] [illegible] Wotkowo i Kryski. [illegible] z [illegible] Małgorzata córka Pawła Kryskiego który się pisał z Drobnina (wymieniony [illegible] w Zakroczymskiej ziemi) i [illegible] z [illegible] była żoną Jana Rostkowie Rostka kasztelana Zakroczymskiego. Z tego to [illegible]

urodził się Stanisław w Rostkowie, wsi z miastem Przasnyszem gra-
niczącej, w poczet świętych policzony.

9081. Pod Borzeniem wsią pod Wyszogrodem wspomnieć (wedle ks. Gawareckiego) że gdy
Gordian Madowiecki, czworaczony proboszcz Drobina, opuszczony dobr
po rodzicach spadłe Borzen z 1774 r. summę szacunkową wyd na wy-
rzeczenie kościoła podupadłego w Drobinie – atoli jak przyjęty pod Drobin
powiedziano, gdy umarł że do restauracji powinny [illegible] (w Drobinie)
czynił Michał Krzebutowicki – patrz Nota 9079

9082. Piotr VII. Dunin Wolski, pierwszy czwarty z kolei Biskup Płoc-
kanclerz Wielki koronny, odbierał pieczęć wielką, dnia [illegible] dnia przez Stef.
Batorego, Janowi Zamojskiemu, z którym to Radomie razem naukę pobie-
rał. Objął biskupstwo Płockie r. 1577. Wielki miłośnik nauk, umarł d. 20 Sier-
pnia 1590 r. – pochowany w katedrze Płockiej, gdzie ma najpiękniejszy nagrobek z mar-
muru marmuru. On to przywilejem z r. 1579. wymienionym w Płocku od
~~9083~~ złotu swego ustąpił Szpitalowi Drobińskiemu dziesięcinę wyty-
czną z tuchar należną. Wedle wizyty wsiutnej z r. 1646. podobny dla Szpi-
~~tala~~ dziesięcinę dawały wioski: Wąki, Wilkszy, Milewo Wielkie i Osiek Piasko-

9083. Wieś Dębiny w Par. Opoczyńskim, mil 4 od m-a Radomia, jedną
milę od Przysuchy, miasta fabrycznego oddalona zawierająca włók
50 czyli dziesięcin 750. Lasem (w 1857) budulcowym i Łowczym od
Płockiej o mil 2 1/4 odległym, z wyśmienitą przyrzyną, tyle ile i pastwi-
skiem były w 1856 do sprzedania z wolnej ręki –

9084. Dobra Grzybów Lit. B. C. w okr. Orłów: 16 włók czyli dziesięcin
240 odległości Wojsce – były w 1857. sprzedane w drodze dzierżaw przez
publiczną licytację. Summa szacunkowa ustanowiona była do licytacji rubl.
12,523 kop: 50.

9085. Dobra Srutmierzyce w Par. Piotrków: 17 wiorst od starej kolei ulo-
ny Radomsk.

9086. Jak zbawiennym dla kraju jest zamiłowanie (ogrodnictwa przez) kapłanów dowodem
tego jest ogród przez księdza Wiktor w Trąbkach Całko Trembkach w P. Gosty-
ńskim założony. Szanowny ten kapłan obok wzorowo pełnieni obowią-
zków duchownych od pierwszo dwudziestoletniej pracy (jesienią) rok. 1857. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ z wielką znajomością rzeczy i z powodzeniem, średniej wielkości obszary
grunt przez piękny a staranny pielęgnacji będący doprowadził do doskonało-
ści i wielkiej obfitości roślinny, a nawet i wykwintny elegancji do tego
stopnia iż dziś jest ozdobą całej okolicy i do pierwszych ~~[illegible]~~ w
tych stronach zakładów liczyć się może. Miłośnik ogrodnictwa znaj-
dzie tam gatunki drzew wyborowe i wielką tychże obfitość, piękne kolekcje
~~[illegible]~~ kwiatów, drzew aklimatyzowanych, oranżerię bardzo bogatą i
piękną górę w zwierzyną urządzoną.

9087. W r. 1856 1857 i wiosny wyrobił P. Stanisław Brzezinski w Piekoszo-
wie pod Kielcami ~~[illegible]~~ apparaty gorzelnicze całkowicie miedziane
odznaczające się doskonałą robotą, ulepszeniem i uproszczeniem
dogodnym urządzeniem –

9088. Piękna i obfitująca we wszystko okolica nadnarwiańska Warty w kierun-
ku od Sieradza aż do miasta Turka, łączące dawny rozgórne drogą, które
w tych miejscach wzrost gospodarstwa, wzmocnił się nawet i cały handel

mowały. — Okropnym [illegible] były piaskowe lub nieprzebyte bagniste (jak n. p. Witchnienie lub przez terrytoryum Nowaka) zaledwie była raczej i nie podobna było odbywać tę kilkomilową podróż — Dziś [w 1857] te niedogodności przeku nowano nawet przez połączenie drogą kamienną Sieradza z Turkiem warty, Dobrej z Turkiem — Linia najkrótsza przekroju [illegible] z Warty przez Mikołajewice, Tądowy, Zakrzew, Jeziersko, Ostrów, Mil powice, Brzyńsko do Dobrej, to jest jak dwie trakt dotychczasowy i z Dobrej obok wsi Turkowka do Turku — w tym kierunku linija jest najkrótsza, miejsca prawie wszędzie równe, kamieni bardzo wiele, a mokre miejsca i piaski obok których się wydmy przyjmij mniej pod mile na lewo prostowany. — Przeto drogę stawiać się między [illegible] kamieni do podnoszenia i dowóz wyborowego wapna z bogatych kopalni w Skęrzewie, graniczącym z wsią Brzyńsko.

1089. Bardzo wiele włości pomiędzy Wartą a Pilicą położonych jest za mokrych w łąki i pastwiska, osobliwie około Koniecpola, Przyrowa, Pławna, Radomska i t. p. Atoli takie wielkie powierzchnie przez zarosłe trzęsawiska [illegible] torfiaste lub zaprawdę nie wielkie przynoszą korzyści — Gdyby [illegible] zarosłe [illegible] osuszone, a należycie irrygacyą zaprowadzone wielkie wielkiby zatem zyskały bo bardzo znaczne środki były wyko nywane by mogły — (ob. przedtem Dziesięciakowie lub [illegible], Pożakowskim.

1090. wieś Worniki kościelne o mil 2 od m[iasta] Gub. Płocka

91. dobra Postaszowice i Gorzków w Pow. Olkuskim o mil 2 od stacyi kolei żelaznej Myszków, o mile od m[iasta] Zarek były sprzedane w 1857 (wchodzące działowych, dworskich, o dobrej glebie, około 500 morg. (Rusatyn 350) co których sosny, jodły, buki, dęby, jesiony, jawory — [illegible] administracya dobrami w Gorzkowie [w 1857 [illegible]]

92. Romanów (pod Wołyniem) posiadłość hrabiów Ilińskich wieś to [illegible] [illegible] w młodych latach JJ. Kraszewski a nie w Podlaskim Romanowie

93. W [illegible] kościele w Mokrym Lipiu (pod [illegible]) jest wiele obrazów tak ory ginalnych jako i kopijowanych przez P. Majewskiego, wychowanca Szkoły [illegible] pięknych, artystę młodego ale rokującego sobie wiele na przyszłość. Wykonał tenże [illegible] obraz Ś. Maryi do wielkiego ołtarza w kościele w Rakienicach [illegible] w 1856 i 1857. ob. Radzięcin

94. [illegible] i Rudawica w Lubelskim są to miejsca zwiedzane przez miłośników pięknej natury, znane z malowniczego swego położenia

95. Pod Markuszowem poległ w lipcu 1792 Janusz hrabia Iliński [illegible] Inspektor Wojsk polskich. — W Romanowskim ogrodzie (pod Wołyniem) wznosi się piękny pomnik [illegible] zbudowany i zasługach i czynach [illegible] męża — Drugi pomnik w ogrodzie Romanowskim poświę cony [illegible] opisywanym: Józefowi [illegible] hr. Ilińskiemu Rzeczywistemu Radcy, Senatorowi, a niegdyś Generałowi Lejtnantowi wojsk polskich, Kawa lerowi [illegible] Komandorskich i innych orderów kawalerowi, zmar[łemu] w Petersburgu 1844 roku.

96. Kameduli usadowiwszy się na wyspie Wigry wśród puszczy litewskiej [illegible]

(~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~) doszli do tego zamożności w stu lat później to podupadło w połowie wieku XVII) twierdzi w 18. wieku, klasztor Węgierski był jednym z najbogatszych w kraju. — Sam klasztor w Węgrach ~~[illegible]~~ pięknego położenia, okazały budowy: ~~bogactwa stosownie urządzony być musi~~ w pięknym położeniu

9097. Król August II przychylając się do żądania WW. Xx. Kamedułów Węgierskich nadał im d. 26. Kwietnia 1710 przywilej na erekcję wsi Suwałki na miasto — wyznaczono 300 placów pod budowle oraz 83 włok lasu do wyrobienia na grunt orny, ~~[illegible]~~ 300 morgów gruntu nad jeziorem ~~[illegible]~~ Dobrowej — w r. 1720 król August II nadał miastu prawo magdeburskie, ustanowił 4 jarmarki do roku oraz targi tygodniowe i uwolnił je do lat 18 od wszelkich podatków. — Właściciele [illegible] było to jest w 1816. Suwałki zostały wraz z całą ekonomią dóbr Donacyjnych Rządowi przeniesione zostało na stolicę Wojew: Augustow: i na pomieszczenie Władz Administracyjnych i ~~[illegible]~~ w roku zaś 1834 zostało miastem Gubernialnem. —

Na środku rynku otworzono publiczny ogród spacerowy, a naprzeciw ogrodu wzniesiono kościół parafialny pod tytułem S. Aleksandra Męczennika w kształcie świątyni na podobieństwo kościoła S. Karola Boromeusza w Warszawie. — W pobliżu ogrodu wzniesiono także w r. 18[illegible] cerkiew prawosławną parafialną, a dalej jeszcze kościół ewangelicko-~~[illegible]~~ augsburski. — Wszystkie te gmachy jako też i synagoga żydowska ~~[illegible]~~ murowane. Wszystkich 870 domów na 15 ulicach mieszczących się było w 1857 r. murowanych: większych 14. pomniejszych 138. drewnianych: większych 3. pomniejszych 715. Ludności ~~[illegible]~~ tego miasta wynosiła w r. 1857. 10584 głów ~~[illegible]~~ ale większa być połowa bo 6587 głów stanowią żydzi. — Do ważniejszych ozdobniejszych gmachów należą: ratusz, dom gubernatora i biuro rządu Gubernialnego.

9098. Dobra Kiełpiniec i Obrytte w masy po s. p. Michale Lefevre skutkiem sprzedaży zostały w 1857 w drodze licytacyi przez publiczne [illegible] a to w dwóch ~~[illegible]~~ Oddziałach | Oddział 1. stanowiły dobra Kiełpiniec w okręgu Węgrowskim nad rzeką Bugiem położone wraz z dobrami Obrytte po drugiej stronie rzeki Bugu w okr. Ostrołęckim z prawem wszystkich Karczem położonych i 3 na zawsze [illegible] w ~~[illegible]~~ [illegible]. — Oddział 2gi składa się wyłącznie z folwarku Zaszków przy powyższych dobrach i [illegible] położonego.

Ogół rozległości dóbr Kiełpiniec i Obrytte wynosi około 263 włok miary nowopol. (Kasatyn 3945) w której [illegible] 1857 lasów w połowie z [illegible] piaszczystych [illegible] połowie ~~[illegible]~~ [illegible] zakrzewionych włók 92 (Dziesięcin 1380) był Grunta ornych włók 24. [illegible] nadburzańskich włók 29. mają one rozmaite grunta orne, dworskie i włościańskie, budowle i [illegible] [illegible] ogółem naukowości i położeniu nad rzeką spławną Bugiem i o 2 tylko mile od [illegible] drogi żelaznej Petersbursko-Warszawskiej, [illegible] znakomite korzyści. ~~[illegible]~~ Szacunek do licytacyi z 1857 naznaczony był na Rs. 85,477. Wszystkie dobra odległe są od Warszawy mil 12. od Siedlec 8. tyleż od [illegible], od Ostrowia i drogi bitej mil 3.

9099. Wydzielony oddział [illegible] dóbr Zaszków — mają rozległości przeszło włók 30 miary Nowopol. [illegible] folwarcznemi murowanemi, [illegible] dobre [illegible] [illegible] — Szacunek do licytacyi ustanowiony Rs. 13,544.

0. folwark mniejszo zmieniony Trzusków w okr. Warszaw: do którego należy oprzyległa we wsiach Trzuskowie i Kierałkowie, ma rozległości morgów [illegible] nowopol: 699. pręt: 34 czyli dziesięcin około 450. Dzierżawa na osta[tnie] przyszłość tego folwarku w r. 1857 włożoną została [illegible] Rs.

12. folwark bezpośrednio przyłączony Kulików w dobrach Orzelmowej [?] 1612 Ka[...] w głąb, o wiorst 4 od miasta Warszawy Srebrnenskiego, obejmuje przestrzeń morgów 286. pręt. 65. czyli około 147. dziesięcin —

13. Bełchatów miasto fabryczne odległe od żelaznej kolei iwanowo w Kołu[sz]kowie o wiorst 22½ — położone pełnej okolicy, niegdyś w prowincji bogaty niegdyś, oprócz wielu domów okazałych, przeto 12000. ludności [illegible] —

14. Franciszek Ksawery Kossecki b. Jenerał wojsk Polskich, Radca Stanu b. Dyrektor główny Prezydujący w Komisji Sprawiedliwości, Członek Rady Administracyjnej, Prezes Kościelnego Eneryterium, Kawaler Orderów: Orła Białego, Włodzimierza klasy 2. S. Stanisława klasy 1. z ozdobą, Krzyżem wojskowym polskim i [illegible] honorowych, przeniosł się do wieczności w [illegible] d. 20 Maja 1857 w wieku lat 79.

15. We wsi Skabirowie nad Wartą istnieje w r. 1856. zakład sztucznej hodowli pijawek [illegible] Pana Schettbergera, przynosząca rocznie w [illegible] około 20,000. sztuk [pijawek?] jaicach — [illegible]

16. Hodowla pijawek pod Radomiem przez P. Przybyszewskiego [illegible] niewprowadzona, bo ani jednej pijawki nie posiada (1857)

17. W r. 1857 sprzedane zostały w drodze licytacji przez publiczną licytację dobra Dobratycze i Lebiedziew stanowiące własność sukcessorów benefic[jalnych] Franciszka i Zofii z Ludowskich małżonków Grabowskich.
Dobratycze położone w okr. Bialskim od Warszawy mil 25. od m: pow. [Bia]łej mil 5. od Międzyrzeca mil 9. od Terespola i traktu bitego Brzesko-Lub[elskiego] mil 1. Granicę wschodnią graniczą z rzeką spławną Bug. Gleba w nich [grun]ta [?] porosłe, [a w wielkiej?] części żytnie klasy 1. i 2. pur jednokonnych łąk zmierzonych około 400. [łąk?] grubszego około pur 200. Wiatrak, 3 ciągnikowe dworskie — Wtraconych cukrowych [illegible] 12. Lasu mało i tylko olszyny w [illegible] między polami [illegible] tylko morgów 90. [illegible] dla bydła i owiec wygony i [illegible] —
Dobra Lebiedziew graniczące z Dobratyczami, od miasta Terespola wiorst 5 [lecz?] od traktu bitego Brzesko-Lubelskiego od rzeki spławnej Bug a zwłaszcza jak [illegible] odległe od innych miast mają glebę gruntową żytnią pierwszej [kla]sy klasy pomieszany z poręby — Kuźnia gruntowa zmierzony [illegible] 200 [illegible], błotnej pur 150. Włościan osiadłych jest 8. przedeł 5. lasu nisko [rosnącego] około 597 morgów. Pastwiska ważne dla bydła i owiec.
[Cena?] na ostatniej licytacji przez [illegible] wyprzedany Dobratycz Rs: 38,419. kop. 87. Lebiedziewa Rs: 22810. kop: 38

18. Dobra Gęzka w pow. Łukow: składające się z folwarku Gęzka i wsi [illegible] [i] Wróblew — odległe od miasta pow. Łukowa mil 2. od Siedlec mil 3 [ma]jące rozległości włók nowopol: 80. w tem lasu około włók 18. Właściciel [illegible] — Były w 1857. zamiar ich do sprzedania —

19. dobra Przygaliny Wielkie Ks. 13. w pow. Radzyń, 3 m: od Międzyrzeca.

9110. dobra Chorzenice — w Ks. Piotrkow. 2 mile od stacyi kolei żelaznej Ra[dom]sko.

9111. dobra Przedziałka Dr. Mierzmana gdzie są grunta dobre a gospodarstwo staraniem właściciela przed dziesięciu laty wzorowo utrzymane, jako też z bielizną na pokładzie od spodu glinastym, gdzie po zaprowadzeniu drenów najpiękniejsze rodzą się pszenice —

9112. Biolno majętność Jacka Wolskiego, wzorowego gospodarza ~~mającego zasługi w piśmiennictwie~~ autora wiele interesujących ~~listów~~ wspomnień i artykułów o Rozmaitościach Opisanych czytelnikom w latach 1852–57 w Gazecie Korrespondencie rolniczym Lwowskim.

(9113.) Ciółkowko wieś folwarczna przy szosie Warszawskiej, o mil 1 1/2 od m. Płocka położona, gdzie w dniu 17 Czerwca 1857 i dni następnych odbyła się licytacja publiczna na sprzedaż wszelkich inwentarzy martwych i żywych, a mianowicie: koni cugowe i powozowe, woły, krowy, cieliczki, bydło jałowe, owce rozmaitej płci ... 800., jak również młocarnia i żniwiarka Latyopera, wozy, bryki i wszelkie gospodarskie porządki —

9114. ~~folwark miejsko stanowiący Grzankow~~ kościół w parafialny w Dzierzgowie cały dotąd w pierwotnej prostocie formie; przechowuje się w nim relikwiarz w kształcie trumny, a srebra ulany, mieszczący cząstkę Ś. Jana Złotoustego, a pod chórem kościoła znajduje się dwa grobowce możnej za Jagiellonów rodziny Dzierzgowskich, herbu Ciołek, której gniazdem było miasteczko Dzierzgowo.

9115. wspaniały kościół w Andrzejowie szczyci się cudownym obrazem Ś. o którym legenda natchnęła niedawno tak ładny wiersz, jednemu z naszych poetów.

9116. w Wielkiej Woli (Paradyż) w Opoczyńskiem, piękny jest kościół z cudownym obrazem Pana Jezusa i klasztorem XX. Bernardynów – założenie tej świątyni głównie przypisuje się rodzinom osiadłej w tych stronach rodzinie Skórkowskich h. Jelita, których liczne nadgrobki i portrety tu się znajdują, a potomkowie tej rodziny są dotąd kollatorami świątyni tego miejsca.

9117. Smogorzów w Opoczyńskiem odwieczna siedziba i dotąd dziedzictwo *(zrób notatkę: pod 9118.)* rodziny Duninów Wąsowiczów h. Łabędź o której pisze szeroko Niziński - Dunin (1857) właściciel Smogorzowa Karol Wąsowicz, posiada archiwum familijne od czasów Ludwika Króla Polskiego i Węgierskiego a na starożytnych nadgrobkach tej rodziny w kościele Smogorzowskim założonym około r. 1384. konsekrowanym przez Bodzantę biskupa krakowskiego.

9118. Pan Sobieszczański w swoim artykule pod tytułem: „Kilkanaście dni pobytu w Opoczyńskiem” umieszczonym w Kronice r. 1856. skreśliwszy obszernie żywot Piotra Dunina przy opisie Skrzynna, wyraził się, że potomkowie tego wielkiego możnego rodu spadli w tych stronach na drobnej szlachty, co zapewne miało miejsce w dawniejszych czasach i na jakiś jakiej odnodze, ponieważ to jednak niedaleko ~~gniazda~~ Skrzynna gniazda Duninów, mieszkają dotąd zamożne rodziny obywatelskie, pochodzące od starszego Piotra Dunina, które do rodowego miana i herbu przybraty nazwisko od miejsc i posiadłości swoich, lub też od przydomków jednego z przodków; taką jest n.p. rodzina Duninów – Wąsowiczów herbu Łabędź, dziedziców Smogorzowa o których wyżej pomówię (9117.) artykuł. Drugą

[illegible] stronach rodziny, pochodzący niewątpliwie od Duninów, się Duninowie
[illegible]wiccy z Karwic którzy to majątek kupił około r. 1340. Krzysztof
[illegible] i odtąd potomkowie jego nazwali się Karwickiemi, jak [illegible]
[illegible]. Teraźniejszy dziedzic Karwic (1857) Feodor Karwicki posiada
oryginalne dokumenta familijne z czasów Kazimierza Wielkiego. –
19. Konstanty Świdziński dziedzic Sułgostowa w Opoczyńskiem z wyboru
[illegible] po trzykroć powołany był na urząd marszałka sejmikowego
[illegible] na sejm z powiatu Opoczyńskiego, a wszyscy szczycili się tem że [illegible]
[illegible] wiemy zważył się mąż, który tak ważną dla całego kraju położył
[illegible], zapewniającą mu sławę i wdzięczność narodu w późne wieki –
Pan M. Grabowski w r. 1856 skreślił w Kronice piękne wspomnienie
[illegible] śp. Świd. zamieszczając wiele ciekawych i charakterystycznych szczegółów, które nam tę znakomitą postać w prawdziwem okazują świetle
[illegible] Świdzińskiego zmarło w r. 1857. w których salach na pierwszem
[illegible] Sułgostowskiego pałacu. – Dwie sale zajmowały obrazy, zbroje i inne
starożytności; w trzech i czwartej pomieszczone są książki i rękopisma.
[illegible] nam się powtórnie przypominano do zbiorów Świdzińskiego, a składa
[illegible] się z dóbr ziemskich i kapitałów, wynoszący około 2. milionów złotych. –
[illegible] się kodd zmarłemu w tak wspaniałe uprawnienie przepisów Muzeum
[illegible].

20. Dobra ziemskie Bronowice z przyległościami w okręgu Olkuszowskim mają
[illegible] ogólnej rozległości około 100 morgów 3. prętów 50 miary nowopol. –
Szacunek ogólny do sprzedaży tych dóbr ustanowiony przez publiczną licytację ustanowiony był w r. 1857 przez Bank polski na sumę RS. 71.500. w tejże summie
[illegible] się pożyczka Towarzystwa Kredyt. Ziem. 3. okresu w sumie RS. 16400. tudzież
summa Bankowa RS. 37500 do spłaty procentem amortyzacyjnym w stosunku
2/100 obok zwyczajnego 5/100. roczne uiszczać się mającego.

21. (Ter(ra) pod Osiekiem nad Wisłą) uczyniony i dokonany zostało w r. 1831. ważna
[illegible] przeprawa przez Wisłę wojska Rossyjskiego, ~~którego~~ pod przewodnictwem generała [illegible]
[illegible] wiecznej pamięci [illegible] Kozielsk[illegible] [illegible] [illegible] przy [illegible]
i przeprawie wiele zdolności wojskowych rozwinął, a następnie w [illegible] w
dniu 6 i 7. września był dwukrotnie ranny – (dowodzący) się armią

22. znany ze szlachetności duszy i manii do orientalizmu niewczesny
[illegible] Rzewuski – Zbiórek [illegible] w Egiptach wschodnich dostał się po
nim w spadku Konstantemu Świdzińskiemu i znajduje się obecnie (1857
w bibliotece Sułgostowskiej – wraz z portretem jego w ubiorze tureckim

23. Konstanty Świdziński był przedewszystkiem prawdziwym polakiem
[illegible], całą swą miłość do nauki i sztuki całą niezłomną energię
[illegible] na zebranie pamiątek naszej przeszłości a stworzył Muzeum Narodowe
[illegible] co my powinniśmy czcić [illegible] na wieki stosowną czcią i wdzięcznością
[illegible] jego Kajetan [illegible] był wychowaniec szkoły francuzkiej, w duchu 18.
[illegible].

24. wieś Reforma w okręgu Kaliskim, 2 m. od Błaszek, 2 od Kalisza, pod
[illegible], przy samej szossie, rozległości około [illegible] (włuk 75) grunta
[illegible] (w 1857) dwanastopolowe, ziemia w połowie pszenna, w połowie żytnia
[illegible] około 50 krowy; dom mieszkalny obszerny, ogród [illegible] [illegible]
[illegible] w dobrych gatunkach, Hipoteka osobna, [illegible] [illegible] do r. 1857 [illegible]
nie opłacało i Matejko [illegible] Towarzystwo kredytowe nie [illegible] wzięto

9125. Imbramowice wieś kościelna nad rzeką Dłubnią wśród uroczej okolicy wzgórzami i [illegible] otoczonej. II. Jan w r. 1225. Iwo Odrowąż biskup krakowski wystawił tu kościół i klasztor, hojnie go uposażył i osadził w nim zakon Norbertanek Premonstrateńskich. II. Wnet też zmieniało się pierwszeństwo Dłubnią i do tego w kolei czasu przeistoczyło się na Imbramowice. III. Oprócz tego wśród kościół parafialny, który gdy uległ ruinie Zofija Grotówna ksieni Imbramowska wzniosła wystawiła w 1735. dzisiejszy pod wezwaniem św. Benedykta. Tatarzy pod Nogajem, wtargnąwszy w Małopolskę zniszczyli wr. klasztor i kościół. Długo mury te były niezdatne na pomieszczenie zakonnic, i na prośno osiadłemu dźwignąć z upadku sprzedano Dłubnią, [illegible] przez nadanie w 1275 przywilejów [illegible] wszystkich prawa [illegible], [illegible] we wsiach [illegible] do Imbramowic, jako to: Wolkowice, Zagorzów, Trzyciąż. Sieborzyce. Byt Imbramowic nie się nie polepszył i dla tego Norbertanki z Imbramowic i Krzeszowic przeniesione w r. 1415. do Buskowskiego klasztoru w Busku, wraz z nadaniami Imbramowickiego klasztoru które się składały ze wsiów: Boszczno, Dębowa Łąka, i Krzeszowice, oraz z dziesięcin w wsiach: Gidzy [illegible], Szreniawie, Nowej wsi, Janowicach i Przysłańskie, jak świadczy Daniel Krakowski historyk zakonu Norbertanów. – W lat kilkanaście potem dopiero w wieku 17.tym powróciły się Norbertanki do tubylczego ustronia wystawionej świątyni Imbramowickiej. – Straszny pożar w r. 1715 wyniszczył znowu do szczętu klasztor i kościół, – atoli [illegible] staraniem i [illegible] ksieni Grotówny ~~klasztor w ciągu lat paru~~ kościół z ruiny podźwignięty w 7 lat potem to jest w r. 1717. przez biskupa Kazimierza Łubieńskiego powtórnie konsekrowany został. – Przy ogólnej supressji klasztorów w r. 1818. i Norbertanki w Imbramowicach supprymowane zostały. – Dopiero w r. 1837. rząd krajowy mając względ [illegible] ~~[illegible]~~ panien Norbertanek Imbramowickich które wszystkie fundusze od [illegible] obracały na wychowanie [illegible] panien ~~[illegible]~~ [illegible] supressyi i przywrócenie Norbertanek w Imbramowicach wyznaczył im stałą pensyę na utrzymanie, obok zakładu wychowania [illegible] [illegible] wpływa na okolicę wywierającego. (Wyjątek z kalendarza Jaworskiego w r. 1856. a raczej z notat podróżnych Oskara Flatt.)

9126. O Napadzie Tatarów na klasztor Norbertanek w Witowie pod Krakowem wspomina nam Kromer [illegible] w ten sposób: Wit Janina z Chotla Czerwonego w drugiej połowie XII wieku osiedlił w Witowie panny Norbertanki. – W 80 lat potem Tatarzy w czasie najazdu na Polskę, napadłszy na klasztor w Witowie wszystkie zakonnice, trzy tylko wyjąwszy zamordowali. Te trzy zakonnice schroniły się w pobliskim, Witowa [illegible], w lat zaś wiele potem [illegible] [illegible], gdzie ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z sobą do Buska i tam klasztor dla nich założył, a opactwo Witowskie wyszło od tąd Norbertanek.

9127. Dobra Pakosław z folwarkiem Michałów obejmujące dworskie zabudowania, w okr. Solecki (o mil 4. od Radomia) w bliskości drogi bitej, o pół mili od Iłży, a 5 mil od Wisły, posiadające obszerności w ogóle mor. 3668 czyli [illegible] 122 włók miary nowopol. z których zajmuje: pola orne i ogrody dworskie klasy pszennej czyli pierwszej morg. 1690. łąki równe mor. 277. lasy i krzaki [illegible] bory i pastwiska mor. 171. nieużytki i drogi mor. 21. grunta zaś, ogrody i łąki używane przez 54. włościan czystych mor. 977 (więc 54/977) 14. [illegible] mor. 14. mor. gruntu i z tego odrabia 3 dni czyli 1. pieszy. Dobra pozbawione ciężarów posesyjnych pod 1004 dobrane były w 1857. do sprzedania złożoły się po 23 1/6 [illegible] Rs: 900. czyli Zł: 6000.

8 Dłubnia ze strumieniem razem a potem rzeka, wypływa ku południowi z stron Tuchej, płynie wschodnim kierunkiem około Imbramowic, Wysoce, Wielkiej Michałowic, Młodziejowic, Ligurzic, pod Raciborowicami wchodzi do granicy, strzyż, a dotknąwszy Bieńczyc i Kruszwic, pod Mogiłą wchodzi do Wisły. Wszelkie okoliczności nazywają często tę rzekę Glanówką lub gorącą ... śniegiem okolicznością stoją dwa pamiętne w dziejach klasztory: Imbramowice niedaleko źródeł, Mogiła przy ujściu tej rzeki.

29. Przesowo wieś folw. i dwór w 1857 własność Hrabiego W. Lüttichau który ... w nadzieństwie Anny Elżbiety z Treskow

30. folwark wieczyście ... Sowia-Wola w ekonomii rząd. Kampinos był w 1857 (1857) w Gazecie ... publicznej ... odrzuconej wartości Rs. 41932.

31. Dnia 18 Maja r 1857. zakończył życie ś.p. Włodzimierz Weissenhoff, ... z pokoju obszaru Lubartowskiego, syn Jana Weissenhoffa b. Generała ... Ułanów b. Wojsk pol. i Tekli z Offenowskich. Prawość, szlachetność, sumienność, wysoko wykształcony umysłowo (na tle tęsknej melancholii) były to wydatne cechy jego charakteru, który ... życia, a żal powszechny po zgonie. Wzorowo przez siebie urządzone ... rozległe, ... po rodzicach, ... w spadku ... ne, a ... ślady swych trudów i cierpień ... pragnął. Żył lat 47. (ob: ... 22393.

32. ~~Jan~~ W bibliotece narodowej ~~A~~ Świdzinskiego (ob: Sulgostów) znajduje się między innemi dawny ~~rękopism~~ manuskrypt w volumen oprawny Jana Targowisko, h: Tarnawa, biskupa Przemyskiego, pod tytułem: Kronika wypadków od r. 1386. do r. 1491. (kart 5. in folio)

33. ~~Nie jest mi wiadome czyto~~ ten sam Adam Moszczyński był ... Wiśnickim ... pamiętniki w bibliotece narodowej ... (ob: Sulgostów) znajdujące się, opisujące ... za panowania Augusta III. i za Stanisława Augusta. Drukowane z nich były wyjątki ... pism periodycznych ob: ... 10036.

34. W bibliotece ... Świdzińskiego znajduje się rękopism ... ~~obejmujący~~ pod tytułem ... Zbiór prac publicznych Pana Michała ... Podlaskiego ... r 1760.

35. dobra Oksa składające się z kilku folwarków i wsi ... w Pow. ... Nidy, w odległości od m: Jędrzejowa o wiorst 14. od stacyi pocztowej ... o wiorst 5. od kolei żelaznej o wiorst 35. mające rozległości włók ... 300 (czyli dziesięcin 4500.) w których włók 100 jest lasu w najlepszym ... włók 30, gorzelnia 3. propinacya zniesiona. Były w 1857 do sprzedania ... na ...

36. Pabjanice wieś folwarczna i ... w ekonomii ... Gub: Radom: ... w 1857. Izydor Karśnicki.

37. dobra Grzybów lit: B. i C czyli Hornowszczyzna ... w okr: ... o 3 mile od Łowicza, przy trakcie bitym położone, włók 16. czyli dziesięcin 309. ... mające) sprzedane były w 1857 w ... przez publiczną ... do której ... stanowiły były za Rs: 9,392 kop. 62½ jako taxy zniżonej

38. Józef Więckowski właściciel Rzeniszewa w ... postępowy agronom ... artykuły ... (... w 1857) w Korrespondencie rolniczym r 1857 ... od r 1847 a zaprowadziwszy ... 10. polowy ... 300 ... (1857) w Rzeniszewie

[illegible] sztuk owiec. [illegible] sztuk rogatego bydła i [illegible] 400. koni.

9139. Otwock wielki Jana Kurtz mieli w 1852 lasu dziesięcin 1286. sążni [illegible]

9140. majętność wieś Ratków w 1853. Andrzeja Orłowskiego miało wówczas lasu dziesięcin 270. sążni [illegible] 861.

9141. Płoniawy Krzysztofa Ciechowskiego mieli w 1853. lasu dziesięcin 381. sążni [illegible] 6[illegible]

9142 Przewodnik Wiktora Jarzewskiego mieli w 1853 lasu dziesięcin 307. sążni [illegible] 115

9143 Pogorzelec Kazimierza Seferyńskiego prawidło w 1853 lasu dziesięcin 953. [illegible] [illegible] 400.

9144. dobra Leszno i Białuty Piotrowskiego miały w 1853. obszar [illegible] uregulowany i podzielony na 2. obręby – w jednym z tych obrębów było wówczas lasu wysokopiennego sosnowego podzielonego na 100. kolei – morgów 1369. prętów 6. – w drugim porębie lasu niskopiennego na 20. kolei podzielonego morg. 96. prętów 206.

9145. dobra Zawisze i Żerań Zelaw Guruńskiego w 1853 obszaru 13286.

9146. Babsk Okęckiego mieli w 1853 lasu wysokopiennego dębowego z sosną pomieszanego, urządzonego podług zasad gospodarstwa leśnego – na 2. obręby w kolei 90 i 80 letniej podzielonego w tym obrębie a 90 letniej kolei mor: 372 – prętów: 100, w drugim obrębie w 80 letniej kolei morg: 812 – prętów: 132.

9147. [illegible] Grudzińskiego miało w 1853. lasu wysokopiennego sosnowego na 2 obręby podzielonego i urządzonego podług zasad gospodarstwa leśnego – 616 – 270 / 1005 / 388 – 213 / 9.0 / 1005 – 483 / 105 / 9 [illegible] [illegible] kolei

9148. Do[illegible]stanie [illegible] Nakwaskiego należy w 1853 las niskopienny mieszany ~~na 2. obręby podzielony~~ zagospodarowany w 40 letniej kolei, podług ~~[illegible]~~ ogólnych zasad dla lasów wydanych przepisów – obszar jego wynosił w 1853. włók [illegible] morg: 11.

9149. Otwocyn Dąbrowskiego mieli w 1853. lasu niskopiennego mieszanego, pomierzonego i urządzonego podług prawideł przepisanego gospodarstwa w 2 obrębach i w 40 letniej kolei włók 16 mor: 13.

9150. dobra Jerwonica i Charbice Chodzińskiego miały prawie w 1853. lasu sosnowego wysokopiennego, pomierzonego i urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rządowych przepisów włók [illegible] n: pol: 12. mor. 3.

9151. Dąbrówka wieś dawniej należąca do P. Kurtz i sprzedana przez rząd z przywłaszczeniem na rzecz Skarbu – W r 1853 – prawidło [illegible] Czarnomski – obszar lasu tutejszego wynosiło wówczas włók [illegible] pol: 12 mor: 20.

9152. Bogusze wieś dawniej rządowa a sprzedana przez 1838. Fryderykowi z przywłaszczeniem na rzecz Skarbu (i należąca do dóbr (1853) w posiadaniu Fryderykowa – miała w 1853. lasu włók n: p: 25. mor: 9.

9153. dobra Bogusze i Gorzki sprzedane przez rząd z przywłaszczeniem na rzecz Skarbu (w 1853 w posiadaniu Krawiórowskiego [illegible]) miały prawie w 1853. lasu już urządzonego podług zasad dla lasów rządowych przepisów włók 16. mor: 20. miary nowo pol.

9154. Ukrzaty (wieś tylko nominalnie w [illegible] dawniej należąca do dóbr Ostrowite kapitulne [illegible] Kruszwickiej którą należy do rządu na [illegible] Skarbu publicznego: miały w 1853 lasu urządzonego podług ogólnych zasad dla lasów rząd: przepisanych włók 15. mor: 25. miary now: pol.

9155. [illegible] przez rząd sprzedane z przywłaszczeniem na rzecz Skarbu [illegible] (1853) będące własnością M: Watraszewskiego mają lasu [illegible] ~~wysokopiennego~~ podług prawideł przez rządu gospodarstwa [illegible] 54. m[illegible] 21. miary nowo pol.

9156. Konstanty Świdziński prawdziwy rozkrzewiciel wiadomości służących wyrażnie [illegible] nauki otrzymał uprzejmego badania naszej przeszłości, a sam brał czynny udział w [illegible] kilku lat niedawno ubiegłych

157. dobra Miánowo i Jabłonowo z dwuch folwarków złożone mające rozległo-
ści miary nowopol: włók około 80. odległe od miasta Ostrowi i szossey [illegible] 2
wiorsty, do Pocztowej stacyi mil 5½ od mia: Łomży mil 5. od m: Warszawy m: 13
od [illegible] drogi wodnej wiorst 2. — Dobra te mają bez wyjątku same grunta
[illegible], siano gruntowe, pastwiska żyzne, pola złożone, wszystkiem żadnego
[illegible], boru sosnowego włók 9 prot: 137. (1857). 2 karczmy, młyn wodny
[illegible] pod miastem Andrzejowem; dwie rzeki: Duży i Mały Orzok płynące
przez dobra, granice pewne — Były w 1857. do sprzedania z wolnej ręki. [illegible]
[illegible] w Miánowie
158. dobra Strachowo były zawsze w posiadaniu (aż do r. 1823. w którym
je nabył Referendarz Stanu Jaronowski Paulin [illegible]) mahometańskich w kraju
naszym rodzin, to Prokendowskich, to Gannyszkich, [illegible] Starostów, to [illegible]
[illegible] biskupa to wreszcie w pruskich czasów baronów Schleyników, a podobno za
Księst. Warszaw: Pisarzewskich (ale to następstwo nie pewne) w r. 1855. nabyli
je [illegible] August i Sabina z Radkich małżonkowie Stattlerowie [illegible] dotąd po-
siadają. — [illegible] w kronikach [illegible] niejaki czas sam biskup [illegible]
[illegible] przed zgonem samotnie i pustelniczo za czasów rządu pruskiego. — W dwór [illegible]
w którym on [illegible] pogorzał już dawno [illegible] a w miejscu onego wzniesiono
nowy nabywca w r. 1857/58 dwór nowy i zabudowania dworskie zmienione i potrzebne
wyrestaurowano
159. wieś Zaniężta w Pow. Przasnyskim przy trakcie z Przasnysza do Janowa, rozległości
włók 40 miary nowopol: w tem lasu [illegible] włók 15. a [illegible] w ornej ziemi. Zabudo-
wania dworskie murowane z kamieni; cegielnia i wapniarnia przy dużych pokła-
dach margla wapiennego — Były w 1857. do sprzedania z wolnej ręki.
160. Pod Sułgostowem wspomnie: w Galeryi obrazów w Sułgostowie dziś [illegible]
nowej narodowej znajdują się portrety familijne Świdzińskich dłutem trzy włoski-
jakoto: Stanisława Świdzińskiego, Wojewody Rawskiego, Michała Świdzińskiego
Kasztelana Radomskiego, syna jego, Kajetana Świdzińskiego i syna jego Kon-
stantego fundatora Muzeum Sułgostowskiego — Wiadomo nam iż czcigo-
dny ten mąż potem gorliwości i dobro i wzrost przyszłego
muzeum, [illegible] w tym celu osobny fundusz na wykonanie [illegible] przez znakomi-
tszych naszych malarzy, a między innemi aby Pan Hadziewicz [illegible] portret
Stanisława Świdzińskiego, Wojewody Rawskiego, i obraz familijny, przedstawia-
jący przyjęcie w Sułgostowie Królewicza Karola, królewicza polskiego, Xięcia Kurlandzkiego, ożenionego z Krasińską,
której Starsza siostra Barbara była za synem rzeczonego Wojewody, Michałem Świdzińskim
Kasztelanem Radomskim, od Bayr. 1938 za do 500 Rublów zapisał. — W zbiorach
Sułgostowa przechowywały się (1857) jako pamiątka familijna piękne biurko wykłada-
ne mozajką florencką, po Stanisławie Świdzińskim, Wojewodzie Rawskim, tyż order
[illegible] błażeja i szkaplerze. — Tamże jest bogaty serwis z saskiey porcelany saskiey
[illegible] Królewicza Karola Michałowi Świdzińskiemu, Kasztelanowi Radomskiemu! —
[illegible] puzdro podróżne zawierające kubki i puzdra szklane, które według
[illegible], [illegible] Leopold 1szy Janowi III oswobodzicielowi Wiednia —
Król Stanisław August [illegible] te [illegible]
[illegible] szklankami, ale Kasztelanowa Świdzińska ofiarowała jej dwóch tychże szklanek
i [illegible] nie chciały osmdrożej Królowi, że to jest własność dziedziczna i [illegible]
[illegible] się pozbywać nie można. —
[illegible] tu uwagę, że do roku (1857) nie widziano żadnego Królów by zapewnić
wykonanie postanowienia testamentowych Zotypyczych otwarcia na wszystkie publiczny
biblioteki i zbiorów, przez tego Wojew: Świdzińskiego przeznaczonych. — Biblioteka [illegible]
[illegible] z prawnego procesu wytoczonego przez rodzinę Świdzińskiego, wypłacenia
przez czasów Sukcesorów. (Tegoż przychodzi brania Kwaśniego prawem Świdzińskie)

9161. Pan Antoni Brzeziński z Strzyżkowic wystawił na wystawie zwierząt gospodarskich w Warszawie w 1857 owce bardzo piękne saskiej rasy [illegible] które szczególniej zwróciły uwagę sędziów i obecnych znawców. Również piękne były owce konki Liedtbeka Urasińskiego z Krasnego. Widziano też piękny już zbiór owiec, [illegible] doprowadzonym ich do ostatniej [illegible]. Sprzedał w 1857 co [illegible] 10 tryków i 200 maciorek w [illegible] stopniu owiec Ks. Lichnowskiego na Szlązku.

9162. [illegible] Lasota dobra Laski w Pow. Ostrołęckim, przy szosie drogi [illegible], od miasta Ostrołęki do Ostrowia położone, od Ostrołęki wiorst 21 a Ostrowia 18. wiorst odległe, znacznej rozległości, włók nowopol. 47 czyli dziesięcin 1005. w tej przestrzeni 20 [illegible] [illegible] wystawione były sprzedane w 1857 w drodze licytacji przed [illegible] [illegible]. [illegible] przez [illegible] [illegible] [illegible], ustanowiony był do licytacji na Rs. 75 kop. 12½ czyli na włókę nowopol. Rs. 338. kop. 51. – Zaś w 1859 w [illegible] Maju były wystawione

9163. W r. 1857. były właścicielkami dóbr Brzezewo w okr. Mławsk: do sprzedania [illegible] Anna, Elżbieta z Trąbków Hrabina Lüttichau żona Antoniego Wilhelma Hrabiego Lüttichau, z których były podobno w separacji.

9164. Dobra Wrzosowa mające rozległości morg. 500 miary nowopol. gruntu folwarcznego, w glebie pszennej, pańszczyzny tygodniowo dni 120. siana [illegible] 200. – odległe od m. Częstochowy wiorst 6. od granicy pruskiej wiorst 11.

9165. Xiądz Adam Jakubowski Rektor XX. Pijarów w Krakowie w 1857. mąż [illegible] [illegible] urodzony w Warszawie, był przez lat 10. profesorem na Żoliborzu, następnie był proboszczem [illegible] przeniósł się do Krakowa. Zamożny [illegible] [illegible], [illegible] najlepszemi chęciami, [illegible] ten mąż wkrótce [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9166. Zarząd dóbr Kwieciszek w Starostwie Maryampolskim. podał do wiadomości, iż w tych dobrach odbywać się będzie: w folwarku Kwieciszkach w 30. Czerw. 1. i 2 Lipca, w folwarku [illegible] w dniu 3 i 4. Lipca; w folwarku Elżbiecinie w dniu 6. i 7. Lipca r. 1857. licytacya na sprzedaż znacznej [illegible] bydła, owiec, [illegible] [illegible] oraz narzędzi rolniczych i [illegible] sprzętów –

9167. wieś Lisowola. o 4. wiorsty od starej drogi własny Radziwiłłów folwark obejmująca włók 22. (dziesięcin 330) była w 1857. [illegible] [illegible] z wolnej ręki sprzedania.

9168. Kujawy to prowincya w której są stare i ważne gniazda szlacheckie, gdzie [illegible] Przoy [illegible] [illegible] [illegible]

9169. W Rodnie ~~[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] gospodarstwa [illegible] [illegible], z czego ~~[illegible]~~ do której [illegible] dla [illegible] trwałości użyto, jak podanie niesie pewnego rodzaju (cementu) czyli [illegible] z wapna [illegible] z mlekiem zsiadłem czyli twarogiem i masłem.

z Korrespondenta rolniczego, handl. i przem.: Nr. 49. z r. 1857

9170. W Grodźcu w Pow. Olkuskim założono w 1857. fabrykę cementu czyli Portlandu angielskiego i [illegible] z niego [illegible] [illegible], jak n. p. [illegible] i dachówki już się ukazały. Materyał ten wielkiej i [illegible] [illegible] w budownictwie [illegible] [illegible] przedstawia. –

9171. W Lipnowskim i Mławskim [illegible] w Pow. Płockim Obywatelstwo [illegible] [illegible] [illegible] w swojem pojmowaniu [illegible], a często nawet tylko [illegible] [illegible], nie wyglądanie w świat nowo jaśniejący, do którego [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] ją [illegible] prowadzą, [illegible], we [illegible]: czy to w gospodarstwie, w życiu familijnem, czy w [illegible] lub stosunkach towarzyskich, [illegible] [illegible] [illegible] natężenia, nie w okolicach więcej cywilizowanych,

51

pod Warszawą, w Gostyńskiem, Sochaczewskiem, Kaliskiem i t. p. Fabryki cukru, [illegible], przędzalnie i t. p. wpływają z powodu braku środków komunikacyjnych nie zmieniają tu zasad prymitywu i często nie odtwarzają od tejże krytycznej epoki. — [illegible] się przemieszka, a jest między kartoflami stanowią wszystko: bu-rake mają tylko gospodarstwa, a rudy własny lub cynkowy [illegible] się widzi — Prostym następstwem takich okoliczności, stan włościan jest wciąż do natury zbliżony, który się i porusza i bezpieczniej niż gdzie indziej; w krańcach patryarchalnym żyją z panami swymi stosunku. — Dlatego też [illegible] tu, ~~bractwa~~ pomiędzy włościanami bractwa trzeźwości przy współdziałaniu księży i obywateli, więcej jak gdzie indziej, się w tych po-wiatach upowszechniają a wymawiają się przez urzędników pijaństwa uważać można za raz [illegible]. — ~~Dlatego też [illegible]~~ w karczmach piją piwo i to w uszczuplonej ilości, stosownie do przepisów bractwa. Dlatego też [illegible] spragnionego w niektórych [illegible] wszystkie w ~~tam~~ [illegible] mało jest [illegible], a niektóre gorzelnie się zamknęło — Z korespondencji z Łapiewskiego w 1857

9172. Dzisiejsze (1857) życie towarzyskie, tak jak publiczne, miasta [illegible], to tylko parodya życia dawniejszego. — Życie towarzyskie, przynajmniej rzadko się ~~tam~~ [illegible] objawia [illegible] się w [illegible] indywidualności [illegible]. — [illegible] tu życie [illegible] gruntu jako od ogólnych [illegible] —

Ustanał też [illegible] główny zysk typ miasta, dziś bardzo [illegible] i [illegible] wr 1843 [illegible] trzy dniowy jarmark na [illegible] dla [illegible] w pierwszych latach [illegible] ulicy [illegible] ten jarmark [illegible] a dziś [illegible] (1857) jarmark [illegible]. — A [illegible] fabryka [illegible], a druga [illegible] w Opatowku [illegible] na całe [illegible] i [illegible] które co [illegible] przerabiają kilka tysięcy [illegible] porą [illegible] spacerowe [illegible], [illegible] amatorów. — Za [illegible] Kaliszanie obrali sobie Nosthów, z [illegible] pięknem urządzeniu salonu i ogrodu, i przy [illegible] gospodarstwa [illegible] z uzupełnieniem bufetu (w r. 1857) [illegible] ~~[illegible]~~ bardzo przyjemne. Z korespondencji Gazety Warsz. 1857

- 9173. Hollendry osada niemiecka do dóbr i parafii Chmielnik w pow. Kiel: g. Radom.
- 174. Hollendry [illegible] [illegible] w [illegible] Radom. [illegible] domy do [illegible] Magnuszewskiej [illegible] o pół mili od Ryczywoła — ~~[illegible]~~
- 9175. Hapcinski osada ~~[illegible]~~ w b. [illegible] Kal: [illegible] g: Warsz: pow: i okr. [illegible] par: Osiaków z domu jednego [illegible]
- 176 Hartupna nomenklatura ~~do parafii~~ [illegible] z jednym tylko domu a do parafii Chartupia należ: w g. Warsz. pow: i okr: Sieradz, od ~~[illegible]~~ Sieradza m: 1.
- 177. Hatyska nomenklatura [illegible] osada [illegible] w g. Lub: pow: ~~[illegible]~~ [illegible]: okr: Chełm: parafia [illegible] o m: 4 3/4 od [illegible] dom: 2
- 178. Hajda ~~osada prywatna~~ ~~[illegible]~~ nomenklatura w [illegible] a [illegible] tylko dom w Gub. Warsz: pow: [illegible] okr: Częstoch: par: Przyrów [illegible] od [illegible] m: 5 3/4.
- 179. Hebdzie [illegible] do dóbr Moskorzowa w b. W: Krak: do Gub. Radom: pow: Kielec: okr: [illegible]: paraf: Goleniowy [illegible] Stupi i Goleniowy, 9. m: od Kiel. d: 7.
- 180 Hebrowszczyzna w: dz: do ~~par~~ [illegible] i par: Łęczycy w G: Aug: pw: i o: Sejn 5. m: od Sejn: d: 4.
- 181. Heinleben osada niemiecka w G: War: pow: okr: Gostyn: od m: p: [illegible] m: 3 1/2. parafija do Gostynina d: 16.
- 182. Henryków w: dz: w G: Wars: pow: Raw: okr: Brzezin: par: [illegible], od Rawy m: 3
- 183. Henryków w: pr: w G: Wars: pow: Łowicz: okr: [illegible]: par: Mikorki — d: 8. od [illegible] m: 5. d: 8.

[illegible]

9184. Henrykówka w: pr: w G: Lub: pow: i ok: Hrubeszow: par: Grabowiec od Hrubieszowa m: 3.

9185. Horubin [illegible] w G: Augustów: p: i okr: Domr: par: Wolna — od Domys m: 4 (do pobliskiego miast)

9186. Hjauntowo folw: nar: w G: Aug: p: i ok: Maryam: par: Jgdówka — od Maryampola m: 3/4 — Dom 6.

9187. Hilarowo wioska Dz: w G: Wars: pow: i okr: Zgierz: par: Umienie od Zgierza m: 3 1/2 D: 5.

9188. Hilerowo nomenklatura w G: Wars: pow: i okr: Konin: par: Dembsko [illegible] — od Konina m: [illegible] dom: 1.

9189. Hipolitowo wś: dz: w G: i pow: August, okr: Biebrza: par: Rozyt od m: Augustowa m: 12 1/2 D: 9.

9190. ~~[illegible]~~ Hliwki folw: i wieś 2 m: od Międzyrzeca w G: Lub: pow: Bial okr: Łosice par: [illegible] od Biały m: 2 3/4 D: 13.

9191. Hlesyn w dz: w pow: Bial: okr: Łosice: 5 m: od Biały — parafia do pobliskiego m: Sarnak. D: 25.

9192. Hobot nomenklatura do dobr rząd: parafii Milesyn w G: Warsz: pow: Wieluń okr: Ostrzesz: od Wielunia m: 3. D: 1.

9193. Hochot ~~[illegible]~~ osada ~~[illegible]~~ wyjezdny dom 1. w G: Radom: pow: i okr: Stopnica: par: Chotel Czerwony — od Stopnicy m: 2 1/2

9194. Holendry kolonia przyp: w parafii Cieszęcin w G: War: pow: Wieluń: okr: Ostrzesz: od Wielunia m: 4 1/2 D: 4

9195. Holendry Chmielnickie kolonia utworzona z osadnikow niemieckich, (która przed r. 1802 [illegible]) do dobr i par: Chmielnik w G: Radom: pow: Stopn: okr: Szydłów: od Stopnicy m: 3 1/2 — Dom: 19.

9196. Holendry Strojnów osada niemiecka w pow: Stopn: okr: Szydłów: par: od Stopnicy m: 4. par: do pobliskiego: m: Pierzchnicy. D: 5.

9197. Holendry Tatków osada niemiecka utworzona jak się zdaje już po r. 1802 gdyż w dawnych wykazach statystycznych nie mamy — w G: i pow: Radom: okr: Kozienice par: Magnuszew — od Radomia m: 6 1/2 — D: 11.

9198. Holendry Stawki osada niemiecka (założona jak się zdaje po r. 1802) [illegible] w G: i pow: Radom: okr: Kozien: od Radomia m: 4. D: 7. paraf: do pobliskiego m: Gowarczowa

9199. Holendry Zatorskie ~~kolonia~~ osada ~~niemiecka w G: Płock~~ do dobr i par: Załuski w G: Płock: pow: i okr: Pułt: od Pułtuska 1 1/2 m: ~~[illegible]~~ D: 2. Tu jest prom na Narwi

9200. Holendry kolonia do dobr rząd: par: Wrasna w G: Aug: pow: i okr: Kalwaryja od Kalwaryi m: 2 1/2 — D: 15.

9201. Holny mała wieś włość w P: Sejn: składająca się z kilku oddzielnych majątków w hypotece [illegible] A. B. [illegible] — [illegible] majątku Holny A. dz: Wolmera ~~[illegible]~~ składa się w r. 1800 z 21 wsi i nomenklatur których wartość wynosi ~~[illegible]~~ w r. 1800 ~~[illegible]~~ 22000 [illegible] 132000 tysięcy Złotych. Holny B. dz: [illegible] składa się w r. 1800 z 8 wsi wartujących ~~[illegible]~~ 270,000 [illegible] ~~[illegible]~~

9202. Hopki wieś dz: do dobr i paraf: Rachanie w G: Lubel: w p: i okr: Hrubiesz: okr: Tomaszow: m: 4 1/2 od Hrubieszowa, 3 1/2 od Tomaszowa. dom: 28

9203. Horaczko w. dz: do dobr Wasilewicze w G: i p: August: okr: Dąbrow: par: Sztabin od Augustowa m: 8. D: 16.

9204. Hornigi kolonia pr: w G: i P: Warsz: okr: Czersk: blisko m: Warki do niej i parafija — 7 m: od Warszawy. D: 8.

9205. Hornowko w P: Lipno: par: Skępe Marowska, od Lipna 2. m: D: 8

9206. Horobel osada składająca się z domu jednego w G: Wars, p: Wielun: ok: Ostrzesz par: Sokolniki — od Wielunia m: 2 1/2

9207. Horodyszcze w: rząd: w G: Aug: p: i ok: Sejn: parafii [illegible], o m: 6. od Sejn: d: 16

9208. Horodyszcze w: dz: do dóbr Rakołupy, par: Cmiczyce w G: Lub: pow: Krasn: okr: Chełm: od Krasnegostawu m: 3 3/4. d: 29. ob. bug: 26339.

9209. Hruszek Węgier (Przez Krakowskiego Towar: przyjaciół Nauk) pod [illegible] sławny [illegible] we wszystkich kolejach kraju [illegible] [illegible] piękne, a w r. 1857 spotkało go świadectwo powszechnego [illegible], wykonany na pr[z]ewodnika Towar: Nauk: Krakow: sierpnia 1857.

9210a. Hruskie wieś rząd: w G: Lub: pow Augustowskim okr: Dąbrow: par: Krasnobród – od Augustowa m: 4. d: 15 W czasie powstania w 1863 [illegible] [illegible] [illegible] przez Krasnystaw ob. N. 14829.

9210. Hruszew [illegible] wieś z [illegible] dz: w G: Lub: pow: Biał: okr: Łosic: par: Rudnów (od Białej m: 5 1/4 i d: 6 Tokary)

9211. Hruszew wieś [illegible] w p: Biał: okr: Łosic: w par: Rudnów (do dóbr Tokary) od Białej 5 3/4

9212. Hruszki w: rząd: w G: i pow: Aug: okr: Dąbrowa par: Teolin – 6 m: od Augustowa. d: 17

9213 Hruszów wieś do ekonomii i parafii Krasnystaw w G: Lub: pow i ok: Krasnystawska par: Pawłów 2 m: od Krasnegostawu. d: 13.

9214. Hucisko folw: i wieś dziedz: Familii Rzyszczewskich (wieś pod [illegible] [illegible] [illegible]) obecnie (1868–71) Stanisław i Józef Wojciech, Władysław Wierzchlejski w G: Warsz: p: i okr: Piotrk: par: Drużbice, od Piotrkowa m: 2. Dom: 16

9215. Hucisko w G: Kal[isz]: pow: Piotr: okr: Radomsk: par: Kobiele wielkie 5 m: od Piotrkowa. d: 7. [illegible] z bug: 30929 czyli to co w dalszej [illegible] ob. 9214. [illegible] z bug: 30929 [illegible] (w G: Radom: pow Opocz:

9216. Hucisko wieś dz: do dóbr Końskie paraf: Odrowąż, [illegible] blisko wsi Łącz[ny] 2 m: od Końskich – d: 25.

9217. Hucisko wieś dziedz: do dóbr Wielki w G: Radom: pow: Opocz: okr: Konsk: par: Gowarczów blisko Piekoszowa o 1 1/2 m: od Końskich m: pod Radoszyc, w r. 1802. była to osada tylko osada z 2 domów składająca się – w r. 1826. liczono tam domów 18. ludz: 143.

9218 Hucisko polowskie wieś z: w G: Radom: pow Opocz: okr: Szydłow: do dóbr i parafii Mniów blisko Węgrzynowa, 3 1/2 m: od Końskich. d: 5.

9219. Hucisko Pianowskie w: dz: do dóbr Pianowa par: Mniów w G: Radom: pow Opocz: okr: Konsk: koło Czerwonej woli, 1 1/2 m: od Radoszyc – 4 1/2 od Końskich. d: 13.

9220. Hucisko wioska nal: do dóbr Rząd: i parafii Łopuszno, o 1/2 mili od tej wsi, 4 m: od Kielc – d: 6.

9221. Hucisko w: dz: do dóbr i par: Lipa w G: Radom: pow: Opocz: okr: Konsk: blisko Mołkowic o m: 3 1/4 od Końskich. d: 7. 3/4 m: od Radoszyc. d: 7.

9222. Hucisko w: do dóbr rząd: Mirów w G: Radom: pow: Opocz: okr: Szydłowiec par: Jastrząb – blisko Mirowa, 3. m: od Iłży, 6. od Końskich. d: 6.

9223. Hucisko wieś poduchowna nal: dawniej do dóbr Klasztoru Sto Krzyskiego Baszowice w G: Radom: pow: i okr: Opatow: paraf: Słupia, 3. m: od Kunowa, 4 1/4 od Opatowa. d: 8.

9224. Hucisko Długie – Borowy do dóbr i par: Borkowice nal: w G: Radom: pow Opocz: okr: Szydłowiec. blisko wsi Brzezinka Długa, 4. m: od Końskich –

9225. Hucisko Kwasowskie w: dz do dóbr Kwasniowa w G: Radom: pow Olkusz blisko Bieleny, m: 2 1/2 od Olkusza –

9226. Hucisko [illegible] wieś nal: do dóbr Miedźwiedź par: Skrzyszyn w G: Radom pow: Opocz: okr: Szydłowiec o mil 3 1/2 od Końskich – ~~w r. 1802 [illegible] domów 13~~ [illegible]

9227. Hucisko w: dz: w G: Radom: pow: Opocz: okr: Szydłowiec; od Końskich m: 4 1/2 parafia do [illegible] wsia Chlewiska d: 7. 18.

9228. Hucisko [illegible] 1. w G: Radom: pow Opocz: okr: Szydłow: par: Odrowąż – od Końskich m: 3 1/2

9229 Hultajewo w: rząd: w G: [illegible] i pow: Aug: okr: Dąbrow: par: Jeleniewo – od Augustowa m: $5\frac{1}{2}$

9230 Hucisko mała wieś do Ordynacyi Zamoj: potrzeina z Huciskiem wielką w Pa Zamoj: – 2 m od Zamościa

9231. Hucisko wielka wieś do Ordynacyi Zamoj: w P. Zam: pomiędzy lasami × o 2 m: od Zamościa

9232. ~~Humięcino Ordynacki~~ Hutta lub Hutta stara w: d: do dobr i par: Krasnobrod (w G: Lub: pow: i okr: Zamoj): potrzeina z Husinami, 2 m: od Tomaszowa, 7 od m: p: Janowa. d: 25.

9233. Huta lub Hutta Turobinska w: d: do dobr i par: Turobin w G: Lubel: pow: i okr: Krasnost: 6. m: od Krasnegostawu. d: 27

9234. Huta lub Hutta Jarocinska – wieś ~~[illegible]~~ huta szklanna do dobr pr: Jarocin, par: i okr: Zelechow: w G: Lub: pow: Lukow, blisko mia: Zelechowa, $4\frac{3}{4}$ m: od Lukowa. d: 5.

9235. Huta lub Hutta mieninska w: do dobr rządowych Mienia blisko Cegłowa w G: Wars: pow: Stanisławow: par: Cegłow, od Minska m: 2½ d: 5

9236. Huta albo Hutta stara wieś d: do dobr i paraf: Osieck w G: Lub: pow: Luk: okr: Garwol: – od Lukowa m: $8\frac{1}{2}$. blisko Wasiliszk Była tu niegdyś huta szklanna wśród rozległego lasu z której domów składających się – dziś osada wyszedł [illegible].

9237. Huta lub Hutta Chlewiska w: d: do dobr i par: Chlewiska w G: Rad: pow: Opocz: okr: Szydłowiec: blisko mia: Chlewisk od Konskich m: 4½ od Radomia m: $6\frac{1}{2}$

9238. Huta ~~lub~~ albo Hutta Jabłonowska w: d: do dobr i par: Mnin, 3/4 m: od wsi Wielkiej Łopuszna, 5 m: od mia: Konskich. d: 5.

9239. Huta albo Hutta garwolinska w: d: do dobr rząd i par: Garwolin w G: Lub: pow: Lukow: okr: Garwol: od Lukowa m: 7½. d: 5.

9240 Huta lub Hutta Komarowska w: d: do dobr i paraf: Komarow w G: Lub: pow: Hrub: okr: Tomasz: blisko Komarowa 3/4 m: od stacyi pocztowej Krynice, $5\frac{1}{2}$ m: od Hrubieszowa. d: 10

9241 Huta lub Hutta Kozłowska wieś d: do dobr i par: Przysucha blisko tego mia: w G: Radom: pow i okr Opoczyn: 3 m: od Konskich. d: 10.

9241 Huta albo Hutta stara w: d: do dobr i par: Goszczewice albo Jezow w pobliskości mia: Goszczewice w G: Radom: pow: Opocz: okr: Konsk: o milę od Konskich. d: 9.

9241. Huta, także Hutta Szydłowiecka i Szydłowska zwana, w: do parafii i klasztoru Szydłowieckiego w G: Radom: pow: Opoczyn: okr: Szydłowiec: niedaleko od m: Szydłowca 5. m: od Konskich. d: 20.

9241. Huta ~~albo~~ Erwolin zwana w: d: do w G: pow i okr Radom: parafii Orońsko, o milę od Radomia. d: 4.

9242. Huta w: rząd: w G: Radom: pow: Opocz: okr: Szydłowiec: par: Mniow, 3 m: od Konskich. d: 6.

9243. Huta dwa domy do parafii Gorynsztkow w G: Rad: pow Opocz: okr: Szydło wieś od Konskich m: 2¾. d: 2.

9244. Huta w: prywat: w G: Wars: pow: i okr: Kozi: par: Bogdanow, od Kozłowa 1½ m: d: 12.

9245 Huta w: d: w G: i po: Lubel: okr: Kazim: par: Baranow, od Lublina m: 2½ d: 24.

9246. Huta ob: Kozłki

9247. Huta drewniana w: d: do parafii Wolica wielka w G: Wars: p: i okr: Kozłow: od Radomia od Kozłowa m: 6. dom: 19.

9248. Huta Kobielska w: S: do par: Kobiele wielkie w G: Warsz: p: Piotrk: okr: Radom: 6 m: od Piotrkowa. D: 5

9249. Huta Kuczarnia [dom] w parafii Kodrąb w G: Warsz: pow: Piotrk: okr: Radom: od Piotrkowa m: 5. Zarówno jest pustkowie [i w tejże samej parafii] Huta zwana z domu jednego składająca się

9250. Huta pustkowie wieś do par: Rzejowice w G: Warsz: pow: Piotrkow: okr: Radom: od Piotrkowa 4 m: D: 10.

9251. Huta stara w: S: do dobr i parafii Zdzary w G: Warsz: pow: i okr: Sieradz: 3 m: od Sieradza. D: 12.

9252. Huta szklanna (~~w 1827~~) wieś S: do dobr i parafii Zdzary w G: Warsz: pow: i okr: Sieradz: 3 m: od Sieradza. D: 16.

9253. Huta szklanna (~~w 1827~~) miasta w 1827. dom jeden do par: Bogdanów od Piotrkowa m: 2. (w G: pow: i okr: Piotrkow:

9254 Huta szklanna pod miastem Kamieńskiem w G: Warsz: pow: Piotr: okr: Radom: par: Kamieńsko, od Piotrkowa m: 2. dom 1.

9255. Huta szklanna [należąca do dóbr i] ~~do~~ paraf: Kobiele wielkie w G: Warsz: pow: Piotr: okr: Radom od Piotrkowa m: 5. D: 8.

9256. Huta szklanna w par: Zwięczowice G: Radom: pow: i ~~okr:~~ Olkus: okr: Lelow od Olkusza m: 6. D: 5.

9257. Huta inaczej Młyn pusty zwana osada prywat: pod miastem Żarnowcem dochód i parafialnej w Gub: Radom: pow: Opocz: okr: Konec: 2 m: od Końskich

9258. Huta Stara i Nowa 2. wsie ~~nal: do dobr~~ [illegible] rząd: a teraz prywat: w parafii Bieliny i Święto-Krzyskiej tego w G: Radom: pow: i okr: Opatów z Stara Huta odległy jest m: 4 od Opatowa i m: 3 od Staszowa, D: 40. Nowa zaś m: 4 1/4 od Opatowa 2 [illegible]

9259. Huta Stara i Nowa 2. huty szklanne nal: do dobr Szczurno [dom 7] w G: Radom pow: [illegible]. 3. m: od Staszowa.

9260. Huta wieś do Ordynacji Zamojskiej [wszystka lasami] w G: Lub: pow: Zamoy: 3. m: od Józefowa:

9261. Huta nowa wieś (podobno w części prywat: a większej do dobr rząd: Ciborze 2 w parafii Ociesęki w G: Radom: pow: i okr: Opatów. 5 m: od Opatowa. D: 11.

9263. Huta Skarzyskowska wieś [i domy] do funduszu edukacyjnego: [illegible do dobr Skarzyskie] w Gub: pow: i okr: Radomskim od Radomia m: 2 1/8 parafia do pobliskiego miasta Skarzyszewa

9264. Huta szklanna w par: Ociesęki w G: Radom: p: i ok: Opatow miejsce dom 1. od Opatowa m: 5

9265. Huta szklanna w: dobrach [illegible] w G: Radom: pow: i okr: Opatow: blisko miasta Stupi dochód i parafia, od Opatowa m: 4 1/4 D: 12.

9266. Huta majdan w: S: w G: Lubel: pow: Krasnys: okr: Chełm: par: Wojsławice blisko tego miasta, 4 m: od Krasnegostawu. D: 32.

9267. Huta szklanna do parafii Łabunie w G: Lub: pow: Hrub: okr: Tomaszow: od Hrubieszowa m: 5 1/2 D: 25.

9268. Huta anglia w: rząd: w G: Lub: pow: Łukow: okr: Garwol: od Łukowa m: 8 1/2 parafia do miasta Garwolina. D: 11.

9269. Huta Błędowska w: S: do dobr i par: Błędów w G: Warsz: [i p:] okr: Czersk: 8 m: od Warszawy. D: 21.

9270. Huta Chodecka ~~w: do:~~ kolonia nal: do dobr rząd: i ~~par: Chodecz~~ Lubieńca w G: Warsz: pow: Włocł: okr: Kowal: 4 m: od Włocławka. parafia do Miasta Chodecza

9271. Huta nowa wieś do ekonomii rząd: Korabiewice w G: Warsz: p: i o: Rawskim. D: 5 od Rawy m: 3 1/2 parafia do Miasta Mszczonowa. D: 13.

9272 Huta stara w. do dobr rząd. Zarąbkiewicz w g. Warsz. pow. i ob. Rawski od Rawy m: 3 1/4 – par. przy do miasta Mszczonowa – D. 13.

9273. Huta Trzebaczewska huta szklanna w par. Lubania g. Warsz. pow. Raw. 3 m. od Rawy. D. 4.

9274a. Huta Wolska w. dz. do parafii Chojnata (Czerniewice) należy do dobr Wola Pękoszewska g. Warsz. pow. i ob. Rawsk. 3 m. od Rawy. D. 6.

9274b. Huta Jurgiewska wieś [illegible] do dobr [illegible] par. Mszczonów g. [illegible] pow. Warsz. [illegible]

9275. Huta podgórna w. przyw. w [illegible] par. [illegible] g. [illegible] ob. Kutnowsk. 3 m. od Kutna [illegible]

9276. W r. 1857 umarł w własnych dobrach Belnie, w pow. Gostyńskim Ignacy Leszczyński, znany w całym kraju jako znakomity agronom. On to pierwszy w okolicy z pomiędzy ziomków dał popęd do oszczędnego zajęcia się administracyą majątku, uprawą roli i zagospodarowaniem porządku, a swym przykładem żywym zachęcony sąsiadów do gospodarstwa postępowego, pomimo powiat Gostyński w rzędzie pierwszych w Królestwie. Wieś Belno, nie przechodząca 30. włok n. p. z 300. ludności, wyglądała jak porządne niemieckie miasteczko. Tu cukrownia, gorzelnia, olejarnia, tam zabudowania a w nich chów bydła, owiec szlachetnych ras, tam ogrody, szkółki drzew, pól, piękne zagajniki, wszystko w [illegible] obrazy stanowiło jako zakład wzorowego gospodarstwa. Ten polski Thaer [illegible] patrz pod 9291.

9277. Bolonie przybyli z Węgier i zabrali całe góry aż po sam Biecz [illegible] pod swoje dziedzictwo. [illegible] na Nowym Targu, Środniej Wsi, Florence i dalej aż po sam Biecz, [illegible] Galicyi w Krakowskiem i Sandomierskiem. Za czasów Zygm. Aug. [illegible] przywilejami [illegible] i zapewne [illegible] w [illegible] aż do końca panowania Zygm. III. Wtedy to nastąpiła wielka zmiana. [illegible] oni bowiem [illegible] na łono kościoła i stali się najgorliwszymi katolikami. Główny [illegible] był Piotr Bal pierwszy podkomorzy Sanocki. On to całą familią [illegible] z kilkudziesięciu głów [illegible] wprowadził [illegible] nawrócił na [illegible] i [illegible]. Tak pięknie [illegible] wszystkie gór i [illegible] miasteczko Bałogród, wzniósł w niem zamek [illegible]. Za jego pomocą całe góry Sanockie na zawsze [illegible] a [illegible] włóczęgów i zbójców w sto lat później okolica Bałogrodu. [illegible] się [illegible] szlachtą [illegible] i ludem, [illegible] konfederacyi Barskiej [illegible] schronienie tu w górach [illegible] z [illegible] okolic Bałogrodu [illegible] szlachty zbrojnej.

9278. Stadniccy – rozpoczęła to familija w ziemi Sanockiej. Po upadku [illegible] całe ich [illegible] fortuna przeszła w ręce Stadnickich. I oni to za panowania Zygm. III. [illegible] na Żmigrodzie, Łańcucie, Lesku i [illegible] majątków, [illegible] na dwóch [illegible], [illegible] prawie wojny domowe z Herburtami i Drohojowskimi, a na [illegible] Leskim chwiał się nawet pod jakiś czas króla, aw stawny Stanisław, zwany Diabłem, który [illegible] całą prawie Europę sławą swojego junactwa [illegible] z najgłówniejszych filarów rokoszu Zebrzydowskiego, a [illegible] w wojnie domowej [illegible] Maksymilianem. Jakkolwiek Stadniccy [illegible] między sobą [illegible], [illegible] oni wszakże o wiele [illegible] w tych to stronach

[illegible] Radom od [illegible] m. 8. [illegible]

54

oświatę europejską i miłość krajową złączyli, zjednali sobie licznych przyjaciół i stronników między braćią szlachtą. – Za ich to wpływem strawionym w wasnych (?) nawet zręczne osiadłe tu rodziny poczęły się (?) za panowania Zygm. III rody już znane gdzieindziej Wrzabitów–Łaskowskich, Gryffów–Bobrowskich, Jastrzębców–Śmiełskich, Lelliwitów–Jurasowskich i gorskich.

9279. Umiłującemi można to było familią w ziemi Sanockiej, gdzie z których jeden na Sobniu jaśniejący za czasów Zygmuntowskich najwyższe wśród świetności. – Gdy w Polsce zaczęło się roztrwonienie nowowierstwa, Sobieński zachwiał się w wierze i stąd się niebacznie gorliwy nie tylko dla apostatów i różnowierców ale nawet dla wszystkich gorliwo niespokojniejszych duchem pod [illegible] – Skutkiem swarliwej tej anarchii upadł dom Umików w ziemi Sanockiej a w miejsce ich przybyli Stadniccy (czytaj wyżej Notę 9278) 1756

9280 W Nowytkwiej (dobrach hrabiego Krasińskich) pod Węgrowem istniała we 1857 fabryka serów limburgsko–szwajcarskich na większą skalę urządzona która wyrabiała tego wyrobu do dwóch [illegible] po. [illegible] tysięcy funtów rocznie

9281. Zakłady górnicze w Grodźcu, Dr. Rady Stanu Ciechanowskiego (1857) gdzie jest kopalnia węgla na miejscową potrzebę i kopalnia galmanu do 12000 pudów czystego produkującego – i fabryka cementu naturalnego w pięciu piecach warzony / x fabryka cementu sztucznego Portlandzkiego (w Grodźcu) w Kóźle pod Stawkowem zatrudnia 450 robotników i 3 machiny parowe o sile skierowanej 40 kilku koni.

9282 Jacek Wolski właściciel dóbr Bedlno w Opoczyńskiem znany czytelnikom korrespondentem rolniczym, z licznych a zawsze praktycznym naukowych artykułów, który obywatelskie wielkiej cnoty ku przysłużeniu się przez pismo publiczne ogłasza.

9283 W dobrach Twardowice w P. Olkuskim z Ludwika Grabiańskiego otworzona w roku 1855 r. przez kopalnie rudy żelaznej, galmanu i glinki ogniotrwałej.

9284. W dobrach Mijaczów P. Olkuskiem Adolfa Kempnera mieszczącej się fabryka żelaza która w pięknych bryłach wciela się na wystawie płodów krajowych we 1857.

9285. We wsi Zagórze w P. Olkuskim otworzone zostały od r. 1838 dwie kopalnie węgla kamiennego Ukoszek i Wiwerka do Wilhelma Hordliczki obecnie (1858) należące) których cała produkcya zużywa się w miejscowych zakładach górniczych.

9286. W Serocku w pow. Lubel: (r. 1857) Są fabryki stali, gdzie jest stalownia, 2 piece do cementowania stali, fabryka kos o 23 ogniskach, jeden piec kupolowy do przetapiania żelaza;

9287. Fabryka żelaza w Rzuchowie w pow. Opoczyn. do Andrzeja Krigera należąca a założona 1835 r. wydaje rocznie (1857) do 35,600 cetnarów różnego żelaza.

9288. W Rudzie Maleniedzkiej pod Końskiemi są 2 wielkie piece, walcownia, pudlingarnia, fabryka gwoździ i fryszerki dawnym trybem wyrabiające żelazo. Produkcya roczna do 100,000 pudów różnego żelaza.

9289. Huty cynkowe Jadwiga we wsi Zagórze w P. Olkus: Wilhelma Hordliczki istnieją od r. 1843 pieców czynnych było w 1857 = 14. Produkcya tego cynku doszła rocznie 21.124 pudów.

9290. We wsi Rogoźnik w P. Olkuskim istnieje od r. 1807. kopalnia galmanu produkująca rocznie do 24.980 cetnar. galmanu. Nabyta ona w 1857 podobnie jak poprzednia do P. Wilhelma Hordliczki

9291. Jednocześnie prawie umarła w Warszawie małżonka ś. p. Ignacego Leszczyńskiego Urszula z Zaborowskich — ś. p. Ignacy Leszczyński pierwszy w Gostyńskiem wziął się do gospodarstwa postępowego przemysłowego. W przeciągu lat kilkunastu pracy zorganizowanej i wytrwałości swoim nie pokaźny majątek swój (Belno) dźwignął. Kilka set włók ziemi majątku przedawał, natomiast okupując mu przeszło 15000 Rs. dochodu czystego (w r. 1836.) Dziś (1857) Belno zamieniło się w osadę bogatą w której 300 przeszło ludzi żyje w dostatku, ~~a kwiatów~~ dworu ~~w porządku czystości~~ bo przykład tego piękne wydaje owoce, wzmagając zamożność ~~między włościanami~~ całej miejscowej ludności. Na targi jak do miasta, z okolicy zwożą tu produkta. W Belnie pierwsza w Gostyńskiem stanęła cukrownia. Belno najpiękniejszemi ruszeniami było zaszczycone.

9292. Znany u nas w kraju znakomity gospodarz rolny i pobudzający naprzód do uprawy gruntów szczególnych Jacek Lipski w [illegible] dóbr Skępe w Kor. Opoczyńskim (1.8 57/58) [illegible] Dombasla wzorowo budowane, że wszystkie u nas są w najpierwszych miejscach [illegible] się do rozmaitych gruntów

9293. W r. 1857, otrzymał w Kielcach, w Kujawach Janiszewie w Ko. Sieradzkim pobudka płużyć narzędzi śląskiemi, pielników i innych t. p. prac Wacława Wydorko zatoczona [illegible] na wystawie Zduńskiej w 1858 medal srebrny —

9294. Dobra Zbytorzyce w okr. Wartskim o mil 2 od m. Łęczycy, mila od miasta Dąbie, ~~milę~~ od miasta Uniejowa —

9295. Hutki ~~lub Hutki borowe~~ wieś St. w okr. i G. Kal. par. paraf. Rajsko o 1½ m. od Kalisza. d: 5.

9296. Hutki lub Hutki borowe wieś do dóbr rząd. Rabsztyn par. okr. i pow. Olkus. gub. Radom. o milę od Olkusza dokąd i parafija — dom 3.

9297. Huty i Kuźnice albo Huty Stare nad rzeką Pranową. Pozostały w r. 1802. Z najpiękniejszego kamienia w kraju z przedniej osady [illegible] powiecie położonej o 1½ m. od Olkusza a podobnie i innej wsi 3.

9298. wieś do ekonomii rząd. Grostków par. Filipowo w G. Aug. pow. i okr. Sejny, 8. m. od Sejn. d: 8.

9299. Hutta wieś rząd. w G. Aug. okr. Dąbrow. i pow. par. Sumałki, 4. m. od Sumałk. d: 3.

9300. Huzarek nomenklatura do dóbr rząd. par. Wojków w G. Warsz. pow. i okr. Sieradz. 4. m. od Sieradza. d: 2.

9301. Dolina Nidy rozgraniczająca Krakowskie. Trzy gorzyste powiaty: Miechowski, Kielecki i Stopnicki, przerzynając rzeką Nidą, położone z upodobaniem od natury, liczyć się mogą do najbogatszych w kraju. — A Nida biorąc początek z okolic Węgrzynów w okr. Jędrzeja, płynie między górami w stepie lasem mil 9. a zakręcając około trzy razy tyle — tworzy wszędzie malownicze widoki i ~~przedstawiające swoją~~ skarby przyrody — ~~Znane~~ Przyległe obszary bogatej ziemi rzeki na podgórskich krakowskich [illegible] ~~swojej~~ pszenicy: wszystkie i czynne [illegible] tak w dolinach życiu lichemu ~~grunty~~ były i ~~[illegible]~~ niebo miasto i [illegible] Serów Pinczowskim [illegible] wozie życie Chmielnika wiezione do Warszawy —

Nida po Narwi, jest najspławniejszą rzeką w Królestwie. — Przepływając w swoim bogatych okolicach, oprócz płodów rolnych i innych innych artykułów do wyprowadzenia marmurów chęcińskich, wapna i gipsu, które niezmierne pokłady znajdują się między Buskiem a Wiślicą. Wpływa pod Nr. 9306.

9302. Pomiędzy Motkowicami, Smułkami a Górą Pacanowską, rozpościera się równina niezmiernie obszerna — Motkowice okazała majętność Kr. Lanckorońskiego, dawna siedziba hetmańska, gdzie jakkolwiek już nie ma dawnej świetności i przepychu, ale pod rządnem gospodarstwem, przemysł i skarbowe w polepszeniu

dobr obszernych, w których przez pułapu z budowlami gospodarskiemi murowanemi, wsie mają schludny pozór, widać w nich porządek i dobry byt włościan; grunta starannie uprawione, drogi wyprostowane, itp.

9303. Na brzegu Niemna (pod Prenami) leżą, ogromnej wielkości kamienie jak pomniki, wyciągnięte tam ze środka rzeki przez [illegible] kazała zeszłej wiosny [illegible] [illegible].—

9304. Do ochrony brzegu Wisły od rwania, właściciel dóbr Oblekonia, obmyślił sobie nader prosty sposób, skuteczny i tani, bierze od brzegu ku środkowi rzeki poprzecznych płotków z chrustu, które tamując pęd wody przy zwolnionym jej biegu osadzają po za sobą piasek i tworzą naturalne wąpy a tym sposobem ochraniają brzeg od podmywania przez Wisłę. (1857)

9305. Powyżej miasta Kazimierza, koło Piotrowina pod Zakrzewem spław na Wiśle jest dosyć niebezpieczny. Rzeka pod tym miejscem szeroko, więcej niż sto [illegible] rozlana, dostarczyła, pracując wszędzie, wyrwę [illegible] od tego przekopu, który ściśnia [illegible] [illegible] zarosła. Tym sposobem utworzyła się tu głębia niezgruntowana i pęd wody tak silny, że statki wodne ze strachem to ~~[illegible]~~ *[illegible] i [illegible]* niebezpieczne miejsce przebywają.

9306. Rzeka Nida na statki i głębokie łodzie i jest prawie przez całe lato spławną dla tego, że ona innych przeszkód jak tylko zmienny stan wody w górach na przestrzeni od Kazimierza do Zbilic ~~[illegible]~~ gdzie dobrze wodę unosząca trwa do trzech tygodni, potem stan jej równa się do 1½ sążni głębokości, dalej od Zbilic do Rzgowa ma 2. stopy, od [illegible] aż do 40 stóp, a w którem trzyma się w pełnym korycie. Od Pińczowa aż do Nowego Miasta wraz [illegible] woda i zięblaga pewna z [illegible] wody ~~[illegible]~~ utrudniają [illegible], spław 2. przeszkody, to jest i młyńska pod Mniszkiem i [illegible] w Krzyżanowicach. Dla tych to głównie przeszkód, ~~spław~~ większego statku nie [illegible]; dotąd (1857) nie jest [illegible] [illegible], ani żadnych [illegible] rybackich, chociaż rzeka jest nadzwyczaj rybna i obfituje w rozmaite gatunki ryb.

9307. Dolina Stopnicka, jedna z najżyźniejszych w kraju, sławna z gruntów ornych jak i łąk, składających się z [illegible] [illegible] z gipsem, wapnem i gliną, ciągnie się wzdłuż powiatu od Nowego Miasta aż do Buska. Na przestrzeni tej mieści się kilkadziesiąt wsi z położeniem, [illegible] się [illegible] [illegible] przez [illegible] [illegible] Wisły [illegible], przez które [illegible] [illegible] przeprowadzenie. — Zamierzone jest (1857) rozszerzenie i skanalizowanie tej rzeki dla [illegible] [illegible] do Wisły rozlicznych płodów tej bogatej okolicy. — Zbawienny ten plan postanowił wykonać *właściciel dóbr* znany znakomity ziemianin, hrabia Adam Potocki, który nabywszy niedawno dobra Pacanów zamierza połączyć te wspomniane klucze z obszernemi dobrami swojemi [illegible]. Urządzenie tej nowej linii komunikacyjnej przez część nadwiślańską (1857) [illegible] majątków prywatnych nie małe korzyści dla powiatu Stopnickiego i przyległej części Sandomierskiego.

9308. Lubnica miejsce historyczne w krakowskiem dziedzictwo Adama hrabi Potockiego znakomitego z wielu względów męża (1857) [illegible] [illegible] przykładu się do wzrostu postępu i pomyślności publicznej (

9310. W Opinogórze są obszerne plantacye morwy, z których widać się, były wszelka pomoc ... co do wychowania jedwabników. Na usiłowaniu Spółki Jedwabniczej, szczodrą chęcią ze strony ordynata Wincentego ks: Krasińskiego Jawnemu 2. (1857)

9311. Słupia wielka wieś do dóbr Pacanów należąca gdzie

9312. Pod Sichowem zjazd z góry do gaju po czystej glinie wcale mokry, jest trudnym do przebycia gospodarstwom, a o kilkaset kroków stamtąd dalej ku dworowi, na gruncie złożonym z mieszaniny gliny z piaskiem, w każdej porze roku, droga naturalna jest doskonała tak, równo, na czas suchy jak i mokry i materyał się nie zużywa tyle ile kamień wapienny

9313. W dobrach Krzeszowskich mających przestrzeni 2000. włók w nich, hr: Adam Potocki przedsięwziął urządzenie tych dóbr, najpierw zaczął od polepszenia bytu włościan przez oczynszowanie ich od lat 25. sposobem próby, założył szkołę wiejskie, szpital dla chorych włościan, fabrykę sukna z ... (urządzona w 1853) w Rytwianach, kosztem 1,500000 złotych, wymurował drogę bitą do Liburni i przedsięwziął kopanie kamienia na ... obszernem porządku, stosownie zaprowadził wszelkie ulepszenia i nowe urządzenia nadające dobrom tego charakter ... Mało jeszcze ... krajowcy ... wyróżnia się w tym względzie ... przedsiębiorcy: Krakowianie Adam Potocki, Andrzej Zamoyski, Władysław Branicki.

9314. Z całego Kraju, Krakowskie u nas, pokryte górami zawiera jedni w sobie rozliczne bogactwa, bardziej rozpoznawane być powinno niżeli inne strony. Są tam wprawdzie gdzie już ... rozlicznie wzruszono zakłady przemysłowe w których ... ruch ożywcze, gdzie już znaczne wyrobiono w obrót kapitały, ale też to pobudzić tam jeszcze do zrobienia; ... tu mających ... u nas mogłoby ozdobić swe skronie wieńcem obywatelskim ... biorąc wzór z przytoczonych przedsięwzięć hrabiów Adama Potockiego, Andrzeja Zamoyskiego, Władysława Branickiego.

9315. Piotr Frendzel majętny obywatel Poniemonia za czasów ministerstwa księcia Lubeckiego przedsięwziął oczyszczenie własnym kosztem koryta Niemna na ... milę od Poniemonia do Kowna, celem otworzenia przystępu statkom ... do ... nadbrzeżnych. Kamienie znacznej wielkości tam wydobyte z koryta rzeki, ... w ... ... po ... ... koło ... dla osłony ... od kry lodowej ... [illegible] Cesarz Alexander I. w przejeździe przez Kowno; ... prosty i nie kosztowny sposób wydobywania kamieni ... przynoszący ... dla kraju (jeżeli się nie mylę) ... P. Frendzlowi ...

9316. Antonina z Załęskich Linowska jedyna córka wygasłego w obywatelstwie pamięci ś.p. Błażeja Załęskiego, Kapitana b: Wojsk polskich ... Warszaw: a później Obywatela ziemskiego w dobrach własnych (Linowskich) Ziemblice w Kr. Miechow: przed laty kilkunastu zmarłego - ...

potomstwa, zakończyła linię dawnej rodziny szlachty polskiej, pełnej cnót religijnych, familijnych i społecznych. –

9317. W Malenin sadzie (w 1857.) fabryka gwoździ maszynowych. –

9318. Folwark Faszczyny pod miastem powiatowem Rawą – mający zabudowania i grunta około 6. pr. włók (dziesięcin 97.)

9319. Konstanty Świdziński mąż niepospolitego serca i nauki, poświęcił całe swe życie na skrzętne zbieranie książek polskich, rękopiśmiennych dotyczących historyi i prawa, przedmiotów archeologicznych, obrazów, mapp, rycin i t. d. z których przy końcu żywota utworzył zbiór niepospolitej wartości, mający stać się skarbem nauki dla ludzi, którzyby zeń umieli korzystać – Ob. Sułgostów w Opoczyń.

Piotr i Ludwik Świdzińscy, bracia przyrodni s. p. Konstantego, tudzież Izabella z Pomianowskich Kochanowska, po siostrze ich córka, rozpoczęli kroki prawne o unieważnienie testamentu. –

9320. Widzieliśmy na wystawie w r. 1857. materye jedwabne pochodzące z fabryki P. Woroniskiego w Lipkowie pod Warszawą które zalecały się piękną i sumienną robotą; a dały miarę o zdolności i pilności tego fabrykanta. Pracą i oszczędnością doszedł on do tego że dziś (1857) posiada 30. warsztatów Jacquarda, przez specyalnych do gładkiej tkaniny. W r. 1857. zatrudniał 40 ludzi wyrobami swoich przez siebie ukształconych i wyprodukował w ostatnich latach za 20000 Rs. towarów (z rapportu o wystawie)

9321. Na połnocno-wschód Mławy mia: okr: Płońskiego rozciąga się znaczna przestrzeń Mazowsza, zwanej Zawkrzyńską między szerzawą. Należą do niej parafije: Janowiecka, Grzebska i Wieczwnińska. Uboga to strona pod względem gleby i kultury, wyjmując tam same piaski i jałowce wyjąwszy w okolicy Bielawy, Grzebska, Kuklina gdzie gleba jest lepsza. Część ta Mazowsza nazywa się u nas Pobożem albo Pobocem, a szlachta osiadła na niej od dawna zowie się Pobożanami lub Pobocanami. Początek tej nazwy tłomaczą sobie różnie krajoznawcy nasi. Jedni powiadają że Kiedrod książe Mazowiecki, niepokojony napadami Prusaków osadził w tem miejscu ubogą szlachtę, włożywszy na nich obowiązek wojowania pogańskiej dziczy – Inni przypisują to Jagielle który w 1410. idąc tędy na Krzyżaków, pod Grunwald, ktorych na tę wojnę powołał a walecznych szlachectwem i gruntami obdarował. – Inni wreszcie wyprowadzają tę nazwę od znajdujących się tu między rozległemi borami, w których ze gleby wytrzebiono i tu się usadowiono, więc owe osady nowe założone na leśnych karczunkach nazwano Pobożem czyli gruntem po borze powstałym. (z Korrespondencyi Płockiej, Kurj: Codz: z 1857.)

9322. Jenerał-Major Inżynierów Smolikowski 1. mianowany w 1857. Naczelnikiem Okręgu XIII. Komunikacyi. –

9323. Cała Krajina z Radziejowskiem które się na tonie Kujaw nasadowiło, niemniej Mazowsze Płockie, ziemia Dobrzyńska i Chełmińska, stanowiły między sobą, odrębne ciało w naszym państwie (w Kroł: Pol:); bo od r. 1207, dostawszy się w udziale Konradowi bratu Leszka białego, przez 300 lat z górą należały do rodziny książąt Mazowieckich na Płocku a później i w Warszawie panujących. – Dopiero ze śmiercią Janusza II.º na którym wygasła linia Piastów w Polsce, Płocka tych książąt dotkniony, wielonią zostało, co miało

mujące pono 1526 r. za Zygmunta I. Króla, Mazury prawo z Kujawianami w ścisłym między zostawały stosunku. —
Kujawy piękny to [nadpis: urodzajny] kraj, bogaty w gliny a próchnicę — najpiękniejszy pasu od Niesławy przez Kaliniowiec, Brześć, ku Kowalkom i Lubrańcowi, gdzie piaski a gdzie mięsiste i wydmy wokoło się dają. Ładne też i pełne życia dziewczęta i również ładne i pełne a gwarliwe miasta gdzie porządek i czystość i prawdziwie niemiecki ład widać się daje szczególnie w Nieszawie której główną a nie postednią ozdobą jest starożytny kościół parafialny; Klasztor XX. Franciszkanów, na wyniosłości wśród miasta wzniesiony, schludnie utrzymany, i gmach niedawny kancelaryi celnej nad brzegiem Wisły. Brześć Kujawski był niegdyś stolicą obwodu tegoż nazwiska. Dziś również w nim starożytne kościoły i więzienie karne, które wjeżdżającym do miasta od strony Lubrańca, pomiędzy groźnie nad całą w tym punkcie doliną. Przy Brzeście ogromna jest przestrzeń czarnoziemu. Włocławek od zainstalowania na stolicę powiatu ciągle się wznosi tak, w ściśleszych swych granicach, więcej jest ożywiony i ładniejszy. Oprócz starożytnej katedry, pałacu biskupiego, kilku większych szpitali, Włocławek nie ma nawet gmachów o znakomitszych rozmiarach, ale wszystko jest rozmaite, udatne i pełne harmonii a myśli, głębiej; te różnorodne facyjatki, ozdobne parkany, przysłówki, gotyckie ornamenta i łotnica która udaje fantastyczniejszy styl. —

9324. W Pukle i Ciebłowicach (z Korrespondencyi Warszaw: Gazety z r. 1857) zrywem Rawskim (1857) są zakłady wapienne pod Tomaszowem.

9325. dobra Trzepnica o milę od starej kolei żelaznej [nadpis: Warsz.-Wiedeńskiej] Gorzkowice.

9326. dom Ossolińskich pierwszym sprawami ewolucyi, który w wieku 18. mnóz główną nad całą szlachtą Sanocką przewagę.

9327. dobra Zbylczyce w okr.: Wartskim, o mil 2. od m.: Łęczycy, mil: od m.: Dąbie, tyle od Uniejowa — gdzie były w 1857. liczbą na inwentarz z powodu zwinięcia gospodarstwa.

9328. Jan Leśniewski dziedzic dóbr Kuczyna w okr.: Tykocin: [illegible] nowszy ten obywatel, dawniej pobierający nauki w Instytucie gospod.: Wiejskim: w Marymoncie, jako najpierwszy zapisany w poczet uczniów od wznowienia tego zakładu, w skutek tego przejęty przywiązany do niej. Jako zamożności, złożył w r. 1857. do Banku polskiego Rs.: 3000. w listach zastawnych tytułem darowizny na fundusz wieczysty dla Instytutu ażeby od tej summy procent na stałe obracanie jako stypendyum, na utrzymanie jednego ucznia w Inst.: G: W. i L: w Marymoncie. —

9329. Złotoki s. p.: Ignacy Leszczyński złożone zostały na cmentarz sprawy nek w parafii Sokołów do której i wies Bielno należy.

9330. Cukrownia w Potrzęsnie o 40 mil w Warszawy odległego (Tytusa Wojciechowskiego) — jako w okolicy ludnej [nadpis: wtórnej w Lorge na mazowszu], które [illegible] znaczną ilość rąk na potrzebę mieszkańców od niej zakupuje, a dzierżawi i blisko wolnym mielą takieraz i zaopatrzony a ostatni w ostatnich latach w rafinerya — [i a nie mniej dla budowy kominnej; prze tym stan drugi ocalonej do przebycia —)

9331. Wieś Stasiówka w obw: Włodaw: mieszkańców: 723. prócz 261. czyli dwadzieściu 362. byłą w 1856. do zniesienia z wolny [illegible] –

9334. Ludwik Tęgoborski syn Walerjana h: Trzemiona Rzeczywisty Tajny Radca, Członek Rady Państwa, w 65. r. życia zmarły dnia 11. Kwietnia 1857. w Petersburgu, a 6. Lipca t. r. na cmentarzu Powązkowskim pochowany. Wydał wiele dzieł w języku francuskim jako to: O siłach produkcyjnych Rossyi – o spokojnem wykształceniu Austryi, o finansach austryjackich, i wiele innych.

9335. Od ~~Radziejowic~~ do Rudy Guzowskiej pod Radziejowicami wyprowadzony została (prywatna) droga konna żelazna, która kosztowała [illegible] bez [illegible] towarzystwem, w r. 1857. przyniosła już [illegible] 20000 Rs. Znaczna to summa dla osoby prywatnej. – Tym obywatelem, który tak zjednał dla siebie miłość i szacunek wszystkich szlachetnie myślących ludzi, jest P. Krasiński Adam, który nic nie szczędził aby przyjść w pomoc ogółowi, aby wskrzesić dobry byt mieszkańców M: Mszczonowa

9336. Olkuskie około Dąbrowy gdzie są ogromne kopalnie węgla i fabryki [illegible], jest jedyna może część kraju w której widać co krok ślady już rozwiniętego przemysłu. Jak szeroki okiem, dokoła dymią się kominy fabrycznych zakładów. Olbrzymie pokłady węgla kamiennego odkrywają gdzieniegdzie, owdzie kopią galman, tam znów w [illegible] płonącej wieczystym, prawdziwie piekielnym ogniem, przerabiają go na cynk; owdzie znowu napotkasz nowo wzniesione fabryki krajowego cementu. A wszystkie te minerały, ukryte w głębi ziemi, pokrywa żyzna gleba porastająca bujnem zbożem i trawami, a śród malowniczych krajobrazów, rozpościerających dokoła obszerny widnokrąg, widać obrosłe drzewami góry, jodłowe lasy, baszty starych zamków, a jeszcze dalej, wyniosłe [illegible] gór Karpackich, zamykające cudny widok.

9337. We wsi Kobile istnieje od r. 1853. zaprowadzona fabryka cementu znanego pod nazwiskiem Ryneski Cement która już dziś (1857) przynosi właścicielowi czystego dochodu około 6000 Rs. Druga także fabryka cementu krajowego na sposób angielski, portland-cement, założona w r. 1857. w Grodźcu zatrudnia 200. robotników i może produkować około 30000. beczek cementu, ale dotąd nie przynosi żadnych korzyści. Przedsięwzięcie to drugiej Radcy Stanu Lichanowskiego, wymaga dobrowolne skutki nad [illegible] innych okolic, nie widać tam niczego, braku, ale przeciwnie dobry ich byt cieszy [illegible]. Góra Św. Doroty w Grodźcu ~~[illegible]~~ kraju w obrębie [illegible] jest podobno najwyższym punktem w Olkuskiem. Na tej górze stoi kaplica murowana z wieżyczką; oprócz w dnie odpustowe, gromada ciemna [illegible] tę górę i świętyni nawiedza. Oprócz wstępu prawdziwości [illegible] od dawna huta cynkowa, produkująca bardzo wiele (z Gazety 1857)

9338. Stary w ruinach leżący zamek Będziński, jest to jedna z ciekawszych ruin – Kazimierz W. odbudował z drzewa istniejący nad r: Przemszą w 1358, który następnie był kilkakrotnie miejscem zebrania Sędziów i walnych traktatów (w latach 1434 i 1589). Lud kamienistowny (w Olkuskiem) żyje w dostatku i pięknością, strojów i porządkiem [illegible] przewyższa o wiele ciemny naszej ziemi okolice z wyjątkiem Kurpiów [illegible].

9339. W Olkuszu zalane kopalnie srebra zamierzają osuszyć górnicy Dąbrowy według planu [illegible] naczelnika Pana Hempel.

9340. Fabryka papieru w Sopliu w okr: Zawichost, 4 wiorsty od m: Głowna i tylko od szosy, przy dobrej i zawsze dostatecznej wodzie, założona, i na wyroby w dawniej jak 30 lat istniejąca, zgorzała w 1857. Za sprawą zaś drutów fabrycznych

9341. Karol Trzaskowski b. major Wojsk pol. Kawaler orderu w wieku lat 78 zeszedł z tego świata w dn. 13 Sierp: 1857. we wsi Drużbiny Rustowice pod Gostyninem — pochowany w parafii w Łąkach

9341. Na pamiątkę Xiędza Piotra Skargi męża słynnego potęgą słowa i cnót świętości, który pierwszy spełnił Grosze swoje miaz za rodzinne, domem schronienia dla niezamożnych starców i kaleków nowo wzniesiony w r 1857. w pomienionym mieście szpital naczelny Piotra otworzony został —

9342. s. p. Antoni Kunel pułkownik b: Wojsk pol: mia w małżeństwie Teofilę z hrabiów Załuskich zmarłą w Krakowie r 1857.

9343. Jerzy Leszczyński właściel wsi Belno, znakomity agronom zatożył pierwszy w kraju gospodarstwo wzorowe. Pracował on z pożytkiem dla swej ziemi, onto pierwszy wskazał jak ziemia naszą potrafi odpłacić za staranie tym który jak on rzetelnie chodzić koło niej z pracą rozumną, wytrwałością i poświęceniem

9344. Liszków mała wioseczka leżąca w dalekim, aż po zastroniu na ogromny gonie który stopy obmywa Niemen — Liszków za polskich czasów był z porządku miasteczkiem — Biskup Wileński Zenkowicz dn. 12 Marca 1759. udzielił konsens. rządom miejskim. na wyfundowanie w Liszkowie bożnicy; ten idzie koleją wielu polskich miasteczek, coraz więcej upadał, lub że w końcu zeszedł do rzędu wiosek. — Zygmunt III nadał te dobra [illegible] Aleksandrowi Księciu [illegible] jako wynagrodzenie znakomitych usług wyświadczonych krajowi — Następnie te majętności Mikołajowi Frąckiewiczowi Radzimińskiemu Który tu zatożył w r 1629 kościół parafialny drewniany ubogi pod [illegible] S.° Jerzego męczennika, zaś należą na fundusz uniwersytetu pożytku wieś Lipiński — Od Radzimińsk: [illegible] Liszków Jeremi Kraski wojskowi Grodzieński który zatożył tam r 1694 nowy murowany kościół S. Trójcy wspaniały dla Zakonu, ozdobny malowanymi obrazami i oddał w r 1697 w zarząd Xięży Dominikanów całe dobra Liszkowskie. — pod warunkiem [illegible] Lat, sto zostawili w spokojnem posiadaniu dóbr pomienionych, dopiero około r 1794 Józef Sulistrowski majątku Litewski zrodu Jerzego Kossty, udzielił się z powodu spadkobiercy, gdy tymczasem wypadki z r 1795. oddały pod panowanie pruskie z nim Liszków, leżący za Niemnem, dostało się pod berło rosyjskiem. Wkrótce Sulistrowski nieruchomość dochodzić procesu swych na drodze sądowej, a po śmierci jego już [illegible] obowiązująca, która zmarła w r 1818. Kompletu ... z ... Kol: ... który wypłacony należną summy całą zapłaty dawną Drużbinę Kossty. Od tego czasu dobra Liszkowskie bezwarunkowo stały się własnością zakonu. Po zniesieniu klasztoru w prowincji upadkiem gorszego, parafia pomnożona została w 1812 do klasztoru Dominikanów, który raz ... tu ... ... zostało. Około r. 1836, zatożono tam pierwszy w Król: pol: instytut Xięży Demerytów, czyli Xięży, zdrożnych których w pokucie i ciche rozmyślanie naucza w tym zakładzie nowy duch i ...

Na drugim brzegu Niemna wprost włościom Lizkowskiego leżą Druskieniki
sławne zakładem wód mineralnych, które ściąga corocznie latem porę wiele
osób, szukających tu polepszenia zdrowia.

58

9345. Paweł Straszyński biskup dyecezyi Augustowskiej — umarł przed
1849. Świetlem umysłu, wielkością duszy, energiją w wykonywaniu
obowiązków sługi ołtarza i obywatela, świecił on w naszym Kościele tym
wysokim dostojeństwem — Jak głębokiej nauki, jakiej umiarkowania i łago-
dności w rządach, jakiego był wspierania dla biednych Ks: biskup Straszyński, niech
opowiedzą wszystkich co go znali, nim wejrzy do archiwum dyecezalnego.

9346. majętność w Brzostowce pod m-ią: Tomaszowem Mazowieckim
leży na jednej górze z majątkiem Biało i Ciebłowice — w r 10. Jan. 1857 Brzo-
stowka przeszła na rzecz JWW: Ostrowskich hrabiów Dziedziców Tomaszowszczyzny.

9347. Dobra Mutwica z przyległościami w Okr: Włodaw: od r: Bugu m: 4. od
szosy Brzeskiej m: 5. tylko od miasta handlowego Międzyrzeca, składają się
z folwarku rezydencyjnego Motwicy i wsi tegoż nazwiska, oraz z folwarku
Dubowe i wsi drobnej Pokorylki — Rozległość tych dóbr wynosi włók chełm: 175.
mor: 12. czyli dziesiatyn 2631. w tej rozległości lasy mają [korzystny w 1857] ordynaryę ... budul-
cowy na sprzedaż, a tych obszarów wynosi włók 43. mor: 52. gleba ziemi w części
pszenna klasy 2ej a w części żytnia klasy I. i IIgiej — Łąki gruntowe i błotne
pastwisk obszerne — gospodarczy ... 54 — Dwór rozległy z ogrodem angielskim
i fruktowym, zabudowania dworskie ... w większej części murowane pod dachówką,
wszystkie zaś w ogóle budowle włościańskie w dobrym stanie. Zyta pod sto
majątkiem jeszcze nieuregulowana i pod krótkim względem reprezentowana.
Sprzedaż miała nastąpić w 1857. przez przymusową sądową licytację od Summy
Rs: 57000 jako 2/3 części szacunku 1857/12

9348. Dobra Kosznin nad rz: spławną Wieprzem, przy szosie Warszawsko-
Lubelskiej, na 100.tej wiorście od Warszawy.

9349. wieś Wierzbka z folwarkiem Wielopole w pow: Sandom: o wiorst 7.
od m: Iwaniskagóry pod stacyą pocztową, obejmującej rozległości około 20. włók
miary nowopol: czyli dziesięcin 600 ziemi na potrzebę miejscową wystarczającej,
z młynem wiatrakiem — była w 1857. wolny ... do sprzedania

9350. wieś Turowo odległa od stacyi kolei żelaznej Warszawsko Częstochowa Poraj o wiorst 10. w r. 1869. odkryto tam rudę żelazną.

9351. Szlachectwo Petrakowskiej obchodziło w dobrach Kraśnik pamiątkę 25.
letniego związku przyjaźni małżeńskiej — Dnia zięcia JW. Szlachetnego zabrzmiał
w tym dniu weselem i radością

(1857)

9352. W dobrach Czarkowie, dawniej własności Książąt Radziwiłłów, dziś
będących w posiadaniu bogatego Obywatela, istniała kopalnia siarki produku-
jąca znaczną jej ilość; kopalnia ta około r. 1845. zalaną została i aż dotąd (1857)
znajduje się pod wodą. Z niej to dawniej fabryka wyrobów chemicznych pod
firmą Hirschman i Kijewski zakupowała w znacznej ilości siarkę i rudkę.
Baranówka sprowadzała produkt do Huty 71 Ludzi Korrespondenci donieśli, że
maszyna parowa o sile 40 koni tylko dostarczona do osuszenia kopalni
Czarkowskiej, i spodziewać się należy że ułatwi dla dobra własnego i ogólnego
zajmie się osuszeniem tej kopalni: która jako jedyna w kraju (na innych
pod względem na wzrost krajowego przemysłu)
na zastanawia uwagę.

9353 dobra Krasne o 3 mile od m: Pułtuska gdzie sprzedane były w d: 15 września r. 1857. Zakład ogierów i koni pośpiesznych rasy wschodniej i angielskiej –

9354. dobra i miasto powiatowe Opatów oraz dobra Wosowice z dwiema gorzelniami, browarem piwnym, cegielniami i wapielnią gdzie są drogi bite: do Radomia, do Sandomierza, a budują się do Zawichosta i Iwaniska – od Wisły odległe o mil 4. były w r. 1857 z wolnej ręki do sprzedania – Rozległość ich wynosi włók 519 czyli morgów 7979. grunta w ogólności pszenne, w tem łąk i pastwisk włók 23. – lasu włók 81. w okolicy nie zbywa w drzewo obfitej. Budowle w dobrym stanie, murowane. glina, kamień, wapno znajdują się w miejscu, słowem obfitują te dobra we wszystkie dogodności. Rasa owiec znakomita. gospodarstwo jest dotąd (1857) trzypolowe. Dobra te składają się z 12. folwarków i 18. wsi zarobnych – Dług Towarzystwa Kredytowego wynosił w r. 1857 złp: 770000. czyli Rs: 115500. Oprócz tego pozostaje przy dobrach summa Rs: 15000 kapitalna 5. procentowa.

9355. W Drobinie kościół starożytny murowany paraf: podobno jest i inny piękny

9356. Józewo wieś paraf: z starożytnym kościołem murow: przy trakcie z Drobina do Sierpca –

9357 Sierpc dość obszerne i ludne i handlowe miasto w rozkosznem położeniu nad rz: Sierpienicą, którą to miasto (mniej więcej otoczone) w różnych miejscach przerzyna – z kościołem klasz: PP. Bernardynów na wzgórzu położonem z którego prześliczny widok roztacza się najpiękniej na miasto –

9358. wieś Gojsk z kościołem paraf: drewnianym przy trakcie z Sierpca do Skępego i do Lipna – osiadła i porządnie zabudowana o 1½ mili od Sierpca i tyleż od Skępego – do tej majętności należy dość obszerny las który przed laty nim był wycięty sprzedany był daleko rozleglejszy – Grunta ma przeważnie żytnie, są jednak i miejscami pszenne. Dwór porządny przy [illegible] od postawiony przy nim gorzelnia murowana i obszerne zabudowania po większej części murowane.

9359. Skępe miasteczko na piaszczystej pozycji przy ob. szerokich jeziorach – dość obszerne na wzgórzu piaszczystem zabudowane nie ma nic osobliwego – Opodal stąd do którego prowadzi wysadzana ulica klasztor bernardynów, słynący cudownym obrazem Matki Boskiej do którego tłumnie schodzą się pielgrzymi z odległych nawet stron kraju zwłaszcza 9: Września – Sam klasztor nie przedstawia nic szczególnie zajmującego pod borem przy nim położony, gdzie przemieszkiwało wielu wznosi się kapliczka a obok przy niej jest cmentarz gdzie się znajduje mnóstwo malowanych obrazów ks. Lipnowskiego – zajmujące to miejsce tak pod względem swego przeznaczenia jako też i pod względem historycznym gdzie tyle mężów pamiętnych imion [illegible] w dziejach kraju naszego.

9360 Kilka uwag historyczno-statystycznych o Gubernii Augustowskiej skreślił Benedykt Tyszkiewicz (B.T.) w Bibliotece Warszawskiej za miesiąc Wrzesień 1857

9361. Franciszek Suchorowski, b. pułkownik b. wojska polskiego, kawaler orderów tegoż korpusu i innych, obywatel ziemski okr: Gostyńskiego życie zakończył w Warszawie d. 9. Września 1857 w wieku lat 77. Zwłoki jego przewiezione zostały do grobu familijnego w dobrach Trębki w okr: Gostyńskim.

9362 Wincenty Pudłowski syn Kajetana i Antoniny z Mysyrowiczów b: Sędzia pokoju [illegible] Pułtuskiego, był w [~~szkole~~] ówczesnym Ks: Warsz. urzędnikiem w Ministerium Sprawiedl. — Objąwszy w spadku po rodzicach dziedziczne dobra Bulkowo z przyległ: w Płockim, objął wówczas Rządy tamże a następnie Gmina [illegible] położenie tegoż powiatu w miejscowym Okręgu Lasocki. Imię tego dostojnego męża w życiu publicznem, było tak popularne iż w [~~rozmaitych~~] różnych sprawach, sporach i układach znakomitych [illegible], on zawsze prawdę rozsądził i w wielu słowach [illegible] rozwiązał. Umarł w Warszawie d: 11. Czerwca 1857. przeżywszy lat 64.

9363. We wsi Niedzielnie na trakcie [illegible] od Szydłowca do Zwoleń po[~~~~]wstały jednego (1857. i danej pory) fabryka machin i narzędzi rolniczych, [illegible] i fabryki Borkowiecko-Niedzielskie należą dziś (1857) do hrabiego Ostrowskiego Platera —

9364 Dobra Dziedziczne Błonie i Łęki (2 folwarki i wsi rorobne) przyrodzone Zawada przechodzą pod tym nazwaniem [illegible] dóbr Zawada były przed [illegible]

9365. Dobra Opatkowice w okr: Prószowskim, składające się z folwarku i wsi Opatkowice, tudzież z folwarku Rozalin, należące prawem własności do Ksi[ęży] i późniejszych sukcesorów Floryana Gostkowskiego. Dobra te, mające rozległości morg: 819. prt: 269 (włościanie obecnie 410) w gruncie najlepszym, z intratami oszacowane zostały w 1857 przez bystrych przysięgłych na Rs: 53,087. kop: 60 i w tej sumie sprzedane się licytacyą publiczną —

9366. Ksiądz Hugo Kołłątaj podkanclerzy, mąż znakomitego światła, nauki i charakteru, górujący rozumem i swoim charakterem wyrobionym prawym z niewzruszonym...

9367. Karol Kurpiński zajmuje w historyi sztuki krajowej kartę zaszczytną wspomnienia. W orkiestrze naszego teatru, z operą naszą, imię Kurpińskiego na wieki połączone zostanie i on wraz z Elsnerem Józefem prowadzony na zawsze ich ojcami. Umarł w Warszawie 18 Września 1857. w 74 roku życia —

9368. Odznaczały się na jarmarku Sto Jańskim w Warszawie w 1857. [illegible] wełny owczarnie: 1. Jaminskiego z Zytna w 9: Warsz: 2. Suminskiego z Ozorkowa w 9: Warsz: 3. Olszewskiego z Babska w Rawskiem 4. Kapusty z Sobótki w 9: Warsz. 5. hr: Alexandrowiczowej z Konstantynowa w Podlaskiem, 6. [illegible]kowskiego z Augustowa z Radzynia w Lubel. 7. Kempla z Tuchowicz. 8. [illegible]nickiego z Osmolic w Lubel. 9. Szlubowskiego Józefa z Bramy w Lubel. 10 [illegible] z Krasnówka w Podlaskiem —

9369. W majątku Lisowice w Augustowskiem urodził się r. 1809, z ojca Jana i Matki Maryi z Wadowskich Julian Mosiński [~~słynny~~] doktor medycyny, [illegible] wielu dzieł lekarskich, kilkokrotnie przez Wileńskie Towarzystwo Lekarskie wynagrodzony, [illegible] członek towarzystwa w Warszawie i Wileńskiej archeologicznej Komisyi. Umarł on w [illegible] Lutnie 1857 r. Tłum z kilkudziesięciu Ludzi z gromadzony na grzebowisku dla oddania mu ostatniej posługi, świadczył o jego zasługach i popularności. Władysław Syrokomla kreślił później jego nekrologiem —

9370 Sikorz w Lipno: cudna Szwajcarya polska, prawdziwie ~~zachwycający~~ niezmiernie nadzwyczajnie piękny krajobraz.

9371. Czarnocki i Stopniewicki utrzymują od górnictwa trapperów w Polsce 19° wieku – od lat 20. gisernię i warsztaty mechaniczne w fabryce stali w Sorochu pod Lubartowem, wyrabiają Łamire (1857) młocarnie, sieczkarnie, młynki itp., maszyny rolnicze i wszelkie rozmaitego rodzaju okucia i odlewy z żelaza i mosiądzu –

9372. W Lublinie: Z Albumu Lubelskiego III. zeszytu: Wyjątek: Zamek Królewski ~~więzienie~~ o którym czytamy w moim statystyce mied – kościół Katedralny, wystawiony pierwotnie dla Jezuitów † 1582. przez Bernarda Maciejowskiego, biskupa krakowskiego. Na szczególną zasługuje uwagę, pod względem budowy, zakrystya, której eliptyczne sklepienie tak silnie głos odbija, że cicho nawet wymówione wyrazy przy jednej ścianie, u przeciwległej, z największym uchem dosyć wyraźnie słyszanymi być mogą. W przyległych klasztorowi zabudowaniach po Jezuitach, mieści się Konsystorz dyecezalny i Gimnazyum gubernialne. (w IV. przeszłego) kościół Bernardynów, założony w 1459. przez niewiadomego fundatora. Pod względem dawności obserwowań i wysokości trzyma on jedno z pierwszych miejsc pomiędzy kościołami lubelskiemi. Kościół Brygidek, ~~ściślej~~ wszystek, założony w stylu gotyckim w r 1426. przez Władysława Jagiełłę, na pamiątkę sławnego zwycięstwa odniesionego nad Krzyżakami pod Grunwaldem. Kościół XX. Kapucynów założony w r 1726. przez Xięcia Pawła Sanguszkę, Marszałka W. Litew. na placu którego prawie wznosi się pomnik otwarty w Lublinie odłożony Unii Litwy z Koroną w r 1569. skrudowany z żelaza po roku 1815 w miejscu dawnego murowanego –

9373. miasto Kazimierz (Dolny nad Wisłą) trzymało pod względem handlu jedno z pierwszych miejsc między miastami Polskiemi – Kazimierz Wielki jest założycielem tego miasta, chociaż niektóry jego początek aż do czasów Kazimierza Sprawiedliwego odnoszą. Dochowało się w tem mieście kilka pomników, przypominających dawną jego świetność, a mianowicie zwaliska zamku na stromej skale; wieża okrągła albo strażnica na najwyższej górze; kamienice w samem mieście, przyozdobione rzeźbowanemi płaskorzeźbami między ~~bojami~~ i napisami. ~~pod samą wodą~~ W epoce świetności zważny być wieki 17^go^ kiedy to kilkadziesiąt spichrzów a kupcy angielscy mieli tu nawet swoje kantory – Dotąd jeszcze nad Wisłą ciągnie się szereg ruin dawnych spichlerzów – Kościołów jest 3. z tych dwa, farny i XX: Reformatów, fundacyi Mikołaja Przybyły rajcy Kazimierskiego zmarłego w 1624. Miasto to, zdziesiątkowane z wojny i morowego powietrza, składa się chrześcijańskiej ogołocone prawie ludnością w ręce żydów, którzy głównymi w niem stali się posiadaczami i stali się wyłącznymi panami tutejszego przemysłu – (wyjątek z Albumu Lubelskiego)

9374. Naruszewicz oceniony bezstronnie, stosownie do czasu w którym przed wstaniem na zawsze ojcem nazwany u nas w przeszłym wieku sztuki krytycznego pisania dziejów. Znać to był znakomitego talentu, olbrzymiej pracy i głębokiej nauki. Trzeba go jednak i z dziwną pobłażliwością a najsurowszą ścisłością ściśle oceniać krytycyzmem mądrze.

9375. Jan Potocki badacz niepospolity, chociaż dziwak tak w życiu jak w nauce wiele umiał i dużo faktów rozjaśnił w dziedzinie historyi. Szkoda że zarwiony niemieckim modą po francusku ogłaszał to czego się dobadał.

9376. Czacki tak ważne studya ogłosił nad prawodawstwem obojga narodów tyle rozpraw napisał, mających bliski związek z dziejami, że go sprawiedliwie za głównego filar w tej epoce naszej literaturze historycznej uważać należy.

9767 Joachim Lelewel badacz pierwszy rzędu z historyków naszych, uznany w kraju, równie jak u cudzoziemców, znany wszechstronnością w naukach, bystrości w geografii starożytnej jak w numizmatyce, w której jest powszechny, a obszernych wiadomości w dawnem prawodawstwie polskiem i znajomości wielu obcych języków.

9768. Juliusz Bartoszewicz ma znakomity talent, wielkiej pracowitości i znajomości rzeczy, posiadający i naukę nie pospolitą, pracowitość i wolność znakomitą. — Gdyby nie był tak chciwy zagarnięcia wszystkiego i nie chwytał się wielu rzeczy razem, byłby [illegible] i mógłby niezawodnie stanąć wysoko i być może pierwszego u nas rzędu dziejopisem.

9769 Maciejowski, więcej prawnik, badacz jak historyk, wiele ma wiadomości a razem erudycyi — zdolności do pisania, a po Lelewelu największy badacz, znakomity to pracownik na polu dziejowem. Piśmiennictwo jego, a bardziej jeszcze Historya prawodawstw Słowiańskich, są to znakomite badania; dzieło zaś jego: Polska pod względem obyczajów, jest bardzo szczupłe.

9770. X. M. Sobieszczański (mąż) obszernych wiadomości i pracowitości, znany autor dzieł: Wiadomości historycznych o sztukach pięknych w dawnej Polsce.

9771. Wojcicki, niezmordowany pracownik — bardzo przyjemny i uczciwy pisarz w zakresie historyi i starożytności —

9772. Przezdziecki — wszystkie jego badania i monografije tyle mają zalety swoją nowością i autentycznością, że temi dziełami ogłoszonemi, w kilku broszurach ogłoszonemi, na wielką i niezaprzeczoną wziętość zasłużył u miłośników dziejopisarstwa krajowego.

9773. Leon Rogalski — zadziwiający to wytrwałością, wolnością i rozsądkiem pisarz. Znany kompilacyą, skracaniem większych dzieł, albo przekładami trudniący się, stąd jest bardzo przyjemnym pisarzem historycznym w kraju naszym ([illegible]).

9774. Duchiński autor Historyi: Francyi, Anglii, Hiszpanii, [illegible] (1858) [illegible] rozważnie, stylem jasnym, pełnymi [illegible] z historyą [illegible] narodów Europejskich.

9775. Narbutt dobrych chęci i prawdziwy pisarz, chociaż dużo wad i uprzedzeń ma, i wiele zasługi, porzucił już (1857) stare pióro zgrzybiałości obciążony laty.

9776. Bakiński, zajęty wsią i urzędem (1857) rzadko kiedy się odzywa.

9777. Malinowski (Mikołaj) — pisarz to jasnej głowy, potężnej pamięci i wielkiej nauki. Wydawca Kroniki Wapowskiego (1857).

9778. Aleksander Zdanowicz w Wilnie — bardzo zdolny i bardzo przyjemny pisarz w historycznym zawodzie (1857) lecz niestety, wszystek jego talent, cała praca, poświęcona publicznej instrukcyi młodzieży, zajmuje mu wszystek czas i wszystkie siły zwiększa —

9779. Adam Kirkor ([illegible]) przebywaniem swojem po Wilnie dobre daje talent (1857).

9780. Eustachy Tyszkiewicz, zaprzestawszy pisać, wszystkie swe myśli i usiłowania zwrócił do urządzenia i wzrostu założonego przez siebie muzeum, co mu istotną zasługę przynosi. —

9781. Adam Jocher mąż głębokiej nauki w [illegible] (1857) przekładem niektórych dziejopisów kronikarzy polskich do publikacyi Wolffa — odsunięty podobno, najnieszczęśliwiej ze strony wydawców, od dalszego ogłoszenia Obrazu bibliograficznego.

9782. Maxymilian Ossoliński ożywił uśpioną w Galicyi literaturę, gdzie sam jeden prawie był twórcą jej po upadku Rzeczypospolitej, a zostawił bogate dziedzictwo dla tej części dawnej Polski w bibliotece, napełnionej rzadkiemi drukami i pomnikami w rękopismach. —

9783 August Bielowski, ukształcony własną pracą, obdarzony przenikliwością w poglądzie na dzieje polskie, ogłosił: Wstęp krytyczny do dziejów Polski (we Lwowie 1857)

9784. Szajnocha przed wszystkiemi pisarzami w Galicyi przyniósł wiele na rozsądku i trafności w badaniu dziejów krajowych (we Lwowie 1857.

9785. Dzieduszycki autor Zbigniewa Oleśnickiego pisarz z nauką i talentem i jeden z niepospolitych autorów ważnych i ciekawych monografij, tak ważnych dla naszej historyi. (1857 we Lwowie)

9786. Ksiądz Łętowski autor szacownych materyałów do historyi kościoła krakowskiego, ogłoszonych pod nazwaniem Katalogu Biskupów, prałatów i kanoników krakowskich. (1857)

9787. Józef Muczkowski (w Krakowie 1857) który swojemi pracami tyle się przysłużył dziejom Akademii Krakowskiej.

9788. Ambroży Grabowski (w Krakowie 1857) pilny zbieracz materyałów i dokumentów ważnych do dziejów polskich —

9789. Uczony Michał Wiszniewski zniknął z Krakowa (przed 1857) i z Polaka przerobił się na wynarodowionego spekulanta, bo też wiele ucierpiał od rzeczonego swego szacownego dzieła ten mąż zasłużony i pilny

9790. Edward hr. Raczyński nieodżałowany zgasły dla ~~kraju~~ naszego i dla całego kraju — w Poznaniu 1857.

9791. Łukaszewicz pisarz historyczny, który pracowitemi i ważnemi dziełami, ~~dawniej już ustąpiony~~ zajmował sobie niepospolite miejsce w piśmiennictwie polskiem i uczczony jest w naszym kraju. —

9792 Działyński (w Poznaniu 1857) wydaniem na świat (skarbowice) drogocennych aktów Tomickiego, wzniósł sam dla siebie niezmożony pomnik, a dla Litwinów, ogłoszeniem Zbioru praw litewskich wielce się przysłużył. —

9793. Morawski umarł w Poznaniu w dniu czwartek 19. wrzes. — Wszystko obszerne dzieło [illegible] historyczne — słowem to pracowity w zawodzie historycznym i napisał

9794. Właścicielem Rudy [illegible] był w 1857 R. Minter posiadający w Warszawie fabrykę wyrobów z własnych z brązu, miedzi, cynku i innych metali —

9795. Marcin Szyszkowski Biskup Płocki który w młodości raniem do Rzymu po naukę wyjechał kształcił się w Kollegium Jezuitów Rzymskim, był wielkim ich stronnikiem. — Za staraniem tegoż tego biskupa weszli Jezuici do Płocka i przyznany został od nich tyt i [illegible] 7 okto r. 1606. a następnie w kilka lat ponieś obdarowani przez niego wsią Lutobrok

9796. Michał Karnkowski Starosta Wyszogrodzki, który w r 1661. rezydencyą Jezuitów Płockich w Kollegium zamienił, okazały gmach w tym celu wystawił i dobra dziedziczne ~~ziemskie~~ Nadarzyn, Walentów i Wolice w ziemi Warszawskiej leżące, na rzecz ich odstąpił, którą to darowiznę konstytucya z r. 1667. potwierdziła.

9797. Szymon Bobrowski b. Komisarz administracyjny w b. Komisyi Wojew. Kaliskiego zmarł we wsi Ostrowie w d. 11. Września 1857. przeżywszy lat 76. pochowany w grobie rodzinnym w parafii Krzesnów — Pozostawił żonę i jednego syna

9798. Stanisław Konarski pochodził ze starożytnej familii, która już za Zygmuntów urzędnie w kraju piastowała godności. Urodził się r. 1700. w Województwie Krakowskiem. Ojcem jego był Wojciech Konarski Kasztelan Zawichostski. Utraciwszy rodziców, za przykładem starszych braci, Andrzeja i Ignacego, w 15 roku życia wstąpił do Zgromadzenia Księży Pijarów w Podolińcu na Spiżu — potem przeniesiony został do Kollegium Warszawskiego na profesora poezyi. W 25 roku życia wyjechał na dalszą naukę do Włoch. Zagrzany pokrewieństwem z najznakomitszymi mężami w kraju domowym, pod ich opieką, za powrotem z Rzymu, był wystawcą reformy, których stał się motorem, pomimo przeszkód, jakich ze strony Jezuitów doznawał i w łonie własnego zgromadzenia napotykał. Umarł r. 1773. powszechnie uwielbiony i żałowany (Hist. szkół Łukaszewicza, tom II. str. 3.)

9799. Wilanowski pałac, jedna z najwspanialszych rezydencyi w Polsce, jest prawdziwym skarbem archeologicznym — pełno tam pamiątek z historyi lub sztuki. W galeryi tak licznej kolekcyi obrazów, mało jest prawie arcydzieł sztuki (Gazeta Warsz. 1857 Nr. 258)

9800. Kościołek Mokotowski już na ukończeniu (w 1857) będący — ~~podobno~~ jest prosta i skromna świątynia — Obrazy więcej umieszczone w ołtarzach przedstawiające też wyobrażające Zdjęcie z Krzyża, mają niejakie zalety.

9801. Po lewej stronie przy kościółku OO. Kapucynów w Lublinie jest skromna kaplica wybudowana w 1857 na cześć Matki Najświętszej — Ks: Prokopa (Leszczyńskiego) przeor tego zakonu niestrudzonej staraniom i gorliwości i ... swej wyznaczony ku ozdobie ~~i podniesieniu~~ tej pięknej dla serc pobożnych budowli —

9802. Choroń albo Horyń (jest w obwodzie Kosieckim, Nadłęże Miasta, wsi it.) wraz tymże z innemi trzema wsiami: Przybynowem, Zaborzem i Porajem stanowią dobra Chorońskie, kiedyś do Męcińskich, ~~następnie do s. p. Stanisława Małachowskiego, a dziś do Księcia Ksawerego Sapiehy i jego żony Ludwiki z hr. Paców, należące. — Licząc~~ Męciński stary (jak go nazywano, starzec 80 [illegible] 90. co lat) posiadał ogromne włości w Krakowskiem powiecie Olkuskim — Miał 3. synów: Stanisława, Jana i Wojciecha — (Stary) ojciec, dzieląc synów majątkiem, dzisiejsze dobra Chorońskie przeznaczył dla Stanisława, ten sprzedał dobra Chorońskie w ~~pierwszem [illegible] 19. wieku~~ zaraz ... Hrabinie: s. p. Kasztelanowej Małachowskiej z domu Stadnickiej, żonie Stanisława Małachowskiego, b. Sędziego Krakowskiego. W r. 1853. dobra ... stały się własnością Księcia Ksawerego Sapiehy i jego żony Ludwiki z hr. Paców — który je dotąd (1856) posiada. — ~~[illegible]~~
Na górze Chorońskiej, ... tyle zasłynęła wycieczką ... i Jasna Góra — ... blisko na 600. stop ... można ... ~~[illegible]~~ ... dwie wiorsty ... z kamienia ... kościołek pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela ... pod ... J. Wojciecha) fundowany, drzewami otoczony, ... piękny widok ... na całą okolicę w promieniu pięciomilowym. —
Przez górę Chorońską przechodzi główny trakt Częstochowsko-Krakowski — tym traktem wszystkie prawie kompanie pobożne z Krakowskiego udają się do Częstochowy a wracając do swoich siedzib zatrzymują się zawsze na górze Chorońskiej i odbywają pożegnanie Jasnogórskiego Klasztoru. O 2 mile stąd oddalony. Od spodu aż do wierzchołka góry znajduje się piękna aleja z ... lip przyprowadzona do drzewa i ... pokrytych, oraz do wsi Choroń ... góra bardzo romantycznie położona. U spodu tej góry znajduje się stacya Poraj przy kolei żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej

9802 Poraj (ob: art: poprzedzający) mała osada a kiedyś, chateau między lasami na piasku stojących, sterczącymi gruzami znajduje się stary przy kościele War: Wiadom: - Założony ongi został w drugiej połowie 180 wieku przez Mężnich i od ich herbu tak nazwana, (dla już nie istniejąc tego powodu, jaki autor Pole: Miasta, Zamki i Wsie (w r 1851. wydanych) w legendzie o powstaniu Poraja przytoczył.

9803. Na rozległej równinie, kilka mil ciągnącej się w tejże prawie przyległej, rozłożone są wsie: Błeszna, Poczesna, Kolonia Kamienica, Jastrzębia i inne. -

9804 Gnieżdżów, Cynków wsie pograniczne w Olkuskim

9805. Wieś Przybynów parafialna, do której oprócz Chorońskich wsi i wiele innych należy.

9806. Miasto Żarki leży w dole

9807. Józef Brzozowski ^Doktor filozofii, Kurator szkół^ urodził się w Grodzieńskim we wsi szlacheckiej Jastrzębie dnia 31. Marca 1758. w młodym jus wieku poświęcił się zawodowi nauczycielskim. Od r 1811. sprawując różne urzędy administracyjno-edukacyjne ostatecznie był Kuratorem szkół województwa Płockiego. W r 1827. otrzymał emeryturę. R. 1837 - 29 grudnia umarł ten niezmordowany pracownik i wielkiej pracy człowiek. R. 1800. zaślubił Maryannę z domu Jasieńskich - z której miał syna Maryana i córki Józefę i Annę - Pierwsza zaślubiona będąc Jenerałowi Cichockiemu przemieszkiwała w Płocku aż do śmierci, gdzie znaną była z swej dobroczynności i powszechnie wielbioną -

9808. Adryan Krzyżanowski był w r 1812. profesorem Matematyki w Gimnazyum Płockim - Rocz. T. J. Mąż to był uczony, obszernych wiadomości które nieznużoną pracowitością coraz więcej rozprzestrzeniał dążąc do coraz ciągłego udoskonalenia. Przytem był on charakteru ^skromnego^ łagodnego i stałego. i zjednał sobie miłość uczniów i szacunek kollegów

9809. Kajetan Morykoni światły to, zacny i znakomitych zasług był człowiek z Zakonu [illegible] w Wsiu Podlaskiem został Rektorem szkoły ^tejże^ Płockiej, która pod jego ministeryum doszła do wielkiej przyszłości świetności - Mianowany rektorem w r 1819. pełnił znakomicie te obowiązki ^[illegible]^ aż do r 1830.

9810. Dmochowski Franciszek Salezy pełen zasłużonych zostawił w literaturze ozdoby

9811. Lubów wieś kościelna w Pow. Szczyrzeckim z pięknie wyhodowanym ogrodem fruktowym przez proboszcza (1857)

9812. Dobra Maszów Średni w Pow. Krasnostawskim, odległe od m: Krasnego stawu wiorst 16. od Szczebrzeszyna wiorst 12. obejmujące gruntu klasy I^szej^ włók około 40. (600 dziesięcin) wysiewu oziminy korcy 100. z łąkami nad rzeką Wieprzem, domem murowanym i ogrodem owocowym - były w 1859 (w Paździer) do sprzedania z wolnej ręki - wiadomość u właściciela na miejscu

9813. Dobra Bronczyn z folwarkiem w Pw. Kaliskim, w bezpośrednim obrębie, naturalnie od granicy Pruskiej, odległe od Błaszek i szosse wiorst 3. obejmujące włók 13. - chów włók nowopol: 16 3/4 (dziesięcin około 649) w tych mieści się lasu włók 13. - dom obszerny murowany, ogród owocowy z przyległemi stawami zarybionemi, grunta dobre, pszenne, wysiewu oziminy korcy 180. siana dostatecznie, dochód - gospodarstwo (w r 1857.) przedsiębiorcze - Towarzystwo Kredyt Rs. 4260. Były w 1857 do sprzedania - wiadomość na miejscu

62

9814. W dniu 25 Sierpnia 1857 r. umarł w dobrach dziedzicznych Sarnowie w pow. Łukowskim Ignacy Buchowiecki, w wieku lat 74. Zostawił syna jednego, córkę żyjącą i

9815. Dnia [illegible] 1857. Rada Administracyjna zważywszy, że rzeka Pys v. Pisna, wiodąca od granicy Król: Pol. do ujścia jej w rzekę Narew, jest zdolna ostworzyć rozległejszą komunikacyę wodną (a w tym celu zachodzi potrzeba usunięcia przeszkód kamienistych jej wyprawienia) uznała ją za spławną.

9816. Ignacy Lisieczyński (z Łabędzich), syn Pawła i Anny z Kiderowskich, zacnych obywateli Kujawskiej ziemi, urodził się r. 1798. we wsi Jarantowicach. W r. 1822. połączył się węzłem małżeńskim z Urszulą Zaborowską, a nabywszy w 1825. majątek Belno miał (w ówczas) powierzchnię gruntowej zaledwie 17 włók wynoszącej za rs: 70,000, przez zamiłowanie pracy połączonej z oszczędnością i moralnością, przyprowadził ten majątek do stanu wysokiej kultury.

Na przestrzeni ogólnej 28 włók, a na 22. ornej ziemi w glebie średniej, całe 2 folwarki Belno i Pomarzany Strumińskie. Na każdym wznoszą się piękne budowle murowane, nadające miejscowości pozór schludnego miasteczka; drogi wyprostowane i (makadamizowane) wyrzucowane, ułatwiają wyborną komunikacyę, a znaczniejsze zakłady przemysłowe, fabryka cukru i gorzelnia, podnoszą ruchliwe życie mieszkańców, nadają Belnowi przyognioną odrębną od wszystkich naszych wiosek. Dodajmy znaczny ogród owocowy, wzdłuż kanałami, mnogie drzewa ocieniające budowle i drogi, wszystko utrzymane w wzorowym porządku i czystości, a będziemy mieli wyobrażenie o tem wzorem sumiennym pracy i udoskonalonego gospodarstwa rolniczo-przemysłowego. Wszystko to jest zasługą; kultura gruntu doprowadzona do tak wysokiego stopnia, że roczna produkcya ornej dochodzi do 2000. korcy, [illegible] to że przy fabryce cukru plantacya buraków zajmuje znaczną przestrzeń gruntu. To też Belno uzyskało rozgłos, imię i jest przedmiotem studyów dla obcych i krajowców.

Ta znaczna liczba młodzieży, kształcącej się w zawodzie rolniczym, wyniosła z sobą zdrowe zasady rozwoju bogactwa krajowego.

Chlubne pasmo żywota Ignacego Lisieczyńskiego, przerwała zbrodnicza ręka dnia 28 Czerwca 1857 w pomienionej wsi Belno. Tegoż samego dnia i roku umarł i mordował się w Warszawie. Zostawił jednego syna i 6. córek żyjących w 1857.

Dobra Belno szacowano wówczas do 600,000. rsr:

9817. Dwa folwarki, jeden w Pow. Mławskim, drugi w Przasnyskim, mające rozległości każdy po włók 12 czyli dziesiatin 180, w gruncie dobrym, w połowie poręczym były w wydzierżawieniu na 6. lat od 1go Jan. 1858. pod nader przystępnemi warunkami. Bliższa wiadomość u właściciela dóbr Mdzewko i Stawogóra w Mławie.

9818. Dunin uwiódł się [illegible] przystosunków - używają podobno h: Łabędzia, [illegible] w 1857. [illegible] wiadomości dla wydania historycznego [illegible] Narodowego Ossolińskich.

9819. Kajetan Kochanowski potomek staropolskiej, krajowi i literaturze ojczystej zasłużonej rodziny, niedoścignionej lat kilka w bitwach przypatrzył pracy, służył potem wojskowo, a gdy ostatecznie życiu wojskowemu i gospodarce poświęcił się, sprawowaniem różnych obywatelskich urzędów wsłużył się krajowi. Jako właściciel dóbr Wierzchowiska w Lubelskiem umarł r. 1857. przeżywszy lat osiemdziesiąt i kilka.

9820. Kochanowski (wiadomość pod Nr. 9822) starożytna polska rodzina, krajowi i literaturze ojczystej zasłużona.

9821. Dobra Zbyszk w, okr: Pułtuskim oszacowane na Rs: 39,458. kop: 40. sprzedane były w 1857 w drodze sądowej przez publiczną licytacyę.

9822. Ostatnie obok siebie umieszczone Albumy przed obojgiem Rady Dyrekcyi Ubezp: i wszystkie urzędu tegoż pokoje —

9823. Bronisława z Kwiatkowskich Zielska (w Szumsku) zacna nasza już w piśmiennictwie naszym (1857) w takim piśmie zbiorowym ofiarowana Stanisławowi Jachowiczowi, czytaliśmy przez nią napisane: Pamiątkę poświęconą ś.p. Klementynie z Tańskich Hoffmanowej.

9824. W książce ~~Święta~~, wczesnym powszechnie z 1857 jest wyjątek z podróży po kraju pod tytułem: ~~Droga~~ z Złotego Potoku do Ogrodzieńca

9825. ~~opiekuńczo~~ Rady Nadzorczej Sali ochrony (dzieci) w Kłodawie w r. 1857 urzędowy skład był: Alex: Noiński Prezes Sądu Kryminal: Przydzielnej, Gustaw Zieliński z Lipnowskiego, Cyprjan Walewski z Wynagrodzkiego, Karol Kohonberg z Mławskiego, Józef Sołecki z Pułtuskiego, Józef Jachowski z Przasnyskiego, włościanie dobr: Stefan Linda, Ludwik Łempicki, Karol Czerniawski, Karol Groer, Kajetan Popławski, Ksiądz Kanonik Kochowicz i Ksiądz Swidzinski w Kłodawie, razem osób 13. Kierujący zaś Józef Stupecki Sekretarz Rady Nadzor.

Na opiekunki czynne zaproszono: Panią Bońkowską, Gulier: Cywilnego, Panią Morzycką, Pormak, Zalewską, Linda, Krajewską, Czerniawską, Zmijewską, Petrulewicz, Radziejowską, Tyrchowską, Kruszakowską, Smoleńskowską, Grabińską, Skoniecznę, Mikulską i Walentynę Stupecką, wszystkie z Kłodawy, które dozór tygodniowy odbywają. razem 17.

W rzędzie opiekunek honorowych członki przez przestać nastepujące zacne obywatelki ziemskie, z różnych okolic Gubernii zaproszone: Ostrowska Marszałkowa z Brzezia, Zielińska ze Skempego, Dziewanowska z Dzialyna, Wilczewska z Jastrzębia, Natzer z Zembowa, Lutoborska Sędzina, Stanisławowa Łempicka, Karolina Walewska, Izabella i Teodora Jachowskie, Józefowa Sołecka, z Tułowskich Bejthowa, Włodzimierzowa i Stanisławowa Kisielnickie, Teofilowa Zdzarska, Marya Wołowska, Ludwikowa Romocka, Anna Mudowiecka, Onufrowa Bromirska, Ignacowa Dembowska, Kleńiewska z Zuborowa, Czarnowska Sędzina, Pomianowska, Smoleńska z Murawska i Karolina Łempicka — (które składkę stałą roczną ofiarowały) razem 25!

9826. dobra Grądy z przyległościami i częścią wsi szlacheckiej Grądki, w okr: Błońskim należące do spadku po ś.p. Ksawerym Kopczyńskim Jenerale, sprzedane zostały w d: 10 Listopad 57. w drodze licytacyi dobrowolnej przez publiczną licytacyę — Dobra te odległe od Warszawy wiorst 29. obszerności mają morg: 2967. pręt: 88 — Licytacya rozpoczęła się od summy RS: 90399. kop: 80. — (Cól: kupił: Kopczyński)

9827. W kościółku w Montmorency pod Paryżem są leżą obok siebie we framudze frontowej ściany nalewo od drzwi głównych zwłoki Ursyna Niemcewicza i Jenerała Kniaziewicza — Nasz Oleszczyński wykonał dla niech marmurowy pomnik pełen prostoty i prawdziwie artystycznego natchnienia — Pomnik mają z czasem przenieść do kościoła, zwłoki naszego wieszcza Mickiewicza, dla którego Oleszczyński też wykonał pomnik.

9828. folwark Gołębiów — 2 wiorsty od Radomia (był) w 1857. w dzierżawie Rychtera)

9829. wieś Licheń, między miasto, który nad drugiego jeziora Ślesin, które dawniej rzeką Gopłem, a teraz sztucznym kanałem jest połączone z rzeką Wartą II. Na górze panującej nad rozległym błoniem i jezior okrążonym przekształtem polami, pomiędzy skłonu błyszczą wody jeziora, ocienionego z prawdziwej strony ciemnym lasem i góra najwyższa pokrywają się mnóstwem licznych pólek ... dobr Gosławickich należących (I) kurant w skłonie gotyckim, z czasem obecnie zatarciem pod liczbą 9835.

wnęż, cały pokryty blachą, przez królową Izabellę z Austrii Tauffkirchen darowane [illegible] wspaniały, a przez tegoż syna Władysława kra: Święckiego [illegible] dobr Gostawskich, osobnie wyłożony i w r. 1857. urzędnie poszczycony wnosi się nagrobek II jak wyżej) Obacz Kościołów pod Nr: 9835

9830. Trentowski Bronisław Ferdynand znakomity uczony którego imię po- ważnie jest w świecie naukowym, w swej Dydaktyce, staje jako obrońca mowy ojczystej – a z zawiłością powstaje przeciw makaronizmowi, przeciw gorszącej gadaninie

9831. W Gołyminie wsi [przy szosie od Pułtuska do Ciechanowa] – odbywają się dotąd jeszcze (1856) jarmarki których bywa 4. do roku – Bydło najwięcej na Węgrów – Włościanie tutejsi dobrze się mają, a byt ich polepszył się widocznie od czasu zaprowadzenia w tych stronach brat[illegible] wstrze- mięźliwości – Dobra Gołymin są dotąd [podobno] jeszcze w prośbie o tytuł właścicieli z Lubieńskimi –

9832. wieś Romaszki 2 mile od Międzyrzeca – było w 1857 [i 1858] do sprzedania

9833. Lud: ~~Dominowski~~ [na wsi [illegible] Dołoha] 79. [illegible] 19. [illegible] miał za żonę Konstancyę Peszkowską. Córka z tego małżeństwa zaślubiona jest w tym małżeństwie doktorowi Sauvan- w powtórnym z Ludwikowi Zabłockiemu i oneto wniosła w dom tegoż [illegible] majątek Dobrzyniec mały – w [illegible]

9834. Alojzy Żółkowski znakomity artysta i poczciwy człowiek – W roku 1813. i ~~w latach następnych~~ pisał Kuplety, w których obok dowcipnych koncepciów, zachęcał do wspierania biednych wojskowych wracających z nieszczę- śliwej kampanii – W następnych latach wydawał dowcipnego Momusa –

9835. ~~W r 1852~~ ~~posłem był w ... gaystowe~~ w czasie grassującej w r 1852 cholery ludzie tłumnie schodzili się do figury [z obrazem Matki Boskiej] przy drodze płockiej, a dorzucano plotkę, tam ochrony od zarazy, całe noce pod gołem niebem przepędzali – S.p. kr: [illegible] leki w miejsce drewnianego krzyżka postanowił obszerny wymurować kosztem był obrazek ten w wielkiem ołtarzu umieszczony. Osoby wszelkiego stanu i religii odwiedzają ten przybytek Pański, zanoszą wota i czynią przynosy kościołowi, a między ludem krąży już w rozlicznych opisach stowarzona legenda. (z Num. 297. Gazety Warszawskiej z 1857) Obacz dalej pod Nr: 9829

9836. W Kielcach, najstarożytniejszy kościół S. Wojciecha, z modrzewia przed pięćset laty. odbudował go z części X. Kanonik Rogalski; lecz ten ostatni, tak przez czas i brak starania podupadł, iż zanosił się już zamienić w niewytrwałą ruinę. X. Józef Ćwikliński, Wikaryusz i prokurator Kollegiaty Kieleckiej tak się krzątał około tego naprawy, że w przeciągu lat 2. cały kościół odbudował, przed gankiem modrzewiowym, wybudował kruchtę i domek dla kościelnego, obmurował dawny cmentarz i ozdobił od frontu sztachetami.

9837. Budowle miast naszych smutny nader przedstawiają widok, szcze- gólniej dla przejezdnych zagranicznych osób – Drewniane chałupy, niebrukowane ulice brudne i wszelkiego życia i ruchu pozbawieni mieszkańcy, na każdego widzu sprawiają nader przykre wrażenie – Obserwujący z bliska postęp na- szym krajowego i rozwój handlu i przemysłu, zauważali, iż zamiast wzrostu w lat 30. niemal miasteczka i osady fabryczne w ciągłem są cofaniu i upadku. do polepszenia ich bytu należałoby zmieszkańców miasteczek zwrócić na drogę właściwego ich przeznaczenia, przez nadanie onym pewnych przywilejów, otworzenie przystępnego dla rzemieślników [illegible] kredytu, wyrugowanie wreszcie z tortowników [illegible] [illegible] i wszelkich zabudowań gospodarskich, jako za obręb miasta przynależnych, wyrzucenie miasteczek do wsiów i osad, i w ogólności zwrócenie ich ku rozwoju do rzemiosł, przemysłu i handlu –

dobra **Grabie** 60 włók, czyli dziesiatin 900 rozległości, w glebie dobrej z łąkami, ogrodami, 1½ mili od m: Grójca, tyleż od m: Tarczyna, 6 m: od Warszawy, były w 1857 r. z wolnej ręki do sprzedania.

9839. W mieście **Siewierzu** o 2 mile od stacyi Myszków, istnieje od r. 1850 fabryka wyrobów kamienno-glinianych wyrabiająca wszelkie wyroby z gliny (kaflarskiej) ogniotrwałej, a mianowicie kafle z polewą porcelanową przeźroczystą białą.

9840. dobra **Łazy** o wiorst 2 od m: Łukowa, o m: 2 od od szosse Brzesko-Litewskiej, m: 4 od m: Radzyna (Międzyrzeca), m: 3 od Siedlec, a m: 16 od Warszawy, mają rozległości włók sto i pół, czyli morg: [skreślone] 3015, mury nowo pobudowane w 1857. Lasy obszerne z drzewem wszelkiego gatunku — także w pełtowe gruntowe — łąk na siana 700 — grunta dobre w części pszenne — dom mieszkalny nowo pobudowany, obszerny i wygodny — zabudowania w części murowane, były w 1857 z wolnej ręki do sprzedania —

9841. **Przemysł i handel w Polsce**. Polacy z dawien dawna wyłącznie rolnictwu i rycerce poświęcający się, nie posiadali, ani też mogli nie być potrzebnych usposobień, zdolności i wprawy do handlu, spekulacyi lub fabrykacyi. ob: Num: 9843.

9842. okolica **Sochaczewa**, (okr: Sochaczew) posiadająca którą na większą skalę urządzonych ... pod względem przemysłowym, wyżej daleko stoi od wielu innych krajowych.

9843. wywóz z **Królestwa** wynosił w 1856. do Pruss 6,329,556. Rs
do Austryi 2,639,030. Rs

w tej summie zboża wywieziono za 1,982,202 Rs. razem Rs. 8,968,586
wełny za 1,093,884 Rs.
nasion oleistych za 645,394 Rs
skór, włosia i wyrobów z nich za 210,596 Rs
lnu i konopi za 126,097 Rs.
mięsa, łoju, sadła —— za 664,285 Rs.
bydła za —— 210,632 Rs
drzewa nieobrobionego za 2,226,239 Rs.
z Num: 306. Gazety Warsz: z 1857. razem 7,159,329

A że przywóz znacznie przewyższa w ogóle wywóz w r. 1856. Rs. 15,782,646
więc wywozu 8,968,586
Przewyżka Rs. 6,814,060 przywozu nad wywozem.

9844. W Gazecie Nr: 302 z 1857. jest takie ogłoszenie — W Gub: Płockiej nad samą granicą pruską, o milę jedną od miasta pruskiego Działdów (Soldau) wsie pruskie **Kierzewo** i **Lipowiec** kawałek, iść do nabycia majątek w glebie żytniej mający rozległości włók chełmińskich: 125 czyli dziesiatin 1875. w tem boru sosnowego, tarniny włók 50. (Dzies: 750). Majątek ten składa się z 2 folwarków i dwóch wsi zarobnych, przytem cegielnia, wapielnia i torfu. Bliższa wiadomość w Mławie w aptece i wszyst.

9845. folwarki **Niedzieliska** i **Mariówka** w dobrach Ordynacyi Zamoyskiej (Lubelskie) pomiędzy miastami Zamościem i Szczebrzeszynem o 2 mile od szosse, uważane za najlepsze folwarki w Ordynacyi pod względem dobroci gruntów i zabudowań gospodarskich, mające gruntu ornego morgów 1100 i łąk morgów 200, (z hodowlą owiec cienko-wełnistych) (Włościańskie) były w 1857 do oddzierżawienia, od nieprzewidzianych przyczyn, w dzierżawę bezpośrednią, od 21. bieżącego czasu, lub od Ś-go Jana 1858 r. z inwentarzem lub bez. Najem łatwy i niedrogi. Bliższa wiadomość na gruncie w Niedzieliskach u dotychczasowego dzierżawcy. Num: 94 Korrespondenta Handlowego z dnia 1857.

9846. **Adam Ciemniewski** w **Paryżu** agronom postępowy którego wiele artykułów w pismach gospodarczych czytaliśmy z zajęciem w Korrespondencie Rolniczym i Przemysłowym z 1857 i poprzednio.

9847. **Kohn** autor artykułu pod tytułem: Aforyzmy gospodarcze które czytaliśmy z wielkiem zajęciem w Korrespondencie Rolniczym z 1857.

1848. Narodowości wszelkie, gdziekolwiek się znajdują, ma prawo do bytu, prawa tej wszelkie i zawsze są święte.

1849. w Lublinie urodzili się szczątkowi pisarze Wincenty Pol i L. Siemieński, znakomici wirtuozi jak bracia Wieniawscy którzy z nadzwyczajnym powodzeniem w r. 1857. w Berlinie występowali, opinia publiczna i prasa peryodyczna bardzo korzystny sąd o nich wydały, szczególniej o Henryku, którego zgadzie [illegible] jednego z najpierwszych skrzypków czasu naszego uznano. Józef, acz kolwiek dużo bez [illegible] nie wydaje sobie [illegible], jako młody artysta i ~~kompozytor~~ przy talencie [illegible] jakie posiada, stara się przygotować do chlubniejszego bez [illegible] bezporównania [illegible] zawodu kompozytora, którym kiedyś może naród cały szczycić się mogt [illegible].

1850. Wychodźca polski baron Ambroży Skarzyński i syn jego Jerzy otrzymali w 1857. pozwolenie powrócenia do Kraju —

1851. dobra Trzebiesławice o mil 2. od Sandomierza, pół mili od Wisły, w głębi pierwszej klassy ziemi, mające rozległości ~~mórg~~ włók 18¼ miary 300 nowopol. czyli dziesięcin około 274. tracąc na wdzięcznym [illegible] wystawionych były w m. Listopadzie 1857. z wolnej ręki do sprzedania — Wiadomość na gruncie lub u Rejenta Romanowskiego w Radomiu —

1852. ~~Wieś~~ Mikołajówka w Pow. Warszaw. z lewej strony Wisły, 28. wiorst od Warszawy, 3. wiorsty od szosy za Marymontskiemi rogatkami — mające rozległości 22 i pół włók (dziesięcin około 338 dziesięć:) rola dobra; prawie wszystkie ziemie mogą przynosić [illegible] na nawozie; łąki obszerne, las młodociany, budowle w całkiem dobrym stanie, dwór murowany piękny pod dachówką o 11. pokojach — ~~Sza~~ było w 1857. (w Listopadzie) z wolnej ręki do sprzedania — Szacunek ostateczny: stanowczy 30,000 Rs. z całym inwentarzem, lub 27000. bez inwentarza (więc po 8500. Rs. włóka)

1853. Warszawa leży w środkowym punkcie Europy

1854. ~~Folwark~~ Lipówka w Pow. Radzyń: mający ogólnej ~~rozległości~~ przestrzeni około 50 włók nowopol: czyli dziesięcin 768, gleba ziemi żytnia, urodzajna; łąk obfitość w dobrym gatunku; las w dobrym stanie, budowle w średnim; pańszczyzny wystarczającej w 1857. było 22 gospodarzy sprzężajnych, wysoce [illegible] dochodu do 1400 kor. przynosząc [illegible] do 3000 [illegible] rocznie. w 1857. było z wolnej ręki do sprzedania — [illegible] cena za włókę nowopolską 3,000 rs. czyli 450 R.S. Wiadomość u właściciela dóbr Horostyta, graniczących z Lipówką przez trakt powiatu przez Siedlce, Międzyrzec, Łęczną, Jabłoń, Opole —

1855. Anna Wonicka ~~[illegible]~~ wdowa po b. Senatorze Kasztelanie Wonickim przez wzgląd na długoletnią godną służbę i znakomite zasługi jej męża, otrzymała w 1857 pensyi emerytalnej po Rs. 562 kop. 50. rocznie

1856. Ważne pod dla historyi szczególnie wykazanie tożsamości pokoleń Trackich, mieszkających w Azyi i Europie, z narodem Getów i Daków, [illegible] tych ostatnich za Karpaty i osiedlenie się ich nad Wisłą, między Pilicą a Sanem (ob: art: Polska i o początkach narodu polskiego

1857. folwark Sól w ordynacyi Zamojskiej o wiorst 3. od miasta Okr. Bidgorajskiego — bezpańszczyźniany obejmujący przestrzeni morg: 745. prt: 31. czyli dziesięcin 381½ z gospodarstwem urządzonem na płodozmian 7. polowy był w Listopadzie 1857 do wydzierżawienia na lat 24. Wiadomość u Zarządcy Klucza Księżpolskiego, we Wsi Majdanie Księżpolskim pod m: Biłgorajem

1858. Karol Lipiński pierwsze zasady muzyki odebrał od swego ojca; w

s 19^go^ roku życia był Dyrektorem orkiestry przy muzyce niemieckiej we Lwowie; po kilku latach został jej Kapelmistrzem, a po upływie lat pięciu (1817 r.) udał się za granicę. W Piacenzie pierwszy raz spotkał się z Paganinim i tam razem dali 2 koncerta, a na afiszach sam Paganini nazwał Lip: „Valente Professore di violino, Polacco” (Czyt. Gazetę Warsz.)

9859. Stanisław Ordynat Hrabia Zamoyski, potomek sławnego Jana, żyjący w wiecznej pamięci rodaków Andrzeja, umarł w Wiedniu d. 2 [illegible] 1856.

9860. Książę Leon Sapieha zięć Stanisława Ordynata hr. Zamoyskiego, zajechał (w 1857.) jednym z pierwszych Kolej żelazną, która w owym niegdyś znalazło przedsiębiorstwa — i ciągle złożone zawdzięcza [illegible] się swemu usilnemu. Towarzyszy mieli zaufanie rodaków od pierwszej sławy. Trafnie ktoś określił charakterystykę tego porównawszy: czem Andrzej dla Królestwa, tem Lew dla Galicyi.”

9861. O początkach narodu Polskiego. — Skoro zważymy wielkość potęgi narodu polskiego, łatwo dostrzedz, że tenże nigdy nie był zaborczym; owszem się wzmagał przez dobrowolne jednoczenie się sąsiednich plemion. Ani Rusi Czerwonej, ani Prus Zachodnich, ani Mazowsza, ani Litwy nie podbijali Polacy: owszem te kraje garnęły się do nich, a raz zjednoczone w całości nigdy nie rozprzęgły. (Obacz Noc pod 9863) (w pięknym i wzniosłem położeniu) (cz. Bakerson pod 9863)

9862. Dobra Żelazna złożone z 4 folwarków, rozległe włók 340, miary nowo (dziesięcin 5,100) w ziemi dobrej i żyznej, łąk dużo, lasy piękne, jest ich 80, ludności wystarczająca, budowli murowanych dużo. Piękny murowany pałac, takież 2 officyny, kanały, ogrody angielski i owocowy, oraz pięknie i wesoło położone od Międzyrzeca, Białej i Radzynia o mil 2 1/2 — a o 22^ie^ od Warszawy, były w Listopadzie 1857 pod dogodnemi warunkami do sprzedania —

9863. Wiadomości o początkach Narodu pol. Lelewel ród Sławian starym i bardzo starym mianuje, choć nie oznacza ich wieku; trudno jest w istocie [illegible] stanowczo ich starożytności: to potrzebuje gruntownej, wypracowanej i na pewnych szczegółach opartej rozprawy. Naturalniejszy, zdaje się, wniosek, że mnogie plemię, z jednakową mową, religiją, zwyczajami i obyczajami, kiedyś tam przed wiekami przewędrowało w te strony, podówczas pewnie puste, swobodnie się rozszerzyło, mową swoją stosownie do klimatu i potrzeb nagięło i tym sposobem potworzyło ińsze te różne, a tak podobne do siebie podobne narzecza. (F. Drukowski cenzor w Gazecie Warsz: 318 r. 1857)

9864. Józef Życzyński (Zyczinski) właściciel dóbr (wyjątek) Chlewska wola w Krakowskim [illegible] z żoną Wiktoryą z hrabiców Morsztynów zmarłą 15 Listopada r. 1857. Zwłoki zmarłej złożono w grobie familijnym Życzyńskich w parafii Dzięgowice obok matki jej księżnej Eleonory Życzyńskiej, [illegible] już przed niespełna 21 laty do wieczności wyprawiona.

9865. Za Bolesława Chrobrego około r. 1007. osiedli się na górze Łysej zakonnicy Benedyktyni — Wyżej na szczycie góry z kamienia wystawiony pod imieniem S. Trójcy poświęcił Lambert Biskup Krakowski przodek S. Stanisława. Góra ta poświęcona niegdyś bóstwom: Lelum-Polelum (inaczej Łysa góra) [illegible]

znany jest
najrozmaitszych fantastycznych legend, o dukatach i czerwonicach, i być może
Bolesław w założeniu tego klasztoru nad miastem zamierzał
jedyny na okolicę muśtulny i przytułny, ale głównie dla szerzenia i
krzewienia młodzieży i oświecania krajowej prostoty. — Mieście to liczy
także wiele wspomnień historycznych — do smutnych i krwawych liczy się
napad Tatarów w r. 1260. na klasztor Sto Krzyskie i wymordowanie w nim 32
zakonników wraz z opatem. i mnóstwa okolicznego ludu który tu szukał bez-
pieczeństwa. — najście Litwinów pogańskich i złupienie przez nich klasztor
Sto Krzyski — w r. 1370 — wreszcie napad Szwedów w r. 1656. który klasztor ten
w nieprzyjacielskie nawiedziło, i zakonników kilku zamordowało. —
klasztor Sto Krzyski bogato był uposażony przez Bolesława Chrobrego a przez
królów i magnatów szczodrze dary zbogacony. Przed r. 1818. w którym bullą
papie Piusa VII. skasowany został, klasztor ten miał dochodu ze wszystkich
dóbr swoich do 57,966. Złp. (gazeta Warszawsk. Nr: 25. 27. 1820 r.)
9866. drugi klasztor Benedyktynów przez Bolesława Chrobrego w Sieciechowie założony a przez Sieciecha, wojewodę Krakowskiego w familijnym zamku
tyrzym r. 1096 (1096) pamiętny jest w dziejach osadzeniem w zamku tym
który przeciw własnemu ojcu zjednoczył i z nieprzyjaciółmi kraju się łączył
w Sto kilkakroć był ponury (r. 1233. Konrad Książę Mazowiecki, osadził
w klasztorze Bolesława I. wraz z matką jego Gryzmisławą, który chciał
zwrócić ciężki dla serca, szkodliwy dla Kraju z Krzyżackiej jego opiekę.
w końcu wieku 18°. Benedyktyni Sieciechowscy otworzyli w murach
klasztornych szkoły i edukacyą młodzieży powierzony im została na pewien
czas. Wreszcie r. 1819. bullą Piusa VII. skasowani, a znaczna biblioteka
do Warszawy przewieziona została. — (Sieciechów leży o milę od Stężycy)
9867. niewiele akt, które się niezupełnie zwyczaj w Zamku zakonnym
familijny ojca Porazjów miejsce zakon Benedyktynów wprowadził do Płocka
w panowanie Bolesława Chrobrego i uposażył nadaniem Wilanowa
które Książę Mazowiecki Trojden w r. 1338. na miasteczko Przytyczyn
z Benedyktynami zamienił) Osmolina Cierszewa i Łętowa
Werner, Biskup Płocki, także Porajita, odstąpił Benedyktynom Płockim
dóbr familijnych Szczepankowa z przyległościami, a Janusz I. Książę
Czerski, Warszawski, Zakroczymski, Wyszogrodzki i Ciechanowski r. 1426.
nadał Opatom tegoż zakonu przywilej na prawo magdeburskie
we wszystkich dobrach Szczepanowskich i do zakładania w nich miast
Zygmunt I. Król Pol: r. 1531. potwierdził, jakto jest w aktach Wyszogrodzkich
wyrażone. Konrad Ks. Mazowiecki nadał im dostojnie zamek co
najpierwszy warowny w Płocku, i kazał w obrębie jego wybudować, jak
twierdza gawęda w zwanym Opactwie Płocka. —
Nie ulega wątpliwości, że gdy wszystkie prawie wypadki ważniejsze
opierały się o Płock jako Stolicę Mazowsza, wszystkie zatem napady
nieprzyjaciół dotknęły głównie zamek warowny i mieszczący się w nim zakon
Benedyktynów — i tak: w r. 1235. Henryk Margrabia Miśnii napadł na
zamek w Płocku i zdobył go, tego czasu Książę Mazowiecki, ... [illegible]

herb ~~kurbowy~~ ~~Herby~~) z niemałemi ofiarami ... ~~Kraj ... Poraita ...~~) w r. 1260. Litwini pod Mendogiem, pu-stosząc Mazowsze, zniszczyli i zamek Płocki. — W r. 1262. Litwini z Rusinami napadłszy na Płock spalili go wraz z zamkiem (Długosz). Później nieco ... książę ... napadłszy ... (także i drugi) Mazowsze z podszczucia Mendoga, do 30 kościołów spustoszył i klasztor Benedyktynów w Płocku zniszczył zupełnie. — W wojnie Szwedzkiej r. 1705: zamek spalony i w tenczas to spłonęła biblioteka i wszystkie szacowne dokumenta klasztorne. — W r. 1779 po zniesieniu Jezuitów, Benedyktyni przyjęli edukacyą młodzieży krajowej, a we 3 lata potem (r. 1781) przeniesieni do Pułtuska rozpoczęli prace naukowe w szkołach ... Zgromadzenie to do roku 1833 zajmując się edukacyą w szkołach Pułtuskich, wykształciło 4300. przeszło osób (z gazety Warszawskiej Nr: 322. z r. 1857. artykuł z Pułtuska z podpisem T. S.)

9868. Teresa Karsnicka, Ksieni Zgromadzenia Panien Kanoniczek Warszawskich — przewodnicząca ... przez niemal 40. lat tej instytucyi. — W ostatnich 20 latach ... umiała obrócić do jedwabnictwa działalność, że ... zawodzie potrzeba ustąpić [illegible]

9869. Władysław Syrokomla (ulubiony piewca Litewski) bawiąc we Wrześniu r. 1857 w okolicach Radomska, w Nadarzewicach (Gminy Radomskiej), na podziękowanie za bratnią gościnność przyjaznego mu domu i za ofiarowane wieńce, ... napisał ładny wierszyk: Do Pani Róży R: ... w Nrze 323. gazety Warsz: z 1857 r.

9870. ~~Słynne są~~ Polska całe tole — Słynne są piękne ... nasze: Kujawska, Gostyńska, Ciechanowska, Jędrzejowska, Proszowska — które miała w ustępnym Podolskiej i Ukraińskiej, tak bowiem bogatszą ... a ubiorze w ..., a zatem bez porównania bujną do uprawy. Znane nam są kurzany w Krakowskie (Jędrzejowskie) Sobolewskiem) ... chodzące ze ... i obyczajem ... na nowo ... jak były ... sztuczny ...

9871. ~~[illegible]~~ Do gospodarzy ~~[illegible]~~ ... Leszczyńskiego i Barthel: pp: Roesler, Mittelstaedt, Ostrowskiego, Aleksandrowicza, Klemiewskiego (w Gostyn) (w r. 1857)

9872. W czasie buntu wszystkiego w r. 1797. w Wenecyi, gdy Francuzi weszli na ..., Literacki (Polak) pułkownik ... pierwszy bata-lion piechoty, pierwszy kulą trafiony zginął na miejscu.

9873. Ksiądz Alipi Niedzielski urodził się w r. 1756. w 16 roku życia wstą-pił do zakonu Augustyanów Warszawskich. R. 1779. otrzymał święcenia kapłańskie a następnego roku został professorem filozofii. ~~Roku~~ 1784 ... w Orchówku Lubelskie i Krasnymstawie. — W r. 1792 ... w konwencie Krakowskim, ... jednocześnie ... w Cieladzu ... w Zalesiu ... Boską Matki ... W r. 1809 z Rzymu ... do konwentu Warszawskiego ..., w lat 5 został ... przeorem, a w r. 1815. prowincyałem, ... to stopień po trzeci raz w r. 1823. otrzymał. ... umarł, ...

[illegible] się który do r. 1827. doprowadził, [illegible] [illegible] świadectwo o poważnym a nader prawdziwym życiowe [illegible] kapłana, [illegible] pod którym względem godzien jest [illegible] i publicznego wspomnienia. [illegible] Rękopis [illegible] [illegible] w roku 1857. Pomimo [illegible] który [illegible] [illegible] [illegible] przy [illegible] [illegible] historyi Warszawy, [illegible] [illegible] pracy [illegible] [illegible]. (Ob. Nr. 324–325. [illegible] Warsz: z 1857.)

874. Brzesce w okr: Zelechow: [illegible] Lukow: [illegible] o 8. werst [illegible] Iwangorod, przestrzeni 85. włók nowopol. [illegible] dziesiatyn 1200. w gruntach [illegible] połowie [illegible] [illegible], a w połowie [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible], [illegible] i dostateczne do utrzymania znacznego inwentarza rogatego, [illegible] i stadniny. [illegible] [illegible] [illegible] 4000. [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] do wypasu na gruncie; wrosła [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] 60. Dom mieszkalny murowany jedno piętrowy, z [illegible] i przymurowaniem na [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – chałupy i zabudowania [illegible] – [illegible] były w Grudniu 1857. [illegible] [illegible] do

875. Miasto Opoczno gdzie jest biuro Naczelnika [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (trzech) [illegible] Radom, Piotrków i Kielce – [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] szpitala w Opocznie przez Członków Rady Opiekuńczej [illegible]

876. **Szlachta ziemiańska** Życie miejskiego [illegible] coraz twardsze, praca coraz cięższa, [illegible] coraz [illegible], choć źródła [illegible] [illegible], [illegible] to serdeczne przywiązanie do rodzinnego majątku, które [illegible] w miarę [illegible] dla [illegible] zachowania [illegible]. Na ten [illegible] opierając wróżbę przyszłości pomyślniejszej przyjaźni. Nie zastraszone [illegible] źródeł szlacheckich dochodów ani wzrastające [illegible] [illegible] ogólne [illegible]. Nie darmo Chrystus nauczał że błogosławieni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w próżniactwie i [illegible] [illegible], ale natomiast zbogaceni się wiedzą, podniesieni duchem [illegible] sercem. Cnoty [illegible] te najszczytniejsze [illegible] z [illegible], wrosły w krew i ciało, przodków niektórych, a [illegible] [illegible] lub [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] przed zamiłowaniem [illegible] pracy, umiarkowania i oszczędności. –

Podniesiona [illegible] [illegible] [illegible], drogość robocizny, [illegible] i uprawy, uprzemysłowienie w latach upłynionych [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible], [illegible] i wszelkich produktów rolniczych. – Gdy przesilenie handlowe w roku 1857. zachwiało [illegible] ogólnym [illegible] kredytem, [illegible] wszystkie handlowe [illegible], [illegible] [illegible] dla [illegible]. – Za [illegible] na [illegible] [illegible] nie [illegible] i wszelkich produktów rolniczych, a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] już nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

9877. **Majątki**. Są w naszym kraju olbrzymie majątki gromadzące w ręku niektórych tylko rodzin potężne zasoby pieniężne. Smutno jest pomyśleć że historyczne familije (jak np. Zamoj- scy, Potoccy) tak są obojętnymi dla najświętszych obowiązków pa- triotycznych swoich przeszłości. – Pamiętać by powinni, iż pierwszym obo- wiązkiem szlachetnego imienia jest jeżeli nie poświęcenie siebie, to przynajmniej oddanie usługi dla dobra ogółu; że tylko natychmiast pomoc może do wzniesienia ogólnego nakładu, do utrwalenia zna- nej w tradycyjnej ważności rodzin przodkujących naszego kraju. Niech porównają stługę swoją [illegible] o ponurych twarzach pośród się rozpatrzą w ich rycerskich, pełnych poświęceń krwi i fortuny a głos sumienia wymówi od nich [illegible], jak mają używać majęt- ków i powagi przekazanych w spadku. (Gazety Warsz. w Grudniu 1857 według podzielenia tkwiłego obraz autorów o [illegible] pod Notą 9876.)

9878. **Charakter narodowy** hojny, gościnny, serdeczny, lecz nie oględ- ny; stąd w razie spieniężajac tak braku [illegible], potrzeba zaciągać nowe długi, które na coraz twardszych opierają się warunkach. Dlatego też stan majątkowy większej części obywateli ziemskich jest coraz gorszy; i łatwo to przypisać że pieniądze, urodzeniem drugim życia, przypisaniu gospodarczej potrzeby,

9879. **Krubek** w okr. Kłodzkim Rzeczywistego Radcy Stanu Turskiego, Członka Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu i [illegible] Komisji uznania długu Królestwa Pol. Kawalera Orderu Ś. Anny Klasy 1. (1857

9880 **Ogród** ozdobiony bujnemi kwiatami drzew i krzewin naj- wyborniejszych.

9881. **W Łowiczu** szpital Ś. Ducha – Przyłączony w Radzie Opiek. z Dept. Łowiczskiego był w 1857. A. Potworowski.

9882 dobra **Bogusze** odległe od m. pow. Łomży o wiorst 6, mające rozległości 1095 dziesięcin, składające się z 4.ch folwarków – Łuty 1857. zwolniony rzecz do sprzedania – w całości lub po szczegóły folwarkami grunta żytnie, w 1/3 części pszenne, bór na opał, budowle, takie dostateczne bliższą wiadomość udzieli patron Tomaszewski w Łomży

9883 **Krajomastwo**. Nikomu tego dowodzić nie potrzeba, jak wielka ze znajomości własnego domu spoczywa moralna potęga; i że dziś my jedynie położenie nasze ostatecznie dobrze możemy. To stanowiło z tego potęgę Greków, a gdy upadli przywróciło im powabną ulgę i jedności [illegible] tych, których przemocy uległ. (z korespondencji Grudnia 1857)

9884. **Cło do przedmiotu i braku dzieł [illegible]** (z korespondencji Grudnia 1857.)
U nas daje się dotkliwie uczuwać brak dzieł tego rodzaju, prawdziwego ciągłego, których uzupełnienia oczekują nie zyskałyby księgarnie przedzierżaniem, pomyślne dobra żywy caterii, nie tylko odpowiednie [illegible]

ale i szaunek w narodzie. – Naryżkamy temi się:
a) Słownik geograficzny polski, z względem na topografię, statystykę i historyę.
b) Słownik historyczny polski, obfitujący nie tyle w samą treść, ile w imiona i rzeczy.
1885. Archeologya – jest jedna gałęź literatury, która dzisiaj prosperuje, coraz liczniejszych zyskuje uprawiaczy, dlatego się badaniami studya historyczne i archeologija. Nie masz prawie żadnego między piszącemi nawet nie przekonanego, któryby chociaż mimochodem na to pole nie zaszedł. – Zwrot ten ogólny ku przeszłości, jest jednym więcej dowodem, jak mało żywotnego materyału teraźniejszość posiada; w obecnym więc stanie rzeczy jest on koniecznym, a przynajmniej nie szkodzi zapewne nie przyjdzie do myśli.
Nauka dziejów i inne spokrewnione z nią a pomocnicze jej nauki od dawien dawna stoją w czele ludzkich umiejętności, a zwrot ku nim znowu zawsze pewną dojrzałość umysłową; przy innych więc skądinąd porządkach, więcej nam się tylko z niej wyłada. –
Wrabiające przedmioty czysto rodzinne
starych to wadą zwrócić na dzisiejsze czasy a tęsknić za dawnem
wstrząsającym. – Dalej w przedmowie ustęp 6
Nie godzi się pisać inaczej tylko dla pożytku, dla nauki drugich, albo ku drugich czuje, kto chce społeczeństwu być pożytecznym, musi wprzód sam się uczyć, sam panować nad sobą, i w surowym życiu uprawiać rolę własnego umysłu i serca, jeżeli jej plony mają zdrową karmą
dostarczyć ludzkości. = Co do piśmiennictwa Ustęp 2.
U narodów nie będących w pełni potęgi życia i ograniczonych w zakresie wewnętrznego, domowego, że tak powiem żywota, cały ruch skupia się około tegoż żywota przejawów, więc głównie około literatury, która jest ostatecznym jego wyrazem – (w odmianie) jest jej jedyną sferą jego duchowego usposobienia, jedyną wskazówką, z której wnosić coś można o życiu jakie w nim tleje. –
Literatura (moim wersyą) u nas nie ma, nigdzie swego wspólnego ośrodka, owego domowego ogniska, u którego gromadzić by się mogła; a gdzie nie ma życia, takie tem mniej można o życiu publicznem. Literaci (nasi warszawscy) schodzą się tylko czasem po redakcyach, ale redakcye te z chwilą których celem głównym bywa zwykle tylko mechanizm pewnej publikacji – żyją oni i piszą na osobności samotnie, a jeżeli wychodzą, znajdują ludzi, to nie w swoim literackim charakterze, nie w literackie kołach. Dlatego też publiczność nasza nie zna wcale naszych literatów, jako takich. – Przytem nas uderza tak rozprzężyste życie nasze literackie – odosobnienie i samolubne zamknięcie się w sobie, a stąd płynąca obojętność. – (Wyjątki te z Korrespondencyi Gazety Warszawskiej z Krakowa z dnia 8 grudnia 1857. Numer No. 339–340. Gazety Warsz.)
1886. Co do przedmowy – od lat blisko trzydziestu mieszkam na wsi, z dala od środowiska księgarskiego, tem się zajmuję w skromnej ...

mojem ulubionem w młodości i wieku dojrzałym zatrudnieniem [illegible] Czterdzieści lat strawiwszy nad (literaturą) zbieraniem materyałów do Słownika Jeograficznego Polskiego (całkiem temu przedsięwzięciu oddany) i [illegible] już wiele) zapomniano już tylko u: niechcąc by [illegible] [illegible] [illegible]

9887. W Sieradzu (ze it) jest szpital pod wezwaniem Sw. Józefa —

9887. Stan. Jachowicz człowiek którego zna całe dziecinne pokolenie nasze, którego imię przechowują już ci, co kiedyś młodzi, nasze zajmą. Po 60-ciu przeszło latach pracy, po życiu, w którem każdy dzień naznaczony był poświęceniem, owej ofiary najtrudniejszej, bo całkiem skromnej, Stanisław Jachowicz rozstał się z nami w [illegible] Grudnia 1857. Ukochał on przedewszystkiem maluczkich. Dla drobnych serc, dla cierpiącej wdowy, zapomniał on o sobie, wszystkiego się wyrzekł na niejedno narażał. Uważany przez kraj cały błogosławiony przez [illegible]

9888. Do Grzegorza Jachowskiego b. sekretarza [illegible] Magistratu miasta [illegible] Wieluńskiego w Sieradzu. Kochany Panie Grzegorzu! (Dobrodzieju Obywatelu [illegible])

Od dawna nie miałem przyjemności widzenia się z tobą, bo ja mieszkając na wsi i to [illegible] bardzo rzadko [illegible] bywam w Krakowie, zajęty gospodarstwem mojem, a oddawny książkami, pracuję w skarbcu nad tem co było ulubionem w młodości i wieku dojrzałym zatrudnieniem mojem —

Łatwo się domyśleć że tu mowa o Słowniku Jeograficznym Królestwa Polskiego nad którym już blisko 40 lat się mozolę i [illegible] mam już około 30,000 różnych miejscowości, topograficznie, statystycznie i historycznie opisanych — Dzieło to [illegible] coraz więcej skarbem się napełnia różnemi wiadomościami do dziejów pomocnemi zaliczonemi — Gdyż przecież każdy historyk szlachty czytać będzie z zajęciem wiele ciekawych wiadomości nietylko z kronikarzy i heraldyków naszych ale najwięcej z archiwów domowych [illegible] czerpanych — Już samo [illegible] opisanych w tym [illegible] [illegible] już [illegible]

okryły mnie siwizny i do starości [illegible], niechcąc by moja wieloletnia mozolna praca, tyle skrzętnie zebranych wiadomości i monografii których [illegible] [illegible] jeszcze w mej pamięci, wraz ze mną zamarły [illegible] Szczęściem dzieło to [illegible] składające się z [illegible] tomów jest już na ukończeniu, a niedawno wyczytałem w [illegible] [illegible] : że P. Andrzej Kucharski professor [illegible] wypracował Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, chcąc zatem powziąć bliższe przekonanie o objętości tego dzieła, i kiedy kilka razy wyjechać zamierzałem, udać się do Ciebie Szanowny Kolego, abyś mi [illegible] [illegible] o czem wspomniałem [illegible] [illegible] tego dzieła, a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], co się stało z tym Słownikiem [illegible] po ś. p. Tymoteuszu Lipińskim w [illegible] [illegible], bo i on

krótko przed śmiercią [illegible] zapowiadał był w piśmie publicznym [illegible] tego Dzieła — Byłby to materyał bardzo przydatny do uzupełnienia [illegible] Słownika, a gdyby rękopis ten był złożony w [illegible] Pom. [illegible] [illegible] ś. p. Tymolsdona, może by się dało należycie [illegible], jeśli [illegible] w przeszłość już w inne ręce —

[illegible] Przyjaciele, że cię podobnemi obarczam [illegible] [illegible] ile jeśli [illegible] ile [illegible] w [illegible] wszelkich wiadomości literackich, a [illegible] jako miłośnik [illegible] [illegible], mógłbyś i nie jednym materyałem zasilić mój Słownik — [illegible] nie jedną wiadomością [illegible] [illegible]

[illegible] Kopijowany byłoby niezmiernie, tyle drogich Nam pamiątek, porozrzucanych na drodze wiecznego zapomnienia, w jedną zebrać całość i drukiem utrwalić, [illegible] a że jesteś sam literatem i miłośnikiem naszej [illegible], zatem przyjść mi [illegible] o pomoc, w [illegible] potrzebnych objaśnień i wiadomości tyczących się przedmiotu [illegible] obranego — Może też niechaj dziś tylko pozwolą, że pismo [illegible] kiedyś ułożę się do siebie; [illegible] [illegible] to [illegible] będę [illegible] [illegible] Twojej i [illegible] która byłaby [illegible] dowody. [illegible] 8 Stycznia 1858.

[illegible] [illegible] Nr: 1322.

obecnie odpowiedź w liście jego z dnia 10 Stycznia 1858 [illegible] [illegible] 178.

1889 Józef Edward Abramowicz (Obywatel) urodzony w [illegible] [illegible] [illegible] Instytutu agronom: w Marymoncie, od lat kilku [illegible] w [illegible] [illegible] Justynowie w [illegible]: którego odpowiedział [illegible] [illegible] A. P. (Kołyjański [illegible] w Gazecie Nr. 140 z 1857 zamieszczony — czytaliśmy z zajęciem w korespondencji roku [illegible] Nr. 103 z 1857.

1890 W korespondencji z [illegible] w 1857 (A. P. (Połyjański) powiada, że gospodarstwo w Giedgudyszkach było wzorowem, ale dziś stoi na schyłku do upadku [illegible] to [illegible] i każdy to wie, że gospodarstwo w Giedgud: było i jest wzorowe — (1857)

1891 [illegible] dobra [illegible] w Meryanie: 10 mil [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od Wejsiey do Kowna [illegible], [illegible] musi [illegible] wzorowy [illegible] [illegible] [illegible] w tych dobrach [illegible] [illegible] kilka kościołów murowanych, dwa miasteczka, [illegible] i kilka folwarków z których najpiękniejsze budowle murowane, dwory [illegible] i [illegible] — [illegible] na wzór [illegible] Ordynacji Zamojskiej [illegible] folwarków z budynkami i inwentarzami [illegible] [illegible] [illegible] — Wszystko to [illegible] pracy [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] (w 1857) [illegible] [illegible] [illegible] Lata młodości spędził na [illegible] [illegible] [illegible]. Adjutant Generała [illegible] i [illegible] Wojenny,

pełniej kolega księcia Józefa Poniatowskiego i jemu współczesnych, który występował na trybunie jako najznakomitszy mówca. W chwilach ważnych organizacji kraju. Dobra Freda i inne Godlewszczyzną tu zwane, leżą przed ks. Królestwa pruskiego od miasta Kowna. W owe lata po 40 pisarz i nic więcej — z których on ~~jakieś pewny~~ ~~mieszkańcem~~ pracą utworzył najpiękniejsze dobra — skromne życie, pobożność, praca obok wysokiego rozumu i szlachetnego serca (zrobiły go panem milionowym) ~~przywiązując~~ lud go błogosławi a ojciec swojej to może się takim chwycić wpływałem. (z Korespondenta rolnego Nr. 103 z 1857. artykuł Józefa Abdamowicza, jako i następne

9892. P. Zieliński Józef właściciel Kotownicyzny w ~~Marijam~~ Kalwaryjskim w Maryampolskim dobra to znakomite z 15. ... folwarków złożone (w 1857 w których postępowy właściciel zaprowadził wszystko co tylko w nierozumnem nowem, rolnictwa od najwznioślejszych do najdrobniejszych szczegółów pod względem urządzenia gospodarstwa pojmuje się mówić —

9893. a) W Ks. Maryampolskim oprócz dobr. Freda, gdzie gospodarstwo opisano pod N: 9890 — i 9891. były wzmianką, jest kilka innych gospodarstw wzorowych, od lat wielu słynnych w kraju i za granicą, jako n: p: Wincentego Gawrońskiego w Pojezioraach, którego owczarnia złożona z kilkunastu tysięcy owiec, do najpierwszych należy, baran kupy z Berlina sami na miejsce po pełnietny przybywają, gdzie wzorowy porządek rachunkowości i obok udoskonalonego gospodarstwa, piękny pałac i ogród do ozdoby okolicy się przyczynia (1857.

9894. ~~Wiktor Gawroński w Wejliszkach posiadał w 1857. Kollendarskie było najpiękniejsze owce —~~ w Maryampol ... Kalwarya

9895. Kalwaryjskim Lenona Geijsztora w Dydwiszkach, Prota Narbutta w Szyłsznurwie w Kalwarya, księcia Mirskiego w Pietkiełkach w Kalwaryjskim, Wiktora Szabunniewicza w Antonowie. W Maryampol: są to wszystko gospodarstwa na wielkich rozmiarach wzorowo prowadzone

9896 W Pertnikach P. Gerlach mennonnic Prus. prowadził w 1857. w Maryampol porządne gospodarstwo niemieckie i gorzelnią na wielką skalę — ~~Kalwar~~

9897. P. Dąbrowicz w Dobrowoli w Maryamp stawne miał w 1857: fabryki wyrobów lnianych, gdzie machiny sprowadzone z Anglii i fabrykanci, z Irlandii od wielu lat tu pracują

9898. ~~W Kalwaryjskim P. (ob. Notę 9892 o Kotownyzynie) wyróżniony wzg. w gospodarstwie w 1857~~ N. p: Kirsna będąca własnością Zygmunta Gawrońskiego — Dromicz P. Prota Narbutta i dobra Butkakiewicz będące ~~dawniej własnością gospodarstwo w 1857.~~ w 1857. własnością Włodzimierza Butkaryna — wszystko to dobra milionowe. W Pałkianach urządzało się w 1857. nawiasem wyznaniem gospodarstwo przez ... w Kalwaryjskim P. Zygmunta Gietta — niemniej znakomite się gospodarstwa (1857 Szwejkowskiego w Dugenkowie, Józefa Wiśniewskiego w Balwiency. 57. ... i Konstantego Swiedy w Markowie — ...

...stawa Szabunewicza w Królowem Moście w Kow: i wiele innych.

899. W Sejneńskim Powiecie dobra Wiejsieje własność w 1857. Księżny ...gińskiej słynęły przed innemi. Za życia Księcia Tadeusza Ogińskiego ...nego z swej nauki, pracy i energii, były Wiejsieje na drodze do postępu rolniczego, ale od ~~[illegible]~~ (tj. r. 1843.) ze śmiercią Księcia Tadeusza, w ...zawie zostające nie mogą mieć dążności do postępu rolniczego, lubo dzisiaj ...y Dzierżawca (1857) [nie mogąc dzierżawy nie utrzymać] którzy ich utrzymywać je w stanie dawniejszym. – ~~[illegible]~~ w ...57) Młodzież łaską uczyniła i [illegible] dobra odebrać z dzierżawy, aby je podnieść

~~[illegible]~~ dobra Łoszewicze [w Sejneńskim] dziedziczne Wincentego Kruszewskiego od r. 1827. były na stopniu udoskonalenia i za wzór innym służyły – (od 30 lat) Dziedzic z zasobem nauki, pracy i znacznym kapitałem, pokazał ...im wzór jak dobra ameliorować trzeba. Potoż wówczas tu (w 1857) najpiękniejsze stado koni, bydło tyrolskie, owce hiszpańskie, ogród równy sławnemu w Medyce w Galicyi, gospodarstwo rybne jak w Czechach, budowle wspaniałe murowane; na ogromnym spichrzu wieża, a w niej zegar dla całej ...ody gospodarstwa i sąsiadów. Uprawa roli doskonała. Uczynić nawet przekształcenie natury ziemi tak, że gdzie liche było życie, dziś tam najpiękniejszy przemysłowy. Gdzie były bagna, teraz najpiękniejsze i dobra tak uporządkowane dziedzic wypuścił w dzierżawę wzorowemu gospodarzowi p: Markowskiemu.

900. ~~[illegible]~~ Sejneńskim. Także: majątek Okmie w [illegible] p. Zygmunt Gutt urządził, oczynszował włościan i następnie zabudował

901. W dobrach Święto-Jeziory w Sejneńskim Księcia Fryderyka de Mejrow Myszkowskiego (w 1857) najpiękniejsze w Sejneńskim powiecie, warte więcej jak milion, w gruntach przestrzennych położone, mają także w najlepszym gatunku lasy rozległe, ludność wielką i zamożną, ~~[illegible]~~ Dziedzic powziął myśl założenia olbrzymiej stadniny, o ile 100. koni, lecz opodal... wanie wstrzymało projekt i ukończona nie została (tablica przytoczona roku 1857.)

902. W powiecie Augustowskim hrabia Witold Wołłowicz posiada czystej krwi konie, które mają ustaloną sławę i pewny dochód przynoszą. – W folwarkach do tych różnych dóbr należących też stado bydła równie

903. Co do chowu koni w ogólności w całym Kraju. ~~[illegible]~~ Kilku Obywateli ~~[illegible]~~ ~~jak to i hrabia Witold Wołłowicz, i tak. posiada czystej krwi konie~~ Nasi przodkowie kochali się w koniach [i utrzymywali je jak chowali ... a liczyli chowanie] i po 200 a nawet 1000. ...Hetmanów stawili swoje bachmaty; upodobanie więc w koniach jest nam wrodzone – Kilku [jest prawdziwie] Obywateli w Kraju i dziś jeszcze posiada czystej krwi konie a nawet i wyścigowe jak to – hrabia Witold i Wołłowicz w Augustowie i t.p. a że szlachetna dążność do postępu i ulepszenia rozwinęła coraz więcej w Kraju upowszechnia się, wielu zatem znakomitszych Obywateli chowa konie, dla swej przyjemności czy dla zysku na większą skalę prowadzi, a ~~[illegible]~~ wielu innych po kilka zebrali pięknej russy wychowanie

904. Co do stanu finansowego Obywateli: Już dziś mało jest takich

którzy trwonią swe mienie, jeżdżą zagranicę, długi robią i nad stały żyją. W ogólności obywateli kraju [illegible] na dwie główne kategorye podzielić by można. Do pierwszej należą starzy, którzy od lat wielu pracą i staranności zapewnili sobie spokój na późniejsze lata, przedtem zabezpieczali i urządzili majątki, a każdy mniej lub więcej, stosownie do warunków na jakim pracował, kapitał swego mienia pomnożył.
Do drugiej (kategoryi) należą ci, co mając liczniejszą familiję, więcej obowiązków, nie mogli się swoich koncentrować. Albo młodsze pokolenie, którym przy majątku dostały się rozpłaty w rodzeństwie i ciężary, nie więc dziwnego że tacy potrzebują pomocy i kredytu drugich.
Kapitał, praca i kredyt są to podstawy bogactwa narodowego, pojedynczych ludzi i całych narodów. Każdy żyje żeby pracował, pracuje aby czegoś się dorobił, ale nie każdy pewnym być może owoców prac doznać, bo przychodzi wiek podeszły i cierpienia. Mało jest tych szczęśliwych którym w młodości wszystko jest dane dla których życie czystą jest tylko rozkoszą. A jednak mniej takich, którzy by w pracy błogiej dostąpili szczęścia. Jeśliby nam po kolei [illegible] historyę każdego z obywateli [illegible] byśmy też postęp i pokazałoby się, że dla każdego [illegible] [illegible] trudne. [illegible]
9905. Przeglądając wykazy statystyczne, listy [illegible] i słowa wyprowadzone [illegible] [illegible] że z całej dalej Autora [illegible] pod tym tytułem w Ogólnych Uwagach o Polsce w Gospodarstwie Opisie Miast przykonania.
9906a Pod Guberni: Augustowską najpierw: w powiecie Łomżyńskim mamy bardzo wielu znakomitych obywateli, wzorowych gospodarzy ludzi nieposzlakowanej cnoty i zasłużonych w kraju — Powiat Szczuczyński ma wielu zacnych obywateli i dobrych gospodarzy (obacz wyżej Notę 9899–9889 9900–9901. W powiecie Augustowskim nie wielu jest obywateli. Do znakomitszych należą: [illegible] Witold Woltowicz — i [illegible] P. Janiszewski z Kotnicy. W powiecie Maryampolskim jest wiele gospodarstw na wielkich obszarach wzorowo prowadzonych. (obacz wyżej Noty: 9890–9891–9893–9894–9895–9896– W Kalwaryjskim gospodarstwa postępowe jakoto: w Wołowiczynie ob Notę 9892.
9907. Recenzya dzieła Połczyńskiego o lasach i inne osoby czytaj w Numerze 103. Korrespondenta rolniczego z 1857 skąd wyjęte są i powyższe wypisy od 9889. do 9907.
9908. Jeszcze co do charakteru narodowego i postępowania [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] długie i szeroko jedne cechuje cnoty i wady narodowe. Pobożność, praca, wylanie dla drugich są nam wrodzone, i z pokolenia w pokolenie przechodzą. Cnoty obywatelskie, życie towarzyskie i domowe wysoko u nas stoi. Szanujemy tradycye narodowe mamy cześć dla zasłużonych w kraju rodzin, więcej cenimy ludzi podług ich wartości osobistej, niż dla pozoru. Szanujemy starszych wiekiem, zasługę, cnotę; kochamy tę naszą ziemię i nasze strony; a każdy

Zapisać to pod [illegible] kraju

[illegible] na poprawienie, podniesienie drogi spuścizny. Każdy się uczy, [illegible], dzienniki krajowe i zagraniczne w każdym [illegible] prawie domu [illegible] można, a biblioteki u możniejszych? Nr: 103. Korrespondent rolniczy z 1857

909 Krytyka i recenzye (Num: 103. Korrespondent rolniczy 1857.)

[illegible] w piśmiennictwie rodzi fałszywą opinię, nigdy nie [illegible] jednych przeciwko drugim, które krzyż i redaktorów gubiły. [illegible] i zgody nam trzeba! Myśleć, badać, spierać i odkrycia swoje na [illegible] wspólnego dobra składać powinniśmy, podnosić i zachęcać, ale [illegible] [illegible]; jest to cel i najpiękniejsze zadanie ludzi sterujących! [illegible] i wszystkie wady wykazane w powieściach i na scenie, jest obo-[illegible] autorów; ale osobistość i opinija są to rzeczy święte dla każdego [illegible] [illegible] i pojedynczych ludzi na które [illegible] targać się [illegible] wolno. Szanujmy więc drugich, jeśli chcemy aby nas szanowano.

910 Licytacya dóbr Zbędza w okr: Pułtuskim odbyła się w Trybunale [illegible] nieruchomości w dniu 8. Stycznia r: st: 1858 o godzinie [illegible] po połu-dniu. Taxa Rubli sr: 39,458. kop: 40. Vadium Rs: 2000. Bliższa wiadomość u patrona Śmiechowskiego w Płocku i u Pamperty adwokata w Warszawie.

911. W obrazie skreślonym w Num: 347 Gazety Warszaw: o wypadkach z 1857 [illegible]: o ruchu drukarni: Towarzystwa Ubezpieczeń, Towarzystwa Kredy-[illegible]. O Przemyśle Krajowym.

912. Stanisław Jachowicz ów starzec poczciwy, który cały swój żywot poświęcał ob[illegible] opuszczonych i maluczkich — umarł w Warszawie d: 24 Grudnia 1857. Pismo [illegible] Wianiec, którym najznakomitsi nasi pisarze, jak laurem zasłu-[illegible] otoczyli skronie zasłużonego starca ~~[illegible]~~ najczystszej cnoty, ~~[illegible]~~ żywot nieskalany i użyteczny.

W obecnym czasie wzmógł się u nas ruch literacki a

913 Rozwaga i zamiłowanie w badaniach historycznych i archeo-logicznych coraz obfitsze ~~u nas~~ wydaje plony; przykład nam za to [illegible] [illegible] prac licznych i starannych — [Wiele dobrych dzieł i pism: ... wiele prac sumiennych i [illegible]] — ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] krajowych nie mamy dotąd dzieła którego. L.d. Do Obwieszczenia

914. W dniu 28 Czerwca 1857 zbójecka ręka przerwała życie, w pracy [illegible] [illegible] spędzone, w pracy a który [illegible] mógł brać wzory i [illegible], Ignacego Leszczyńskiego. ~~Jest w~~ Projekt (1857) nader ważny i zba-[illegible] dla rolnictwa, wzięcia dóbr Belsza na akcye i założenia tam [illegible] wzorowego. Założyciel go, właściciel nie ma potomków, tylko [illegible] tak, jak jest, alegorie wzorowym!

9[illegible] dobra Gize z przyległościami, położone ~~[illegible]~~ trochę bliżej szosy Warszawsko-Petersbur-[illegible] w odległości od m: Suwałk wiorst 7½, od Kalwaryi w: 24, od Maryampola w: [illegible] od miast w Prussach: Stalipinen m: 3. Gombinen m: 6. Królewca m: 18. [illegible] które przechodzi kolej żelazna (będzie przechodzić) mające ogółem w rozległości włók [illegible]: pol: 207. mor: 13 pręt: 55. oszacowane w 1857 przez biegłych na Rs: 112800 [illegible] Rs: 752000. czyli włóka po Rs. 3741. sprzedane być miały w końcu [illegible] [illegible] 1858 w drodze licytacyi przez publiczną, licytacyą w Trybunale Warszawskim [illegible] Dyrekcyi [illegible] [illegible]

9915. ~~Brwinów w P. Warszawskiem mor.~~ Rżew[illegible] : 245. należało w 1852 do [illegible] torbo Radziwiłłów

9916. Aleksander Mokronowski posiadał w 1852. Chlewnią dobra w P. Warsz: mające łanu niemało bo tylko mor: 37.

9917. Gole dobra Piotra hr: Łubieńskiego w 1852 nie miały wcale łasu (bo tylko 108

9918 Gąba w P. Warsz: należała w 1852 do Cryshany [illegible] - i miała [illegible] łasu) tosny [illegible] 3. [illegible] mają.

9919. Hutta nomenklatura należąca do dobr Zabiawola w P. Warszaw: w 1852 Dawida Bauererta - miała łasu mor: 80.

9920. Jordanowice w P. Warsz.: Ewarysta Mokronowskiego miały w 1852 łasu mor: 1474. nomenklatura putka łasu mor: 2. w P. Warsz:

9921. Michał Stadnicki posiadał w 1852. w P. Warszaw. dobra Kaleń z łasem mor: 92 -

9922. Eustachy Marylski miał w 1852. na Ksiąiznicach w P. Warsz: łasu mor: 380 [illegible] Owczarni (nomenklatura w P. Warszaw. łasu mor: 60.

9923. Podraska Julia posiadała w 1835 1852. Łubiec w P. Warsz. z łasem mor: 92.

9924. Gella Horowicz na (Starozak:) miał w 1852. na Swinickiej Hucie (prawie do dobr [illegible] Józefpol pod [illegible]) należącej łasu mor: 120

9925. na Wilkowej Wsi (w 1852) Teofila Piotrowskiego w P. Warsz: było w 1852 łasu mor: 61

9926. Kasztelan Wahlewski Piotr posiadał w P. Warszaw: w 1852 następujące dobra: Bodzew z łasem mor: 769. Nowiec z łasem mor: 153 Łężeniec łasu m: ~~369~~ 1230. Mąławieś łasu mor 369 Otalęż łasu m: 307 - i tyle Otalężek - Rosochów łasu mor: 154. Starawieś m: 231

9927. August h. Potocki posiadał w 1852 w P. Warszaw: dobra następujące Chojnów lub Hojnów z łasem mor: 3060. Jabłonna łasu 4920 - Kabaty mor: 1020. Nieporęt mor: 6641. Natolin mor: 150 Ursynów m: 6. w Chrośna mor: 205. Chrząszczówka mor: 25. Cztekówka m: 131. (Skawina)

9928. Rozpat Heraldyka - Jakże się trzeba mieć na baczności czytając naszych heraldyków: Paprockiego, Okolskiego i Niesieckiego, którzy przez pochlebstwo dla wielkich rodzin dopuszczali się najniepodobniejszych do prawdy przypuszczeń. Lepiej jest co do tego polegać na dawnych dziejowych polskich kronikach, atle w nich więcej się do tego owiedomić.

9929. O pochodzeniu imion) Nie można zaufać korespondencji Gazety Warsz: 1859 wywodom wszystkich historycznych imion w Polsce - Tak trudne ci przeglądam w tych zawodach, iż wiele wątpliwości musi wodzić do pożądanego nazwania, a mogących się odkryć dokumentów

9930. Teodor Dobiecki posiadał w 1852 nomenklaturę Boruty w P. Warsz. z łasem mor: 185. (należące to do dobr Oussat Mięćkowice należąca gdzie było w 1852 łasu mor. 410

9931. Na Bieniędach Pogrosiewska Leśmyńskiego w P. Warszaw: gdzie miały [illegible] między w 1852 obierane tylko 6. mor:

9932. Madachowski posiadał w 1852 w P. Warszaw. następujące nomenklatury łasu: Błogostan łasu mor: 61. Dąbrówka mor: 798. Głudna m: 153. Korzutelysin: łasu 1168 Zatudni mor: 245

9933 Józef Miągsowicz posiadał w 1852. w P. Warsz. dobra: Falenica z łasem mor 307. Lekarcice łasu mor: 93. Las mor: 823. Picharty mor. łasu 61. Piskorka łasu mor: 141.

934. Muchanow Paweł syn Alexandra R. T.[a] Prezydent W. R. S. Wangstegel i w Okręgu Naczelnym Warsz. Członek [illegible] Konsystorza Urzędu i Kawaler [illegible] co rozkład Justy z Mostowskich 1o słubu Mohrenheimowny – posiadał w 1852 [illegible] Dobra: Tarchomin z lasem mor: 204. Świdry z lasem mor: 120 [illegible] lasu mor: 146 –

935. Członek obywatelskiej zastępy

936. Franciszek Topaz Kopyciński Dziedzic dóbr Wrzywica, potomek starodawnego [illegible], wychowany bogobojnie przez [illegible] rodziców w ich majętności Zbrodzicze [illegible] Krakowskiem, synem był Jana Nepomucena k. Topaz. Po ukończeniu [illegible] szkół i wyższych prawa w Akademii Krakowskiej, wstąpił w r. 1821 do 4go pułku ułanów b. Wojska Pol. z którego jako Oficer [illegible] odznaczony wyszedł. Jako [illegible] Sędzia pokoju, Członek Rady Opiekuńczej Zakładu w Dobrzyniu, Członek Komitetu Obywatelskiego i od r. 1847 gtówny opiekun Szpitala [illegible], w których tych i przystępnych pracach i usługach, wymagał się a zarazem [illegible] Władza i współobywatele potrzyli, – s. p. Franciszek Topaz Kopyciński przeżywszy 3 braci, sam jako ostatni tego zasłużonego imienia posiadacz, zszedł w grobie na dniu 15. Grudnia 1857 w wieku 57 roku życia swego, pochowany na cmentarzu parafialnym w [illegible] Siennica

937. Hlebowicz i Chlebowicz są to dwa różne nazwiska litewskie, pierwsze historyczne drugie pospolite – U nas Spis szlachty Kr. P. z roku 1850 wydrukowany nie obejmuje tego nazwiska.

938 Książe Rzeczywisty Radca Stanu Książę Alexander Golicyn, Naczelnik Okręgu pocztowego Król: Pol: i Warszawski Dyrektor poczt, Kawaler Orderów Rosyjskich i zagranicznych, ozdobiony znakiem [illegible] honorowym nieskazitelnej służby [illegible] lat przeżywszy lat 59. przeniósł się do wieczności w dniu 8. Stycznia r. 1858 – Podobno nie miał dawnego [illegible]

939 (Bibliotheka Polska (Słownik Geograficzny i Słownik biograf.?) Mamy to szumnie przybrane że [illegible] każdym zacnym, polskim domu znajdowały się pewnie, że zacnym [illegible] podaniem go do druku, kiedy z nas wtórzony [illegible] na siebie obowiązek [illegible] serca i przywiązania do kraju i do przodków [illegible] aby do [illegible] prenumeraty i do rozkupu tego ważnego dzieła [illegible] a [illegible] przykładał się. (albo że całą setą wstał [illegible] się [illegible] wszyscy rozszerzać [illegible] ogółu w tym wyjątkiem przedsięwzięcia – [illegible] z wielu [illegible] i dziś się wkrótce publiczność z prospektem [illegible] ogłosić się przez Wydawcę Słownika Geogr: i przez Księgarza N. w Warszawie przy ulicy N. w domu [illegible] pod [illegible] [illegible] to Księgarnia publicznych wiziona przyjęła do siebie na [illegible] głównej przyjmuje przedpłatę na dzieło [illegible] – i wszelkie [illegible] tego [illegible] jak najchętniej [illegible] się [illegible] Co do przedsięwzięcia Bibliotheki Polskiej wydana [illegible] w [illegible] – Członek to obywatelskiej zastępy [illegible] Józef

940. W Uniwersytecie w Padwie [illegible] na naukę (szczególniej) w 16 i 17 wieku wielu Polaków – W portykach dolnego [illegible] dziedzińca uniwersyteckiego, czytamy bądź na alfreskach, bądź na herbach rzeźbionych w kamieniach i kolorowanych nazwiska polskie: Hyacinthus de Ziemna Woda Leśniowski ob. dalej liter: 9946; Sigismundus a Sulanki Sulinski; lit: 9945; Georgius Szornet de Ponowice; u góry nad nim już nic więcej wyczytać niemożna, tylko Polonus ob. niżej liter: 9943.

9941. Zimnowoda jest kolonia w Galicyi jedna w Cyrkule Lwowskim druga w Cyrkule Jasielskim [illegible] [illegible] Leśniowski w Marcu ub. roku 1858. Jest kolonia Zimnowoda w W. Ks. Poznańskim w Powiecie Pyzdrskim.

9942. Popowice są jedne szlacheckie w parafii Oxa w Pow. Miechowskim; innych troje w Galicyi, w Pow. [illegible] w Pow. [illegible] i w Pow. Bocheńskim. — Są jeszcze Popowice w obw. Cyrkule Cieszyńskim Pow. Wadowice.

9943. Takto — to szwedniczo z nagrobków uczyć się historyi! tak to błędna bywa w heraldyce chronologija! ~~Dowodem~~ Na Cmentarzach musi być prawo konieczności lat — Jedni ustępują miejsca drugim — Wiele antykwariuszów nie mogą znaleźć swych naddziadów, co mówię: nawet wnuki dziadów.

9944. Piotr Broniowski był Konsyliarzem Uniwersytetu Padewskiego około r. 1592 ~~w którym~~ gdzie ~~pobierał~~ kończył nauki. — U nas Broniowskich nie ma w spisie szlachty które przed rokiem 1850 wylegitymowali: ale są Broniowscy h. Tarnawa piszący się z Bierzniedzy [illegible] w Cyrkule Jasielskim.

9945. Zygmunt Jelinski był w r. 1638 Konsyliarzem w Uniwersytecie Padewskim gdzie pobierał nauki — co się okazuje z Statutu akademickiego pod niego w 1638 podpisanego.

9946. Majątek Zimski w Powiecie Lubelskim, o mil 4½ od Lublina mający rozległości włók 60, jest do sprzedania z wolnej ręki. Chcący nabyć takowy raczy zgłosić się pod Nr. 1401 przy rogu ulic Sto Krzyskiej i Mazowieckiej, gdzie bliższą wiadomość o wszystkich szczegółach będzie mógł powziąć, rano do godziny 9tej i po południu od 4tej do 6tej lub do regenta okręgu Ostrołęckiego w Ostrołęce. Nadmienia się, że kupno może nastąpić z inwentarzem żywym lub bez, oraz że przy gruncie pozostaje [illegible] kapitału z procentem [illegible] i [illegible] — W Gazecie Nr. 12 i pojedynkach 1858 w Mcu Styczniu ogłoszono —

9947. Czetwiuk to wielkiej energii i nieoprawionej gorliwości, szanowany przez wszystkie stronnictwa ...

9948. Zarząd Towarzystwa poznańskiego przyjaciół nauk składa się w 1858 z Prezesa Augusta Cieszkowskiego, Vice Prezesa Kroija Malinowskiego, Helwidora Skórzewskiego Podskarbiego, Węgnera Sekretarza i Nepomuckiego redaktora. Towarzystwo składa się z dwóch wydziałów: 1° wydziału Nauk historycznych i moralnych, 2° wydziału nauk przyrodzonych. W pierwszym jest Przewodniczącym Władysław Bentkowski, sekretarzem Maksymilian Stadnicki. w drugim przewodniczącym Felicyan Szymański ...

9949. Co do narodowości. Rozważający pod stan majątkowy Obywatelstwa naszego. Obecne posiadanie ~~[illegible]~~ [illegible] zaledwie [illegible] całego Krajów (przy końcu 1857) a co najważniejsza przytem ogólnie mówiąc to że nieodpowiednie klasy jako też strony klasa publiczna. Miejsca opuszczone przez Polaków ~~[illegible]~~ przez rodziny szlacheckie [illegible] zajmują Niemcy i Żydzi i [illegible] przybyszy do Polski — Tymsposobem wiele rodzin obecnych właścicieli ziemi [illegible] nietylko w W. Księstwie Pozn.: ale i w naszym [illegible]

[illegible] się zapadły, nie zastąpi ich Litwa, którą ta ludność niemal jest [illegible] ... innym, aniżeli [illegible] wszystkiem — która była [illegible] naszej [illegible] ludu, którą nie [illegible] groby naszych ojców [illegible], nasza wiara, nasze kościoły, nasze święte [illegible] po drogach [illegible]. (z korespondencyi z Poznania w Nr 10 Gazety Warsz: z 1858 [illegible]) Tak to i u nas majątków szlacheckich [illegible] [illegible] przyjęciem z [illegible] Niemcami, którzy [illegible] [illegible] w sobie [illegible] i [illegible] lub dóbr [illegible] [illegible] [illegible] dla [illegible] kościołów i probostw katolickich. jak np. [illegible] Stanisława [illegible] w Obstrzeliu [illegible] [illegible] [illegible] spadkiem został w 1857 — przeszły [illegible] z [illegible] [illegible] sposobem podobno 3. wsie [illegible] zostały od parafii [illegible] [illegible] podobnego wynarodowienia i tak okropnych [illegible] [illegible] moralnego.. i [illegible] drażliwości — a [illegible] [illegible] [illegible] stąd [illegible] [illegible] [illegible].

950. Na wyborach członków (52) towarzystwa rolniczego w Królestwie Polskiem w dniu 16 Stycznia r 1858. w [illegible] wybrany został Prezesem tegoż Towarzystwa, hrabia Andrzej Zamoyski (dyrektor [illegible] od r 1846) [illegible] Ziemskiej Ziemianów [illegible] gospodarstwa Krajowego, [illegible] właściciel dóbr Maluszyn w Kaliskiem. Vice-Prezesem: Alexander Ostrowski, [illegible] [illegible] wizytator od r 1842. Członkami Komitetu mianowani [illegible] (wizytatorem od r 1842 [illegible]) Stanisław Hrabia Alexandrowicz Członek kom: Depu: [illegible] Gub: Lubelskiej właściciel dóbr [illegible] w Kaliskiem. Karol Dąbrowicz właściciel [illegible] [illegible] w Dobrzyń [illegible]. Józef Glinka właściciel dóbr [illegible] w pow Ostrołęckim. Adam Goltz ob: [illegible] właściciel ale [illegible] — [illegible] to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w bibliotece Warszaw: z 1842: [illegible]. Ludwik Górski [illegible] dóbr [illegible] w Podlasiu (wizytator od r 1842 [illegible]). Karol Jezierski Członek kom: Depu: [illegible] [illegible] właściciel dóbr [illegible] w G: Warsz. Adolf Kurtz (właściciel dóbr. Alexander Kurtz właściciel Nasielska w Płockiem Dyrektor Spółki [illegible]. Julian hr: Ledóchowski dziedzic [illegible] i innych w G: Radom: Paweł hr: Łubieński [illegible] dóbr Gorzowa w G: Warsz: wizytator od 1842 [illegible] gosp: Kraj. Henryk hr: Potocki dziedzic [illegible] w Kaliskiem. Edward baron Rastawiecki dziedzic Dołhobyczowa i innych w G: Lubel. Henryk hrabia Starzeński właściciel Wiekowa w Augustow. Edmund Stawiski właściciel dóbr Padzgrzyca w Kaliskiem. Karol Walewski [illegible] właściciel dóbr [illegible] w Kalisk. Franciszek Węglinski właściciel dóbr [illegible] i innych w Lubel.

Tak więc z ważniejszych Członków figurują [illegible]

Warszawskiego	3.	z Lubelskiego	2	nie Adam Goltz	niewiadomo z jakiej przyczyny
Kaliskiego	4.	Płockiego	2.	i Adolf Kurtz	
Radomskiego	1.	Podlaskiego	2.		
Krakowskiego	[illegible]	Augustow	2.		

więc z wizytatorów [illegible] Komitetu gospod: Krajowego [illegible] od r 1842. Leon hr: Łubieński [illegible] wład: [illegible], Teodor hr: Łubieński, Tomasz Potocki, i [illegible] [illegible] Malcz.

9951 Dobra Wrzosów (Grabsinowskiego) w Pe Radzyńskim pomiędzy miastami Radzyniem a Kockiem w odległości wiorst 9. położone a od miasta Międzyrzeca i Żelechowa o mil 5. od miasta Siedlec i Lublina o mil 6. od Warszawy m: 16 odległe; mające 2 rzeki rybne: Tyśmienicę spławną i Bystrzycę mniejszą a przy tych jeziorko. Rozległości ogólnej około 68. wor: 12. morgów pol: ornych pomierzonych z r 1843. a pomimo tego pola około 30. [illegible] [illegible] około 13 2/3; łąk około 232/3 oprócz ornej dostępnych [illegible] [illegible] kory 200. w tem pszenicy kor: 50. Gospodarstwo [illegible] [illegible] ta dobra urodzajne, tak wielodajne 1/2 gruntowe, siana około 2000. fur siana dobrego dające; las w 2/3 częściach iglasty wysokopienny, na budowle zdatny i zakonserwowany; pastwiska obfite, z inwentarzem żywym i martwym lub bez takiego - były w Mc Styczniu r 1858. z wolnej ręki do sprzedania - bliższa wiadomość na miejscu u właściciela

9952 Jordan, ~~Hermenclaus lub Hermolaus~~ Piotr Łukasz syn Józefa, potomek znakomitej rodziny Jordanów z Zakliczyna, ~~były~~ w Kirasyjerskim Cyrkule Bocheńskim h: Trąby, b: Major gwardyi koronnej, szambelan Króla Stanisława Augusta, Rycerz [illegible] nad Dunajcem, w Galicyi [illegible] 1804 ~~18~~ umarł w r. 1823. przeżywszy lat 76. Miał za małżonkę Rozalię z Kotkowskich słynną z piękności duszy i ciała - z którą miał 2 synów Stanisława zmarłego w wieku młodzieńczym, z którą [illegible] Piotra Łukasza ~~[illegible]~~ służące od r ~~1807~~ w [illegible] [illegible] i drugiego Hermenegildę w Hiszpanii przy [illegible] pod Polaków [illegible] Samosierra w r 1814. jako kapitan [illegible] [illegible] [illegible] powrócił w stanie wojskowym, a umarł w roku 1853. w dobrach swoich Winiarach nad Pilicą, ~~[illegible]~~ Jordanowie ~~z Zakliczyna~~ h: Trąby, jeszcze [illegible] u nas - Piszą się z Zakliczyna lub Zakluczyna (w Galicyi).

9953 Adolf Krasowski (nie mający rzadkiego w dziejach szlachty [illegible] 1851 [illegible] - lubo nam wiadomo że to był człowiek dostojny i [illegible], [illegible] przodków wysoko w [illegible] zyna [illegible] [illegible] miał za sobą Marya z hrabiów Romanowskich, która mu wniosła znaczną fortunę (Zelatyn w [illegible]) w dom mężowski. Ów podkomorzy Romanowski, pan na Strzyżowie i innych wielu włościach, tak w Galicyi jak i w Kró[lestwie] Polskim, był ich ojcem; z Makowieckich Romanowska była ich matką. Zofia ~~z~~ Krasowska, [illegible] imiona [illegible] i [illegible] Duna [illegible] przeniosła się do wieczności dnia 2 Stycznia 1858. (Córka byłego Romanowskiego. Z tego małżeństwa zostało 2. synów Teodor i Henryk i córka Franciszka. podkomorzanka Adolf Krasowski miał ~~[illegible]~~ posiadłości wiele w trzech [illegible] punktach Teraz wszystkie rozproszone - Mili oni i własny dom przy Ulicy Miodowej

9954. W dniu 18 Grudnia 1857. zakończył życie w dobrach swoich dziedzicznych Zorkach [illegible] Kraszewski. Porucznik Gwardyi Strzelców Konnych, Major i szef [illegible] b: Wojsk polskich. Siedmdziesiąt blisko lat życia spędzone w czynnej służbie dla Kraju. W r 1809 był we wszystkich ~~[illegible]~~ kampaniach owej świetnej epoki w latach 1812 - 1813 i 1814 w r 1809 wszedł w r 1815 wrócił do Kraju i aż do r 1831 został w służbie - Przy nieposzlakowanej prawości, rzetelności i prawym charakterze, wyrobił sobie pełne imię i dziś znany majątek,

9955 ~~Dobra~~ Zamek nal: do dóbr Ordynacyi Zamojskiej o wiorst 6. od m: Tarnogroda obejmujący [illegible] inw: 690. były od 1 Lipca 1858 do wydzierżawienia na lat 24. [illegible] blisko o [illegible] dobr Ulanów Łukowskiego w Osuchach zamieszkały [illegible] obecnie [illegible] d: 19 Czerwca 58 na 1200 [illegible] - w [illegible] [illegible] 2 [illegible] 3 [illegible]

9956. Filip de ~~Zy~~ Girard (zwany) Francuz którego zasługi położone dla Kraju, tego spowiec będą w wiecznej pamięci i przechowają się w samem nawet nazwisku osady fabrycznej Żyrardowa. Wynalazł on w r. 1810 machinę do przędzenia lnu, za którą obiecana była przez Napoleona I. nagroda milion franków. Wyprzedzawszy ten podstępnie przywłaszczyli sobie dwaj spólnicy Girarda i otrzymali zaraz w Anglii 25000 funtów Szterlingów. Po upadku Napoleona który zakład odebrał cały majątek Girarda, przeniósł się potem do Austryi a w r. 1826 do Warszawy i otrzymał posadę inżyniera przy Górnictwie. W Żyrardowie założył fabrykę wyrobów lnianych i wielu wynalazkami przysłużył się naszemu Krajowi — w r. 1844 wrócił do Francyi a w następnym roku umarł przeszedłszy lat 70.

1844 / 428 — 1333, 2–10

9957. Mniejsza książka bywa przystępniejszą dla worka a może i dla [illegible] czytelników naszych, bojących się bardzo grubych książek. Przedmowa autora: Nowoosiedlenie w jednym [illegible] świata (1858). Tenże mówi dalej: Cieszyć się zaprawdę należy, patrząc na tyle dzieł pisanych, drukowanych, wychodzących ~~[illegible]~~; z każdym dniem u nas na widok publiczny. [illegible] Już też od dawna zajmuje się tą mozolną pracą, iż … posyłam obecnie pod prasę zmay [illegible].

9958. W dniu 3/15 Kwietnia 1858 ogłaszam (?) sprzedane będą w Kancellaryi Hypot. Rejentalnej, najwięcej dającemu, dobra Cześlin w okręgu [illegible], parafii Jeżewo, [illegible], składające włók 18. mor: 5. prt □ 168 miary nowopol. … z [illegible], wyżej registrowanej sumie Rs. 510 w [illegible] (wypada włóka [illegible] Rs. 8100 na [illegible] [illegible] …

9959. Dobra Zieminskie? gub: Radom, składające włók 20 miary nowopol. w niemi prawie wszystkie, dzięki pożarowi po [illegible] (w Styczniu i Lutym 1858) zwolnione, atoli pod dogodnymi warunkami, albowiem na gruncie ciąży stokilkadziesiąt tysięcy nad [illegible] procentem prawnym i amortyzacyjnym. Bliższą wiadomość powziąć można u właściciela na Mazowsz. [illegible] pod Nr: 172. (położone przy szosie, [illegible] 6 od [illegible]; (wartość f. [illegible] po [illegible] 2400)

9960 Lubanie dobra nad Wisłą w Pow. Włocławskim.

9961. Dobra w Okręgu Zamojskim składające się z 4 folwarków, są do wydzierżawienia od św. Jana r. b. wcale lub częściowo na lat 9. Bliższą wiadomość udzieli W. Zastawiecki (?) Adwokat w Lublinie. (Kurjer W. w Lutym)

9962. Kajetan Garbinski (zmarły w r. 1847) najpierw professor C. Kr. Uniwersytetu, i Dyrektor Instytutu Politechnicznego w Warszawie – założony Obywatel, któremu kraj winien założenie w 1842 Roczników gospodarstwa krajowego które też przyczyniły się do wprowadzenia w kraju od 1857. Towarzystwa rolniczego.

9963. Kazimierz Jachowicz przyjaciel dziatwy polskiej urodził się w miasteczku Dukowie (w Galicyi) 17 Kwietnia 1796. z szlacheckiej ale niezamożnej rodziny, zasnął na wieki w Warszawie 24 Grudnia 1857. Pochowany na Powązkach gdzie mu wzniesiono wspaniały pomnik, staraniem dziatek polskich – Z drugiej żony Antoniny z Osmiałowskich także ślubnie zmarłej w tym interesie [illegible] niedziela dla dzieci; w którym aż [illegible] całe życie nie mógł pracować, powstała

~~Herbu~~ dwóch synów: Eryk, urodzony 20 Kwietnia 1842 i Rudolf 16
~~Porajów – Jelitowie – Poraita – i Poraicie~~ – Stycznia 1846 – i Chwilę dla nich w
~~Wieniawa h. – Wieniawita – Wieniawici~~ – ciemni będzie pamięć rodzica, który
brumy dla własnych dzieci – przyjaźni swej w chwili wsparcie!

9964. dobra Hołubla w okr: Siedleckim odległe od mil 2 od Siedlec Sokołowa, Łosic, mające rozległości włók 95. czyli Morgów 1425. były w 1858 do sprzedania z wolnej ręki z inwentarzem lub bez tegoż – Wiadomość w Węgrowie

9965. W Gostyńskim.) W niewielkiej ~~przestrzeni~~ odległości jedna od drugiej znajdują się 4. znakomite cukrownie to jest: Oporów, Dobrzelin, Budzyń i Model które w r 1857. 200,000 korcy buraków przerobiły. Wydany przeto jest wielka ilość pieniędzy, która przed kilku laty wychodziła za granicę, pozostaje w ręku niemniej naszych, polepszając byt gospodarstw i pracującego ludu – W r 1858. fabryka Dobrzelińska powiększoną o 2 prasy, co podniesie możność przerobienia 60000. korcy buraków, czyli podwoiła jej pierwotne zadanie. Właściciel jej Hr: Władysław Lubieński w dobrach swoich Grodzisk, w pow: Ostrołęckim /na rozległą skalę urządził plantacyą buraków w r 1857 –

9966. We wsiach Wilanowie w Pow: Warszaw: Falenicach w Pow: Warsz, w Górze Baldrychowskiej w Łęczyckim, w wsi Milanowice w Radymskim w nowym Mordach – w Podlasiu były w 1858. szkoły ubogie do których dzieci prowincjonalnie ze skoda nauki używane bywają –

9967. Juliusz Słowacki powszechny w literaturze naszej romantyk, przez naturę obdarzony zdolnościami do oddania dla nas zasadniczych Byrona poematów – ~~Juliusz Słowacki dzieło jego Wojsko tej Byronem~~ – tłumacz zbyt nie spełniwszy tej tęsknej nadziei sam umarł w niewczesnym który serdecznie... przypomnieli

9968. Bagiński (autor ...?) Tłumacz poezye Lorda Byrona które wyszły w Petersburgu w 1857 nakładem M. B. Wolffa – Jest to przykład nie bez szczęśliwych zalet (mówi recenzent) że w nim liczne ustępy widać udatne, a choć dobór zwrota jest dokonanym tej pracy –

9969. Franciszek Kopyński urodzony z rzemieślniczych i zamożnych rodziców dawnego Województwa Krakowskiego skrzętną pracą i wytrwałością dowiódł ~~iż i inna~~ nierozległej przestrzeni piaszczystej ziemi na której rozłożona jest ~~wieś~~ Zwyczajna Tryczów w okr: Sieradzkim – można mieć dostatek, iż samo położenie Tryczowa jest dość rozkoszne – ś. p. Franc: Kopyński: jaśniejszy nad innymi cnotami sprawował różnie urzęda honorowe; na kilkakrotnie miejscu przed życiem swoim mianowany Sędzią pokoju okr: Sieradz – Umarł 15 Grudnia 1857 przeżywszy lat 57.

9970. W dobrach Dunimowice pow: Włocławskim, własność Barona Ike a rozciągających się nad samą Wisłą, pomiędzy miastami Płockiem, Gostyninem, Kowalem i Włocławkiem, część dobr bytnie składających się z kilku obszernych folwarków w dobrej glebie, z obfitemi łąkami i pastwiskami, rybnemi jeziorami, wśród lasów, z nadzorami wodnemi i wiatrakami, młynami gorzelnianemi i propinacyą, było w Listopadzie 1858 do wypuszczenia ogółem lub częściowo, w kilkoletnią dzierżawę, za opłatą jednorocznej ceny dzierżawnej z góry – Wiadomość w Warszawie w Dunimowicach

9971. Fryderyk Zabrzezowski urodzony w Warszawie, z ojca Józefa i Matki Katarzyny z ... patryarcha tej rodziny famili i okolicy, który przez cały dzień swój życia ... – Umarł w ... 11 Stycznia 1858. przeżywszy lat 70. pochowany w grobie familijnym przy kościele w ...

1972 – <u>Dorotka</u> tak nazywała się owa wieża [podług] w Pilskowicy [illegible] (czytaj: w Olsztynie) [illegible] w której zamykano kochanka z rodziny Toporczyków Starżów co się im tu [illegible] opłaciło.

1973 – <u>Konińszczyzna</u> tej legendy w herbach 94 wstęp 109.

1974. Ziemia <u>Czerska</u> – nieceniona to ziemia, nie skłonna do chwastów, a wydająca bardzo piękne zboże –

1975 <u>Kujawy</u> – Ziemia to dobra i żyzna a jednakże produkcja ziemi płodów nie odpowiada dobroci roli. Brak kapitałów jest zapewne przyczyną tamującą postęp, który jedynie może nas od upadku uratować. Połowinie tutejsze [illegible] [illegible] owies, pastwiska są zdrowe i żyzne, a jednakże na dwa [illegible] [illegible] [illegible] ani jednej owczarni, któraby doszła do stanu owczarni w innych krajach znanych – jedynie dobremi końmi roboczemi i [illegible] okolica ta pochwalić się może i w tem nadzwyczajny być powinna.

Okolica też nie brakuje <u>Kolonistów</u>, tak Niemców jak Krajowców, ale jakaż to między nimi zachodzi różnica, zaczynając od zabudowań a skończywszy na roli. – W kolonii Niemca widać dom porządnie i regularnie zbudowany, a nawet ozdobny według ich smaku, ściśnie [illegible], wybielony, okna szybami oszklone, okiennicami opatrzone, podwórko czyste i plecionym płotem otoczone. W około domu sad owocowy, łąka ogrodzona i drzewami obsadzona, jak również rowy i pola, konie i woły dobre, [illegible] staranna, pełno drobiu, wszystko w obfitości, [illegible] pod dostatkiem, a wszystko w czasie zrobione, opłacające się dobrym plonem, a potem po zwiezieniu spieniężone, przynoszące zamożność do domu. –

Przeciwnie się dzieje u naszych Kolonistów, ani podwórka, ani sadu, ani nawet jednego drzewa przy domu; wszystko tam samopas i roli szkody w [illegible] [illegible] [illegible] ich staraniu dostępu i nie [illegible] z pod nadzoru dziedziców, ale owszem, pełni [illegible] [illegible] [illegible] i przestrzegania aby jakiej wygodny formy się budowali – [illegible] nie chodzi nam [illegible] pod [illegible] [illegible] a najlepiej Kolonistów niemieckich i owszem chodzi o to, byśmy ich nie sadzili na naszej ziemi i byś nie zakładali [illegible] dla Krajowców. – O [illegible] [illegible] w dobrach Starzewskich [illegible] [illegible] [illegible]

1976. O <u>demoralizacji klasy roboczej</u>. – Najmujemy dziennych robotników przyjmujemy stałych i rocznych parobków, robimy układy zamienne, dajemy [illegible] płacę i [illegible] mieszkanie, opał, ogrody, opiekę i pomoc w słabości, a [illegible] [illegible] od pracy i [illegible] się odpowiednio przyjętym obowiązkom, [illegible] [illegible] i należytego sprawowania się a w [illegible] dozwalamy [illegible] [illegible], z bólem serca naszego kradzieży, pijaństwa, [illegible], [illegible] [illegible], tak i zbiorów, [illegible] budynków, ogrodów, mostów, rowów i t. p. [illegible] marnowania dni roboczych, za które [illegible] drogo opłacamy. Pobierają zaliczki, obiecują one nie odrabiać, a następnie [illegible] [illegible] [illegible], samowolnie opuszczają miejsce, aby gdzie indziej [illegible] sposobem opuszczać się nadużycia. Skoro [illegible] [illegible] się bez legitymacji, tak się [illegible] [illegible] w [illegible] w lasach prawnych [illegible] [illegible] drzewa, [illegible] trudno wyznaczyć, aby drugi właściciel do [illegible] [illegible] [illegible] być mogło.

Z powodu licznych działań w tej mierze właściciele ziemscy, do [illegible] Rządu niezawodnie już wniosków, [illegible] się w krótce należy [illegible] organi[zacja]

organizacyi sądownictwa wiejskiego, które skutecznie ograniczywszy, dało [illegible] dla stanu rolniczego wywiązujących, przydają tamże potrzeb. Nim jednak to nastąpi, aście [illegible] na niemoralność po większej części [illegible] wolną własną ludzi, spowodować się daje, składanie każdego z [illegible] przedewszystkiem powinny, do szukania środków łagodniejszych, w zamiarze [illegible] stanu, i [illegible] ... główniej najpewniejszą drogą w postępowaniu [illegible]. Również jako wielu innych właścicieli [illegible], doświadczyłem skutków niepomyślnych, przez niedotrzymanie ścisłe obowiązków, [illegible] robotników, wyrobników i [illegible], postanowiłem dla usunięcia samego na [illegible] zwrócić ich uwagę i tudzież od nadużyć [illegible]. Czytaj dalej ten artykuł z podpisem J. Hube z Falenicy. w Nr. 7. Gazety rolniczej z 1858.

Na co się zdały wszelkie polemiki o [illegible] zmienionych głoszone [illegible] i ulepszenia, których do najpierwszych potrzeb nie posiadamy, ludzi chętnych pracy, [illegible] w ilości dostatecznej z [illegible] choć w części zaradzić temu potrzeba [illegible] kombinacyi następujących [illegible] środków: Czytaj Bernarda Handtkiego Gawędy w Nr. 8. Korresp. rolnicze z 1858

W królestwie Łowickim, gdzie władze porządnie wzięli [illegible] i [illegible], zmieniły się w dworów ekonomicznych. Tak że dzisiaj każde postanowienie włościanina odbywa się za ich wiedzą i radą. Tego to ludowi naszemu potrzeba [illegible], a dobrych skutków cały kraj [illegible], jeżeli ten system [illegible] upadnie, spodziewać się o nadal można.

Z Korrespondencyi Pana L. Z. z Stanisławia [illegible] pod Górą Kalwaryą w Nr. 5. z 1858. Korrespondent rolniczy; Brak robotnika [illegible] ani jednego nie ma gospodarstwo. Nie ma w naszej okolicy, dotąd [illegible] ilość zarobków odpowiedniej miejscowym potrzebom. Nie dziwiem, w [illegible] wzięło się wszystkie że łatwy zarobek [illegible] w lasach [illegible] [illegible] pod toporami spekulantów, przyzwyczaja naszych chłopków do [illegible] [illegible] i wyłomienia [illegible] z ich serc owe szlachetne przywiązanie do rodzinnej swej chaty, które [illegible] dawniej.

Gawędy z drogi Bernarda Handtkiego ob: Nr. 7. Korrespondent rolniczy 1858

Najważniejszą rzeczą do uzyskania ale wiele obecnie i [illegible] tego [illegible] Królestwa, [illegible] naszych gospodarstw, stanowi bezwarunkowo brak rąk, [illegible], nad którą to biedą nie jeden już z nas nie jednokrotnie [illegible] ... i L. D. Zasada ekonomii politycznej, [illegible] pracy w [illegible] i [illegible] ... [illegible], do nas nie da zastosować, bo u nas [illegible] chleb tańszy, tem najemnik i trudniejszy i kosztowniejszy — [illegible] oryginalne [illegible] wyrobnicy i [illegible], który przy [illegible] swej [illegible] kawałka chleba i [illegible] całe niespokojnie materyalnego bytu. — Z [illegible] porównując [illegible]

chcąc złotej zakosztować wolności na wyrobku, morgach, komornie lub ogrodach. Tak więc przy wrodzonem próżniactwie usposobieniu naszej ludności rolnej musimy ostrożnie doświadczać braku ludzi.

Ito pierwsze okoliczność występuje na uwagę, że od lat 20tu skutkiem zmniejszonej śmiertelności, nie przybyło krajowi ludności, gdy tymczasem od tej daty najmniej o 20/60 przybyło ziemi do uprawy — z pod lasów wyłączonej, a teraz z wykształcenia własności włościan przez kolonizację, rozdrobnienie dużych majątków na pomniejsze folwarki, wszystko to musi ostatecznie wpłynąć na brak ludności rolnej. Czytaj artykuł wydrukowany w Nr: 40 Korrespondenta rolniczego z 1858.

Rolnictwo i niskie ceny zboża

Przy dzisiejszych niskich cenach zboża, rolnikowi bardzo i bardzo w tym roku dotkniętemu, nie tylko że się procent by najmniejszy nie dostanie, lecz summa ogólnego dochodu z ziemi ledwie pokryje kosztów na wyprodukowanie ziemiopłodów wytworzonych (z Korrespondenta). O ile więc dawniej przy pańszczyźnie uważano za średnią cenę korca żyta złp: 12. a pszenicy 18. o tyle przy dzisiejszych stosunkach, chcąc ażeby ziemianin miał procent od wyłożonego kapitału na ziemię i nakłady do niej, oraz wynagrodzenie za swoją pracę potrzeba uważać za średnią cenę korca żyta Rubli 3. a pszenicy Rubli 4. kop: 50. a o ile niżej byłby on zbywać musi, o tyle na stratę jego wypada. to z innej korrespondencji Nr. 17. Kor: rolny

O krytycznym stanie rolników czytaj Nr: 39. Korrespondenta rolnego z 1858

9977. W Księstwie Łowickiem 5000. włók, z których przeszło 2000. włościanie do majątk. Łow: należących – Lud tu Księstwie [illegible] jest mały wzrostem, silny, dorodny, odznaczony pięknością odzieży, wstrzemięźliwy. Dzielny do pracy, przez [illegible] szkółek wiejskich umiejący czytać i pisać –

9978. Dobra Janowice Bagnuszte i Grochowice w gminie Janowice Bagnuszte w okr: Sandom: prawem własności do Melchiora Jawornickiego w 1847 należące składające się z trzech [illegible] nomenklatur, to jest folwarku i wsi zarobnej Janowice Bagnuszte, z folwarku Góry [illegible], z wsi zarobnej Grochowice, które to realność mają rozległości przybliżenie około mor: 732 [illegible] w gatunku ziemi w 3/4 częściach klasy 1. pszennej, a w 1/4 klasy 2. żytniej [illegible] Prawnego należy do tych dóbr kawał gruntu część niwa [illegible] własności [illegible] mającą [illegible] mor. 52 i drugi kawał gruntu mający rozległości około 126. mor., obejmujący las [illegible] z chatupą dla gajowego –
Do sprzedaży do licytacji publicznej ustanowiony był [illegible] na Rs. 26015.

9979. Piotr Wiklinski, pochodzący z rodziny i powszechnie szanowany, rodem z Warszawy, wszedł do służby krajowej jako urzędnik Komisyi Skarbu. Po przejściu [illegible] Król: Pol. mianowany został Senatorem – Kasztelanem, a następnie [illegible] od[illegible] Orderem S. Stanisława 1go Klassy. Posiadał kilka dóbr ziemskich, był przy[illegible] szczodry, dobroczynny, a posiadając ten świetny polor, którym się całe życie [illegible] w towarzystwie [illegible] zawsze był mile przyjmowany, a od wszystkich co go znali cenionym był i poważanym. Zasnął w Bogu dnia (Sobota) 2 Lutego 1858. w wieku lat [illegible], zwłoki w katakumbach cmentarza parafialnego w Belsku. – Ob. kurs: 9977. = 31608 urzęd. pod Małęczyn [illegible] Mudowczyński

Matz 1928

9980. Ma. Pronowice w okr. Konińskim, sprzedane [illegible] mały być w dniu 2/14 Kwiet. 1858 (w sali posiedzeń [illegible]) przez publiczną licytację – Szacunek ogólny ustanowiony był na Sumę Rs. [illegible]000. [illegible] z Naty [illegible] 28 1/2 – 2. [illegible] bankowa Rs. 37.500 do spłaty w przeciągu lat 25 1/2 [illegible] amortyzacyjnych w stosunku 2% obok zwyczajnego 5% rocznie [illegible] [illegible] (reszta się zapłaci w Rs. 20190. kop. 73 1/2). Dobroć mają one ogólnej rozległości około 130. morg: 3 pr: 50 [illegible] wadium Rs. 6000.

9981. W dniu 1 Lutego r 1858. rozstał się z tym światem, w wieku lat 56. Henryk Felix Wolski, właściciel ziemski, b. Radca Dyrekcyi głównej Towarz: Kred: Ziems: Kawaler Krzyża Wojskowego Virtuti Militari, w majątku swoim Dąbrówka w Powie: Zawiejskim

9982. dobra Sułoszyce Kamionowsko przy traktacie od Nowomiasta i Sochocina do Mławy – wieś [illegible] 2 [illegible] [illegible] – Księga hipoteczna pod [illegible]

9983 Osuchowo wieś [illegible] przy trakcie od Sochocina, Nowomiasta do Mławy

9984 [illegible] Modła wieś osada przy trakcie od Sochocina i Nowomiasta do Mławy –

9985 Chyczewo wieś [illegible] przy trakcie od Nowomiasta i [illegible] [illegible] Mławy – w gruntach [illegible] [illegible] ograniczona) [illegible] 1858 [illegible] do Goreckiej (żona [illegible]) [illegible] co się [illegible] Zawiszy i Nadolta)

9986. Nowopski wieś w [illegible]; w czasie [illegible] [illegible] w tym punkcie [illegible] od Mławy

długa tak że sama wieś szlachecka leży w Prusach; zaś mlyn [illegible] w Mławskiem leży – w miejscu położenie blisko Chorzel – Dokąd do dobr Stupsk

9987. Stupsk wieś dwie które dawniej Grzybowskich teraz Olszewskich które kupił pan Dąbrowski [illegible] w kluczu [illegible] 40000 – Olszewski

76

9988. Strzałkowo dobra w dość obszernym ogrodzeniu lasami [illegible] grunta Daszyńskie własność [illegible] w 1858 Morawsky który je nabył podobno spadkiem [illegible] ? którego [illegible] ale nie kupił to [illegible] Szumsk [illegible] podobno 300000 – (przy tracie do Mławy)

9989. Uniekowo wieś przy trakcie do Mławy – w położeniu już [illegible] gorzystym, a że między niemi i dość wysokie wzgórza – Pasmo gór ciągnie się z[illegible] stąd ciągnące ku Mławie i dalej po nad [illegible] granicą pruską

9990. Sułkowo borowe przytrakcie do Mławy a obszernem lasem które w tym czasie już znacznie przerzedzone zostały –

9991. Sułkowo potem wieś [illegible] Wernicky (1858)

9992. Łęki ? [illegible] Czyżkowo szlacheckie

9993. Grzyno wieś między lasami, a gruntami ale zatłoczonemi [illegible] lasy i kolonię włości w mniej lepszym wywłaszczone –

9994. wieś Gorzyce drobno szlachecka nad Wkrą 2 mile od Płońska są jest podobno trzy Gorzyce szlacheckie –

9995. dobra Ogonowo i Żabowo blisko siebie leżące w 1858 należały do Stanisławskiego podobno ?

9996. W dobr Gdreisz i Wkra należy dość obszerny las w posrod którego [illegible] szlachecka która około r. 1852 już wypełnia i kolonie [illegible] osadnikami stoją –

9997. Zalesie, Prusy, [illegible] Osowiec wśród lasów położone –

9998. Czarnówka wieśka przy drodze do Czarnowa położona –

9999. Wola [illegible] wieś folwark o dwor – przytrakcie głównym od Płońska [illegible] do Mławy – o mile od tego miasta – [illegible] (1858)

10,000. W Strzegowie przed [illegible] mile w którem [illegible] a [illegible] i myśliwych, wś w Czeplowie 2 mile od Mławy pod główną [illegible] –

10,001. W Smolce i Rozwozinie są [illegible] –

10,002. Czartowice Wielkie [illegible] w [illegible] gorzystem od innych [illegible] położeniu – Nabył go około r. 1851 Ludwik Rakowski i [illegible] (1858) których kosztowało Rs. 540. – [illegible] 3600. a w 1858 i Zawiślanin gospodarz

10,003. Umarł Władysław Orelly, Jan Pruski [illegible] wzorowy który przez w 1857 pracą i nakładami [illegible] gospodarskie do znaczenia –

10,004. Jan Nosowski umarł w dniu 6 Stycznia 1858. [illegible] dobra Wyszyńskie w [illegible] Nakrowiecki, [illegible] w [illegible] wzorowy gospodarz który pracą i nakładami dobra swoje przyprowadził do znaczenia w jakiem są obecnie znajdują – i utrzymywał je w wzorowym stanie gospodarskim

od kilkunastu lat poprzedzających śmierć jego, wyprowadził Stodorminy wy-
borną odpowiednią rotacyą; sporządził inwentarze, a mianowicie owce, rzy-
mską i [illegible] wyformatowaną przywiódł do znakomitego stopnia. – Był wyrozu-
miałym bez granic – łagodnym przełożonym; szczególniej przemysłowi oprócz zdolności swoich kładł
nacisk i szczególne wytrwałości jego doprowadzenie do stopnia ukształcenia więcej zwraca w
tym względzie niż w przyszłych szczęściu i spokoju. Rozwidł też całej wszystkim [illegible]
tym ale i tłoczeniom dóbr swoich. –
10005. Adam Czarnocki znany dotąd tak w ciasnej jako i rozległej
literaturze pod nazwiskiem Zoryana Dołęgi Chodakowskiego niepospolity
badacz przeszłości słowiańskiej. Uczony ten mąż wielkie nadał poszu-
kiwaniom w przedmiocie rozjaśnienia przedchrześcijańskiej epoki
słowiańskiego plemienia. – Dominik Chodźko zebrawszy podobno szczegóły
rodzinne do okolicy, w której urodził się Adam Czarnocki, umieścił
w drugim numerze Teki Wileńskiej z 1857 ciekawe wiadomości
o życiu i pismach tego uczonego męża.
10006. Doktor Mosiężski – był to człowiek zacny i bardzo pożyteczny dla
Wilna, jako doświadczony akuszer i w tym zawodzie położył wielkie zasługi, a mia-
nowicie nauczając bezpłatnie przy szpitalu Ś. Jakuba, którego był naczelnym
lekarzem, ubogie niewiasty pierwszych zasad i praktyki sztuki położniczej.
Prócz tego, Mosiężski, wydając dwa dziełka z nauki lekarskiej, a jedno opisujące
podróże swe po Niemczech, pomnożył literaturę naszą użytecznemi książkami. –
P. Witkor [illegible] w Nr. 2 Teki Wileńskiej [illegible] życiorys tego zasłużonego
a wiernie czystego medyka [illegible].
10007. Autor Jest nowy Mińsk na w Gubernii Mińskiej której opisał
historyczne i statystyczne Wł. Syrokomla – Nazwanie Mińska wypro-
wadza autor od zamiany (s: handlu), od mieniania się towarami. Przypu-
szczenie to nie jest niepodobnem do prawdy, bo kronikarze zawsze Mieńsk
a nie Mińsk nazywają tamto miasto. Było może, że nie było jeszcze
miastem ale znajdujące się na szlaku wędrówek, kupieckich między Zachodem
a Wschodem, od początku swojego istnienia, mógł już być gotowe
przystanią handlową, lubo źródłosłowu tej nazwy może [illegible] od
rzeczki Mieni lub Mieniny niedaleko stąd płynącej. –
10008. Dobra Żyrzyn w Lubelskiem nad rzeką spławną Wieprz o milę od m.
Wisły, przy trakcie szosowym z Warszawy do Lublina ciągnącym; zajmują przestrzeni
ziemi [illegible] trzydziestoletnich 14945 wsi włók 498 mor: 5: w której jest łąki
mor: 4977 wiązy grubego; gruntu ornego w 6ciu folwarkach 2988 w trzy
i czteropolowej rotacyi; łąk dworskich włók polnych, w ogóle nad wieprzem
488, pastwiskowe [illegible] dworskich 394. Gruntów wiejskich w 10 wsiach
zarobnych 5120. wynosi: (było w 1857) ośminy kor: 775. i w proporcyi tego pańszczyzny
[illegible] dni: sprzężajnych 12840. pieszych 23608. dni pomocnych
[illegible] 735. – Dwór murowany z oficynami obszernym ogrodem i oranżeryą
gorzelnia, browar i znaczniejsza ilość budynków gospodarskich, murowanych,
kościół nowy, murowany; [illegible] [illegible] dobra te miały być sprzedane
w drodze licytacyi przez publiczną licytacyę [illegible] przez [illegible] w 1858
wypłacono wynosi rubl: 126.20, [illegible]
10009. Stanisław Bromirski syn Kazimierza a wnuk założyciela Onufrego Brom-
starosty Płockiego i Płońskiego, dziedzic licznych dóbr przeniósł się do Wilna w

w dniu 9. Lutego r 1858. – Z karoliny z hrabiów Zboińskich zostawił syna [illegible] na którym jedynie już tylko spoczywa imię tej znakomitej rodziny.

10010. W Białej-Błotnej [illegible] Pilzna a Lubowem otworzony został z dniem 1. Grudnia 1857. Fabryka Spirytusów, araków, likierów i wodek słodkich. Adres przez Pradło w Białej-Błotnej.

10011. wieś **Wągry** przy stacyi kolei żelaznej Rogów

10012. **Ktoby miał do sprzedania Wieś**, mającą rozległości włók 35 do 40. w Gubernii Warszawskiej lub Płockiej, raczy dokładny opis tejże nadesłać pod adresem: K. V. przez Sochaczew na Młodzieszynie (Nr: 54 Gazety Warsz.

10013. 1/ Folwark dudkiny pod miłą od kolei, 8. mil za Pragą, (w dniu 26 Lutego 1858 13. (Kuryer 210) z zabudowaniem i inwentarzem żywym i martwym, obejmujący włók ziemi orney, razem włók 2. do sprzedania (w Lutym 1858) za Rs: 6000.
2) Dom murowano-drewniany, takiejże rozległości, razem z budynkami i inwentarzem, przedmieścia Pragi mil 4. w cenie Rs: 12000. który to szacunek w lat 12 zwraca się przez uczciwie prowadzony [illegible] i kamienie – się zaraz do sprzedania.
3/ ~~Tamże się nowej kolonii w Pradze na sprzedaż tamże~~ Wiadomość przy ulicy Twer. dej Nr: 1084. na dole, u Tomasz [illegible].

10014. **Druki świeżo wyszłe lub wkrótce z druku wyjść mające:** (z Lutego 1858)
1/ Ksiądz **Antoni Moszyński**, niegdyś rektor szkoły Pijarów w Łukiszewie, [illegible] kanonik katedralny Miński, podał do druku: Kazanie w czasie pogrzebu Bolesława Skirmontta, byłego Marszałka powiatu Pińskiego, zmarłego w r 1857.
2/ Antoni **Edward Piramowicz**, reformat, osiedlony w klasztorach Chęcińskim i Sandomierskim, którego znane są mowy pogrzebowe i nauki parafialne w r 1858. drukiem ogłoszone.
3.) **[illegible]** w Warszawie, przygotowuje ~~[illegible]~~: kilka setek drzeworytów, które wyszły z druku w 1858.
4/ **Franciszek Radziszewski** w Petersburgu, (niegdyś wydawca dawniejszego Kalendarzyka politycznego „w Warszawie") pracuje obecnie nad Słownikiem geograficzno-historycznym Polski i Litwy, który ma być daleko obszerniejszy nad czterotomową pracę ś. p. Tymoteusza Lipińskiego i M: Balińskiego p. t. Starożytna Polska.

10015. 5/ **Ludwik Kondratowicz** (znany powszechnie pod pseudonymem Władysława Syrokomli), jak zawsze nas pomyślne doszedł(?) wieści, zniósł się otwarcie z wydawnictwa i wyłącznie oddać pracy tylko dziejowo-piśmienniczej. – (1858)
6/ **Czarnowski I. N.** autor: Przemysława Władysława, o Stanisławie Leszczyńskim, Dwaj Zygmunci Jagellonowie i innych (w 1857-58.)
7/ **Brunner** syn doktora praktykującego w Warszawie, student uczony który przebył w 1858. z nadzwyczajną na zysk polski: Krystallografię.
8/ **Leon Rogalski** który tak wiele już przysłużył się i ważnemi dziełami przyczynił się piśmiennictwu polskiemu, ~~wydał~~ napisał ~~[illegible]~~ (1858) Dzieje narodów Słowiańskich, z obrazem ich rozwoju umysłowego i literatury.
9./ **Włodzimierz Stanisław hr: Plater** wydaje (1858) swoim nakładem, i berpłatnie do Biblioteki Warszawskiej przyłączona co kwartał, jeden tom: Zbiorem Pamiętników do Dziejów polskich".

10015. Franciszek **Węgleński** Członek Komitetu [z 1858 obrany i mianowany] Towarzystwa rolniczego, a znakomity prawodawca, talentem i [wrodzonym] zaszczytną zasłużony powagą [illegible] wielkie przemówienie na posiedzeniu Towarzystwa rolniczego w [illegible] Lutym 1858 r. w Komitecie którego był członkiem i za uczynione fundusze dyskrecyonalne na cele, jakie Towarzystwo wskaże, a odpowiedź jego [illegible] „zgadzamy się” [illegible] na słowa P. Węgleńskiego [illegible] usunęła wszelkie wątpienia [illegible] gdyby jakie być mogły w tej kwestii [illegible]

10016. Dobra **Gortatowice** w okr. Rawskim sprzedane zostały przez publiczną licytacyą dnia 12 Marca 1858 w Trybunale w Warszawie – [illegible] przez [illegible] Hebrowskiego [illegible] pod Nr. 655 nad [illegible] Hamburgu i w kancellaryi pisarza Trybunału.

10017. Teofil **Lenartowicz** w jednej z nowszych poezyj, pod napisem „**Jak to na Mazowszu**” wystawia nam z całą uroczą naiwnością tę część polskiej ziemi, która wszystkie swe piękności ziemi i ludzi najpiękniejszą oddane [illegible] krajem czytelnikom naszym parę [illegible] z tej ślicznej poezyi:

„Oj! śliczna to ziemia to nasze Mazowsze!
Przeczysta tam woda i powietrze zdrowsze,
I zdrowy roślejsze i dziewki kraśniejsze,
I ludzie weselsze i niebo jaśniejsze!!
Gdzie mi tak na świecie zagra kto od ucha?
Gdzie mi się uśmiecha tak rańna dziewucha?
Gdzie mi pokażecie szarą chatę liche,
Taki bór szumiący, taką łąkę cichą?
Kędy ja usłyszę tyle ptaszyn wrzasku?
Zkąd wam modrej wisły i białego piasku?

Oj! Mazur ja, Mazur, pomiędzy obcemi,
Zmarnuję ja młodość nie na swojej ziemi.”

i t. d.

10018. [illegible]
Dobra ziemskie w powiecie [illegible] w zyznej glebie, [illegible] 1500 morgów (100 prętów na [illegible]) [illegible] 2000 [illegible] z których można [illegible] koncesyi [illegible], z gorzelnią [illegible] murowaną [illegible], a odpowiedniemi inwentarzami [illegible] porządnemi zabudowaniami; budowle wszystkie [illegible] w [illegible] [illegible] w domu dawniej [illegible] przy ulicy [illegible] (w Marcu 1858)

10019. Od Jeziora do Dąbia (w Powiecie Łęczyckim) [illegible] torfu na [illegible] tylko grubo, w okolicy torfiastej, ale [illegible] – Tarzana [illegible] torfiarnią w Krozjin.

10020. Wrotnowski Antoni **Posłużnyskiej**, Wincenty Majewski czynni Członkowie Towarzystwa rolniczego [illegible] przed Trybunałem Sądowemi między [illegible] Towarzystwa rolniczego, [illegible] potomnym przez [illegible]

10021 (Następujący fakt zapisany jest w kronikach [illegible] bezkrólewia po śmierci Stefana Batorego w r. 1586. [illegible] partya niemiecka popierająca Maxymiliana arcyksięcia Austryackiego, oblegała Olsztyn, wraz tam w tym porumieniu przebywającego pięcioletniego syna Kacpra Kurlowskiego, dowódzcy wewnątrz — gdy wszystkie usiłowania oblegających zamku szturmem zająć nie mogły, postanowiono zmusić Kurlowskiego do poddania się, stawiając [illegible] dziecię to niesione do szturmu na pierwszy ogień oblegających. Wszakże [illegible] Zygmunt padł ofiarą pierwszego ataku, ale Olsztyn obroniony został. Fakt ten posłużył Syrokomli (Władysławowi Kondratowiczowi) do [illegible] jego dramatu w r. 1857 napisanego —

10022. Jan Kostowski [illegible] Wojszyce [illegible] pełen cnót i zalet, najlepszy [illegible] przyjaciel, [illegible], obywatel, opiekun potrzebujących [illegible] podległych. Umarł 2 Stycznia 1858 przeżywszy lat 60.

10023. W dobrach ordynacyi Zamoyskiej [illegible] do wydzierżawienia na lat 24 od 1 [illegible] 1858 folwark [illegible] Wyżnica o pół mili od m[iasta]: okr[ęgowego] Krasnika, 3 od m[iasta]: pow[iatowego]: Janowa [illegible]. Rozległość tego folwarku wynosi morg: 592 prętów [illegible] ogółem w tem 19 mor: 22. Zasiewy ozime [illegible] są [illegible] obrazowane. Bliższe [illegible] w P. Inspekcie [illegible] Stróżkiego, we wsi Stróży pod Kraśnikiem — Ostateczny termin do zgłoszenia się konkurentów [illegible] 1 Grudnia 1858.

10024. [illegible] z wolnej ręki dobra Wierzchowiska górne i dolne [illegible] Kraśnikiem, mające [illegible] ogółem [illegible] 160 [illegible] młynem wodnym, wapiennikiem, ludnością [illegible] i domem mieszkalnym w dobrym stanie, [illegible] wszelkiemi dogodnościami jakie w majątku [illegible] mogą [illegible]

10025 We wsi Stawiec pod Łomżą, wśród [illegible] w Marcu 1858 do sprzedania z wolnej ręki 650 owiec [illegible] poprawnych i [illegible]

10026. Dr. Ferdynand Dienheim Chotomski lekarz, poeta i [illegible] który w [illegible] takie piękne dał się poznać. Przełożył on [illegible] bardzo ważne i [illegible] niezbędne w [illegible] Fizyologia ludzka napisana 1856 przez [illegible] Budge profesora anatomii i fizyologii w Uniwersytecie w Greifswald

10027. [illegible] był wychowaniec Uniwersytetu Wileńskiego, profesor [illegible] Polski [illegible] w Cesarstwie Rossyjskiem) [illegible] języków [illegible] chińskiego i innych orientalnych. [illegible] w latach 1821–1825 [illegible] — Wiele prac w tym [illegible]

10028 [illegible] Michała Grabowskiego [illegible] 10029 [illegible]

10029 [illegible] osobiście, [illegible] ogrom i [illegible] jakie [illegible] —

10030 W dniu 13 Grudnia 1857 w Bemb[ow]ie w [illegible] Sandomierskiem: zeszła z tego świata w 52 roku życia, ś. p. Marya z Rektorowskich Wiesiołowska [illegible] w [illegible] pozostałego jej wdowca męża. Wychowana w [illegible] i staropolskim domu

swych rodziców, wniełkie też cnoty staropolskie przeniosła w dom swojego męża, świętość i poświęcenie dla męża, bogobojność, przywiązanie do familii, a gorliwość dla przyjaciół, uprzejmość dla wszystkich, najtroskliwsze obchodzenie się z cierpiącemi i litość dla biednych)

10031 – w dobrach dziedzicznych <u>Sarnowo</u> w okolicy [illegible] umarła Katarzyna z Grabskich <u>Łeptowska</u> dziedziczka, 86 lat wieku. – Urodzona w Sarnowie [illegible] przeżyła w nim blisko swego zawsze życia i była patryarchinią całej okolicy. – Zostawiła żywe otwarte miłości [illegible] [illegible] w [illegible] w kraju [illegible] lub [illegible] wspomnieniem, [illegible] dobre zastosowanych krajów, [illegible] [illegible] [illegible] albo [illegible], albo otwartych [illegible] wzorowych gospodarstw i prawdziwej miłości [illegible], [illegible] [illegible] pracowników [illegible] [illegible] [illegible]. Zostało mało [illegible] po dobie [illegible] [illegible] wedle wspomnienia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], aby z miejsca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10032. Felix Henryk Wolski urodził się 11 listopada 1800 r. w <u>Rotowie</u> w Lubelskiem, w majętności rodziców swoich Albina, [illegible] [illegible] (h: Lis) i Anny z Zwierzchowskich Wolskich. Będąc w wojsku [illegible] nad [illegible] wojska polskie – w r. 1820 pojął za żonę Joannę [illegible] i nabył wieś dziedziczną <u>Beskupice</u> na [illegible] [illegible] 2. synów i córkę – Po śmierci pierwszej żony przeniósł się [illegible] w Lubelskie w swoje rodzinne strony – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obywatelstwem w r. 1850 (50) obrany został Radcą [illegible] [illegible] [illegible]. Zmarł w Bogu d: 1 lutego 1858 we włości [illegible] <u>Ostrowie</u> w Gub. Lubelskiej. Zostało się z [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] w <u>Potoku</u> – Z powtórnego małżeństwa z Józefą [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] małoletni –

10033 Edward baron Rastawiecki właściciel <u>Dołhobyczowa</u> i innych, autor wielce użytecznego Słownika Malarzy Polskich, w 3 tomach (Warszawa 1850–1856.) i Mappografii dawnej Polski (Warszawa 1846) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] sztuki średniowiecznej w dawnej Polsce, wyznaczył [illegible] [illegible] 4000. czyli Rs. 600. za napisanie Słownika [illegible], [illegible] jest [illegible] [illegible] [illegible] języka polskiego.

10034. dobra ziemskie <u>Ostrowiec</u> wraz z fabrykami żelaznemi w nich istniejącemi [illegible] i prawem [illegible] [illegible] dobr przyległych <u>Szewna</u> [illegible] Opatowskim położonych, jak również [illegible] walcowni [illegible] w [illegible] <u>Irena</u> na gruncie dóbr Zalików w [illegible] [illegible] istniejącej [illegible] [illegible] w dniu 16 [illegible] 1858. przez Bank polski. Szacunek ogólny dóbr [illegible] ustanowiony był na sumę Rs: 634,000. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Rs: 49396 kop. 19. [illegible] [illegible] [illegible] Rs: 470000 [illegible], [illegible] Rs: 114,603 kop. 81 [illegible] [illegible] [illegible] sprzedawca. [illegible] [illegible] w [illegible] piecach w <u>Ostrowcu</u> wynosiła w 1857 [illegible] [illegible] od 100 do 150. tysięcy pudów, a w walcowni <u>Irena</u> [illegible] [illegible] do 100 tysięcy pudów [illegible] walcowanego (

10035. do dóbr ~~Rozanka~~ Włodawskich położonych nad rz. Bugiem należą następujące folwarki: Rozanka, Stawki, Koralówka, Kaptonowy, [illegible], Adampol, Połoda, Olszowinka, Dubek folw: za Bugiem.

10036. Z porozrzucanych tu i owdzie uwag w Pamiętniku do historyi polskiej, w ostatnich latach panowania Augusta III i pierwszych Stanisława Augusta przez Adama Moszczeńskiego (w roku [illegible] 1857 z [illegible] w Poznaniu) wydanego, pokazuje się, że autor [illegible] z Wielkopolski, uczył się naprzód w Poznaniu, że następnie był oficerem w służbie pruskiej, później szambelanem i [illegible] Stanisława Augusta, a nakoniec [illegible] Szczęsnego Potockiego. – Pamiętnik ten nie zaspokoi wielkich oczekiwań i [illegible] jako ze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10037. Franciszek Łodzia Poniński [illegible] Poznański, Starosta Kopanickie ziemi i [illegible] obywatel który z dumą i godnością umiał dla Rzeczypospolitej – Kilkakrotnie bywał deputatem do Trybunału koronnego z prowincyi Wielkopolskiej. Sejm Grodzieński w 1718 delegował na [illegible] Augusta II o wyprowadzenie wojsk saskich, [illegible] do [illegible] [illegible] jako posła Rzeczypospolitej. – W r. 1734 po śmierci Augusta II, [illegible] wojewody [illegible] był posłem z [illegible] Poznańskiego, oznaczył się jako gorliwy [illegible] Stanisława Leszczyńskiego, a ~~że był do~~ tej stronie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ Kopanicki był dla [illegible] Drezdeńskiego nieprzyjazny figurą. Uwięziony we wsi Dłuskiej pod miastem [illegible], osadzony został na Sonnensteinie (uwięziony on był [illegible] Domiechowska. – [illegible] [illegible] godny i uczciwy i nieskażonej uczciwości dla Rzeczypospolitej, którego ani zagrożenie [illegible], ani słodkie pochlebstwo, ani przekupstwo z drogi sumienia i prawdy sprowadzić nie zdołało. a że [illegible] [illegible] wiele za ten zadało, aby obywatelskiego cnotne [illegible] i poważanie, w którym [illegible] nie więcej [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] w Wielkopolsce. Umarł [illegible] Niesieckiego w 1740.

10038. ~~[illegible] Ponińskich [illegible] [illegible] [illegible]~~ Ze [illegible] Żad[en] z nas nie wątpliwy, że [illegible] [illegible] [illegible] krajów [illegible] się przyczyniło do zubożenia i upadku miast naszych, uciążliwy nacisk rządów starościńskich. W autentycznym skarbie który zamiast [illegible] [illegible] Rypina dnia 24 lutego 1792 r. do Sądu Asesorskiego koronnego w Warszawie, między wielu innemi [illegible], skarżyło się głównie na Starostę i Wójta Rypińskiego (którym był wówczas Michał Hieronim Rydzyński Kanclerz Dobrzyński) że z [illegible] gruntów [illegible] przywilejów w 1345 [illegible] – zabrane temu miastu grunta i takie, do wójtostwa i wsi (miasto Rypinowo) dziedziczny [illegible], przyłączone, bezprawnie dzierży i wójtostwo, o [illegible] [illegible] nad [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible]. (i o drugi pod miastem [illegible])

10039. Kamionka [illegible] się [illegible] do miasta Rypina należała. O [illegible] ten [illegible] [illegible] się z [illegible] Starostami Rypińskiemi, którzy [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] z [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] że [illegible]. [illegible] w r. 1767 [illegible] [illegible] [illegible] wsi [illegible]

10040. Kiedy w r. 1308 wojsko Henryka Księcia Głogowskiego obległo zamek Wielko[illegible] w [illegible] [illegible] Poznańskim (którego [illegible] nie [illegible] [illegible] Dobrowoj [illegible] [illegible] syn Sędziwoja, Wojewody Poznańskiego, wydawszy bitwę [illegible] Biberstejnowie

[illegible] całý obóz zebrać.

10041. Dobra Sakostaw z folwarkiem Podwiérzonk obejmujące zabudowania dworskie [illegible] w pu: Opatow: obr: Sdec: o mil 4 od Radomia, do bliskości drugie Szosse o pół mili od M. [illegible] a 5 mil od Wisły położone rozległość wlas: prawie 122 morgi [illegible] 3663 [illegible] pola orne i ogrody dworskie [illegible] [illegible] ne mor: 1610. takie orne mor: 277; łąki i [illegible] mor: 609; pastwiska mor: 176. nieużytki i drogi mor: 21. wysiew w 1857 żyta kor: 324 pszenicy kor: 84. grunta [illegible], ogrody i łąki, używane przez 54. włościan czynszowych, odrabiających [illegible] po 3 dni sprzężajem i jeden pieszo, morg: 977 — do sprzedania w krótkim czasie z wolnej ręki wraz z inwentarzem [illegible] lat [illegible]. Bliższa wiadomość u [illegible] w Mieście Apptecznego przy ulicy Stawy pod Num: 543. [illegible] w Radomiu u Regenta Przybyszewskiego (Cz[illegible] [illegible] Nr: 12 Marca 1858 [illegible]

10042. Przyłączone z 1857. [illegible] dobr Badutg w okr: Zgierskim prawnie 68 [illegible] z cząstki dóbr na osadę fabryczną Nowe Badutg [illegible] się [illegible] grunta [illegible] mor: 408. morgi [illegible] — [illegible] tego terytorium Zubardz zwany o którego własność toczył się spór [illegible] petitorio między dobrami Radogoszcz, a dobrami Badutg pod nowo [illegible] zajęty został, a nawet część tego terytorium [illegible] drogi [illegible] z Zgierza do Łodzi prowadzącej, już na pojedyncze place podzielono, [illegible] [illegible] dóbr Radogoszcz [illegible] Otradkowski [illegible] w [illegible] r 1858. przez pisma publiczne, ostrzeżeni że wchodzący w nabycie jakiejkolwiek części spornego terytorium Zubardz w razie przysądzenia takowego dobrom Radogoszcz, narażony będzie nie tylko na utratę [illegible] lecz nadto zmuszony zostanie do usunięcia [illegible] budowli, jakiejby na ziemi terytorium [illegible] wystawił —

10043 Do sprzedania w Marcu 1858. z wolnej ręki wieś Kaszewy dworne w [illegible] Gostyńskim, przy szosse pod [illegible]: Kutnem położona. Informacya u właściciela, w miejscu.

10044. wieś Gorysławice o 200 [illegible]: od miasta Wiślicy i rzeki [illegible] o milę 1. od Nowego miasta Korczyn i r: Wisły, i tyleż od [illegible] Buska, [illegible] 3 Stopnicy, [illegible], Działoszyc, Skalmierza o 2½ mili, a 6. od [illegible] Kielc położona — składa się z 3. folwarków — z tych folwark lit: A. ma grunta orne w głębi [illegible] [illegible], pomiędzy około 40 morg: tak około 30. mor: [illegible] z których na 10 morgach [illegible] się torf do opału [illegible]. Budynki z [illegible] postawione [illegible] były w 1857 r. za Rs: 2000. folwark drugi lit: C w oddaleniu o [illegible] 60 od budowli folwarku lit: A. położony ma grunta orne w takiej samej głębi około 100, mor: w których [illegible] torf do opału [illegible] — a [illegible] grunta i łąki położone są między gruntami [illegible] do [illegible] kwalifikującemi się [illegible] Budowle [illegible] z drzewa [illegible] były w 1857 r. Rs: 1600 — [illegible] folwarku tego [illegible] 1858 na Rs: 6000 [illegible] i na folwarku A. [illegible] na Rs: 4000 — [illegible] te były w 1858 [illegible] do sprzedania

10045. dobra Nadrybie w okr: Chełm: od Lublina mil 5. od m: Łęczny mil 2 od Bugu mil 4 od szossé Lubelsko-Chełmskiej mil 3. mające ogólny [illegible] [illegible] 209. gospodarstwo podzielone na 3 folwarki, [illegible] [illegible] lat [illegible] pod płodozmianem, ziemie po większej części pszenne, obszerne łąki i [illegible] — budynki [illegible] nowe były w 1858 w Marcu z wolnej ręki do sprzedania. Szacunek [illegible] Rs: 1450[illegible]

10046. wieś **Dąbrówka-Sowice** w okr: Zgier: pod mili od Ozorkowa, 7 wiorst od Ozorko-wa, 10 wior: od Łodzi, między drogą do Łęczycy a drogą Warszawsko-Kaliską położona, zawierająca włók blisko 9. (Rozległość 185) z gruntem orannym szczerkowatym, położeniem... równem, w tej mierze się także przyłącza zbiorowisko najmniej przez 30. Dwór nowy, budowle dobre, propinacya z 2 ch karczem. – Sprzedaje z wolnej ręki w Marcu 1858.

10047. W dniu 9. Marca 1858. Kazimierz Zwan b. pułkownik gwardyi w szlabie Kwatermistrz b. Wojsk. pol. urodził się w Mikołajowie w województwie Lubelskim: 9: Listop: w r. 1808. wstąpił w wojsko dwudziestego wstąpił w szeregi Wojsk Ks: War: w r. 1812. mianowanym Kwadrą... naczelnym został w adjutantem przy jenerale brygady Pelletier – w r 1815 przeszedł do Kwatermistrzostwa jeneralnego b. Wojsk pol. – Rzadko kiedy honorowe wojskowe walory przez niego – w życiu prywatnem wydawałby się skromny, umiejący zastosować do okoliczności i ludzi, a wreszcie człowiek wyższych pojęć i wykształcenia, potrafił sobie zjednać miłość i przyjaźń tych wszystkich, z którymi przestawał.

10048. dobra Zemsko... w Gub. Lubelskiej, o 2 mile od drogi w której... 62 włók roz...: las na znacznej przestrzeni, były w ... Marcu 1858 do sprzedania z wolnej ręki, sumie... i... Bliższa wiadomość w hotelu Europejskim w Warszawie pod Nr: 20. lub u regenta Wuernitzyński w Lublinie

10049. Wieś ... we **Zagórzu** położonej przy samej drodze od Radomia do Nowej Aleksandryi..., jest do odstąpienia... Krowowcy i z łowów ostatnio Wilkanowskiej po ... 250 ... §8.

10050. Pan R. K: w **Sikorze** pod Olkuszem napisał w Nr: 19. Korrespondenta rolnego, handlowego i przemysłowego z 1858. artykuł wyrozumowany o wprowadzeniu płodozmianu z uniknieniem wszelkiej straty.

10051. Pod **Gubernija Płocka** umieścił następujący artykuł z Korrespondenta w Gazecie Codzien: Nr 73 z 1858. zamieszczony który w wyjątku tak brzmi: Obok wznoszenia się gospodarstw wzorowych, obok tendencyi czysto przemysłowej i dążności materyalnych, jakimi się wiek nasz głównie odznacza, i strona moralno-religijna nie zaniedbywana się, ale się podnosi i wzrasta – Ten zwrot czysto religijny, jest widoczny właśnie w wyższych klasach społeczeństwa które gruntowniejsze odebrały wykształcenie. Od niejakiego czasu, świątynie nasze, domy społecznej naszej, nasze narodowe pamiątki i świętości, szczególnie wiejskie, które w wielu okolicach, zupełne opustoszenie, smutny przedstawiały widok, dziś wśród których pełniejsze zwróciło baczenie na ich opustoszenie do pierwotnego stanu... przychodzi, albo też nowe świątynie pańskie w ich miejsce powstają – Tym sposobem powstały pyszne nowe kościoły w **Łęczynie** u P. Gustawa Zielińskiego – w **Padukach** do Majoratu Opinogórskiego należących ... właściciel wymurowane przed kilku laty (rok 1858, poprzedzających). Kościół w **Gosty-moniu** ... przez Kolatora Madowieckiego właściciela Drzazgowa ... i ... przez ... nowego wielkiego ołtarza, ... ambony ... w r 1857 przyozdobiony (i w dniu 8. Listopada ...) ... przez JW. admi... ... w d: 3 Grudnia 1857. Kościół w parafii **Gumino**, starożytny od lat ... przez ... kosztem administracyjnym z gruntu wymurowany i przyozdobiony został.

10052 W Zwierzyńcu dobrach ordynacyi Zamojskiej, o milę od m: Szczebrzeszyna, o m: 3 od m: Zamościa i Biłgoraja, o 5 mil od m: pow: Janowa znajduje się między innemi a) browar porterowy o 2 kotłach wielkiego rozmiaru do fabrykacyi porteru, piwa angielskiego i bawarskiego, z odpowiedniemi zabudowaniami mieszkalnemi, fabrycznemi i gospodarskiemi — b) browar piwny, c) młyn wodny murowany o 4 kamieniach Turzyneckim zwany, na rzece Wieprzu. Podobno po spaleniu o 2 kamieniach na nowo odbudować się ma.

10053. Celestyn Czaplic Kasztelan W: Korony był synem Ignacego podstolica Kijowskiego, nie raz jak Wielądko [illegible] błędnie pisze, wyznaczonego. Czaplicowie była to rodzina ruska z dawna w Kijowskiem i Wołyńskiem osiadła, na ostatnich tamecznych dobrach osiadła, pisała się raz ze Szpanowa a nie ze Szczepanowa, jak Niesiecki pisze, i pieczętowała się herbem Kierdeja. Matka jego była Franciszka Piaskowska Cześnikówna Wołyńska herbu Sierpowa. Urodził się 6. kwietnia 1723. Sławny był rozumem i cnotą, a że miał wiele zdolności i dobrze zachowanie u szlachty i u panów, bywał więc od r 1746. posłem na sejmach a deputatem na trzech trybunałach. W r 1766 był marszałkiem sejmu zwyczajnego. Silny, wymowny, roztropny, wierny Rzeczpltej a przytem obeznany z prawami ojczystemi i charakteru nieskazitelnego, bronił dzielnie praw Rzeczypltej przeciw dyssydentom domagającym się uzyskania wolności dotąd przyznanej im przywilejów politycznych. O sprawowaniu Czaplica na tym Sejmie, przyznał mu w dziele swojem uznanie Kamieniecki, że nie miały miejsca w czasie jego prezesowania żadne wybryki. Nowy po wybuchu Konfederacyi barskiej stanęło na sejmie Senator (w Marcu 1768 r) że trzeba postać kogoś popularnego do szlachty, ale wymownego swoją burzę odwrócił. W liczbie kandydatów do tego poselstwa postawiono Czaplica, obok Andrzeja Zamojskiego, jenerała Mokronowskiego i podkomorzego Gadomskiego. — Powiadano wszyscy byli stronnikami Królewskiemi i przyjaciołmi generalnej, zaufano im — w czasie czwartek cztery prawie mieszkał w Warszawie gdzie go Król Stanisław bardzo poważał i gruntownie się radził. Umarł tamże 23 Maja 1804. Żona wdowa jego Anna Drzewiecka podkomorzanka Łęczycka, żyła jeszcze [illegible] 18. Kwiet: 1810 r. Oboje pochowani w kościele u Reformatów w Warszawie —

10054. Jan hrabia Jenerał Krasiński dworu JCMości, Marszałek szlachty G: Lubel: Kawaler Orderów S. Anny i S. Stanisł: kl: 1. Umarł się z tym światem 31 Marca 1858. Ciało jego wyjątkowo zostało wedle ostatniej woli nieboszczyka w grobach kościoła XX: Kapucynów w Warszawie, obok zwłok syna Hr: Waldemara.

10055. Dobrzykowo wieś o milę drogi od Płocka z górą wielką, gdzie jest przewóz na Wisłę — Droga z Płocka do Dobrzykowa wiedzie za Wisłą (kosztem) była dotąd błotnistą i wypukłości wielkiej, zagrożona a długo porzucona była (w 1858) wyszłą na drogę bitą —

10056. Augustyn Przeciszewski, dowódca pułku kawaleryi, zwany i rodzaju kosztem w r. 1809 uzbrojonego. — Był to człowiek i odwagi nie małej, a że [illegible] [illegible] oddalony, tamże tego honoru.

10058. W pow: Miechowskim w dobrach Podolany Barona Lariss, między pocztami Kosyce i Słomniki — tudzież w dobrach Giebułtów Bulskiego przy Krakowie leżących od miasta Xięży Wielkiej o 3 wiorsty, przystąpił pożądany środek, były w r 1856/57 zaprowadzone plantacye znaczne

10059. Rozpiski archeolog Kulisza równy[illegible] wspominające o Konstantym Świdzińskim, tak mu się jemu [illegible] wyraża: zwykle tytułowano Świdzińskiego hrabią, bo pochodził ze starożytnego arystokratycznego domu; wszakże inaczej nie przedstawiał się, jak arystokratą z rodu i ze sposobu myślenia, lecz to nie przeszkadzało mu wcale do objawiania uczuć czysto demokratycznego kierunku literackiej działalności, jeśli tylko kierunek ten wypływał z chęci pokazania narodowi tego, co jest lub było. Żyjąc samotnie, cały oddawał się ulubionym pracom zbierania rzadkich książek, rękopismów, rycin i medali. Lubił też namiętnie różnofarbne georginije które pielęgnował ze szczególną troskliwością, w do braku swoich, wdając mi się Chodorkowie w Skwirskim Powiecie, tam cichem, umarł 29 Listopada 1855 r. zarównem ustroniu. Ogrom jego prac i wielkość przywiązania do swojej ojczyzny, objawiły się dopiero po jego śmierci. (Dalej czytaj jego testament i [illegible] [illegible] [illegible]) z Gazety, Warsz: z 1858 – Wyjątek głośnej stawy między Polakami w Kijowie korespondencja Godlewski, miał [illegible] p. Świdzińskim prostą mowę, pełną wzniosłych chrześcijańskich myśli mowę, w której nadmienił, że po opuszczeniu materyalnego świata pozostaną tylko nasze duchowe czyny.

10060. dobra **Dąbrówka** lit: A w pow. Pułtuskim mor: 1125. prt: [illegible] 229 czyli dziesięcin 503. zawierające, oszacowane na Rs: 19683 kop: 43. – Część [illegible] dobr **Soje** lit: C. **Krzyżewo** mor: 9. prt: ~~[illegible]~~ 15. na Rubl 191. kop. 70 oszacowane – mały ten w drodze [illegible] sprzedane w Trybunale Płockim z [illegible] Emilii Józefy [illegible] d. 12. Kwietnia 1858. patrz Kurjer: Sznukowskie [illegible] sprzedaż – Ogólna rozległość wtedy 38. mor: 11.

10061. wieś **Opojewice** pod miastem Wieluniem na pograniczu Rossyi dziesięcin 250. ziemi pszennej, najlepszej, [illegible], jest do [illegible] [illegible] [illegible] z wolnej r[illegible] (w marcu 1858.

10062. dobra **Garbów** o pół mili od m: Zawichosta i Wisły – mające rozległości 80 włók, czyli 1230. dziesięcin, ziemi w pszennej glebie – w każdym czasie z wolnej ręki do sprzedania (w Marcu 1858)

10063. Pod wsią **Zawieszynem** jest na rzece ~~[illegible]~~ Liwcu most z którego pobiera się opłata mostowa – do dóbr Jadowskich

10064. Zakład kuźniczy **Michałów** pod miastem Sławkowem w pow. Olkuskim nad rzeką Przemszą Białą, przy trakcie głównym Olkusko – Niwecki, w bliskości kolei żelaznej położony, zawierający fabrykę drutu, o sile wodnej 40. koni, na nowy sposób Belgijski urządzony w r. 1850. w której od 3ch do ~~[illegible]~~ 5,000. [illegible] rozmaitego gatunku drutu gwoździ, łańcuszków i t.p. rocznie wyrabiać można – (był do wydzierżawienia, w Marcu 1858, nakład [illegible])

10065. wieś **Witów** w p. Olkuskim 1½ m od M: Skrzekem. –

10066. wieś **Nowiny** w okr: Brzezińskim między miastami Tomaszowem, Ujazdem, Będkowem i Wolborem

10067. Pomimo przeprawa mostem ~~pod~~ na rzece Pilicy pod **Lechanicami** jest niepotrzebną, gdyż mosty pod Białobrzegami i Warką dostateczne, dla tamecznej okolicy zapewniają komunikację, oraz że właściciel wsi Lechanice zrzekł się pobierania opłaty mostowej, taryffa zatem w r 1845 nadana uchylona zostało –

10068 wieś **Łagów** położona przy samej szosie od Radomia do Nowej Aleksandrji idąca

10069. w dniu 27. Marca 1858 sprzedane były w Trybunale Warszaw: w drodze ... dobra Żychlin, składające się z Miasta Żychlina oraz wsi: Pasieki, Budzynia i nomenklatury Sokołówek; odległe od M: Łowicza mil 3, tyleż od ... poł: Kutna, od ... Rozległość tych dóbr wynosi: włók 81, mor: 6. pręt: 150 miary nowopol: ... w glebie pszennej - lasu jest 268 mor: W dobrach rzeczonych budynki są po większej części murowane, w dobrym stanie, są oraz 4. wiatraki i w jednym znajduje się w dobrach tych fabryka Cukru Walentynowo zwana, czynsz dworowi płacąca. Oprócz gospodarstwa rolnego, są gotowe dochody z czynszów i propinacji około Rs: 5000. (w 1858) przynoszące. Na dobrach powyższych jest pożyczka Towarz: Kred: Ziem: Rs: 15000, przy gruncie pozostająca. - Licytacja rozpoczynała się od Summy Rs: 135,101. kop: 70. - ... Nowe ... ... sądowy ...

10070. a. Dobra Wilczyce w Pow: Sandomier: należące (w 1858) do sukcessorów Felixa Załęskiego, mianowicie Juliana Załęskiego i Eugenii z Załęskich Stanisławowej Mrozowickiej, który sprzedane będą wnet w 1858. przez publiczną licytacyę - Szacunek ich ustanowiony był na Rs: 45000.
Dobra Wilczyce składające się z pięciu oddzielnych folwarków, w których gospodarstwo 3. ...polowe rozległe włók 108. mor: 13. pręt: 61. a z tych lasu mor: 323. lasu liściastego, dębowego mor: 197. chrustów mor: 270. pastwisk owczych wyborowych mor: 283 pręt: 190. wysiewu pszenicy kor: 230. żyta kor: 253. siana pięknego fur parokon: 700 ... Dochody stałe z młyna, propinacyi i wiatraków czyniły w 1857. Rs: 525. Gleba ziemi pszenna klassy 1. pożyczka towarz: kred: po umorzeniu wynosi Rs: 14,670. Odległość Wilczyc od miast powiatowych Sandomierza o wiorst 7. Opatowa wiorst 14. od Zawichosta wiorst 12.

10071. b. dobra Przewody (w pow: Sandom: należące do powyżej wspomnianych Załęskich były także poddane z Wilczycami na sprzedaż wyszczególnioną. Składają się z 2 folwarków, rozległe włók mary nowopol: 44. mor: 29. pręt: 139. z lasem oddzielnym, o wiorst 7. odległym, sosnowym, budulcowym i gruntem z pod lasu od dóbr Sobowa nabytym. Wysiewu pszenicy korcy 120. żyta kor: 85. w ... gospodarstwie. Zbiór ... siana z pół ... fur 280. Dochód gotowy z młyna, wiatraku i propinacyi czynił w 1858. Rs: 195. gleba ziemi pszenna 1. klassy: Odległe od Sandomierza wiorst 7. od Opatowa wiorst 12. od Zawichosta wiorst 9. pożyczka towarz: kred: Rs: 11,850.
Szacunek Przewód ustanowiony był w 1858. na Rs: 30000.

10072. wieś Runców w Pow: Opoczyńskim o milę od stacyi pocztowej Przysucha, a mil 4 od miasta Radomia, własność ... w 1858. Ferdynanda Grabkowskiego

10073. w Szczerbcu pow: Gostyń: założony został przez Jana Epsteina, Szalenga i Ziem, fabryka ... Kamienno-...

10074. Wołkanowy wielkie i małe a właściwie Wałkanowy dolne i górne (ob: Słownik topografiy Galicyi ...) 2 wioski szlacheckie w cyrkule Rze ... przy ... Ujście Koniecken gniazdo starożytnej familii Wołkanowskich h: Radwan ... z których ... Jan z nich w 17. wieku sprzedawszy swoją fortunę w Sandomierskim przeniósł się ... i Stanisław

Stanisław Wołkanowski był to człek wojskowy; za Królów Zygm: III i jego syna Władysł: IV. przypominano go rotmistrzem to piesznym to kozackim, i także ... 1610 - 1634.

10075. Andrzej Morsztyn z Raciborska (Corregidor jako Opatowa ... ... podpisywał i tak go Niesiecki mianuje (tom 6. fol: 269) najprzód Stolnik Sandomierski (1635) poseł na Seym Brzeski 1653 deputowany do Konstytucyi, potem Referendarz koronny, Starosta Nowelski Zawichowski i Wartski; nazwany do traktowania o pokój z W. Księciem Moskiewskim, wziął zakonnie w r 1668. podskarbstwo W. Koronne i Starostwo Tucholskie, z którym tytułem jeździł w poselstwie do Francyi, do Rzeszy Niemieckiej, do Rzymu,

fundował OO. Bonifratrów w Warszawie &. Mają to znakomity w Dziejach naszych
10076. folwark bezpanoszczyzniany Kulików w dobrach Ordynacyi Zamojskiej, odle-
gły od m: okr: Szczebrzeszyna wiorst 5. od m: Turobina wiorst 12, od m: Zamościa [stacyi pocztowej]
wiorst 14. Rozległość tego folwarku wynosi w gruntach ornych i ogrodach morg: 257. pręt: 27
w łąkach mor: 29. pręt: 38. ogółem mor: 286. pręt: 65. – był w 1858 na lat 24. do wydzier-
żawienia. Powtórnie był w 1863 do odstąpienia na lat 19.
10077. dobra instytutowe Mokrany w Pow: Bialskim, uwłaszczone i oczynszowane
a jako szpitalne, od wszelkich podatków i ciężarów skarbowych uwolnione – były w 1858
do wypuszczenia w dwunastoletnią dzierżawę – licytacya miała się rozpocząć od summy
Rs: 2030 kop. 75. jako pretium jednej pretensjonej – Dobra te obejmują rozległość
włók 72 mor: 12. pręt: 140. z których wyłącznie grunta folwarczne zawierają mor: 830
pręt: 168. reszta zaś odchodzi na włościan oczynszowanych; lasy, wody, pastwiska i nieuży-
tki – gleba ziemi w połowie żytnia i pszenna, także żytnie pustkowe, grunta silnie
zagospodarowane, wygnojone, budowle w 1858 były w dobrym stanie
10078. Ludwika z Stawnickich Kortowska dziedziczka dóbr Czaplina i Czaplin-
ka w Pow: Piotrkow: zmarła w dniu 4. Kwietnia 1858 pochowana w Sobikowie. Mąż
jej umarł ale to nie inny Kortowski nie Radca Stanu. Kortowski wymienił tego który te
dobra poprzednio posiadał
10079. Michał Saryusz Skórkowski b. Sędzia pokoju i dziedzic dóbr Jan-
kowice w Pow: Radomskim, mąż z jaśniejszej myśli wielce cenionej, najstarszych
mypenni cnotami, ~~dobroczynności~~ zmarł w ostatnich dniach Lutego 1858
10080. majątek Rozwiszów w okr. Radom: położony za stacyą pocztową
Wolanów
10081. Dąbrowa zwana Górniczą pod Będzinem
10082. Daniel Suchecki i Starosta Szadkowski i Maryanna z Walewskich małżon-
kowie Sucheccy byli rodzicami Floryana Sucheckiego zmarłego w 1858. Obywatela
dojrzałego wiekiem, co godnością, prawością i światłem jest ... Kaliskiego zawsze
przymiotami serca i cnót społecznych – Sucheccy ci pisali się na Suchcicach.
10083. [ostatnią wolą s: p:] Bogusława Kretowiczowa – antonina rzem tego wstała (obacz r 1857)
dożywotnią dziedziczką Orchowa, zaś Izdebna osobnym przywileem kupnem
aktualną dziedziczką
10084. [obacz i Nr. 10176] dobra Młociny i Łomianki położone o wiorst kilka od Warszawy
przytrakcie bitym do twierdzy Nowogeorgiewskiej, mające rozległości włók [miary]
nowopol. 240. czyli dziesiatyn 3,830 [2 [illegible] 210] z browarem i gorzelnią, z pałacem i parkiem
oraz zabudowaniami [wiejskiemi] ~~w [illegible] dobrym~~ z obszernemi łąkami i lasami, z pomy-
słną propinacyą – sprzedane być miały przez publiczną licytacyę w drodze działów między
współwłaścicielami w Mc Czerwcu r 1858. Taxa wynosi Rs: 282,685. kop: 80
10085. Jan Krasiewski ojciec naszego pisarza jeszcze pod d: 19. Marca 1858
zaś w dniu 17. Kwietnia t. r. wybuchł pożar w starym murowanym dworze
w Romanowie, który go w popiół i gruzy zamienił. Zaledwie mieszkańcy
uszli z życiem. Ze sprzętów mało co uratowano. Spaliła się zarazem oranże-
rya. Spalony dwór jest właśnie owym domem, w którym nasz autor
pisarz pierwsze lata młodości przy babce swej spędził i we wspomnieniach ...
równe zajmuje wspomnienie. W ocalonej silnym ratunkiem oficynie miesz-
ka się teraz cała rodzina. Kaplica w pobliżu będąca, bliską była zajęcia się płomieniem,
ale Bóg (jak list wyraża) swej przybytek chwały ocalił, Stynie Romanów w okolicy,
z prześlicznego ogrodu i kilkuset świerków dziewiczych; z pośrodku z nich niekiedy do ...
bliskiej spalonego dworu ... i te świerki od pożaru ucierpieć, przynajmniej te
które bliżej spalonego dworu stały.

10086. dobra Gajówkę w tężyskim posiadał w ostatnich czasach Fryderyk Weil
właściciel apteki w m: Zwórkowie. Był to człek prawy, który w wieku lat 36
~~pokrofd~~ polityka w tey okolicy ~~pokrofd~~ umarł ~~zfonko~~ [przystać] sollić szalunk powszechny
w dniu 18 kwietnia 1858. zakończył życia. Dowodem czcił tego nad którego
no obywatele okolic i miasta, prawie cała ludność Chrześcijan i Izraelitów
który odprowadzili zwłoki tego cnotliwego męża do miejsca wiecznego spoczynku.
10087 W Kudrynkach jest słup na kamień Częstochowskim. Podobnie
w Przewięzi, w Dębowie
10088. W dobrach ordynacyi Zamojskiej we wsi Czernięcinie, był w r. 1858.
do wydzierżawienia na lat 24. folwark bezpańszczyźniany Zarembeczyzna
w pow: Krasnostaw: o m: 4 od Krasnego stawu, a wiorst 4 od m: Tyrobena
Rozległość tego folwarku wynosi mor: 197 prt: 135. Wiadomość we wsi Tarnawie
w Rządcy klucza Turobińskiego
10089. dobra Gardzików w pow: Opoczyn: przy stacyi poczt: Przysucha
znane, mające rozległości włók 71½ w dobrej glebie (?) z lasem – były w 1858 do
sprzedania z wolnej ręki. 4 wiorsty od Nowego Miasta, 9 wiorst
10090. wieś Pierzchno od Częstochowy ~~mil~~ 1. od granicy 1½ m. rozległości
włók dużych 23 czyli dziesięcin 345. gruntu pszennego w połowie siana wo
lno. lat 6 (a kwietnia 1858) a poprzednio w r. 1850 było do sprzedania – Wiadomość w
10091. dobra Gostawice leżą o jedną milę od mia: pow: Konina
10092 Garnów dobra 2 mile za Pułtuskiem
10093. Konnice dobra dziedziczne nad r: Wisłą 14 wiorst od Zawichostu
gdzie jest olearnia, 2 młyny wodne amerykańskie mające po 4 gangi [?] …
skich kamieniach, cegielnia i przyrządy do robienia kaszy perłowej; … (1858)
10094 dobra Fodor pod Kowskiem z fabrykami ułamnemi [?] sprzedam [?]
10095. W Lasach Mokrzeskich o 1½ m: od stacyi kolei żelaznej Radomsko 1858
Nie już znanie potrzebnych (1858) było ~~w tłok dębów~~ w 1858. 1000 sztuk
dębów gotowych do ścięcia na bale lub tarcic – Tamże jest tartak
10096. Po Janie hrabi Butler sprzedane być mają: 1. Czerwca 1858. w Urzędzie
…ałowie w Siedlcach dobra 1a. Miedzna z przyległościami II. wieś po Antonim Kr.
Butler dobra II Jartypory w okr: Węgrów w bliskości nowo budującej się kolei
żelaznej Warszawsko-Petersburskiej, z sobą stykające się.
Licytacya dobr Miedzyrzeckich, mających ogólnej rozległości włók 571. mor: 20
prt: 23. czyli dziesięcin 8779. wywołana była w trzech oddziałach I
Oddział I. Miedzna składający się: a) z miasteczka Miedzna; b) z folwarku Miedzna
i Wrotnów, z awulsem Wrotnowek; c) z wsi zarobnych Zieleźniki, Wrotnów i Ro-
stki; d) z wsi czynszowej Treblinka; e) z części na wsiach Prostyni, Wrzoskach,
Małaszewice Stare i Nowe, z prawem prezentowania proboszczów w Miedznie i
Prostyni. Oddział ten ma ogólnej rozległości włók 304. mor: 6. prt: 292 czyli Dzie-
sięcin 4624. a oszacowany był przez biegłych (w 1858) na Rs: 65,794 kop 77 1/3, włoka
(około) … około 1400 rs.
II Oddział Międzyles składający się z folwarku i wsi Międzyles, oraz wsi zarobny
Ugoszcz ma ogólnej rozległości włók 107. mor: 10. prt: 203 czyli dziesięcin 1645. Oddział
ten oszacowany jest na (w 1858) na Rs: 24,038. kop 86½ włoka po 1400. Rs
Oddział III Miednik, składający się z folwarku i wsi Miednik, oraz wsi zarobnych
Węgrów, Drgicz i Tymbicki, ogólnej rozległości włók 160 mor: 2. prt: 128. czyli Dziesięcin
1966. oddział ten oszacowany jest na Rs: 49,734. kop 9½ włoka po Rs 2000
I Na całość dóbr Miedzyrzeckich jest przyjęty Towarz: Kred: w ilości Rs: 46,890 dotąd (1858)
w trzecim okresie nie wykazano

10097. Obraz artykuł poprzedzający. Licytacya dóbr Jartyporskich, mających ogólnej rozległości włók 229. mor: 10 prt: 292 (czyli dziesięcin 3520) wyznaczoną była w [illegible] oddziałach.
Oddział I. Jartypory, składający się: a) z folwarku i wsi Jartypory; b) [illegible] Morgi i Czerwonki [illegible], w granicach dóbr Węgrowa leżących; c) z części gruntu od dóbr Grochowa odłączonej; ma ogólnej rozległości włók 107. mor: 24 prt: 264 (czyli dziesięcin 1645.) Oddział ten oszacowany jest na Rs: 39,928. kop 362/3 [illegible] za włókę po Rs 2480
Oddział II Tchórzewa i Warchoły, składający się: a) z folwarków Tchórzewa, Warchoły i Korotupy, z nomenklaturą Wronkowizna; c) z wsi zarobnej Pasiewka. Oddział ten ma ogólnej rozległości włók 121. mor: 16. prt: 28 (czyli dziesięcin 1860) a oszacowany był w 1858 na Rs: 33576. kop 1 1/3 ~~dobr~~ [illegible] włóka po Rs 1850.
Dobra Jartyporskie obciąża pożyczka Towarz: Kred: w III okresie Rs: 12240.
[illegible] po [illegible] [illegible] do przyjęcia z [illegible] Chomiczewskiego w [illegible]

10098. Dobra Krzyszkowice i Pokrzywnica w obr: Zegrzyn. pod m. Pułtuskiem, położone [illegible] około 88 włók [illegible] nowopol. sprzedane były przez licytacyą w Trybunale Warszaw: w dniu $\frac{31}{19}$ Maja 1858. Szacunek taxą wykryty wynosił Rs: 105,500.

10099. Dobra Sacin w obr: Rawskim, przeszło 55 włók nowopol. sprzedane były w drodze [illegible] przez licytacyę, w Trybunale Warszaw: około 1 Czerwca 1858. Szacunek Rs: 24,450.

10,100. Dobra Belsko, Pomarany i Kolonija Ursulin [illegible] fabryką sukna w Belsku, należące do 55 [illegible] po s.p. [illegible] Leszczyńskim. Sprzedane były przez licytacyę publiczną Stanowczą w dniu $\frac{29 \text{ Maja}}{11. \text{ Maja}}$ 1858. Licytacya [illegible] się [illegible] od Sumy Rs: 89343 kop. 75 1/2 [illegible] [illegible] [illegible] jako wartości dóbr taxą przyjętej biegłych wykrytej, łącznie z inwentarzem żywemi i martwemi.

10,101. Dobra Mysłów ~~[illegible]~~ w obr: Ostrów; należące (w 1858) do Bronisława Rzewuskiego i Aniela z Rzewuskich, Tadeusza Węgleńskiego żony, oraz do Sybelli Rzewuskiej [illegible], jako dziedzicznie — sprzedane były przez licytacyę dobrowolną d: 4 Czerwca 1858. Dobra te składają się z czterech folwarków i [illegible] wsi zarobnych; mają rozległości włók 273. czyli dziesięcin 10095. Licytacya zaczęła się od Sumy Rs: 90,000. [illegible] [illegible] aktyw Rostowska. [illegible]

10102. Dominium Starce w pw. Sieradzkim. 2 1/2 mil od m. pow: Sieradza, jedną milę od m. Złoczewa

10103. W Horodyszczu stajnia była owczarnia JWW. Frankowskich [illegible] 1858. w [illegible] Radzyńskim. — [illegible]

10104. Folwark Połubicze w p: Radzyńskim była w 1857 owczarnia [illegible] [illegible] wszystkie poprzednich — właściciel [illegible] w (1858) [illegible] Krzewaria w [illegible] Bialskim.

10105. W r: 1784, majętność Mściów nad Wisłą o pół mili od Sandomierza była wystawiona na sprzedaż za Złp. 300000. i Kamienica [illegible] zamek z dworkiem w Sandomierzu i prawem szynkowania za 110,000 Złotych plenipotent P. Mamgiewicz sprzedaż ogłaszał — przez Gazetę Warszaw.

10106. Dobra Lisewo (czyli Lisew) — 1784 Łukasza Drzewieckiego, Szambelana JKMości

10107. Drwalew w Czerskim należał w 1784 do Komierowskiego Cześnika Inowrocławskiego

10108 Bubnów należał w 1784 do Stojnowskiego podkomorzego Buskiego który tam wznoszono dwór obszerny

10109. Pisma polityczne Ks: Józefa Wereszczyńskiego, biskupa Kijowskiego
Opata Benedyktyńskiego w Sieciechowie, z wiadomością o jego życiu i pismach
wydał w 1858. w Krakowie Kazimierz Józef Turowski. – umarł Wereszczyński r.
1599. Był to najgorliwszy biskup i Senator (mówi s.p. Metropolita Hołowiń-
ski) człowiek prawdziwie bezinteresowny i nieznudzony, kiedy szło o dobro wiary i Kraju.
Prawie do końca życia skarżył się ojciec z liturgii i niedbalstwa względem za-
bezpieczenia granic, a jego projekta i rady, pełne są zdrowego sądu i przewi-
dywania, jak to później następne lata stwierdziły.
10110. Tomasz Krupski umarł w Warszawie dnia 20 Marca 1784. w 73 r. życia
Pogrzebiony u WW: Misyonarzy; Ks: Garnysz celebrował.
10111. Ks: Franciszek Bohomolec Konsyliarz JKM. Urodził się w Witebskiem
d: 29 Stycznia 1720 r. a w 16. roku życia wstąpił w Wilnie d. 24 Czerwca 1737. do
KK: Jezuitów, gdzie za nim pospieszyli dwaj bracia Jan i Ignacy i Ojciec Paweł
Szkoła Witebska. – Skończywszy studya w Rzymie, udał się do Rzymu i powrócił
jako professor nauczał w Wilnie i Warszawie. Po kassacie zakonu, Król uczynił
go Konsyliarzem swoim z pensyą odpowiednią. Zostawił 3000. Czerwonych Złotych
na Misyę Starej Warszawie lokowanych, jako fundusz dla ubogich, jeśliby Jezui-
ci nie powrócili, dla Jezuitów zaś w razie restauracyi zakonu.
10112. dobra **Sarnowo** nad samą granicą Pruss w Pa: Mazowieckim, składające się
z czterech Wsi szerokich i przynoszą stałego dochodu z czynszów (w 1858) Rs: 1226. z czyn-
szu kor: 36. mają pańszczyzny sprzężajnej dni 3636. pieszej dni 4585.
Rozległość według mappy czytaną włók nawzajem: 240. w których jest 20 włók lasu
zupełnie sosnowego i brzozowego; przedają odpowiednią rozległość łąk i pastwisk –
Dobrze posiadają kopalnię wapna, gorzelnię, browar i młyn wodny. – Dobra te
mają przeszło towarzystwa kred: Rs 160000 (były w 1858 roku oddane do sprzedaży
10113. dobra **Ostrowite kapitulne** do sprzedania z wolnej ręki w Pow: Konin.
od m: Słupcy wiorst 10 a od Kościeła wiorst 21. obejmuje w 1858
przy: 140. miary nowopolskich około 886 dziesięcin, z czynszami, łąkami i pa-
mi wystarczającymi gruntem, poziomym i pięknym dobrym
10114 dobra **Wilczyn** lub **Wierzbice** jedne i drugie w P. Włocławskim przy
mają dopełnić do jednego i to mówiąc należy właściciel w 1858
10115. Gotfryd (Bogumił) Lengnich urodzony w Gdańsku r. 1689. poświęciwszy
naukom otrzymawszy stopnia Doktora prawa w Uniwersytecie Halle, oddał się
badaniom dziejów Polski, Prus Polskich i w szczególności miasta Gdańska.
Mąż to był uczony i gruntownie znający historyę Polską we wszyst-
kich jej rozgałęzieniach – W r. 1720. napisał w 2 tomach in folio historyę obej-
mującą dzieje Prus Polskich od Króla Zygmunta I. do śmierci Fryderyka Augusta
II wydane w Gdańsku r. 1722–1755. Dzieło to równie jak wiele innych pism
i rozpraw jego, zwróciły powszechną uwagę na Lengnicha, będącego wtedy
professorem Ateneum w Polsce. – W r. 1734–1740. wykładał on dzieje ojczyste
trzem synom Stanisława Poniatowskiego a w liczbie Stanisławowi przyszłemu
Królowi Polskiemu. – Z tego powodu napisał Lengnich krótki zbiór historyi
Polskiej, którym to dziełu oddaje Lelewel zasłużone pochwały. Nie zaniedbał
o prawie Lengnich w pracach naukowych. Umarł r. 1774. przeżywszy lat 85.
10116. Antoni Ostrowski był naprzód Biskupem Inflantskim, potem Kujawskim
w ostatku Arcybiskupem Gnieźnieńskim. – Umarł we Francyi d. 26 Sierpnia 1784
dokąd się był udał dla poratowania zdrowia. – Ks: Łuskina redaktor Gazety Warsz.
donosząc o śmierci jego, stawi jego urodę, powagę, ludzkość, ale najosobliwiej
gospodarność wynosi, troskliwość, z jaką dźwignął kościoły, budowy różne,

wyjazd dobra i ~~[illegible] pałac w Warszawie~~

10117. Michał Xiążę Poniatowski biskup Płocki po śmierci Ostrowskiego wszedł w 1784. arcybiskupem Gnieźnieńskim

10118. Puszcza Kolombrodzka w dobrach Królewskich rozciągała się ~~o 3 mile~~ za Białą w Wielgorozie w drugiej połowie 18go wieku nazywano ją jeszcze puszczą –

10119. 1) dobra Kamionna – 2) Kobyla Łąka – 3o) Zalesie i Pieleszki do sukcesorów Gwarzyńskich należące w okr: Kowalskim, trzema oddzielnemi Księgami wieczystemi objęte – sprzedane zostały w 1858. w drodze licytacji – Licytacya co do Kamionny [illegible] od sumy Rs. 62,748. kop. 90. – Co do Kobylej Łąki od Sumy Rs. 18,708. kop. 50. Co do Zalesia i Pieleszek od Rs. 24,943 kop. 80

10120. – w mieście Szamotule wszczął się w d. 4 Maja 1858. pożar który z przyczyn niewiadomych [illegible], obrócił w perzynę około 175. domów mieszkalnych, nie licząc zabudowań gospodarskich. Straty dla tego uważa przewyższać [illegible] się pożaru.

10121. ~~dobra Krzyszkowice i Pokrzywnica~~

10122. Bobrowniki gmina w Płockim. wygrał w 1858. pełnomocnik na wyborach [illegible] [illegible] Kredyt:

10123. dobra Czarnocin i Cieślice z przyległościami Turnawice w Miechowskim, 6. m: od Krakowa a półtory od Wisły, mające rozległości gruntów ornych dworskich 1000. morg ziemi pszennej pierwszej klassy, łąk wyborowych morg włościańskich 100 (około 40 dziesiątyn) gruntów włościańskich około morg. 300. ogółem rozległości morg 1500 (dziesiątyn 750) były w Maju 1858. z wolnej ręki do sprzedania – Właściciel w Krakowie (pod adresem J. B. [illegible])

10124. Wieś Hałta 34. wiorst od [illegible] rozległości: mająca półtora mili od granicy Śląskiej, a wiorst 20 od Częstochowy pod miastem Kłobuckiem leżąca, [illegible] lasy, piękne łąki, pastwiska, kamień, torf, szlamy, wody dostatek, wapno w zapasie – obciążona pożyczką Towarzystwa Kredyt. Rs. 5,100. [illegible] – była w m. Maju 1858 z wolnej ręki za [illegible] umiarkowaną ceną do sprzedania. Potrzebuje jedynie gospodarza zdolnego i czynnego

10125. ~~[illegible]~~ w dobrach Krzesimów 2 mile za Lublinem, przy trakcie do Łęcznej z powodu sprzedaży tychże dóbr, w dniu 7 Czerwca r. 1858. sprzedane będą przez licytację inwentarze

10126. Elżbieta z hrabiów Grabowskich hrabina Sobolewska, dama honorowa ozdobiona portretem Najjaśniejszej Pani, wdowa po b. Prezesie Rady administracyjnej Senatorze-Wojewodzie Królestwa Pol. rozstała się z tym światem d: 21 Maja 1858 przeżywszy lat 82.

10127. Dobrochów przy trakcie pomiędzy miastami Szydłowem a Łukowem

10128. dobra Łucka 5 wiorst od mia: Lubartowa a 2 mile od mia: Lublina

10129. Franciszek Siarczyński [illegible] napisał w dwóch tomach: Obraz Wieku panowania Zygmunta III. Pełna to, uczona, patryotyczna, a przytem ze zdrowego i uczciwego stanowiska napisana praca. Autor, choć Xiądz, nie jest lubownikiem ostatniego Zygmunta III i systemu politycznego, stworzonego przezeń dla Polski.

10130. Złojec folwark bezpańszczyźniany, w glebie dobrej, po większej części pszennej w dobrach Ordynacyi Zamojskiej o małą milę od szosy Warszawsko-Lwowskiej, od m: Zamościa i Szczebrzeszyna mil 2. od Krasnego stawu m: 3. ma rozległości w gruntach ornych

morgów 391. prt: 118. w łąkach mor: 72 prt: 133 razem mor: 463. prt: 251. czyli dziesiatyn 237 3/4.

10131. folwark Zarudzie bezpensyjny w dobrach Ordynacji Zamojskiej mający gruntów ornych mor: 315, prętów 58, w łąkach mor: 74. prt: 27. w pastwiskach bezpłatnych mor: 56. prt: 243. razem mor: 446. prt: 28. czyli dziesiatyn 228 1/2. Leży w glinie dobrej, po większej części pszennej, o małą milę od szosy Warszawsko-Lwowskiej, od miast: Zamościa i Szczebrzeszyna mil 2. od Krasnegostawu m: 3.

10132 folwark bezpensyjny Chomęciska w dobrach ordynacji Zamojskiej, mający w gruntach ornych mor: 224. prt: 108. czyli w łąkach mor gruntu 40 razem mor: 264 prt: 108. czyli dziesiatyn 135 1/4. grunta są na dobre po większej części pszenne które dotykają szosy Warszawsko-Lwowskiej. Od Zamościa i Szczebrzeszyna mil 2. od Krasnegostawu m: 3. Tu jest stacya pocztowa.

10133. Stary Zamość wieś o wiorst 2 od stacyi pocztowej Chomęciska należąca do dóbr Ordynacji Zamojskiej.

10134 dobra Kuchary i Ciele w powiecie Drobińskim nabyte w 1858. do Antoniego Rudowskiego który Sam w krótkim czasie urządził piękne gospodarstwo płodozmienne z płodozmianem i stacyą nową doprowadził też folwark do najlepszej kultury, a gdzie się uzyskiwało dawniej pszeniczy korcy 30. teraz wypadło się sto (1858) a wszystko dobrze się rodzi, płonie. Co uzyskało A także folwark ten w żytnich gruntach na tylko 3 włoki podobnego łanu, dawano już w r 1857. na włokę po Rs: 1225.

10135. Gubernia Płocka nie jest tak posiedniej jak ją uważają; ma ona z małemi wyjątkami ziemię bardzo dobrą, obfitość borów, tak, który jeszcze jest dość wiele do wyrobienia. rzeka Wkra przynosi Gubernii która jeszcze za rządu pruskiego uznaną była przez technikow za nadającą być spławną, za pomocą krótkich sluz, a które teraz drzewo do Gdańska spławiają; wpada w rzekę Narew płynąc obok ujścia do Wisły.

W Gub: Płockiej znajdują się gospodarze zamiłowani w gospodarstwie, z nauką i talentem, ale niestety z małemi wyjątkami, jest wielka niezamożność, która tamuje postęp; przymuszani są zaciągać pożyczki na wysokie procenta, kory na miesiąc, a to na fundusz zboża, które jeszcze na polu i w zasiewie, nie mogąc spekulować na wyższe targi, a tak marnowaniem swe produkta, znów przymuszeni zaciągać pożyczki, aby dalej się rujnować (Kilka słów o Gubernii Płockiej przez A. Rudowskiego z Sudrzynu ob. m: 40. korrespondent rolniczego z 1858. gdzie jest i mowa o założeniu drogi ..... i ... .)

10136. Wspaniałe musiało być poselstwo Żurawskiego wysłanego do Anglii w r 1636. kiedy Koniuszy Króla Angielskiej, oglądając konie posła Polskiego które ogólnie tam podziwiano, wyrzekł: iż Król Angielski żadnego konia takiego nie posiada (Oddanowskiego uwagi nad podwalą ..... w kraju naszym w Tygodniku Petersburskim z 1844 roku)

10137. dobra Biernik w pow Rawskim 5 wiorst od stacyi kolei ...., mające rozległości włók 35. many nowopol. były w Maju 1858 do sprzedania z wolnej ręki

10138. wieś Żychorzyn pod miastem Drzewicą

10139 dobra Suchożyn na trakcie Lubelskim, 6. m: od Warszawy.

10140 dobra Łucka 5. wiorst od m: Lubartowa a 2 m: od m: Lublina w okręgu Lubartowskim.

10141. Seweryn Biernacki właściciel dóbr, mianowany w 1858 Sędzią pokoju okr: Włodawskiego

10142 Miasto Przedborz o 3. mile od stacyi drogi żelaznej Gorzkowice, gdzie na teraz, za przyzwoleniem Rządu (1858) odbywać się mają rok rocznie dwa jarmarki wełne tygodniowe, przypadające w dniu 17. Maja i 17. Października — jest austerya murowana, zawierająca w sobie pokoje gościnne, salę na billard, i w ogólności obszerne pomieszkania —

10143. folwark Przyłęk z wsią zarobną Łukowiec o pół mili od szose Lubelskiej a o 1½ mili od Garwolina, mające przestrzeni ogółem 53. mor. 21. prt. 170 miary chełmińskiej części donacyjnej około 806. mają być sprzedane w drodze licytacyi publicznej tikatygy w m: Maju — Szacunek przez biegłych uskuteczniony, był na Rs. 20,731. kop: 63½

10144. Wody mineralno-żelazne w Stawinku pod Lublinem coraz to liczniej uczęszczane bywają, bo się okazały bardzo skutecznemi. — W r. 1857 brało kuracyą regularną i metodyczną do 50. osób, oprócz bardzo wielu których dla bliskości miasta Lublina, uczęszczali do Stawinka, dokąd prowadzi druga szose na której omnibus tam i na powrót ciągle kursuje, nadto się i inne ubocznie dróżki przez tylko i romantyczne położenie, którem i sam Stawinek cieszy się mając ponętny gorzystych i przedstawiającej najpiękniejsze widoki —

10145. W dobrach Żyrzyn o 98 wiorst od Warszawy a 42 wiorst od Lublina przy szose między temi miastami idącej położonych, mają być sprzedane dn 7. Czerwca i następnych r 1858. przez publiczną licytacyą inwentarz żywy i martwy, a mianowicie owiec poprawnych sztuk 2000. bydła rogatego około 300. koni około 50. prócz tego aparata i maszyny, narzędzia i sprzęty gospodarskie oraz piękny zbiór roślin kwiatów i krzewów oranżeryjnych.

10146. folwark Karczewszczyzna vel Ciursk pod miastem Górą Kalwaryą

10147. W dniu 13. Czerwca 1858 we wsi Kurowskie, 2 mile od Sandomierza były sprzedawane przez publiczną licytacyą inwentarz żywy i martwy, a mianowicie: konie, [illegible], krowy, jałowizna, owce i t. p. /

10148. Dotąd pustą Bielany uchwycały swój wstęp przyciągającej tam, gdzie dawniej ongiś, straciły go teraz, gdzie też obecnie moda wszystko odstroniwszy. Tak dawniej tak i dziś pewne społeczeństwo tyjące pewnych udających się na Bielany dawnym zwyczajem w drugie Święto Zielonych Świątek, ale już nie ucieszny już jak dawniej, szereg powozów, w paradnie uczte ugrzęzłych, jeden ustępujący za drugim — tak jak trzeba

10149. Stanisław Boski major byłych wojsk polskich, następnie Sędzia pokoju i Radca Komitetu Ziemskich. Umarł zwyczajnie w dobrach swoich Boże w Radomskiem w dniu 18 Stycznia 1858. Był on synem Ignacego Boskiego h: Jasieńczyk, podkomorzego w ostatnich czasach Rzeczypospolitej i Ludwiki z Duninów Brzechorskiej — wnukiem Pawła Boskiego, Podkomorzego Łukowskiego Referendarza Sejmu Konwokacyjnego

i Anny Boguszówny Starościanki Zwinogrodzkiej. Wierny zasadom swych przodków i ich tradycyi, widać przestrzegał chwil starych. Jeszcze za swem życiem rozciągał sobie na nieszczęsnych pamięć w tych co go kochali.

10150. Papież Grzegorz XVI. order dał Juliana Ks: Ledóchowskiego w r. 1846. orderem Sw Grzegorza ~~[illegible]~~

10151. dobra Muntyki z przyległościami pustkowiec, Sosnowiec i Żabie niec w okr: Sieradzkim –

10152. w Dobruchowce przy trakcie pomiędzy miastami Sradkami a Latomierskim odbyła się w dn. 13. Czerwca r 1858 licytacya: koni 20 – owiec 600. bydła sztuk 80. wozów, pługów, zaprzęgów i t.p. narzędzi gospodarskich. (9)

10153. Dnia 29. Kwietnia r 1858 zszedł z tego świata Antoni Wiewiorowski dziedzic dóbr Siennianowa i innych w Pr. Gostyńskim przeżywszy lat 71. Cnotliwy i zacny ten Obywatel dopiero tyle był szczęśliwym Krajowi i dopiero na parę lat przed śmiercią, swoje zasłużone jest życie oddał majątek swój jedynemu synowi. Zwłoki jego przeniesione zostały z Woli Pierzchowskiej do grobu parafialnego w Głogowie blisko o pół mili odległego.

10154. dobra ziemskie Brzeryczew Pr. Rawskim, 2 mile od Rawy, 5. mil od stacyi kolei żelaznej Skierniewice, sprzedane będą (w d. 18/30 Czerwca 1858) w drodze działów, na mocy dobrowolnego pomiędzy współdziedzicami porozumienia się, przez publiczną licytacyę, przed Pisarzem Aktowym Ireneuszem Zawiszą Nosbowskim: w Warszawie w Kancellaryi hypoteki w dniu tym o godzinie 5. 1/2 odbyć się mającą. Dobra te składają się: z trzech folwarków, świeżych wsi, trzech młynów i dworskich; mają ogólnej ludności 2173. dusz, których posiadłości dotykają granicami do rzeki Pilicy. Ogólna rozległość wynosi 343. włok miary nowopol. w tem około 43. włok lasu; znakomity dochód z czynszów i propinacyi; dwie gorzelnie – szacunek ustanowiony jest na Rs: 135000, czyli Złp. 900,000. Pożyczka Towarzystwa Kredytowego wynosi Rs: 34,785 czyli Złp. 231,900 nadto może z ściśle prostem przy gruncie dla nabywcy zawarcia na raty summa Złp. 300,000.

10155. dobra Postaszowice i Gorzków w Pr. Olkuskim, w odległości od miasta Żarek wiorst 7. od stacyi kolei żelaznej Myszków wiorst 13. mające rozległości włók nowopol: 66. mor: 9. prętów: 22 1/2 (dziesięcin około 995) oszacowane przez budżet (w 1858) na Rs: 25361. kop: 40. bez uwzględnienia sprzedane będą przez publiczną licytacyę, w drodze działów w Trybunale Kieleckim dn. 22 Czerwca 1858. skutkiem z Lipca 10172

10156. dobra Bełno, Pomnarany i Cukrownia Urszulin sprzedane będą niezawodnie w d. 6/18 Czerwca r 1858 przez publiczną licytacyę od ceny [illegible] wiorsty 0/3 to jest od Rs: 59,562 kop: 50 .

10157. folwark Lipiny w okręgu Ordynacyi Zamojskiej nad granicą Galicyjsko Austryacką o wiorst 7. od miast Tomaszowa gdzie znajduje się (Dyrekcya Skarbowa) komora celna i tyleż od miasteczka Sam... zginął w trzecim grzmocie Ulana Lipińskiego przed do uzyskaniem w 1 Lipca 1858. w lat 24. Folwark ten obejmuje przestrzeń w gruncie wyśmienitym dobrym żytnio-pszenicznym

[illegible] wyrobach i tkackich w ogóle mamy: rzemieślników 967 – prac: 58. czyli dziesiątków 495. zaś[illegible] 575. trudni w szpitalnych przędzalniach, wyrobach i wszystkim [illegible]

10158. Piotr Steinkeller znakomity przedsiębiorca, który z[illegible] powszechny, energię i wytrwałości swojej, na cały wdzięczności [illegible] zasłużył. – [illegible] jeszcze w połowie XIV. wieku za Księcia Mazowieckich przybyszowy był do Warszawy. Dziś przedstawia on dalszy czysto fabryczny. – Tu Piotr Steinkeller założył istotne ognisko przemysłowych źródeł (exploatacyi) produkcyjnej; tu wielki młyn parowy i składy [illegible] tu fabryka oleju, pierwszy przez niego założona. Tu fabryka narzędzi rolniczych i wszelkich wyrobów własnych Banku polskiego – Tu dalej znana fabryka kobierców Gessnera i wielki centralny Magazyn solny.

10159. Na południowym krańcu wschodniem Miasta Warszawy znajdują się **Łazienki**, niegdyś zwierzyniec Jazdowskiego zamku w [illegible] przedstawiony. Tego Książąt Mazowieckich, potem należący do Starostwa Warszawskiego, przechodził z kolei w ręce Denhoffów, Lubomirskich, Stanisława Poniatowskiego, Księcia Józefa Poniatowskiego, Tyszkiewiczowej i wreszcie od r. 1817. wszedł własnością Monarchów Rossyjskich. Stanisław August przez całe trzydziestoletnie swego panowania około Łazienek, tego [illegible] i stanął Łazienki, to przybytek wytwornego gustu i sztuki; wszystko tu skupiło się [illegible] do przybytkiem arcydzieł architektury, rzeźby, snycerstwa, malarstwa, a piękny park i obfitość wód, cudnym urokiem to piękne i świetne dzieło [illegible] ozdobiły. (Brzegi [illegible] przez Oskara Flatta.)

10160 Za Pragą naprzeciw Solca rozciąga się **Saska Kępa** z rozrzuconemi swemi kolonijnemi [illegible] wśród wisły w dwóch rozszczepionych łąkach. To ulubione dla miejsce spacerów Warszawian; od wiosny do jesieni [illegible] wszystkich tam znajdziesz gości, szczególnie też w uprzywilejowany niedzielny dzień. Tu popularność i swoboda zupełna, tu [illegible] szkółka, tu winiarnia zabawy i śmiechu, [illegible] mieszkańców – ale bywają i bardzo smutne dni dla tej wesołej Kępy, gdy wezbrana wisła, zrywając [illegible] wody zalewa dookoła pola i ogrody koło mostów.

10161. **Bielany**. Od półtora wieku prawie, w drugi dzień Zielonych Świątek lud wszystek Warszawy licznie pielgrzymuje się na Bielany: ta wycieczka stała się tradycyą. Dziś to już wolnym przechodziły te zjazdy Bielańskie. Niegdyś odpust miejscowy dający pokarm do wycieczki, z kolei stał się [illegible] monopolem arystokracyi dobrego tonu i mody, miejscem popisu najwykwintniejszych strojów, najpiękniejszych ekwipażów. Dziś Bielany znane (obacz kalendarz 10 [illegible] 8) Historya Bielan i klasztoru części (obacz Brzegi wisły przez Oskara Flatt.) na karcie 12.

10162 Między Warszawą, a Bielanami, w pięknem położeniu wznosi się **Marymont**. Urocze to wzgórze szczególniej podobało się niegdyś Maryi Kazimierze, a w [illegible] skutek czyli synem pozostał niebawem pałacyk Marie-mont w r. 1691. W [illegible] tutejszym spoczywał Król Stanisław po zbrodniczem porwaniu go przez Konfederatów z Miodowej Ulicy d: 3. Listopada 1771. r. Od roku 1823. istnieje tu Instytut gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa którego długoletnim pierwszym Dyrektorem, był Benjamin Flatt. – Dziś [illegible] [illegible] doszedł on dziś do wysokiego stopnia rozwoju i szeroko już po kraju znanem

swoje rozlewa wstęgi..
10163. Za Bielanami nad Wisłą, wskutek słusznego położenia, leżą piękne Mło-
ciny. Pałac tutejszy i te ogrody nad Wisłą założył Henryk Hr: Brühl
Ministr pod Augustem III wszechwładnie trzymał Saską i niedołężnie sprawami
Polski kierował. Tutaj bywały owe głośne najpiękniejsze zabawy i bale.
Od hr: Brühl przeszły Młociny aż posiadanie Adama Łodzi Poniatowskiego
marszałka Sejmu; ostatecznie przeszły je zmarły przed kilkunastu laty r 1850 ?
znany dobrze w Warszawie zacny obywatel i Sędzia pokoju Ludwik de Potter.
10164. Jabłonna dawniej [illegible] była własnością biskupów Płockich
często przez nich letnią porą odwiedzana. Michał Jerzy Ciołek Książę Ponia-
towski brat Króla Stanisława Augusta, wybudował tu [illegible] prymas [illegible] letnią. W kilka lat
Po [illegible] kraju przeniesiona tu aż do utworzenia Księstwa
Warszawskiego Józef Książę Poniatowski. Tu to wówczas przybywało grono
modnej młodzieży którym świetnie przewodził sam Książę Józef. [illegible]
ślicznej pani Tyszkiewicz. Tu [illegible] swat nowy,
modny, rycerski, francuski, [illegible] wytworność i elegancya dworacka.
Od Pani Tyszkiewiczowej która Pałacu [illegible] po Księciu Józefie, przeszła
Jabłonna w posiadanie hrabiów Potockich i do dziś dnia z całą starannością
się jest utrzymywana. (Opisany o Jabłonnie ciągnie Brzegi Wisły pan
Oskar Flatt nakładem 17.
10165. Nowogeorgiewsk dawniej Modlin najwarowniejsza twierdza
Kraju naszego, ważna przez swe położenie, obronne między ramionami
Wisły i Narwi i przez bliskość Stolicy. Od dawna już Modlin znany
jest w dziejach krajowych, jako punkt warowny, ale była to wieś tylko.
Twierdza stoi na miejscu dawnej wsi Modlina, należącej do starostwa
Zakroczymskiego, a w lustracyi z r 1564. nazwana jest Moglnem.
W czasie najazdu Karola Gustawa, stanął pod Modlinem, znany jenerał
szwedzki Stenbock, i tu pierwszy początek regularnym fortyfikacyom
Ztąd też wyruszył Karol Gustaw i elektor Brandenburski wyruszyli na Pragę
dla odebrania Warszawy. [illegible] Nowogeorgiewsk i wole wszelkie prawie ... wody,
Po roku 1831. fortyfikacye rozszerzone zostały [illegible] prawie obronne
a w koło niego w promieniu kilkomilowym kolonii Rosyjskiej osiedli-
osiadli - Tak obwarowany, dobrze zaopatrzony i w wygodnem nadzwyczaj
się położeniu dziś Modlin liczy się do europejskich twierdz 1. klasy. Samo
miasto wzniesione w kształcie amfiteatru, obronne murami, bateryami i
budynkami, posiada cerkiew, arsenał, koszary i rezursa. Mieszkańcy tylko
tylko kupców rosyjskich, wojskowi stanowią całą ludność forteczną. Pod
10166. Wody Narwi nierównie czyste łączą się z wodami Wisły. Wspomniał 10165 pod
płyną obok przy wzgórzu brzegu i ze zwierzem sporządzony na [illegible]
10167. O wiorstę za Nowogeorgiewskiem a dawnym Modlinem nad samą Narwią
przy jej ujściu do Wisły, leży Nowydwór. Starostwa Księcia Poniatowskiego
Stanisław i Józef regimentu gwardyi pieszej koronnej, [illegible] dobr No-
wego, ... w 1782. tej sztuki wkrótce przywileje, skutkiem fabrykan-
tów, rzemieślników i innych profesyonistów, w niej osiedlili. Jakie ...

powstała Lesza fabryka sukna przez Skrzecza dorocznie 1794 wspierana. Następnie nowo założona w dobr Nowodworskich Ludwik Gutakowski Senator Wojewoda, rozszerzył te fabrykę i dziergał ją aż do r 1820. (Szklarnia podobno i instrument) ... Istnieje tu [illegible] w oknie i budowle statków wodnych, drukarnia ... która z wielkiem powodzeniem trwała przez lat 30.
~~Następnie~~ ... w r 1813. zadał Niemcom dworowi 2. śmiertelne klęski. Stan ... umierał, następnie przewrót zalała całe miasto, zniszczył budowle, i z mieszkańców, a oblężenie twierdzy dopełniły miny; przez upadek handlu i przemysłu.
10168. Na nazwi pod Nowogeorgiewskiem już w r 1807. urządzony został most na palach, dziś w miejscu tego stoi wiszący most na drutach, piękne dzieło inżynierye.
10169. Dobra Gać w okr. Łęczyckim. mające rozległości włók 16 mor: 20. pręt: 200. miary nowopol. mają być sprzedane przez publiczną licytacyą w dniu 17. Czerwca 58. w Trybunale Warszawskim w drodze Aktow – Szacunek do licytacyi ustanowiony będ. na Rs: 12273. kop: 2/3
10170. ~~We~~ Wieś Mzurowie w okr. Lelowskim, 1½ mili od stacyi drogi żelaznej myszkowskiej, pomiędzy Żarkami a Lelowem
10171. w dniu 22 Czerwca 1858. odbywać się będzie licytacya przygotowawcza w Trybunale w Radomiu na sprzedaż w drodze Aktów dóbr Stodzianna w okr. Opoczyńskim – Dobra te składające się z trzech folwarków i trzech wsi zarobnych w których jest 41. gospodarstw ... sprzężajem po dni 33. a pieszo po dni 124. ... mają rozległości w gruntach dworskich włók prawie 118 a w gruntach włościańskich włók 81. las w potrzebie na budowle gospodarskie i na ... ekonomiczne; dom murowany z ogrodem fruktowym i staw, zabudowania ekonomiczne w większej części murowane, gorzelnia z aparatem Pistoriusa ... kotłem żelaznym, ... i ..., browar piwny z ... i ... angielskiemi, młyn wodny ... wynosi Rs: ~~[illegible]~~ 240. i młyn ... dla dworu i gorzelni, tartak o jednej pile ... z ... murowanym. Ziemia w glebie ... w ogólności żytnia (... łąki i pastwiska dobre, stawów rybnych 5. na których ... przez biegłych na Rs: 35895. czyli Złotych 239300. (a ... jest rozległości włók 199 ...
10172. dobra Postaszowice i Gorzków ... po 1500 włók ... 200000 ... w powiecie Olkuskim w odległości Radomsku w ... od miasta Żarek. od stacyi ... Myszkowa wiorst 13. mające rozległości włók nowopol. 66 mor: 9. pręt: 22½ oszacowane przez biegłych na Rs: 25361. ... sprzedane będą przez publiczną licytacyą w drodze Aktów dnia 22 Czerwca 1858 w Trybunale w Piotrkowie.
10173. Kamień Kunowski jest w części trwały od Janczewskiego, a ... ...mu się do ... cementowi angielskiemu
10174. Dobra w Ks Zamojskim składające się z 4 wsi, 3. folwarków, 4. karczem ... młynów wodnych, posiadające stawy, lasy, rozległości włók 110 mor. 12) odległe od Lublina, ... do sprzedania (w Czerwcu 1858) Wiadomość w Warszawie ... dom: Nr: 676. Ulica Leszno

10175. Obwód bez pokonującymi w ordynacji Zamojskiej Miasto Tomaszów [illegible] odległy od miasta obwodowego Szczebrzeszyna o wiorst 29 od miasta Tomaszowa o wiorst 18. od miast Krasnobrodu i Józefowa o wiorst 8. [illegible] rozległości w gruncie ornym i ogrodach mor: 275. w łąkach mor: 52 razem mor: 327 (30) czyli włók 10 mor: 27. prę[illegible] oprócz zabudowań gospod: znajdują się budynki na [illegible] aparatów go[illegible] i rozmaitych [illegible] i innych [illegible] — [illegible] w [illegible] 1858. do [illegible] na lat 24. [illegible] się [illegible] do dn. 31 Lipca przez deklaracje [illegible] się [illegible] w [illegible] Aleksandrowskiego P. Turskiego we wsi Majdan [illegible], jako też w Biurze Zarządu dóbr Ordyn: w Warszawie pod Nr: 2772 [illegible] Zamojskich?

10176. Dobra Wołowiny i Łomianki lit. A. w okr: Warszaw: po lewej stronie Wisły przy trakcie bitym do Nowogeorgiewska, nad Wisłą położone, o 10 wiorst od Warszawy sprzedane zostaną przez publiczną licytacyę w [illegible] między [illegible] właścicielami [illegible] 15 Czerwca 1858 [illegible] przy licytacyi do skutku nie doszła [illegible] w [illegible] dn. 31 Lipca [illegible] Rs: 212014. rozległość [illegible] 0 mil od m: [illegible]

10177. wieś z folwarkiem Wola Domianowa, z Wolą [illegible] w okręgu [illegible] mająca [illegible] w czwartek pole blisko 140 korcy jest do wypuszczenia w [illegible] [illegible] od 1go [illegible] 1858. Znajduje się [illegible] łąki i pastwiska [illegible] pastewnego rozsiano w 1858. morg: 120. (Obwieszczenie w Czerwcu 1858 r.

10178. Krzyżanowo dobra pod Kutnem

10179. Dobra Młodocin mniejszy przy trakcie bitym Warszawsko-Krakowskim o wiorst 10 od m: Radomia, mające rozległości włók 22. mor: 8. prę: 157 [illegible] nowopol: [illegible] sprzedane w Radomiu przez publiczną licytacyę dn 19. Czerwca od [illegible] Rs: 15376. Zniesiona [illegible] pozostanie przy gruncie. Wieś ta ma [illegible] Kamieńska w Radomiu — Wołowice w [illegible] Wojciechowskiego.

10180. Dn 17. Maja 1858. ogłoszony były przez gazety [illegible] dwóch folwar. [illegible] Grzegorzewice i Białogóra położonych w okr: Czerskim nad rzeką Pilicą z obszernemi pastwiskami, łąkami i [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] u właściciela.

10181. Karol Łaniewski [illegible] dóbr Bronic umarł w Paryżu w r 1858. Okolica Lubelska [illegible] w nim najszanowniejszego obywatela i [illegible] wysokiem zaufa[niem], nigdy nie odmawiał [illegible] obywatelskiej i krajowej. — Syn oddał [illegible] [illegible] zwłoki [illegible] do kraju dla pochowania w grobie familijnym w Skierbieszowie w Gub: Lubel.

10182 folwark Zaknarz w okr: Brzezińskim w [illegible] Bal[illegible]

10183. Modlin ~~[illegible]~~ dawniej Maglno wieś należała do starostwa Zakroczymskiego, [illegible] lustracyi z r 1564. odległy była o milę od m: Zakroczymia — Dziś jej odległość [illegible] wiorst 4

10184. Gaładky wieś nad Wisłą, w pasie [illegible] położona — terytorium [illegible] Starościńskiego [illegible] Miasta [illegible] [illegible] to już nie należy do miasta, [illegible] Zakroczym i [illegible] do Wsi Gaładków. [illegible] aż pod [illegible] na Utracie — Po drugiej stronie owego [illegible] na [illegible] Zakroczymski. —

10185. Obszerny opis Czerwińska [illegible] się w [illegible] Ostrow [illegible] Wisły w r 1854. [illegible] czytelnika [illegible]

10186 (Nowawieś i Pieczyska Małe [illegible]) włók w pol. 33 [illegible] 25 [illegible] 53 [illegible]

włók 5 [illegible] jedna sprzedana [illegible] 4. tyle włók około 2. [illegible] [illegible] Kompletnie wybudowana – wiatrak nowy – [illegible] 80 i 80 [illegible] w [illegible], w [illegible] około [illegible] 50 żyta – Kompletne [illegible] jak [illegible] i [illegible] – Na hypotece [illegible] z procentem 5/100 77000. [illegible] w gotowiźnie = [illegible] cena za włókę [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – Malewski i Milewa [illegible] Tysiąc i [illegible] [illegible] włók [illegible] sprzedan. za 12000 [illegible]. Podobno [illegible] po 5000 na włókę

33 1/2	165000	[illegible] po 5000 [illegible] to [illegible] 165000.
5000	77000	[illegible] po 5500. [illegible] – 184250.
165000	88000	[illegible] po [illegible] 6000 [illegible] – [illegible] 201.000.

[illegible] Nowawieś i Pieczyska [illegible] 17. [illegible] 94 1/2 [illegible] [illegible] 1335 [illegible] 8880 [illegible]

10187 miasto Bierun charakteryzuje dawne przysłowie: [illegible] nie [illegible] [illegible] Rzeźnicy Buszniaki [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] w drugiej połowie 18. wieku [illegible] był [illegible] i [illegible], ale w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Bierun założony przez Jerzeja z Gołczewa [illegible] o prawodaw. [illegible] [illegible] 3a15

10188. Wyszogród na [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na kilka [illegible], głębokimi [illegible] [illegible] – W [illegible] 16m [illegible] wyszogród handlowem i przemysłowem [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] winnice i [illegible] ogrody. W połowie 18° wieku [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obwód, [illegible] i [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] 1798 [illegible] [illegible] pruski [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wprost [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] spojrzenie. – Zamek to był [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] [illegible] Książąt Mazowieckich – W [illegible] [illegible] [illegible] 1704. August [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Dawniej [illegible] [illegible] [illegible] jako [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] – Dziś nie istnieje [illegible] ani [illegible] [illegible] [illegible]. Mimo to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] położeniu [illegible] [illegible] miasto nie upada, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 244. a [illegible] mieszkańców 3791. a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1854 [illegible] [illegible] miasto [illegible] 33. a ludności 520. – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] wodnego jako i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] opis Wyszogrodu [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Oskar. Flatt w 1854. [illegible] – O [illegible] [illegible] [illegible] 10190 [illegible] [illegible]

10189. Mirzewo [illegible] [illegible] i [illegible] Mazowieckich [illegible]. [illegible] był Szymon Tadeusz z Mirzewa [illegible] na Węgrzynowie [illegible] [illegible] [illegible] Wyszogrodzki [illegible] w 1770. [illegible] Jana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się w kościele [illegible] [illegible] Wyszogrodzkim [illegible] [illegible] Mirzewo [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] od dawna [illegible] [illegible] [illegible] – Obecnie posiada je [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Wyszogrodzie

10190. Dawniej kościół farny pod wezwaniem S. Jakuba przez Książąt Mazowieckich [illegible] [illegible] [illegible] nad samą [illegible]. Wańko [illegible] Wacław syn Bolesława, [illegible] ziemi Płockiej, [illegible] i Wyszogrodzkiej w r. 1320. oddał go [illegible]

Bożogrobcom Miechowskim czyli tak zwanym Miechowitom. Była tu prepozytu-
ra, do której należał kościół parafialny w Rębowie. W osiemnastym potem stuleciu
blisko wody [illegible] Wisły podmywając górę, przymusiła został kościół Wyszogrodzki dalej
od brzegu, ale nim budowę tę ukończono, przeniesiony go pomiędzy r. 1773.
kościół parafialny dziś istniejący (wybudowany został w r. 1779. ~~[illegible]~~ pod
wezwaniem Ś. Trójcy) ma w sobie piękne obrazy artysty naszego Hadziewicza
w wielkim ołtarzu osobliwie piękny obraz Św. Trójcy. – Był tu dawniej
i kościół z klasztorem XX. Franciszkanów który za górą ku zachodowi położony
w r. 1803. uległ supresji, a kościół gminie ewangelicko-augsburskiej oddany
został, która go po dziś dzień posiada – na cmentarzu przyległym stoi w kościele ~~[illegible]~~ XX. Francisz-
kanów, stoi był kamień Ś. Jacka, z którym apostoł polski który przy-
bywszy w te tu strony około r. 1234. przystąpił ~~[illegible]~~ z brzegu przez Wisłę nad rozpostartym
tym płaszczem, jak podanie niesie, płaszcza nawet jego nie zmaczawszy.
Na kamieniu wspomnionym na przeciwnym brzegu Wisły dawniej wyglądającym się wy-
raźnie na którym ~~[illegible]~~ wysiadł apostoł stąpił [illegible] do [illegible] mody,
dosyć odciśnięty się jak wiemy wyraźnie ślady kolan i stóp jego.

10191. ~~Pod~~ Rybaki wieś pod samym Wyszogrodem rozciąga na brzegu Wisły
od niepamiętnych czasów istniał tu przewóz na Wiśle który do r. 1678. należał
do kościoła Ś. Jana (Farnego) w Warszawie – Odtąd ~~należał do~~ [illegible] do
Starostwa Wyszogrodzkiego. Po zniesieniu Królestwa wymurowano tu został w
r. 1817. magazyn który po kilku latach zupełnie usunięty został – Ślady jego
widać jeszcze w tamże [illegible] i niektórych budynkach – Opis obszerniejszy tej
[illegible] umieściłem w Bibl. [illegible] Brzegi Wisły w r. 1854.

10192. Kamion wieś przy ujściu rzeki Bzury do Wisły, choć na lewym brzegu
Wisły położona, od wieków prawie do Starostwa Wyszogrodzkiego należała.
Tutejsza żupa solna bardzo już dawno istniejąca, od r. 1609 na mocy kon-
stytucji Zygmunta III. dostarczała soli dla mieszkańców ziemi wyszogrodzkiej.
I dziś jest tu magazyn solny – wieś ta ma kościółek parafialny drewniany, bardzo
między Wyszogrodem a Kamionem znajdujące się na Wiśle Kępy prze-
ryczne. Na jednej z nich Kępą Konfederacką zwanej skupiał się pono [illegible]
prawie cały (~~[illegible]~~ w roku 1771. ~~[illegible]~~.) bo nawet tej kępie tu [illegible]
~~[illegible]~~ rotmistrz Dobrowolski, aż stąd wyparty przeprawił się
wpław do wsi Chmielewa i tam się z Saweą Chlińskim Marszałkiem
Wyszogrodzkim połączył. Kępy te teraz, nie najlepsze w dawnych czasach
wzięłaż znaczny imienia, bo już Łowowicz w r. 1575 pisze o nich razie
dawne [illegible] aby ich unikać, gdzie teraz naprawdę Drwalska Niezna-
chowska i innych inne Niezmachowskie na samym ostrowie i t. d.

10193 Grodziska – [illegible] Itowa do Gombina rozciąga się błotnista, a dalej
w [illegible] Kruchowo, strona wodna, jeziora pełna.

10194. Iłów, dawniej Gyłów, niegdyś miasteczko założona przez braci
Radzanowskich synów Jan. Stolnika Płockiego za króla Alexandra w r. 1506
ma tylko domów 28 a w nich 350 mieszkańców – Oprócz kościoła parafialnego
[illegible] na uwagę – nie znajduję nic osobliwego do nadmienienia.

10195. Gombin miasto często ogniem i [illegible] nawiedzane – liczy dziś mie-
szkańców 3700; domów zaś ma 260 (w r. 1854.)

10196. Tokary piękna majętność dziedziczna Teodora Dembowskiego, (1854) wzniesiona
na wzgórzu na czubku Wisły. Wspaniały pałacyk, otoczony pięknym ogrodem
zdobi tę majętność

0197. Oszczymowo wieś bardzo starożytna. Był tu w wieku 13tym książęcy zamek na wzgórzu, wodą i bagnem otoczonem, który zniszczył i spalił Mendog w r. 1262 zapuściwszy w te tu strony wojsko litewskie. Wówczas to srogi los dotknął i mieszkańców Oszczymowa, których wymordowano a kobiety poszły w niewolę. Na miejscu dawnego zamku powstał kościół pod wezwaniem Św. Stanisława. Ten gdy spłonął przypadkowo przy końcu 18go stulecia w samem dniu Bożego Ciała wzniesiony nowy kościół murowany budowy w trzeciem dziesięcioleciu bieżącego wieku.

0198. Arciszew nad rzeką Rypą, ojczyzna dwóch sławnych w dziejach kraju mężów: Stefana i Krzysztofa Arciszewskich; obydwaj artylerzyści: jeden pod Zygmuntem III odznaczył się przy oblężeniu Smoleńska; drugiego rozgłośna sława i za Oceanem rozbrzmiała, niosąc pogrom Hiszpanom, Portugalczykom, a w kraju: obrona Lwowa przed najazdem Chmielnickiego, odsiecz pod Zbarażem, to waleczny Arciszewskiego, dzielnego męża, przyjaciel Arcypasterza ... 1656 r.

0199. Małowieś, gniazdo Małowieyskich, z pięknym pałacykiem i ogrodem starannie utrzymywanym.

0200. Miszewo murowane dworzec rodziny Miszewskich których groby w Wyszogrodzie, z kościołem murowanym.

0201. Bodzanów nad Mołtawą, bardzo rozsiadł się na wzgórzu. Miasto wyłącznie rolnicze. Niegdyś żywszy się tu objawiał ruch handlowy a jarmarki ... słynęły tu niegdyś z różnych okolic kraju a nawet z zagranicy. Jedyną uwagi godną budowlą w Bodzanowie jest kościół pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny. Fundowany był jakoby ... w 14 wieku – w połowie tego stulecia został restaurowany i wtedy też zmieniono dawny frontowy kościoła. Wewnątrz jego bardzo skromnie: w wielkim ołtarzu widać obraz Matki Boskiej pobożny, a pod nim Obraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

0202. Drwały wieś ... nad pruski kolonistami niemieckimi osadzona; w pobliżu odwieczne okopy, przez lud okopami Szwedzkimi zwane.

0203. Rakowo gdzie brała Rakowscy w r. 1648. elekcyę Jana Kazimierza ...

0204. Zakrzewo z kościołem murowanym ... połowie 16. wieku ... Walentego ... dobra ... Lutego ... w czasie ... epoki ... najazdu

0205. Łęg (Łąg?) przy ujściu Mołtawy do Wisły, na wzgórzu ... Wyszogrodzki Kłodzko ... kościół fundowany w ... Jana Nałęczskiego pod wezwaniem ... Rz. Kat.

0206. Stępno w lesie położeniu z kościółkiem drewnianym; w pobliżu ... starożytne okopy.

0207. Obszerny Opis Płocka skreślony jest w 1854 przez Oskara Flatt w Bluszczu(?) ... Wisły na stronie 37.

0208. W zupełnej sprzeczności z ... brzegiem wyniosłe ... stoki ... piękności. — ... wzgórza ... przedstawiają przyjemne widoki. ... gajami jest tak zwana Parowa, miejsce wycieczek dla Płocczan. Stamtąd ...

ustronie do koła otoczone górami, że stromym, sutym wadrym ... przyrodki na pasmie doliną Ojcowską: naszą Szwajcaryą polską.

10209. Pod Płockiem i Borzeniem wznosi się — dostojny pałacyk dla naukowego koła w Płocku, była to niegdyś rezydencja i niezmordowanego W. H. Gawareckiego, autora monografii tylu miast i kościołów polskich. —

10210. Panowanie Konradowe, zwać się godzi najważniejszym w szeregu książąt Mazowieckich a zarazem i najfatalniejszym. Pięćdziesięcioletnie te rządy owionęły się samemi nieszczęściami, jakie zwalały się na Płock i całe Mazowsze. Dzielny Krystyn z Gozdawy (gniazdo Gozdowa w [illegible]) Wojewoda Płocki, groźny pogromca Prusaków z pod Zawichostu, gdzie pierwszy padł wraz Roman Halicki, bo Bolek Pełski jak go Prusacy zwali, postrach Prusaków, Litwy, Jadźwingów, miał sobie oddaną od umierającego Kazimierza sprawiedliwą opiekę nad synem. Młody Konrad tknięty do żywego zazdrością Krystyna, że [illegible] namiestnik [illegible] na rzecz którego stał dumny Jan Czapla, Scholastyk Płocki, kanclerz książęcy, wmówił w Konrada, że Krystyn marzy o opanowaniu Mazowsza i wołyniu książęcy dla siebie — niemy, obrażony i gwałtowny Konrad wydaje rozkaz zguby na Krystyna. Oślepiony we własnej wsi swojej Kowale (może to Kosze miasto?) ... na wzgórzu Płockiego. Lud zamordowany. Synowie Krystyna z Gozdawy ... wtała w ziemi Pruskiej — Napadły na Mazowsze zniszczyli 250 kościołów i popioł — a gdy Konrad oprzeć się im nie mógł, wezwał na pomoc Krzyżaków, ustąpił im ziemię Chełmińską i stąd poszedł do tych klęsk które przez całe pasmo wieków Polskę nawiedzały. Nie ustała [illegible] Czapla ów to Jan Czapla, kanclerz książęcy, namyśli się ... z rosłego i naukami, ... nazwał się z Henrykiem Księciem na Szląsku ... do więzienia ... na ... powiesić — Dla przebłagania gniewu kościoła i zmazania na sobie klątwy za całą dyecezyę Płocką, Konrad wyprawszy skruchę dwóch ... nadał ... Łowicz (dziś miasto) prawem wszystkiem kościołom Gnieźnieńskim ...

10211. Sprawdzić: nabłożnych to Jarosławicach dobrach Ruskich wypisane jest pensyą corocznie 8000 Złotych na utrzymanie wszystkich 14 zakonnic Klasztoru Panien Sakramentek w Warszawie.

10212. Stanisław na Karol Dąmbrowicz właściciel dóbr emfiteutycznych ~~10213~~ Dobrowola, oraz znakomitej tamże fabryki wyrobów lnianych Sgorze [illegible] i Radzie Dyrekcyi Wspólnej ... Królestwa polskiego przyjęt w r. 1858 był przy ... wyborem honorowy Vice-Prezydenta Towarzystwa Powszechnego Zachęty Przemysłu i sztuk pięknych w Londynie, ofiarowany mu przez też Towarzystwo w uznaniu zasług ... na drodze postępu. ... przemysłu ...

10213. Józef Glinka ... to powszechnie ... dla ... w Skaraniu — Obywatelskich potrzebnych. ... to Szkółmie do wystawy Trzantony mazowieckiej, ... niejednokrotnie między sobą Prezydentem (tak był i w r. 1858)

10214. W r. 1857 wyszło ... XX. Missyonarzy u Ś. Krzyża w Warszawie ... pod tytułem: Wiadomość o cudownym obrazie Matki Boskiej Bolesnej w Jarosławicach przez Sandomierzem. Obraz Matki Boskiej

w r. 1655. słynie licznemi cudami w kościele Sulisławskim: to też lud po-
bożny z różnych okolic gromadnie ze czcią go odwiedza. Jest niewielki, starożytny
na drzewie malowany, ozdobiony drogiemi kamieniami i perłami, w ramach
srebrnych. Podczas wojny, jak powiadano w księgach, wspomina Rusiecki 30
o niejakiej Dorocie, która za największą pociechę wzięła z sobą ten obraz, do
którego ludzie częste a gorące miewali nabożeństwo, i była w wielkim przerażeniu
w drodze, a lubo przez 9. dni nic nie jadła, chcąc umrzeć, a jednak mając ten
obrazek przy sobie, najmniejszego głodu nie czuła i zawsze była silną. Wstąpi-
wszy w związek małżeński z Maciejem Kraczem, kościelnym Sulisławskim, za-
wsze obraz ten ze czcią przechowywała i często przed nim się modliła; później
ofiarowała go do kościoła w Sulisławicach; a po kilku latach, powołała się Boga
iż istotnie obraz ten widocznemi cudami, udowodnionemi aktem kommissyi uroczy-
ście na gruncie odbytej i approbacyi Andrzeja Trzebickiego Biskupa Krakowskiego.
~~Szczegółowych Opisach wielu ....~~ Z gazety warszawskiej Nr. 151. z r. 1858.

1215. W dobrach Ordynacyi Zamojskiej były do wydzierżawienia od 24 od
1 Lipca 1858 folwarki **Niedzieliska** i **Maryanówka** w blizkości m.: Szczebrzeszyn
położone. Rozległość folwarku Niedzieliska w gruntach ornych, pastwiskach
i nieużytkach wynosi mor.: 920. pręt.: 48. czyli dziesięcin 471 1/2 a folwarku
Maryanówka mor.: 400. czyli dziesięcin 205. Obadwa folwarki są urządzone
płodozmiennie ... budowle gospodarskie w stanie na-
leżytym. Wiadomość w Kancelaryi ... Zamojscy

1216. Nikodem Jankowski niedostatecznie ... **Wyborów** w ... dóbr
Hobna ... powiatu ... Rada Szlachty ... w Pow.: Kieleckim
... w r. 1858. na Wyborach ... Towarz. Kredyt.: ale go
... zastępca ... Jan Czarkowski
1217. Stanisław Krzemieńowski ... od ... i ... 613.
... w 1826 Radzcą ... Legii honor: ... w r. 1858 ... Sędzią
pokoju okr.: Stanowskiego — ... Towarz. Kredyt.:
~~1218. Deskur Józef b. pułkownik b. Wojsk polskich, Kawaler Krzyża Złotego w dniu 12 Maja~~
~~r. 1858. ... w Warszawie w wieku lat 79. pochowany na cmentarzu Powązkow-~~
1219. dobra **Grzegorzewice** i **Bądogóra** w Kieleckim nad r.: Pilicą, z obszernemi ... (wraz z 2 folwarkami)
... i ... były w Maju 1858. do wydzierżawienia — Wiadomość
w ... na miejscu
1220. Dymissyonowany Jenerał-Lejtnant Zygmunt Kurnatowski b. Członek Rady
Administr: Senator i Prezes Heroldyi, Kawaler Orderów: Sº **Alexandra** Newskiego
Orła Białego, Sty Anny 1. klassy z Koroną, Sº Włodzimierza 2-ej kl. Sº Stanisława 1. kl. Krzyża
Wojsk.: Kawalerskiego i Legii honor: przeżywszy lat 83. w dniu 1 2 Czerwca 1858 roz-
... ... świętem
1221. W dobrach **Mokrzec** w okr.: Radom: są do sprzedania ... do massy (były w Czerwcu 1858)
... Jenowskim należące
1222. P. Stawiski członek Towarzystwa rolniczego wyprawił ~~w r. 1858~~. ogólny
... na konkurs a do nagród wyznaczonych przez Towarzystwo w r. 1858. Na posiedzeniu
... rolniczego dn. 19 ... 1858. odczytano tę piękną pracę, ...
... stanowisko całe i obowiązki Towarzystwa.
1223. Franciszek Węgrzyk, Prezes Krakowskiego Towar: ... który Warszawy nie oglą-
dał od przeszło ... ... w Czerwcu 1858. do Warszawy, gdzie ...
... i ... należycie — ... od czasu rewolucyi 1831.

10224 Wieś Jarachowo w obr: Szczypiorn: przy rozie, między Wrześnią a Szczypiornem[?] [illegible] spalone w 1. Wilkow: wszelkie zabudowania żywe i martwe

10225. Dnia 16 Października 1813 r. zaszła pamiętna bitwa pod Lipskiem, której rezultaty są [illegible] wiadome. 120,000 ofiar z obu stron przypłaciło zamiar [illegible] w najogromniejszej bitwie wszystkich wieków. „Książę Józef Poniatowski, mianowany dnia poprzedniego Marszałkiem przez Napoleona, w niezrównanej waleczności, nie wahał się wskoczyć konno w Elsterę. Przybyszowski[?] [illegible] [illegible], lecz [illegible] go ztąd spadłszy i chwiejąc się na [illegible] w skutek odebranych ran, zginął w nurtach, pogrzebany w swojej chwale."

10226. W Piątnicy folwarku 2 [illegible] w M: Łomży [illegible] [illegible] się do spalenia inwentarz żywy a mianowicie: wołów roboczych 34, krów 30, Jałowic 50, koni poradnych 24, trzody chlewnej sztuk 60, owiec pospolitych [illegible] 300, skopów 300; [illegible] [illegible] 300.

10227. Józef Kremer[?] w 1858 miał lat [illegible] i [illegible]. W liście do Redakcyi Gazety Warszawskiej [illegible] d: 30 Maja 1858. O Franciszku Węgierskim[?] tak wspomina między innemi: – Pierwsze [illegible] [illegible] w Krakowie przyjaciele, byli [illegible] [illegible] też same, które w kolebce 40 lat temu przemówiły już raz do mnie (było to około r 1818 na Podlasiu). Nie potrzebowałem [illegible] po siwych włosach rozpoznawać [illegible], która się [illegible] [illegible] ku mnie (Był to Kasztelan Węgierski, [illegible] [illegible], a [illegible] dostojny Prezes Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, co w podeszłym już wieku [illegible] siłę [illegible] [illegible] młodzieńczego i życia pełnego. Rzadko kto tak młodym [illegible] się do [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] w piersi i umysłe[?] [illegible] zapał.

10228. Parowa tak nazywa się śliczne ustronie [illegible] pod Włocławkiem[?] jadąc ku Dobrzyniowi, miejsce [illegible] dla Włocławian – wśród [illegible] natury, do której zamknięte [illegible] gór, ze strumykiem, a [illegible] [illegible] jest wspaniałe i piękne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible]. W ogólności [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aż do samych brzegów Wisły, przedstawia się obraz w [illegible] [illegible] z [illegible] brzegiem [illegible] i [illegible] [illegible].

10229. W kaplicy Zygmuntowskiej nowej w [illegible] katedrze Płockiej [illegible] się [illegible] pomnik wspomniony biskupa Wita[?] [illegible] (ob Biskupiec) którego grób niegdyś po kraju przez długie wieki słynął cudami.

10230 waleczny Józef Sawa [illegible] Marszałek [illegible] [illegible], [illegible] połowie 18º wieku, [illegible] w Płocku [illegible] swojej [illegible], a [illegible] tych [illegible] [illegible] miasta najzyskowniejszą była [illegible] –

10231. [illegible] [illegible] z [illegible] Św. Wojciecha, z rodu Porajów, biskup Płocki, kapłan [illegible]. On to od Bolesława Krzywoustego posłowie do [illegible], by z [illegible] Fryderykiem I. [illegible] przymierze; on to przywiózł do Płocka [illegible] sobie [illegible] [illegible] [illegible] Św. Henryka [illegible] i Ś. Zygmunta burgundzkiego; [illegible] o [illegible] Narsko[?] [illegible] w [illegible] sprawie, otrzymał przez biskupów [illegible] [illegible] Bolesty z Jastrzębców, Kasztelana Wiskiego, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nad na biskupa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bieniasza na czele [illegible] Podsędków. [illegible] Biskupiec [illegible] na [illegible] Bolesław Krzywousty, [illegible] [illegible] Gnieźnie go [illegible]. [illegible] [illegible] go [illegible] a [illegible] Bieniasza, jak [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

grób Wernera w Płockiej Katedrze przez sterczące wielkie cudownemi stopniami łaskami

232. Stanisław z Gnatowic Pawłowski biskup Płocki – Śmiałe przemówienie jego na synodzie łęczyckim, w obronie niezawisłości Mazowsza i jego Księcia, zjednały mu łaskę Ziemowita, a niebawem i Biskupstwo, ale niespokojny duch tego prałata po uwięzieniu i ostry dowcip, oburzyły nań wdowę Ziemowita i 3. jego synów. Wmieszawszy się w intrygi przeciw Królowi, a nawet ubliżenie papieżowi Eugeniuszowi usunięto z biskupstwa – w pewnej śmiałą obroną uniewinnił się w Rzymie, wrócił do kraju i biskupstwo odzyskał, ale znienawidzony i ~~zapomniany od wszystkich, usunął się~~ wkrótce w mniejsze włości, usunął się do Torunia i tam wzgardzony, zapomniany od wszystkich życie dokonał –

233. Erazm Ciołek, krakowskim ~~uczony~~ stypendysta, biskup Płocki znany z dziejów. Był to mąż to był uczony, wymowny, obrotny, ale przytem złośliwy i dumny – bezbożny – wysłany jako poseł do Rzymu zaraz zdobył pamięć przedsięwzięć i wszystkich nieuczciwości kraju i monarchy, co go z niełaski wyniosło – Umarł w Rzymie na morowe powietrze.

234. Andrzej Krzycki siostrzeniec Tomickiego, naprzód biskup Płocki a następnie arcybiskup gnieźnieński – mąż uczony.

235. Jan Chojeński wychowaniec Zygmunta I. opiekun Kromera, mąż dziwnie pełen umysłu, wzniosłej duszy, dojrzałej rady i wielkiej biegłości w sprawach, był naprzód Biskupem Płockim a następnie wielkim kanclerzem.

236. Gamrat biskup Płocki (ulubieniec królowej) Bony, który go wielce tak poniżył przez sobie osobisty godności powolnością – sławny to był gach ~~królowej~~ ze swoim, kolatorem, pobożny.

237. Buczacki Jakób biskup Płocki ostatni z swego rodu, uczony, poważany.

238. Samuel Maciejowski biskup Płocki który wspierał Zygmunta Augusta w zabiegach o rozwód z Barbarą Radziwiłłówną –

239. Piotr z Mirowa Myszkowski biskup Płocki, przyjaciel Jana Kochanowskiego i całej plejady uczonych mężów 16go wieku; prawy obywatel, świątobliwy kapłan, mecenas nauk!

240. W dniu 20 Maja r 1858. umarł w Warszawie, licząc lat 55. Alexander Kuczyński Radca Stanu, Szambelan dworu J.C.K. Mości b. Marszałek szlachty Guberni Augustowskiej i Warszawskiej, Prezes Dyrekcji Ubezpieczeń Ogniowych, Dziedzic dóbr wielu w Cesarstwie, Królestwie i Galicji, syn niegdy Felixa Kuczyńskiego Cześnika Podlaskiego i Józefy z hrabiów [illegible], wnuk Leonarda Podkomorzego Podlaskiego i Magdaleny z Kossakowskich, prawnuk Wiktoryna Kasztelana Podlaskiego, zwłoki z zastygł jak w bogatej trumnie złożonego zwłoki jego przewiezione do dóbr dziedzicznych Kornica w Powiecie Bialskim, złożono zostały w grobie familijnym obok przodków, z którymi legł jako ostatni potomek, zmarły bowiem Kuczyński nie zostawia syna ani krewnego tego imienia – jako potomek z kraju krwi Kuczyńskich tego samego herbu – Ślepowron, jak podaje Spis szlachty Królestwa Polskiego, pierwszy jest z innych Kuczyńskich

240. Marcin Szyszkowski ma w Krakowie nagrobek, na którym czytamy: "Świętemu Szyszkowskiego, zabitego na Biskupstwie Łuckim, a na Krakowskiem w ubóstwie rozsiewszy się na płacz..." [illegible]

241. Baranowski ~~biskup~~ Wojciech a biskup Płocki po Piotrze Wolskim a pod Marcinem Szyszkowskim żyjący na początku 17. wieku, dworak, więcej światowym niż duchowny pasterz zawsze swej oddany.

242. Stanisław Dąbski biskup Płocki który Janowi III na Wiedeńską wyprawę zdobytych dział chorągwie wysłał, ostatni pasterz w sprawie Kandydatury Augusta przeciw zabiegom Maryi Kazimiery

243. Andrzej Chryzostom Załuski biskup Płocki, ~~mąż~~ poważny nauką, przyjaciel Jana III przez wielki ojca wiek wiele zdziałał u niego w Wilanowie.

244. Ludwik ~~Zaleski~~ Załuski biskup Płocki, którego stoi jeszcze w okazałym nagrobek z kollegiacie Pułtuskiej

10245. Andrzej Stanisław Kostka Załuski drugi z kolei biskup Płocki tego nazwiska w młodym bardzo wieku zasiadł na biskupiej stolicy. Był to brat stryjeczny Józefa biskupa Kijowskiego. Razem oni zakładali ową sławną, staraniem Albertrandego wyporządkowaną księgozbiór przy Ulicy Daniłowiczowskiej. Tenże to Andrzej właśnie ustanowił w Pułtusku dla biednych mieszkańców miasta i wsi okolicznych, ów fundusz, mons pietatis, który do dziś dnia istnieje, tak wielkiem jest dobrodziejstwem.

10246. Wola Studziańska dobra w Pow. Krasnostaw: w gruntach pszennych, od m. Łęczna wiorsty 5 od Kraśnika 2 mile odległe, były w m. Czerwcu 1858. do sprzedania w RS: 39000. [illegible] Mają ogólnej rozległości mor: nowo pol: 2,400. czyli włók 80. Składają się z 2 folwarków i dwóch wsi zarobnych, mających do 60. osady; pszenicy wysiewa 100 [do] żyta 230. [do 250] Koniczyny; las [illegible] zaprowadzony w którym jest kilka tysięcy sztuk drzew owocowych; zabudowania na jednym folwarku murowane, na drugim z drzewa; czyste dochody około 600 RS: ; gorzelnia; dom dla właściciela nowo wystawiony obszerny i ozdobny. [Pożyczka towarz: [illegible] 5000 RS] Ktoby tego potrzebował, może mieć 15000 RS. pozostawione na czas. Bliższej wiadomości powziąć można u właściciela tamże zamieszkałego (Majewski Stanisław Felix) d: 25 Maja 1858.

10247. Przez rozkaz Cesarski dymisjonowany Jenerał-Major Książę Woroniecki, przyjęty został na nowo do służby i mianowany Marszałkiem Szlachty Gubernii Lubelskiej.

10248. ~~Edward~~ [Wacław] Stawiski Członek Komitetu Towarzystwa rolniczego przedstawił na posiedzeniu publicznem tegoż towarzystwa w dniu 19. Czerwca r. b. w wyrazach pełnych poczciwości serca obraz działań Towarzystwa, a razem [tych] celów, które temi działaniami kierowały.

10249 folwark Piętnica 2 wiorsty od m. Łomży odległy

10250. Wilanów, ~~dla dawnych pięknosci który~~ słynny wspomnieniami i pięknością natury, [gdzie] i z dawnych pięknosci, które utrzymuje z prawdziwie synowską starannością, coraz bardziej nowe. Dziś fontanna pięknego wyrobu i nie małej sztuki obsadzono na około pałac. [illegible] przypominający w [illegible], okolone liśćmi akantu złotej [illegible] [illegible] z [illegible] porcelanowemi w chińskie [illegible], z statuami, lampami i [illegible] [illegible] fantazje rozmaitości nie mogące. — Na dole ku Łasze [illegible] Jana topole owe prababki Wilanowskiego parku których [illegible] mają po kilka łokci obwodu, a zatem blisko po 4 łokcie średnicy. (z Gazety Warszawskiej 1858)

10251. Węgrzyk w 1858 (73 letni starzec) widziany był w Warszawie. [illegible], natura jego siwej głowie, jego pracy, zasługom i poświęceniu z podziwieniem złotej pięknosci, złotej szlachetności umysłu, której lata podkopać nie mogły.

10252. Roman Cichowski [obywatel ziemski] właściciel dóbr Linowa w Pow. Sandomier. okazywał w 1858. ~~próby~~ w Marymoncie próby narzędzi do uprawy roli własnego pomysłu, nowe lub poprawione.

10253. Gmina Hrubieszowska urządzona przez niedoścignionej pamięci obywatela, pana Staszica, w r. 1822. obdarowanej prawem własności bez wykupna, bez opłaty, z zachowaniem tylko gminnych obowiązków —

92

1254. Mórny majorat (ordynacji Zamojskiey) kupił w 1858. do 20,000 [illegible] gdzie robocizny czynszy i pieszy w umowy zamienione na opłatę pie[niężną], gospodarstwo folwarczne oddaje w ręce dzierżawców (w 1858)

1255. Uprawa roślin pastewnych największą u nas jest posunięta w dobrach Wilkowice w okręgu Kaliskim, własności Pana Kasztelana Wniny gdzie z 388 morgów ornych 148 oddano pod rośliny pastewne, uważając przytem szczegól[nie na] nasiona z tych roślin. Dla tego też przysądzono mu nagrodę w medalu złotym zebranym większym. Wilkowice, zdaniem delegacji jest najlepszym dowo[dem] że nie tyle rozległości, jak trafności w urządzeniu gospodarstwa prowadzi do najpewniejszej wynagrodzenia. Na owych 388 morgach trzymano w 1858 [1]000 sztuk owiec, 55 sztuk bydła, 45 koni.

1256. w gminie Konopnica w pow. Wieluńskim spalił się w r. 1856 kościół murowany wraz z przyległemi zabudowaniami, jako też budynki dworskie, a mianowicie: gorzelnia z aparatem i 8 domów folwarcznych i 2 chałupy —

1257 w mieście Odrzywole pow. Opoczyńskim spłonęło ogniem w r. 1858. domów mieszkalnych 28, skutkiem tego pożaru 74 rodzin składających się z 306 dusz zostało bez przytułku i sposobu utrzymania życia

1258. w r. 1858 zniszczonych zostało przez pożar w gminie Szabin w Augustowskiem 39 domów włościańskich wraz z 95 zabudowaniami do nich [illegible]

1259. wieś Górno od miasta Kiele o 10 wiorst położona gdzie jest nowy (1858) zakład owczarni rządowych Kieleckich (Merynosów)

1260 w dniu 28 Czerwca / 10 Lipca r 1858. odbyły się zarazem sprzedaż dobr Belno, Pomorzany i Cukrownia Ursulin w okr. Gostyńskim w drodze licytacji [illegible] pow. Gostyńskim. od taxy po raz drugi zniżony o 1/3 to jest w Rs: 39,707. kop. 84

1261. Karolina z Rytschów Wojnarowska autorka znanych powszechnie i cenionych: Pierścionków Babuni, której imię zajmuje zaszczytnie niepośledne miejsce na polu literatury naszej niewieściej, urodziła się we wsi Potomyje, jej rodzice [illegible] [illegible] i umiłowanie do książki i pióra; wcześnie też powzięła myśleć i pisać, zrazu po [illegible] polsku. W r 1839 wyszła w związek małżeński, który dla niej [illegible] niebawem się rozwiódł, chociaż [illegible], mimo separacji, [illegible] aż do śmierci w przyjaznych [illegible] stosunkach. W r 1845 [illegible] w kupieckim [illegible], napisała pierwszy tom Pierścionków Babuni. Oprócz tego dała, [illegible] [illegible] płody jej pióra: Bluszcze (poezje) Rady Ojca dla Syna i Kilka słów [illegible] matek polskich. W rękopisach pozostało wiele prac rozpoczętych s— [illegible] dnia 12 Maja r 1858. Kto ją znał bliżej, przyznać musi, że miała serce pełne mi[łości], że cudze dobro i szczęście przekładała zawsze nad własne, że wielbiła wszystko co pię[k]ne i wielkie. etc. (Z korrespondencji Gazety Warszawskiej z Krakowa)

1262. Administracja owczarni rządowych Górno, Krajno i Mostowo pod Kielcami [illegible] inspektorem [illegible] od dawnych lat Mikkelowskie — i jest dotąd (1858

1263. Kazimierz Konstanty Hrabia de Bröl Plater Starosta Inflantski wydał [illegible] listy [illegible] Króla Stanisława Augusta do Kaniowa w r 1787. które [illegible] Józef Ign. Kraszewski w 1858. pr: Plater wydanie w nich [illegible] obraz ludzi, [illegible] i sądu wspólnego o [illegible] i wypadkach 1787 (1858)

1264. Stanisławski [illegible] tradycyjny dzierżawca Starostwa Wareckiego, będącego pod do[zorem] Pani Pułaskiej wdowy po niegdy sławnym Regimentarzu Konfederacji Bar[skiej], a matki zabitego w Ameryce Pułaskiego — Tu przyjmował on w dworze starościńskim

rękodzielnictwo z czasów Króla Stanisława Augusta za czasu jego tędy przejazdu po drodze do Kaniowa w 1787. (przez cały czas pobytu tu podróżnych owe wyrobów na drodze wystawiano) Gdy rozpuścił się Bug tylko niewolnych przyjęć jak Króla wszędzie po drodze spotykano miały; wyszły naprzeciw całe z chorągwiami i kotłami, stawiano na odwrót z mostkiem i podziwiano Stanisławi oby... (zamek zbudowany w 1787. cięte)

10265. Z Warki do Brzozy trakt (który) ... prawie Łazienki Tudzież w dawnej stronie pozostawiono i dwór wystawiono wspaniały Ozarowskiego, ale Król Stanisław August w przejeździe do Kaniowa w 1787 nie chciał przyjąć śniadania przez względy dla osoby ... obawiając się obiadu i chwilę pomówiwszy z wszystkimi, wyjechał dalej do Kozienic. (Z Kozienic podróż Króla Stanisława do Kaniowa przez hr. Platera)

10266. Kozienice (własność) hr. Plater w czasie podróży Króla Stanisława Augusta do Kaniowa w 1787. były naonczas ekonomią królewską, za panowania Stanisława Augusta, słynęły z pięknej, wspaniałej w całej Polsce i stawy z gospodarstwem swego Ostrowski Biskup Inflantski, potem Wyrzykowski, nakoniec Prymas Arcybiskup.

Ten pierwszy wystawił pałac i oficyny dla wygody Królów, jeż... tutejszych ... napotkania w lasach otaczających ekonomię. Ale że dla pośpiechu, czy przez oszczędność, pierwsze budowy z drzewa tylko wzniesione zostały, Rzewuski, Marszałek Nadworny, potem Wielki Koronny, gdy był Prezydentem Kamery, zmienił je na murowane i do tego jednak przyozdobił, w jakim się później znajdowały. Tu gościł Król Stanisław August (przez) przez pięć dni w czasie podróży swej do Kaniowa w 1787. oglądał wspaniałe (te) wspaniałe (oświetlenia wody) przeprawy przez Wisłę pod Dęblinem.

10267. Radziwie wieś na prawo Płocka położona, słynie pamiątkami swego ogrodów miasta. Z dawnych przywilejów wiemy, że ... przy katedrze płockiej odbywać się obowiązuje. Dawne podanie niesie, że kiedyś Radziwie na Płockiej stronie leżało, że miasto zmieniły koryto, uważają je dopiero do Gostynińskiej ziemi.

10268. W Gostyńskiej ziemi wiele jest gospodarstw wzorowych, jak naprzykład Strzelce, tu najlepiej przyjął się tu nasz fabrykacyi cukrowej i nigdzie w kraju naszym obok krotkim czasie nie powstało tyle cukrowni jak w Gostyninskim Powiecie; ostatnio ich było w 1854 = 13. gdy tymczasem w całem Królestwie było ich wówczas 57. więc na powiat Gostyński przypada prawie czwarta część ogólnej cyfry. Na wielką skalę założona w Sannikach fabryka (p.) p. Kuszuka który produkcyą rozpoczęto (w 1854) wartości przeszło 90000 Rs.

10269. Nie opodal od Płocka, o 2. wiorsty od miasty nad Skrwą leży Soczewka własność P. Epsteina, ze znakomitą papiernią, z której tylko fabryka bankowa w Jeziornej współzawodniczyć może, co się nie tyczy samej produkcyi i obrotu odbywanego, Soczewka na swojem polu stoi najwyżej w kraju naszym. -- Zmiany te wyprowadzono w latach 1852 - 1853. ulepszenia pod kierunkiem zmarłego i biegłego inżyniera P. Pawła Kamińskiego zostały zrobione w największym zamiarze professora, ... Skutę ... robotników

fabryce tutejszej dochodzi do 300, które w zeszłej porze dochodzą do 500 osób
produkcya [cukrowni] fabryki w r. 1853. w fabryce tutejszej uznała wartość Rs: 115,000.
0270 Rogowo przemysłowe, przez Osterloffa zamienione w pełną ruchu
ujęła osadę przemysłową. Istnieje też (w 1854) fabryka likierów, wódek
gdańskich, araku, octu, musztardy, a wyroby tutejsze, słynne w kraju, chętnie
kupują się wszędzie. Roczna produkcya zakładów tutejszych ma wartość
Rs: 20,600.
0271. Skrwa ~~[illegible]~~ południowa, która powstała w ziemi Gostyńskiej, przeciąga koło zamku
niegdyś Gostyńskiego, przeszła uchodzi pod Dulską i uchodzi do Wisły,
odgraniczała ona dawniej ziemię Gostyńską od Województwa Brzeskiego —
0272 Skrwa północna — poczyna się z północnych stron gubernii Płockiej, między
Rypinem a Żurominem, dotknąwszy Sierpca, głośnego niegdyś z
sukiennych fabryk, uchodzi także do Wisły — Dzieliła dawniej województwo
Płockie od ziemi Dobrzyńskiej.
0273. Dobrzyn nad Wisłą, pamiętny w dziejach krajowych. Rozwinione to
[illegible], ~~[illegible] 1854 217. między temi 4. murowane~~ — liczyło w r. 1828
domów 221. dziś 217. między temi 4. murowane; mieszkańców w r. 1828 było
978. w r. 1853. zaś było 1870. Tylko jak dawniej tak i teraz stanowią prawie
ubogą ludność. — ~~[illegible]~~ Tak więc wśród ogólnego ruchu, w tém mieście
przez lat 25. nie objawił się żaden postęp a nawet polepszenia bytu w niem
nie widać, mimo że dochody miejskie które w r. 1828 wynosiły Rs: 865.0
dwa razy tyle się prawie powiększyły. Mieszkańcy chrześcianie utrzymują się z ro-
bót; tylko zkąd się handlu zbożowego, a w tym celu posiadają kilka
składów zbożowych. Najważniejszą w Dobrzyniu pamiątką, jest Kościół
i klasztor XX Franciszkanów.
274 Włocławek pod względem zamożności swojej należy bez zaprzeczenia
do najporządniejszych miast w Królestwie. [Porządek jego świeżemu] Czystość, porządek i ruch [handlowy] na brzegu
Wisły zapełnionym tu berlinkami i stratwami, miło wpadają w oczy. Trzy długie
równoległe Ulice prowadzące do Wisły — Z tych największa Ulica Szeroka. Ładne
gmachów zdobi ją po obu stronach, wszystkie prawie widzą murowane domy
~~[illegible]~~ handel, szczególny zbożowy, [drzewny i drewno dawny] ...orny i wyrobami tutej...
tego miasta żywiołem. Jakoż większość mieszkańców Włocławka stanowią kupcy,
przemysłowcy, finansiści co nadaje temu miastu charakter miasta zyskownego,
i zamożnego. — Obszerny opis znajduje się w Bezpośrednim pisma Ustawa Tłum...
z 1854 na karcie 60.—61.
0275. Maciej Drzewiecki, który po długich z biskupem poznańskim zatargach, wyjednał
dla biskupów Kujawskich przywilej koronowania Królów, Królowie polscy, zmarłemu
Zdrojowi. Drzewiecki podstawą objął metropolię gnieźnieńską.
276. Jan Drohojewski z kasztelana Chełmskiego, [wyszedł wcześniej] został biskupem Kujawskim.
277. Jakób Uchański biskup Kujawski później Prymas. Opór stawiony przeciw
uchwałom Trydenckiego soboru wstrzymywał Stolica przez lat 4. zatwierdzenie Jakóba
podniesienia na godność biskupią.
278. Stanisław Karnkowski, wychowaniec akademii Krakowskiej, biskup Kujawski
~~[illegible]~~, przez lat 14 sprawował świetnie rządy dyecezyi Kujawskiej. Stanisław
Zamojskiego, równie wielki jako obywatel i jako pisarz, był to mąż nauki. (Kościół) pod N: 102.

10279. Tomasz Drukowski, przewyborny pisarz tylu pięknych historyj obcych narodów w naszym języku. Samo imię jego znane jest od tak licznej młodzieży której był wzorowym prawodnikiem i ustanowione już w litera-turze naszej historycznej.

10280. Dwa folwarki Rokitno i Michałki w bliskości miasta Biały Podla[skiej] około 200 morgi uzyźnionej mia[ł] mogące, z tymi i pastwiskami, przy łatwym najmie robotnika — dzięki do wydzierżawienia na lat 9. [illegible] Nro 1365! Ktoś gdzie stoi Wojak [illegible] (przytułku chrześcij.)

10281. Stanisław Karnkowski był to mąż rzadkiej tęgości ducha, rzadkiego poświęcenia dla kościoła i kraju. Jego prace [illegible] obok Skargi stanąć mogą. Choć powołano następnie Karnkowskiego na metropolię, nie osierociała przecież Kujawska stolica. Zasiadł na niej jeden z najznakomitszych biskupów Hieronim Rozra-żewski.

10282. Hieronim Rozrażewski biskup Kujawski, jeden z najznakomitszych biskupów, który tak pod względem religijnym i [illegible], jakoteż i co do [illegible] zasług w diecezji położonych, a nadzwyczaj co do podniesienia przybytku chwały bożej przyczyniających, nie [crossed out] nie mający w dyecezji naszej [crossed out] równego. Umarł w Rzymie po 20 letnich rządach dyecezją Kujawską.

10283. [crossed out] Jan Tarnowski, wychowaniec włoskiej akademii znakomity podkanclerzy Zygmunta III przeszedł z poznańskiej na kujawską katedrę po Hieronimie Rozrażewskim.

10284. Rybiński Józef Biskup Kujawski, pamiętny potężnym wpływem [illegible] w Stanisławowskich czasach. Przez lat 28. rządził on dyecezją Kujawską.

10285. Dłużej lat osierocona była po śmierci Józefa Rybińskiego biskupa, dyecezja Kujawska, aż dopiero w 1815. objął ją Franciszek Malczewski.

10286. Sty Wojciech [illegible] pochodził z możnej czeskiej rodziny Sławników. [crossed out] Po wytępieniu całej rodziny swojej w Czechach, udał się na dwór Bolesława Chrobrego, a stąd po roku jednego przybył apostolską do Prus wyprawę. [illegible] zostawszy [illegible] poganach Prusakom, został [illegible] (many [illegible]) Wojciechowi Bolesław wykupił od Prusaków i złożył je naprzód w Trzemesznie a potem w bogatym grobowcu w Gnieźnie.

10287. Sprzedał piękne majętność Ruthkowskich (1853) z gustownym dworem i pięknym dolnym ogrodem. Leży nad Wisłą w [illegible] wybrzeżu Wisły wśród dawnej [illegible] M. Włocławska, [illegible]. Tu między [illegible] wytwornie i [illegible] mniej tylko w Włocławku, i to [illegible].

10288. W mieście Nowańce [illegible] się na schyłku [illegible] 1380 (1310 r.) Kazimierz Wielki, który tam rządził po prostu królem chłopków; za którego [crossed out] ukrzepiła się potęga i rozkwit w pełności Polska. Tu przebywał chwilowo w 1420. Jagiełło, tu on [illegible] przyjmował posłów od panów i baronów czeskich [illegible] go do objęcia rządów pokojem — których prosili jednak jako [illegible] z [illegible] najpiękniejszego nie przyjął.

10289. Brześć [illegible] wśród układów z Krzyżakami, jako to: w sporze o Pomorze i o Dobrzyń, tu za Jagiełły [illegible] [illegible] [illegible] Władysława, [illegible] [illegible] przyjmowały się [illegible]

odcięty się stąd nawadą. Niedaleko Brześcia na drodze do Radziejowa
wznoszące się pamiętne w dziejach naszych Płowce. Tu 27. Września 1331 roku
Wład. Łokietek stoczył straszną Krzyżakom rzeź, 20,000 legło na pobojowisku
[illegible] był ów Florjan Szary, którego imię dotąd [illegible]
[illegible] tego dziada. Na polach pod Płowcami rosnące
[illegible] mnogie, zielono zwane. Tu co krok to mogiła, to wspomnienie
10290 Lipnowskie – lada ta ziemia ma jakąś nutę pojednania, wedle
[illegible], był dobrze zagospodarowany.
10291. Bobrowniki miasteczko Władysław Książę Opolski, mając nadane
[illegible] swoje dzielnice [illegible], sprzedał Krzyżakom. Od nich to po-
[illegible] te strony wiele obronne kiedyś zamczysko. [illegible]
[illegible] na [illegible] zieleńszego do [illegible] przyrody w Maszkach [illegible]
pasmem rozwija się nad Wisłą, opasując się ramieniem, o krawędziach [illegible]
mały, skromny [illegible] wzniosłej nad grupą domków, [illegible]
w zieleni. Jest to obecnie miasteczko [illegible], jeden z [illegible]
[illegible] tego [illegible] miasteczka, liczące w 1853 (w ogóle z przyległościami 115 domów
i około 1000 mieszkańców (1852). – Za miastem na [illegible]
[illegible] ruiny zamku, które jeszcze w 1789 [illegible] tylko
[illegible] jest [illegible] (Rys. Wisły D. Flatt)
10292. Przypust [illegible] ze Bobrownikami [illegible] zielenieją [illegible]
[illegible] zmienia, i oba [illegible] równą już [illegible]
[illegible] dopiero [illegible] zmiana [illegible] tysiąc. Za
[illegible] Wisły [illegible] się zielonym [illegible] Kujawskie [illegible]
Przypust i Wielkie Nieszawa w 1853 Przyjaciele [illegible] Wielkie.
[illegible] Wisły na [illegible] Windugi J. Surakowskiej
[illegible] Przypust wprost [illegible] Rybitwy [illegible] właściciele [illegible] (1853
10293 Lipno [illegible] miasto (2 mile od Wisły) [illegible]
[illegible] które wprost [illegible] do Wisły wpada. [illegible] Władysław
[illegible] Dobrzyniu [illegible] Łokietka. [illegible]
[illegible] te smutne koleje, jakich doznała Dobrzyńska ziemia. [illegible]
[illegible] miasta tego w r. 1409 [illegible]
[illegible] mieszkańców, najmniejsze [illegible] duchownej szaty.
10294 Fryderyk Hr: Skarbek był w 1820 r. professorem Uniwersytetu Warsz: [illegible]
[illegible] Po [illegible] Gospodarstwie narodowem, [illegible]
[illegible] w języku francuskim [illegible] które wyszło w Paryżu r. 1829. [illegible] 1858
[illegible] do [illegible] polskim i [illegible] innych [illegible]
[illegible] ekonomicznych.
10295. miasteczko Zwoleń należało w 1787 do Dłuskiego, jednego z [illegible]
Podkomorzego Lubelskiego i zowiące się stąd Starostą Zwoleńskim.
10296. Solec miasto [illegible] wyglądające [illegible] przez Za-
(w 4 m. od Zwolenia) [illegible], a [illegible] Ubra-
[illegible] Skrzynno w którym (w r. 1787 [illegible]) dla Króla Stanisł. August
[illegible] w 1787 [illegible]

46. W dobrach Duninowie pod Włocławkiem baron Ike było kilka folwarków do wypuszczenia, oprócz tego czasowo w kilkoletnią dzierżawę, a ostatnią jednorazową dzierżawę a [illegible] — wiadomość u [illegible] Kazimierskiego w Duninowie. — ob

47. dobra bankowe Bronowice pod Koczmierzem będą sprzedane przez licytację w banku d: 2/14 Kwietnia 58. — Mają rozległości włók 130 [illegible] Rs: 72500. dłużą zaś tylko Rs: 20190. reszta przez [illegible] ob Notę 9980.

48. Zygmunt [illegible] dobra w [illegible] włók 498. [illegible] Nr 12/4, 24/4.

49. Folwark [illegible] 8 mil za Pragą a pół mili od [illegible] włók 13. [illegible] włók 2. do sprzedania w Lutym 1858 za Rs: 42000 [illegible] i całą [illegible] — ob Notę 10013.

50. dobra Gortatowice w Rawskim niedaleko Piliczy sprzedane zostaną przez licytację w [illegible] Warszawskim d: 10/24 Marca 1858. Warunki u Adwokata [illegible] ob Notę 10016.

51. Wypuszcza się folwark [illegible] w Ordynacji Zamojskiej pół mili od m: [illegible] włók blisko 20. [illegible] do wydzierżawienia od 1 Lipca 1858 zgłosić się [illegible] do [illegible] 58. — do [illegible] dóbr [illegible] w [illegible] pod [illegible]

obacz Notę 6619 — 9001 — 10025 — od 1 Lipca 57 [illegible] do wydzierżawienia a [illegible] 1856.

52. dobra Wierzchowiska górne i dolne w obw: [illegible] włók 160. ale [illegible] do [illegible] jako w [illegible] — do sprzedania [illegible] ob Notę 10024 [illegible] Marca 58. [illegible] dokąd [illegible]

potocznie wyszczyppte

53. wieś Kaszewy dworne w P. Gostyńskim: przy szosie pod m: Kutnem, [illegible] do sprzedania w [illegible] 1858. Informacja u właściciela na miejscu

54. Dwa folwarki w [illegible] na [illegible] [illegible] w P. [illegible] do sprzedania w Marcu 1858. jeden za Rs: 6000. drugi za 4800 Rs

55. dobra Niedrzwica w obw: Chełmskim 209 włók, [illegible] [illegible] włóka Rs: 450. [illegible] w 1858. ob: Notę 10045

Dąbrówka — Sowice pod [illegible] 9. włók [illegible] 1/2 mili od [illegible] do sprzedania

56.

57. Znakomite dobra pod dwoma znacznemi miastami [illegible] do wydzierżawienia od 1 Jan. 1858. [illegible] pod Nr: 82. przy [illegible] w obw: [illegible] ob Notę 10046

58. dobra w Lubelskim 2 mile od szosy w [illegible] 62 włók [illegible] do [illegible] — Informacja pod Nr: 26 w hotelu Lipskim ob: Notę 10048

Obszerne —

59. Dąbrówka i [illegible] w [illegible]: włók 38. mor: 11. [illegible] około 20000 Rubli — licytacja 1

60. Opocznowice pod m: [illegible] — 250 [illegible] przy [illegible] Rubli 12 [illegible]

61. dobra Garbów pod mili od [illegible] — 80 włók [illegible]

Do [illegible] Noty 10296. odnowione było przez [illegible] Starosty Soleckiego, Wielopolskiego [illegible] Koronnego (Podróż [illegible] August do Kaniowa opisana przez [illegible] w 1787.)

Ren 200 000 [illegible]

95

Lary 2 wiorsty od Łukowa włok 100½ do sprzedania ob Notę 9840 a wolnej ręki

Wieniawo i Lipowiec w Mławskim włok 125. do sprzedania N: 9842

Folwark Niedzieliska i Margówka pod Zamościem w obrębie Zamojskiej do wydzierżawienia na lat 21. kaucja … ob: Notę 9845

2. Przybysławice 2 m. od Sandomierza włok 18¼ byłby w listopadzie 57. do sprzedania z wolnej ręki — Notę 9851

3. wieś Mikołajówka 2 m. od Warszawy … Modlina włok 22½ do sprzedania … 20000 … 18000 … Notę 9852 … 8500

4. folwark i wieś Lipówka pod Włodawą — 50 włok do sprzedania z wolnej ręki … 3000. włoki … Notę 9854.

Folwark Sól w ordynacji Zamojskiej o 3 wiorsty od Biłgoraja w … do wydzierżawienia na lat 24. (w listopadzie 57.) Notę 9857

5. dobra Zielona a … włok 340 . od Międzyrzeca i Białej … 21½ do sprzedania pod dogodnemi warunkami w Listop: 1857 ob Notę 9862

6. dobra Brzesce nad Wisłą o milę od Iwanogrodu . włok 85. byłby w grudniu 57. z wolnej ręki do sprzedania ob Notę 9874

7. Bogusze … 6. od Łomży włok 70 z 4 folwarkami — byłby do sprzedania w całości lub po częściach folwarkami — Wiadomość u Patrona … w Łomży

8. dobra Wielkie Giże o milę od Suwałk włok 201. włoka po … 5941. … ob Notę 9882 w … Marcu 1858 r. … w … 152000

Majątek … włok 60. … 4½ … od Lublina … do sprzedania z wolnej ręki — Wiadomość u rejenta … lub w Warszawie … Nr: 1401. — … z … w … przy … prawnym … ob Notę 9946.

Wrzosów 9. wiorst od Radomia … od Kocka włok 68. … ob Notę 9951.

Dobra Zamch w ordynacji Zamojskiej … od Tarnogrodu … 1858 do wydzierżawienia na lat 24. folwark … włok 22½ ob Notę 9955

Dobra … w okr: Łęczyckim włok 18. … w Warszawie … 1858 … 2400. …

3. dobra … 6. w Płocku … włok 40 … do sprzedania … 1858 …

… Nr: 172 9959 …

Dobra w okręgu Zamojskim … z 4 folwarkami … Antoni … Dabrowska … w Lublinie …

… dobra … 2 od … włok 95. byłby w 18… do sprzedania

Dobra ponmiejsze do sprzedania tub do wydzierżawienia od [illegible] 18[illegible]

Do sprzedania

1/ Stradów o 1/2 mili od Częstochowy - [illegible] włók 100, 3 folwarki ob. Notę 9026. do sprz[edania] lub wydzierżawienia na lat 12.

2/ Romanów w okr: Krasnostawsk. mogą być sprzedane w drodze [illegible] od Sumy Rs: 192[illegible] przystępujące.

3/ Sranów [illegible] Rs: 28.282 i Wargawa młoda ob. Notę 9027 [illegible] Rs: 8867. o 7 mil od [illegible] i [illegible] przystępujące - część [illegible] na [illegible] [illegible]

4/ folwark [illegible] Sowiawola w okr: [illegible] włók 16. w drodze [illegible] od Sumy [illegible] Rs 62928, ob Notę 9036.

5./ Dąbrówka wieś - 2 mile od [illegible], 3 od [illegible] - do wydzierżawienia [illegible] 9. Sumy [illegible] Rs. 3000 ob: Notę 9037.

6/ Radostów w okr: [illegible] włók 99. w drodze [illegible] od Sumy Rs: 48216. ob Notę 9040

7/ Mościska lit B. (10. mil od [illegible] 14 od Lukowa - [illegible] 50. [illegible] chude, [illegible] właściciela na [illegible]: Wiktoryja [illegible] ob Notę 904[illegible]

8.) Kiturewicze w okr: Lubelsk: 4 folwarki [illegible] włók 160 w drodze [illegible] - 5 [illegible] Sumach Rs: 82035 ob Notę 9051.

9./ Ozorów w [illegible] [illegible] [illegible] włók - do sprzedania [illegible] [illegible] [illegible]

10/ Bronowice [illegible] w okr: [illegible] ob: Notę 9042. [illegible] ob Notę 9052.

11./ Dworzyszcze w [illegible], 2. mil od [illegible] 3 od [illegible] do sprzedania [illegible] do wydzierżawienia od św. Jana 1857 [illegible] Rs: 18100 ob Notę 9057

12. Nozanka podleśna w okr: [illegible] do wydzierżawienia od św. Jana 1857. ob Notę

13. Kortanów w [illegible], [illegible]: włók 10 do sprzedania ~~do wydzierżawienia~~ lub wydzierżawienia Notę 90[illegible]

14./ Radzyń i Nowawieś 7 m. od [illegible] włók 40., do sprzedania ob Notę 90[illegible]

15. folwark [illegible] w okr: [illegible]: [illegible] - właściciela na [illegible]

16 Biernik w [illegible] 5. mil od [illegible] włók 35. do sprzedania ob Notę 9063

17. grunty [illegible] w [illegible], [illegible] od [illegible] włók 21 1/2. do sprzedania [illegible] po Rs. 525 [illegible] Rs: 3500 - na [illegible] 2000. [illegible] Rs. 575 [illegible] ob: Notę 9069 - [illegible] 73500 [illegible] 30000 na [illegible] 43500. [illegible]

18. Wola Jedlińska o mili od Radomska - [illegible] włók 73 - ob. do sprzedania

19./ Krasnik 2 folwarki ~~[illegible]~~ [illegible], 2 mil od [illegible], ob Notę 9070. [illegible] w 1857. do [illegible] [illegible] [illegible]

20. Jankowice w [illegible] pod [illegible] do sprzedania w drodze [illegible] ob Notę od Sumy Rs: 19110. ob Notę 9072 [illegible] 9071.

21. Chartupa wieś o mili od [illegible] włók 195. do sprzedania ob. 9074.

22. [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] do sprzedania w drodze [illegible] od Sumy Rs. 220,000 ob Notę 9077.

23. Kamienice A. w [illegible] do sprzedania od Sumy Rs. 3451. ob Notę 9[illegible]

24./ Dębina wieś w [illegible] o mili od [illegible] 50 włók [illegible]. do sprzedania

25./ Grzybów w okr: [illegible] 16. włók w drodze [illegible] przystępujące [illegible] Notę 9[illegible]

26/ Pakosław i Michałów (2 mury ogłoszone) w okr: [illegible]: [illegible] 1/2 od [illegible] Rs: 125 [illegible] 122 włók do sprzedania [illegible] ob. 9084

27./ [illegible] Olesza [illegible] folwarków [illegible] włók 300. - do sprzedania Rs. 9127. Rs. 903[illegible] [illegible] 10[illegible]

28/ W dobrach [illegible] w [illegible] Maryampol [illegible] [illegible] po [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do 1 Lipca 1858.

29/ Romanów 2 mile od [illegible] włók 79. do sprzedania w 1857-1858 [illegible] na [illegible] ob Notę 9832 w. Marca 1858 po [illegible]

10297. Piotrowin miasteczko (1787). Nazwisko miasta pochodzi od Piotrowina, którego za Bolesława Śmiałego, jak Długosz pisze, wskrzesił Ś. Stanisław [illegible] miejsca [illegible] przez [illegible] Króla [illegible] na sądy [illegible] co Polska [illegible] prawa [illegible] na duchowieństwo [illegible]. [illegible] tego Piotrowina [illegible] jest na [illegible] w kaplicy [illegible] malowany [illegible] marmurowy [illegible] kamień [illegible] [illegible] [illegible] pamięć tego prałata Krakowskiego, który [illegible] [illegible] ratował! [illegible] w miejscu [illegible] [illegible] [illegible] Biskupa [illegible], ale [illegible] do grobowca [illegible] Oleśnickiego Biskupa Krakowskiego [illegible].

96

10298. rzeka Radomka [illegible] powiat Radomski [illegible]

10299. Opole miasto o połowy mili [illegible] [illegible] Lubomirskiej [illegible]

[illegible]

10301. [illegible] Dembe [illegible]

[illegible] w 1787 [illegible]

10302. Rzeki [illegible] w [illegible] (obacz Nota 10981) [illegible]

[illegible] w 1788

10304. [illegible] w 1787 [illegible]

10305. [illegible] Kaniowie, o 4 mile od Kaniowa [illegible] Króla [illegible] z Synem Szambelanem [illegible] Rzewuskiej [illegible] Sieka [illegible]

~~Świat~~ po kuwiet i konfesturach Król jechał dalej. (Dziennik podróży Króla Stan[isława] pisa. ks. Platera) ~~P. [illegible]~~ do Kaniow[a]

10306. Ledóchowski Starosta Włodzimierski przyjmował się Króla Stanisława jadącego w 1787 do Kaniowa przyjmowanie w Włodzimierzu i wspaniałe to wystąpienie wszystkich zgromadzonych dogodził na urządzony wieczerzę do Refektarza WW. Kapucynów. Zabawa dopiero o północ do [illegible] przyjęła się nocy, śpiewano ochocze i [illegible] kiwano wiwaty. Król wyjeżdżając z Włodzimierza obdarzył Starostę pierścieniem brylantowym ze swym wizerunkiem (Dziennik podróży Króla Stanisława Aug[usta] do Kaniowa przez ks. Platera)

10307. W dniu 4. Lipca 1858 zakończył życie w Wrocławiu Telesfor Kow[a]lewski, właściciel dóbr Brudzyna w Pl. Konińskim – przeżywszy lat 30 (Przegląd sprawozd. z Pl. Konińskie[go]) i pn. ob. kap. 22752, ob. Kart. 1034.

10308. Krzyżowniki uno kruszka do dóbr Korczew Aleksandra Ku[ni]ńskiego [illegible] Marszałka Szlachty Gub. Augustow. i Warszaw. zmarłego w r. 1858 który ostatni ze swego rodu spoczął w grobie familijnym (w Krzyżownikach).

10309. O Litwie i ~~[illegible]~~ [illegible]. Ze[...] Kronika w 1858 Nr. 178.

Kraj ten [illegible] od ujścia Wisły aż do Szlisselburga [illegible] nad morzem Baltyckim, bo do granic Mazowsza, Rusi południowej i północnej, [illegible] jeden lud i jednego języka litewskiego, etnicznie, [illegible] Słowianie [illegible] Kurlandya i Liwonia, Żmudź i Litwa były jednej [illegible] [illegible] tego się zachowano do przepołowie [illegible] jedną gwarą [illegible] jeszcze [illegible] i razem [illegible] teraz, [illegible] [illegible] [illegible] ogólnego [illegible], Zlepy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Polacy [illegible] nad [illegible] morze baltyckie [illegible] i Litewinów Lietuwis (Lietuwis) a kraj Lietuwa – w [illegible] [illegible] od [illegible] [illegible] Lietus [illegible] [illegible] ziemi obszerną równinę, tak naturalnie wielkie. [illegible] Z potocznie [illegible] Litwę na Górną i Dolną – Dolną Litwą [illegible] (od [illegible] – nisko) górną zaś nazwało [illegible] [illegible] w [illegible] w ich języku wysoka.

10310. W pięknej nowej austeryi w Łokaczach na Wołyniu, w dobrach Wiel[...] Czerniechowskiego przyjmował [illegible] gospodarz [illegible] przejeżdżającego tędy do Kaniowa w 1787. Króla Stanisława Augusta. Na drugim piętrze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Król [illegible] pod [illegible], [illegible] od Wojewody [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Króla Stanisława [illegible] [illegible] 1787 przez ks. Platera [illegible] [illegible] [illegible]

10311. W [illegible] na Wołyniu dobrach [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Król [illegible] [illegible] [illegible] Kaniowa 1787 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Króla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] P. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Króla przy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

312 Michutin na Wołyniu dobra ~~St~~ Podkomorzy Bieskiego Strojnic

313 W Kalwaryi w dniu 16/28 Czerwca 1858 utworzony został kamień węgielny pod gmach szpitala pod imieniem Sw. Alexandra dla ubogich chorych włościan zagrożonych, którego budowa już rozpoczętą została. —

314 Postanowieniem Rady Admin: z dnia ... roku 1858. wszystkie ... optaty Mszy ... z ... na ziemi Jabłoni pod wsią Ponurka w Gub. Augu.

315 Sanguszkowie Książęta Lubartowiczami zowią się, od Lubarta, po ... Gedyminowego, przeszła swój wywody, który też Zasławskim Książę ... od posiadania tych dóbr (na Wołyniu) wygasł się, a przez skoligacenie się z Książętami Ostrogskimi, Ostrog i wiele innych dóbr nabyli.

316 Przy końcu 18^go wieku w 1787 — żyły był Hieronim Zastawia, Książę Janusz ... z synów Książęcej Barbary z Dunina Sanguszkowej Marszałkowej ... pierwszej 1787 ... z wdową po Sołtyku Wojewodzinie ... Księżną de Nassau (1787) a po rozwiedzeniu się z nią ... Ledóchowską ... po Drzewieckim Podkomorzym ... wdowę, która przyjmowała już w Zasławiu przejeżdżającego tędy do Kaniowa w 1787 ... Stanisław W ... to zamek ten sprowadzony do siebie ... (Stara Jarmusz) ... ordo Orderu Beaty ... przy swym ... pod ... w sale, ... po pomnożeniu ... — statum starszym ... Juliusz był (w 1787.) Książę Hieronim Sanguszko Woj. ... Wołyńskie

317. ... Tomasz ... wszystkie ... zbiory ... w Bronikowskiem otrzymał ... przy ... Wileńskim, z ... wszystkie ... ... zł. ... 10000 rubli sr. ... dla ubogich ... 15 ...

318 Nomenklatury: Aufsatze, aukcji lokalnie, aukcje ... aukcyj, wysoko lub aukcja wysoka ... miejscowej

319 Żywot ... literaturze ... Pauliny ... 1857 ... Pawła Potockich ... Bartoszewicza ... dzieje literackie, jako i polityczne Polski w ... 17^tym

320 Stępkowski Wojewoda Kijowski posiadał w 1787 ... Łabuń ... do niego należące. — Wzięto one z rąk Księżnej Lubomirskiej ... Kijowskiej ... Radziwiłła Hetmana i Wojewody Wileńskiego ... był ... Dowodem tego ... to jakie był ... dóbr ... ... Księcia Ksawerego ... w 1787. Książę Potemkin ...

321. w 1787. Książę ... Lubomirska ... Romanowska była ... w Łabuniu na Wołyniu

10322. W czasie podróży Króla Stanisława do Kaniowa 1787. o [illegible] Czartoryi dopędził Króla [illegible] swym własnym kosztem [illegible] Starosta [illegible], z [illegible] dworem i Panem Bosium Obywatelem [illegible], [illegible] spotykało Króla wiele innych obywateli i [illegible] i [illegible] aż do zamku Cudnowskiego –

10323. Potocki Starosta Gurowski posessor Cudnowski przyjmował [illegible] przejeżdżającego do Kaniowa w 1787. Króla Stanisława [illegible] w Cudnowie [illegible] przyjmowane Starościnie Gurowskiej [illegible] do [illegible] tysięcy czerwonych złotych [illegible]. Hr. Plater w dzienniku podróży Króla Stanisława do Kaniowa oddaje [illegible] [illegible] Gurowskiego [illegible] [illegible] swoim [illegible] Ukrainy. [illegible] [illegible] kosztował do 15000 ₶ dosyć [illegible] [illegible] nawet nie [illegible], [illegible], aby [illegible] [illegible] przyjęła nie [illegible]

10324. w Bierzyczach podkomorzy Żytomierski [illegible] [illegible] [illegible] dwór [illegible] Króla Stanisława [illegible] w przejeździe [illegible] w 1787. [illegible] [illegible]. Przyjmowali go tu: Kasztelanowa [illegible] koronny i Pani Podkomorzyna oraz Prusinska z domu [illegible]. W [illegible] apartamentach w najmodniejszym guście [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Bierzyczki. Pamiętniki (z [illegible] podróży Króla Stanisława do Kaniowa w 1787. przez Hr. Platera)

10325. W r. 1787 Król Stanisław jadąc do Kaniowa [illegible] w Berdyczowie [illegible] [illegible] Dominikańskim [illegible], Radziwiłłowny z domu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10326a. Prusinowski Kasztelan Żytomierski [illegible] Królowi Stanisławowi w przejeździe jego przez Berdyczów do Kaniowa w 1787. [illegible] tu obywateli Wdztw Kijowskiego i Bracławskiego

10326b. Zieliński Kasztelan Biecki Krakowianin; [illegible] w 1787. [illegible]

10327. [illegible] w 1787 przedstawił się Królowi Stanisł. w [illegible] [illegible] [illegible] Starost [illegible] dóbr Wasilewszczyzna na Ukrainie 1787 [illegible] Ustrzycka, Kasztelanka Inowłodzka – Obaje przy[illegible] tu [illegible] [illegible] przyjeżdżającego do Kaniowa Króla Stanisława

10328. Mniszchowa Marszałkowa koronna była także w Kijowie podczas [illegible] Króla Stanisława z Cesarzową Katarzyną w 1787. [illegible] Marszałkowa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dawniej [illegible], aby z [illegible] obrazów w Wiśniowcu [illegible] [illegible] kopię tych obrazów, które [illegible] Dymitra z Mniszchówną [illegible] ich wyobrażają, [illegible] [illegible] [illegible] z portretem tabakierę bogato brylantami [illegible] do 6000 rubli i [illegible] [illegible], [illegible] Marszałkowa Mniszkowa otrzymała order Sty Katarzyny.

10329. Adam Xże Poniński Podskarbi W. koronny był także w Kijowie podczas [illegible] Króla Stanisława z Cesarzową Katarzyną w 1787. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tabakierę bogato brylantami [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] wspaniale Króla Stanisława w [illegible] [illegible] [illegible] w Kaniowie [illegible] Podskarbiego w 1787.

10330 Hetmanowa Branicka była (1787) siostrzenicą Xięcia Potemkina, i najpierwszą Statsdamą Cesarzowej Katarzyny II, która z Kijowa odbywała dalszą podróż.

10331. Jenerał Zerlin [illegible] w 1787. pierwszy zbrygad kawaleryi Narodowej w partyi ukraińskiej. Za pobytu Króla Stanisława w Kaniowie w 1787. przywiódł on i oddał Królowi z opisem danym, prawdziwe jego sprawy [illegible] aż do panowania Zygmunta III. Wstępstwo [illegible] i Jana Kazimierza.

10332 Pan Cichowski, znany jest dobrze publiczności rolniczej ze swoich [illegible] i prac nad udoskonaleniem nauki rolniczych. Pracując od lat kilkunastu w tym przedmiocie, doszedł p. Cichowski do bardzo szczęśliwych rezultatów, i tak w majątku swoim Linowie w Sandomierskim, własnemi nakładami wszelkie dokonywa uprawy.

10333 R. 1787. d: 22 Marca Król Stanisław August: w przejeździe swoim do Kaniowa bywszy [illegible] przyjęty [illegible] Rapała i Urzędzie Austryjackiej Krakowie Tarnowskich [illegible] w Dzikowie [illegible] Wasilewszczyznie w Województwie [illegible] Kijowskim. Więcej i dnia tego tak radosnego [illegible] bywszy ciągiej pamięci [illegible] [illegible] [illegible] samego Tarnowskiego i w pamięci Mokronowskiego, wojewody Mazowieckiego więcej, [illegible] przyjaciół [illegible] Stanisław Orderem Sgo Stanisława [illegible].

10334. W czasie pobytu Króla Stanisława [illegible] w Kaniowie w r 1787. Król [illegible] wszelkie uprzejmości i przysposobienie dla swojej [illegible] co z nim [illegible] w Kaniowie [illegible] przygotowane [illegible] [illegible], rozłożono odkąd [illegible] P. [illegible] [illegible] to wszystko to umieszczone zostało.

10335 Mikołaj Potocki Wojewodzic Bełzki, Starosta Kaniowski [illegible] w Kiev [illegible] który z Pana swej miliona intraty [illegible] [illegible] w rozchodzie całego majątku [illegible], a [illegible] Borysławia, a [illegible] [illegible] Natasza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Maltańskiego [illegible] [illegible] z którą jedna miał, a z którą [illegible] [illegible] nie miał [illegible] [illegible] z ślubów o powtórne [illegible] prawo (z [illegible] Ploteri) ob. note 11592

10336 Zgromadzenie Xięży Pijarów w Opolu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sgo Jana Nadasaskiego [illegible] [illegible]

10337 [illegible] Nowińskiego i Matakowicz w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od Krakowa, w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 592 [illegible] [illegible] [illegible] a 127. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10338 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10339 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w 1801 [illegible] 1000 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w dawnej Polsce.

10340 W czasie [illegible] pobytu Króla Stanisława [illegible] w Kaniowie w 1787. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10340. Urodzony z [illegible] [illegible] b. [illegible] [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] popioły.

10341. W dobrach Ordynacyi Zamojskiej [illegible] do [illegible] od 1 lipca 1858 [illegible] 24 [illegible] [illegible] [illegible]. 1° **Stroża** o [illegible] 4 od m. [illegible], m. 4 od [illegible], m. 6 od Lublina, w glebie [illegible], obejmujący [illegible] w gruntach ornych, łąkach, pastwiskach i [illegible] mr. 738 pr. 80 [illegible] [illegible] około 369. 2°, [illegible] [illegible] **Wyrzysianka** o [illegible] 5 od m. [illegible], m. 3 od [illegible], m. 6 od Lublina, w glebie [illegible], obejmujący [illegible] w gruntach ornych, łąkach, pastwiskach i [illegible] mr. 593 pr. 267 [illegible] [illegible] około 177.

10342. W [illegible] [illegible] **Łonowo** (ale [illegible]?) wyrabiano w 1858. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] pod względem dobroci i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10343. [illegible] **Serniki** pod Lubartowem, o m. 3 od Lublina.

10344. ~~[illegible] [illegible]~~ Pewnie to o tym [illegible] [illegible] [illegible] kr. Platerowi [illegible] podczas [illegible] do [illegible] w r. 1787 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] audyencyę (otrzymawszy) [illegible].

10345. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w 1787 [illegible] [illegible] Jakóba [illegible] [illegible] [illegible] w kancellaryi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gabinetu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10346. [illegible] Starosta Bracławski ([illegible] [illegible], [illegible] i [illegible]) [illegible] w Polsce i za granicą 1787 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10347. Książę Potemkin [illegible] kr. [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] P. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w 1787. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bankowy i [illegible] [illegible] 100 000 rubli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] za [illegible] [illegible] [illegible] rubli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Polsce.

10348. wieś **[illegible]** w okr. Opatów. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 7 lutego 1858 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] Polsce [illegible] [illegible] [illegible]

10349. Częstochowa jest miejscem głośnem, jest dla wszystkich Słowian [illegible] tym przybytkiem. Tu obrona Matki Boskiej [illegible] kilkaset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] drobna załoga stawiła [illegible] kilku tysiącom Szwedów przez [illegible] tygodni, a opór ten dany [illegible] [illegible] sprawił skutki [illegible], można powiedzieć, ocalił Polskę!! Król Jan Kazimierz wróciwszy do kraju, pierwszy [illegible] [illegible] w klasztorze Częstochowy tu pierwszy raz zgromadził się rozproszony senat, stąd wyszło pierwsze odezwa powstania narodu pod sztandar [illegible] swego własnego władcy. Obrońca Częstochowy Kordecki był jednym z tych ludzi, których Opatrzność zsyła od czasu do czasu, na wzór do naśladowania [illegible] pokoleniom.

10350. W czasie zjazdu króla Stanisława z cesarzową Katarzyną II w Kaniowie d. [illegible] 1787 dopuszczony przed [illegible] hr. Stackelberg na pokojach królewskich ofiarowany przez cesarzowę Orderu [illegible] [illegible] św. Andrzeja hr. Platerowi; generałowi, komandorowi św. Aleksandra Newskiego. [illegible] Plater wspominając o tym orderze w pamiętniku swoim, [illegible] [illegible] [illegible] jest i czem [illegible] zasługi, gdy Polakiem był, nie poczytany, każda powinność [illegible] [illegible] tykająca, nie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] o dobru ogólnem, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prawie po cichu [illegible] dla [illegible] [illegible].

10351. Powszechnie [illegible] [illegible] publiczności z pism swoich historycznych Karol Szajnocha wydał w 1858. [illegible] pod [illegible] [illegible] [illegible] pod tytułem: Lechicki początek Polski szkic historyczny.

10352. Król Stanisław wracając z Kaniowa [illegible] d. 10 Maja 1787. w [illegible] w domu Ledóchowskiej Wojewodzinej Czerniechowskiej i przyjęty był przez gospodynię. Dobra ta pani Platerowa w świat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kilku wsiach obszerne majątki [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z domu Denhoffówny [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ani [illegible], ani [illegible], [illegible] [illegible]. Ta z [illegible] swoją [illegible] [illegible] Wojewodziny Czerniechowskiej, z domu także Denhoffówny [illegible] Czerniechowskiej, naprzód cały dziedzictwo [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1785. [illegible] pod [illegible] swoją oddała, warując sobie 100,000. [illegible] [illegible] [illegible] niektóre [illegible] [illegible]! tych dóbr, że do 150000. [illegible] do [illegible].

10353. [illegible] Wojewoda Wołyński [illegible] naprzód za sobą Potocką [illegible] [illegible] Generała Artyleryi koronnej, [illegible] [illegible] [illegible] potem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] która po rozwodzie [illegible] [illegible] Potockiej [illegible] [illegible] z domu Prusinowską. Król [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d. 13 Maja 1787 [illegible].-

10354. W Niemirowie [illegible] Potockiego Podkomorzego, utrzymywał Potocki w r. 1787. [illegible] Kadetów, których tu [illegible] ukraińskiej było 24. W [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

i [illegible] pod dyrekcyą z [illegible] w 1782 w [illegible] Potockiego [illegible] Müllera [illegible] obszerne garbarnie wyrabiające [illegible] skóry. [illegible] Król Stanisław [illegible] w 1787 te zakłady [illegible] dla [illegible] Messiniana [illegible] i [illegible] dla kraju [illegible] tego rodzaju zakłady.

10355. Szczęsny Potocki [illegible] w 1784 Rzeczpospolitej [illegible] swoim kosztem [illegible]

10356. O Platonie Staroście Justynianie J. I. Krasuskiego [illegible] się wyrazić: Dworak a nie podchlebca, [illegible] charakterem, lubiący [illegible], nowinkarz, a nie [illegible] w pracy [illegible] podróży Króla Stanisława do Kaniowa w 1787 [illegible] wiele ciekawych szczegółów i wypadków [illegible] dobre materyały

10357. Dnia 31 Lipca 1858 umarł nagle w [illegible] apoplexyą Józef Muczkowski bibliotekarz Uniwersytetu Jagiellońskiego, od 30 lat [illegible] profesor przy tymże Uniwersytecie, kochany od całej młodzieży, [illegible] b. Wojska polskiego za Księstwa Warszaw: Dziejopis, [illegible] z [illegible] naszych [illegible] i jeden z najzacniejszych ludzi. [illegible] grobowca Władysława Jagiełły [illegible] w kaplicy Jagiellońskiej [illegible] do [illegible] Towarzystwa [illegible]

Naj. Pan z wystawy wyrobów rękodzielniczych i płodów rolniczych w Warszawie w r. 1857 odbytej [illegible] z Dnia 2 Maja 1858 [illegible] te osoby następujące nagrody: [illegible] fabrykami i rękodzielnictwa Królestwa Polskiego

10358. Właścicielowi fabryki sukna w M. Opatówku, pod firmą: A. G. Fiedler, Edwardowi Fiedler za sukna cienkie [illegible] za najtańsze, [illegible] już powszechnie [illegible] oraz [illegible] postęp i troskliwość o dobro [illegible] robotników – order S. Anny 3. klasy

10359. Karolowi Minter fabrykantowi wyrobów metalowych i bronzowych w Warszawie, za [illegible] usiłowania na drodze rozwoju, i [illegible] najróżnorodniejszych wyrobów blaszanych i z rozmaitych aljażów [illegible] [illegible] dobrocią i [illegible] – Medal złoty do noszenia na szyi [illegible] orderu S. Alexandra

10360. Albertowi Vetter fabrykantowi obić papieru kolorowego, rolet, [illegible] i t. p. w Warszawie, – za doprowadzenie wyrobu obić papierowych do wysokiego stopnia doskonałości, tak pod względem technicznym jako i artystycznym, [illegible] – Medal złoty do noszenia na szyi na wstędze orderu

10361. fabrykantowi wyrobów [illegible] srebrnych w Warszawie [illegible] Malcz, za [illegible] postęp w produkcyi wyrobów srebrnych [illegible] i [illegible] pod każdym względem wykończenia, Medal złoty do noszenia na szyi na wstędze orderu Św. Włodzimierza.

10362. fabrykantowi wyrobów platerowanych w Warszawie Józefowi Fraget za wyroby platerowane, [illegible] i odznaczające się [illegible] oraz [illegible] [illegible] i tanością.

10363. Medal złoty do noszenia na szyi na wstędze orderu Sw. Włodzimierza

10364. fabrykantowi sukna pod firmą: bracia Repphan, w M. Tuszynie, [illegible] Repphan za sukna [illegible] bardzo [illegible] [illegible] Medal złoty na wstędze S. Stanisław.

10365. Znany jest powszechnie z dobroci swojej cukier pochodzący z fabryki w Hermanowie pod Sochaczewem – Cukrownia ta jako i druga w [illegible] należąca do Żyrardowa w Łowiczu, należy (1858) do Obywatela powszechnie, Radcy handlowego Hermana Epsteina i wspólników – Znane są te fabryki z obszernej produkcji cukru odznaczającej się dobrocią – mianowicie z troskliwości przedsiębranej o robotników i ich dzieci, kształcenia młodzieży w różnych gałęziach tej fabrykacji i w ogóle wzorowo pod każdym względem urządzonej fabryki. Wyrobił medal pochwały

10366. Uzyskał medal pochwały złoty wielki: Andrzej hr. Zamoyski i spółka [illegible] zakład warsztatowy żeglugi parowej w Warszawie, za nadzwyczajnie szybki postęp tego wzorowego pod każdym względem zakładu, i w ogóle za pożytek jaki kraj z urządzenia powyższego zakładu i zaprowadzenia żeglugi parowej odnosi

10367. Przędzalnia bawełny pod firmą: Fryderyka Schlösser, w mieście Ozorkowie z obszernej produkcji przędzy bawełnianej, celującej dobrocią i za ciągłe ulepszenia zakładu, medal złoty wielki [illegible] [illegible] – Schlösser [illegible]

10368. Właścicielom fabryki machin i narzędzi rolniczych, oraz odlewni, w Warszawie, Evans, Lilpop, Rau i Comp: za obszerną produkcję w ogóle, w szczególności zaś za ulepszenie odlewów, znanych ze swej wytworności. Medal wielki złoty pochwały.

10369. Właścicielom fabryki świec stearynowych i przetworów chemicznych w Warszawie, Adamowi Epsteinowi i [illegible] Lewy (Levy) za obszerną produkcję świec stearynowych i postęp w fabrykacji różnorodnych wyrobów chemicznych, odznaczających się dobrocią – Medal wielki złoty pochwały

10370. Właścicielce fabryki wyrobów jedwabnych, wełnianych, bawełnianych i mieszanych we wsi Lipkowie [illegible] Matyldzie Józefowej Worowskiej, za znakomity postęp w produkcji wyrobów jedwabnych, pół-jedwabnych i wełnianych meblowych, oraz innych odznaczających się starannem i gustownem wykończeniem, mały medal złoty pochwały

10371. Fabryce wyrobów chemicznych pod firmą: Kirschman i Kijewski w Warszawie, za różnorodne przetwory chemiczne, odznaczające się dobrocią i tanością, medal złoty mały pochwały

10372. Właścicielom huty szkła we wsi Czechach gub: Lubelskiej, braciom Wilhelmowi i Edwardowi Nordlickom, za znakomity postęp w wyrobach szklanych, za wprowadzenie ulepszeń w urządzeniu pieców i za troskliwość o dobry byt i los robotników, medal mały złoty pochwały

10373. Właścicielowi fabryki wyrobów lnianych w Dobrowoli gub: Augustowskiej: Obywatelowi niemieckiemu [illegible], Karolowi Dombrowiczowi, za postęp w wyrobie płócien, i bielizny stołowej, i za ciągłe usiłowania o ulepszenie produkcji swoich medal wielki srebrny pochwały.

10374. Właścicielowi zakładów górniczych w dobrach Grodziec gub: Radomskiej, Członkowi Rady Stanu, Janowi Ciechanowskiemu, za przysposobienie, ulepszenie krajowej produkcji cementu, znanego ze swej dobroci. Medal wielki srebrny pochwały

10375. Właścicielowi fabryki świec stearynowych w kolonii wsi Nowy Niemiec w P. Warszawskiej: Karolowi Schultze, za obszerną produkcję świec stearynowych celujących dobrocią i za postęp w fabrykacji w ogólności, medal srebrny wielki pochwały

10376. ~~[illegible]~~ Cukrowni w Elżbietowie gub: Lubelskiej, będącej w posiadaniu [illegible] Kirschendorfa i Stawiera, Obywateli niemieckich Augusta Kirschmana i Stanisława Jakoby, za postęp w produkcji cukru rafinowanego, korzyści jakie stąd wynikają dla kraju, medal wielki srebrny pochwały.

10377 Wieś **Białte** w Gostyninskim, w pięknym położeniu, między dwoma wielkiemi jeziorami i gajami, dobrze przez dziedziczkę [illegible] zagospodarowana, liczny [illegible] ludność, którą powiększają późne kolonizacje, zajmujący przestrzeń gruntów od tej wsi aż pod Soczewkę i robotniczy fabryczni po okolicy mieszkający – w miejscu [illegible] nowany **stary** kaplicy filialnej [illegible] od [illegible] w r. 1856.
[illegible] (1857)
Jan Epstein bankier warszawski właściciel dóbr Białte i papierni Soczewka [illegible] wiad drewniany bardzo udatny strukturą i wysoką wieżą. Z dawnej kaplicy przeszła się tylko wielki z [illegible] kaplicy pomnik grobowy, niewiadomo jakiego biskupa, jak mówi niesie w drodze do Włocławka tu rozstawiony, [illegible] służy za antepedium do wielkiego ołtarza. Zresztą wszystko nowo zrobione reszmalcem, staraniem i kosztem nie małym, a kościół cały olejno wymalowany, otoczony do koła rozrostem drzew, pięknie się przedstawia i cały obok [illegible] błogosławi. Obrazy w bocznych ołtarzach nowe pędzla Fatkiewicza są kopiami Sty Magdaleny i [illegible] Jana z Coreggia, a Chrystusa na krzyżu z Rembrandta, w głównym zaś ołtarzu [illegible] który [illegible] już harmonii z całym, [illegible] wcale to [illegible] i [illegible] – W dniu Sty Magdaleny 22 Lipca 1858. odbyło się uroczyste poświęcenie tego kościoła przez [illegible] k. Lubieńskiego biskupa Radopoltańskiego, Suffragana Brzesko-Kujawskiego. (z Gazety Warszawskiej Nr. 207. z 1858)

10378. O [illegible] od Wsi Białte [illegible] papiernia **Soczewka**, która również jak dobra Białte jest (1858) własnością warszawskiego bankiera Jana Epsteina – Jest ona już wiadomo wzorowo prowadzona, a utrzymywana kosztem dziedzica szkółka dzieci robotników fabrycznych [illegible] okolicy mieszkających wywiera nie mały wpływ na moralność i oświatę młodego pokolenia. – Zapłaty w wyrobach tej fabryki [illegible] [illegible]

10379. Właściciel nakładów [illegible] w dobrach **Kruczowa** Gub. Radom. [illegible] [illegible] Andrzej Kriger otrzymał w 1857. medal [illegible] mały srebrny za [illegible] za znakomity postęp w wyrobie [illegible] [illegible]

10380. W Fabryce Cukrowni S. i J. Natansonów w **Sarnikach** w Gostynińskiem za postęp w produkcji cukru rafinatu, dobre urządzenie zakładu i [illegible] miejscowe [illegible], otrzymała na wystawie warszawskiej w 1857. medal [illegible] srebrny mały. –

10381. W dniu 7. Czerwca r. 1858 w dobrach dziedzicznych **Dwornowice** w P. Radomskim zakończył życie Stefan Bonin Sarysz Stawianowski – [illegible] [illegible] wrodzony w 1801 r. z Antoniny [illegible] [illegible] z Żółtowskich, Rotmistrz chorągwi pancernej i Antoniny z Stawianowskich Stawianowskiej o Dobry [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przyjaciel i krewny, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10382. Właściciele fabryki narzędzi rolniczych w dobrach **Fatkowice** w Gub. Radom. [illegible] [illegible] Józef Jakubowski i [illegible] [illegible] otrzymał [illegible] publiczny (za [illegible] [illegible] na wystawie warszawskiej w 1857 [illegible].

10383. W **Kurniej Sto Jasielskiej** w Gub. Radom. [illegible] narzędzi rolniczych Wacław Wysocki [illegible] w 1857–1858, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]

10384. Franciszek Karpiński urodził się 1741 r. 8. Października w Hołoskowie na Pokuciu, w Pw. Kołomyjskim, w dawniej zwanej Halickiej, dziś Galicyą zwanej. Początkowe nauki pobierał w Stanisławowie, wyższe we Lwowie gdzie otrzymał stopień Doktora filozofii oraz Bakałarza Teologii Świętej. – Był niejaki czas sekretarzem przy Księciu Adamie Czartoryskim, Jenerale Ziem Podolskich, wkrótce jednak pozbył się obowiązków nauczycielskich a potem przy marszałkowskim a cierpieniem synie jednego z Książąt Sanguszków a potem przy niektórym Radzi: wile Dowodnikom [illegible] Ordynacyi Nieświeskiej, aż nareszcie na starość wieku na 50 letnią dzierżawę [illegible] W... (a teraz wymieniony [illegible]) wieś pustą w powiecie [illegible] Wasiółkiem, [illegible] potem od nazwiska jego Karpinem nazwanej. – Pokutującemu [illegible] przedtem [illegible] zmarł się [illegible] gospodarstwem. – Od czasu do czasu przegrał to prostym [illegible] i tam a [illegible] wielu z tem się [illegible] był i [illegible] pieśni ego śpiewali, [illegible] prosty pieśni nabożne. Nie ma podobno nawet J. Moraczewski, drugiego z między pisarzami naszymi, którego dzieła lub życie miało by [illegible] pism, tyle artykułów, co w [illegible] lub życie Karpiński pisarza. On jeden który zostawił dla nas wzruszenie, [illegible] i wzruszenie i który pisma ego się w całym wszystkich [illegible] wymowie, co wzruszenie pod [illegible] (są najdzielniejsze pieśni [illegible] nabożnych, Justyna, Tęsknota za [illegible], Ubolewanie nad [illegible], Żale [illegible], Żale po utracie [illegible] i t. p.) Najlepszy w powiecie Wołkowyskim dziś [illegible] d. 16 Września 1825 r. [illegible] lat 84. [illegible] kościoła [illegible] w Łyskowie, a na grobie [illegible] napis: Otóż mój dom ubogi! (Z wieczorów literackich [illegible])

10385. Jan Wilczyński syn [illegible] Szkoły [illegible] [illegible] gub. [illegible] Archeologiczny, [illegible] i chromolitografowane w Paryżu, [illegible] album Wileńskie [illegible] i wszystkich [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] wydawnictwa tego rodzaju. Każdy egzemplarz tego albumu [illegible] na [illegible] [illegible] jak 800 [illegible] Wileński w r. 1858. [illegible] egzemplarz „Album” dla Cesarskiej Biblioteki [illegible] Aleksander II [illegible] P. Wilczyńskiemu, [illegible]

10386. Dnia 23 Lipca 1858. Spoczął w Bogu ś. p. Aniela z Dembińskich [illegible] w 80 roku życia [illegible] Gosławice [illegible]

10387. Folwark [illegible] w Stopnicy [illegible] m. Stopnicy [illegible] około 500 mórg [illegible] 250 [illegible] i pastwiskami. [illegible] 50000 (w gotowiźnie) własność [illegible] przy [illegible] Budko

10388. ~~fabryka~~ w dobrach **Zduki** w pow: Piotrkow: jest fabryka szkła mon. Teofilowa Rafała i Kazimierza braci Cybulskich – wyrabiająca tafle białe i [illegible]

10389. **Czersk** był między miastem znakomitem, [illegible] Jarosław [illegible] w 13 wieku ~~[illegible]~~ całnie [illegible] tu archidyakonat należący do dyecezyi Poznańskiej a takich było w całej dyecezyi tylko cztery – Archidyakonat ten trwał od r. 125[illegible] do r. 1406, w tym roku biskup Wojciech II z: Jastrzębie, na prośbę Jana Xięcia Mazowieckiego i Ruskiego przeniósł ten archidyakonat do Warszawy, kościół tutejszy S. Jana do rzędu kollegiat wynosił i odtąd archidyakonat Czerski dyecezyi księstwy Mazowieckiej w dyecezyi Poznańskiej, zwać się nazywać Warszawskim – (Tak po trochu upadał w znaczeniu Czersk a wznosiła się Warszawa to miej [illegible])

10390. W dniu 3. Sierpnia w dobrach **Owczary** powiat Olkuskim, zgasła w Bogu Matylda z Goślawskich [illegible] Wrzesł, dziedziczki Lubartowa, dziedziczkę się podły skarżący [illegible] 80 lat. Zmarła, na [illegible] [illegible] [illegible] – Ciało się przeniesiono do **Pilicy** i złożono w grobie [illegible], w kościele Reformatów fundowanym przez Wielopol –

10391. **Bielno** ~~[illegible]~~ słynne w całym kraju, doprowadzone z ogromnym trudem i nakładami przez [illegible] właściciela, do takiego stanu, iż uznanie za wzór służące każdemu mogło, [illegible] nakoniec ze stratą prawdziwą [illegible], publicznie sprzedane, za cenę stosunkowo [illegible] nizką [illegible] [illegible]. I w jakiś to [illegible], nowy Boże dostało się to przedsiębiorstwo [illegible], z tutej [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10392 fabryki **Sztabinskie** które P. Gerschow pod administracyą [illegible] objął po smierci Ks: Brostowskiego, o ile [illegible] dozwalają powiększają się [illegible]:

Browar obok położony wyrobem porteru i piwa dostarczał [illegible] 1858. w ilości [illegible] wiaderów.

[illegible] dostarczają [illegible] do propinacyi, fabryki [illegible] i [illegible] [illegible].

[illegible] przy nowo [illegible] [illegible] [illegible]. ~~[illegible]~~ wydaje [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Fabryka [illegible] rolniczych wyrabia [illegible], [illegible] i [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ 3. [illegible] wyrobu [illegible]: [illegible]. na 2 [illegible] kafle [illegible] i [illegible], na 3 [illegible] szkło [illegible] i kolorowane [illegible] – [illegible] roku 1859. [illegible] na 30,000 Rs: i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w 3 latach 1855–56–57. [illegible] Rs. 30048. [illegible] 11

[illegible] Ś. p: Ks: Karola Brostowskiego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kraju – (z Korrespond. Handl. z Nr: 63 z 1859.

10393. ~~W [illegible]~~ [illegible] dobr **Żarki** przy samej kolei, między ~~[illegible]~~ Porajem: i [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ w 1856. [illegible] do [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1853 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

102

10394. W r. 1858 w [illegible] M. lipca zmarł w Warszawie s. p. Bartłomiej Nakielski b. [illegible] w Rzędzie Gub. Warszaw. kawaler orderu, dziedzic dóbr Żaley A. B. C w Błońskiem w 69 r. życia. Urodzony w r. 1789 we wsi Kamieniecach w P. Przemyskim, z ojca [illegible] wsi [illegible] 1806 nie [illegible] [illegible] jak i cały kraj [illegible] w [illegible] [illegible] pułkownikiem W. Wojsk pol. [illegible] Bartłomiej [illegible] [illegible] do [illegible] i [illegible]. Po [illegible] [illegible] około r. 1836 nabył Brzozki dolne i górne [illegible] i Pęcice w okr. Błońskim [illegible] około r. 1856 [illegible] Marcellem, sam zaś osiadł w Żalach w [illegible] 1856 [illegible].

10395. dobra Zaroshe w P. Pułtuskim nad rz. Narwią, obejmują włók 67 w [illegible] [illegible] i [illegible] ogólna [illegible] dworskie gospodarskie [illegible], [illegible] i oficyny drewniane [illegible] o [illegible] 10. Były w M. Sierpniu 1858 [illegible] do sprzedania.

10396. Adam Jokier, autor: Obrazu bibliograficzno-historycznego literatury i nauk w Polsce. (Wilno 1857 tomów ogółem 3.) uczony filolog i lingwista [illegible] w b. uniwersytecie wileńskim profesora literatury [illegible] rodem z Grodna.

10397. W samym obrębie Tykocińskim należy do [illegible] 5000 [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible], a [illegible] kilkunastu [illegible] prawa własności [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wspólnego [illegible] własności [illegible] [illegible] nie [illegible] [illegible] jednej rodziny [illegible] gospodarstwa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nie [illegible] [illegible] (Ukaz [illegible])

10398. Królestwo polskie, z [illegible] wyjątkiem, [illegible] [illegible] 3. połowach [illegible], w tak [illegible] [illegible] [illegible] włók, (wyżej [illegible] pod notą 10397)

10399. dobra Przezdzew w Gub. Kaliskiej [illegible] (dawniej 1500) [illegible] włók 100 [illegible]

10400. W [illegible] Przegląd i Przemyśl (a w [illegible] 1858) [illegible] [illegible] Arkadyja i Milorów [illegible] [illegible] nim [illegible] Arkadya [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10401. dobra Latkow i Wygranow w okr. [illegible] [illegible] 10 [illegible] [illegible] 3½ [illegible] [illegible] włók [illegible] około 37 [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] 1858 [illegible] [illegible] [illegible] 23,566 [illegible] 2/3 [illegible]

10402 a/ Dnia 20 Kwietnia 1858. obchodzono pamiątkę pięćdziesięcioletniego wejścia do służby Rz. Rady Stanu Ber: Tysel, gubernatora Gubernii Augustowskiej. W kościele potem obchodzono i [illegible] rocznicę sprawowania [illegible] 25 letniej samotnie przez mądrośnego Tysel. służbę nad [illegible] Dziwił się przed 25 laty. Jakub Benjamin Szymański Biskup Podlaski, zaś w r. 1858. doczekał jubileusz odnowienia u stóp ołtarza. Pobłogosławieni z rąk Księdza Biskupa [illegible] OO. Najwyższe przybytku [illegible] uroczystość —

[illegible] do wojska w r. 1808. a [illegible] w r. 1833.

10402 b/ Cel moralny zmniejszenia opilstwa, przez podrożenie ceny wódki, nie może być osiągniętym, a na dowód tego przytoczę, iż pomimo opodatkowania w r. 1844. wyrobu okowity i wydanego środkiem postanowienia, aby szumówka nie była tańszą jak po groszy 6 za kwaterkę sprzedawaną oraz pomimo starań opiekuńczego Rządu, stanu duchownego i samych obywateli, popęd do używania trunków spirytusowych pomiędzy ludnością prawie nie zmienił, ale owszem o ile wódka jest droższą, która to z niej coraz więcej potrzeb albo nad ogniem [illegible] [illegible] więcej [illegible] używają i [illegible] prawa propinacyi i szynkowe więcej korzystne [illegible], bo nawet kontraktów [illegible] dotrzymują — [illegible] Do wyniszczenia zatem nałogu pijaństwa pomiędzy ludnością wiejską, trzeba szukać radykalnych środków i można upatrywać [illegible] w rozpowszechnieniu oświaty i w roztoczeniu czynnej opieki nad moralnem wychowaniem młodego pokolenia — Artykuł Jana Świeżawskiego [illegible] podpisany w [illegible] Kuryer [illegible] w Nr. 69 [illegible] r. 1858.

W artykule [illegible] Nr. 70 [illegible] 2/14 58. [illegible]

Ustawa o wyrobie i sprzedaży wódki, najwyżej zatwierdzona, nie miała na celu wyłącznie natomiast ciężarów na producentów, i [illegible] skarbowi [illegible] bo wyraźnie myśl swoją określa w tych słowach: „Celem ukrócenia wyrobu i [illegible] [illegible] wódki w Król: Polskiem, chcąc zatem powściągnąć tylko pijaństwo, [illegible] daleko jest środkiem, gdyby było [illegible] w kraju pijaństwo, [illegible] ceny minimum wódki do 4. kopiejek za kwaterkę

A zatem celem ona była zapewnienie stały i pewny dochód skarbowi.

10403 Apelman admirał Polski. [illegible] za Zygm: III. [illegible] w 1627. [illegible] [illegible] pod Gdańskiem blokujące i port [illegible], obawy w tym czasie Apelman [illegible] z sobą w pomoc kilka okrętów Gdańskich, [illegible] flotę swoją [illegible] z [illegible] prawie [illegible] tak nagle wpadł na nieprzyjaciela tak umiejętnie go osaczył, że po zaciętej bitwie zdobył 2 okręty Szwedzkie i jeden zatopił. Dowodzący wtedy flotą Szwedzką admirał Sternskiöld [illegible] w tej bitwie poległ. W przód ten Apelman dowodził piechotą pod Żółkiewskim w potrzebie Moskiewskiej i Wołoskiej. Czy był rodem, ten Apelman czy nawet Prusak, lub Szwed niewiadomo.

10404. W dniu 20 Lipca r. 1858. przeniósł się w Berlinie do wieczności [illegible] Aleksander hrabia de Kreutz, dymisjonowany rotmistrz konnej gwardii Wojsk Cesarsko-Rosyjskich, właściciel majoratu dóbr Kosieleć w P. [illegible], [illegible] najstarszym synem [illegible] w Bogu spoczywającego Generała jazdy Cypriana hrabiego de Kreutz, który po [illegible] w [illegible] położeniu niezapomnianym, [illegible] [illegible] nie zapomniał

10405. Folwark bezpańszczyźniany Huta Krzeszowska [illegible] do dóbr Ordynacyi Zamojskiej o wiorst 14 od miasta Krzeszowa, Biłgoraj i rzeki San, w głębi rzęsistej położony, [illegible] przestrzeni w gruntach ornych, łąkach i pastwiskach mor: 347. prt: 119. [illegible] Września 1858 do wydzierżawienia na lat 24.

103

10406. [illegible] w [illegible] skreślił te [illegible] obrazy, drgające [illegible] wim, oddające prawdę, budzące najczulszy [illegible]

10407. Dobra Kodeń Planerowa [illegible], które [illegible] Dobra Elżbiecin. Kłpytow z wsią Zarobną Korzanówka i z przyległościami, w okr. Bialskim sprzedane zostały w r. 1858 przez publiczną licytację na skutek [illegible] przez [illegible] [illegible] układu. Dobra te leżą nad rz. Bugiem, o mil 4 od [illegible] z pow. Biały a o 3 mil od Fortecy Brzeskiej. Posiadają nowo sprowadzony pomiar, mają ogólnej rozległości włók nowopol. 230 (około 3540 dziesięcin). Składają się z 2 [illegible] folwarków w dobrej i urodzajnej glebie, z obfitemi łąkami i pastwiskami, a równie [illegible] do dobrego gospodarstwa, mających przeszło 450 [illegible] lasu [illegible] około 30. W dobrach tych jest gorzelnia z apparatem Pistoriusa, młyn wodny, [illegible] 2 [illegible], [illegible] z pięknym ogrodem i parkiem, [illegible] gospodarny [illegible] po 5 dni w tygodniu, znaczny dochód z propinacyi, rybołówstwo na jeziorach i rzekach Bugu. Prócz tego do dóbr tych należy część miasta Kodnia, z odrębną propinacyą, w której arendarstwo dwóch miejscach, przez opłaty czynsze w [illegible] [illegible] powinność tygodniowa gospodarstwa w naturze. Licytacja zacznie się z sumy [illegible] Rs. 69000.

10408. W Pichlichach lub Pichlice jedna z najstarszych wsi w Polsce bo posiadają [illegible] przywilej księcia Bolesława dotąd zachowany z r. 1266. — Tu znaleziono w 1858 popielnicę, a w tej [illegible] bronzowe groty strzał, igłice, [illegible] i t. p.

10409. Dobra Kondrajec pański w po. [illegible] z przyległościami folwarkami Krajkowo i Lipa o milę od m. Raciąża, a 6 m. od m. Płońska, 10 mil od Warszawy odległe, obejmujące przestrzeni w ogóle przeszło włók 113 miary nowopol. (dziesięcin 1695) w połowie lasy, w drugiej połowie grunta orne, łąki i pastwiska, z gorzelnią i machiną pistoriusa — były do sprzedania z wolnej ręki w 1858. [illegible] [illegible] na miejscu w ustaleniu.

10410. Dawna rzeka Netta stanowiąca pod miastem Augustowem [illegible] Korony i Litwy, i następnie tegoż [illegible] jest ku [illegible], była istotną [illegible] w tej [illegible] granicą. [illegible] Stanisław [illegible] i [illegible] nowego, w [illegible] 8 Maja [illegible] [illegible] Augustowski [illegible] [illegible] Augustowskiej, [illegible] obchodzony, w [illegible] i tym [illegible] w parafii Szczebra, graniczącej z parafią Augustowską, nie ma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Augustowie [illegible] do [illegible] dni [illegible] pojście [illegible]

10411. [illegible] [illegible] 1850. [illegible] [illegible] jest [illegible] na [illegible] w r. 1858. [illegible] w r. 1847 [illegible] [illegible] Morawskiego [illegible] 6. Maja [illegible] [illegible] w r. 1780 [illegible] Zygmunta Andruszkiewicza [illegible] [illegible] Hudziennicie kaplica pod wezwaniem N. Maryi [illegible] jako [illegible], należąca do parafii Szczebra, [illegible] i [illegible] na [illegible] i na [illegible] Anny, [illegible] z [illegible] stron zebrania pobożnego ludu [illegible] w r. 1859 ([illegible] tej starej kaplicy drewnianej wystawiono nową kaplicę [illegible]

na który ansclag z planem Radzypbudowanego Kościoła [illegible] wstał przez Rząd zatwierdzony na Rs: 3399. kop 82. czyli Złt: 22665 gr 15. — Połowa tej Summy wystąpiła ze składek zebranych, a głównie pochodzi od Ks: Wincentego Wrześniowskiego z Kamiena podolskiego, prałata Kapituły Żytomirskiej, który pamiętając o stronie swej rodzinnej nadesłał przed paru laty na ową kaplicę blisko 8000 rs: —

10412. Kopyto czyli raczej dno Wisły między statkiem ani uregulowanem być nie może. Ponieważ piasku na stopę blisko 30 głębokości ściele dno Wisły stałowe niesłata przestanie kopyta, przenosząc nadsaniu warstwy piasku z jednego miejsca na drugie i stanowi ciągłą premianę dna, a skutek tego utrzymanie naporu stałej żeglugi. (Z bendnością więc dążyć się usunąć przeszkody nadziei o wiecznie przemawiającego się dna piaszczystego Wisły) Z Korrespondencji [illegible] Nr: 280 Gazety Warsz: z 1858

10413. dobra Zawidz kościelny w gub: Płockiej, od Warszawy mil 14. od Płocka 4. zawierają przestrzeni gruntu 48 włok miary nowopol: (Dziesięcin 720) a w tem boru włok 7. tak że 13. włok; gleba ziemi w dwóch trzecich żytnia, a w jednej trzeciej pszenna; budynki wiejskie i dworskie dobre (1858) a te ostatnie w znacznej części murowane. [illegible] Dobra te były w r 1858 z wolnej ręki [illegible] do sprzedania. Dochody [illegible] summie Rs: 22500 czyli Złt: 150,000 więc wypada za włókę po Złt: 3125. O bliższych szczegółach dowiedzieć się można na miejscu u właściciela lub pocztą, adresując listy frankowane do Zawidza przez Płock i Sierpc — (Przyjaciel Domu: Kod: 3 [illegible] Nr 1350.) Tytusa Fijałkowskiego [illegible] Między Płockiem a Sierpcem

10414. Kajetan Kozmian urodził się w r 1772 we wsi Gałęzowie b: powiecie Urzędowskim, z ojca Andrzeja, matki Anny z Kietlińskich. W r 1788. skończył szkoły w Szkole Towarzystwa Lubelskiego, następnie prawował w palestrze Lubelskiej. Gdy w r 1809 wojska Księstwa Warszawskiego [illegible] K. Kozmian [illegible], przyjęto do Księstwa Warszawskiego pierwotnie [illegible] z czasem został Ministra Matuszewicza, Referendarzem w Radzie Stanu, a potem Sekretarzem Rady Stanu nowego Rządu. Dopełniał on wiernie włożonego nań obowiązku, sterując [illegible] rozsądnie i wytrwale, a gdy gwiazda Napoleona zbladła w śniegach Rosyi, i ony [illegible] Polaków odwracały się w stronę przeciwną Francyi, towarzyszył Rządowi Księstwa Warszawskiego do Krakowa, nie słucha zdających głosu innych przewrotów i [illegible] w rodzinne strony, gdy Xiążę Józef opuścił [illegible] Kraków, [illegible] [illegible] w Saxonii. — Po przywróceniu w r 1815. Królestwa Polskiego wszedł K. Kozmian jako Radca Stanu urzędowanie w Warszawie.

10415. Bejsce wieś posiadał w r 1812—1813. Marcin Badeni Minister Skarbu po Węgleńskim. — W pamiętnikach Kajetana Kozmiana, autor oddaje mu sprawiedliwość, uważając go za najzdolniejszego i najgruntowniejszego z członków z epoki Księstwa Warszaw: za najprzyjemniejszego towarzysza w domowem pożyciu, za godnego Polaka, który nawet [illegible] [illegible] nie wrzał i wcale [illegible] nawet przed Francuzkiej nie miał. U niego [illegible] Kozmian [illegible] [illegible] po [illegible] Rządu z Warszawy w r 1813.

10416. W Strachowicach, [illegible] Uchertem, [illegible] [illegible] [illegible] i Bierzyns[illegible] i [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] i fabryka [illegible] sztucznych [illegible], wozów i bryczek z [illegible] wszelkich [illegible] [illegible] 80,000 [illegible] Położona [illegible] okolicy [illegible] w r 1857. wyrobiono [illegible] wozów [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10417. W Białej Wielkiej pow: Olkuskim urzędnik [illegible] przez P. Schütza układ [illegible] z których [illegible] na wystawie Łomżyńskiej w 1858 [illegible] uwagę znawców i Ustanowionego Komitetu.

10418. Jenerał-Adjutant Jego Ces: Mości Jenerał Jazdy Hr. Wincenty Krasiński, Główny Rady Państwa i Rady Admin. Królestwa, Kawaler Orderów: S. Andrzeja z brylantami, S. Włodzimierza klasy I. S. Aleksandra Newskiego z brylantami, S. Anny klasy I z brylantami, S. Stanisława, Virtuti militari, Krzyża wojskowego Kawalerskiego, Orła Czerwonego Kl: I, Komandorskiego Legji honorowej, [illegible] [illegible] XXX [illegible] lat 75 w dniu 24 Lutego 1858 [illegible] z tego świata (w Warszawie). Ze [illegible] [illegible] zwłoki do grobu familijnego w Opinogórze

104186

O [illegible] przez [illegible] - [illegible] go z ambony [illegible] [illegible] tak dobitnie i tak czystem słowem. [illegible] go z [illegible] [illegible] niedawno lat 50 [illegible] dokonane [illegible] [illegible] historyczny monografiją Synodów Łęczyckich

10419. Chodakowa [illegible] i dwór pod Sochaczewem Pan Trzebiński [illegible] Obywatel, z dobrem własnem [illegible] [illegible] [illegible] przed kilku laty (w przeciągu rok 1856) [illegible] [illegible] 4 [illegible] i [illegible] do robienia kaszy, a [illegible] chleba w [illegible] Sochaczew [illegible] [illegible] do 2000 [illegible] chleba [illegible] [illegible] tak znaczna i [illegible] [illegible] obywatel [illegible] [illegible] (w 1858) [illegible] [illegible] Chodakowa, [illegible] P. Trzebiński [illegible] medal srebrny (wystawy) rządowy

10420. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w kraju naszym [illegible] [illegible] z powodzeniem, ale że [illegible] chęć i wola, a [illegible] [illegible] w bardzo krótkim czasie [illegible] [illegible] (w r 1858) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] P. Aleksandrowi Kurtzowi Dyrektorowi [illegible] [illegible] Naddziałowi [illegible] [illegible]

10421. [illegible] [illegible] w Krakowie [illegible] w 1858 jedwab [illegible] biały [illegible]

10422. P. Władysław Bielski z Giebułtowa [illegible] [illegible] [illegible] Łowicką w 1858 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10423. W r 1858 [illegible] w Garwolinie [illegible] [illegible] [illegible] Lemberga [illegible] i [illegible] na wystawie Łowickiej [illegible] [illegible] Panu Skrot[illegible] [illegible] rządowy medal srebrny;

104

10424. W dniu 29. Maja 1858 zwiedzili wspólnie Natolin, [illegible] N. Cesarz Alexander II, Książę francuski Napoleon, i Księżna Sasko-Wejmarska. Do tej[illegible] gości udali się na polowanie do bażantarni, a stamtąd zaś do [illegible], skąd po ukończeniu polowania przybyli do Wilanowa, gdzie [illegible] obiadowali. Dzień ten ma zawsze być pamiętny w dziejach Wilanowa i w sercach jego mieszkańców, pamiętny [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible], z jaką [illegible] Najjaśniejszego Monarchy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] pięknym bizantyjskim, pałacykiem Natolińskim, przypomina [illegible] wspaniałe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Monarchów, [illegible] [illegible] całej świetności dnia tego [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] gości. ob: Art. 10426.

10425. Nieborów posiada w pięknym swym [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], Jeziorek, Gierce, [illegible], Walewice posiadają piękne ogrody i [illegible]. Mają też [illegible]: Wojsławice, Oporów, [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] w [illegible], [illegible], Wola [illegible] [illegible]. ([illegible] [illegible] pod [illegible] [illegible])

10426. W pamiętnym roku 1812 [illegible] wyprowadziło się z wojska i młodzież, a przed Pradt ambasador francuski i cały [illegible] cywilnego rządu i Konfederacji — [illegible] Potocki [illegible] Prezes Senatu [illegible] wyprawił wtedy podczas [illegible] [illegible] festyn dla ambasadora francuskiego, aby mu pokazać w całej świetności [illegible] [illegible] polskich.

10427. P. Edmund [illegible] z Boguryi, stały współpracownik Korrespondenta rolniczego przy [illegible] Warszawskiej, wspomniany [illegible] na wystawie [illegible] w 1858 r. w ogrodzie swoim bogatą [illegible], mało znanych i [illegible] [illegible] roślin. Zatem [illegible] i [illegible] Towarzystwo rolnicze [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Na tej [illegible] [illegible] były i [illegible] [illegible] roślin [illegible] P. [illegible] [illegible].

10428. Bolesław [illegible] właściciel Sierakowa w latach 1846–1858. [illegible] i [illegible] postępowy [illegible] [illegible] i racyonalne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10429. W Skopach kolonii Pana Scholtze [illegible] ogród z bardzo pięknemi gatunkami drzew owocowych.

10430. Jan Tarnowski zwycięzca pod Obertynem, któremu potomność dodała tytuł Magnus (wielki) [illegible] on [illegible] z natury — w 1548 [illegible] [illegible] 60 [illegible], [illegible] z najpiękniejszych [illegible] swego czasu, [illegible] równie [illegible], jak [illegible] i [illegible]. [illegible] z [illegible] autorów wspomina [illegible] Tarnowski [illegible] [illegible] od [illegible].

10431. [illegible] Maciejowski [illegible] świątobliwy prałat a razem znakomity [illegible] [illegible], [illegible] wielkich [illegible], [illegible], Tomickiego, doradzca Zygmunta Augusta, pan ambitny [illegible], bo mu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Barbary.

10432. [illegible] [illegible] [illegible] w 1858 Ludwik i [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] Górecy ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) i [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ossolińskich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] pana Orchowicza.

10433. Z mostów ~~[illegible]~~ pod miastem Ciechanowcem w P. Łomżyń. na rz. Nurzec potowionych trzymających takie 213. pobiera się od r 1858. opłata wedtug taryffy ustawy drogowej na rzecz właściciela tych mostów.

10434. Niedy przed zebraniem się Rady Senatu i ogłoszeniem urzędowem małżeństwa Zygmunta Augusta z Barbarą Radziwiłłówną toczyła się walka dowcipu między stronnikami królewskiemi, a ich przeciwnikami. Achillesem tej walki był p. Dowojna, starosta Merecki (przyjaciel i stronnik Radziwiłłów) dworak, tyran, dowcipniś z wiekiem i z cnoty ~~[illegible]~~. Zgrabne uwagi maluje tu am poema dramatyczne a/d: Edw: Odyńca p. t. Barbara Radziwiłłówna

10435. Franciszek Dmochowski Członek Tow: Rolniczego i gospodarz postępowy który nie jednym już praktycznie wytwornym artykułem przyłożył się, ma zasługi w literaturze rolniczej w latach w 1858.

10436. W jednym z artykułów nader interesujących o gospodarstwie rybnem w Korrespondencie rolniczym z 1858 r. powiedziano że ojczyzną pstrągów u nas jest (który stał się tego nazwy) Grodnik pod Ojcowem — że one tam od dawnych czasów bez przypływu ... Ojczyzna pstrąga jest wszędzie gdzie tylko woda wydana bystro płynąca po dnie kamienistem. W rzece Skawy wpadającej do jeziora Węgierskiego znajdują się pstrągi, ale wartość ich nie ma głębokiej uwagi ... Czas. ... Gaz. Warsz. Roln. Nr 77 z 1858

10437. Wrzesztopowski Warmiński właściciel Wrzosowa (w Ziemi ...) Obywatel zacny, gospodarz postępowy który już nie jednym wytwornym artykułem przyłożył się do literatury periodycznej rolniczej (1858)

10438. Pruneatto Jan Wojciech (junior) z Ławska jest Członkiem Towarzystwa Rol: Okręgu Biebrzańskiego, ten w r 1861 wybrany na Członka Stałego

10439. Borkowski Egidiusz (Ged?) (członek wydziału Augustowskiego Okręgu wyborczego Szczuczyńskiego) pokojem był w 1858. Opiekunem szczątków Wikierowskich dziedziców M: Grajewa

10440. W dobrach Zerasne leżących mila od Przasnysza, 3 mile od Pułtuska najbliższa poczta Maków, odbyła się dnia 27: Paźdz: 1858. Licytacja koni arabskiej i angielskiej rasy, ogierów i klaczy, starszych, młodszej ... w tem w liczbie ... rogatego razem około sztuk 40; bydła rogatego rasy szwajcarskiej i ... sztuk 160. Z wolnej ręki kupić można barany czystej krwi, rasy podolskiej i cennej

10441. Filip Kallimach Buonacorsi, rodem był z miasta Sangeminiano w Toskanii. Uciekając przed karą, jaką mu przygotował Paweł II. Papież za jakieś spiski, schronił się do Polski, Kazimierz III król Polski, jako zdolnego i świetnego cudzoziemca, wziął go do swego dworu, a nawet poruczył wychowanie synów swoich ... Po śmierci ... Albrechta miał nieograniczone zaufanie a iż rzekł ... musiał więc żyjąc odosobniony, a zmarł ... w roku 1496. ... Warmińskiego i Listy ... do Kazimierza Polskiego ... O zwyczajach Tatarów, Albrechtowi ... (w 1858) ... Władysław Platera ... Rady Dawne Królowie ...

10442. Miasto dziedziczne Mordy prowadził w 1858. Jan Zembrowski Sędzia pokoju okr: Siedleckiego — W Mordach pałac z obszernym pałacowym ogrodem.

10443. We wsi Prehoniczach odbył się w dniu 19. Września 1858 obrzęd rozdania nagród, przez Towarzystwo rolnicze dla okręgu Tomaszowskiego przyznanych. Liczba ich była znaczną a między innemi otrzymał medal srebrny P. Tytus Wojciechowski dzierżawca Poturzyna za [illegible] uprawę roślin pastewnych i okopowych. Na obrzędzie tym przewodniczył Biskup Baraniewski, Suffragan Dyecezyi Lubelskiej przybyły w te strony dla poświęcenia kościoła w Dubiegach(?)

10444. dobra 1° Kamionnej z przyległościami; 2° Kobyla Łąka 3° Zalesie i Pieleszki w okr. Krasnostawskim(?), bronne oddzielnemi księgami hypotecznemi objęte, sprzedane będą (przez publiczną licytacyę d: 27 Grudnia 1858) w Trybunale Cywilnym, między Sukcessorami Jana Nepomucena i Scholastyki z Kretkowskich, małżonków [illegible] — Licytacya co do Kamionnej rozpocznie się od Summy Rs. 62.748 kop 90, co do Kobylej Łąki od Summy Rs: 18708. kop 50, co zaś do Zalesia i Pieleszek od Summy Rs: 24943 kop. 80.

10445. Chmielnik liche miasteczko, siedziba niegdyś sławnych ludzi a mianowicie aryanskich, jako to: Jerzego Szomana gorliwego krzewiciela aryanizmu i Daniela Bieńkowskiego(?), obydwóch ministrów chmielnickiego zboru, zmarłych w 1858 tylko obiecujący zaczęcie Władysław Wiśniewski(?) w swoich Notatkach z wycieczek po kraju umieszczonych w Nr. 19 Bybliotekі Warszawskiej za Lipiec (1858) opowiada wiele ciekawych szczegółów o tem miasteczku ogólnych wiadomości, dotyczących tak ciekawych dla nas czasów.

10446 folwark bezpańszczyźniany Świdy w Ordynacyi Zamojskiej, o wiorst 7. od Szczebrzeszyna(?) i miasta okr: Tomaszowa, obejmujący przestrzeni w gruntach ornych, łąkach i pastwiskach morgów 347. pręt: 238. wraz z dziesięcinami około 178. był w 1858. do wydzierżawienia na lat 24.

10447 Eleonora z Piotrowskich Domańska małżonka umarła w 1858. Damiana Domańskiego, posiadała dobra główne Odrzywołek i należące do niego wieś Zalesie, dobra Zalesie w Ciechanowskiem(?) – zmarła tamże w Miesiącu Wrześniu 1858, przeżywszy lat 49.

10448. s.p. Jan Chodźko autor Pana Jana ze Świstocka, tudzież pism rozmaitych prozą i wierszem, we 12 tomikach (Wilno 1842) urodzony w r. 1777 a zmarły w r. 1851. w Mińsku. Wspomnienie jego skreślił P. Dominik Chodźko w Tece Wileńskiej (1858. tomie V.) mąż synowie: 1.) Józef Chodźko dziś generał-majora Wojsk Cesarsko-Rossyjskich, kawalera orderu Stanisława 1. stopnia, wielu innych, który odznaczył się Tryangulacyą Kaukazu i wejściem na szczyty w Biblii góry Ararat, na której [illegible] 2.) Aleksandra Chodźko, autora poezyj i Tłomacza Pieśni [illegible] (Petersburg 1829. Poznań 1833.) który się liczy do znakomitych orientalistów europejskich, zajmuje w pierwszym rzędzie języka i literatury Perskiej, i wykłada w Kollegium Francuskiem (1858) literaturę Słowiańską, jako następca Adama Mickiewicza.
3.) Stanisława Chodźko profesora chemii we Fryburgu, wyznanego najwybitniejszym uczonym, autora wydanych w r. 1856 w Paryżu dziełek w tym przedmiocie.

10449. Na św: Urszulę d. 21. Października, odbywa się we wsi Stronsko w okr. Radziejowskim odpust, na który liczne z sąsiednich parafij zbiera się ludności miejscowej. Proboszczem tej parafii, był w 1858 Ksiądz Nepomucen(?) Zawada kanonik Kaliski, kapłan uczony, przykładem wszelkich cnót, jakie być powinny [illegible] wzorem, ogólnie też powszechną poważaniem u ludzi.

10450. Podłużyce w okr. Krasnystaw: dobra Edmunda Stawiskiego członka Komitetu Towar: rolnego w 1858. Tu odbywały się zjazdy narady rolnicze, przez członków Towar: rolnego niektórych rozstrząsano ważne kwestye miejscowego i ogólnego interesu.

10451. Osada Józefów o wiorst 2 od m[ias]ta fabrycznego Tomaszowa w obr. Rawskim

10452. Horyszów polski folwark bezczynszowy w dobrach Ordynacyi Zamojskiej o mil 1½ pod [illegible] mil 2 od miast: Komarowa i Grabowca, mil 4 od m[ia]s[ta]: Hrubieszowa a mil 3 od m[iasta]: Tyszowiec, w glebie [illegible], obejmujący przestrzeni w gruntach ornych, łąkach i pastwiskach morg: 557 pr: 100 a ze [illegible] około 285 dziesięcin – był w r. 1859 do wypuszczenia w dzierżawę na lat 24.

10453. W mieście Grodzisku przy drodze żelaznej kolei Warszawsko-Wiedeńskiej urządzoną została w 1858 r. ekspedycja pocztowa [illegible] (1859)

10454 w mieście Aleksandrowie przez [illegible] wyprodukowaną została przez w r. 1858 ekspedycja pocztowa i [illegible] z codziennym odwozem [illegible] do Łodzi i na powrót

10455. Na Świętojańskim targu na wełnę w M[ieście] Warszawie w r. 1858 odznaczała się wełna co do cienkości jakości urządzenia z Gub: Warszawskiej: z Grzybowa Sieminskiego Wincentego; z Małuszyna Ostrowskiego, a Zytnia [illegible]; z Obór hrabi Potulickiego, z Pass [illegible] Platera; z Skrok [illegible] Halperta. Z Guberni Lubelskiej: z Branicy Słubowskiego Józefa; z Konstantynowa hr: Aleksandrowicza; z [illegible] Słubowskiego, Stanisława; z [illegible] Szydłowskiego Edwarda; z Strzyżowic Brzezińskiego. Z Guberni Radomskiej: z Kazimierza wielkiej [illegible] hr: Lubieńskiego; z [illegible] Jeziorańskiego; z Guber: Płockiej: z Murawina Glinki hr; z Żegoty [illegible] Trąbińskiej.

10455 W ogólności tak co do mycia, gatunkowania i urządzenia najpiękniejsze wełny pochodziły z obór Obór hr: Potulickiego i zwracały szczególną uwagę kupców zagranicznych oraz najznakomitszych fabrykantów; nie można także pominąć bez wzmianki wełny z Noskowa [illegible] co do Ignacego Łempickiego która co do mycia wypolerowała z pierwszymi. Na tymże targu odznaczały się tylko krajowe na sprzedaż sprowadzone: z Chełmna Skórzewskiego; z Pass, z Skrok; z Pilikas Trembickiego; z Boży woli Pothsa;

10456 W albumie Lubelskim (zeszyt 1. drugiego oddziału z r. 1858) są 4. widoki Nowej Aleksandryi (Puław) – W dalszych zeszytach tego albumu będą piękne widoki Pałaców w Różance i w Radzyniu – Kościołów w Radzyniu i w Srebrzyszczu, Chełmie, Czemiernik, kaplicy grobowej Piotrowickich pomników Tenczyńskich w Krasniku, Uchańskich w Uchaniach.

10457. W r. 1858 z mocy decyzyi Rady Administracyjnej, erygowaną została nowa parafia we wsi Milejowie w Guberni Lubelskiej, która składać mają z [illegible] Milejowska składające się z wsi Milejów, Antoniów, Maryniów, Tabory, Białka, Wólka i Sosnowice;

10458. Propinacja Jolsha w dobrach Ordynacyi Zamojskiej [illegible] składała się w 1858 z 19 karczem i [illegible]. Tamże istnieje gorzelnia browar [illegible] o [illegible] od m: Biłgoraja, a mil 3 od M: Tarnogroda (przy [illegible])

10459. [illegible] który [illegible] z Biłgoraja – tu było w 1858. [illegible]

10466. W r. 1858 [illegible] przy pieczeniu [illegible] zakład walcowni żelaza w osadzie Irena, na gruncie dóbr Kołłątaja [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rs. 177165. W zakładzie tym [illegible] można wyrobić do 100,000 [illegible]

10467. W spisie Szlach: [illegible] pod r. 1851 [illegible] stoi na [illegible] Wojciech Seter [illegible] Paweł Jarosz syn Stanisława z Jastrzębie.

10468. W spisie szlachty Krol. Pol. z r. 1851 wydrukowanym: wymienia się wyraźnie Madeja Kamockiego z Większego Kamocina syna Bogumiła Felicyana h. Jelita. W ogólności Kamoccy h. Jelita piszą się z Kamocina.

10469 Jan Gwalbert Karsnicki syn Józefa h. Jastrzębiec — Karsniccy h. Jastrzębiec piszą się z Karsnic i mają przydomek Fundament; są Karśniccy h. Odrowąż, którzy się niekiedy także piszą z Karsnic.

10470. W Spisie szlachty K.P. z r. 1851 wymienia się dwóch Ignacych Karsnickich h. Jastrzębiec, a mianowicie Ignacy alias Franciszek syn Jacka, a drugi Ignacy Józef Bonifacy syn Antoniego — O Karsnickich czytaj Notę (10469) (popularną).

10471. W spisie urzędowym szlachty wydrukowanym z r. 1851 czytam Józefa Karśnickiego z Karsnic syna Jana Gwalberta h. Jastrzębiec (ob. anterorem pod 10469.

10472. [illegible] W spisie urzędowym szlachty wydrukowanym w r. 1851 drukiem ogłoszonym czytam Nikodema Alojzego Karsnickiego s. Kacpra h. Jastrzębiec (ob. o Karsn. [illegible] czytaj wyżej pod Nr. 10469.

10473. W spisie urzędowym szlachty Kr. Pol. wydrukowanym z r. 1851 drukiem ogłoszonym czytam Ignacego Kawieckiego syna Antoniego h. Wczele — pod

10474. W spisie urzędowym szlachty K.P. wydrukowanym pod rokiem 1851 wymienia się Walenty i Józef bracia Kęszyccy synowie Ignacego h. Nałęcz —

10475. W spisie urzędowym szlachty wydrukowanym z 1851 r. figuruje Józef Wincenty Joachim Florian Kubowski syn Mikołaja h. Las. [illegible]

10476. Sobolisko zwane majętność w Gub. Maryampol. Mo. Kalwar. W r. 1800 za dziedzictwa Wiórzniewskich składało się z dwiema wsi i folwarków, wartujących w owym czasie talarów 40000 czyli Złp. 240,000, jak wykazały hypoteki pruskie —

10477. Dobra Bakałarzewo składały się w 1800 r. za dziedzictwa Chlewińskich z siedmiu wsi i folwarków, których szacunek hypoteczny był w owym czasie talarów 67000, czyli Złp. 402000.

10478. Hańcza dwór w r. 1800 za dziedzictwa Grabowskich składało się z 14 wsi i folwarków i przyległych [illegible], których szacunek hypoteczny był w owym czasie talarów 33000 czyli Złp. 198000. Od Grabowskich przeszło w dom Książąt Mirskich.

10479. W r. 1800 za dziedzictwa Książąt Radziwiłłów dobra Święto Jeziory składały się z 32 wsi, folwarków i osad, których szacunek hypoteczny był w owym czasie talarów 666,000 czyli Złotych 3,996000. Od Radziwiłłów przeszły te dobra w dom Mirskich — Teraźniejszym (1857) dziedzicem dóbr Święto Jeziory jest Fryderyk de Mirbach syn Mikołaja [illegible] Józefa h. Jastrzębiec. Drugim synem Mikołaja jest Günter. Fryderyk de Mirbach [illegible]

10480. Dobra Justynianowo w r. 1800 za dziedzictwa Szpakowskich składały się z 15 wsi, folwarków, wsi i [illegible], których szacunek hypoteczny był w owym czasie talarów 27000 czyli Złp. 162000.

10481. [illegible] Za rządu pruskiego w 1800 dobra Krasnopol dziedzictwo [illegible] Zygmuntowskich Koralewskich, składały się z 12 folwarków, wsi i osad, których [illegible] [illegible] wartość wynosiła hypoteczna talarów 45000 czyli Złp. 270,000.

10482. W r. 1800 za dziedzictwa Wiedźmińskiego dobra [illegible] składały się z 17 folwarków, wsi i osad których szacunek hypoteczny był w owym czasie był 50000 talarów czyli Złp. 300,0[00]

10483. W r. 1800 za dziedzictwa Żyniewa dobra [illegible] dwór lub Wiejskie składały się z 19 folwarków, wsi i osad których szacunek hypoteczny był w owym [illegible] pruskich talarów 58000 czyli Złotych 348,000.

10484. W r 1800. w dzielnicy Drohiczyński dobra Bala składały się z 15. folwarków, wsi i pojedynczych osad których szacunek hypoteczny był wówczas talarów 60000 czyli Złp: 360000.

10485. W r 1800, w dziedzictwie Paców dobra Dowspuda i Mazurki składały się z 22. folwarków, wsi i pojedynczych osad których wartość przy regulacji hypoteki za rządu pruskiego podaną była [illegible] ~~talarów~~ 333000 talarów czyli 1,998,000 Złotych

10486. W r 1800. w dziedzictwie Paców dobra miasteczko Raczki składały się z miasteczka tegoż i wsi 8, których szacunek przy regulacji hypoteki za rządu pruskiego podany był na 100,000 talarów czyli Złp: 600,000.

10487. majętność Hodyszka należała w r. 1800 do Jundziłłów i składała się we ogóle z 16. folwarków, wsi i pojedynczych osad — których szacunek przy regulacji hypoteki za rządu pruskiego podany był na 100,000 talarów czyli Złp. 600,000. Od Jundziłłów przeszła majętność ta do rodziny Augustowskich

10488. dobra Krasnybór albo Sztabiszki dawne dziedzictwo rodzin Borostowskich h: Strzemię składały się w 1800 r. z 16. folwarków, wsi i pojedynczych osad których wartość przy pierwiastkowej regulacji hypoteki za rządu pruskiego podana była na 100000 talarów czyli Złp: 600000.

10489. dobra Szwajcary w r 1800. w dziedzictwie Woltowniców składały się z 10 folwarków wsi i pojedynczych osad oszacowanych w owej epoce na 100,000 talarów czyli Złp. 600,000. i takiż szacunek podany był przy pierwiastkowej regulacji hypoteki za rządu pruskiego

10490. W r 1800 dobra Białystok, Choroszcz i Tykocin dawne dziedzictwo Branickich, własność Rotoeckich składały się z 69. nomenklatur między którymi były miasta i miasteczka Białystok, Tykocin. Szacunek tego majątku podany był przy pierwiastkowej regulacji hypoteki za rządu Pruskiego na 1,333000 talarów pruskich czyli Złotych pol: 7,998,000

10491. miasto Ciechanowiec wraz z przyległą włością należało w r. 1800 do Hrabiny Jabłonowskiej od której przeszło w dom Szczuków — Szacunek tej majętności podany był w owej epoce przy pierwiastkowej regulacji hypoteki za rządu pruskiego na 167,000 talarów czyli tego na przeszło milion Złotych pol.

10492. dobra Hłuskowo w r 1800. w dziedzictwie Kuczyńskich składały się z 16 wsi i folwarków i pojedynczych osad oszacowanych razem na 50000 talarów czyli Złp. 300,000 i takiż szacunek podany był przy pierwiastkowej regulacji tych dóbr za rządu pruskiego

10493. W roku 1800. dobra Piontkowo czyli Piętkowo należały do Hrabiów Krasińskich i składały się w owej epoce z 14. wsi, folwarków i pojedynczych os. oszacowanych razem na 62500 talarów czyli Złp. 375,000. — Dziś majątku posiada N:

10494. dobra Wysokie Mazowieckie w r 1800. w dziedzictwie Węgierskich składały się z miasteczka jednego, 6. wsi, 8 folwarków i osad pojedyn: oszacowanych razem na 70,000 talarów czyli Złp. 420000. i takiż szacunek podany był do hypoteki przy pierwiastkowej regulacji hypoteki za rządu pruskiego

10495. dobra Kowalewszczyzna w r 1800 w dziedzictwie Orsettych składały się z [illegible] wsi i folwarków oszacowanych razem na 120,000 talarów, i takiż szacunek podany był przy pierwiastkowej regulacji hypoteki za rządu pruskiego czyli Złp. 720,000. — Od Orsettych przeszedł majątek ten w dom Rostworowskich

10496. dobra Zakrzewo, Glinki, Ławki i Ossowiec należały w r 1800 do (Hrabiego) Łączyńskiego ~~i składały się~~ szacunek ich oznaczony był ~~talar~~ 250000 talarów czyli Złp. 1,500,000

10497. dobra Grabów Hejbowiczowe (w Bielskiem) były w r. 1800 warte Złp 180,000. i takiż szacunek podany został przy pierwiastkowej regulacji za rządu pruskiego hypoteki tych dóbr — w r 1828 posiadał je Adam Hejbowicz syn Tadeusza herbu Herburtt —

10498 dobra Jedwabne w Bi[illegible] z jesienią 1800 r. nabyte do Rembielinskich i [illegible] przy pierwiastkowej regulacji hypotek w rządzie pruskim na 50000 talarów czyli Zł. 300000. –

10,499. dobra Jurzec w Gorzyckiem powiat [illegible] czyli Jurzec w obwodzie [illegible] w r. 1800 z [illegible] Krasnkowskich warte były 50,000 talarów i takież szacunek podany był przy pierwiastkowej regulacji tych dóbr w rządzie pruskim, czyli 300000. Krasnkowscy Seweryn Wacław i Alojzy Antoni synowie Wacława herbu Ch[illegible] mają objęci być spisem szlachty KP przed rokiem 1851 wylegitymowanej –

10500. dobra Mężenin w r. 1800 [illegible] Opackich oszacowane były na 33000 talarów czyli Zł. 198000. i takiż szacunek podany był przy pierwiastkowej regulacji tych dóbr w rządzie pruskim –
W spisie szlachty Król. Pol. wylegitymowanej przed r. 1851. czytam Agnieszkę Helenę Konstancyę zamężną Beckow córkę Krystyna Opackiego h: Prus 3. Innych nie było tego nazwiska –

10501. dobra Stawiski nabyte w r. 1800 do Krasnkowskich, obecnie dobra wszystkie z [illegible] posiadających (ob. Notę 10499) przeszły w dom Bykowskich a od tych do
Przy pierwiastkowej regulacji hypoteki w rządzie pruskim szacunek dóbr Stawisk podany był na 30,000 talarów czyli 180,000. Złotych

10502. – [illegible] dwu, jeden h: Wieniawa, drugi h: Ślepowron – z tych Piotr miał synów: Bonifacego, Antoniego, Bartłomieja dziedzica [illegible] i Jana Szymona –

10503 W spisie urzędowym szlachty wylegitymowanej po roku 1851. czytam Maryannę Józefę z [illegible] wdowę po Józefie [illegible] Feliksa Władysława i Antoniego Michała Kobierzyckich synów Józefa h: Korab – [illegible] i Kobierzycką h: Nałęcz i z tych jest Kasper syn Hieronima

10504. W Spisie szlachty wylegitymowanej w r. 1851. czytam trzech Stanisławów [illegible]skich, h: Habdank: jednego po Dominiku, drugiego po Antonim, trzeciego po Pawle.

10505. W spisie szlachty wylegitymowanej r. 1841. [illegible] tylko Wincenty Kazimierz [illegible] syn Bartłomieja h: Nowina – Innych nie było tego nazwiska –

10506. W r. 1858. Towarzystwo rolnicze przyznało nagrody Rs: 50 przy liście pochwalnym [illegible] włościaninowi Bilowi ze wsi Przybysławic pod Klimontowem. Ten [illegible] nagrodę nie większą jak tego [illegible], z [illegible] tylko morgów się składającej, który pańszczyznę odrabia, cnotliwe życie i rozumnie kierowaną pracą bez cudzej krzywdy do zamożności przyszedł, i do takiego porządku zagrodę swą doprowadził, że ani jedna piędź ziemi nie próżnuje (nie próżnowała) i że na niej trzy pary wołów i parę koni [illegible] utrzymywał, a mając i siedmioro dzieci, które [illegible] wszystkim dał przyzwoite wychowanie, wszystkie na naukę do szkoły w [illegible] Klimontowie. Dwóch synów nawet tak [illegible] wykierował iż [illegible] probostwa

10507. Obszerne dobra Iwaniska i Planta które (ona) [illegible] prawie przez 40 lat (r. ok. 1858.) (przynależących) aż od 1818 r. Kasztelan Ludwik Łempicki [illegible], że w r. 1858. Synowi Stanisławowi [illegible] z córką W.W. [illegible]skich sam zaś osiadł w Plancie – Postępowanie tego ojcowskie z [illegible] ludem [illegible] cnoty obywatelskie uwieńczone zostały [illegible] obywateli powiatów: Sandomierskiego, Opatowskiego i Stobnickiego, który [illegible] dowód, jak wielką wagę opinija publiczna do ojcowskiego postępowania z [illegible] przywiązuje, po odbytej w dniu 24 Kwietnia r. 1858 [illegible] nagród przez Towarzystwo Rolnicze dla okręgu Staszowskiego przyznanych, wręcza w [illegible] gronie [illegible] Kasztelana Łempickiego [illegible] obiadem w Staszowie dnia 28 Kwiet 58 drugim.

10508. W Iwaniskach kościół [illegible] staraniem miejscowego proboszcza przy czynnej pomocy Kollatora Kasztelana Łempickiego i parafijan kosztem w 1858 odrestaurowano

10509. Krzymuscy dziedzice Radwan. Karol Krzymuski mąż synów: Marcina, Tadeusza, Kazimierza i Tomasza obydwóch Spisem Szlachty wylegitymowany przez w poz. Tomaszów possessyonatów 1851.

10510. Łączkowski Maxymilian z Łączkowic h. Zadora mąż synów Antoniego, Wincentego, Wacława i Ignacego obydwóch Spisem Szlach: wylegit. z 1851

10511. W [illegible] Urzędników z r. 1852 autorz: Aleksander Massoń Rzecz: Radca syn Piotra Radnego Warszawskiego Dyrektora poczt, zarządzający pocztamtem Warszaw. Kaw.-kawaler orderów wszystkich.

10512. ~~[illegible]~~ Miłkowski Michał Mateusz z Miłkowa syn Tomasza h. Habdank obydwóch jest Spisem Szlachty wylegit. z r. 1851-

10514. dobra Stradom nad kolej żelazną i Częstochowę oraz pod samą Częstochową i Jasną górą – z których folwark jeden leży nad r: Wartą, mają obfitą skałę wapienną z 3ma piecami do palenia wapna wybornego, tegoż doskonałą dostar czającej koleją żelazną; obwód [illegible] i dachówki wybornej. 3/ kaflarnię kafli biało polewanych potrzebnie pięknego i trwałego – godne [illegible] właściciela było w 1858. w Zaciszu o 2 wiorsty od Częstochowy

10515 Karol Osterloff posiadał w 1858 Gar[illegible] i Jabłków w okr. Kaliskim a Karol August Cmocki [illegible] mąż w 1858

10516. Aleksander Ostrowski posiadał w 1858. dobra: Zadowo pańskie w Kaliski Łazy, Czeczkowiczki, Bąkowa góra, Pukarzew, Radoszewnica, Krzętów, Silniczka, Ma[illegible], Borowa i Rudka w p. Piotrków w Kaliskim

10517. W Spisie urzędowym Szlachty wylegit. z 1851. [illegible] Ostrowski syn Tomasza h.: Korab, Kazimierz i Ignacy bracia – z [illegible] w Kaliskim possessyonaci

10518. Gospodarstwo w Woli Rzepnowej i Cielętach dzier. Teodor [illegible] prowadzony nieraz porównania innym w Kr. Rawskiem [illegible] w Woli [illegible] gospodarstwo w Woli Rzepnowej [illegible] do tych, które pierwszym przykładem swoim sprawiedliwie [illegible] do poprawnych gospodarstwa w cały [illegible] okolicy uważane być [illegible] ziem [illegible] gruntów innych [illegible] wstęp do [illegible] które [illegible] rolniczej uwagę zwrócić na siebie. Wola Jak w Woli już i w Cielętach urządzone pod [illegible] uprawa gruntów, ciągle [illegible] inwentarz [illegible] przeniesiono do bardzo wysokiego poziomu. w Cielętach dokonano

10519. Kolonizacja niemiecka z 1854, który [illegible] zakończył [illegible] stałego zamieszkania [illegible] przemożności a nawet jak [illegible] Zagość, Kotyśniki [illegible] kolonie [illegible] Nr 8 [illegible] 1858

10520. dobra Wyszynyce w [illegible] Kaliskim okr. [illegible] o wiorst 14 od m. Łęczycy a 21. od m: [illegible]

10521. Adam Goltz (a [illegible]) obrany rast. w r. 1858. Radcą, Komisarz Towarz: Kred. ziemsk.

10522 Andrzej Lipski Lebiskup Arcybiskupski [illegible] na stypendyum ubogiej Na jedną z najstarszych [illegible] rodziny Lipskich herbu Grabie, a w [illegible] szlachty w Biłgoraju: Kaliskiem [illegible] – Senior familii Lipskich był w 1858. Ksiądz Augustyn Lipski, proboszcz, Infułat Chocki –

10523. W dniu 19. Listopada 1858. zmarł w Warszawie Rzeczywisty Radca Stanu Wincenty Józef Przedrzymirski, Członek Warszawskich Depart. Rządzącego Senatu, [illegible] Orderów S. Anny klassy 2. z Koroną Cesarską, [illegible] klassy 2. [illegible] 3ciej Leopolda Austr. [illegible] z Rzewuskich [illegible] z synem – Zwłoki wywiezione do dóbr Leźnica Wielka pod Łęczycą, i pochowane tamże w grobie familii. [illegible]

10524. W dobrach Motkowskich znanych z wzorowego gospodarstwa i dobrego bytu włościan, jest (w 1858) 3000. dusz.

10525. folwark z pańszczyzną od włościan i prawem propinacyi, w części Wsi Płocochowa w pow. Radzyńskim, 5. wiorst od mia: pow: Radzyńska i tyleż od rzeki [illegible] Narwi i drogi głównej bitej Warszawsko-Kowieńskiej, zaś 50 wiorst od M: Warszawy a 84 od mia: gubern: Siedlec — należący do własności Szpitala Św. Wincentego a Paulo w M: Radzyniu znajdującego się, na którym z kompletnego zasiewu pszenica [illegible] wydaje zwykle kopy 90 (w tem pszenicy kopy 17) i w takiem stosunku zboża jarego. Łąki na folwark z dobrem sianem i paszeniu dostateczne. Robocizny pańszczyznianej rocznie dni sprzężajnych 832 – pieszych 344. był od [illegible] d: 1 Czerwca 1849 do wydzierżawienia lat 12.

10526. Felicyan Słuba z Falenicy znany czytającej publiczności z licznych artykułów różnych treści które w Korrespondencie [illegible] z r 1858 drukowano

ob Notę 9976a:

10527. dobra prywatne Węglesryn w Pow. Kieleckim o mil 2 od mia: Jędrzejowa i drogi bitej Warszawsko Krakowskiej posiadają 3 folwarki: Węglesryn, Kalina i Dąbrowka; w gruntach pótorej [illegible] klassy 2 i 3, nadto kilkunastu, ogółem około tysiąc morgów, pszenicę, pół[illegible] (samorodne) i takie roli [illegible], [illegible] kosiet [illegible], [illegible], propinacya znaczna, [illegible] z 40ta ragów po 3 [illegible] dwór murowany obszerny z oficynami i ogrodami, ogólna [illegible] dóbr około 100 [illegible] włók nowopol: (Koszty w Grudniu 1858 r. w [illegible] za lat 12 do 15 w [illegible] [illegible] 2400 do 3600 Rubli [illegible])

10528. Województwo 6. Marsałek Litewski udzielonym r 1638. w mieście Tykocinie klasztor dla utrzymania 12. Inwalidów, [illegible] [illegible] Szlachty Katolików i [illegible] z rodu Wiesiołowskich, [illegible] z nich który tego [illegible] [illegible].

10529. Dnia 27. Kwietnia 1858. umarł we wsi Wierzchlesie, Antoni Wierzbicki b. Assessor Trybunału Lubelskiego i współdziedzic dóbr Wierzchlas – przeżywszy lat 66. Był on bezdzietny, a tyłeż obok dobrego wykształcenia [illegible] i [illegible] charakteru, umysłu [illegible] [illegible] [illegible], powszechnie był lubiany i miły w każdem towarzystwie i [illegible] –

10530. Dnia 29. Marca r 1858 zgasnęła ze światem cukrownia w Hermanowie jedna z dawniejszych w kraju która wyrobami swemi taką przyjęła [illegible] wziętość, że hermanowski rafinat sprzedawał się o grosz drożej na funcie, niż [illegible] energii [illegible] cy i wytrwałości, przy odpowiednim zasobie pieniężnym, [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kompetencja cukrowni. – Jednym z głównych właścicieli tej niewielkiej fabryki jest P: Herman Epstein, od którego także ten zakład [illegible] [illegible] [illegible] szczegóły obacz w [illegible] w N: 317. Gazety [illegible] z 1858.

10531 we wsi Rzeszki w pow. Łazowskim gospodarstwo wzorowe było prowadzone w 1858. przez [illegible] [illegible] [illegible] Członka Tow: rolniczego –

10532. W dniu 22. Listopada r 1858 w dobrach swych [illegible] [illegible] zawitał z tego świata mąż znakomity tak na niwie nauki, jak w obywatelstwie zawsze wsławiony. Józef Gołuchowski [illegible] [illegible] jest pierwszym [illegible] [illegible] jako profesor byłego Uniwersytetu Wileńskiego, jako autor wielu dzieł ważnych, w [illegible] [illegible] najszczęśliwszych [illegible], jako chrześcijański filozof i obywatel w obszerniejszym [illegible] dziedzinie jest w [illegible] i [illegible] tu rosłości [illegible]

Znany z licznych prac literackich a znakomity agronom i obywatel
W kilka dni po zgonie tym [illegible] świata [illegible] [illegible] po nim Wdowa z [illegible] Magdalena z Gołuchowskich [illegible]

10533. [illegible] Naklolsky a [illegible] [illegible] [illegible] o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], że Kazimierz Krakowski z Bieganowa (w alej. Jerzyniu pow Drużyn) który i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], w [illegible] [illegible] żyje

niś swoje Bieganów w P. Lelowskim. Lecz do probostwa Miechowskiego przyszedł przed r. 1198, ale za niś dawno od swego konwentu odpadła. Krzysztof brat Kazimierza, dom cały [illegible] probostwo niś Żytne [illegible] wszystkie czasy zapewne, z tem wszystkiem. i te dannie jako i [illegible] w krotce z tenże smysłem. —

10534. [illegible] o Prawdziwych Arciszewskich obszerne pisze, wyrażając w tom, że [illegible] życie było niezmiernie dotąd znamienite, gdy okrutne i panieńskie zabicie Brzezińskiego, pozbawiło ojczyzny Eliasza i Krzysztofa Arciszewskich. Nagrodził to wielkiemi [illegible], potem we Francyi, Niderlandach i Indyach. — Krzysztof w Niderlandach przeciw wojskom Hiszpańskim z narodu Polskiego najpierwszy [illegible] admirałem i generałem, Fernambuk szturmem zdobył, na morzu flotę prawie zniszczył. Eliasz u Królów Duńskiego i francuzkiego czas nie mały z wielką sławą imienia swojego zacnego usłużył. Nakoniec dla wielkich zasług swoich, obydwa do pierwszej czci przez dekret sejmowy przywróceni. Tobiasz Arciszewski miał dwóch synów: Krzysztofa Kasztelana Przemyskiego, starostę Kamienieckiego, generała artyleryi koronnej, i Piotra Kasztelana Sanockiego, starostę Petrow[illegible] pułkownika Królewskiego. Ci dwaj bracia wygaśli potem z Polski wielkich przodków synów [illegible] — Cobow [illegible] B. z Wrocław[illegible] — [illegible] Gawronski, autor [illegible] historyczno-statystyczny [illegible] pod Arciszewscy powiada, że pod gniazdem familii Arciszewskich herbu [illegible] [illegible] z przyczyny wymienionym opisie przydany [illegible] w Wojew. Poznańskim [illegible] pod nazwą Arcisław, przemienione gniazdo tego domu. [illegible]

10535. Niesiecki w dziele Korona Polska przy [illegible] wolności tom III. str. 282 [illegible] dwóch Misiowskich wyliczam: 1./ Misiowscy h. Gryf [illegible], w Wojew. Płockim [illegible] piszą się z Misiowa (Misiowice) przydomek mają Ostrzanowie, 2. Misiowscy h. Rosze[illegible] w Mazowieckiem, a tych był Jakob z Misiowa [illegible] Ziemowita [illegible] Księcia Mazowieckiego około r. 1400. tego [illegible] ten według Paprockiego miał dwóch synów, Adama doktora filozofii [illegible] nauk wyzwolonych, potem kanclerza [illegible] [illegible] Mazow: i Bartłomieja — Synowie tego ostatniego Piotr i Jan [illegible] [illegible] majątkiem podzielili: Piotrowi dostał się Kotorzeb i Misiowo [illegible] [illegible] Misiowscy; Janowi zaś Wodzynie, stąd Wodzyńscy [illegible] Lubicz, w Mazowieckiem. Stefan z Misiowa Kasztelan [illegible] [illegible] Jan z Misiowa Kasztelan Raciąski 1457. [illegible] Szlachty Król: Pol: w r. 1851. [illegible] przy ogólnym zebraniu [illegible] wydanego Senatu [illegible] do godności szlacheckiej tylko Misiowscy h. Lubicz a między [illegible] Jan Maryan. Alexander syn Stefana [illegible] Kotorzeb. i Tymoteusz syn Bernarda [illegible] Naborowo; kny: 23058.

10536. Według heraldyki Wielądka dom Arciszewskich [illegible] w ziemi Za[illegible] [illegible] Gostomowsky [illegible] (od kny: 23509.) [illegible] [illegible] jedyny syn Jana [illegible] [illegible] w [illegible]

10537. [illegible] Sienuty [illegible] Zabrze w Trencz[illegible] (tymże był [illegible] Zgonu [illegible]) [illegible] domu Sienutowskich Jan [illegible] [illegible] r. 1556 [illegible] [illegible] [illegible]

który Marcin Aksamitowski, wszedłszy w stan małżeński z Katarzyną Głębocką w 1634. uczynili sobie dożywocie na dobrach dziedzicznych Dębek, Aksamity, Głęboczi. [illegible] to Dąbek milów w obw: Ostrod: par: Czerwin (jest Głębock wielki i mały w [illegible] Łomży: par: Dusmowo ([illegible]) – jest i Głęboczic mały w Łomży [illegible] w okolicy Stawisk i Szczuczyna ale w [illegible] [illegible] z 1820 nie mają [illegible] Wielądka

10538. Jan Aksamitowski, burgrabia grodzki Warszawski w 1724. [illegible] przy [illegible] dobra k: Grotki, Maliniowo, Przyborowice i Rynek [illegible] [illegible] do swego [illegible] (Rynek w obw: Ostrod: par: Płonki), Jasne i Malinowo [illegible] pod Przyborowice [illegible] Przyborowice – Tenże jest wymord się potem z Mazowsza na Podole

10539. Dom starożytny Babskich herbu Radwan pochodzi z Babska w Raw[skiem] i stąd się piszą. Jeden z nich był kanclerzem w [illegible] Mazowieckich – Józef Babski syn Jana z Babska: Radwan był podkomorzym nadwornym króla [illegible] – w biografii Henryka Wieniawskiego

10540 (w poszycie VI. [illegible] 1858) [illegible] umieszczony, czytamy o nim my [illegible] słowy: Henryk Wieniawski urodził się w Lublinie (gdzie ojciec, Doktor Medycyny, [illegible] od dawnych lat mieszka) dnia 10 lipca 1835 r. Już we [illegible] latach objawiło się w nim silne usposobienie w muzyce. Mając lat 8. wieku już był [illegible] wyjechał do Paryża, gdzie oddany został na naukę Massardowi w [illegible] to jest w r 1846. otrzymał pierwszą nagrodę w konserwatorium Paryskim za wzorowe odegranie koncertu Viottego – W r 1848. mając lat 13. wystąpił po raz pierwszy z koncertem w Warszawie [illegible] Paryża [illegible] w konserwatorium aż do r 1850 [illegible] nauki [illegible] [illegible] wystąpił [illegible] się na podróż artystyczną a Paryż i Londyn przyklaskiwał w r 1858. gdzie [illegible] [illegible] przyjęcie

10541. Dnia 23 Października 1858. umarł w Poznaniu: Hilary Skórzewski, [illegible] adjutant generała Kniaziewicza, kawaler krzyża legii honorowej i virtuti militari, [illegible] szambelan dworu pruskiego i kawaler [illegible] orderów pruskich. Władze sprawujący przez rodzinę [illegible], były na pogrzebie reprezentowane (1858)

10542. W dobrach prywatnych Zagórze i Niemontów jest do [illegible] w [illegible] zakład fabryczny żelazny [illegible] Nisko do górnictwa krajowego [illegible] [illegible] nad rzeką Przemszą Białą przy samej granicy: austryjackiej i Królestwa Polskiego w obrębie [illegible] żelazny Wojszycko-[illegible], [illegible] na gruncie [illegible] [illegible], do którego należy terytoryum obecnie [illegible] 373 [illegible] 457. Zakład ten składa się z dwóch wielkich pieców, [illegible] i walcowni [illegible] około 800 koni, ma obszerne magazyny i domy mieszkalne dla administracji [illegible] oraz kopalnię węgla kamiennego w Bobrku z prawem [illegible] [illegible] Zagórze i Niemontów na przestrzeni około 850. morgów. Właścicielom dóbr Zagórze opłaca się [illegible] [illegible] 1970 [illegible] 32 a podatki skarbowe wynosiły w 1858 około 350. rubli [illegible]

10543 Sebastyan z Bieńkow Bachowski h. [illegible] z [illegible] Ciechanowskiej [illegible] się na elekcyę Augusta II. [illegible] [illegible] [illegible] Bachowski jednego [illegible] z Bieńkowskiemi

10544 Dalechowice w Miechowskiem gniazdo domu Baczałek h. Gozdawa, który był [illegible] [illegible] Nr 106. i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Kalina [illegible] Poczyna [illegible] [illegible] [illegible] i Miechowskiego [illegible]

10545. Marcin Badeni h. Bończa w r 1812 za czasów Księstwa Warszawskiego był Radzcą Stanu, potem Prezesem Sądu Najwyższego a nakoniec ministrem Sprawiedliwości.

10546. Niezielski w pokrewieństwie swoim pod Lanckorońskiemi [illegible] her. Zadora, mieni [illegible] stanowiony, [illegible] dobrze rozstawiony, pierwszych [illegible] tylko się z Brzezia pisał (ale wszystko [illegible]) potem i z innych dóbr. – Niektórzy z nich wiążący w [illegible] Bałkowa mniemają, że w Cywile Badeniów w Galicji [illegible] i Grabkowice u Brzezia Bałkami się nazywali, z tych był Lanckoroński [illegible] Bat Lanckoroński [illegible] który w wojnie Moskiewskiej [illegible] pod [illegible], Piotr Lanckoroński [illegible] Bałkowej gdzie w r 1570 [illegible] syn Walenty był [illegible] Radzki, [illegible] w r 1578 –

Jest inne Brzezie w [illegible] w Krajowach, z którego się Dolivczyskowie pisali, jako Jan Lutek z Brzezia biskup krakowski.

10547. Stanisław [illegible] wojewoda Mazowiecki i Starosta [illegible], dobr Zielin [illegible] Stefana Batorego

10548. Wojciech Baranowski Arcybiskup Gnieźnieński i Prymas za Zygmunta Augusta [illegible] onto [illegible] w Uniejowie, Łyszkowicach, Chroscinie, [illegible] Prymasów [illegible] pałac postawił, a w [illegible] gdy [illegible] [illegible] śmierć przerwała dalszą jego budowę w r 1615. (Niesiecki) Onto [illegible] w Pułtusku pod dozorem Jezuitów fundował, plebanię [illegible] Królewiecki, [illegible] Łowiczu [illegible] [illegible] obszerny swoim kosztem wywiódł. Pałac także biskupom [illegible] w Berdyczowie [illegible] a [illegible] i [illegible] Grodziec [illegible] z wielką [illegible] [illegible] Baranowskiego od Wielkiego Zamojskiego [illegible] r. 1616. a nie 1615. jak chce Niesiecki.)

10549. Maryanna [illegible] Cieśnikowska Krakowska, dziedziczka na [illegible] była [illegible] Baranowskim Wojewodą Sieradzkim [illegible] syn Stanisław kasztelan [illegible] Starostą Nowomiejskim i Przedborskim w r 1627 – 1631.

obacz pis Rusiecki 136.

10550 Michał [illegible] (pani [illegible] ob. pis [illegible] 143) Baranowski [illegible] w r 1764. ([illegible]) [illegible]

10551. Baranowscy [illegible] Baranowskich z [illegible]

10552 Michał [illegible] Baranowski w [illegible] Bareckowski h. Jasieńczyk i Stanisław z [illegible]

10553. Mościc [illegible] ([illegible]) [illegible] Wojewoda Poznański i Starosta [illegible] pod [illegible] z [illegible] 1435 [illegible] [illegible]

10554. Tomasz [illegible] Kasztelan [illegible] w r 1513 [illegible] Zapolskiej (Cod: Dipl. Vol: 1, fol: [illegible])

10555 [illegible] h. Pota [illegible] Wasztelan [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w prawie polskim lub [illegible]

czasach najwyższy był: Władysław Bartoszewski Towny Szrańtki, depozytarz ziemi Wieluńskiej na trybunał koronny w 1746. który potem wszedł Kasztelanem Wieluńskim. — Wojciech syn jego podkomorzy Wieluński w 1764–1791. przy około 1778. R. dóbr Wieluńskich.

10556. Bartkowscy są jedni h: Pregonia których Niesiecki kładzie w Województwie Bełzkiem, drudzy są h: Jastrzębiec, Paprocki ich osada w Szrańtkach, Okolski w Sandomierskiem.

10557. Który Piotr Ożarowski Kasztelan Wojnicki w ostatnim dziesięcioleciu. 18 wieku nabywszy od Adama Ponińskiego dobra Brzezie nowe w nich zakładał folwarki i osiedlał kolonie, wówczas to powstała i nowa osada Maryanów od imienia małżonki jego tak nazwana [illegible].

10558. Piotr Alkantary Ożarowski od r 1781. Kasztelan Wojnicki a 1793. Hetman W. koronny, nabywszy od Adama Ponińskiego w owym czasie dóbr Brzezie, wprowadził w nich różne ulepszenia w gruntach, kanałach, drogach i budowlach — wówczas to powstały nowe osady i folwarki a między innemi i Trzcinka [illegible].

10559. Piotr Alkantary Ożarowski przy końcu 1781. r. wszedł Kasztelanem Wojnickim a 1793 Hetmanem Wiel. Koron.

10560 Dnia 4. Marca r 1855 przeniósł się do wieczności Ś. p. Alexy Łazowski w 68. roku życia swego, w dobrach Mirogonowice w Kr. Opatowskim. W którym [illegible] zupełnie znakomity [illegible] Gorbacza, wyrzucony o nim że to był [illegible] typ dawniejszych czasów jakie coraz rzadziej napotykać się daje. Przeżył on [illegible] bez odgłosu spokojnie życie, we obywatelskiej szlacheckiej sprawie i [illegible] wszystko czytający, całkowite literaturą dobrze [illegible].

10561. Wiele dał nadziei Bartoszewicz [illegible] i [illegible] Bartoszewiczem, [illegible] [illegible] Z owych czasów [illegible] Nauka dzieje Bartoszewicza [illegible] Gyllowskiego a dawniej i Niem[illegible]

10562. [illegible] opowiadana danych autorów Jerzy albo Jan [illegible] pan możny i bogaty [illegible] w [illegible] [illegible] przeszedł [illegible] do Zakonu [illegible] [illegible] [illegible] Jeremiego [illegible] nad [illegible] (Niesiecki)

[illegible] [illegible] [illegible] Wojciechowi [illegible] 1658 [illegible] [illegible] [illegible] Janowi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] r 1680

[illegible]

10565 [illegible]

[illegible]

Gołuchowska w dobrach współdziedzicznych Garbarni. Zwłoki ich pochowane obok zwłok męża w kościele parafialnym w Mławnicy. Ze znacznej obojga małżonków [illegible] dla ... Garbacz, jeden ze znakomitych w kraju ogniska nauki i [illegible] swego czasu, prowadzonego [illegible] Łukasza [illegible] i z pomocą [illegible] przez malowniczy [illegible] na [illegible] nauk, które [illegible] dla dobra kraju był [illegible].

10566 Ksiądz Hugo Kołłątaj, filozofii i obojga praw doktor w akademii Krakowskiej wizytator, rektor i pierwszy [illegible] Referendarz Litewski, potem podkanclerzy koronny, kawaler orderów polskich Orła białego i S. Stanisława [illegible] Urodził się w [illegible] we wsi Niecisławicach 1750 r. 1 kwietnia, [illegible] [illegible] swoje [illegible] [illegible] [illegible] Smoleńskich [illegible]. [illegible] w Pińczowie, a [illegible] w Akademii Krakowskiej a następnie w Rzymie. – Obdarzony najpiękniejszymi przymiotami przyrodzenia i wykształceniem [illegible] i [illegible] zdolności, [illegible] do najwyższych w kraju [illegible] bez [illegible] tego był on [illegible] [illegible]. Obrońca [illegible] wszystkich [illegible] dobra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]. Był on jednym z najgłówniejszych [illegible] Ustawy 1791 r. [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] umarł w Warszawie 28 Lutego 1812 r. (Chciej o nim obszerny [illegible] w Wieczorach Literackich przedruk [illegible] w Nr. 339 i 340. gazety Warsz: z 1858 r.)

10567. Kazimierz Filip Obuchowicz Wojewoda Smoleński i Marszałek Koła rycerskiego w 1650–1654. Za oddanie Smoleńska Moskwie [illegible] [illegible] [illegible]. Pamiętnik po nim pozostały, który wydany z rękopismu w 1858 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] faktów [illegible] sprawy publicznych w Polsce w wieku 17.

10568. [illegible] [illegible] Obuchowicz Kasztelan Nowogródzki, żył między 1656 a 1700. Jako [illegible] Jana Kazimierza udał się z nim w r 1659 do Francyi skąd [illegible] w r 1670 [illegible] 3 lata [illegible] w 1673 [illegible] [illegible] pod Chocimiem a w r 1679 [illegible] [illegible] na Sejmie [illegible] do Grodna przez Jana III zwołany.

10569 [illegible] Obuchowicz Strażnik W X Litewskiego – [illegible] w więzieniu w Moskwie przez [illegible] 1660–1662, opisał [illegible] [illegible] wydany w 1858 przez [illegible] Michała Balińskiego.

10570. [illegible] Częstochowy i jej pamiątek przeszłości [illegible] [illegible] [illegible] z nią [illegible], który [illegible] do Częstochowy [illegible] z [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] historycznych [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible], klasztor i [illegible] S. Barbary [illegible] [illegible] [illegible] Maryawitek – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] na [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (1842) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] i [illegible]

10571. dobra Węglesyn w obw. Jeżowy: o mil 2 od m. Jędrzejowa i drogi bitej [illegible] Krakowskie – Krakowskiej: były [illegible] do wypuszczenia od 1. Jan. 59. w 12to lub 15 letnią dzierżawę. Dobrate posiadają trzy folwarki: Węglesyn, Kalina i Dąbrowka w gruntach pszenżnych klasy I i II rodzaju żytnych, ogółem około 1000 morgów, [illegible] zmowne i Łąki [illegible] [illegible] Nidy, [illegible] parafialny, młyn, gorzelnię, przepienne, [illegible] z 240 zagród w 3 dni (deputat [illegible] około 10 mor: [illegible] [illegible] dobi) [illegible] około 100 włók [illegible] obszerny z oficynami i ogrodami, ogółem [illegible] od 2400 do 3600. Rs. [illegible] [illegible] [illegible] 3 lata [illegible] [illegible] kontrakt [illegible] tej [illegible], byle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Nr. 341 gaz. Warsz. z 24 Grudn. 1858)

10572 [illegible] [illegible] dokładny niektórych [illegible] [illegible] do zamianowy od 1. Jan. 1859 [illegible] Julian Bartoszewicz w Bibliotece Warszawy

10573. we wsi Starczynowie do [illegible] [illegible] nad [illegible] [illegible] pod (1858) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible]

10574. dobra ziemskie Pogonlec [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Warszawa [illegible] Warszawskiego – Piotrkowskiego [illegible] [illegible] [illegible] składające się z pięciu folwarków oraz [illegible] nych, Strachów, [illegible] i [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], Julijanów, Ba-senów i Pałki, zawierające [illegible] przestrzeni włók 157. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lasu włók 60. Znajduje się w dobrach tych gorzelnia, 4 karczmy, oraz papiernia, młyn i [illegible] na rzece [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w domu przy ulicy Nowy Świat Nr. 24 (Numer [illegible] [illegible])

Wś. Pogonlec w parafii [illegible] dym: 20. lud: 200. [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Wś. Strachów [illegible] [illegible] [illegible] 1823 [illegible] 25950. Gazety Warsz: Nr. 338. d. 21. Grudnia 1858.

10575. dobra [illegible] w P. [illegible] od m. Jędrzejowa o 1½ mili, a od m. [illegible] o mil 2 odległe, mające rozległości 840 morg: mag: [illegible] gruntów folwarcznych pod orną 350. w połowie [illegible], w połowie żytnich, łąk [illegible] około 200. [illegible] mor: 50. pastwisk mor: 90. – W [illegible] [illegible] pod (1858) 18tu [illegible] 3 [illegible] i [illegible] [illegible] w 3 dni w tygodniu [illegible] ciągłej [illegible] 8. [illegible] [illegible] – Budynki dworskie [illegible] wszystkie [illegible] w stanie dobrym – [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Nr: 338. Gazety Warsz: d: 21 grudn. 1858.

10576. dobra Peterysha [illegible] Wymysłów i Albrychtow w [illegible] [illegible] [illegible] Krakowa [illegible] [illegible] od Wisły 1½ mili, od Krakowa [illegible] mil: w porządnej glebie z gorzelnią i browarem piwnym, mające ogólnej rozległości 1691. morgów z których 359. mor: lasu (201) (101) mor. [illegible] gruntów plebańskich, a 240 mor: chłopskich, były do sprzedania lub [illegible] [illegible] [illegible] jak dobra Peterysha położone, w porządnej glebie [illegible] [illegible] [illegible] 1185 mor. z których 418. mor: lasu a 127 mor: chłopskich gruntów, [illegible] 1858. r. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] razem z dobrami Peterysha [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Peterysharh przez [illegible] Nr. 338 Gazety Warsz: z 21. Grud: 1858. obacz Art: 10337.

10577 [illegible] [illegible] Ref. W. [illegible]: [illegible] [illegible] w całej Litwie i Koronie [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Correspondent [illegible] [illegible] [illegible] 1858.

112

1578. Nabywca dóbr Krzeszowice pod Krakowem ~~jest Artur~~ stanowiących część znakomitej [illegible] hrabiów Zamoyskich, ~~[illegible]~~ kwidami zapisane z historyi epoki, Sołtyk, tylko przedostatni [illegible] wł. (w 1858–1859) hrabia Adam Potocki, bardzo chlubnie znany w całej Polsce [illegible] nauk, usiłował i szczerych a ważnych prac podjętych ku dźwignieniu tak przemysłu jako i rolnictwa krajowego.

1579. Dla nadania poparcia rolnictwu krajowemu przez wykształcenie praktyczno-naukowe ekonomów, włodarzy, oborowych i niższych officyalistów, oprócz dotychczasowej Szkoły Wyższej w Marymoncie, postanowiono w r. 1858 urządzić pięć nowych szkół wiejskich po prowincyach. Szkoły te uposażone w odpowiedni obszar gruntu, powierzone kierownikom znanych i doświadczonych, ~~[illegible]~~ wielkiej przyniosą pomoc rolnictwu. Obecnie ~~[illegible]~~ (1858) dwie lokalności: gospodarstwo folwarku Św. Ducha pod miastem Radomskiem w G. Warszaw. a Niegłosy pod m. Pabianicami, z zabudowaniami i zasiewami grunty na wła[sność] Rządu i Kuryi Naukowej, i w nich szkoły wiejskie ~~[illegible]~~ w r. 1859 otwarte zostały.

1580. S. p. Karol Fiorentini, Obywatel i kupiec [illegible], zapisał w r. 1858 (w testamencie) Warszawskiej Szkole [illegible] sztuk pięknych galeryę obrazów. Galeryja ta, owoc starań, kosztów i [illegible] szczególniej zbieracza, człowieka wysokiego gustu, liczy przeszło 200 sztuk obrazów, między któremi jest kilkadziesiąt takich, którychby w każdej galeryi chlubne miejsce [illegible] [illegible].

1581. Cukrownia w Hermanowie odradzona z pożogi w pełnym jest biegu (w końcu 1858).

1582. Cukrownia w Kijanach na wielką urządzona skalę (w 1858), że przed samem wypełnieniem buraków runęła w perzynę, żadną miarą dźwignąć się na czas być nie mogła, chociaż właściciel jej bardzo zasobny kapitalista miałby z czego. Ukończono tak znaczny obszar zasianego burakami (zasiany też obszerny) pola, który [illegible] zapadłszy [illegible] kurant plantatorom za buraki. Nadzieja fabryczna w głównej części przypisaną, gronem [illegible].
~~[illegible] wszak prostota a spalonych apparatów, ~~ ~~[illegible] [illegible] godzien wspomnienia, że było już 1858 [illegible] takich cukrowni, które [illegible] i możliwość.~~ (z Gazety Warsz. Nr. 345.)

1583. W X. 1858 spaliła się w Żyrardowie wszystkie niemal zapasowe [illegible] [illegible] [illegible] kosztownej gmach ze sklepieniami [illegible] tylko zapały [illegible]. Nieodżałowana to szkoda tej fabryki. [illegible] Wiadomo, który [illegible] Mniewskiem, p. p. Hielle i Dittrich [illegible] [illegible] a który wyrobu z [illegible] [illegible] dostarczało skarbowi [illegible] (z Gazety Warsz. Nr. 345 z 1858.) Mniemany (znów redaktor Gazety) że [illegible] Polska, bardzo w życiu tej fabryki interesowany, dopomoże całą mocą urządzenia się temu przyjaznemu zakładowi.

1584. Budowa się nasza droga żelazna z Ząbkowic do Katowic, tylko [illegible] w lutym r. 1858 [illegible] już [illegible] węgle kamienne z Dąbrowy [illegible] Warszawa [illegible] ogromne składy utworzono tuż przy głównej stacyi [illegible] [illegible] (z Gazety Warsz. Nr. 345 z 1858.)

1585. [illegible] żelazna z Łowicza do Bydgoszczy, jeszcze [illegible] [illegible] [illegible], że postanowiono [illegible] [illegible] [illegible] pójść [illegible]. Wiele [illegible] znowu a [illegible] [illegible] [illegible] a kosztem Towarzystwa [illegible] [illegible].

1586. Projekt stałego Mostu na Wiśle pod Warszawą, który [illegible] [illegible] Zjazdu dzisiejszego, w pierwsze [illegible] [illegible] [illegible].

Budowanym będzie według planów Jenerał-Majora Kierbedzia. Badania położenia rzeki już rozpoczęły się na całej linii mostu, który budowany będzie jazdy zwyczajnej, ale w takich rozmiarach, że i kolej żelazna do lokomotyw da się na nim urządzić. Opierać się on będzie na słupach z betonu i drobnych kamieni, na pięćdziesiąt kilka stóp w grunt zagłębionych, a to cylindrami żelaznymi wypełnionemi do takiej głębokości za pomocą pomp pneumatycznych. Otworów m[illegible] będzie 6. po 248. stóp każdy, a że ich będzie równo z poziomem dzisiejszym, przeto łatwo przepływać pod nim będą nawet statki. Izbice żelazne, także silnie w grunt zapuszczone bronić mają filary od lodów. Pokład mostowy ma mieć 34 stopy szerokości, a chodniki dla pieszych, na 7 stóp szerokie, spoj-wać się będą zewnątrz pokładu do jazdy. Po obu stronach mostu brzegi silnie zostaną obwarowane a na Pradze zjazd z mostu ciągnąć się aż do samego punktu gdzie stanąć ma główna stacya drogi żelaznej St. Petersbursko-Warszawskiej. Między głównemi stacyami kolei tej i Warszawsko-Wiedeńskiej poprowadzoną zostanie droga żelazna konna, do przewozu osób jak towarów. Most ten ma stanąć w ciągu czterech lat (z wykończeniem r 1862) a koszta całej budowy wyniosą przeszło pół trzecia miliona rubli srebrem.

10587. Konstanty Świdziński dobra (Gazety Warsz: Nr: 345 z 1858 r.) swoje Sulgostowskie, do miliona Złp. wartujące zapisał p. Margrabiemu Wielopolskiemu, z obowiązkiem założenia stosownego domu w Warszawie i pomieszczenia w nim bogatych zbiorów, narodowych pamiątek i biblioteki dla publicznego użytku, zebranych przez ś.p. Wac: Świdzińskiego, w tym szlachetnym celu, na zgromadzenie [illegible]; a do Ordynacyi Wielopolskich w tej myśli je przekazał, że dopatrzył w zamożnym spadkobiercy swoim uzyskanie niechybnego swej myśli dopełnienia. Jeszcze za życia w roku 1858 nieboszczyk uczyniony najmniejszy krok do [illegible] wolnej woli i warunku spadkodawcy swego a jakkolwiek obdarowany

10588 W końcu roku 1858 w miejsce usuniętej stacyi pocztowej w Niedrzwicy na trakcie między Lublinem i Kraśnikiem, zaprowadzono stacyę pocztową w wsi Bełżycach; skutkiem czego tego, trakt pocztowy z Lublina do Kraśnika który idzie przez Niedrzwicę i Kraśnik, skierowany został na Bełżyce i Urzędów

10589. Michał Kleofas książę z Twerska Ogiński ostatni Podskarbi W. Ks. Litew. urodził się 1765 – umarł 1833. Utworzył to był niepospolity i bardzo światły

10590. Marcin Odlanicki Poczobut, astronom i rektor Akademii Wileńskiej urodził się r 1725. – umarł r 1810.

10591. Karol hr. Brzostowski dobra swoje Sztabin z przybyłymi gruntami, włączył przez nabycie zapisał na rzecz gminy włościan i robotników, ustanowił dożywotniego ich administratora w osobie P. Gerszofa, przyjaciela swego z lat młodych, a potem mianowania następcy

10592. Dymisyonowany Jenerał Lejtnant Zygmunt Kuronatowski były członek Rady adm. nadzwyczajnej, Senator i Kawaler Orderów [illegible] umarł w r 1858 w 83 roku życia. Opis [illegible] Malowniczym na karcie 263 przy jego herbie.

10593. Kawaler hr. Krasiński Jenerał Jazdy, Członek Rady Stanu i Rady Administracyjnej [illegible] umarł 24 listopada r 1858 w 79 r życia (Opisany w Malowniczym [illegible] na k. 263

0594. Putkowski Zenon, szanowany powszechnie umarł † 1858

0595. Michał Okólski pułkownik umarł w 1858

0596. Józef Godlewski z Garbowa, którego zasługi długo pamiętne będą młodemu [illegible] pokoleniu, rolnik, filozof i obywatel umarł † 1858.

0597. Stanisław Jachowicz, przyjaciel i [illegible] nauczyciel dziatek.

0598. Alfons [illegible] zacny profesor Charkowskiego Uniwersytetu umarł w 1858

0599. [illegible] Józef Mężewicz, wymowny kaznodzieja i pisarz umarł † 1858

0600. Apolinary Zagórski, autor gawęd naukowych, wielkich [illegible] pracowity pisarz umarł 1858.

0601. Mirkowski Józef wytrawny [illegible] i znawca ojczystych rzeczy i mąż [illegible]

0602. Doktor Baldauf najstarszy podobno a przedtem jeszcze [illegible] † 1858 powszechnie szanowany od wszystkich doktorów umarł w 1858 w 82 roku życia.

0603. Józef Komorowski, artysta dramatyczny, wysokiego polotu, którego [illegible] dotąd na scenie naszej [illegible] dotkliwie – przeniósł w 1858 na tamten świat za bratem [illegible]

0604. [illegible] Pauliny Krakowie co od lat kilkunastu (przed 1858) [illegible] w 20 roku życia.

0605. [illegible] czystkowy Selach. Strubiny w [illegible] Stolicy składał się między [illegible] części czyli pojedynczych posiadłości [illegible] od A do [illegible] w [illegible] z których części D.E.G.F.H należą [illegible] do dóbr Dalanowskich (ale [illegible]) podobno części prawdziwe [illegible] trzy gruntów a jedną część Antoni Strubicki [illegible] Marcikowie Strubiny

0606. Część Michowca lit. B [illegible] w kupnie [illegible] między Rad. Jarowski – właściciel dóbr Dalanowskich

0607. Na cmentarzu grzebalnym we wsi Dumnowie wystawiona została w 1858 kosztem parafian a szczególnie staraniem i gorliwością [illegible] Nowa [illegible] obszerna i ozdobna [illegible] mur.

0608. Dobra Pranowice w okr.: Brzezińskim – mają rozległości mor. 1159 prz. 272. [illegible] 1857 [illegible] o odzyskanie od dóbr przyległych lasu mor. 532. – Miały być przez subhastację w r. 1859 sprzedane (8 lutego) Licytacja [illegible] Rs. 18000.

0609. Bełchów w historyi [illegible] [illegible] się o tym [illegible] Obywatelski [illegible] i pod [illegible] panowaniem Stanisława i Augusta nie chcąc [illegible] płodów jednych tych [illegible] odmawiać, [illegible] w [illegible] długich i [illegible] rodzinnego [illegible] tylko przy [illegible] urzędowania, do których go [illegible] obrany już na Trybunałach, już na Sejmikach jako [illegible] Rada prawny, [illegible] i [illegible] dobra dla krajowych [illegible] [illegible] już na [illegible] i [illegible] w [illegible] [illegible] przemagała nad familią, nad [illegible]

[illegible] wywrą [illegible] z [illegible] [illegible]

a (co jest rzadsza) nawet nad niepodobności, oddawał wszystkie swoje wpływ [illegible] się do broni, i użył całej fortuny swojej na utrzymanie wojsk skonfederowanych. Opierał się stale tym, co w tych swoich zamiarach pozwalali [illegible] aż do chęci oddania po drugi raz korony królowi Augustowi. A zawsze [illegible] wzgledem [illegible] króla, nie miał nic innego na [illegible], jak tylko wolność i pokój swojej ojczyzny. — Skoro spokojność w kraju przywrócona została [illegible] wolności. [illegible] konfederacyi i Sejmu, z orszakiem znamienitych [illegible] prezentował się Królowi mówiąc: Stawamy przed W. K. Mością [illegible] nie spóźniając na dłużej [illegible], bo nie żebrać ale [illegible] nie [illegible] — Bodajbyś W. K. M. mógł żyć w długie lata, i [illegible] nad nami [illegible]. — Potem [illegible] aby na [illegible] zapewnił [illegible] życie prostego Obywatela.

10610. Pod Sokolnikami w Pow: [illegible] przy trakcie [illegible] Brzeziny [illegible] [illegible] okopy [illegible] Szwedzkich [illegible]. — Takież mają być pod Grodkiem w [illegible] i [illegible] — [illegible] w 1859 do [illegible] brata (Ludwika Franciszka) [illegible] dawniej [illegible].

10611. [illegible] z [illegible] Obywatel [illegible] córkę b. Jenerała Czarnomskiego [illegible]

10612. Włodzimierz de Broel-Plater [illegible] znany dziwno [illegible] zbiorów, pamiątków i [illegible] poświęcając dla dobra ogółu. — Żył on [illegible] [illegible] (1858) [illegible] majątkiem w Mniszkach [illegible] nie mając opieki, dla [illegible] krajów [illegible]. W r. 1858. [illegible] Plater ogłosił Bibliotekę Warszawską zbiór pamiętników historycznych których wyszło 4. tomy.

10613. Jan Dekert biskup Halikarnaski, [illegible] suffragan Warszawski, jest synem znakomitego niegdy Prezydenta M. Warszawy. Urodził się [illegible] 1791. w r. 1825. przyjął sukienkę duchowną. Był [illegible] Dziekanem [illegible] w rzeczy Instytutów [illegible] [illegible] projekt [illegible] oraz [illegible] na Instytucie [illegible] Warszawa [illegible]

10614. [illegible] wychowaniec Gimnazyum realnego Warszawskiego w [illegible] naukowy naturalista i podróżnik po Afryce a obecnie (1859) professor przy Uniwersytecie Petersburgskim.

10615 Część [illegible] przezwanej dawniej była w [illegible] biskupów [illegible], który nie tylko w [illegible], jako stolicy dyecezyi, lecz i w innych miastach [illegible] i [illegible] i [illegible] swoich [illegible] rozmaitych [illegible] krajowych, jak to jako [illegible], już jako [illegible] już [illegible] rolnikowi, a wspólnie nadawali swe przywileje na [illegible]. [illegible] rolnicy [illegible] od [illegible] władzy [illegible] lub gruntów.

10616 [illegible] pod miastem Brokiem w [illegible] [illegible] Brok [illegible] Gabryela [illegible] Nadany był [illegible] opatowi [illegible] w [illegible] i stąd [illegible] Opatowizna. [illegible] [illegible] PP. Benedyktynek [illegible] [illegible] (1859) [illegible] [illegible] 40 [illegible] (z [illegible] Ostrołęcki)

114

10617. W Broku była kiedyś rezydencya biskupia, gdzie Krzysztof Hilary Szembek urodził się i [illegible] zamek [illegible] [illegible], dziś w niej [illegible] i [illegible] [illegible] (1859) kościół tutejszy pod wezwaniem S. Andrzeja, jest znaczny, [illegible] piękny, obszerny, i wspaniały kollegiaty pułtuskiej, do której jednak należące [illegible] pod formą sklepienia [illegible] wnętrza [illegible] niżej stoi pod [illegible] [illegible] tron biskupi, [illegible] [illegible] [illegible] Kadłubek [illegible] stalle kanonickie oraz pod baldachimem [illegible] [illegible] Ewangelii wiszą na ścianach obrazy świętych biskupów i [illegible] [illegible] i t. d. —

Podziemie miasta [illegible] pod [illegible] bo przy zbiegu trzech Gubernii: Płockiej, Lubelskiej i Augustowskiej, nad rz. Bugiem, w odległości ośmiu wiorst od [illegible] się stacyi kolei żelaznej Petersburgsko-Warszawskiej Małkinia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do roku [illegible] są ożywione, a najbardziej w grudniu [illegible] w S. Łucy —

Handel jest prawie wszystkie w naszym kraju, wyłącznie zostaje w ręku żydów, [illegible] [illegible] handel zbożem i drzewem prywatnych. Ten handel i [illegible] na [illegible] [illegible] zarobek [illegible] [illegible] —

W północnej stronie Brok założony został przez Niedźwiedzkiego Rolbieckiego [illegible] [illegible] rolniczych i rzemieślniczych [illegible] [illegible] z drzewa, która [illegible] [illegible] narzędzi i [illegible] [illegible] przyjęcia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — Korrespondencya Gazety Codziennej No 20. z 1859. z pt. Ostrołęka [illegible]

10618. Wieś Małkinia i stacya przy kolei żelaznej Petersburgsko-Warszawskiej o wiorst 8 od m. Broku. — Muszuli tu dawniej [illegible] [illegible] Małkinia po litewsku [illegible] drewniane, od wyrazu Małka, co znaczy drewno.

10619. Zaręby o 2 mile od Broku, wieś kościelna gdzie jest klasztor OO. Reformatów z kościołem przez s. p. Zaręba dziedzica dóbr Kiernary i Zaręby, przed laty 80. (pisano 1859) fundowany, a w r. 1856 kosztem dziedzica [illegible] [illegible]

10620. Wieś [illegible] kościelna Jasienica pomiędzy Zarębami a Ostrowią z kościołem [illegible] przez proboszcza Jana Mossewalda [illegible] [illegible] 1858. [illegible] [illegible]

10621. Złotoria [illegible] pod względem przemysłowym w pierwszych w kraju [illegible] [illegible] obywatel [illegible], [illegible] się w [illegible] [illegible] co postępowe. Gdyby [illegible] [illegible] nad [illegible] (mówi autor [illegible] z [illegible] agronomiczny artykuł [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] położeniu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nawet w [illegible], a stąd [illegible] [illegible] na przyszłość, [illegible] [illegible] [illegible] zupełnie sprawa połączenia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] szkole.

10622. Złotoria wielkie dobra składające się z 3 wsi: 1o. Złotoria wielka, 2o. Mała Złotoria i 3. [illegible] razem zajmują przestrzeń około 3500 morgów. Grunt w połowie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gliniasty, zawierający [illegible] [illegible] 20. [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible], tak i [illegible] [illegible] [illegible] — Gospodarstwo [illegible] które [illegible] [illegible] 1855–1859 [illegible] do pierwszych wzorowych gospodarstw z tej strony [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gospodarstwa.

10623. Dobra Cekow [illegible] W. [illegible] 1850 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gospodarstwa.

10624. [illegible] ks. Plater, kanonik Kollegiaty Łowickiej, proboszcz w Łodzi, [illegible] [illegible] na Biskupa [illegible]

10625. [illegible] Przasnyszu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 20 Lipca 1859 [illegible] stadna do której [illegible] bywają ogiery z zakładu stada rządowego

10626. Alexander Chodźko, [illegible] profesor Literatury Słowiańskiej w Kollegium Francuskim w Paryżu, 1858 wydał [illegible] Legendy Słowiańskie [illegible] śrdnich [illegible] które najpiękniej [illegible] ustne imie

10627. Fr: Ks: Baldauf [illegible] 83 [illegible] [illegible], nie urodzeniem, lecz zasługą [illegible] stał się ziomkiem naszym. Przed końcem zeszłego stulecia wszedł do Legijonów Polskich i odtąd bratnich szeregów był nieodstępnym towarzyszem. Jako Sztab-lekarz odbył [illegible] kampanije we Włoszech. W Hiszpanii przez 4 lata następne, a wkrótce kampanije r. 181[illegible] w Niemczech 1813 i we Francyi 1814. Przez lat zatem 10 ciągłej wojny, był czynnym w 20 walnych bitwach. Zostawał w oblężeniu Mantuy, znajdował się przy powstaniu w Kalabryi, przy wzięciu Królestwa Neapolitańskiego, przy oblężeniu i braniu [illegible] Każda epoka [illegible] wypadków krajowych zamieszcza dla potomnych jego chlubne świadectwo sumiennie wypełnionych czynów ludzkości. Napoleon I. ozdobił go krzyżem Legii honorowej z pensyą dożywotnią 500 fr. Krzyż Kawalerski Polski przybył w r. 1813. Błogosławionej pamięci Cesarz Alexander I. udarował go krzyżem orderu S. Włodzimierza 4 kl: za gorliwość w służbie w r. 1819. Wiekopomnej pamięci Cesarz Mikołaj, Orderem Stanisława 2 klasy w r. 1830 i nakoniec ponowionym [illegible] służby z lat 30. Pomyślnie [illegible] służby wojskowej, jeszcze lat 28. oddawał się usłudze ludzkości. Towarzystwo Lekarskie wyprawiło mu w r. [illegible] 1856 jubileusz, więcej jak 50 letniej [illegible] lekarskiej.

10628. Dobra Grzdów w okr: i pow: Rawskim od M: Warszawy o mil 7 czyli 49 wiorst odległe sprzedane będą przez publiczną licytacyą w dniu 24 kwiet. 6 Maja r. 1859 o godzinie 4 po południu w Trybunale Cywilnym w Warszawie w Wydziale III. Licytacya zacznie się od sumy rs: 12000 czyli Zł. 80,000 wadium wynosi Rubli 2000. Warunki licytacyi przejrzeć można w kancellaryi prezesa Trybunału Wydziału III.

10629. W środku lata 1331. [Krzyżacy] wtargnęli do ziemiu Polskich, [illegible] Brześć Kujawski, a znaczne przygotowując siły zbrojnych zamiar stąd [illegible] swego udzielić na Pyzdry, gdzie Kazimierz schronić się spodziewano. Królewicz zaś wprowadził do[illegible] [illegible] wcześnie, ten gród został zniszczony. Obciążeni zdobyczami i łupem wracali do Torunia, ale wtargnęli powtórnie do Polski, spalili Łęczycę i Sieradz, złupili okropnie Gniezno i stanęli pod Kaliszem obozem, [illegible] księcia Jana Czeskiego, który im przyrzekł że się z nimi pod tem miastem połączy. Tymczasem [illegible] Łokietek zebrał wojska i spieszył [illegible] [illegible] ciągle [illegible]. Teraz cofnęli się Krzyżacy ku Radziejowu i [illegible] [illegible]. [illegible] stanął pod wsią Płowcami, gdy komandor Chełmiński [illegible] pod Brześć Kujawski aby go dobywać. Przyszło do spotkania pod Płowcami rano 27. Września 1331. Bitwa [illegible] godzin i skończyła się najzupełniejszą klęską Krzyżaków. Sam Marszałek zakonu, wraz z wielu innymi [illegible] aż do niewoli. [illegible] nadbiegł drugi oddział Krzyżaków i odwrócił bitwę ze znużonym i osłabionym wtenczas wojskiem Króla, a w tem drugiem spotkaniu [illegible] [illegible] swego [illegible], tak więc zwycięstwo pod Płowcami nie przyniosło [illegible] [illegible] owocow, bo Krzyżacy pod koniec r. 1331. po raz trzeci [illegible] [illegible] i złupili, a w następnym roku 1332 opanowali całą tę ziemię i przyłączyli ją do ziemiow swoich.

10630. Dom Połockich możny, liczny utrzymywał się zawsze świetnie przez przymioty [illegible] narodu i przez powagę wielkich dostojeństw któremi był okryty. Za Augusta III [illegible] [illegible], sprzeciwiali się wszelkim [illegible], a uważając wolność za najpierwsze dobro, [illegible] [illegible] ten szczerze władzy królewskiej.

10631. Dom [illegible] Czartoryskich pod gałęzią domu Jagiellonów, który niegdyś posiadał W. X. Litewskie, a potem na tron Polski wstąpił. [illegible] [illegible] [illegible] nazywanemu gorliwemu w Rzeczpospolitej, nie wiele posiadał z dóbr [illegible] i wspaniałe [illegible] w tej rodzinie która nie dawała [illegible] obiecującej twórczej [illegible].

0632 Poniatowski [illegible] [illegible] zwiczę rodu, którem przyrodzenie [illegible] offiar [illegible] darów. Ojciec tego (według Rulhiera) syn z nieprawego łoża Hrabiego Sapiehy, był tylko ekonomem w jednej wsi [illegible] dostał domu [illegible]. [illegible] Sapie[illegible] [illegible] byli [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] i [illegible] [illegible] przeszedłszy na stronę Karola XII [illegible] do niego w swoich interesach Poniatowskiego. W czasie tej negocyacyi podobał się Karolowi XII. [illegible] [illegible] Sapiehów przykład do tej Monarchy.

0633. Xiążę August Czartoryski, Wojewoda Ruski, po ożenieniu swojem a bogatą wdową, zachowywał wśród [illegible] majątku i okazałości Monarchy, najpiękniejsze gospodarstwo i oszczędność. Sam on [illegible] nad rządami dóbr swoich. Czyste to gospodarstwo [illegible] [illegible] [illegible] jego fortunę, której [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] zamysłów, a mądrość, cnota i honor [illegible] był [illegible] [illegible] swoje [illegible] nie [illegible] [illegible] [illegible] stronników. [illegible] nad [illegible] Nie można że [illegible] [illegible] [illegible] polskiej były [illegible] [illegible]. [illegible] partyja [illegible] [illegible] do tronu, lecz on [illegible] [illegible] [illegible] tego nie [illegible] [illegible] tego [illegible] i [illegible] jego na tron, powinno by[illegible] [illegible] [illegible] nie [illegible] własnego. (z Rulhiera)

0634 Brat tego Xiążę Michał Czartoryski Wielki Kanclerz Litewski [illegible] polityk i statysta.

0635 Hetman Wielki Branicki był za Augusta III człowiekiem [illegible] [illegible] w Polsce. Daleki od fakcyi, odrzucił on z [illegible] swego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Hetman W. Bran. zachował w późnej starości ożywioność ciała i [illegible] [illegible] przymioty [illegible] przyłożyły się do [illegible] mu [illegible] [illegible]. I. [illegible] [illegible] i statura były [illegible] jego charakteru, [illegible] [illegible] honor [illegible] [illegible] nie [illegible] [illegible]. II Miał w małżeństwie Córkę Poniatowskiego młodą i piękną kobietę i był ostatnim z rodu swojego, a w późnej starości nie miał innych [illegible] [illegible] dobrych [illegible] którzy go [illegible] [illegible]. Potoczne włości jego w [illegible] [illegible] Białymstoku [illegible] [illegible] [illegible] tem [illegible] stolicy. Pałac jego (według Rulhiera) był najpiękniejszym [illegible] jako [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Europejskim [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] przez Architektów [illegible], i oddział wojska, [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible]. W tymże [illegible] Białostockim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] wśród [illegible] i [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] tej miłość dobra publicznego [illegible] wielkich [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

0636. Mokronowski wdawał się [illegible] w wojsku Francuskiem a potem zostawał przy [illegible] hetmanie Branickim w [illegible] drugiej ćwierci 18° wieku. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] podpisać akt Konfederacyi w Grodnie (około [illegible] 1756) Mokronowski [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Francyi pod [illegible] [illegible] [illegible] był [illegible] [illegible] między nimi [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible], a hetman Branicki [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nowy pod francuskim królem Broglie.

0637. [illegible] w dniu 22 Listopada w 1754 w [illegible] Garbantem pod Opatowcem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w 6. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] po sobie [illegible] [illegible] w wszystkich [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] J. G. [illegible] się r. 1798. w Sandeckiem w Galicyi, a [illegible] Leopolis in 6. [illegible] [illegible] w kwatermistrzostwie [illegible] [illegible] pol: [illegible] nauki w Wiedniu, [illegible] [illegible] lat 10. i przy wrodzonej zdolności [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w r. 1817 do [illegible] [illegible] na Uniwersytet i w r. 1819. [illegible] [illegible] egzamin na [illegible] prawa. [illegible]

jednak tak w Wiedniu jak i Warszawie (a następnie i gruntował w Niemczech) oddawał się studyom filozoficznym. w r. 1822 objął katedrę filozofii w Uniwersytecie Wileńskim. Głęboka znajomość przedmiotu, rzadki dar wymowy, wdzięk i mór wykładu, zjęły na prelekcye jego tłumy słuchaczów. Atoli wypadki usunęły go z Wilna. Za powrotem do Królestwa, osiadł pomiędzy naszymi w Garbowie, poślubiwszy bratową Magdalenę z Godlewskich i tu wyprowadził gospodarstwo wzorowe w 10 dni po zgonie chwalebnego męża, umarła i jego małżonka nie mogąc przeżyć tak wielkiej straty. Zwłoki ich obojga pochowane w kościele parafialnym w Niemcach. Zostawił kilka pism filozoficznych po niemiecku.
10638. Leopold Godlewski brat starszy Józefa filozofii publicznej profesor wielki w kwatermistrzostwie b. Wojska Polskiego wysłany w charakterze stypendyusza wydanego w akademii Inżynierów w Wiedniu.
10639. Łuszków gmina w której jest komora i urzędowa [illegible] tamże stała w Królestwie dla bydła wprowadzanego do kraju, odgraniczona [illegible] rzeką Bugiem od miasteczka Uściługa w Cesarstwie Ross.

(10639) folwark bezpośrednio Jarosławiec o 3/4 mili od m. Zamościa i drogi bitej Warszawsko-Lwowskiej, mil 2 od m. Komorowa, w okolicy Hrabia sięgaj w głębie poziomy pokłady oleistej przestrzeni w gruntach ornych, [illegible] ogrodach i pod zabudowaniami morgów 625. prętów 172 około [illegible] około 321 należy do dóbr ordynacyi Zamoyskiej i był w 1859 do wydzierżawienia od 24 w Lipcu 1859.
10640. [illegible] mąż który rzucił się w literaturze i w życiu obywatelskim. ~~[illegible]~~ stanowisko
10641. Dobra Częstocickie inaczej Ostrowieckiemi zwane należały w końcu zeszłego stulecia do rodziny Dobrzańskich — ~~[illegible]~~ miała tu [illegible] huty żelazne które z rozmiarem przedsiębiorstw prowadzone były. Przy rozwinięciu w tych okolicach przez Bank Polski górnictwa rządowego i dobra Częstocickie zwane Ostrowieckie przeszły na własność ~~[illegible]~~ bankową. (ob. Ostrowiec)
10642. Klimkiewiczów osada fabryczna pod zakładami w drugiej wiorście od miasta Ostrowca w P. Opatowskim Gub. Radomskiej tak nazwana ~~[illegible]~~ na pamiątkę architekta ówczesnego budowniczego Klimkiewicza. ~~[illegible]~~ Osada ta stanęła w r. 1837 jednocześnie z przejęciem dóbr Ostrowieckich na własność Banku Polskiego. Dwa wielkie piece, których machinerya dmuchowa gichtowa porusza woda kanałem o podnoszeniu wysoko sprowadzona, i inne gmachy pomocnicze.
10643. Łukasyn fryszerka należąca do dóbr Ostrowieckich tak nazwana od imienia przez Łukasza Dobrzańskiego podpułkownika Artyleryi b. wojsk polskich właściciela tych dóbr w pierwszej ćwierci bieżącego stulecia, który wiele się przyczynił do polepszenia stanu tych fabryk.
10644. Kawiniec wielki piec do przetapiania rud żelaznych pod m. Ostrowcem, do tego majątku należący, własność niegdyś rodziny Dobrzańskich dziś Banku Polskiego.
10645. Irena osada należąca do dóbr bankowych leżąca o mil 7 od Ostrowca poczem dotąd przerabia się w wielkich piecach Ostrowieckich Klimkiewiczowskich węgiel i gdzie [illegible] najwięcej na [illegible] najwięcej w kraju poszukiwane.
10646. Najbliższa osada Częstocice gdzie Ostrowca miasteczko, także do Banku polskiego należąca pod Szewna. Na gruntach tej wsi między się dawniej kopalnia rudy żelaznej [illegible] i Józefem [illegible] które wyrabia się dzisiaj najsmaczniej [illegible] pod nazwaniem Ostrowieckie 3) Tu znajduje się piękny kościół [illegible]

116

[illegible]ranty[illegible] zbudowany — według podań i akt miejscowych zaczął już w XV. wieku, ale [illegible] protest przez Szwedów zniszczony, nadal [illegible] w pierwszej połowie 18° wieku na nowo [illegible] podźwignięty kościół. —

10647. Mitków wieś [illegible] przy drodze od Ostrowca do Opatowa [illegible] — Sprawiedliwie dano jej to imię bo leży w rozkosznem położeniu wśród modrzewiowego gaju — w głębiach urodzajny — Nawet posiada bogate pokłady rudy żela-

10648. [illegible] wszystko powszechny; wszakże otworzone tu kopalnie obecne (1858) być by winny w rękach Dziewiczów (1858)

Rzuchów wieś graniczy z Mitkowem równie jak pomiędzy rodziny Dzwonów (1858) borów [illegible] (1858) bogato jest w pokłady mineralne wyposażone oprócz glinki ogniotrwałej która [illegible] [illegible] [illegible] w rodzinie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od 27 do 35 [illegible] [illegible] [illegible] nie [illegible] [illegible] do zakładów [illegible] w Klimkiewiczowie.

0649. Okolice Ostrowca i Chmielowa a w ogólności cały pas od Kunowa aż do Grocholic i Ćmielowa hojnie są uposażone pod względem mineralnym w [illegible] [illegible] [illegible]. —

0650. Pomiędzy Rzuchowem a Chwałą, leży wśród rozkosznych wzgórzów wieś Gromadzice zarówno gospodarstwem rolnym i przemysłowem odznaczająca się. Już przed 30 laty (r. około 1829) założona fabryka wyrobów z glinki ogniotrwałej [illegible] Wysocki [illegible] [illegible] od wszystkich razem [illegible] [illegible] [illegible] Będzieński [illegible] [illegible]. Piękne i trwałe [illegible] zakłady wychodzące, w krótkim czasie [illegible] odległ. natury. Obecny (1858) [illegible] nadal [illegible] [illegible], niewiadomo czy istnieje tej fabryki nadal [illegible] [illegible].

0651. Nie można tu pominąć zakładów w Chmielowie i Bodzechowie [illegible] [illegible] się. Że ostatnie włości w posiadaniu rodziny Nothowskich (w 1858) [illegible] w ciągu lat kilkunastu znakomitego rozwoju pod względem przemysłowym [illegible]. W tym bowiem okresie wzniesiono tu prócz wielkiego pieca, pudlem walcownię do produkcyi na większą skalę żelaza.

0652. Folwark bezpańszczyźniany Jarosławiec w dobr ordynacyi Zamojskiej milę od m. Zamościa i drogi bitej Warszawsko-Lwowskiej, mil 2 od miasta [illegible] w okolicy Hrubieszowa w glebie pszennej położony, obejmuje prze[illegible] w gruntach ornych, łąkach, ogrodach i pod zabudowaniami morgów 1625. [illegible] 170 [illegible] około 321. [illegible] w r. 1859 do wydzierżawienia nakład 24

1065[illegible] dobra Jankowice [illegible] przyległości Łabiej Woli, Marynki i Górnej Woli. Około 61 [illegible] z gruntami ustalonemi dostateczny [illegible] [illegible] [illegible] obfitujące w łąki i [illegible] pastwiska, położone w bliskości [illegible] drogi Warszawsko-Krakowskiej, od miasta Radomia o wiorst 14 [illegible] w 1859 (3 [illegible] Marca) do sprzedania w Trybunale Radomskim — [illegible] [illegible] [illegible] 41285. [illegible] 80.

1065[illegible] [illegible] Sałtowo w [illegible] Lubelskiem będących własnością A. Hirschmann [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od 5 Junia 1859. [illegible]

0655. dobra Stara Łomnica [illegible] Zawady, o wiorst 3½ od m. Łomży, mające rozległości około [illegible] 80 (dziesięcin 1220) wraz z oberżami, domami, [illegible] i ogrodami [illegible] m. Łomży [illegible] w [illegible] 1859 z wolnej ręki do sprzedania. Właściciel dóbr [illegible] w Warszawie — O warunkach dowiedzieć się można u Rejenta Brzyskiego w [illegible]

10654. Jacek Augustyn Nowacki (Łomża [illegible] parafii) Przeor Paulinów na Jasnej Górze [illegible] Częstochowie urodził się w Iwanowicach w [illegible] Wojew. Kaliskiem 1603 r. z rodziców ubogich [illegible] około roku [illegible] na [illegible] [illegible] Klimunta, a obłóczywszy się w zakonie 1634. [illegible] [illegible] Łetyna. Każdy [illegible] [illegible] na [illegible] a [illegible] na Prowincyała — Vitte

Pierwszy godności przełożeni najpierw w Oporowie i Pińczowie a potem w Częstochowie. Z drugiej wyspiarny był w Polsce i Szląsku 1657–1666 i 1671. Umarł Kordecki w Wieruszowicach 20 Marca 1673 r. Jednakże bracia zakonni, pomni iż wypadłe zasługi jakie położył w obronie świętego miejsca, umieli, iż najstosowniejsze dla miejsca po śmierci tam, gdzie za życia tyle dokazał czynów odwagi swej i wytrwałości; pozwolił więc prowincyała złożyć z przewielebnych Paulinów Częstochowy i w grobie bratnim z należną czcią złożyć – (z Kalendarza 1859)

10655. Gdy król szwedzki Karol Gustaw w r. 1655 najechał [illegible] Jasnogórskiej, niosąc wszędzie pożogi i rabunki, przeor tamże Paulinów [illegible] cudownego na Jasnej-Górze obrazu Matki Boskiej wywieziono do [illegible] a w [illegible] do Lublińca w Szląsku. – Wróciły też i [illegible] pod murami fortecy Częstochowskiej. w Kaliszu

10656. Kollegiata Najśw. Maryi Panny założoną była przez Mieczysława Starego jeszcze w XI wieku, i kościół tejże ten poświęcony został r. 1202. W XIII wieku Kalisz z powodu częstych pożarów przeniesiony na inne miejsce, a wraz z miastem przeniesioną została i Kollegiata do teraźniejszej którą fundował Jarosław Bogoria Skotnicki arcybiskup Gnieźnieński umarły w Kaliszu 1376 roku ob: 10658

10657. Z Cieszyna w Kaliskiem pisał na początku roku 1859 Adam Truszkowski, autor artykułu w Korrespondencie rolniczym gospodarstwa naszych dotyczące –

10658. W r. 1783 kościół ten zniszczony przez czas, uwolnił się zupełnie, a w r. 1792 staraniem ks. Stanisława Wojsowskiego kustosza tejże Kollegiaty do dawnego stanu przywrócony został.

10659. Dnia 24. Lutego r. 1859 rozstał się z tym światem, przeżywszy lat 46, ś. p. Zygmunt Korwin hrabia Krasiński, Ordynat Opinogórski. Z hrabianki Elżbiety Branickiej, z którą był związkiem małżeńskim złączony, zostawił dwóch synów i córkę.

10660. Aktem notaryalnym z d. 8/20 Grudnia 1858 zawiązaną została Spółka Firmy – Komandytowa której uczestnikami są: PP. Alexander Łapiński, inżynier cywilny, Jakób Mięczkowski, b. Sędzia Appellacyjny w Krakowie, Alexander Kurt[illegible], dziedzic dóbr Nasielsk w Pu. Pułtuskim; Karol Walewski, dzierżawca dóbr Parzymiechy w Pu. Wieluńskim i Stanisław Radziński, inżynier miasta Warszawy. Celem spółki jest założenie i utrzymanie w ruchu, w majątku Zegrze pod Pułtuskiem nad brzegiem Narwi, młyna parowego do wyrobu mąki i kaszy, a mianowicie [illegible] połączonych z tym zakładem piekarni, olearni, oraz tartaku, tablowni [illegible] do robót stolarskich i ciesielskich. Powstała na tym gruncie osada fabryczna nazwaną została: Zegrzynek. Firma i pieczęć spółki jest: Alexander Łapiński i Spółka, nazwa zaś przedsiębiorstwa: Młyn parowy i połączone z nim zakłady w Zegrzynku. – Zegrzynek zaś leży o mil 4 od Warszawy nad samym brzegiem Narwi, w punkcie [illegible] dróg [illegible] i niedaleko ujścia Bugu z Narwią. Z głównym traktem Kowieńskim łączy go droga bita, umyślnie w tym celu na przestrzeni 2. wiorst zbudowana. Trzy piętrowa murowana budowla samego młyna, oddzielnego magazynu i dwóch domów mieszkalnych została już w r. 1858 pod dach wyprowadzona, przez [illegible] kamieni francuskich [illegible] około 800 korcy zboża, czyli rocznie blisko 50,000. Wszystkie roboty [illegible] machiny parowej.

10661. Michał-Jarosław Skotnicki, obywatel [illegible] b. Sędzia pokoju umarł w Styczniu 1859 r.

10662. W mieście Ciechanowie powiecie w Pu. [illegible] 1859 r. [illegible] na S. Wojciech – cały depozyt [illegible] –

10663. W dobrach Ruda nad rz. [illegible] Bugiem na granicy między miastami Chełmem a Włodawą, w Gubernii Lubelskiej, jest [illegible] i huta szklanna wyrabiająca szkło białe i zielone —

10664. dobra dziedziczne Zbuczyn w okręgu Siedleckim, 2 mile od m. Siedlec gdzie jest browar i [illegible] —

10665. W zwaliskach zamku pod Czarkowy, nad Nidą, własności niegdyś Samuela Zborowskiego, [illegible] w roku 1858, [illegible] [illegible] z [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] 1589. [illegible] ten zabytek jest w posiadaniu [illegible] Andrzeja Zamoyskiego.

10666. dobra Deszno z przyległościami Wojciechowice i Kiesztce w Pcie [illegible] 10 mil od Krakowa, 5 od Kielc, 1½ mili od Jędrzejowa i Wodzisławia, a [illegible] od drogi Krakowsko-Warszawskiej, położone w glebie nader urodzajnej — mają rozległości 3312 morgów, z których jest gruntów ornych dworskich 1249 mor. [illegible] [illegible] [illegible] 174, łąk 958, gruntów ornych włościan 681, [illegible] [illegible] [illegible], a [illegible] 227 morg. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5460 [illegible] 1404 [illegible] [illegible] [illegible] w 1859 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10667. Leon Rzyszczewski był najpierwszym [illegible] 70.000 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dla badań [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Profesora Antoniego Muczkowskiego [illegible] [illegible] Kodeks Dyplomatyczny Polski — ale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aleksander Muczkowski [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aleksander [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przez Rzyszczewskiego zaczęte, i [illegible] [illegible] [illegible] Muczkowskiego [illegible] [illegible] [illegible]

10668. (Obacz wyżej Notę 10667. co do Kodeksu Dyplomatycznego Polskiego) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dyplomatycznego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] profesora, i archiwisty Antoniego Muczkowskiego, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Juliana Bartoszewicza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] autorów [illegible]

10669. Ziemia Cieszanowska należąca do Powiatu Przemyskiego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w gruntach [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] wprowadzono tylko w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pod Num. 10672

10670. Do najlepiej prowadzonych pod [illegible] względem gospodarstw w Pcie [illegible] [illegible] w ostatnich latach (1859) majątki: Krasne, Leszno, Gródek, Garnowo, Głinosek, Drążewo, [illegible] i [illegible] [illegible]

10671. Wyrób [illegible] [illegible] [illegible] w Pcie Przasnyskim [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

w Drządzewie wzniesiono kamiennie, a w dobrach Glinojeck zamierzano (w 1858) przez akcyje założyć cukrownię. O ile nam wiadomo, z powodu braku kapitału już jest stosowny przez akcyjonaryjuszów w ręce właściciela dóbr Glinojeck W. Jackowskiego, który materyjał potrzebny do wzniesienia wymaganych do tej fabryki zabudowań przygotował z całą energią, i zwiezioną [illegible] rozpoczęła budowa gmachu. Tu cukrownia, a w [illegible] fabryka cukru. A tak i na drodze [illegible] Przemysłu [illegible] [illegible] w postępowy i [illegible] [illegible].

10672. Zesmo w ziemi Ciechanowskiej do uprawy roli wprzęga o [illegible] [illegible] w [illegible] okolicach powiatu Przasnyskiego potrzeba utrzymywać inwentarz [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] kiedy mało [illegible] ziemi, żaden [illegible] [illegible] [illegible] przy [illegible] [illegible] drogi – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gospodarstwo w tym okolicach [illegible] i w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible]

10673. P. Stanisław [illegible] właściciel majątku Zesmo w Przasnyskiem [illegible] [illegible] zawsze [illegible] potrzeby i [illegible] krajowi [illegible] [illegible] w r. 1858 w Zesmie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] od 1 Marca 1859 r. co [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na poprawę rasy koni w całej okolicy.

10674. Cyrulików w [illegible] [illegible] [illegible] 1858 i 1859 [illegible] [illegible] [illegible] Pana Józefa Sołeckiego [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible]. [illegible] to [illegible] [illegible]

10675. Aktorka [illegible] Żółkowski [illegible] dramatycznych [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Alojzy Żółkowskiego. Prawie talent [illegible] go od [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible]. On jeden, a obok niego [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] nie [illegible], on jeden [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pod [illegible] [illegible] [illegible]. Tak [illegible] [illegible], tak go [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] 25 letniej pracy [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] we [illegible] [illegible].

10676. Dobra Jeziwo w P. Płockim położone od m: Płońska położone przy [illegible] [illegible] włók 33. [illegible] były do sprzedania [illegible] [illegible] z wolnej ręki. [illegible] [illegible] w [illegible] Domu Nr. 634. w Warszawie (Ogłoszono [illegible] Ulica Ogrodowa [illegible] [illegible] w Nr. [illegible] gaz. [illegible] w: 3 Marca 1859.

10677. [illegible] Jaraskowo folwark w P. Łomżyńskim wiorst 9 od m: pow. Łomży 7 wiorst od [illegible] Narwi, obejmujący przestrzeni w ogóle morg: 800. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: 386. [illegible] 83. [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: 314. był w Nr. Marca 1859. do sprzedania z wolnej ręki [illegible] [illegible] [illegible] na gruncie około Rs. 5600. w [illegible] [illegible] [illegible] w [illegible] Skarbowej amortyzacyjnej. [illegible] [illegible] [illegible]

10678. Michał Grabowski [illegible] w r. 1859 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] S. Andrzeja i [illegible] [illegible] [illegible] literatury [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

10679. Alexander Darowski [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible], [illegible] talent [illegible] [illegible] na [illegible], [illegible] go ([illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] na [illegible] [illegible]. [illegible] na [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], w których [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] o [illegible] –

118

10680. Dobra w Gubern: Lubelskiéj nad [illegible] odległe od m. [illegible] wcale 6. [illegible] grunta ornego włók 56. [illegible] do [illegible] i [illegible] 9 lub 12. [illegible] Wiadomość powzięść można w Warszawie u właściciela domu № 705. przy ulicy Leszno.

10681. dobra Dobrowoda z przyległościami w okr: i pow: Stopnickim, tyłem z inwentarzem żywym i martwym [illegible] sprzedane zostały przez publiczną licytacyą [illegible] w trybunale Warszawskim d. 2 Czerwca/Kwietnia 1859 [illegible] licytacyą [illegible] się [illegible] Rs. 20,025 kop. 19. [illegible] w prawo wypadł III.

10682. W dobrach Służewo w okr: Radziejowskim jest kilka folwarków do [illegible] na [illegible] [illegible]. Dobrze potrzebne przy samej granicy Pruskiej i na [illegible] trakcie [illegible] – [illegible], [illegible] grunta [illegible] [illegible] tak, [illegible] gorzelnię, browar, wiatraki, olejarnię, [illegible] i znaczną propinacyę. – Wiadomość powzięść można u właściciela w Służewie [illegible] [illegible].

10683. Znany jest w całej Europie świetny pomysł Kazimierza Wójcickiego [illegible] na papier i [illegible] od angielskiej [illegible] pamiątek i osobliwości w kraju naszym rozproszonych, w jednym pysznym, album, które swojem [illegible] w swoim tego rodzaju dziełami. – Pamiętne to wydanie [illegible] [illegible] [illegible] miłośników rzeczy krajowych. Jako [illegible] licznych albumów Lubelskiego [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] publikacyi.

10684. Skargów [illegible] w mieście Grójcu [illegible] należała [illegible] do rodziny [illegible] zwanej Skarg[illegible] [illegible] i [illegible] nazwę [illegible] [illegible] Piotra Skargi Pawęskiego [illegible] urodził się w r. 1536. Dziad jego Pawęski [illegible] [illegible] się o [illegible] czyniona sobie w Janowie, ostatniego [illegible] [illegible] [illegible] był Skargą, i to [illegible] przeszło do jego potomków. [illegible] [illegible] w Grójcu [illegible] po [illegible] zwano w Grodku [illegible] [illegible] [illegible] był w akademii [illegible] [illegible] [illegible] tego [illegible] [illegible]. [illegible] Skargi [illegible] [illegible] [illegible] z [illegible] w r. 1612. przeżywszy lat 76. [illegible] [illegible] [illegible]

10685. Na czele [illegible] pisarzy [illegible] w naszej literaturze stoi Henryk Rzewuski, którego Pamiątki Soplicy i Listopad [illegible] [illegible] się [illegible] do najznakomitszych i najcelniejszych utworów tego rodzaju. Inne utwory tego [illegible] pisarza jakoto: Zamek Krakowski, Zaporożec, Dziadzio, Jaksa Szmigielski, Pamiątki [illegible] Michałowskiego i t. d. o wiele nie dorosły znakomitości swojej [illegible].

10686. Zygmunt Kaczkowski następca i współzawodnik Rzewuskiego w [illegible] [illegible], wydał kilka obszernych powieści jakoto: Bitwa o Chorążankę, Murdelio, Bracia Ślubni, Mąż szalony, Starosta Hołobucki, Grób Nieczui, Obrazy [illegible] [illegible] epokę Stanisławowską a [illegible] [illegible] Dziadów, Czarniecki. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obrazy [illegible].

10687. Michał Grabowski, autor Koliszczyzny i Stepów i Michał Czajkowski, autor Wernyhory, jako [illegible] pisarze [illegible] następują na [illegible] Kirdżali, Kreczowiecki [illegible].

10688. Józef Dzierzkowski [illegible] powieściopisarz potężnego talentu. Jego [illegible] [illegible], Bliźnięta, Sierota [illegible] się ogromną siłą [illegible] charakterystyki.

10689. Ludwik Zacharyasiewicz Galicyanin [illegible] powieściopisarz który w [illegible] dowiódł że talent ma istotnie oryginalny, czem wyższe podstawy się powstaną i w [illegible] tegoż autora.

10690. Włodzimierz Wolski szczęśliwy poeta liryczny, autor powieści: [illegible] na wstążka Uśmiech losu Bakałarz. –

10691. Alexander Niewiarowski autor Laokona, Życia na żart i wiele innych powieści.

10692. Teodor Tripplin[ko] szkodowany [illegible] opisanie podróży, który w nich sam [illegible], z [illegible] szczęściem zwrócił się do poleceń w niektórych jego powieściach jako to: Pan Zygmunt w [illegible], Kobieta z głowy, Machabeuszka w Obłokach i Wszędzie [illegible] humoru i dowcipu.

10693. Józef Wilczyński młody i wielki powieściopisarz autor Kłopotów starego Komendanta, Dziecięcia Niedoli, Naszych Nudności. –

10694. Jan Kanty Gregorowicz Adam Ptaś, Walny [illegible] najznakomitszych [illegible] między [illegible]. –

10695. Oprócz zmarłej już [illegible] z Tańskich Hoffmanowej, która szczytne i Jan Kochanowski należą do najpiękniejszych jej pomników, wymienimy tylko dwie: Paulinę z L. Wilkońskich i Gabryelle Puzynowskiej. Pierwszy [illegible] cichy i skromny w [illegible] przedstawiła [illegible] niewiast wszystkie cnoty i [illegible]. Drugiej talent potężny myśli prawie [illegible] się w [illegible] niektórych wyjątkach i przekład tu i owdzie po pismach publicznych porozrzucanych.

10696. Kraszewski urodził się w Warszawie w parafii Św. Krzyża dn. 28 Lipca 1812. Ożeniwszy się z synowicą Prymasa Woronicza osiadł na Wołyniu w Gródku [illegible] który [illegible] nabył [illegible], a do niego przyłączył potem drugi piękny majątek [illegible]. Za powszechną zgodą Szlachty wybrany został do [illegible] Kuratorem Gimnazyum Żytomierskiego. Żaden może autorów [illegible] z najsłynniejszych autorów takiej popularności i takiego uznania jakie otaczały jego imię. Po końcu roku 1858 napisał i wydał do 162 tomów, był pomocnikiem wielu prac naukowych, przyczynił jako redaktor Athenaeum wydał 60 tomów tego pisma, mnóstwo w znacznej części jego własne prace – Obok tego [illegible] nut 26 pieśni [illegible] lub zbiorowych – wydawszy.

10697. Jan Mittelstaedt [w 1859 Członek Kom. 22 [illegible]] praktyczny gospodarz, chlubnie znany jest w piśmiennictwie rolniczem z wydanych w r. 1851: Uwag nad gospodarstwem obywatelskiem i [illegible] [illegible] w r. 1859 napisanego pod tytułem: Zarysy Ekonomii politycznej zgodne z religią Chrześcijańską, zastosowane do gospodarstwa wiejskiego, z których [illegible] przerzucił na dobroczynne [illegible]. Dziełko to, jakkolwiek objętością nie wielkie, pomieściło treści niezliczonej ważnej, bo dotyka wszystkich [illegible] kwestyi tyczących się moralnej i materyalnej pomyślności rolnictwa i dla tego z zajęciem jest czytane. [illegible] [illegible] Fr. Tyszkiewicz

10698. W Ponnie [illegible] się i gospodarstwa postępowe na wyższym stopniu [illegible] fabryki cukru, gorzelnictwo i lasów [illegible] gospodarstwo [illegible] [illegible] [illegible]. Tu gospodarstwo [illegible] się: 1o. [illegible] [illegible] bydła i propagacya [illegible] [illegible]. 2o. [illegible] inwentarza, a [illegible] owiec. 3o. [illegible] uprawa Woi, na handel, było to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] do dwóch cukrowni [illegible] w [illegible], drugiej w [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible]

dobre urządzone, opatrzone apparatami parowemi Pistoryusza, jak to cało mechanizmi, jak to z dwoma kotłami Drewnianemi. Dom z tych a zmiano- -waé pod Lupartowem w roku bieżącym (1859) zaprowadził machinę parową z mu- sztalowa Cegielni parowej która porusza wprost sudziarnię i ślusarnię - jak to Czarna miejsca w Sieniawie w Stadyszkim gdzie machina parowa w r 1858 została zaprowadzona.

10699. Naj: Pan wynagradzając szczególną gorliwość Członka Towar: rolniczego wkrol: Pol: właściciela dóbr Nasielska, aleksandra Kurtza, okazaną przez niego tak przy urządzeniu w r. 1858 wystawy płodów i wyrobów gospodarstwa wiejskiego w M. Łowiczu, jakoteż w pełnieniu obowiązków Dyrektora Kompanii Ubezpieczenia w Urzędzie Jadowitego Wystawa razy w r 1859 Najłaskawiej ozdobić go orderem Ś Stanisława Klassy 3ej

119

10700. Dobra Łoś a pomimo dobra Popiele Dworno i Piotrkowice Leśnica należały niegdyś do Onufrego Dominika Wyczechowskiego, Tajnego Radcy, byłego Senatora, Członka Rady administracyjnej i Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisyi Rządowej Sprawiedliwości, Kawalera Orderu Ś Aleksandra Newskiego, orła Białego, Śtej anny Klassy 1. Ś Stanisława Kl: 1 odwolanego niekaskalitwy stanley około lat 50. zmarłego w Warszawie w dniu 22. Marca r 1859. w wieku lat 80.

10701. Urodził się Adam Wierzchowski (ob. bag: 13574) w Roku 1814. roku z ojca Ignacego i Matki Józefy z Polików, we wsi Obrytkach, starodawnej dziedzicznej majętności przodków swoich, w powiecie Augustowskim położony. Odznaczał się on nietylko wzorową pilnością i gorliwością w pełnieniu swoich obowiązków ale owemi nieznaczowanemi przymiotami dobrego serca, którymi pomimo tak silnie wszystkich ku sobie pociągał. Liczne piśmienne dowody zadowolenia wdzięczności wymowne świadczą, jak szczerze i wzniośle s. p. Adam Wi: pojmował szlachetny zawód publicznego urzędnika, z jakim zapałem i gorliwością prawdziwie a ważne obowiązki powołania swego pełnił. Umarł w Warszawie d: 8 Marca 1859. wskutek cierpień w sobie pamięci, cicho ale czynnie i pożytecznie spełniony żywota, był to prawdziwie sercem i duszą człowiekiem dobrym.

10702. Folwark Brody Nowe w dobrach Ordynacyi Zamojskiej z miast 2 Szczebrzeszyn - Dotychczas folwarki wynosił mor. 289. wszystko zabudowania folwarczne z nowu zbudowano - w r 1859. [illegible] 18.

10703. Marszałek szlachty Gub. Lubelskiej Ks. Adam Woroniecki posiadł w 1859 Rejowiec dobra

10704. W dobrach Grabowa pod Buskowem jest znaczna plantacya drzewek morwowych której zasadzono w 1859: 2000 sztuk drzew szczepionych.

10705. W Folwarku w Rudnikach pod Grodziskiem założył usunięta machinę parową do gorzelni i młocarni tudzież maszyny ze chwalebny ich przyrząd w roku 1855 nas kierowano

10706. dobra Borzechów o 2 mile od m: Lubartowa, o 4 mile od Radomia, 2 mile od Wisły - Jerozow w 1858 ujęty te dobra znaczne lasy w których wiele było drzewa wybornego zdolnego na rzeczne budowle, bale i statki [illegible] w roku 1859 sprzedano z ogólnej przestrzeni 30 włók lasu - Tutaj spadły granica z Klasztora [illegible] do dobra Dworzowice i Pokrowice w gm. [illegible] Radomskiego o mil 3.

10707. Dnia 7. Stycznia 1859 umarł Malhomme Dziedzic Lutego pod Janowem Lubelskim.

10708. August hr: Potocki Koniuszy dworu JKMości, Dziedzic Miasta Warki i Stanów Dóbr Wilanowa, wstąpiwszy w r 1858 wdowiec, w Grudniu 1859 mianowany Kawalerem, Cesarza Francuzów Napoleona III Komandorem Orderu Legii Honorowej.

10709. Za czasów Zygmuntów Jagiellonów żyło było dwóch Radziwiłłów Wojewodów Wileńskich: Jeden z nich Czarnym (nazywany) zwany, potęga w swoim czasie równy wielmożności i charakterem; drugi Mikołaj Rudym zwany, brat rodzony Barbary małżonki Zygmunta Augusta Króla, razem z prześwietny ministra, pierwszy Marszałek wielki Litewski (pomiędzy Czarny) drugi Podczaszy. (za Zygmunta Augusta)

10710. Hieronim Chodkiewicz Kasztelan Trocki, pan wielkiej powagi, przyjaciel Wiwryta Kasztelana Wileńskiego, oba zawarte wrogi domu Radziwiłłowskiego. Chodkiewiczowie, a mianowicie Hieronim wiele znaczyli w kraju już za Zygmunta I°. Prócz wielu innych dóbr, posiadał Chodkiewicz, jako Starosta Żmujdzki (1549) znaczne dobra na Żmujdzi.

10711. Chlebowiczowie lub Hlebowiczowie (albo Hlebowicze) byli w swoim czasie panowie wielkiego znaczenia pośród wszystkich dostojników. Prócz posiadania dóbr, byli oni dziedzicami Księstwa Zasławskiego na Litwie. Hlebowicz był za Zygmunta Augusta największym znaczeniem Pan w Litwie po Radziwiłłach, a co do urzędu przodkującym, bo pierwszy Senator jako Wojewoda Wileński.

I. Prócz tego posiadali rozległe majętności w wyższej Litwie i na Rusi Litewskiej.

10712. We wsi Kurjany w Pie Ostrołęckim spaliło w r. 1859. [illegible] Gromada [illegible] tylko wyrzuconych artykułów w Towarzystwie rolniczym co [illegible] w owym kierunku ubezpieczenia od gradobicia –

10713. W dobrach Złota w pie Miechowskim przy starym poszukiwaniu Szkalbmierz, kosztem właściciela dóbr, zatoczono w roku w r 1859 publiczne wyprawy skoro wszelkich wydatków. Tamże były jęd i kopalnia gipsu.

10714. Folwark i wieś Dobrzynka w powiecie Bielskim, o mil 4 od [illegible], z uwagi na ogólny powierzchni wlok 117. ma [illegible]: wedle Inwentarza 1798, a znowu 1835 w [illegible] wlok 34. lasu, włościan 40. były w 1859. W Marcu [illegible] sprzedania: wiadomości w Muzeum Białej w Jnspektorze [illegible] – wlewanie w [illegible] Komisarskiego w domu Szymona [illegible] Krakow: [illegible]

10715. Dobra Krzynowłoga mała w Pie Przasnyskim, od m: Przasnysza mil 2 od granicy Kraju Pruskiego mila 1. z obfitemi łąkami i pastwiskami, borem do budulcu, rybnemi stawami, kopalnią margla i torfu, dwutaczową, [illegible] Jakoteż i gorzelnią, gorzelnią, browarem i domem propinacyjnym, wszystkiego około włók 160. w większej połowie pomiernego gruntu. były w Pie Marcu do sprzedania z wiedzy [illegible] – Wiadomości w miejscu –

10716. Kazimierz Pułaski 6. generał wojsk Polskich miał rodzonego brata Antoniego którego syn tudzież Kazimierz a synowie stawszy Generała mieli 2 córki, ta wdowa przed w 1859. miał 2 córki wyszłe za mąż w Baranyskich – nadto były wtedy dość znany sprawek w 1859. Wiadomość o tym spadku z [illegible] wskazać w Lembergu lub Rzeszowie przez [illegible] w Gab: Warszaw.

10717. W dobrach Złota Pie Miechowskim Józef i Elżbieta z Rykowskich (…) Bykowskich, posiadali w przeszłości położone kilku schedach dobra Jeziorka w Pie Łomżyńskim (wyszło z połowę Poręmiami).

10718. Grzeszka Zaporski folwark Wypasnerzynowy w Ordynacji Zamoyskiej o mile od m: Turobina, 1½ m: Szczebrzeszyna, 3. mile od Kwatery Zamościa i Ćwiklic bity szosą położony, obejmujący ogólnej przestrzeni morg 830 pod [illegible] około w gruntach ornych [illegible] i [illegible] morg 1021. prętów 50. wedle około 523 [illegible] z nas poważny [illegible]

10719. folwark zbezpańszczyzniony Tworyczów w dobrach Ordynacyi Zamojskiej 1. mila od miasta Szczebrzeszyna, 2½ od m. Turobina 3½ od m. Zamościa i mil 2. od drogi bitej, obejmujący ogólnej przestrzeni mor. 820. prt. 193. czyli około 425. dziesięcin

10720. folwark bezpańszczyzniony Wólka Łaz górny w dobrach Ordynacyi Zamojskiej, mil 2. od m. [illegible], 4 od Lublina, a mil 6 od [illegible] drogi, obejmujący ogólnej przestrzeni mor. 479 prt. 237. czyli około 246. dziesięcin –

10721. dobra Faleszewo z przyległościami w okręgu Radziejowskim i Włocławskim, położone w [illegible] w m. Marcu 1859. w drodze licytacji przez publiczną licytację [illegible] z szacunku od [illegible] Rubli 24,290.

120

10722 – Aleksandrya [illegible] Willa Aleksandrya przy stacyi Skierniewickiej z obszernym ogrodem, [illegible] pałacem z pięknym urządzeniem, ogrodem, [illegible] i innemi budowlami. Należy do niej folwark [illegible] gruntu obejmujący

10723. Romanów rodzinne z ukochane miejsce przez Józefa Ignacego Kraszewskiego znanego powszechnie i powszechnie cenionego pisarza, o którym tyle razy w pismach wspominano, jest którego pierwsze wydział [illegible] młodzieńcze. Tu zmarła w dniu 24 Lutego r. 1859. Anna z Malskich Kraszewska, Matka jego

10724. [illegible] Kozłowskie, [illegible] doliny Prądnika, historyczny Miechów, Wolbrom, Pilicę i cudowny Ojców, Pieskowa Skała, ten powinien drugi z kolei udać się do stacyi Zawiercia stąd [illegible] przez Wolbrom do Miechowa. Tu [illegible] Jezusa i dwa obrazy olejne w bocznych ołtarzach [illegible] Zbigniewa [illegible] w punktu wspomnianym

10725. Położenie miasta Pilicy z [illegible] którego [illegible] rzeka tego imienia, jest prześliczne. Od strony zachodniej [illegible], obecnie, domieszczonymi ku miastu, jak forty, jak cytadella [illegible] wzgórza sosnowe i jodłowe, z pośród których [illegible] Smoleńskiego. Za miastem [illegible] w [illegible] młyn. – Przeniesiony [illegible] obraz [illegible] Pilicy w kościele [illegible] obraz [illegible] nad [illegible] miasto (Dolny to [illegible]) [illegible] Pilicy P. Moes, znany chlubnie Krajowy [illegible] ducha przemysłowy [illegible], założył na wzgórze (nomenklatura) w [illegible] Pilicy, fabrykę papieru na [illegible] [illegible] nie tylko tej fabryce ale i przemysłowi papierowemu [illegible] doskonałości. – Nadto [illegible] takiej [illegible] około 300 [illegible] [illegible] papieru [illegible] P. Moes [illegible] (1859) [illegible] około 800,000 [illegible] fabryka [illegible] – [illegible] do [illegible] o 2 mile od stacyi Zawiercia.

10726. Małoszyn pod Radomskiem zakład w 1859. [illegible] Aleksandra Ostrowskiego Vice-Prezesa Towarzystwa Rolniczego w Król. Pol. syna s.p. Kasztelana Wojciecha Ostrowskiego) i Józefy z hrabiów Kotwickich małżonków Ostrowskich. – S.p. Józefa Ostrow

skie [illegible] zmarła w Matuszynie dnia 8. Września 1859. była siostrą ś.p. Michała hr. Potockiego Kasztelana Król: Polsk. Szyszmit [illegible] i [illegible] [illegible] patriarch. [illegible] [illegible] Pani przeszło lat 75.

10727. Kołowianki dobra w okr. Węgrowskim. [illegible] w r. 1859. Emilianie i Felicyi rodzeństwu Młodeckich, zaś Stanisław Młodecki był [illegible] dzierżawcą tych w 1/3 częś. tychże dóbr. Dobrałe obejmujące rozległości włók około 62 były w r. 1859 wystawione na sprzedaż przez publiczną licytację na żądanie wierzycieli [illegible] rozpoczęła się [illegible] ap. [illegible] Rob. [illegible].

10728. dobra Miszewo w Pow. Płońskim przestrz. 68. włók nowopol. przestrzeń [illegible] przy [illegible] [illegible] [illegible], trzech folwarków i 4 wsi, czynszowe [illegible] znajdujące się między miastami [illegible] [illegible], odnośnie Wyszogrodu i Warszawy o mil 12 [illegible], [illegible] (w 1859) gorzelnię, browar i [illegible] budynki gospodarcze dostateczne, w części murowane, młyn na rzece [illegible] [illegible] [illegible], wynoszące dochodu rocznie [illegible] 360 w potowie. blisko [illegible] w [illegible] [illegible] [illegible] były w [illegible] 1859 z wolnej ręki do sprzedania wiadomość u właściciela dóbr w Miszewie przy stacji poczt. Nasielsk.

10729. We wsi Niedarze w Pow. Olkuskim. [illegible] [illegible] [illegible] w Rzeszowie [illegible] został przez właściciela (młyn) młyn dzierżawa [illegible] [illegible] (około 1859)

10730. Majątek Swędów składający się z 17. pod włók [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] przez dwie wsie, [illegible] od szossy i [illegible] [illegible] [illegible], dwie i pół mili od kolei [illegible] Rogowa, [illegible] od [illegible] z młynem [illegible] i [illegible], propinacją był w 1859 [illegible] do sprzedania u właściciela.

10731. dobra Bużek w parafii Lubiszów w okr. Opoczyńskim włók 36 [illegible] polskich rozległości, (w których były w 1859 dwie włóki lasu) w glebie 2. [illegible] i 3. [illegible] były w r. 1859. do sprzedania z wolnej ręki. Wiadomość u właściciela w Lubochni pan. Rawskim. ob. Nr 7162

10732. Majątek ziemski Łąsko w Pow. Ostrołęckim przy szossie od m. Ostrołęki do m. Ostrowia w [illegible] odległościach po wiorst 20 potowy [illegible] włók nowopol. przeszło 67. w tej przestrzeni [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] dobrych, z odpowiedniemi łąkami, pastwiskami i budowlami, był w [illegible] 1859 do sprzedania z wolnej ręki. Wiadomość w [illegible] [illegible]

10733. dobra Czarnik z przyległościami w okręgu [illegible] 7 mil od Warszawy, składające się: 1.) z folwarku Czarnik, 2.) folwarku Głębocznicy, 3.) folwarku [illegible] i [illegible], 4.) osad Pomorszczych, 5.) Młynów [illegible], 6.) Młyna [illegible], 7.) Młyna Czarnik, 8.) Młyna [illegible], 9.) wsi Ryni, 10.) Żukówko, 11.) młyna [illegible], 12.) młyna Pełki, mające ogólnej rozległości włók 322. mor. 27. prt. 285. mórg nowopol. w których znajduje się [illegible] około 212. mor. 27. prt. 134. łąk morg: 521. wystawione na licytacyę w Banku Polskim [illegible] [illegible] (Termin [illegible] przypada 4 Maja 1859) Licytacya zaczęła się od summy Rs. 70251.

10734. dobra Oleśnica w P. Siedleckim mil 2 od traktu Brzesko-Litewskiego [illegible] [illegible] [illegible].

10735. [illegible] [illegible] Florysianka w dobrach Ordynacyi Zamojskiej o mil 2 pod [illegible] [illegible] [illegible] mil [illegible]: Józefów Ordynacki [illegible] pod [illegible] [illegible] gości [illegible] [illegible], obejmujący ogólnej przestrzeni w gruntach ornych i łąkach mórg 287. prt. 296. [illegible] około 152. [illegible] był w 1859 [illegible] 24 do wystawienia

10736 w dobrach Ordynacji Zamojskiej były do wydzierżawienia od Św. Jana 1859 folwarki bezpańszczyźniane: 1) Sewidy folwark jeden, mila od m[ia]sta ob[wodowego] Tomaszowa obejmujący ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, łąkach i pastwiskach mor: 347. pręt. 238. albo dziesięcin około 178. 2) folwark Marysiówka pół mili od m[ia]sta ob[wodowego] Hrubieszowa obejmujący ogólnej przestrzeni mor: 400. albo dziesięcin 205.

10737. dobra Opojowice w Pru Wieluńskim: od m: Wielunia wiorst 6. przestrzeni ogólnej 250. dziesięcin, grunty poręczne, sprzedane w N[...] 1859.

10738. Lipski był w 1859 właścicielem dóbr i zakładów fabrycznych w Ske... pem w Krakowskiem. (brat Towarzystwa Naukowego)

10739. Henryk Morawski Marszałek jest od lat 17. w posiadaniu od roku 1859 a wcześniej od r. 1842. w majątku swoim Kupinnice w Pru Łęczyckim

10740 Władysław hr. Bruchnalski prezes w Wierzbicy r. 1859. do korespondencji rolniczej artykuł o owcarniach Cesarskich w Rambouillet

10741. Jan Beaty Gregorowicz od dawna [...] z pracy [...] literatury rolniczej swojej pracy –

10742. Stasia charakterystyczna poetka filozofka 18o wieku, mająca wielkie zacności i prawości, wielkiej powagi i rozumu.

10743. Wysłannikowi Warszawskiemu, jako poecie, jako obywatelowi, przyznajemy należne mu talent, zacność i prawość

10744. Na folwarku Batuty zwanym [...] Mieście Łódź do Augusta Zawiszy właściciela dóbr Łagiewniki z przyległościami w r. 1859 należącym, około r. 1859 (Łagiewniki) [...] osady fabrycznej –

10745. wieś Zarosyce mniejsze w powiecie Wieluńskim, odległe od m[ia]sta Żydowska mil 2. od m[ia]sta Ołtarzew m: 12. od m[ia]sta pow: Koło m. 4. mające rozległości około 38. włóki nowopol. w tem gruntu ornego morg: 200 pręt. [...] 500. grunt w połowie poręczny, w drugiej połowie żytni, łąk morg 160. były w 1859. w [...] sprzedaży z wolnej ręki –

10746. Lub: majątek ziemski Babin W: B. mający rozległości do 300. dziesięcin, w glebie dobrej, pszennej, z zabudowaniami, łąkami, inwentarzem, oraz drzewem, [...] i pomieszczeniem [...] w Pu Lubelskim (Majątek ten) oddalony – odległy od M: Lublina wiorst 13. a 27. od Wisły. (Mr: 107. Kurjer r. 1859) był z wolnej ręki do sprzedania

10747. folwark bezpańszczyźniany Floryanka w dobrach Ordynacji Zamojskiej ½ mil od m[ia]sta ob: Hrubieszowa, 2. mil od m[ia]sta Tomaszowa Ordynackiego 1. mila od wsi Zwierzyniec gdzie stacja pocztowa, obejmujący ogólnej przestrzeni w gruntach ornych i łąkach morg: 287. pręt: 296

10748. dobra Rogoźnik W. A. B. sławne pod względem górniczym, w obwodzie Bytomskim w Okręgu Opolskim wsi [...] dotykające górnego Szląska. Dobra te liczą mające rozległości morgów 1686. pręt. 168. miary nowopol: a w tem ponad [...] z roku 1840. Rogoźnik W. A. sprzedawano w drodze exekucji i doprowadzono do ostatecznego wyprzedania, w którym naby[wcą] Wilhelm Kordulinka w [...] 32,050. Rogoźnik B sprzedawany w drodze przymusowej wywłaszczenia w 1857. przysądzony za summę rs. 16,148 kop. 85⅔ [...] Senat [...] wydał [...] sprzedaż dóbr Rogoźnik W. A. B. postanowił, że licytacja w r. 1859. odbyć się ma [...] od Rs. 56,831. Dobra Rogoźnik A. B. mają sławne kopalnie galmanu, obfitują w składowe pokłady węgla kamiennego, rudę żelazną i glinkę ogniotrwałą.

10749. Kazimierz Pułaski między Jenerał Wojsk amerykańskich. Umarł 9. Października 1779 r. w Savanah (Georgia) w Ameryce, podczas oblężenia tego miasta życie zakończył — miał braci 2. Antoniego i Franciszka.

10750. Gugenmus (stary) nadworny ogrodnik Króla Stanisława Augusta [illegible] co to od własnego Austryackich i Pruskich polityczne nowinki w Warszawie [illegible]

10751. Wysławiony profesor emeryt Antoni Waga od pierwszych lat młodości [illegible] zamiłowanie w naukach przyrodzonych [illegible] ciernem [illegible] już miał znaczny zbiór owadów troskliwie uporządkowanych. Zaraz po ukończeniu [illegible] był nauczycielem historyi naturalnej w [illegible] Szkołach Wojewódzkich Gimn. w Warszawie.

10752. Miał Kołłątaj i nieprzyjaciół, którzy w swym czasie wołali w nim intrygant[a], łakomego i samochwała poświęcającego wszystko publiczny dla własnej ambicyi, a twierdzili [illegible] gruntownego chcieją władzy i bogactwa: Tak go przypomina [illegible] charakteryzuje był o czynnościach Kołłątaja wydanej broszurze w Krakowie w r. 1797 (mniej prawdy)

Trakty bite skarbowe już wykończone przed rokiem 1859

10753. Trakt Lubelski od Lubczy do Piasków

10754. Trakt Lubelsko-Radomski od Nowej Aleksandryi do Kurowa

10755. Trakt Krakowski od Brzina do Kielc

10756. Trakt Iwangrodzki od Mosznianki do Iwangrodu i od Iwangrodu do Wólki Gołębskiej

10757. Trakt Kozłowski od Piasków do Raciborowic

10758. Trakt Zamojski od Piasków do granicy Austryackiej

10759. Trakt Krakowski od Białobrzeg do Brzina

10760. Trakt Lubelsko-~~Krakowski~~ Radomski od Radomia do Góry Puławskiej

10761. Trakt Zawichostski od Brzina do Zawichostu

10762. Drogi komunikacyjne: Suchedniowska, Rejowska i Kuniowska

10763. Trakt Krakowski od Kielc do Michałowic

10764. Drogi górnicze od Kielc do Siłpi i od Olkusza do Niwki

10765. Trakt Kaliski od Krośniewic do Izbicy Ziemny

10766. Trakt Poznański od Kosielna do Słupcy

10767. Trakt fabryczny od Łodzi do Kalisza

10768. Trakt Kowieński od Zegrza do Rydzewa

10769. Trakt Białostocki od Serocka do Nowogieorgiewska

10770. Trakt Białostocki od Węgrowa do Złotoryi

10771. Trakt Kaliski od Warszawy do Buniewa

10772. Trakt Nowo-Aleksandryjski od Warszawy do Mniszewa

10773. Trakt Zakroczymski z Warszawy do Kazunia

10774. Drogi spacerowe: Bielańska, Marymoncka, Powązkowska, Wilanowska i Służewska

10775. Trakt Kaliski od Buniewa do Krośniewic

10776. Trakt fabryczny od Zawiercia do granicy Płe Sieradzkiego

10777. Trakt Nowogieorgiewski od Jabłonny do Nowogieorgiewska

10778. a) Trakt Kowieński od Pragi do Zegrza, b.) trakt Radzymiński od Pragi do Radzymina, c) trakt Brzeski od Pragi do Mińska, d) trakt Lubelski od Mitowa do Lubicy, e) trakt Kowieński od Rydzewa do Lipowa, f) trakt Kowieński od Lipowa do Krakieli

10779. Trakt Kowieński od Maryampola do granicy Pruskiej

10780 [illegible] Laski w Ostrołęckim wypłacenie pewnie nie nastąpi z woli [illegible] w Maju 1859 oraz [illegible] 9162 [illegible]. [illegible] niewłaściciela [illegible]

10781. Majątek [illegible] w głębi [illegible] o 14. werst od Lublina, a o 21 werst od [illegible] ([illegible]) około 50. włók [illegible] dom [illegible] z [illegible] zabudowaniami, [illegible] gospodarskiemi w [illegible] [illegible] w Maju 1859. [illegible] z woli [illegible] w [illegible] w Lublinie lub w [illegible] Ulica [illegible] 275. [illegible] 1. piętro

10782 Rajowice 2 mile od [illegible] kolei żelaznej [illegible] i 1½ mili od [illegible] Gorzkowice

10783. W dobrach Zimnie pod Wrześnią: [illegible] a [illegible] przy [illegible] [illegible] browar [illegible] i [illegible] [illegible] 10 [illegible] obory ([illegible]) [illegible] Zimnie [illegible] w [illegible]

10784. Miasto [illegible] w [illegible] kolei żelaznej od Gorzkowic o [illegible] [illegible] zamek [illegible], gdzie się odbywa [illegible] jarmark na [illegible] Jan Nepomucen ([illegible] Maja) [illegible] [illegible]

10785. Dobra Żurawieniec 5. werst od [illegible] od [illegible]

10786. Dobra Gostkowo i Janin w Płockiem [illegible] włók 60 obejmujące [illegible] [illegible] z do sprzedania lub w zastaw [illegible] - Wiadomość [illegible] u właściciela w dobrach Bugaj [illegible] lub u [illegible] [illegible] w Warszawie [illegible] w Maju 1859

10787. Dobra [illegible] przy trakcie z Warszawy do Częstochowy, odległe od stacyi kolei żelaznej [illegible] werst 6. od [illegible] Częstochowy mil 2½ od granicy pruskiej mil 3½. Dobrałe [illegible] włók [illegible] 180. morgów 24 [illegible] gruntów ornych dworskich morg 1828. łąk i pastwisk [illegible] 36. [illegible] 1452 [illegible] gospodarstwo [illegible] [illegible] budynki w [illegible] [illegible] murowane. Dwór [illegible] obszerny, w [illegible] folwarku [illegible] [illegible] z 4. folwarków i [illegible] - [illegible] [illegible] 118500 oraz [illegible] 82400. [illegible] przez [illegible] kolei żelaznej i Częstochowy [illegible] do Warszawy [illegible] do sprzedania z wolnej ręki [illegible] 1859

10788. Były do sprzedania w Maju 1859. dobra [illegible] Miasto [illegible] z [illegible] Bełdrzyn, Pasieka i Sokołówek w okr. [illegible] [illegible] [illegible] wynosi przeszło 135000 Rubli

10789. Były do sprzedania lub na zamianę na dobra [illegible] 120000 Rubli Wola Stiedzińska przy trakcie z [illegible] do Wrześni [illegible] 5 mil od Lublina i od Wisły, a 2. od Wrześni, w gruntach [illegible] ogółem [illegible] 80. włók [illegible] w tem boru dobrego 12 włók [illegible] folwarków i 2 wsi [illegible] [illegible] 60. osady. [illegible] 100 korcy pszenicy i 250 żyta, jarzyny [illegible] - [illegible] i obszerny - [illegible] 39000 Rubli (Nr. 118 Gazety [illegible] 1859.

10790 [illegible] Osiński i Kapitan Norman dwaj najlepsi [illegible] i [illegible] tak [illegible] [illegible] - [illegible] Osiński [illegible] [illegible] tak [illegible], jak [illegible]

Dowodzący, na owe czasy najpiękniejszym pomnikiem ówczesnej mowy polskiej. Toż samo powiedzieć można i o mowach publicznych Stanisława Potockiego, co mistrz Mickiewicz w rozprawie swej przyznaje. Prócz tego był Osiński najpospolitszym pisarzem, w którym i prozie, pod względem na mowę, harmonię i dzielność polskiego języka, którymi się pisma jego zalecają. Zresztą Osiński był członkiem Senatu, Lublina namiestnikiem wówczas Komisyi Rządowej.

10791. dobra **Michrów** w Pow: Warszawskim o wiorst 34 od Warszawy, wiorst 6. od Tarczyna, 10 od Grójca, składające się z dwóch folwarków, 7. wsi włościańskich, [illegible] Jeziorka, mające 6. stawów i 7. sadzawek rybnych, zawierają ogólnej morgów nowopol: 4180. prętów: 30. czyli włók nowopol: 139. mor: 10. prętów: 39. w czem gruntów folwarcznych mor: 1422 prętów 39. włościańskich mor: 1473. prętów: 120. lasu mor: 1207. prętów: 257. łąk mor 1313. prętów: 7. Przed kilku laty wszystkim włościanie uwłaszczeni były (1859) do 1000 głów ludności liczące, wieś zabudowana, rybołówstwo od lat kilkunastu rozwinięte, znaczny i dochodowy sprzedane były za mocy wyroku Trybunału C. Gub: Warszaw: w Warszawie w dniu 6 Marca 1859. między Sukcesorami Michałowskimi zgodnie nabywcą objęty Sukcesorom Michałowskim, przez publiczną licytację w Trybunale Cywilnym. Warszawa, [illegible] za sumę Rs. 114,666 kop: 80. Sprzedaż dyrygowana przez Tow.

10792. W r 1859 w Marcu były do sprzedania z woli ręki dobra **Przyborów** i **Orzechów** za sumę Rs: 62500. Dobra te, położone blisko Wisły, mają rozległości włók nowopol: 104. w których jest było w 1859. przeszło 30. włók lasu stanowiącego.

10793. dobra **Jeziorki** o jednej mili od M: Tarczyna położonych, a powodem [illegible] gospodarstwa, odbywa się były w dniu 30 Maja 1859 publiczna licytacya inwentarza następujących przedmiotów: Woły robocze, krowy dojne, cielęta, [illegible] rozmaite, cielęta, ogrodowe, owce [illegible], owce [illegible] jest zbiory przedmiotów do domowego, tudzież, chlewów, 2 powozy.

10794. **Stwóg**, majętność niegdyś Maxymiliana **Ossolińskiego**, kuchmistrz wielki koronnego, który znany talent **Czechowicza** [illegible] malarza, wysłał go swoim kosztem do Włoch i czuwał odtąd opieką. Roku (1859) Stwóg jest własnością małżonków Gorskich.

10795. Zygmunt **Antoni Helcel**, autor wielu dzieł historycznych a mianowicie monumentalnego zbioru Starodawnych prawa polskiego pomników, wydał w 1859 w Krakowie pierwszy tom Materyałów historycznych, przed którym zamieszczony jest [illegible] Świdzińskiego.

10796. Pod **Skromowską wolą** blisko mia: Końska jest pracowi na odnośnej [illegible] miały być

10797. dobra **Korze** w okr: Stanisławowie. Gdzie zakupione przez publiczną licytacyą dnia 17 Maja 1859.

10798. W majątku rodziców Siedliskiem **Brzezinym** pow Hrubieszowie, zmarł tamże w 20. roku życia, Izydor Radziejowski syn Józefa i Dominiki z Świeżopowskich w dniu 12 Marca 1859.

10799. dobra **Krzczonów** z folwarkiem **Ryczek** w okr: Opoczyńskim przydział [illegible] Lubelskich, na dawnym traktie Krakowsko-Warszawskim, 1566 morgów miary

nowopolskiej przestrzeni obejmujące, były przez publiczną licytację drutowy sprzedane w Trybunale Radomskim 10 Czerwca 1859. [illegible] w Dobrach Rossonowsko [illegible] – licytacya od sumy RS: 19026. Gruntu 52 włoki – [illegible] włoki – po 24
10800.[a] W dobrach ordynacyi [illegible] Zamojskiej [illegible] do wypuszczenia [illegible] 2440. 123
folwark bezpańszczyźniany **Poręby** o mil 2 od miast Szczebrzeszyna i Biłgo-
raja, o 1 milę od wsi Zwierzyniec, gdzie stacya pocztowa, obejmujący [illegible]
[illegible] w gruntach ornych i łąkach morg. 440. [illegible]: 251.
10800.[b] **Marymont** pałacyk [illegible] na zagórzu przez Królowę Ma-
ryę Kazimierę Sobieską, która go nazwała od swojego imienia Ma-
rymont, niby górą Maryi.. Miejsce to ma wiele wspomnień historycznych, tu bowiem za Jana III umierano [illegible] układy o wyprawę na Turków
[illegible] [illegible] Królowa była pośredniczką. W r. 1720. Król August
II [illegible] Marymont od Królewicza Konstantego Sobieskiego, potem
szczególnie to miejsce i często tu [illegible] – August III idąc za przykładem ojca często zjeżdżał do Marymontu [illegible]
[illegible] i wszystko które się tu z pamiątek [illegible]
rodzinnych zachowało. – Król Stanisław August zjeżdżał na łowy do Ma-
rymontu. od Kampinosa o mil 3. [illegible] – Za [illegible]
Pruskiego przeszedł Marymont od Rządu Saskiego.. w roku 1818. nastąpiło za-
łożenie Marymontu z przeznaczeniem [illegible]: Wawrzyszewem, Rudą, Bielanami [illegible] i Burakowem i [illegible]
gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa i odtąd nazwa instytut, pod [illegible] Instytut
Marymontu. – [illegible]. Oprócz [illegible] agronomicznych [illegible] w [illegible]
[illegible] instytut [illegible] agronomii.

10801 Licytacya. Dnia 31 Maja we Wtorek Licytacya w Pułtusku przed gmachem Szpitala Ś. [illegible]
[illegible] na sprzedaż, owiec, wołów, krów, jałowizny, wozów, [illegible], [illegible],
[illegible] i t. p. [illegible] gospodarskich do Szpitala Pułtuskiego należących.

10802 dobra **Wnoszów** [illegible] [illegible] na sprzedaż [illegible] [illegible]
[illegible] 9951. [illegible] i [illegible] 9. [illegible] – były wystawione w Styczniu 1858
a teraz w [illegible] Maja 1859 na sprzedaż z wolnej ręki.

10803 Licytacya. Dnia 20. [illegible] Czerwca 1859 w **Łosiejówce** o 23. [illegible] od Warszawy, z
powodu [illegible] kontraktu.. o [illegible], na sprzedaż, krów 30. – wołów, koni
i [illegible], bryczek, zaprzęgów, wozów [illegible] i [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]: [illegible], sprzętów [illegible], [illegible]
[illegible] – [illegible] licytacyi [illegible].

10804. dobra **Kurdiwanowo** i **Grodówek** w okr: Łowickim, 70 włók nowo polsk.
[illegible], w gruncie dobrym, z łąkami, lasem i wszelkiemi potrzebami [illegible]
gospodarstwa, [illegible] do sprzedania z wolnej ręki pod bardzo dogodnemi warunkami. [illegible]
[illegible] [illegible] – przy ulicy Rymarskiej w domu Stadion.

10805. W dobrach **Sońsk** w [illegible] Licytacya w dniu 5. i następnych Czerwca
[illegible] woły, krowy, jałowizna, konie, owce, [illegible] gospodarskie, [illegible] do
[illegible] z wolnej ręki [illegible] 3 o [illegible] – owiec około 800, [illegible]

10806. folwark **Wyczerak** z [illegible] Wsiami: Wyczerka **Wielka Wyczka**, **Huta Wyczka** i
[illegible] i **Królioty**, **Zwierzniec** i **Grabica** (cc) pod [illegible] od stacyi kolei żelaznej [illegible]
[illegible]. [illegible] tego majątku wynosi około 90. włók n: nowopolskiej, w [illegible]
[illegible] włók [illegible] – [illegible] w [illegible] [illegible] – [illegible]
[illegible] – [illegible] w [illegible] w Radzyminie.

10807. – Skierbieszów dobra w okr: Krasnostawskim, od Krasnegostawu mil 3. od Zamościa mil 2.

10808. Imię Kurowskiego znakomitego agronoma wysoko pod względem od gospodarzy wszystkich (albo pod względem literatury polskiej) a zasługi jakie po tym dla rolnictwa zostały nieocenione. Społeczność nastąpiona je dobrze choć one wynagrodziła przez niego lub, jakby to gdzie indziej uczyniono. Historya rolnictwa polskiego wymienia o nim szczegółowie, że się najwięcej przyczynił do tego rozwoju.

10809. Dobra Smarzanie? (w W. Gazecie 58 r.) Łaszczewskiej? w Pow: Mławskim graniczące z powiatem Płockim, odległe od mia: Płocka mil 3½ – od Mławy 4. od Bielska ½ i Sierpca 2½ i Raciąża 1½ mili, od Drobina 6. wiorst od Radzanowa 2. Rozległość dóbr tych włók 31½ w tym 6. włók łąk? ogrodowego i porządkowego – Łąk oddzielnych wysokich morgów 50 = [illegible] – Sadowiska? na gruncie mocnym [illegible] do zbierania włók 3. Wysiewu średnio 150. korcy, w tych w jednym pole pszenicy morg: 90. a [illegible] i wyżej; a w drugiem i trzeciem polu po 55 korcy. Siana średnio [illegible] od 60 do 70. [illegible], robocizna dostateczna bez pomocy najmu do obrobienia gospodarstwa.
Zabudowania dworskie wszystkie nowe zupełnie świeżo pokończone – Dom mieszkalny, ogród owocowy i warzywny. Szacunek [illegible] 130000 Towarzystwo na przyjmowanie. Summa jaka na gruncie prowadzi może zostać [illegible] od [illegible] zobopólnej umowy: (Ze spadku [illegible] w maju 1859)

10810. Tomasz Zamojski Kanclerz Wielki koronny, jedyny Syn Jana Hetmana, Kanclerza W. Koron: była to figura mniej wprawdzie świetna jak ojciec [illegible] ale zawsze z cnót swych i zdolności niepospolitych. Urodzony w r. 1594. z Barbary Tarnowskiej, wstąpił na ordynacyę mając lat zaledwie 11 [illegible] lata przepędził za granicą na naukach, a następnie w kraju kształcił się pod takimi mistrzami jak Szymonowicz, Birkowski, Burski i t.p. Mając lat 23 [illegible] w Senacie, szybko na [illegible] godności postępując, był Wojewodą Podolskim, następnie Kijowskim, Podkanclerzym, Kanclerzem Krakowskim, a w końcu i Kanclerzem Wielkim koronnym. Jako rycerz, walnie stawał walki pod [illegible], Smorgordem? i Chocimem przeciw Tatarom.
Założył miasto Tomaszów w gub: Lubelskiej, a umarł w r. 1648; Córka jego Gryzelda, małżonka Jeremiego ks. Wiśniowieckiego, była matką Króla Michała Korybuta. Piękny o nim artykuł Seweryna Gołębiowskiego znajduje się w [illegible] Biblioteki Warszawskiej na rok 1853. Żywot jego opisał też Stanisław Łukowski?

10811. Aleksander Batowski, znany z [illegible] opisu rękopismów Biblioteki Zakładu Ossolińskich, wyznał w r. 1859. [illegible] obszerne dzieło [illegible] z [illegible] rękopismu. Jest to żywot Tomasza Zamojskiego Kanclerza Wiel. koronnego jedynego syna Jana hetmana i Kancl. W. koron.

10812. W dniu 26 Maja 1859. jako w nowym terminie sprzedane być mają przez publiczną licytacyę: dobra I.) Mierzna? z przyległościami po Janie hrabi Butler. II dobra Jardyszewy? spadłe po Antonim hrabi Butler pozostałe. Dobra te położone są w [illegible] okolicy [illegible] Warszawsko-Petersburskiej i [illegible] w Ełbiętowie? [illegible] w Starej wsi – graniczą [illegible]: Grochów?, Węgrów, Starawieś, Wilczonna?, Stoczek, Chorowinówka?, Orzechówka. Od Warszawy mil 12. od miasta [illegible] mil 4½ od Siedlec mil 5.

od miasta Sokołowa i Węgrowa m: 1½ (wygląda na miasteczko) Miedzny.

10813. Jan Paweł Łuszczewski był jako Minister Spraw Wewnętrznych oddział do składu rządu Księstwa Warszawskiego po traktacie Tylżyckim zorganizowanego. Feliks Łubieński był ministrem Sprawiedliwości. Józef Xiąże Poniatowski ministrem Wojny; Tadeusz Dembowski pierwszy, Tadeusz Matuszewicz ministrem Skarbu; Alexander Potocki (ktory) ministrem Policyi; Stanisław Breza minister Sekretarz Stanu; nadto Prezesem Rady Ministrów był Stanisław hr. Małachowski, były Marszałek 4ro letniego Sejmu — ob: Notę 10814.

10814. (ob. Lutowa 10813) Pierwszemi Wojewodami po utworzeniu po traktacie Tylżyckim Księstwa Warszawskiego byli: Ksawery Stanisław Małachowski, Stanisław Potocki, Józef Wybicki, Ksawery Wybranowski [illegible] i Piotr Bieliński. Pierwszymi Kasztelanami: Walenty Sobolewski, Józef Radzimiński, August Gorzeński i Xiąże Stanisław Jabłonowski. Prezesem Rady Stanu został Ludwik Gutakowski, Marszałkiem Nadwornym i Prezesem Senatu Jan Nepom: Małachowski —

Cito się wspomina (ob. wiersz Notę 10813) którzy u nas, w czasach najtrudniejszych, w czasach pełnych najwyższej wagi zdarzeń politycznych i wojennych, nawą rzeczy publicznej mądrze i roztropnie sterowali.

10815. Najbliżsi byli [illegible] lekarzy, którzy za Xięstwa Warszawskiego wykładali nauki w szkole lekarskiej, godnych pamięci najdalszych [illegible], są następujący: Dziarkowski, Dziekan wykładał urzęd [illegible] fizyologii i materyi lekarskiej; Celiński chemii i farmacyi; Wolff terapii ogólnej szczegółowej; Chiński; Czekierski chirurgii i sztuki położniczej; Brandt anatomii i medycyny sądowej; Szubelkiewicz logiki, metafizyki, psychologii i antropologii; Frejer materyi medycznej (w zastępstwie Dziekana) i Hoffman historyi naturalnej. Taki ostatni profesor i professor Weiss botaniki, pierwsze wynagrodzenie, ale nieurzędnie [illegible] zrzekli się.

10816. Dobra Krassówka przy trakcie z M: Biały do Lublina z jednym folwarkiem z 2 wsi składające się o 6. worst od Biały, o worst 20. od M: Międzyrzeca, od miasta Łomaz o worst 3. odległe, rozległości włók 98½ miary nowopol. w tem gruntu ornego morg: 1100; łąk odrębnych morg. 460. lasu w różnych gatunkach mor: 1000. reszta pod ogrodami, zabudowaniami i pastwiskami. gleba ziemi żytnia 1. klassy, w ogóle zasobna z dworskiemi sadzami, budowle w bardzo dobrym stanie, dwór stary, obszerny z ogrodem angielskim i fruktowym. Były do sprzedania z wolnej ręki w roku (Nr. 140. Gazety Warsz. 1859) za summę 50,000 Rubli sreb.

10816. W Adamkach do dóbr Włodawskich należących pod miastem Włodawą, [illegible] pól [illegible] wody o 3. kołach.

10817. Z papierów Szreniora 2. 3 Czerwca 1859.

Dobra Modrzyk, Parafiejowo w K. Kutnowskim nad r: Sorą, ½ m: od Nowego Miasta, mają rozległości włóka 31½ — Zabudowania w dobrym stanie, gorzelnia z [illegible] pszczółkarnią, młyn, browar — Gospodarstwo rolne czynszem 10 polowe z [illegible] ornej Morg 135 w gruncie dobrym żytnim i mieszanym pszennym. Lasu włók 8. poważny bardzo nieruszony, łąk mor: 76 nad rzeką, i dwa stawy, karpie jezioro mor: 20. Cena za włókę bez inwentarza żywego i martwego po Rs 6000.

folwarkowo wydzierżawiony będzie od dnia 24 Czerwca 1859

10818. dobra Gosciminy Wlk. i Goscimin Zawady w Pu Pultuskim ... Sonę od Nasielska m: 2. od Nowego miasta 1/2 mili. Mają ogółem przestrzeni mor: 2880. w tem pod lasami mor: 970. w łąkach 135. w gruntach ornych dworskich 640. włościańskich i kolonijnych 932.
Grunt w ogóle żytni dobry, miejscami pszenny, las średni, łąki dobre, zabudowania w dobrym stanie, gorzelnia z ogrodem ... intyn ... włościanie rot i kolonistów rocznie ... 1356. z propinacji 520. ... czynsz ogółem Rs. 3043. Szacunek po Rs. 5000 z włóki.

10819. Ciećkowo 5. wiorst od Wyszogrodu – 52 włók roli ... zbóż ... w potomie pszenny – siana przeszło 120 fur – dochodu z czynszu 2000. – z propinacji 2000. (Karwacka)

10820. Bogate i Gostkowo Naramowskich (1859)

10821. Rossosz w Bialskiem Skibiewskiego.

10822. Gordowo Falkotki (1859)

10823. folwark Rutki Borowe ... wysiew ... korcy: 35 do 40 siana fur 60 – ... włók 2 1/2 – dom 1. ... w 2 ... – graniczy z Wardowem, Rutkami Gąsłki – w Pu Przasnyskim ... (1858) ... nowych ...

10824. dobra Przeciszewo i Sadek w Pu Płockim ... w Płocku 2 1/2 mili przy szose od Wyszogrodu m: 3. od Płocka 3 1/2 roli ornej włók 53 1/2. gospodarstwo płodozmienne w którem pod ozimemi ... 250. morg: ... łąki piękne i obszerne około 150 mor. Lasu włók 13. ... obszerne. Zabudowania: ... nowy, ogród obszerny, browar, ... młocarnia, intyn przynosi ... cena włóki jednej Rs: 4500.

10825. dobra Przysłam z ... folwarkami: Przysłam, Chojniki ... zarobny – ... Grozdy – ... Modławo w Pu Ostrołęckim, 1. m: od Ostrołęki. Leży od m: ... Narwi, przy ... szose – 16 mil od Warszawy. 6 m: od Pułtuska – ... m: ... Mal – roli orn: włók 200. w tym potomie ... – wysiew ozimy kor: 110. w tem pszenicy kor. 25. siana fur 1000. pszenica obszerne. – Dochód z propinacji Rs. 1500. z ... 1800 ... rybołóstwo 500. czynsz 1000 – ... z ... Szacunek tych dóbr 220000. a ... – ... Rs. 24600.
... 2000 Zł.

10826. dobra Pawłowo z przyległościami Pawłówko i Wola Pawłowska w Pu Przasnyskim ... Warszawsko – Wolkowiskim położone, od miasta powiatowego Przasnysz m: 4. od Pułtuska mil 5: od Mławy m: 3. od Ciechanowa mila 1. Mają ogólny roli ornej włók 60. miary nowopol: w tej roli ... się gruntów ornych ... w głębi ...

mil 12. od miasta ... : traktu ... Przasnysz ... mil ... od ... m. 5

wspólnie pewny w połowie dobry żytniej, około 600. morgów boru sosnowego dębowego grabowego i brzozowego około dalsze 600. morgów — łąki wydają około 400. wozów półtorarocznych pięknego siana. zabudowania mają drzewiane, murowane, zabudowania jako i wszystkie w jaknajlepszym stanie — spławny intraty z czynszu i pańszczyzny przynoszą do 2000 Rsr. Bliższa wiadomość o warunkach ku nabyciu udzieli ...

10827. dobra Łące Trzepnica i Bartodzieje o ... od ... Wyszyny Królewskie w Mławie

10828. ... Dobruchowo pod miastem Szadkiem ... Starej Gorzkowic wieś Rz. Dz. ...

10829. dobra Stara Warka w Pow. Warszaw.: około 67. nad Pilicą do sprzedania lub ... od 1 Jun. 1859. do sprzedania lub wydzierżawienia. — ... u Właściciela we wsi Dankowie za miastem Grójcem

10829. Po s. p. Michale Malhomme odbywać się ... we wsi Lute pod Madem ... w okręgu Krasnickim licytacja d. 30 ... spadkowej 30 Maja 1859.

10830. dobra Żukowo i Gawłów w parafiach Sochaczew i Brochów sprzedane były przez publiczną licytację d. 3/15 Czerw. 1859. w Trybunale Warszaw. — Licytacja rozpoczęła się od summy Rs. 53,874 kop. 9. jako 2/3 części szacunku przez biegłych ustanowionego.

10831. Tomasz na Zamościu Zamojski, hrabia na Tarnowie, Kanclerz wielki Korony Polskiej, Jenerał Krakowski, Kasztelan Krzyżyński, Sokalski, Kałuski, Nowotarski, Robczyński i t. d. nieśmiertelny przez w r. 1612. odbywał w ... pod Dunajgrodem ... pod wodzą Stanisława Żółkiewskiego naówczas Wojewody Kijowskiego i het. hetmana koronnego.

10832. Jan Nepomucen Kamiński wiele zasłużony dyrektor sceny polskiej we Lwowie, autor drugiej części „Krakowiaków i górali", tłumacz wielu innych sztuk dramatycznych, poezyi, uwag filozoficznych nad językiem polskim i t. d. — ... w r. 1835. ... swe dramatyczne ... Mieczysław Kamiński ... ojcu swojemu — Matka jego Apollonia z Sokołowskich Kamińska rodem z Zwierzchostu (w Gub. Radomsk.) była przez długie lata pierwszą artystką sceny polskiej we Lwowie. —

10833. w grobach ... Krasińskich w Opinogórze złożone zostały zwłoki zmarłego w r. 1859. Zygmunta hr. Krasińskiego syna Wincentego, jako Ordynacji ... zmarłego. —

10834. dobra Nowawieś i Makowiec mały w Pow. Stanisławow. — od Mińska ... od Kałuszyna ... 12 ...

10835 dobra Zarembki w pow. Pułtuskim, pomiędy miastem Makowem a dobrami Krasne położone o mil 2. od Przasnysza, 3. od Ciechanowa 2 1/2 od Pułtuska ... licytacja ... w dniu 26. Czerwca 1859. ... sprzedaż 40 koni, w których ... czystej krwi, młode, dobrej rasy, ogiery angielskie, wierzchowe, powozowe i stadnina ... po ... angielskich i innych ... wołów sztuk 40. krów i jałowizny sztuk 70. wozów 14. Narzędzia rolnicze jakoto: pługi angielskie, drapacze i sprzęty gospodarskie, także meble ... jesionowe, srebra stołowe, bielizna stołowa i miedź, dwa ... landwery i mały, wolant, ... i ... bryczki. —

10836 w dobrach Opinogóra hr. Krasińskich pod Ciechanowem z powodu ... folwarków odbywać się będzie od d. 24 Czerwca 1859

125

sprzedaż przez publiczną licytacyę owiec niegdyś poprzednio sztuk kilka tysięcy [illegible] i [illegible] rasy poprawnej kilkanaście sztuk, krowy i [illegible] [illegible] od potrzeb gospodarskich.

10837. Dobra Sufferyn w okręgu Sienniczkim na trakcie bitym Lubelskim.

10838. Pośmiertnie Grzegorza Grotowskiego Sędziego Appellacyjnego, właściciela dóbr [illegible] syn jego [illegible] Grotowski Władysław Antoni Bonifacy h. Rawicz [illegible] córka [illegible] — [illegible] 1° [illegible] Walewska, 2° [illegible] Zwan

10839. Dobra Jasionka w okręgu Zyrardowskim miały być sprzedane przez publiczną licytacyę dnia 21 Czerwca 1859. w Trybunale Warszawskim.

10840. Janowski Kazimierz syn Piotra h. Trzaska [illegible], [illegible] Sekretarz [illegible] w K.R.P. [illegible] — (1852) brat Romualda [illegible] administracyi w [illegible] Gub: Lubelskiem.

10841. Emilian Wrotkowski (ob: [illegible]: 22800.) prócz Baranowa i Zakrzewa w Konalskim, posiadał w r 1858. Więcławice, [illegible] i Czyżewice w okr: Kona[illegible]

10842. W Smokowicach pod [illegible] istnieje od r 1858. fabryka bryczek i wozów [illegible] współwłaścicielem był [illegible] P. [illegible]

10843. Józef Kremer (Professor z Krakowa) znany autor [illegible] [illegible] tych [illegible] filozoficznych i estetycznych, [illegible] i nakoniec [illegible] [illegible] [illegible] swego przedmiotu w [illegible] szkole Jagiellońskiej [illegible]

10844. Dobra Gorno [illegible] (Kal: 1859) [illegible], [illegible] od M: [illegible] [illegible] [illegible] stacya pocztowa

10845. [illegible] [illegible] w gub: Augustowskiej Przeprowadziwszy się w Guberniją Warszawską kupił w r 1844. majątek [illegible] Falenica w Czerskiem

10846. Na jarmarku [illegible] w Warszawie w 1859 r. wełna P. [illegible] [illegible] z Stoczkowa gub: Lubelskiej, zwracała uwagę [illegible], handlujących i fabrykantów, którzy przyznawali jej odznaczające się pod każdym względem zalety, a mianowicie co do [illegible] mycia i postępu.

10847. Dnia 17 Maja 1859 zakończyła życie w 86. roku życia w dobrach [illegible] dziedzicznych Osse [illegible] ś. p. Helena z Wolskich hrabina Krukowiecka, wdowa po Jenerale byłych wojsk polskich —

10848. Dnia 20 Czerwca 1859. przeniósł się do wieczności w Warszawie Zenon Benedykt Tykel Rzecz: Radca Stanu Gubernator Cywilny Augustowskiej Gub:

10849. We wsi [illegible] pod [illegible] na trakcie z Zgierza do Bałdrzychowa wprowadzoną została [illegible] w r 1859 ekspedycya pocztowa i [illegible] [illegible]

10850 We wsi Żytnie pow: Piotrkowsk: na trakcie pomiędzy [illegible] a [illegible] wprowadzoną została w r 1859. ekspedycya pocztowa i [illegible]

10851. [illegible] dobra Jaronowice położone przy drodze bitej Jędrzejów [illegible] Zareckiej

10852. Dobra Ożarów przy szosse do Błonia [illegible]

10853. Krzyżanowski Karol h. Radwan miał 4. synów: Marcina, Tadeusza, [illegible] i Tomasza w [illegible] [illegible] [illegible]

10854. Kilitowo [illegible] miasteczko w [illegible] położone i [illegible] gminą dobrym [illegible] [illegible] od [illegible] i [illegible] m: Brodzy [illegible] od m: [illegible] [illegible]

126

10855. Jeziowo w [illegible] położeniu i gruntach [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] piaski i [illegible] od strony Radyinina [illegible] (zwrotno) i [illegible] [illegible]

10856. Radyinin ma grunta urodzajne szczególnie [illegible] [illegible] jest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] które [illegible] obszerne [illegible] –

10857. Skwory Dobrowe, [illegible] ale [illegible] porządnie zabudowane wioska [illegible] Piotrowskiego (1859) ma dwór porządny, przy nim ogród owocowy – grunta urodzajne.

10858. Skarbiszewo wieś w przyjemnym położeniu i w gruncie dobrym na [illegible] i [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] góre z [illegible] widok na [illegible] [illegible] [illegible] do koła [illegible]

10859. Potery w gorszym położeniu ale w gruncie urodzajnym w ogólności [illegible] [illegible] [illegible] od Skarbiszewa do Sobanic gorszego [illegible] – Niemniej to jednak spostrzegać się daje i [illegible] piękne urodzajne [illegible], ma [illegible] [illegible] wysługówki.

10860. Sobanice piękna majętność w rozkosznem położeniu na wzgórzu otoczonem doliną i [illegible] – Ma [illegible] dwór – i porządne zabudowania [illegible] [illegible] murowane – Sadzawki i olszyny [illegible] [illegible] [illegible] ziemie wysługówka – graniczy z Dzieńkowem i Rasiewem [illegible] – Dzierżawcą w 1859. Jan Pelichowski [illegible] od wysługówki [illegible]

10861. Rasiewo wieś Ks: Kozanecki w rozkosznem położeniu na wzgórzu pod którem rozciąga się przyjemna dolina [illegible] [illegible] porosła – Grunta ma dobre, las dość obszerny gęstym lasem [illegible] [illegible] graniczy z Sobanicami i Biskowicami – od wysługówki [illegible]

10862. Białkowice wieś mała ale wioska między Rasiewem a Grodkowem [illegible] [illegible] dobra grunta [illegible] [illegible] ziemie wysługówka

10863. Grodkowo piękna majętność w [illegible] położeniu i gruncie dobrym [illegible] [illegible] wysługówki, od wysługówki [illegible] [illegible] – Jest porządne zabudowania – Ma [illegible] dwór i zabudowania murowane – obszerny ogród, staw [illegible] młyn –

10864. W Rembowie włościanie uprawiają w polu [illegible], bo [illegible] tych tu stronach słynie z dobroci pod [illegible] [illegible] wysługówki

10865. Krzywolin lub Krzywosz wioska ma [illegible] 18. włók [illegible], grunta dobre lasu około półtora włoki – Jest do sprzedania po [illegible] 6000 włoka – [illegible] [illegible] w [illegible] [illegible] 8000 [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] wymagalna jest suma [illegible] 75000. złot. [illegible] [illegible] [illegible] porosła – Jest z [illegible] [illegible] do sprzedania (1859) w [illegible] Trembulec w r. 1496 [illegible] mało dymów tylko 4.

10866. Apolinary Zagórski [illegible] w [illegible] w r. 1826. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] piśmiennictwie [illegible] – [illegible] i [illegible] kamień, [illegible] przyjaciel [illegible], dowiódł, że go [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cnoty [illegible] naśladować [illegible]

10867. folwark Smoleńsk do dóbr Glinnika należący, o 7. wiorst od mia: fabrycznego Zgierz

10868 w dobrach Chechło w pow. Olkuskim o półtory [illegible] drogi od stacyi kolei żelaznej Żary – znajdują się różne materyały do [illegible] Portland, [illegible] jakoto kamień cementowy zawierający w sobie części cementu i wapna, po spaleniu i zmieleniu natychmiast w wodzie twardniejący, kamień [illegible] glinki ogniotrwałe za najlepszy uznany i inne ich gatunki. – Woda czysta i [illegible], [illegible] ludności miejscowej do pomocy fabrycznej znajduje się na miejscu.

10869. w początku miesiąca Czerwca 1859 we wsi Staboszewicach (1859) w pow. Sandomier: zasnęła w Bogu ś.p. Róża z Chomętowskich Cichowska żona [illegible] obywatelka

10870 wieś Czerwonka w pow. Stanisławowie: rozłożona w tok 66. prętów: 200 [illegible] w tem także wtok około 33. wraz z częściami na wsi Żubchlikach i Podarzu, w glebie dobrej, z tykami stała na wsi Czerwonce jakoteż nad rzeką Liw cem – była w m. Czerwcu 1859 z wolnej ręki do sprzedania.

10871. [illegible] Józef Juszczyński biskup dyecezyi Sandomierskiej, [illegible] prałat Scholastyk katedry Sandomier: proboszcz [illegible] – urodził się w r. 1793. wyświęcony na kapłana w r. 1816 zaś na biskupa w r. 1859 był [illegible] z kolei 5. [illegible] Sandomierza

10872. Stefan Hołowczyc, mianowany był w r. 1818. pierwszym biskupem dyecezyi Sandomierskiej, w tymże samym roku postąpił na Arcybiskupa warszawskiego.

10873. Dyecezya Sandomierska utworzona została w r. 1818. składa się ona z 17. dekanatów i 197. parafij, ma katedrę w Sandomierzu, kollegiatę w Opatowie, jedno seminaryum, 16 klasztorów męskich, i żeńskich, 65. kaplic publicznych i prywatnych; 339. księży świeckich, 137. zakonników a 46. zakonnic. [illegible] całej dyecezyi podług rubrycelli drukowanej na rok 1859. wynosi 396,204. wiernych

10874. dobra Jarnowice położone przy ~~[illegible]~~ chaussée Jędrzejowsko-Żareckim gdzie jest stacya pocztowa tegoż nazwiska –

10875. O tytuł własności dóbr Dębe Wielkie w [illegible]: toczył się w 1859. proces między właścicielem Alex: Łaszewskim a żydami Eysinbergami i [illegible] i Süsmanem z Zakroczymia którzy nabyli poprzednio [illegible] a następnie [illegible] i całe dobra pod pozwolonym tytułem na licytacyi [illegible] zakupione [illegible] ostatecznie ale podobno August Potocki przyszedł w posiadanie własności i [illegible] wygrywali – (To przypadek i niepewna wiadomość)

10876. Na gonitwach koni krajowych w Łowiczu jeździli sami Panowie Ludwik hr: Krasiński, J. Fanshawe, W. Chełmski i Adam hr: Krasiński: Ludwik hr: Krasiński [illegible] puhar złoty wartości Rs: 1200
Na drugiej gonitwie także o [illegible] – a nagrodę # 30 zapisali się Władysław Chełmski, Alfons Skarzyński, Edmund Dornański [illegible] Cieński, Jan Władysław Kurtz, Władysław Cieński, Jerzy Fanshawe, Władysław Cieński zaproponował gonitwę na koniach [illegible] z Skierniewic do Łowicza przez pola i łąki z wszelkimi przeszkodami wiorst 21. Panowie mieli jechać sami w kolorach – Hawks [illegible] 100. Nagroda spisana w złotej oprawie – Tor [illegible] – Bez [illegible] nie ma wyścigów wyścigi komitet wystawy rolniczej w Łowiczu, zaproponował w 1859 wyścigi bryczkowe, jako wygodne dla rolników [illegible] i [illegible] – Na składkę do urządzenia tego [illegible] Komitet Władysława Chełmskiego z Nawockiej woli.

10877. Dobra **Jasionka** niedaleko Zgierza i Ozorkowa [illegible] były sprzedane d. 9 Sierpnia w 1859. przez publiczną licytację.

10878. Wespazyan Kochowski, z **Kochowa**, herbu Nieczuja, z przydomkiem Sarna, urodził się w r. 1633. w dawnej ziemi Sandomierskiej, we wsi **Dąbrowej** pod rzeką **Dobruchną**, pod górami Świętokrzyskiemi, z ojca Jana, Podczaszego Sandomierskiego i Sekretarza Królewskiego. Natury on do [illegible] pisarz drugiej połowy 17go wieku; żołnierz, obywatel, historyk i poeta. Pod względem wszystkich [illegible] drugie miejsce po Janie Kochanowskim zajmuje. Niewiększe [illegible] [illegible] Janem Kazimierzem zaczęły go [illegible] pióra [illegible] oddał się orężu, służył więc wojskowo i znajdował się w największych bitwach [illegible]. Potem pod Janem Sobieskim znajdował się w potrzebach rozgłośnych z Turkami. W r. 1663. gdy [illegible] [illegible] zmarł [illegible] [illegible] brata mój swoją rodzinną, przeniósł się do **Giebułtowa** 10 mil pod Krakowem, [illegible] swego majątku, gdzie odtąd nieprzerwanie wśród gospodarstwa, tu w [illegible] ojczystych, dni przepędzał. Doki [illegible] do [illegible] w r. 41. życia swego [illegible] pod [illegible] [illegible] do roku 1698. [illegible], jak ~~[illegible]~~ — Jan III mianował go Podkomorzym i Dziejopisem nadwornym, [illegible] [illegible] Krakowskim. Syt życia i [illegible], umarł w Krakowie r. 1699. mając lat 66. i tam w [illegible] pochowany. Wesp. Kochowski napisał w języku łacińskim dzieje Polski od r. 1648 do 1672 [illegible]

10879. Ignacy Siemiątkowski, właściciel dóbr **Wojsławice**, [illegible] [illegible] zakończył życie w dniu 10. Maja r. 1859. Zawsze [illegible] [illegible] [illegible] w łonie familijnym obok 3. synów, których [illegible] [illegible] w sile męskiego wieku przeniósł go na miejsce wiecznego spoczynku. Kochany ojciec [illegible] wszystkie swoje dzieci, całe swoje staranie obrócił na [illegible] tych [illegible], a ~~[illegible]~~ [illegible] i troskliwie kierując [illegible] [illegible] z pamięcią o los i dobry byt [illegible] [illegible] —

10880. Aleksander Orłowski malarz i rysownik pierwszego rzędu, głośnej europejskiej sławy, urodzony w Warszawie w r. 1777. a zmarły w Petersburgu w r. 1832!

10881. Józef Rutkowski Radca Dyrekcyi Głównej Tow: Kredyt: Radca Dyrekcyi [illegible] powiatu Radomskiego właściciel dóbr **Jaszowice**, urodził się w **Miedzechowie** ziemi Ciwskiej: wychowany troskliwie, w staropolskiem ~~domu~~ [illegible] [illegible] cnót [illegible] domu — z [illegible] [illegible] przeniósł się w Radomskie gdzie [illegible] [illegible] wybrany na Radcę Dyrekcyi Głównej [illegible] [illegible] [illegible] — Umarł 9. Lipca r. 1859 w 57 roku życia. Pochowany w **Cerekwi** —

10882. Folwark bezpańszczyźniany **Gorzko** w dobrach Ordynacyi Zamojskiej, o mil 2 od miast Szczebrzeszyna i Biłgoraja, mili 1. od [illegible] Józefowa Ordynacyi [illegible] [illegible] i tylko od wsi Zwierzyniec gdzie [illegible] [illegible] — obejmujący ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, łąkach etc. morg. 151. pręt 103. ale ogółem 78 [illegible] — był do wydzierżawienia na lat 24. od 1 Lipca 1860

10883. Grunta dóbr **Targówek** na Pradze [illegible] drogę [illegible] [illegible] Petersburskiej — [illegible] grunta i folwarkowe i osady włościańskie poszukiwane [illegible]

10884. W dniu 30 Lipca r. 1859. zakończył życie w Warszawie s. p. Jan syn Jana Dehn (ob: **Kowenice**) Jenerał Inżynieryi Kawaler [illegible] Orderów Rossyjskich — Żył lat 74.

10885 Dobra Kobiele wielkie w pow. Piotrkow. obw. Radomskim odległe od stacyi kolei żelaznej Radomsko 6 wiorst 10 mil rozległości włók 140 mórg [illegible] (przeszło 2152 dziesięcin) w których lasu po większej części dębowego zdatnego na wodę włók 63. z domem mieszkalnym [illegible] wyrestaurowanym, z budynkami gospodarczemi w dobrym stanie będącemi, w glebie przeważnie pszennej, a z dochodem [illegible] propinacyi i czynszów [illegible] kupione w Sierpniu 1859 w sprzedaży [illegible] —

10886. Antoni hr. Potocki, były Jenerał, Senator, Marszałek szlachty [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] Izabellę z Jelskich.

10887. Po Karolu [illegible] właścicielu dóbr Sucha i Dziadobrzyce w okr. Radomskim otwarty się w r. 1849. spadek — [illegible] w opiece nad [illegible] [illegible] po nim [illegible] [illegible] [illegible], w r. 1859. spadek przy [illegible] 20. włók lasu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się w [illegible] właściwy [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rs. 22005. Potocki tego lasu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pod względem [illegible] —

10888. wieś Biskupice pod Nowemmiastem Miasteczku [illegible] [illegible] [illegible] około 30 włók rozległości w tem lasu włók 6. [illegible] 4 i [illegible] [illegible] — się (w Sierpniu 1859) z wolnej ręki do sprzedania (koktor Jeniór) [illegible] podobno Rs 120000 [illegible] po 4000. Rs. włókę [illegible] gotowizny Rs 70000. reszta [illegible] i [illegible] bankowe —

10889. We wsi Poniku pod Janowem [illegible] od [illegible] [illegible] ostatniej stacyi [illegible] za otwarcie został z dniem 25. Sierpnia r. 1859. [illegible] [illegible] Machin i narzędzi rolniczych pod firmą: N. Gniewosz W. Wężyński i A. Ziółkowski — Jak się [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] r. 1849 [illegible]

10889. Misy w Lipcu 1715. Sasi [illegible] po Woj. Krakowskiem, [illegible] mordowali [illegible] ludzi godnych; Tarskiego, Starostę Pilznińskiego i Bidzińskiego, Kasztelana Bieckiego, mord ten wyprawiał w całym Kraju [illegible] [illegible] w Województwie Krakowskiem i Sandomierskiem. Straszliwe oburzenie. Stefan Wielogłowski, Cześnik Rawski, dał pierwszy hasło powstania [illegible] szlachtę Woj. Krakowskiego do Proszowic i [illegible] przeciw Wojskom Saskim Konfederacyę, którego Marszałkiem obrano Mazepa Rybińskiego, Chorążego Łomżyńskiego. — Wojsko też [illegible] [illegible] [illegible] hetmanów i nie płatne skonfederowało się pod Niskiem (Sandomierz) [illegible] przeciw Sasom, obrawszy Marszałkiem Józefa Branickiego, Starostę Bu[illegible]skiego i [illegible] około 5. [illegible] 1715. [illegible] Sasów [illegible] w Sandomierskiem.

10890. Radgoszcz w Płockiem obw. Ostrołęka, pierwotne gniazdo familii Radgoskich h. [illegible] jest [illegible] Radgoszcz w Cyrkule Tarnowskim w Galicyi [illegible] [illegible] podczas konfederacyi Tarnogrodzkiej w r. 1715. wojsko Saskie przez konfederatów porażone [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible]

10891. Pod Rzygorzewem [illegible] w czasie Konfederacyi Tarnogrodzkiej r. 1715. regimentarz Antoni Gniazdowski (tegoż czego [illegible] w [illegible]) oddział Saski. Następnie [illegible] w [illegible] inny oddział 300-tu Sasów

10892. Na stacyi Ząbkowice odchodzi się droga żelazna z Warszawy do Wiednia od drogi Warszawsko-Wiedeńskiej i biegnie do Dąbrowy, w 7 wiorst odległej, śród kopalni węgla kamiennego i [illegible] zakładów hutniczych. z Dąbrowy [illegible] [illegible] Granicy w [illegible] [illegible] mosiu żelaznym [illegible] do stacyi granicznej pierwszej klassy w

w Sosnowicach na wiorst 8 od Dąbrowy oddalony. – Ztąd bieżnie na szląskim już gruncie, do stacyi pogranicznej pruskiej w Katowicach przez most na rzece Brynicy, który pruskie Towarzystwo drogi Górno-szląskiej zbudowało, i dalej tą kolej tąż [illegible] z Berlinem, do którego [illegible] w kwadransie kilka godzin dostać się można. Koleją tą górno-szląską potężnemi jesteśmy też wnętrz. [illegible] drogami żelaznemi środkowej i zachodniej Europy.

10893. Kommunikacyą drogą żelazną przez stacyę Granica i Szczakowa (gdzie komora Austryacka) tuszy nas z austryackiemi, dolnymi i włoskiemi.

10894. W Skorzycach dobrach w okr. Krasnystaw. były na sprzedaż w r. 1859 równie jak [illegible] – owce rasy wysoko poprawnej i 2 bydła rasy czysto [illegible] w ilości sztuk po [illegible] 500.

10895. W r. 1812. Król Saski jako Książę Warszawski ofiarował dla Kraju polskiego, z własnego w Saxonii zakładu owiec cienkowełnistych sztuk 250; z których według rozporządzenia ofiarującego, założona została owczarnia Rządowa [illegible] podniesienia krajowych i urządzenia [illegible] zakładania. – Ale ten przez dostępny sprzedaż baranów. Skutek osiągnął ten skutek, że owczarnie rządowe założone w dobrach rządowych Górno i Kraj[illegible] pod miastem Kielce podniesiono w r. 1825. do ilości sztuk 3158 i [illegible] przez zakup najpiękniejszych zagranicznych baranów, zawsze owczarni pierwotna ta owczarnia rządowa dopełniwszy w miarę czasu swego przeznaczenia pierwotne zmniejszoną do ilości sztuk 1500 [illegible] wysprzedaną przez publiczną licytacyę [illegible] obywatelom [illegible] owiec [illegible] została w r. 1859 sprzedaną.

10896. Piotr Kaszowski Sędzia i poseł Województwa Lubelskiego, który [illegible] się na publiczne wypowiedzenie [illegible] praw, znanym był w owych czasach z niepospolitej biegłości w sprawach Rzeczypospolitej i z otwartości jaką odważał się występować przeciwko wadom społeczeństwa. On to wspólnie z Psonką [illegible] Babina, założył ofiarną Rzeczpospolitą Babińską, która była [illegible] środkiem do powstrzymania ukrócenia [illegible] w owczas błędów. Obszerniej wzmianka o tym [illegible] w VI. [illegible] Niwy [illegible] z r. 1859. w artykule Wysokie Lubelskie, którego Kaszowski był Dziedzicem i gdzie odbywały się bardzo często narady poprzedzające utworzenie Rzeczypospolitej Babińskiej. Kaszowski i Psonka byli najpopularniejszymi w swoim wieku; [illegible] ich każdy Zygmunt August i Stefan Batory [illegible] [illegible] szlachta zgadzającą. Zygmunt August [illegible] a później Psonka był tylko Starostą a Kaszowski Sędzią, [illegible] światło i [illegible] o dobro publiczne [illegible]

10897. W osadzie targowej Nowa Alexandrya (Puławy) są 2 obecnie, jedna pod [illegible], druga pod [illegible] (1859)

10898. Bogumił Pusch napisał kilka dzieł o naszym kraju pod względem geologicznym paleontologicznym i [illegible] – wszystkie te jednakże prace są w języku niemieckim, jakoto: Geognostische Beschreibung von Polen w 1833 i 36. tudzież Polens Paläontologie w 1837. Jeden tylko, skrócony Opis geognostyczny Polski wyszedł w tłumaczeniu Kitajewskiego w r. 1830.

10915 (Huty) Szyma huta szklanna [illegible] obok stacyi Garwolin (1859) [illegible] zakłady tej huty, jakoto: piece hutnicze, [illegible]

10899. Sybilski Jan Polak wszedł w wojsko za Augusta II ... [illegible] ..., a nawet w ojczyźnie jego nazwisko słynie podziś dzień w Saxonii, z rycerstwa, równie jak i z różnych [illegible] obrządku. Urodził się w Polsce r. 1677. z ubogich rodziców — wychowany był przy [illegible] u Ministra hr. Brühla. Jakim sposobem i kiedy on sam został się do saskiego wojska, niewiadomo; dość że już w 1733 był pułkownikiem, a w 1736 został generałem. W r. 1745 podczas wojny z Prussami odznaczył się męstwem — Umarł w Czerwcu 1763 w stopniu generała porucznika Królestwa Polskiego i elektorstwa saskiego — przeżywszy lat 86. Opowiadano o nim awanturnicze przygody dworskie, iż był człowiekiem niepospolitego dowcipu i humoru, który do swoich celów umiał zręcznie posługiwać się przesądami, masą ciemnych i łatwowierności Niemców czynić sobie igraszkę, tak jak tego z najmniejszego czasu wywiesić wieści, iż był niegdyś przyczyną prawdziwego zakonnego [illegible] (z Gazety Warszawskiej Nr: 229 z r. 1859)

10900 Stanisław Niesiołowski, obywatel powiatu Prasnyskiego, właściciel dóbr <u>Leśno</u> — Zakończył żywot w Szczawnicy w 1859 gdzie się udał szukać ratowania — wątłemu i powoli gasnącemu życiu — Nie było osoby, nie było tak wielkiego poświęcenia, któregoby on dla współobywateli, dla współbraci nie był w stanie ponieść. — Tym sposobem zyskał miano prawego, uszczęśliwiającego cnoty męża. Zostały jego spuścizną wstęty do kresów, aby zawsze szczycić się nim który tak ukochał — który lat tyle cnotami swemi opromienił — (z Nekrologii Nr. 229. Kuryera Warsz: z 1859)

10901. Borzysławski ziemianin właściciel dóbr <u>Sokołowo</u> w Kaliskiem zmarł w wieku lat 61.
Żonę Józefę z Włodzickich umarłą w r. 1859 w Warszawie.

10902. Po rozwiązaniu w r. 1794 Wojsk polskich — Generał Antoni Madaliński wojennie nawiedzał, od roku 1793 zostający w Królestwie [illegible] ... zajęte i opuścił z częścią swego wojska do Bydgoszczy a Generał Dąbrowski został w Bydgoszczy ... pod względem wojennym, przez wojsko Rossyjskie [illegible] ... Prussakom, który go ... odesłał do Wrocławia a potem do Magdeburga skąd wypuszczony został na wolność w r. 1797.

10903. Tadeusz Kościuszko, zmarł w r. 1797. lat około 44. Służył poprzednio we Francyi w korpusie Inżynierów, następnie w Ameryce pod <u>Washingtonem</u>. Podczas rewolucyi Polskiej od 1791 do 1793 był Generałem. W r. 1794 gdy nastąpiło w r. 1794 wojsko Polskie wynosiło do kilku 18000 ludzi, ... dla ... ostatecznego rozbioru kraju wojsk — Wówczas dał hasło do powstania które ówczesny naczelnik obrał Kościuszkę naczelnikiem — siły zbrojnej — Polacy opanowali Krakow ... i trzymali go przeciw połączonym siłom Rossyi i Prusaków — W [illegible] pośpieszył do Warszawy które w ręku Czartoryskich znajdowało — Tym czasem Kościuszko chcąc przeszkodzić połączeniu się Generałów Suworowa i Fersena, udał się z 10,000 wojska — Nastąpiła bitwa pod Maciejowicami 10 Listopada 1794. Kościuszko uległ całe wojsko Polskie rozproszone i zostało przytłoczone, ale niespodziewanie ocalony przez ... w tych walkach ... spod koni i został się w niewoli.

10904. Jak szybkim krokiem na drodze rozwoju przemysłu i handlu postępuje miasto Łódź, widać z danych statystycznych niżej wymienionych. Łódź od r. 1821 do r. 1859 to jest w przeciągu lat 38. powiększyła się przeszło 30 razy, dziś w r. 1859 ... mieszkańców, po pięknym mieście zdarzonym ... do stacyi granicznej pierwszej klassy w

ludności stałej 29450. a 8000. przybyłej w paszportami, razem 37450. a w tej liczbie musi się katolików 15800. ewangelików 15400. żydów 6000 braci morawskich 250. Zakładów przemysłowych wielkich było w r. 1859. znaczniejszych 5. pomniejszych rękodzielniczych 9. warsztatów 116. przędzalni wełny 3. per- przędzalni bawełny 5. drukarni 17. farbiarni 37. bielników 7.

Zakładów znaczniejszych [illegible] było 1. liczba różnych warsztatów 13.–

Obok tych zakładów głównych wypracowało się w r. 1859. fabryka cerat 1. olearni 6. octu 1. mydlarni parowych 2. piwowarów i browarów 1. przetworów chemicznych 1. szydełek i igieł 1. cegielni 4. garbarni 2. (Gazeta Warszawska Nr. 231. z 1859 r.

Towarzystwo Królewskie

10905 Jan Chrystian Kamsetzer słynny budowniczy w Warszawie za czasów Stanisława Augusta. Był rodem z Drezna, przeniósł się do Warszawy i pensyą od Króla Stanisława, wysłany został kosztem tego monarchy do Niemiec, Francyi, Włoch, Holandyi, Grecyi i Azyi Mniejszej. Wróciwszy do Warszawy trudnił się wraz z Merlinim ubiorami pałacu Łazienkowskiego, stawiał wszystkie wielce ozdobne pałace: Tyszkiewiczów, dla Hr. Augusta Potockiego i Hr. Krasińskiego, na Krakowskiem Przedmieściu. Nobilitowany uchwałą sejmową w r. 1790 umarł w Warszawie w r. 1795. (Gazeta Warszawska Nr. 233 z 1859

10906. Hr. Gołuchowski, pochodzi z staroszlacheckiej polskiej rodziny, która w 1783 r. uzyskała tytuł hrabiów austryackich. Agenor Hr. urodził się 8. Lutego 1812 r. do r. 1848. był Radzcą gubernialnym w Gub. Lwowskiej, następnie został Namiestnikiem Galicyi po [illegible] a w 1849. otrzymał tytuł radzcy gubernialnego zarazem wezwany administracyi we Lwowie, główne założyciel, jak [illegible] austryacka, Dyrektorem Instytutu Ossolińskich i Kuratorem Instytutu sierot i ubogich utworzonym przez Hr. Skarbka – prosto Agenor z [illegible] wyższej [illegible] politycznej i zaraz z początkiem odznaczył się wielką pracowitością.

10907. Julian Radzkiewicz współwłaściciel w 1858. dobr Hotny Meyera. Obywatel okr. Sypniewskiego, członek Tow. Roln. b. Uczeń agronom. w Marymoncie.

10908. Floryanka folwark bezpańszczyzniany w dobrach ordynacyi Zamojskiej w 9 1/2 mili od mia: okręg. Szczebrzeszyna, 2 mil od mia: Józefowa ordynackiego, mil 1. od wsi Zwierzyniec, gdzie stacya pocztowa, obejmujący ogółem przestrzeni w gruntach ornych i łąkach morg. 287. pr. 296. czyli około 152. Niemiecki.

10909. Dobra Brzozów pomiędzy Łowiczem a Błoniem.

10910. Pelagia z Zalenskich Leszczewskiej z mocy prawa w 1859 odwrócono wraz z spadek do własności dóbr Bartnik w Pow. Przasnyskim, Chomorowa w Pow. Ciechanowskim, Woli w Pow. Lipnowskim, Michalina i Nowogródka w tymże Powiecie i wzmianka sumy kapitałów na dobrach Skępe.

10911. Przy nowo otwartej w 1859 kolei żelaznej Ząbkowicko-Nadorwickiej, zaprowadzona została expedycya pocztowa w Sosnowicach na granicy pruskiej.

10912. Michał Kośmirski, między rodzinami, Rio 1859. [illegible] kuracyjnego w 1859. budowy nowego gmachu gimnazyum gubernialnego w Lublinie,

10913. W Lublinie w mieście Piaski gdzie na gruntach plwotoczanskich na Bronowicach [illegible] są kopalnie kamienia wapiennego i w tym celu urządzone są piece (1859)

10914 Rejowiec piękna majętność Hr. Woronieckiego Marszałka szlachty guber. Lubelskiej, osada

10915 Czuby słynna huta szklanna P. Hordliczki tuż obok stacyi Garwolina (1859) gdzie są wszelki wzorowe zakłady tej huty, jakoto: piece hutnicze, szlifiernie, sudnice

10916. Ojców, ten najpiękniejszy klejnot w szeregu okolic ciągnących się od Jasnogórskiej świątyni przez Olsztyn, Złoty Potok, Bobolice, Mirów, Ogrodzieniec, Smoleń, Pieskową Skałę, grodzisk, Ojców, Imbramowice, Sąspów, Szklary i dolinę ku Krzeszowicom, pasmo skał jurasowych, doczekał się w życiu zamożnego i zacnego z imieniem i cnoty ojczystych obywatela (1859). Dawniej już dolina Złotego Potoku, leżąca o 2 mile od Częstochowy, została upowszechniona i przyozdobiona staraniem Jenerała Wincentego Krasińskiego; obecnie nie wątpim, że i Ojców odzyska podobny, a może w tym przypadku podobnie inne poważniej wymienione okolice. Lubo dolina Złotego Potoku rozmaitością skał [illegible] piękne, które się równać z Ojcowskimi posiadają pięknie miejsca nie mniej zachwycające pięknością natury. Takich zaś [illegible] jak Zygmunta nie łatwo znaleźć w Polsce a pojedyncze skały kształtami [illegible] [illegible] grupy fantazyą utworzone [illegible] oko podróżnika. Staraniem [illegible], [illegible] w najrozliczniejszy sposób upiększony.

10917. Dobra Brzeźnik 2 mile od Pułtuska, [illegible] od Warszawy, składające się z dwóch folwarków, obejmujące grunta ornego morg [illegible] 932. a oprócz [illegible] nie liczą gruntów kolonialnych morg wielk. 2254 czyli czynszowych 1127. były w m-cu Wrześniu 1859 do wypuszczenia w administracyą [illegible] dochód rocznie 6. lub 12. od dnia 1. Czerwca 1860. Wiadomość u [illegible] w gmachu [illegible], u [illegible].

10918. Hetman Jan Tarnowski mąż nadzwyczajny i sławny w swoich czasach nietylko w ojczyźnie lecz w całej wojowniczej Europie. Urodzony i dostojny równie jak zasłużonej familii, wcześnie w zawodzie rycerskim odznaczył się w kraju i za granicą, gdy dla doskonalenia się w sztuce wojennej dalekie odbywał podróże uwiedziony Syryą, Palestynę, Egipt i Afrykę, walczył przeciw Maurom, wszędzie najwyższego męztwa i biegłości rycerskiej dając dowody. Wezwany do powrotu i odpowiednio uczczony na rozmaite wysokie godności, już w r. 1527. był przez Zygmunta I. hetmanem Wielkim koronnym mianowany. Obszerny, bitny, liczne i świetne [illegible] [illegible] w jednem tryumfalnym i dawnym z całego kraju nagrodzony, [illegible] [illegible] [illegible] oddał sprawy najdrażliwsze pomiędzy Szlachtą a [illegible], [illegible] rozumny rozjemca, [illegible] [illegible] zapobiegał. Zaiste był to człowiek wielki, gdy go jeszcze w życiu Magnusem Tarnowskim nazywano, walczący w bitwach, słynny w radzie przypadkach [illegible], sam autor wielu dzieł, ~~[illegible] jest [illegible] bibliotek~~. Umarł ten wielki bohater i statysta, filar niegdyś korony polskiej we wsi swojej Wiewiórce w cyrkule Tarnowskim 16. Maja 1561. ~~po którym zostały [illegible]~~ Acta Galicyjskie Nr 240 z 1859 [illegible] Nr: Tarnowskiego.

10919. Wiewiórka nazwisko to przypomina nam na myśl wspomnienie polskiego nazwiska w Galicyi cyrkule Tarnowskim. gdzie życie zakończył 16 Maja 1561. wielki hetman Jan Tarnowski wielki bohater i statysta, filar niegdyś Korony polskiej.

10920. dobra Kęblin w okr: Szczercowskim odległe o milę od Miast: Zgierza, Ozorkowa, Strykowa, na trakcie do Mia: Łęczycy i pobliskich Miast fabrycznych na skutek układu pomiędzy sukcessorami Romualda Trzcińskiego na dniu 14/26 Sierpnia r 1859. urzędownie sporządzonego, sprzedane być mają na licytacyi publicznej w dniu 3/15 Lutego 1860 r. u rejenta [illegible] w Warszawie odbyć się mającej, o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Dobra te obejmują oprócz [illegible] włók 76. morg nowopol: według mappy w [illegible] złożonej, w tej lesu włók około 10. grunta po większej części pszenne, na rzece 250 kor. [illegible] [illegible] jarzyny przy [illegible] gospodarstwie, takie wydają [illegible] 600 [illegible]

Przez dobra te przechodzi rzeka Mosurenica, na której jest młyn i folusz lub inne zakłady, urządzone być mogą, z powodu znacznego spadku wody; karczma przy trakcie z browarem, stodoła o 4 klepiskach, owczarnia, stajnia, spichrz o 3 piętrach murowane gorzelnia z apparatem ciepłym (w 1859) także obora na 100 sztuk bydła, murowane. Dwór także drewniany, wygodny; za dworem ogród owocowy i warzywny a w tym z sadzawki zarybione. Włościanie pańszczyznę odrabiające były w 1859 20. W dobrach tych grunta częściowo wypuszczone na kolonię pod nazwą Trzcianka i Mosurenice, za opłatą po kop: 90. z mórg, przez okupnego — Szacunek tych dóbr wynosił w 1859. do licytacji Rs: 90,000. ~~[illegible]~~ Przystępujący do licytacji złoży wadium Rs: 6000. gdyby zaś wolnych rąk znalazł się nabywca przed terminem do licytacji ogłoszonym oznaczonym, pretendent, ~~[illegible]~~ kupić takowe, dobra sprzedane być mogą i licytacja odwołaną zostanie, do czego mających wniesione do przyjęcia obrony dyspozycji sądowej Licytacja rozpoczętą od 2/3 szacunku —

10921. Huta szklanna Teofilów w Kłukach w pow. Piotrkowskim, od miast Piotrkowa mil 4. Bełchatowa mil 1. od Szczerczewa ½ mili, należała do w 1859 do R. Cybulskiego et Comp. i wraz z nowo zaprowadzoną wstała — w tych...

10921. dobra Boły w okręgu ... Kraśnickim.

10922. ... w r 1806. Napoleon I. udał się na kampanię pruską, rozkazem pod dniem 24. września r. z Saint-Cloud do wice-króla włoskiego wydanym polecił, aby wszyscy oficerowie polscy którzy się znajdują w służbie armii włoskiej, a którzy nie stoją w pułkach udali się do Jülich i wstąpili do legionu północnego którego naczelne dowództwo objął generał Zajączek.

10923. wieś Gliny ... w 1859. do dóbr Przyrycie w okr. Rutowskim.

10924. Stanisław Kieszkowski posiadał w 1859. wieś Lisno z ...

10925. Konstanty Celiński włościanin w r 1859 dóbr Paprotnia w Rawskiem.

10926. P. Haller właściciel w r 1859 dóbr Przejazdce w pow. Piotrkowskim, pracą swą i staraniem przyczyniał się znacznie do coraz szybszego podniesienia chowu krajowych ... włościańskiej w r 1859 ... wystawił, rasy charakteryzujące ich pochodzenie.

10927. dobra Kłopoczyn w Rawskiem były w 1859. własnością Piotra Suskiego.

10928. Boguszyce w Rawskiem własność w 1859. Edwarda Frydrychsa

10929. Trzebaczew dobra w 1859 Nakomostyg które sprowadzeni do wzorowych w pow. Rawskim od dawna zaliczają się.

10930. Rossman Alexander z Piotrowic gospodarz postępowy

10931. Włościanin Pawłowski z Ordowa w gospodarstwie, dostał w r 1858 medal za ... uwagi. Krowy jego na wystawie z r. 1859. godne były

10932. Owce hrab. Augusta Krasińskiego z Krasnego w Płońsku rasy negretti doprowadzone do równości zadziwiającej, celowały na wystawie Łowickiej w 1859

10933. Owczarnia ~~wysoko poprawiona~~ Kr. Lanckorońskiego w Mokrowicach w pow. ... licząca od lat 40 popędziła w 1859 — wysoko poprawiona, celowała na wystawie Łowickiej w 1859. owcami oryginalnemi Rambouilletami.

10934. Ciechowski Roman z Linowa w r 1859. na wystawie Łowickiej nad zwyczajnie rolnicze, ... własnego wyrobu.

mniejsze, a zadło słup kamienny (stołp) o milę od miasta ... oddalony

10935. Piotr Skarga Pawęski Zgromadzenia Jezusowego zakończył życie pod- dnia 27. Września r 1612. Zwłoki tego wielkiego kaznodziei, pisarza, polityka a przede wszystkiem chrześcianina spoczywają w kościele Ś. Piotra w Krakowie. [illegible] Zwłoki te, jak świadczy Sierzyński, przeniesione w r. 1695 do ołowianej trumny, nakładem Katarzyny z Sobieskich Radziwiłłowej, noszą napis [illegible] tej treści: Szczupła z ołowiu skrzynka, zawiera szczątki wielkiego męża, Piotra Skargi, Jezuity, który dwór przykładem cnót swoich, świat nauką, kościół gorliwą, pobożną pracą, zgromadzenie swe zakonne chwałą napełnił.
W r. 1859go w dniu 27. Wrześ. otworzone [illegible] zostały groby niewinnie zwłoki jego i odbyło się nabożeństwo żałobne z zastosowaniem do tej okoliczności. Wiadomo, że Skarga usunąwszy się od dworu królewskiego, resztę swego życia w Krakowie gdzie wiekopomna dziś pieśń jego duchem wytworzyła [illegible] założone przez niego w r 1584. Arcybractwo Miłosierdzia, wraz z bankiem pobożnym dla ubogich.
10936. W r. 1859. Zmarł Adam [illegible] Jakubowski, który od lat 20. prowadził Zgromadzenia XX. Pijarów w Krakowie, przeniósł się podobno na zawsze do Warszawy. Pozostanie on w sercach mieszkańców Krakowa miłe wspomnienie licznych prac i zasług. Po spaleniu się Krakowa w 1850 roku, należał do Komitetu pogorzelców, w którym tak był czynnym, że po rozwiązaniu Komitetu, pogorzelcy wręczyli mu w r 1852. adres dziękczynny. – Od chwili zawiązania się Towarzystwa gospodarczego Krakowskiego w 1849 r. w którego komitecie zasiadł, zajmował się do roku 1853. redakcyą naszego „Kalendarzyka przyjaciela rolników", następnie: Roczników Towarzystwa gosp: krakowsk:. Jako członek Towarz: Naukowego, obrany został Prezydującym w jednym z Wydziałów a następnie sprawował aż do r 1858. urząd Podskarbiego Towarzystwa. Gdy Towarzystwo zamierzało wydawać książki dla ludu, ofiarował na ich druk znaczny fundusz (4000. Złp.) Nie wymieniamy tu innych jego zasług i prac –
10937. W dniu 14/25 Września 1859 w folwarku Służewie, należącym do dóbr Wilanowskich, odbyła się wystawa inwentarza i płodów rolniczych, oraz uroczyste rozdanie nagród, tak przyznanych przez Towarzystwo Rolnicze, jako i Dziedziców okręgowych. – Przyjemne musiało wywrzeć wrażenie tak na zebranych obywatelach jak i na masie włościanów, że Hrabiowie Potoccy osobiście [illegible] medali rozdzielili. Potomkowie Hetmanów, dziedzice ogromnych włości, czynem tym wypowiedzieli, że na wszystkich jednakie obowiązki leżą; że je radzi spełniają w braterstwie z najbiedniejszemi i że najczcigodniejszą dla nich nagrodą jest ta, która bezwzględnie wieńczy cnotę i pracę w każdym stanie. (Gazeta Warsz.: 1859 r.)
10938. W r. 1859. Otrzymał P. Ludwik Roosman z Bielany wielki 56. medal, jaki Towarzystwo rolnicze za wzorowe gospodarstwo przyznaczyło [illegible] oddział Towarzystwa Kredytowego. – Zasłużenie to odznaczenie, jednym wyrazem, P. Roosman zawdzięcza nietylko swej pracy i rozumnym gospodarowaniu, ale bardziej jeszcze zacnemu i przezornemu spełnianiu obowiązków obywatela. Jest on prawdziwym ojcem i przyjacielem swych włościan. Założył dla nich szkółkę, (był) domową aptekę, podniósł dobry byt i moralność tak dalece, że w Bielanie nie ma [illegible], ani nędzarza, ani nawet [illegible] niedostatkiem. – Obok karczmy [illegible]
[illegible]

osobistych zagrzewał do każdej obywatelskiej postęp. Jest członkiem Towarzystwa Dobroczynności w Warszawie i w Gorze Kalwaryi, członkiem korespondentem Tow: rolniczego, a nadto skwapliwie spisuje rady i pomoc, gdzie tylko wiemy, że ufam wielce, sercem, wspólnie [illegible]. Także to [illegible] nagrod przyjętych przez Towarzystwo rolnicze. (Gaz. Rolni. №. 236 [illegible] 1859.)

10938. Pińkow wieś należąca w 1859 do dobr Łomny Alexandra Trębickiego (August i Maurycy Hrabiowie)

10939. Potoccy potomkowie hetmanów, dali wiele wyrzekania, czyli wszystkie udowodnili, że najmilszą dla nich nagrodą jest ta, którą zbiera cnota i praca w każdym stanie (jako członkowie Towar. rolniczego)

10940. Przy rozdaniu nagrod Towarzystwa rolniczego w okręgu Łaszczowskim w 1859 nagrodziło i Pan Urski z Żwornik [illegible] jedenastu zasłużonych sług do nagrody, który wystąpił z niemi i 30 lat wiernie i z niezachwianą wytrwałością. Czyni to zasługę równą panu i słudze, i bodaj więcej spotykać takich przykładów wzajemnego przywiązania, na którem opierać się powinna wszelka społeczność, a tem bardziej rolnicza.

10941. W dobrach Żukowiecki w okr. Błońskim ? jest most na rzece Utrata z Mrowa zbudowany, na który mułami, zaś w 1859. Zarzytka [illegible] do poboru opłaty na rzecz właściciela dobr.

10942. Hilaryon Karpiński Ks: Zakonu Św: Bazylego w prowincyi Litewskiej Kapłan i kaznodzieja przetłumaczył i zebrał z różnych autorów za pozwoleniem [illegible] Leksykon Geograficzny, dla gruntownego pojęcia gazet i historyi [illegible]

10943. Ks. Grzegorz Piramowicz z polecenia Komisyi edukacyjnej napisał w 1779 Dykcyonarz Starożytności dla szkół narodowych. [illegible] Tom. 1.

10944. Sułkowski podczas kampanii w Egipcie r. 1798, był adjutantem przy Generale Bonapartem - który nastąpił powstanie w Kairze, [illegible] przeszyła pierś naszego walecznego [illegible].

10945 W dniu 24 Sierpnia r 1859 przeniosł się do wieczności we wsi Rokitnie w Gub: Kurskiej profesor Charkowskiego Uniwersytetu Edward Ostrowski, [illegible] położył on wiele zasług w dziedzinie nauki i literatury ojczystej.

10946 Tuż pod tem miastem (Chełmem w G. Lubel.) na wzgórzu tak zwanym otoczonym (stoi) jedna, a we wsi Stołpie o milę miasta odległej, druga stoją dwie wieże, z cegieł gliną spojonych murowane, które tak starzy [illegible] Obszerność ich jest mała, bo zaledwie [illegible] ruiny, które także zarówno mają. Autorowie Staro: Polscy powtórzyli podania (jakie to były wówczas [illegible]) zebrał Ks. Jakób Susza biskup Chełmski, w dziele swojem [illegible] rytmem drukowanem w 1684 o Chełmie i cudownym obrazie N: P: Maryi w katedrze tamecznej znajdującym się. Tymczasem [illegible] Kronika Wołyńska pod rokiem 1259. wyraźnie pisze, że Daniel, Książę Halicki wracając po strasznem spustoszeniu Halicza przez Tatarów, z Polski na Ruś, [illegible] niedaleko Chełma gdzie często przebywał, wystawił murowaną wieżę wysoką, z której [illegible] było w około miasto, a fundamentu łokci 15, także wysokość [illegible], a z tego słup kamienny (Stołp) o milę od miasta [illegible]

na którym był orzeł z kamienia ciosany; wysokości tego kamienia
było 10. łokci, a z głowami i podnóżkami 12. – Zkąd pokazuje się, że te
słupy były tylko ozdobami, służącemi do upiększenia nowo zbudowanego
przez Ks. Daniela miasta, które upodobawszy sobie z wesołego położenia
tam osiadł, wspaniałe budowle i świątynie wystawił, mianowicie Kościół
Sgo Jana Złotoustego gmach wyśmienity; i w tem mieście dni swoje w r. 1264
zakończył, pochowany w tamecznym Kościele N. Panny, dziś katedralnym gdzie i
synowie jego Roman i Szwarno, tudzież prawnuk Michał, syn Ks. Lwowi-
cza, spoczywają (z Gazety Warszaw: Nr. 243 z 1859 r.)

10947. W dobrach Podhorce pod Hucwą, pod Hrubieszowem gdzie żyje:
obecna stacya pocztowa – wyrabiano w r. 1859 sery na sposób szwajcarski
których znaczna ilość rozchodziła się [illegible] w [illegible] okolice kraju. –

10948. ~~[illegible]~~ Na żądanie Juliana Skwarskiego, właściciela
[illegible] (połowy) dóbr Gatkowice w okr. Rawskim, nastąpiła sprzedaż w
drodze [illegible] dóbr pomienionych w r. 1859 przez publiczną licytacyą, która
zaczęła się mała od kwoty Rs: 28,203. kop. 60. jako szacunku przez biegłych
wyprowadzonego. – Dobra, rzeczone mają rozległości włók 52. mor. 11.

10949. Józef Korzeniowski zasłużony i pełen talentu autor wielu dzieł dra-
matycznych jakoto: Górali Karpackich, Żydów, Andrzeja Batorego, [illegible]
Panny mężatki, Wąsów i peruki, Majątek lub Imie – Choć [illegible] wie-
kiem i słabością złamany ... przecież silny duchem, wychodzi on zawsze z
pierwszą i odnosi nagrodę w turniejach Dramaturgicznych. –

10950. W r. 1859. włościanie wsi Ożarowic w Częstochowskim nabyli
ją od dotychczasowego właściciela Gwido Henkel von Donersmarck za 60,000
Rs: czyli Zł: 400,000.

10951. W r. 1707. w połowie miesiąca Września ~~[illegible] XII z [illegible]~~ przybywa całą
armią szwedzką, liczącą naówczas, jak nigdy dotąd, do 60,000. ludzi rozłożył się
między Słupcą, a Pyzdrami. Karol XII. przybył sam do Słupcy 26. Września, [illegible]
[illegible] w kilka dni potem, to jest 9. Października 1707. odbyła się w miasteczku
Kazimierzu o kilka [illegible] od Słupcy odległem straszliwa egzekucya. –
Tam przyprowadzono nieszczęsnego Patkula obwinionego [illegible]. Trady-
cya ludowa niesie dotąd, że Król szwedzki w czasie swego pobytu w Słupcy
udał się sam strojem swego więźnia i oczekiwał, okuwszy ręce Patkula
przechodził przez drewnianą ścianę więzienia i był przytomny do punktu
zwiedzającego się w kommnacie Króla Szwedzkiego XII. który wszystkie obmyślono
szczegóły były wyraźnie nakazane przez samego Króla Szwedzkiego.
Domek ten, zwany przez Słupców Domkiem Patkula, był przybudowany do większego
w którym r. 1707. znajdowała się główna kwatera Karola XII. – (Czytaj o nim
obszerny w Num. 252 Gazety Warsz:)

10952. Ksiądz Jan Dołęgowski ze wsi Hańska Pła. Budzyńskiego od dawna z nie-
znanym dla powszechności pożytkiem pracuje nad jego podźwignięciem.

10953. W fabryce Trabi w dobrach [illegible] Pła. Płockiego [illegible] (w 1859)
[illegible] robią się sery na sposób szwajcarski i limburgski
doskonałe smakiem i możnością długiego przechowywania zalecające się i gdzie towarowi
i ten przemysł na wielką skalę

132

10954. W r. 1859 był właścicielem dóbr Strzyże w Pow. Łowickim Mikołaj
10955. Tytus Świdziński z Podrzeczy[?] w Pow. Opoczyńskim otrzymał Małpierz
ani Łowickiej w 1859. medal srebrny za chodowanie pijawek
10956. W Zatrkach dobrach współwłaściciele: Ordęga, Osterloff i Lesser założ
w 1859 fabrykę wyrobów z gliny ogniotrwałej, zalecającej się trwałością i do-
brodnem wyrobieniem, oraz glazurą od niedostatków [illegible] już
10957. Kazimierz Hr. Lanckoroński z Wodzisławia Pow. Kieleckim wiele trzy
rzeźbiarz (1859) w różnych gałęziach rolnictwa.
10958. W Jadowie angielski Tomasz Dickson wyrabiał w 1859 sery na
sposób Chester.
10959. Edmund Szygielski[?] w Boguryi dolnej Pow. Łowickiego [illegible]
[illegible] w Pow. z chodowania wzorowego [illegible] ogrodowych i pastewnych
[illegible] nasion ogrodowych (1859)
10960. Herman Epstein był w 1859. dzierżawcą folwarku Łyszkowice
w Pow. Łowickim.
10961. Jacek Wolski z Bedlna Pow. Opoczyńskiego, gdzie włościanie się
wyrabiają sukno włościańskie własnego przemysłu P. Wolskiego (1859)
10962. Teodor Narbutt szlachcic zasłużony członek Komisyi archeologicznej
Wileńskiej, historyk Litwy, niestrudzony poświęcający się odkopy-
waniu i zbieraniu pokrytych narożny czasu. (1859 już jest w Lublinie)
10963. Dobra Rogoźnik Lit. A i B w okręgu Lelowskim przy kolei żelaznej nad
granicą Pruską, mające rozległości morg nowopol: 1686. pr: 168 miały być sprze-
dane w 1859 przez publiczną licytacyę – Dobra te posiadają znakomite kopalnie galmanu,
nu, obfitujące w bogate pokłady węgla kamiennego, rudy żelaznej, i glinki
ogniotrwałej, mające zarazem to znaczny rolniczy rozwój i [illegible]
10964. Dobra Przyborów i Orzechów, rozległości włók miary nowopol: 104. w których
pół prawie 50 włók lasu starodrzewu, blisko kolei żelaznej – były w Mcu Maju 1859
do sprzedania z wolnej ręki w cenie Rs: 62500. (z Nr: 288 Gazety Warsz: z 1859.
10965. W Woli Boglewskiej pod Grójcem, na płaszczyźnie wśród
łąk, między wsią a dworem, znajduje się okop, ziemne a raczej okop
[illegible] w półokrąg nad czarną rzeczką, dziś w połowie rozrzucony.
Niedaleko przyległy 300. kroków średnicy. Wśród niego wznosi się do-
tąd sztuczny pagórek, otoczony od strony południowej i wschodniej ka-
nałem, przez który zapewne stąd niegdyś dworek, a dziś wystaje. Brak
Z znalezionych przy rozkopaniu tych wałów różnych starożytnych broni
i [illegible], dowodzi mowa, że wały te rozsypały się po Szwedach –
w pobliżu jednak przy ówczesnym sadzeniu znaleziono zabytki dalekiej wcześniejszej epoki, jako to
zausznice, naramienniki (w r. 1848.) i [illegible] narzędzia bronzowe, które
[illegible] wziął na narzędzia [illegible] z czasów pogańskich. Podobny
kurhan w Lewiczynie (o milę od Grójca) leży na stoku wzgórza
na dworskim ogrodem. Widok z niego rozległy na dolinę ciągnącą
się od zachodu na wschód aż ku Boglewicom, i [illegible]
widząc że okopten między wzgórzami pod względem strategicznym z
zamkiem Boglewskim. – Powiadają że okopy te datuje z pierwszej
wojny Szwedzkiej, kiedy Czarniecki [illegible] przeprawiał
się pod Warką, o [illegible] mili [illegible] wsiatów[?] pamiętnej ze Szwedami.

10966. W Radzyńskim Powiecie, między Piotrowicami i Gęsią – na skraju lasu, wśród błot, znajdują się ślady szańca, [illegible] datującego z czasów bitwy pod Radzyniem, za Jana Kazimierza. Jakkolwiek oddalone dęby i sosny do gęsto [illegible] jego zarosły – ziemi jednak dobrze poznać i wały: zmiano tu przed [illegible] [illegible] tędy ~~[illegible]~~ (~~pod~~ r. ok 1859 wydobyto popiersia [illegible]) znaleźć dwie kule armatnie połączone łańcuchem, i ten ofiarowane [illegible] Potockiemu Senatorowi.

10967. W Hrubieszowskim dwa takie okopy, znajdujące się w Posadowie a jeden w Podledowie, choć szwedzkiemi zwane, niezawodnie przez Tatarów usypane zostały; znaleziono bowiem w ich pobliżu (w Radyczewie) znaczną ilość monety srebrnej kufickiej. Z gazety Warsz. Nr: 288 z 1859.
z gazety Warsz. Nr 288 z r. 1859

10968. Gostkowski z Naborowca w. Sokołowskim, którego artykuły w przedmiotach gospodarstwa rolnego [illegible] [illegible] tej części ziemi [illegible] spotykamy w Korrespondencie rolniczym i przemysłowym z r. 1859.

10969. Iwankowski właściciel dóbr Dąbrowa w okr: Radomskim w 1859.

10970. L. Ciałecki ~~Korrespondent~~ w 1859. Towarzys. rolnego okręgu Radomskiego, którego artykuły spotykaliśmy w Korrespondencie rolniczym i przemysłowym z r. 1859.

10971. Wieś Karniów w dawnym okr: Krakowskim, przy samej granicy Król. Pol. o 2½ mili od Krakowa, o ½ mili od Kombiny [illegible] i gościńca murowanego leżąca – gruntu ornego 570. morgów, łąk 70 morgów, lasku zarośli i chrustów 20. morgów obejmująca, z budynkami w wcale [illegible] rozwinięciu – (jedynym przymiotem [illegible] nie [illegible]) była w 1859. wystawiona do sprzedania.

10972. We wsi Ostrołęce pod Warką umierał w samym początku wieku 17. Andrzej Świętski [illegible] Mazowsze, i w niej tem [illegible] nawet [illegible].

10973. Do roku 1859 jedna tylko w Gub: Płockiej istniała cukrownia; obywatele potrzebę zwiększenia liczby tych zakładów, tak korzystnie na rolnictwo oddziaływających przez zwiększenie dokładnej i polepszenie uprawy. Skutkiem tej pobudki [illegible] właściciel dóbr Glinojeck w pow. Przasn: P. Jackowski, powodowany [illegible] [illegible] [illegible], rozwinął u siebie browar i zwrócił się do sąsiadów, by wspólnemi siłami urządzić cukrownię na akcye. – Dawno już wyszedł on sobie [illegible] i wiary powszechnej, projekt jego przyjęto, pieniądze złożono i w siedmiu [illegible] po [illegible] [illegible] cukrownia z końcem r. 1859. wzięła w [illegible]

10974. Lisieniec wieś będąca w większej dzierżawie NK: Paulinów Jasnogórskich (1859)

10975. Wieś Nierdów w dobrach Opole w Okr: Kazimierskim, należących w 1859 do P. Wydrychiewicza Sędziego pokoju tegoż okręgu.

10976 W dniu 21. Paźdz 1859 umarła s. p. Ludwika z Lempickich Plichta małżonka Sędziego pokoju okr. Brzezińskiego, właścicielka dóbr Bychawy i innych – Lempiccy dom [illegible] staropolski – podobnie i Plichtowie

10977 W dobrach Leszczynek jest most na rzece Utrata lub Mrowa, który [illegible] tej opłaty klassy IV.

10978. Ignacy Śniechowski ... założył w r. 1859 we wsi Drążkowie w Pow. Przemyskim fabrykę [ob. narzędzi rolniczych] gwoździ maszynowych z walcarnią i kuźnią, które posiadają wszelkie własności przymioty w użyciu. –

10979. Julia Urmowska z przysposobienia z Galiczeków Morsztynowa zmarła w r. 1859. wniosła wieś Badowo Mściska w dom męzowski.

10980. wieś Ruda w okr: Wieluńskim własność w r. 1859. Taranowskiego Sędziego pokoju tegoż okręgu. –

10981. Tomasz hr. Potocki dziedzic dóbr Prażka w okr: Wieluńskim, uzyskał w r. 1859. od Towarzystwa rolniczego medal srebrny wielki za wzorowe pod każdym względem urządzenie lasów. –

10982. Mało jest u nas grodów, których położenie byłoby tak sławne, sielankowe, miłe i malownicze, a pamiątki, jakie tam co chwila wzrok [illegible] i uwagę zwracają, jak Sandomierz. –

10983. Falenica dobra w 1859. Władysława Mysyrowicza dziedzica którego chowu konie były w r. 1859. premiowane [illegible] wystawy rolniczej.

10984. dobra Mokrzewo i Bielsk dziedziczne w 1859. Hrabiny Zamoyskiej Zdzisławowej. –

10985. Józef Ksawery Szymanowski z Wilkowa w [illegible] w r. 1859 wystawy rolniczej [illegible]. –

10986. W Sułkowicach w dobrach Włodawskich przy trakcie z Włodawy do Lublina położonej we wsi urządzoną została w r. 1859. [illegible] fabryka [illegible] [illegible] [illegible] wszelkich [illegible]. –

10987. Pod Łowiczem rozpoczętą została w r. 1859. budowa mostu [illegible] na drodze żelaznej Łowicko-Bydgoskiej. Miało być most żelazny systemu krajowego, [illegible], lecz [illegible], że most na drodze żelaznej [illegible] [illegible], a tego systemu most żelazny na wielki rozmiar, budują teraz na Wiśle pod Warszawą. –

10988. Dla upowszechnienia pomiędzy ludnością włościańską [illegible] wiadomości w gospodarstwie wiejskiem, ukształcenia zdatnych gospodarzy i rolników, oraz niższych oficyalistów w rozmaitych gałęziach gospodarstwa urządzoną została w r. 1859. w Królestwie [illegible] pierwsza szkoła rolnicza z których [illegible] 1 Listop: 1859. otwarte zostały dwie szkoły rolnicze jedna w Radomsku w Gub: Warsz: druga we wsi Mięgłosach Gub: Radomskiej

10989. dobra Bogusławice w pow. Włocławskim w r. 1859. dziedziczne Ludwika Komeckiego

10990. dobra Baruchowo w pow. Włocławskim dziedziczne w 1859. Emiliana Kiełkowskiego. –

10991. dobra Dziankowo w P. Włocław: dziedziczne w 1859. Cypryana Apanowicza

10992. dobra Wysocin D. w P. Włocław: dziedziczne w 1859. Józefa Krzyńskiego

10993. dobra Dąbie w P. Włocław: dziedziczne w 1859. Jana Mittelstaedt,

10994. dobra Służewo w P. Włocław: dziedziczne w 1859 Leona Wodzińskiego

10995. dobra Jądrowice w P. Włocław: dziedz: w 1859. Wincentego Ulejskiego

10996. dobra Ciechin Antoniego Klimkiewicza w 1859.

10997. dobra Leszczyno w okr: Radom. [illegible] w 1859. własność Klimkiewicza Prezesa Rady Opiekun: Zakładów Dobroczynnych [illegible]

10998. Alexander Chodkiewicz syn Jana, Starosty Żmudzkiego, b. Jenerał i b: Senator, poeta i chemik, znany miłośnik literatury i sztuk pięknych, umarły w r. 1839.

10999. w Wierzbówie w okr: Bobrownickim istniało w r. 1859 wzorowe gospodarstwo, za które JW: Franciszek Łempicki [illegible] właściciel w 1859 r. otrzymał medal srebrny wielki —

11000. wieś Makówka znajdująca się w obrębie dóbr Szuka[?] [illegible] w r 1859. zajęto w pień 20 włók lasu. Łączny Rotowny[?] [illegible] był pod względem ozdoby i sprzedaży drzewa [illegible]

11001. Łęki w okr: Olkusz: majątkowe w 1859. Czarnowskiego [illegible] w 1859. delegacji wystawy rolniczej okr: Olkuskiego

11002. Zieliński niegdyś Prezes Najwyższej Izby Obrachunkowej [illegible] żonę Maryję-Teresę z Nosarzewskich zmarłą w Warszawie d: 22 Paźdz: 1859. pochowano w grobie familijnym na cmentarzu Powązkowskim —

11003. Ś.p. Stanisław Staszic niegdyś Minister Stanu Król: Pol: przeznaczył znakomite zapisy na cele pobożne i dobroczynne [illegible] postanowieniem Rady Admin: z d. 7. Paźdz: 1820 r.

11004. Dąbrowa-górnicza osada położona o pół mili od [illegible] od Bendzina miasta z górą 4000. ludności liczyła w 1859 i [illegible] handlowego.

11005. Korzkiew niedaleko Ojcowa, własność w 1859. P. Józefa Sedlmajera (nie potrzebuję dodawać, że pomimo cudzoziemskiego nazwiska, Polaka)

11006. Pan Jacek Siemieński z Zagórza w okr. Olkuskim Członek delegacji towarz: rolniczego w okr: Olkuskim w 1859 [illegible]

11007. W Bendzinie miasteczku pełnym odrażającego brudu i [illegible] i [illegible] wieży kościoła, nic prócz ruin zamku nie ma godnego widzenia, które one malowniczo na okrajach, [illegible] jest wał olbrzymi, po nad Przemszą ciągnący się wzgórza. Cały [illegible] w tej dawnej warowni pomimo ruiny, dotąd doskonale widzieć można. Jak [illegible] zamek ten wyrestaurowany być w r 1834. na szkołę górniczą, którą w tutejszej zamierzano; lecz gdy projekt ten zaniechany został, stojące pustkami budynki na nowo upadły w ruinę. Potężnych murów, miasto samo opasujących stoi część dotąd jeszcze cało, stojące na oparciu murów [illegible] dolnych stąd, i [illegible] Tuż po za Przemszą, naprzeciw Bendzińskiego zamku, wznosi się (1859) przed stu jakich lat zbudowany pałac w Grodźcu[?] w którym przybyło się jeszcze w 1859 [illegible] [illegible] historycznych i familijnych portretów, Siemieńskich z 1792 wieku —

[illegible] tez [illegible] [illegible] r.

1008. [11008] wies Zborów jako punkt środkowy między okręgami Stopnickim a Szydłowskim. własność w 1859 JW. Godefroi Karola najstarszego wnuka
1009. Batice dobra Hr: Lubomirskiego w Stopnickim ... z rudnikami
1010. [11010] dobra Wsi Wojsza w r 1859 własność Popiela Pawła. w okręgu Kurozwęki; którzy za najdawniejsze wzorowe urządzenie lasów i systematyczne ciągłe prowadzenie gospodarstwa leśnego otrzymał od Towarzystwa rolniczego medal złoty.
1011. Alojzy Fiberk z Badrzychowice w Stopnickim. Członek Korrespond Towar: rolniczego Okr: Stopnickiego
1012. Dobra Nurwojowice w pow: Miechowskim, odległe od Skalbmierza pół mili, od Działoszyc 3/4 mili od Krakowa i Woli ... 6. mil; mające ogólnej przestrzeni 1063. morgów miary nowopol: (532 dziesięcin) w najlepszej glebie pszenny Proszowskiej, były w 1859. a wolny rzeki do sprzedania — własność w ...
1013. Dobra Strzelnia w P. Pińczowskim przed r 1852-1859. Józef Iżycki dawny kapitan pułku 2 P. Strzelców pieszych. b. Wojska polskiego, ostatecznie Radca Dyrekcji Szcz. Towar: Kredyt. Ziem: Gub: Radom, i zmarł obierany ...
1014. [11011] Pod Chrobrzem w P. Miechowskim widać znaczniejszy nasyp, który podług podania miał być usypany jeszcze za Bolesława Chrobrego. Zawsze to okop bardzo odległych czasów a kto wie czy nie przedchrześcijańskich czasów kiedy Słowianie religijne w podobnych horodyszczach czyli grodziskach religijne i narodowe zgromadzenia obywali —
1015. Pod Sieradzem w gubernii jest w Mnichowie w P. Opatow: widać jeszcze na kopcu zwaliska muru wypukłe po zamku powstałe (1859)
1016. Pod Gorzkowicami w P. Piotrkowskim istnieją szańce nie-widomego pochodzenia —
1017. Pod Pałęczanami w P. Miechowskim. kopiec zdaje się być natu-ralnym, a nie sypany, zamek atoli stał na nim jeszcze w XIII wieku
1018. W grabowcu w P. Hrubieszow: szańce ruiny świadczą przecie dalekość jest dawniejszy
1019. nasypy pod wsią Gnojnem w P. Łęczyckim były szańcami Szwedzkimi lub pierwej ale zawsze przed owego usypaniem. [11019]
1020 W Ciechanowie w P. Przasnyskim. są szańce przez Szwedów usy-pane które tu jednak za dawniejsze mieni
1021. W Ztóbcu w P. Włodawskim. jest okop usypany na kształt grodziska
1022. [11022] S.p. Włodzimierz Weyssenhoff właściciel dobr Samokłęski w Gub. Lubelskiej, schodząc z tego świata, objawił życzenie, aby z ogólnego majątku tego Summę 9000. Rs: wziętą, została na cele dobroczynne, według wskazania wskazanych przez niego osoby; - Jakoż aktem notaryalnym z d: 16. Stycznia 1857 pozostałej wdowy, które się zwać ma imieniem zmarłego Weyssenhoffa, przeznaczony został na edukacyę w szkołach publicznych Gub: Lubelskiej ~~i~~ ~~uczniów~~ ~~szkolnych~~ ~~naukowych~~ dwóch młodzieńców — Miło jest wspomnieć podobne rozporządzenia światłych Obywateli co w ~~podobny~~ ten sposób ~~w~~ ~~taki~~ się utrwalić pamięć po sobie i krajowi pożytecznej którą wydawać

11023. Piotrawin dziedzictwo Piotra z Janiszowa Strzemieńczyka, na rozkaz S. Stanisława wstał z grobu i poświadczył że wieś z woją sprzedał świętemu biskupowi. Kaplica grobowa Piotrawina wzniesiona została około r. 1440 przez Zbigniewa Oleśnickiego Biskupa Krakowskiego i Kardynała.

11024. W Soczewce ogromna papiernia własność Rady handlowego Jana Epsteina, bankiera tutejszego, otrzymywała do roku 1859 siłę poruszającą cały zakład z trzech turbin, dwóch o sile 50. a trzeciej 25. koni, przy spadku wody 40. stóp wynoszącym. Uczyniono to, z wielkim nakładem kosztów, przy obfitości wody z niezmiernych stawów napływającej, było wystarczającym ~~lecz przy powszechnym~~ [sprawie kampanij powodu] ~~braku~~ [illegible] wody w tych latach wszystkich, trzeba było uciec się do machin parowych, których 2. postawiono w r. 1859 do pomocy turbinom.

11025. Sławinek pod Lublinem zakład wód mineralnych niedawno zaniedbany, niedługo (1859 to pisany) stanie na równi ze zdrojami zagranicznemi bo już znane pełne są swych uzdrawiających skutków.

11026. W r. 1823. Jakiś Pan Jan Sora ogłosił w pismach publicznych, że we wsi Myśliwczów o 2 mile od m: Przyborza, odkryto źródło działające jak Karlsbadzkie.

11027. Natęczów w Lubelskiem już nawet posiadał niejakiś stawy, z wód mineralnych.

11028. W jednym z ogrodów M: Wyszogrodu znajduje się woda ... W r 1820. aptekarze Smoleński i Szober, w obecności Peszkego lekarza, zrobili rozbiór chemiczny tej wody i przekonali się, że zawiera w sobie części żelaza, siarki, soli i kwasu węglowego.

11029. Lubieński Napoleon właściciel dóbr Skierniewice w okręgu ... zmarły został w 1859. Żyjąc pokoju ~~...~~ okr: Wieluńskiego Ob: biog: 1798

11030. Kajetan Jaxa Marcinkowski [Krakowianin] w Warszawie od r 1818 do 1829, o którym dziwaczne i ciekawe szczegóły podali nam w swych wspomnieniach J. S. Dmochowski i Andrzej Nowakowski — był to człowiek najlepszego serca, wypróbowanej uczciwości, bez namiętności szermowania i także niestychana przy braku zdolności i nauki ~~...~~ [illegible] w końcu 1830 r. atakiem paraliżu na mowę w ~~...~~ umarł u Bonifratrów w Warszawie.

11031. Antoni Raczyński z Katarzyny Szyszkowskiej, Starościanki Prawnickiej, miał syna Ignacego Raczyńskiego arcybiskupa Poznańskiego zmarłego w r 1823.

11032. Stefan Karczewski b: Naczelnik Powiatu Stopnickiego (około 1831) ojciec Adolfa i Leona braci ... — Cesarz Alexander II przez wzgląd na 30 letnią wojskową i cywilną jego służbę i na okazane przez niego szczególne zasługi, nadał w r 1859. pozostałej po nim: wdowie pensyą dożywotnią ... rs. 750 rocznie — z których wedle tej ... wypada po Rs: 150 rocznie.

11033. Ciało Księcia-Biskupa Ignacego Krasickiego pochowane w kościele S. Jadwigi w Berlinie, w r. 1829. sprowadzono do Gniezna i tu złożone zostało na wieczny spoczynek w kaplicy Potockich.

11034

11034. Kazimierz Nestor Książę Sapieha Generał artylleryi Koronny i Marszałek Sejmu czteroletniego, synem był Księżny z Branickich Sapieżyny. Była to Pani wielkiego rozumu i dowcipu, a kierowała swoim synem równie jak ówczesnym towarzystwem dworu Króla Stan: Poniatowskiego. [illegible] miasto Wilno w W. Xo: Litewskiem [illegible] Damy Xiężnej Sapieżyny, [illegible] władaniem [illegible] Xiężnej Nestor, posiada liczne pamiątki [illegible]

11035. Józef Rybiński ostatni z Biskupów Konstytucyi Stanisław Augusta Biskup Kujawski, z pomiędzy tylko dygnitarzy duchownych, człowiek wysokiego życia, który żył w Wyznaczeniu z obiadów i uciech jako ten dwór, a o których pełno krążyło anegdot, tak one wiele charakteryzujących — w r. 1776. wymurował on całą kamienicę pod Nr. 372. przy Ulicy Krakowskie Przedmieście w Warszawie.

11036. Hugo Kołłątaj Podkanclerzy koronny, największa potęga umysłowa z ostatnich czasów Dawnej polski —

11037. Ignacy Massalski biskup Wileński w 1793. powieszony wtedy w dniach rewolucyjnych, pierwszy Prezes Komisyi Edukacyjnej zaraz po jej utworzeniu.

11038. Jan Wasilewski [illegible] Franc: Xawerego Cob [illegible] Rad. Nas: [illegible] Obrazów: który w r. 1807. kupił dom w Warszawie pod Nr: 372. a sprzedał go w r. 1830. Doktorowi Wetthel: Malec

11039. Aleksander Przezdziecki, znany z licznych swoich prac i pracownik literacki, jeden z głównych popieraczy wydawnictwa dzieł Długosza, ojca naszych historyków. —

11040. obecnie (1859) dziedzic dóbr Korzeckich w pow. Dubieńskim, w Wołyniu jest Marian hr: Tarnowski b. pułkownik b: Wojsk polskich. W połowie 18° wieku dobra Koreckie przez małżeństwo przeszły w dom hrabiów Tarnowskich i dotąd (1859) w ich posiadaniu zostają. —

11041. Dnia 5. Listopada 1859 r. odbyło się i (w dobrach Glinojeck) poświęcenie pierwszej w Królestwie Prawdziwej cukrowni, która w tym roku na wiosnę rozpoczęta, już w ostatnich dniach Października w ruch wprowadzony została. Piękny gmach mieści w sobie machiny do fabrykacyi i rafineryi cukru potrzebne które po większej części pochodzą z fabryk [illegible] Kuhnen-[illegible]. Fabryka ta powstała przez akcyę, w rozkupieniu których wzięli udział obywatele powiatu, a wszyscy współpracownicy fabryki, poczynając od Dyrektora aż do robotnika najniższego, obecnie (1859) Polacy. Poważne chęci i dobra wola wszystko się wstałaczą wszystkie stworzą to wytrwałością wielkiej, nie mijając za nadzwyczaj i wiadomości

11042. Witacyński

11043. Książę Kazimierz Poniatowski Podkomorzy koronny posiadał w r. 1745 najbogatsze starostwo Spiskie, opłacające kwarty Złp: 60,933 groszy 20. denar: 10. miał on jeszcze oprócz Spiskiego, starostwo Stryjskie, płacące kwarty Zł: 18341. gr. 19. den: 9. a mniejszych dzierżaw bez liku.

11044. Jerzy Mniszek, generał wielkopolski posiadał w 1765. starostwo Bierzkowskie, płacące największą kwartę ze wszystkich, wynoszącą Złp: 63,506 gr: 27. a, oprócz tego jeszcze starostwo Lubaczowskie płacące kwarty Zł. 26,281. gr. 4. i leśnictwo Kupiskie płacące Złp: 13,132 gr. 7.

11045. Filian Fryce dzierżawca dóbr Cieorkowice i Probołowice (Ciemnogórze N: w Krakowskiem) obchodzi święto w dniu 8. Września 1859.

11046. Interesujący widok przedstawia osada Dąbrowa-górnicza białejąca tysiącem swoich szeroko rozpierzchłych domków, dymiąca kominami ogniskami parowych machin, wielkich pieców, fryszerek, pudlingarni — poryta ręką ludzką w głębokie wąwozy i doły, po nad którymi sterczą jak potężne szańce nasypy wyrzuconej ziemi i węgla. —

11047. Między Dąbrową-górniczą a Olkuszem o 2 mile od obojga leży miasteczko Sławków. Zaraz od wjazdu porządne, drewniane obwarowane mury i schludne dworki miłe czynią wrażenie. — Regularny czworobok rynku otaczają domki, niskie, drewniane i gontami pokryte, ze wspartemi na okrągłych murowanych słupach wystawami. — Ratusz drewniany wznosi się na środku rynku otoczony kramnym obmurowaniem. — Wszystkie wygląda ubogie [illegible] handlowego i przemysłowego ruchu. — Doliczyć się można około przeszło trzech tysięcy mieszkańców. Stosownie do dawnych przywilejów, sącto sami chrześcijanie, z wyjątkiem dwóch familij żydowskich.

Sławków należy do najstarożytniejszych miast w Polsce. — O założeniu jego nie ma żadnego piśmiennego śladu, ale już w 10. wieku należał do uposażenia krakowskiego biskupstwa. W piętnastym wieku zyskało od dostatkiem kopalni i mieszkańców z Olkuszem; potem jak wszystkie nasze miasta podupadł.

Według Starożytnej Polski, już w 1203 r. biskup krakowski Fulko wystawił tu kościół i klasztor pod wezwaniem św. Jana — Teraźniejsza świątynia [illegible] pod [illegible] dawny, nowsze jednak wiele starożytne — Jednak w ścianie [illegible] (nawy) widać pomnik z napisem po jednej stronie tablicy:

Xiąże Kajetan Ignacy
Sołtyk
Biskup Krakowski.
Xiąże Siewierski O.O.B.K.
po drugiej stronie:
Wielki Obywatel ale nieszczęśliwy
[illegible]
Godny Siebie i potomności.
Urodzony roku 1716. umarł 1788. Czcząc wspomnienie
Artyści Obywatele Sławkowscy roku 1789. wykonali. 1859

11048. Olkusz miasto słynne w dziejach naszego górnictwa, dziś bardzo podupadłe, liczyło na początku 17. wieku od 30 do 40,000. mieszkańców. Dziś zaledwie ich półtora tysiąca posiada, a tych wiele jakie się [illegible] — w rynku tylko obok pary nowszych gmachów, wznosi się kilka potężnych starościańskich kamienic, świadków dawniejszej zamożności. Ze wszystkich niegdyś tutejszych kościołów, dziś jeden tylko pozostał farny. Jest to budowa gotycka, zewnątrz popodpierana ze wszech stron ciężkiemi skarpami, we wnętrzu obszerna i wspaniała. —

11049. W kaplicy, Loretańską zwanej, w kościele farnym Olkuskim a zbudowanej na początku 17. wieku, przez jednego z tutejszych gwarków, czyli właścicieli kopalni,

Stanisława Armenda, zostający na usługach korony, na głowach Boga-Rodzicy i Dzieciątka Jezus, z olkuskiego wyrobione srebra. – Żywot jego obejmuje olkuskiego opisany przez łacinnie na nagrobku w tejże kaplicy umieszczonym. Urodzony w Krakowie uczył się w młodości obce kraje ucząc się górnictwa. Maksymilian, Cesarz Niemiecki, użył go jako Sekretarza przy wyprawionem do Stambułu poselstwie. Zwiedziwszy przy tej okazyi Palestynę, wrócił Armenda, obdarzony szlachectwem niemieckiem, do Ojczyzny, a uzyskawszy indygenat, osiadł w Olkuszu, gdzie znacznego dorobiwszy się majątku, życie zakończył.

11049. Rabsztyn stary to gród, wspaniale odbijający na swojej stronie wyniosłe białemi murami i strzelającej ku niebu wieży, od czarnego tła pnących się w głębi sosnowych borów. Nagie mury poszczerbione [illegible] i lichej ręki [illegible], wjezdna brama nad zarosłym ziemią przekopem, kilka czarnych otworów zapadłych łuków – otóż wszystko co tu [illegible].

11050. Korzkiew położona w dolinie Prądnika.

11051. Przegonia słynna najpierw gniazdem przemożnym Toporczyków i długo nie ledwie jakiejś krawędzi gruzu dogrzebiesz się na dawnem zamczysku. ~~Oto~~ Murowany Przegonii pozostało i w grupach rozrzucone po czynszy się [illegible] skały, niby ponurej straży wielkiego w dolinie obozu ~~Przegonii [illegible]~~ Mają one tu kształty zamków, krzyżów, wież [illegible] (~~doku~~ nad) Prądnikowi i doliną Ojcowską gdzie [illegible] osobliwe [illegible].

1052. – [illegible] Radca Stanu albo Teodor Paprocki Prezes Sądu Appell: Król: Pol: Członek Kommisyi uznania długu krajowego, Kawaler Orderów S. Stanisława Kl: 1. S. Włodzimierza Kl: 3 S. Anny z koroną Kl: 2 i znaku nieskazitelnej służby, w dniu 28 Listopada 1859 r. przeniósł się do wieczności w wieku lat 76. – Pozostały po nim córki i wnuki –

11053. Artykuł uczonego Alexandra Maciejowskiego w Orędowniku umieszczony podał był w wątpliwość czy się nasz poeta Sebastyan Klonowicz urodził w Sulmierzycach położonych pod Piotrkowem w Król: Pol: czy też nad granicą Szląską. Okazało się jednak że Sulmierzyce Piotrkowskie nie były miastem, że od wieków były prywatną posiadłością szlachecką, nie zaś [illegible] ani jednego w nich podania o Klonowiczu. W Sulmierzycach w W. Ks: Poznańskiem przeciwnie dotąd przechowała się tradycya pomiędzy mieszkańcami, że tu urodził się „jakiś wielki człowiek”, który się nazywał Sebastyan Klonowicz, był synem Wójta, młodzieńcem udał się do Krakowa, skąd nie chciał wrócić, [illegible] „gdzieś daleko w szkoły”. Teraz jeszcze pokazują miejsce gdzie się urodził. Nazywa się to miejsce Wójtostwo. P. Maciejowski usunął potem wątpliwości swoje i przyznał że Sulmierzyce w W. Ks: Poznańskiem są istotnem miejscem urodzenia naszego poety.

110053. Rz: Warta, tak z powodu długości swego biegu jak z powodu [illegible] prowincyi, które przerzyna, oraz licznych miast rozrzuconych nad jej brzegami, jest jedną z najważniejszych rzek w Kraju naszym. [illegible] potężnego Warty z Bzurą, się to jednak przeszło dalsze, ale [illegible] samo

samo wspławienie Warty byłoby wielkiem dobrodziejstwem, i podniosło wielce pomyślność tamtejszych stron. Jakoż niedawno zjechali w tem ~~strony~~ obwodzie Inżynierowie, wysłani dla zbadania koryta Warty i zdejmowania planów, w celu uspławienia tej rzeki (z gazety Nr. 317 z 1859)

11054. Piotr Potocki, powod. Starosta Szczerzecki miał syna Jana Alojzego Potockiego ożenionego z Antoniną z hrabiów de Cerze Lusignan. Z tego małżeństwa Leonija córka zaślubiła w 1854. Adama hr: Rostworowskiego, syna b. Marszałka Szlachty Gub. Augustowskiej; z małżeństwa tego pozostały: czteroletnia córeczka, i roczny synek. Umarła po raz 3. zostawszy matką, kiedy przyszła długa kilkotygodniowa gorączka która ją dnia 2 Października 1859 z tego świata zabrała, w ślad za niedawno zgasłym ojcem i matką w grobach Tykocińskich złożonych.

11055. W dobrach Bliżno powiecie Lipnowskim umarła w dniu 24. Listopada 1859 w 74 roku życia s.p. Henryetta z Bronikowskich wdowa po Józefie Bogusławskim, ostatnim Radcy Stanu, osobowego Archiwum Wojskowym polskim i Legii honor: małżonka. Była ona córką Starościny z hrabiów Urbanów i Samuela Bronikowskiego, niegdyś Szambelana przy Królu Stanisł: ~~Augus~~ Poniatow:, Starosty Bielickiego, Orderu S. Stanisł: i Orła Czerwonego 1 Klassy Kawalera, połączona węzłem krwi z bardzo wielu znakomitemi polskiemi rodzinami.

11056. U nas uprawa lnu jest ~~jeszcze~~ wszystkiego się prawa w kolebce, tylko w powiecie Maryampolskim i w Ks: Łowickiem napotykamy uprawę lnu na większą prawidłową stopę. Do rozkrzewienia tego przemysłu w Maryampolskiem głównie przyczynił się P. Dąbrowicz, właściciel majątku Dobrowola. Okazy wydane przez włościan tamtejszych okolic, na wystawę rolniczą Łowicką w 1859. ogólne zyskały pochwały.

11057. Benon-Benedykt Tykel, Prez: Rada Stanu, b. Gubernator Cywilny g. Augustow: miał 50 lat służby, a 76. lat życia, umarł na Gubernatorstwie – miał żonę Paulinę z Wasilewskich – syn ich Stanisław był w 1859 ... córki Marya i Laura) dziedzic Tykocina

11058. Żona Szczęsnego Potockiego, Greczynka, rozwiedziona z Wittem, umarła ~~w Tulczynie~~ w Berlinie, ~~dn. 2. Czerwca~~ 1822.

11059. Wieś Wysoka, własnością jest (1859) Stefana Czarnieckiego; ~~Rzysowa lub~~ Rzeszany Augusta Czarnieckiego; obadwaj pochodzą od Piotra brata rodzonego sławnego Hetmana – Niedawno przeniesiono zwłoki Stefana ze starej trumny ~~do~~ w nową kosztem P. Modliszewskiego dziedzica Czarnej rodzinnej – rodzinny zwłoki, głowę bowiem dawniej zabrano i kości tedy wyjęto porozbierano.

11060. Julian hr. Ledóchowski umarł w 1859. pow. Klimontowskie (Górki Zakrzów w Sandomier. obw. Staszów. Obszerny jego majątek umysłu, zacne publiczne jakie posiadał, kredyt rozległy i gorliwość stania się użytecznym rodakom, pchnęły go do robienia prób gospodarczych na wielką skalę z ujmą własnych dochodów, bo każdy z praktycznych gospodarzy dobrze to pojmie wszelkie ulepszenie bez znakomitszych nakładów ~~się~~ zrobić ~~się~~ nie robi. Opatrzność go zabrała w samej sile wieku.

który mógł być stworzyć jeden większy majątek ... uregulowany, w okolicy pozbawiony kapitałów, dróg i ...

11061. W [wspaniałej] powieści Teofila Lenartowicza o Najśw: Maryi Pannie Studzian-[i]eckiej, poeta malując nam cudowny a zbawienny jej wpływ na losy ludzi ... Ubogi malarz w Studziannie, strawiony chorobą, wznosi błagalne modły do Bogarodzicy, za nieszczęściem swym, tracąc mnogiemi ... dotkniętym, i oto Najświętsza Panna zstępuje z obrazu i ... schorzałego starca, aby się podniósł z łoża niemocy i z drugim podobnym jemu nędzarzem, na cześć jej wystawił na pamiątkę górę, tak nazwaną ... tych młodych Dziewczątek, co się na nią w czasie zimy schroniły przed pijanem rozbójstwem i śmierć pod śniegiem znalazły. Powstaje ubogi malarz po ... i ów ubogi nędzarz ... a tłumy ... biorą się ochoczo do ... najświętszych ... Wieś ... cudów ... błyskawicą ... okolica - ... pobożny lud niesie ofiary i wkrótce głos dzwonka wzywający go na poranną modlitwę, ... z nowej wzniesionej świątyni: umieszczono w niej obraz Najśw. Panny, a liczne cuda uczyniły go ... gorących ... całego ...

11062. Dobra Włodawskie których głównem miastem jest Różanka należą (1859) do Augusta hrabi Zamojskiego.

11063. Część wsi Kamień górny lit. D. w okr. Brzeźnica, oddalona od stacji kolei żelaznej Rogów o mil 1. od miast Brzezin i Głowna o mile 1, od Łodzi, Zgierza o mil 3. - majątek ... ornej ... korcy 62. - była w 1859 do sprzedania z wolnej ręki - właściciel ... we wsi Wale ...

11064. Dwa majątki ziemskie z oddzielnemi ... najściślej granicami, Domaszewnica i Walka ... w ... Łukowskim, od miasta ... mil 6. od ... Wieprza ... grunta żytnie ... klasy ... las zakonserwowany, łąki gruntowe do 1500 fur siana, obszerne ... 220 ... mające 2 dworne aparatami gorzelnianemi, browarem piwnym, z ... młynem i tartakiem - wysiewu ornego 700 korcy. Były w r. 1859 z wolnej ręki do sprzedania - Z warunkami można ... przez Garwolin, Żelechów lub Siedlce i Łuków.

11065. ... pamięci Andrzej hr: Zamojski Kanclerz W: Koronny ... z ... Konstancyą z Xiążąt Czartoryskich - Z tego małżeństwa był Stanisław hr: Ordynat Zamojski i Anna ... Xiążęciu Alexandrowi Sapieże Kanclerzowi ... Oficerowi ... Cesarza Napoleona I. ... Wersalskiego ... Towarzystwa Przyjaciół Nauk zmarłemu w Dereczynie pod ... dnia 8. Września 1812 r. w 39. roku życia swego - s. p. Anna Xiężna Sapieżyna zmarła w Paryżu d: 26 Listopada 1859 r. Xiążę Alexander Sapieha ... Anny hrabianki Zamojskiej dn. 30. Kwietnia 1794. Z małżeństwa tego zostało dwoje dzieci: Xiążę Leon Sapieha Prezes Towarzystwa Kredyt. Galicyjskiego i ... kolei galicyjskich, i Anna Xiężna Czartoryska.

... Xiężna Sapieżyna otoczona była powszechnym szacunkiem i ... do końca długiego i chwalebnego życia. Przy zupełnej czerstwości umysłu oddała Bogu ducha w wieku lat 89.

11066. Prądnik strumień płynie ... doliną a raczej ogromnym jarem wyżłobionym w skalistym wypiętrzeniu ... skałami ... Vierte ... zmiennych czasów - obracający wartkim swym biegiem koła tartaków, papierni i młynów, tu i owdzie ...

w każdem miejscu przebrnąć, a w wielu miejscach bez przedruszeń prze-
skoczyć go można. – Przepływa on kilkomilową przestrzeń kraju, stanowiąc
ona jednak najpiękniejszą tego część wyjmuje około dwóch mil pomiędzy Piesko-
wą Skałą a Korzkwią. – Na całą Polskę słynie zamek Piesko-Skalski,
ale i drugim końcem niewiele dla swej pięknej doliny wznosi się także
drugi zamek w Korzkwi, ale ten jednak ani pod względem położenia [illegible],
ani rozmiarów swoich, ani starożytności i wspomnień historycznych, równać [illegible]
z tamtym nie może. Mógł on być zbudowany w końcu 16 lub początku 17 wieku
gmach [illegible] do końca 18. wieku mieszkalny był [illegible]
~~Dziś~~ Obecnie (1859) pokryty dachem, stoi za pustkami opuszczony.
Do rąk teraźniejszego dziedzica (1859) pana Sedlmayer, przeszła Korzkiew
od Wodzickich, którzy ją od Węglów nabyli. Podanie ludowe tylko utrzy-
muje, że za czasów Jagiellonów była własnością Jordana [illegible] tej dynastii
[illegible].
Korzkiew leży jeszcze wprawdzie pomiędzy stromemi, ale nadającemi niemniej
i bujną roślinnością pokrytemi górami, wśród których tu i owdzie sine
tylko wyglądają skały kamienne. (Z Gazety Warszawskiej z r. 1859. Nr. 33.)
(1107) Mijamy dalej wioskę Maszyce, wchodzimy jakby w ulicę, z
obu stron zawartą wysokiemi na kilkaset stóp prostopadle wznoszącemi się
ścianami skał, na szczytach swoich pokrytych lasem, lub też nierzadko [illegible]
spiczastych [illegible]

1068. W samym prawie środku doliny Prądnickiej pomiędzy Korzkwią
i Pieskową Skałą leży Ojców – według podań historycznych Kazimierz Wielki
tu wzniósł zamek, poświęcając go wspomnieniu opieki swego ojca Władysława Łokietka,
który w tutejszych lasach i pieczarach znalazł szczęśliwe schronienie przed prze-
śladowaniami Wacława – ~~[illegible]~~ [illegible] może i powstało [illegible] i bezpieczniejszy [illegible]
kraju ustawiły tego wielkiego monarchę do rozciągnięcia [illegible] nad położeniem [illegible]
u brzegu prawie stolicy, a tak dziką i niedostępną okolicą. – Wznoszący się na stro-
mym wierzchołku obszernej skały, ze ~~wszystkich~~ prawie trzech stron niedostępnej, należał w
swoim czasie do najobronniejszych tego rodzaju budowli. – Po zburzeniu przez
Szwedów w 17. wieku, przetrwał ~~[illegible]~~ nienaruszony aż do najnowszych cza-
sów. – Dopiero przed kilku laty [illegible] (około 1839) rozebrany, dla nabycia z niego
[illegible] do wybudowania gorzelni, obecnie (1859) na zakład kąpielny prze-
[illegible]. – Z całego zamku ~~pozostała~~ ~~jedyna~~ oprócz ostatków murów i zapadłych
piwnic pozostała [illegible], sklepiona baszta, [illegible]
budowy niepojęty szczątek. Obecny właściciel Ojcowa pokrył tę basztę dachem
i zabudował ją wewnątrz w sposób dozwalający wnijść na sam jej szczyt i [illegible]
[illegible] na okolicę widokiem, przy którym z niej widać i ulice Krakowa, jego ko-
ścioły i szczyty dalekich Karpat. – Sowiński nabywca Ojcowa (którym jest wy-
dawca Pomników sztuki średniowiecznej w Polsce (któż to nie? czy Przeździecki Alexan-
der czy [illegible]?) zamyśla dziś, na posadzie zburzonego zamku zbudować
kaplicę, w której potomni pamięci wielkiego monarchy założyciela tego gro-
[illegible] modlitwy swoje będą mogli.
Ojców słynie nietylko z uroczego położenia swego, ale i z pieczar, w bliskości jego
[illegible]. Prawie w równej odległości, po jednej i drugiej stronie jaru, leżą
tutaj Ojcowska, czyli Ciemna, tu zaś Grajowska czyli Krzemionka pieczara. W [illegible]

w niej to dzielny Łokietek miał znaleść ukrycie przed zawziętością swych wrogów.
Takie przypuszczenie jest prawdopodobne, gdy wszedłszy do środka i ustach tysięcy ludzi
skoro się niedawno schronienie, to słusznie ona mogła ze przyległych otworów grobów
niemi tej mieszkańców, co dowodzi tak starannie wykute do niej wejście,
niepodobne w niczem do wnijść grotom wszystkich.
11069. dobra **Wola gołkowska i Łaty** w okr: Czerskim, o werst 21. od Warszawy, a 3. werst od drogi Krakowskiej, obejmujące około włok 65. czyli morgów 999. sprzedane być miały w drodze subhastacyi w Trybunale Warszaw: dnia $\frac{10}{22}$ Grudnia 1859. Licytacya zaczynać się miała od Summy Rs: 31,500.
11070. W dobrach **Łagiewniki** w powiecie Stopnickim, pod Buskiem nad rzeką znajduje się gips potrzebny szczególnie do murowania.
11071. W przepięknem położeniu nad wartką rzeką **Złoty Potok**, obok dolnej tejże nazwiska w Pomiku, założono w r. 1859. fabrykę machin i narzędzi rolniczych pod firmą: N. gniewosz, winiarski i Wołkowyski. Jest to zakład niewielki, wyprawnie urządzony bo w początkach zatrudniał tylko 20 ludzi, lecz jest nadzieja że liczba pracowników wzrośnie bo zakład wyrabia już machiny na swoją rękę, a na rok 1860 miał być wprowadzony przy kopulowy w miejscu istniejącego młyna.
11072. Antoni Waga uczony profesor, którego nazwisko tak powszechnie i sympatycznie jest znane z zamiłowania do entomologii krajowej, oprócz tego gruntowny i obszerny nauki znany jest jako pisarz mistrzowsko władający językiem.
11073. dobra **Korostyta** mające rozległości włok 203 miary nowopolskiej, były w r. 1859. do sprzedania z wolnej ręki ogółem lub w dwóch działach, z których pierwszy zajmuje przestrzeni włok 130. a drugi 73.
11074. Śniadeccy Jan i andrzej mężowie nauk tyle zasłużeni, żyjący dwóch tych zacnych przynosimy według księgi kościelnych miast Żnin: skich rodzili się w samem mieście Żnienie w W. Ks: Poznańskiem, i to nie ze szlacheckich, ale z mieszczańskich rodziców, w którem to mieście ojciec ich piastował urząd miejski Wójta (Advocatus) i miał tamże dom własny do dziś istniejący (1859). – Jan urodził się 30. Sierpnia 1756. zaś andrzej 8. Grudnia 1768. –
11075. **Kadłubska wola** wieś polo: o. 1½ m: od M: Białobrzegi
11076. Jan Feliks Piwarski urodził się w r. 1794. i wcześnie bardzo objawił wysokie do rysunku zdolności. – W r. 1818 został Szkutkanem biblioteki publicznej i konserwatorem gabinetu rycin – wkrótce potem wstąpił na Katedrę rysunku wirowania przez lat 40, wiele kraj zawdzięcza go do postępu sztuki, i zasługi to były prawy i talentu, jako przechowywacz księgarke tego dzieła wykonane ołówkiem, kredą, tuszem, akwarellą, na miedzi, na cynku, na kamieniu. – Umarł wstawiane w r. 1859. przeżywszy lat 65 wszystkie piśmiennictwo oddały mu hołd pogrzebowi.
11077. Przyznają Ciechanów dzielny talent, tak w organizowaniu i otyczeniu akcji, jako też w wyborze osnowy i wysłowienia. Na dowód tego przytacza się komedya Chęcińskiego: Szlachectwo duszy (1859).
11078. Jan Dymitr Solikowski znakomity Arcy-biskup Lwowski, żyjący za panowania Królów Zygmunta Augusta, Stefana Batorego i Zygmunta III. o którym słusznie Bartoszewicz napisał, że był to szlachcic polski w biskupim odzieniu szlachcic nieskalany jeszcze cnoty, prawy i szlachetny, odznaczający się w długim swem życiu, wielką moc duszy, rozumem politycznym i taktem niezmiernym we wszystkich sprawach kraju.

11079. dobra Rybczewice w obw: Krasnostawskim ~~nabyte~~ w 1859 ~~do~~ Ludwika Rembielinskiego Radzcy Towarz: Kred: Ziemsk: będące członkiem Towarzystwa rolniczego –

11080. Michał Stachowicz znakomity malarz Krakowski zmarły w r. 1835. On to przed laty kilkudziesięciu (popularyzuje w 1860) przyozdobił freskami salę w akademii Krakowskiej zwanej Jagiellonską przedstawiającemi sceny z dziejów tejże akademii. Z wielką stratą dla Przed sztuki krajowej zwalono już w r. 1842. jedną scenę w tej Sali z freskiem Stachowicza a w r. 1860 miała być zwaloną druga ściana w tejże samej sali ozdobiona najpiękniejszym rozmiarem i najpiękniejszym freskiem –

11081. Wczoraj i wszyscy czytelnicy Gazety Warszawskiej, boleśnie ponieśli stratę, przez niespodziany i niewczesny zgon czy redaktora, Antoniego Lesznowskiego. Człowiek to był niepospolity, w swoim rzemiośle który istotnie pierwszy podobno polityczne dziennikarstwo polskie przewielkim taktem, znajomością rzeczy i wytrwałością na wszelkie przeszkody, umiał podnieść do stanowiska poważnego i szanownego do publiczności czytelników dziwach.

11082. Dunczewski (wydawca Kalendarzy) co w takiej renomie był przed laty u naszych przodków –

11083. Na wystawie ~~płodów rolnych przemysłowych~~ rolnej z ~~okręgu~~ powiatu Konińskiego w r. 1859. obfitej celowały obecny płodów rolnych, roślin ogrodowych i innych rasy bydła, z dominiów Wysokie, Wysocyna, Łukom i Gostawice – Odznaczyły się także płody (?) rolniczego roślin ogrodowych pszenicznych z dominiów Brudzew i Golina – z okręgu zaś Pyzdrskiego z dominiów Łukom i Mysłaków.

11084. W mieście Bychawie JW. Jarneckiego dziedziny odbywają się od r. 1859 regularne targi we wtorki każdego tygodnia.

11085. W dniu 21. Września r. 1859. zakończył życie ś. p. Ignacy Rogowski w ~~(?)~~ (?) b: właściciel dóbr Grzegorzewice, Zbiroży i innych – Młodość swoją rozpoczął w zawodzie publicznym za czasów b: Księstwa Warszawskiego. Postępując ciągle drogą niezachwianej prawości z poświęceniem się wyłącznie dobru powszechnemu, przychodził zawsze z radą i miłością ogółu. Był to typ ludzi, jakich teraz mało napotykamy. Wyrzekł się sprawiedliwości, usta jego nigdy nie skalała niegrzeczność; uprzejmy dla sobie równych, życzliwy dla krewnych, dobroczynny dla biednych, miał zawsze cały swój majątek gotowy ku usłudze potrzebujących, toteż śmierć jego wywołała żal najszczerszy wszystkich co go bliżej znali. Pokój twym cieniom.

11086. W dniu 11. Pazdziernika 1859 zakończył życie w dobrach swych dziedzicznych Wierzbowcu w Płockiem ś. p. Józef Jabłonowski właściciel dóbr Wólka Kobiecka wdowiem a Wierzbowiec i innych w Płockiem, przeżywszy lat 73. Urodzony w r. 1786 w jednym ze starożytnych domów Podlasia syn Ignacego i Julii z Przyjemskich Jabłonowskich Podstolich Smoleńskich, ~~(?)~~ od r. 1812. w którym wstąpił zaszczytnie (?) przy stopniu prac swych i zasług obywatelskich

pierwszy [illegible] równe dostojnistwa [illegible] obejmował, jakoto Rady Powiatowej w Departamencie Lubelskim do Powiatu Lubartowskiego; od r. 1815 od roku 1818 był prawie bez przerwy członkiem Rady Obyw. Wojew: Lubelskiego, reprezentantem swego powiatu na Sejmach lat 1820 – 1825 – 1830. w roku 1825. mianowany Sędzią pokoju pow. Lubartowskiego, urząd ten z [illegible] gorliwością sprawował do r. 1830. – a w r. 1826. [illegible] jako Marszałek Sejmikowi odbytemu w Lubartowie – w r. 1832. Prezydent w Komitecie rozpoznającym b. Województwa Lubelskiego do Nalewa w 1833 [illegible] był na Urząd Kuratora [illegible] Gimnazjum Wojewódzkiego w Lublinie. Ostatnie chwile życia przepędził we wsi Wierzchowie, oddany [illegible] gospodarstwu i tu życia dokonał wśród [illegible] [illegible] – Zwłoki [illegible] zostały złożone [illegible] na cmentarzu parafialnym. w [illegible]

11087. Uwory [illegible] Sarnkowskiej oddane na własność i przytułek ogółu, z [illegible] a niemałem [illegible] (przeniesione z [illegible] stowarzyszenia Rolniczego) ulokowane zostały (w 1859) w Chrobrym i Pińczowie przez co prawie zupełnie [illegible] uczonych i [illegible] zarówno stały się nieprzystępne (Gaz. Warsz: Nr. 346 – 1859 –

11088. Antoni Ulinkiewicz [illegible] dóbr Leszczyno w [illegible] 1859 znany z gospodarstwa [illegible] i miłości publicznej. Członek Tow: Rolniczego.

11089. Jan hrabia Zamojski miał za żonę Annę z hrabiów Mycielskich zmarłą w Paryżu w końcu r. 1859. Zmarła s. p. Hr: Zamojska była córką Franciszka Hr: Mycielskiego i Kunegundy ze Zbijewskich, a prawnuczką Józefa Mycielskiego, [illegible] Wojewody Inowrocławskiego. Urodziła się dn: 25. Czerwca 1818 r. i zaślubiona została Hr: Janowi Zamojskiemu d: 20 Czerwca 1842. [illegible] znane są jej dobroć i [illegible] [illegible] – [illegible] w Warszawie edukacyę jej kosztem, a wielu ubogim jej zawdzięczają źródło utrzymania się. – Wszystko to otwarto ją powszechną wdzięcznością i uwielbieniem. –

11090. W celu ochronienia gruntów i posiadłości nadbrzeżnych, położonych w nizinach, sypane są na Łabie wały ziemne, przedsiębrane z dobrej woli, interesowanych właścicieli, przy pomocy Rządu. Otóż więc w takim sposób obwałowano już poprzednio (przed r. 1858) nizinę [illegible] [illegible] wał od Góry Pawłowskiej, do Srocznów 85. wiorst długi, 22. stóp nad 0. wzniesiony a 11 do 17. stóp szeroki u góry. W Nizinie [illegible] wał prowadzony jest, od Winiar do Ruszcy, wiorst 51. do wysokości stóp 19, szerokości u góry 8½ stóp. Nizina [illegible] nie jest jeszcze należycie obwałowaną, toteż potrzebne roboty prowadzone są ciągle. Dotychczas wał 26. wiorst długi, 19. nad 0. wzniesiony, 5. stóp u góry szeroki, ciągnie się między [illegible] a Kamieniem Wiślanym – (Toczypisać pod Guberną Radomską)

11091. Michał Łaszewski Radca Tajny: [illegible] jeden z najgodniejszych i najczynniejszych Członków Towarzystwa Rolniczego – umarł na apoplexyę w Jeżówce w dobrach swoich dnia 2. Lipca 1860.

11092. O Kanale Augustowskim całe sprawozdanie Jenty[?] Mers: z roku 1859 w Materyałach statystycznych o Polsce pod rubryką Komunikacye wodne.

11093. Dobra rządowe Gąska w okr: Łukowskim, od szossy i od miast zdatowane[?] mil 3. położone, rozległości włok 81. w tem ornego gruntu mory: 500. łąk 160. robocizna dostateczna; lasu morgów 1600. gospodarstwo uregulowane; włościanie na oddzielnej wsi - były do sprzedania z wolnej ręki w końcu r 1859. Cena włoki była Rs: 450.

11094. K. Weisflog w Roczniku gospodarstwa[?] napisał w Nr: 98. Korrespondencji rolniczej z r 1859. artykuł wyrozumiany o potrzebie urządzenia łąków irygowanych lub (skrótu)

11095. Floryan Schuch w Urzędach po Miechowskim - pisał artykuły treści gospodarczej w Korrespondencji rolniczej z r 1859.

11096. Sękocin pierwsza stacya pocztowa na trakcie Krakowskim między Warszawą a Tarczynem, leży pod ciemnym lasem - ta między cieniem domkami w gęstwinie przytulonemi, podwórze [illegible] ... pamiętam jeszcze swobody ... kto sobie przypomni to ... pod rokiem 1818. ... okolice ... tego ... ten wśród cichych domków ... w gęstwinie ... drzewa ... wrażenia ... tylko powiastki i kultura ... po tylu ... sprawić może dolne -

11097. Przestrzeń między Radomiem a Szydłowcem jest nacechowana prawie chór lekkiej pochyłości, która z wielkich naszych równin wprowadza w górzyste krainy, czuje się to szczególnie jadąc ze Szydłowca do Radomia gdy prawie przez całe 3 mile konie unoszą galopem pojazd szczycący[?] się pierwszej nym jedzem (Szlaki Dolinnej w Radomiu z ... Sandomierzem)

11098. Dolina Kamionny mało jeszcze słynna, zamknięta z obustron dość stromemi wzgórzami, którędy bieg rzeki naznaczające, przedstawia szereg obrazów łąk zamkniętych i rozsypujących, że oko ludzkie może wszystkie ogarnąć - tu stoczy wysokie, odarte wzgórza utworzone z drewny tutejszej głuszy, łamiący się jak kamień w sposób tak twardy, że z daleka przypatrując, że to skały - ale gdzie niegdzie prawdziwe się też te skały pokazują, i dopiero wtedy, przez tak bliskie porównanie, pierwszy ... się poznaje. Między temi wzniesieniami, wznoszą się białe kościoły ... jak Bzin, Rejowiec, dalej Michałów, Nietulisko, i wiele innych - w całej tej okolicy, po rozdrożach spotnyczać się dają krzyże przez mieszczan wiejskich starannie ponadzane ... wyrzeźbione, w stylu włoskim albo gotyckim, z pięknego białawego piaskowca w której te strony obfitują

11099. Staw Michałowski którego tworzy rzeka (około: ... 1800) Kamionna tak jest wielki, że się może równać jeziorom naszym - Stąd też i dolina Kamionny wypinała się tu rozumna, a droga była musi ogromnym wałem otaczać wody tego olbrzymiego stawu

140

11100. w Kotowie drogi od Szydłowca, zjeżdża się z szosy Warszawskiej ~~Krakowskiej~~ Kieleckiej, aby odtąd drogą fabryczną jechać — gdy to droga była wielką szedł trzymana, tu pomiędzy fabrykami (~~Bzinem~~ bandy) starannie utrzymane, dostatecznie szerokie, [illegible] najwarowniejsze, mniej do wielu traktów wyjeżdżone, więc gładkie jak stół. (Wędrowki Wędrowcy do Sandomierza. Gaz. W. N. 7 1860

ob Wąchock

11101. Wieś Brody fabryczna i gmachami zabudowana, z której poczęte mijamy się w bitym kamiennym domku między Wąchockiem a Ostrowiem o 2 mile od tych miast — Od Ostrowca do Opatowa nie mniej droga równie piękna, lecz już mniej wygodna.

11102. Łysagóra, albo Góra Ś^{te} Krzyża — Podstawa jej tak jest szeroka, boki tak równo przy się ku szczytowi, a szczyt jej tak spiczasto kończy, że kształt góry z daleka prawie doskonałym wydaje się trójkątem — kościół i klasztor nie stoi na samym szczycie atoli, lecz jest na pewnym ogrodzony czasem i który właśnie stanowi owego tajną, nadające górze [illegible] nazwę; pod klasztorem w murze się pełni wierzchołka, zwyczaju przyznanej świętości tegoż zapewne góry.

11103. a Łysogóra patrz 1103 b
Alexander Jackowski jeden z głównych założycieli [illegible] Domu Zgromadzenia Sióstr [illegible] obecnie nawet tego przedsiębiorstwa, który energicznie, wyzyskanie wszystkich przemysłu i przemyśle tyczące trudności, się najęte na wygórowanej drogi. (w: 1859–1860

11104. Sprawa obywateli w drogi Stopnickim
Jezioro Wieś w Opatowskiem, gdzie postury i pszenica, czasy czarownic, teraz na Łysagórę, pływały się w falach tej jeziora

11105. a Obr. na drogi Stopnickiej 11105. b
W dobrach Sterew należących do Augusta hr. Potockiego jest (1859) kopalnia torfu — Szanowny właściciel nie szczędzi trudu, starań by upowszechnić ten rodzaj opału, tak obficie w całym kraju znajdującego się, a dotąd w naszych więcej nie wprowadzonego.

11105 b. Dobra Sulgostów, to jest: folwark i wieś Sulgostów, folwark i wieś Brysłki, wieś Borowa Wola, Jelonek, folwark i wieś Wolka, osada Magierowa Wola, młyny Zapole i Lipowce oraz miasto Klwów, leżące w obwodzie Opoczyńskim — obszerne około włok 233. mor: 18½ miary nowopolskiej, w nim lasu włok 83. mor: 10 oceniony przez biegłych, przynoszące rs: 62374. kop. 65 — w których jest pałac z ogrodem, gorzelnia, browar, piwnice, młyny, będą sprzedane przez publiczną licytację! Reyestem Hipotecznym w Radomiu d. 19 Lutego 1860.

11105. c Gołębiewe wieś kościelna w pow. Łukowskim przy trakcie bitym Lubelskim. Dobra te mieszczą w sobie staje pszenny, należące do właściciela majętny i zielnpirs? (około włok 55. propinacja i dochody stałe oprócz dziedzica i pańszczyzny, czynsz, roczne rs. 1400. Dwór, obora i pańszczyzna murowane; młyn, karczma we wsi i wszystkie zabudowania gospodarskie drewniane, obszerne i wszystkie w ogólne dobrym stanie; gospodarstwo urządzone — Dobra te były w r. 1860 do sprzedania z wolnej ręki.

1103b. wieś Nagórzyce położony jest pod Witosławską górą. Jest to jedna z trzech gór wznoszących się w bliskości góry Świętokrzyskiej — Pierwsza Łysica, już wzmiankowana, jest wielkim przedmiotem górskich wrażeń; druga Witosławska góra, samą staro-sławiańską swoją nazwą przenosi myśl w obraz wieków, i wyrażnie się odróżnia od swoich drużek świętością, bo na połowie jej wysokości bieli się malownicza pustelnia — trzecia góra Jeleniowska, [illegible] o której czytaj artykuł następujący:
(nad linią: [illegible])

1104b. Pod wieś Jeleń (wieś Jeleniów) w Opatowskiem, wspomnienie wymyślonej swojej starożytności. Bolesław Chrobry, zjeżdżając na łowy w te góry, wystawił tu dla odpoczynku pałacyk myśliwski, który nazwał Jeleniów, wzniesione na pamiątkę owego sławnego jelenia, co Królewiczowi Emerykowi wskazał drogę do tajemnic Łysej góry. Ale co najciekawsze (mówi Deotyma w swej wędrówce do Łysej góry w 1859 r. w Tyg. Warszaw. Nr: 14 z r. 1860) to że ów pałac [illegible] dotąd — wiemy dworu Jeleniowskiego, są jeszcze te same, które widział ten mocarz wśród narad. Widzi się on w [illegible] ogrodzie pod górą o tej prawej wspomnianej.

1105b. wieś Stara Słupia tak [illegible] i zabudowana, że jak się wyraża Deotyma w swej wędrówce na górę [illegible] w 1859 r. z nim widok jej bieli się wyglądając w rozkosznej dolince w której głębi rozwija się [illegible] Nowa Słupia.

1105c. Pid. obacz Nr 1103a. w stronie poprzedniej [illegible]

1106. Pasmiechy wieś w powiecie Miechowskim między trzema miasteczkami: Proszowice, Skalmierz, Wodzisław (gdzie [illegible]) wszystkie w odległości o 5 kwadr. po mimo 10, tylko od Wisły, 3 mile od Koszyc. Baran — majątek rozległy około 700 morgów, z dostatnimi łąkami, lasami, dworem stawami — był w kwietniu 1859 i na początku 1860 z wolnej ręki do sprzedania — wiadomość w [illegible]

11,107. wieś Rożki 3. mile od Opatowa, a mila 1 od Sandomierza położona na [illegible]

1108. Wiszenki folwark bezpośrednio [illegible] w dobrach Ordynacji Zamojskiej, o 2 mile od mia: Krasnegostawu, 1. mile od m: Izbicy, tylko od szosy Warszawsko Lwowskiej; 3. mile od mi: Zamościa, w głębi pięknej [illegible] rozległym w gruntach orn[ych] i łąkach mor: 205. prz: 80. [illegible] około 108 dziesięcin obejmujący — był w roku 1860. do wydzierżawienia na lat 24.

1109. Wieś Świątniki pod Sandomierzem położona wśród gór i parowów, które czynią do niej przystęp nawet trudnym, a w zimie niebezpiecznym: w czasie wojny szwedzkiej [illegible] Królowa Jadwiga, odbywająca pobożną pielgrzymkę do Sandomierza, blisko owej wsi zabłąkała pomiędzy zasypanemi śniegiem obrywającemi takie przepaści, że tylko cudem jedna, a bytały [illegible] drogę w mroku wśród przerażających głębi — jeden z wieśniaków Świątnickich przybywszy [illegible] ocalenie przyszedł królowej i wyprowadził ją z tej [illegible] otchłani, a w dowód wdzięczności Królowa obdarzyła wszystkich mieszkańców Świątnik wolnością, z warunkiem tylko aby zawsze 4. z pomiędzy nich zostawało na służbie Katedry Sandomierskiej.

i wanek ten do dziś dnia jest wykończony (Dwotyma we Wędrówce do Sandomierza i na górę Czarną w r. 1859 [illegible]) w Nr. 10 Gazety Warsz. z 1860 r.

1110. Piętkowo dobra [illegible] Starzeńskiego, Szambelana dworu [illegible] Marszałka szlachty guberni augustowskiej.

1111. (Długosz) ten ogromny Mentor, który tylu Królów i tyle pokoleń (mało jest równo postaci tak czcigodnych, jak przedtem) [illegible] Mentora [illegible]

1112. ~~[illegible]~~ Linia drogi żelaznej z Petersburga do Warszawy — na przestrzeni ~~[illegible]~~ 313. wiorst (blisko mil 45) od [illegible] do Warszawy [illegible] na Marinkańce, [illegible], [illegible], Czyżew i Małkinię.

1113. Na początku r. 1860. [illegible] ~~[illegible]~~ ś. p.: Piotr [illegible] Chorzewski b. podpułkownik artylerji, żołnierz w wielu wojnach i bitwach do [illegible], człowiek wielkich zasług i cnoty. Był to jeden z tych ludzi, na których kraj [illegible] z czcią i szacunkiem. Urodził się na Wołyniu we wsi Kuryłowce w r. 1784. W 22 roku życia wstąpił do wojska b. Księst. Warsz. [illegible] d. 19. [illegible] 1809 jako podoficer artylerji konnej [illegible] na linję bojową [illegible] — Dalej był w [illegible] pod Grochowem [illegible] i Krakowem. Podczas oblężenia Gdańska [illegible] w r. 1813. [illegible] komenderowany [illegible], otrzymał za walaczność order legii honorowej. [illegible] organizacji b. wojska polskiego w r. 1815. [illegible] w 1827. otrzymał dowództwo bateryi pozycyjnej artylerji konnej gwardyi królewskiej a w r. 1828. stopień podpułkownika. — W r. 1832 otrzymał [illegible] otrzymał pomoc [illegible] — [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] broni „[illegible]" w [illegible], [illegible] w [illegible] [illegible] jak [illegible] i [illegible] w żołnierzu —

1114. Janowice bagniste [illegible] w 1860 Jana Posturzyńskiego [illegible] z [illegible] i wymowy — Deotyma w Wędrówce [illegible] górę Czarną [illegible] [illegible] o [illegible] w Janowicach [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ w Nr. 13 Gazety Warsz. z 1860.

1115. Dobra Kozłów w P. [illegible] od [illegible] jest [illegible] 6. mil [illegible] w Jędrzejowie, na trakcie Lubelsko — [illegible], [illegible] 3. tysiące [illegible] 1571. w których lasu było w 1860 mor. 1136. [illegible] mor. 3066 [illegible] przeszło mor. 1000. tak mor. 130. składających się z 3. folwarków, 3 [illegible] nr. 4. [illegible] i gospodarstwo [illegible] od r. 1840. w [illegible] grunt [illegible] majątek [illegible] oraz ogrody [illegible] — [illegible] — były w 1860 r. [illegible] do [illegible]

1116. Deotyma [illegible] (w Janowicach [illegible]) [illegible] [illegible], że aż nadto jest dawny, nikt nie wie, [illegible]

go umarło odśmierzyć a nowowzniesną wygodą i rozkoszami; wszelkim też bynajmniej go otaczał, i za wszystkiem ukochaniu drzę tylko i [illegible] uczucie.

1117. Józef Gołuchowski, doktor filozofii, magister prawa i administracji, b. profesor Uniwersytetu Wileńskiego, a potem wzorowy rolnik w Sandomierskiem, piszący o losie przyjętym kmiotków wśród których [illegible] kilka ostatnich lat żywota spędził – umarł we wsi Garbarzu d. 22 Listopada 1858 r. ~~4~~ Urodzony 11 Kwietnia 1797 z Jana Nepomucena Gołuchowskiego majora wojsk polskich zrazu [illegible] Jaworskich i z Eufrozyny Radziwiłłowskiej – w 24tym roku życia ~~[illegible]~~ otrzymał katedrę filozofii w Uniwersytecie Wileńskim – i choć wygnał ze stolicy na [nominowanego] profesora uniwersyteckiego, zimno to jego wykład szczęśliwy słuchaczów [illegible] chwaliły jego, szybko z zapałem odzewu zdobytą a ciągle usprawiedliwianą sławą. Wróciwszy z Wilna osiadł w Sandomierskiem 1826 r. nabywszy i zaprowadził w Garbarzu wzorowe gospodarstwo. Kochany w okolicy, ulubiony od swych podwładnych, i kmiotków ~~wzorowy~~ ten [gospodarz] ~~[illegible]~~ filozof, o którym [illegible] w [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]

1118. Część góry Świętokrzyskiej pospolicie zwanej Łysagórą ~~[illegible]~~ [obszernie] w Kalendarzu Jaworskiego na rok 1860 jest opisana, z którego ważniejsze wyjątki tu wypisujemy: Góra Sto Krzyska poczyna się właściwie o 2 punkty od m[iast]a Kielc i ciągnie się przez 2 mile w kierunku wschodnio-południowym. – Dwa są wierzchołki tej góry; pierwszy ze strony wschodniej nad miasteczkiem Słupią Nową, na którym stoi [illegible] kościół Sgo Krzyża, nazywa się Łysagórą, zapewne na [illegible] na tem miejscu gołoborza, że jest miejscem skalistym w lasach, bowiem nie rozpostartym. – Drugi wierzchołek ~~[illegible]~~ wyższy się na drugim końcu góry od strony zachodniej, nazywa się Łysicą, z tejże samej przyczyny, że nie jest bowiem zarośnięty; inaczej zowią go górą Świętej Katarzyny od klasztoru tegoż imienia PP. Bernardynek, pod górą ze strony południowej tejże założonego około 1470 r. przez biskupa krakowskiego Jana Rzeszowskiego. Jest to najwyższa góra z całego pasma Łysogórskiego, ale nawet najwyższa w teraźniejszem Królestwie Polskiem, wyjąwszy kilka skalistych szczytów gołoborzem zwanych w okolicy tamtejszej, ma bowiem 2000 stóp wysokości nad poziom morza bałtyckiego, gdy drugi wierzchołek Łysągórą zwany dochodzi tylko do 1920 stóp wysokości. Inne znaczniejsze grzbiety z pasma Łysogórskiego są: Chełm, dalej ku wschodowi: góra Jeleniówka ze wsią Jeleniów u swego podnóża; góra Witosławska z dawną bardzo kaplicą – Góra Łysica zwana, cała jest okryta pięknym lasem, obejmującym w sobie szczególnie jodły, sosny, graby, dęby, jesiony, klony, jawory, brzozy i mnóstwo krzewów. – Z wierzchołka tej na kilkanaście mil w około widzieć można, a nawet odbyte stąd o mil przeszło 30 [illegible] szczyty niosące się z obłokami gór Karpackich ~~dojrzeć można~~ dostrzegać się dają.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] podanie Łysogór, smutne: ze góry [illegible]

musiały dawniej daleko być wyższemi. Okazuje to nazwisko po całym
wierzchu rozmaitych skał, któremi szczyty wzdłuż strony wschodnio-
północnej okryte są lica góry. — w tę też stronę widać w tutejszych górach
nieznaczne wielkie równiny, znak dawnych w tę stronę wody pędów i obiegów.
Przeciwnie na południe, im dalej, tem wyżej
coraz wyżej podnosi się cały pasmo.

142

Pomijając tu nie starożytne podania, że tu było schronienie i świątynie bożków
pogańskich Lelum-Polelum, Świstu-Pozwizda i Pogody czczonych przez dawnych
Słowian, te cudowne baśnie o czarownicach, wiedźmach, czarach, biesach i tym
podobnych straszydłach, na ówczas nie rozstrzygając, wspomnimy tylko z historyi
Naruszewicza, o sprowadzonych tutaj przez Bolesława Chrobrego około r 1008
Benedyktynach Ś. Krzyża, dla których przeznaczył znaczne dochody, a wreszcie
uposażał. — Dwukrotny pożar w latach 1447 i 1459 spustoszył, gdy
gmachy klasztorne które zupełnie na nowo przebudowano. — w r 1777 zgo-
rzało znowu opactwo i przysposobiły się mury kościoła od strasznego przepale-
nia a że groziły niebezpiecznym upadkiem, rozebrano je zu-
pełnie i nowy kościół budować poczęto, który w postaci dzisiejszej
ukończono dopiero zupełnie około r 1806! —
w r 1854 ukończył życie ostatni z opatów benedyktyńskich na Łysej-Górze.
Dziś (1859) przemieszkuje tam z Liskowa ... księży demerytów

1119. Dobra fabryczne Machory w pow. Opoczyńskim obejmujące w sobie
między innemi: Wielki piec, pięć fryszerek, sztabę i bogatą rudę żelazną
mające 2 folwarki, obszerne łąki, pastwiska, ... rzyane propi-
nacyę i inne dogodności kupił w 1860 r do ... ...
Własność to Sztt. pierwotnie donacyjno ... ... 6.

1120. Do roku 1860 istniała wspaniała fabryka cukru i rafinerya Walen-
tynów zwany, położony w dobrach Osiedryn pod miastem Zychlenem
wob. Ostrowskim — W miesiącu marcu r 1860 miała nastąpić sprzedaż
sądowa tejże fabryki w drodze licytacyi — Licytacya rozpoczynać się miała
od sumy Rs. 140,513 k. 73 jako szacunku przez biegłych w takiéj ... urzędo-
wej wyznaczonej. Zabudowania, machiny, aparaty i statki do kom-
pletnie do urządzenia fabryki o średnich prasach a rafinerya ...

1121.a Jurzko wielkie w ... ... podobno dziedzictwo tego dobra ... kolator
należało do Ignacego Neumarka ... w swoim czasie przedsiębiorcy
... w ... ... własność Stanisława Plewczyńskiego ... (około r 1836) Kasyera Jenerała Banku Polskiego Kawalera Ord. Św. Stanisława 2 kl.
który je odstąpił Piotrowi i Władysławowi Glesnerom synom Jana
adjunkta Kasy Bankowéj w 1830/29 (w 1824-30) i ci przedali te dobra w
1856-58.

1121.b W leśnictwie Balińska obszerne i gęste znajdują się lasy w których
przez ciężkie wieki ... ... dzikie zwierzęta.
Ostatnią niedźwiedzicę ubito tam w r 1839, od tąd nie ma
dzisiaj u nas w lasach niedźwiedzi. (z kalendarza Jaworskiego w r 1860

w pewnej Zagrodzie [illegible] wszystko woda zostaje [illegible] August

11122. Jezioro pod Mikuliszkami [?] Łady tu około r. 1845 przybywać wody i tak, a dziś (1860) i tam go już nie ma.

11123. d: 16 stycznia 1860 r. umarł Antoni Cyprysiński – główny plenipotent Ordynata hr: Zamoyskiego który sam prowadził główny zarząd interessów i dóbr swoich. Lat kilkanaście Cyprysiński tym zarządem się zajmował, przeprowadzając w tym kolosalnym majątku ważne reformy i zmiany, jak oczynszowanie włościan, urządzenie folwarków bezpańszczyźnianych, w długo ciągnących się procesach sądowych. Tutaj to składał on dowody praktycznej życiowej i jasnego w rzeczach sądu.. Zresztą ~~inne~~ Cyprysiński uważany był od lat 30 całemu krajowi z wszechstronnych zdolności naukowych, wielkiej bystrości umysłu i przy... Urodził się w r. 1806. w roku 1824 ... po ukończeniu nauk w gimnazjum Lubelskim, wszedł do Uniwersytetu Aleksandryjskiego – Jeden fakultet nie wystarczał mu, uczęszczał na 2 inne, a przebiegł studia z takim przykładem, że jednocześnie otrzymał od Uniwersytetu trzy medale za 3. rozprawy: prawną, medyczną i filologiczną. Przed laty 20 (podobno) około r. 1840 wszedł jako jeden z redaktorów w grono Redaktorstwa Biblioteki Warszawskiej i umieszczał od czasu do czasu swe prace w Bibliotece.—

11124. W kwietniu roku 1859. ~~przys~~ posłano do zakładu sztucznego rozmnażania ryb pod Suwałkami, staraniem Komisji Przychodów i Skarbu, 70,000. ziarn ikry ryby, zwanej pstrąg, do familii łososiowatych należącej, sprowadzonych z Francji. Ikrę rozsiane zostały w jeziorze wsi Krzywca dla rozpłodu. – Jezioro to Krzywa w parafii Suwałki –

11125. **Wola Rzążyska** folwark odległy od Warszawy mil 3. a dla dyliżansowa mila 1.

11126. Tadeusz Mostowski Minister Spraw Wewnętrznych, zasłużony mąż stanu, który swym życiem, czynami, poświęceniem, dowiódł nam jak kraj kochać należy, jak mu tego przywiązania dowodzić – Od r. 1790 ważny udział we wszystkich wypadkach kraju przyjmując, zawsze czynny zawsze z myślą o jego pożytku, czy jako drukarz i wydawca, czy jako minister, czy jako Senator Wojewoda, czy jako pisarz, Mostowski, przez pół wieku badając kraj, myślał o jego podniesieniu i pomyślności, ~~[illegible]~~

11127. P. Józef Orkisz zostając od r. 1814. w zawodzie lekarskim, nabierał doświadczenia pod sławnemi lekarzami w szpitalach w Wiedniu, we Lwowie, Berlinie, Warszawie, następnie jako sztabs-lekarz ~~[illegible]~~ pułku 6. pułku lin. 16. Wojsk Polskich, a w swojej praktyce prywatnej potrafił pozyskać sobie znakomite względy.

11128. O Ostrowie w Ortelowskim olbrzymia cukrownia [illegible] dnia 26. przeszłego, mimo to w r. 1859 nie była ona w stanie przerobienia wszystkich dostarczonych buraków, których urodzaj był w przeszłym roku nadzwyczajny.

1129. W Częstocicach w Opatowskim jest wielka cukrownia mająca 30000. korcy buraków przerabiająca, a w r. 1859. przerobiła ich 50,000 [illegible] ~~[illegible]~~ z powodu mniejszego ich urodzaju w tym roku. Dla tego też rozszerzył on o 1/3 tegoż budowle i powiększył prasy. –

11130. Cukrownia Izabelin w Prasnyskim w dobrach Glinojeck Citowska Komarskim Jaśkowskiego nowo założona w 1859 wspólnemi siłami sąsiednich obywateli – przyjęła w 1859 już była w ruchu.

11131. Jak wielką jest wartość drzewa pod Warszawą, dowodzi to do okoliczności że w Młocinach włoka lasu przynosiła w r. 1859 właścicielowi 38000 jakto czytamy w przypiskie Rocznika gospodarstwa krajowego za m. Wrzesień i Styczeń 1859–1860.

11132. Od stacyi drogi żelaznej Rogów do miasta Strykowa prowadzi szosa mająca mil 3. długości, ~~[illegible]~~ otworzona w r. 1860. przez szczególną staranność pod zarządem komitetu obywatelskiego.

11133. W Zagórzu w Olkuskim, właściciel założył w 1859. własnym kosztem dom przytułku dla starców i kalek, a szkółkę dla dzieci okolicznej dawno tam istniejącej.

11134. Godne są wspomnienia dobre chęci ks. Kowalewskiego, proboszcza w Wąsewie w Ostrołęckim który obok nauk religijnych tłomaczy (1859) włościanom zasady rolnictwa. gorliwie;

11135. Zasługuje na wspomnienie kassa pożyczkowa dla włościan istniejąca już od lat kilku ~~Gospodarstwo~~ w Konstantynowie w Łosickim. Właściciel [illegible] włościanie z r. 1849. złożyli rs. 920 kop. 25. i od 1. Stycznia t. r. powiększył je nadto [illegible] rozkładowy kassy pożyczkowej przemieni warunkami. Z końcem r. 1858. fundusz tej kassy wynosił rs. 2073 gr. 20 i nie było żadnych zaległości ani nadużycia – Rozgłaszając przykład ten wszelki godzien jest szczególnego naśladowania –

11136. Tomasz hr. Potocki, autor powszechnie cenionych Wieczorów Karlsbadzkich i znakomitej pracy: Zastosowanie zasad oczynszowania włościan w dobrach przyległych okr. Wileńskiego w numerze Grudniowym z r. 1859. Rocznika gospodarstwa krajowego zamieszczony –

11137. Edmund Stawiski, autor korzystnie znanych w literaturze: Poszukiwań do historyi rolnictwa w Polsce, umieścił w r. 1859. Wskazówki do przeprowadzenia oczynszowania w majątkach prywatnych, zebrane dla okręgu [illegible], a pomieszczone w numerze Styczniowym Rocznika ~~gospodarstwa~~ krajowego z r. 1860.

11138. ~~w~~ Opisie [illegible] gospodarstwo, którym przyznane zostały w r. 1859. medale wielkie Towarzystwa rolniczego w zeszycie Styczniowym z r. 1860 ~~[illegible]~~ pewna rzecz, czego mogą dokazać praca i wytrwałość, rozumnie kierowane. Właściciel dóbr Jaronowice w Jędrzejowskim, pstrowych objął je w r. 1846. nie posiadając funduszów gotowych na poczynione ulepszenia gospodarstwa, – a zastał wszystko w opuszczeniu i niedbalstwie, zwłaszcza ludność zdezorganizowaną, zdemoralizowaną i pod wpływem propinacyi będącą; dodać do tego należy, że dobra te tak prawie całe nad połową

[illegible]

Nie zrażony przecież temi przeszkodami, zaraz płodozmian wprowadził, a [illegible] widnym wyjeżdżeniem z włościanami ludzkie [illegible], robociznę [illegible] czyli sobie rozpuścił i gospodarstwo postawił na tej stopie względny [illegible] natosu, że zasłużył na uznanie Towarzystwa. – Tudzież w r. 1846. było we Wsi dusz 198. Dziś (1859) jest ich 313. Szczęście [illegible] jest już [illegible] [illegible] – Większa liczba potem nastąpi –

11139. Według urzędowej listy imiennej właścicieli dóbr ziemskich z gub: Radom: [illegible] Radomskie mających prawo głosowania na wyborach w r. 1858 na Radców do Towar: Kredyt: [illegible] właścicielami dóbr Gliniany i Ożarów w ow: Sandomierskim [illegible] w 1858 [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], Seweryn, i Józef rodzeństwo [illegible] –

11140. Wilkołowice w Opatow: Sama nazwa tej wsi wskazuje że tu [illegible] były niegdyś wielkie bory [illegible] –

11141. Kościuszko była to [illegible] dusza, kochał swój kraj, i niewymownie [illegible] widząc jak nim [illegible] rządzili – Rzucił tedy gospodarkę [illegible] udał się do wojska, a że miał wielkie zdolności i w wolnych chwilach od służby uczył się i pracował pilnie [illegible] Napoleonem. Widział jednakże, że w kraju jego tylko protekcją do wyższych stopni dochodzą, trudno mu będzie zostać oficerem; wysłużywszy lat 7 wziął dymisję i wypłynął do Ameryki. – Po wielu bitwach [illegible] odznaczył się [illegible] i doszedł do stopnia Jenerała, wrócił do swojej Ojczyzny okrytej sławą. – Mając sobie powierzone od Króla naczelnictwo siły zbrojnej, zaczął zbierać i formować wojsko. Nie podobało się to panom, że [illegible] chłopów [illegible] oficerami. – Zawsze [illegible] wojny, a szkodzić jak mogli po [illegible] – Kościuszko wygrał [illegible] wiele bitew, ale [illegible] z żadnego nie mógł korzystać zwycięstwem. Zniecierpliwiony Kościuszko, chciał wreszcie jednym bojem wszystko rozstrzygnąć, kiedy panowie i książęta którym się udało [illegible] zdradę, rozeszli się z wojskiem swojem na wszystkie strony i [illegible] nie stanęli do bitwy. – Rzucił się na daleko od siebie liczniejszego nieprzyjaciela, okryty ranami dostał się do niewoli. – Polska wtedy [illegible] nigdy [illegible] upadła, a kiedy Kościuszko [illegible] wolności osiadł w Berville pod Paryżem u rodziny Państwa Zeltnerów. Cesarz Napoleon ofiarował mu Marszałkostwo, aby pod nim [illegible] armią; ale Jenerał nie chciał mu służyć, bo go serce bolało że wojsko polskie przelewało krew bez potrzeby we Włoszech i po Hiszpanii. Kiedy w r. 1814. [illegible] wojsko [illegible] Kościuszko, że w całej Francji bezpieczny nie były [illegible] wszystkie wioski i miasteczka na mil kilka od Berville.
(Wyjątek z korespondencji z Paryża w Nr: 30 Gaz. Warsz: z 1860)

11142. Edmund Stawiski Członek Komitetu Tow. Kred: ziemsk: [illegible] na posiedzeniu [illegible] Towar: rolnicz. w [illegible] 1860 ważną i obszerną pracę pod względem [illegible] i [illegible], [illegible] rozwoju, opartym [illegible] na historycznych [illegible] na ekonomicznych względach – o moralnych i ekonomicznych względach [illegible]

144

52

…ych za rzeczywistem uregulowaniem stosunków z włościanami — Praca ta może być uważaną jak wszystkie podobne prace P. Stanisława za utwór publicystyczny. Oklaski przyjmowały często czytanie, oklaski rzęsiste przy… autora, gdy go na chwilę na estradzie przyprowadzony wprowadził. — Patrz N. 11164.

11143. W osadzie górniczej **Dąbrowa** położonej przy kolei żelaznej Ząbkowicko-Katowickiej obok istniejącej tamże kaplicy parafialnej wyprowadzony został [illegible].

11144. We wsi **Drondonne** w Lomżyńskiem istnieje w ostatnich czasach stara studnia do której przyprowadzane bywają corocznie tysiące ludzi z okolicy [illegible] —

11145. Adam Goltz (z Paryża) [illegible]: 299. [illegible] Członka Komitetu Towarzystwa Rolniczego [illegible] Członka Towarz. rolnego w 16 Lutym r. 1860 sprawozdanie [illegible] Towarz. rolnego w czerwcu r. 1859.

11146. Zacne działania [illegible] rolnikom polskich pod firmą Jachowskiego alias: **Wiernowszego Kraju**: i Gustawa Zylińskiego zamieszczone były [illegible] cały kraj ocenia, bo są [illegible] i prawdziwie obywatelskim duchem nacechowane.

11147. Album Nowej Alexandryi (**Puławy**) przez P. Lerue w r. 1860 wydane przedstawia następujące widoki: 1. Widok ogólny Nowej Alexandryi (Puławy) 2/ Pałac dworny z frontu. 3/ Pałac dworny od [illegible] 4. Świątynia Sybilli w ogrodzie z frontu. 5. Świątynia Sybilli od [illegible] (6.) Gotycki domek w ogrodzie; 7/ Pałac Marynki zewnątrz. 8./ drzewo na kępie z Bogarodzicą.

11148. Dobra **Kozierady** w pow. Hrubieszowskim: były w 11. Lutym 1860 do wydzierżawienia w kredyt. czasie.

11149. Dobra Zatembice z wyjątkiem Przyrów (w pow. Przyrow) kupione zostały przez Ignacego [illegible] Wodakowskich [illegible] majątek cały Ignacego [illegible] Wodowskiego w Galicyi położony, a [illegible] Polski [illegible] rostand pod dozorem: pozostały, a [illegible] wdowy s. p. Maryi z Umięckich Wodowskiej, a pod zarządem i administracyą s. p. Ignacego Wodowskiego, brata Leopolda Józefa i Jakóba Wodowskich, [illegible] Ferdynanda dobrowolnego układu familijnego, majątek cały do najbliższych krewnych z wyjątkiem Maryi Wodowskiej stanowi massę wspólną i niepodzielną — Złupieno po zmarłym s. p. Ignacym Wodowskim głównym administratorze, wszczęły się spory między [illegible] Wodowskiej [illegible] i współsporami i wszczął się proces o tytuł własności dobr Zarembic który z woli [illegible] 1859 r. [illegible] Wodowski Ferdynandowi Stojanowskiemu (1859. którego wspólnik jest [illegible] w [illegible] r. 1860. był skazany, a był [illegible] wyrokiem przez jednego z współsporników Jakóba Wodowskiego, adwokata przy Sądzie Apellacyjnym [illegible]

1150. Dobra **Marenin** z wsią kościelną **Wólka-Marenińska** i karczmą, Dos… Rosnaj obejmujące włók 73. w których łąki włók 7. i lasu włók 10. nad rzeką Grabią, w pow. Sieradzkim, w Turowie, od miasta Sieradza mil 3. Warszawy mil 1. Łodzi m. 5. Łasku m. 1. i od szosy mil 2½ oddalone. W dobrach tych znajduje się browar, olearnia i [illegible] wodny, dwór i wszystkie budowle dworskie, z małym wyjątkiem …

…wypuszczają się od [illegible] Rs. 23021.

murowane, budynki zaś włościańskie drewniane, wszystkie w dobrym stanie; ogrody dworskie w [illegible] pole wynosi 160 - morg oziminy; na propinacyę wychodzi rocznie 1500 garncy okowity, gorzelnia intrat. pobiera się rocznie Złp. 2000. z dzierżawy [illegible] Żydowskiej. [illegible] jest 110 dni tygodniowo. Obecnie przeszedł w 1859 własność na skutek wyroku. Dług towarzystwa kr: II okresu w 3em okresie nie odnowiony wynosił ostatnio 1869. Złp. 28500. [illegible] dobra te były w r. 1860 do sprzedania [illegible] z [illegible] bez inwentarza za Złp. 6000 w [illegible] - Na gruncie może przez 100,000. Wy [illegible] Towarzy[stwa]

11151. Pod Ostatią(?) na wiorście 25. traktu Kaliskiego jest most na rzece Mrowie alias(?) lub Rnowa.

11152. Korczki(?) Małe pod Grodziskiem założyły za Stanisława Augusta do Lessera Sławnego Malarza którego zwłoki pochowane są (podobno) w kościele parafialnym w Grodzisku (obacz Radziwiłłów(?) i Malarach)

11153. Na początku r. 1860 uprojektowano założyć cukrownię przez stowarzyszenie Ziemian Czerskich - Dziedzic dóbr Mutyjewsi(?) (Jmmer[illegible] hr: Zamoyska przystąpił do spółki z kapitałem Złp. 300,000. udzieli się [illegible] w ziemi i w materiałach, w razie jeśli myśl na Cukrownię obrana będzie w Belsku -

11154. Cypel [illegible] do dóbr i par: Popowo w Pułtuskim (ob. Roz. 3336)

11155. Symforyan Drewnowski Zmarł w Warszawie nagle d. 8. Lutego 186[illegible] Zakończył życie na rękach współobywateli, przyjmujący(?) blisko tysiąc [illegible] ze wszystkich stron Kraju na obrady Towarzystwa przybyłych, a za żałobnym wozem, idącym bez trumny ciągnął się sznur dwu kilkudziesięciu powozów. Ta cześć publiczna, [illegible] współobywateli i towarzyszy oddana, była wymownym świadectwem szacunku jaki życiem swem, czynami, prawością, zyskał sobie ś.p. Symforyan Drewnowski. Zrodzony w 1778. z Maryi z Burdzińskich i Ignacego Drewnowskiego Starosty Sulejowskiego, pełnił wszystkie obowiązki, jakich kraj od obywatela [illegible] wymagać. Urzędnik [illegible] (Dyrekcyi Gł. Towar: Kred.) prawny, dalej obywatel wiejski, gospodarz w różnych stronach Kraju w roli pracujący i gospodarz dobry, [illegible] nie Członek Towar: rolniczego

11156. Kobrzeniec lub Kobrzyniec stary i nowy [illegible] dwie wsie [illegible] blisko siebie leżące w powiecie i okr: Lipnowskim parafia Rogowo w obrębie [illegible] od granicy pruskiej, od Lipna i Rypina mil 2 1/4 od granicy pruskiej niespełna mil 3. Majętność ta [illegible] siali (gdzie dymów 3) i folwarkiem Podchrostkowo gdzie dym: 5.) nabyła w r. 1825. od Franciszka Święcickiego - Ponim [illegible] Kobrzyniec Stary, [illegible] dotąd r. 1850 Henryk Wilhelm Bauer od którego [illegible] Karol Otto Bauer, lecz gdy ten [illegible] się Towarzystwu Kredytowemu [illegible] Kobrzyniec [illegible] r. 1850 sprzedany na satysfakcyę [illegible] Towarzystwa, Złp: 9000 [illegible] r. 1823 [illegible]

gnutego lubo w innem miejscu wyszystkiem w Kobrzenicu Starej
wielkiej ABD. obciążony jest obiema przypadku towarzyst. kredyt: 3. okresu
w summie Złt. 4000 czyli Rubl. 600. a to w stosunku do podatku ofiary
w kwocie R: 11. kop: 88. równie opłacanego więc to były pewnie Kobrzenice
nowy ABD nowy ABD.
Kobrzenice Wielkie ma dwór, chatup miejskich 8 (w r. 1825 było dym: 14)
na gruntach Kobrzańskich jest 7. gospodarzy (w 1850 r.) rozległości włok
27. mor: 12 pręt: 280. Graniczy na wschód z Kobrzynem starym na
południe z Radziochami, na zachód z Chrosthowem a na północ z Pi:
ninem. Część wsi Kobrzenica nowego lit: C. obejmuje razem rozległości
włok 7. mor: 26. pręt: 7. 260. Rozwiedł ją w r. 1850 Adam Łazupisko sp.
Franciszka – Szyba ras z gruntami do dóbr Kobrzenica nowego ABD na
południe z wsią Łosiatki
W r. 1853. Kobrzenice Wielkie lit. ABD w gminie własnej Kobrzenice
nowej, należące do Ferdynanda Czyki i tyż wolne miały być przez pe-
łniej licytacyi sprzedany, a według opisu obejmo-
wała w sobie dom mieszkalny i zabudowania dworskie z domami południo-
wie, chatup miejskich 6. rozległości wraz z gruntami w ogóle mor:
708. pręt: 145 czyli włok 23. mor: 18. pręt: 145 (więc nie było jak przyjęcie
W r. 1853. toczył się proces sądowy o windykacyą części Kobrzenica
lit: C. jakoby w nieprawnem posiadaniu Macieja Napiorkowskiego zo-
stającej która to część ma obejmować około włok 7. miary nowopol:
na gruntach. – Kobrzenice (ale które) ma i kawał lasu już powszechny
i mającego się wszędzie wolny przedał porządne gospodarstwo leśnego –
W r. 1826 było w Kobrzeniu nowem: dom: 8. ludności 89. razem z Ko-
brzynem starym, dom: 14. ludn: 160 (1798 dym. było...) w ogóle ... o dymu 8.
Cześnikiem gdzie w r. 1826 ... publicznych ze Kobrzenicu Wielki ABD. obciążony
jest przypadku towarzystwa kredyt: 3. okresu w kwocie R. ... kop. 88 Summa
Złt: 4000 czyli R: 600. a to w stosunku do podatku ofiary w kwocie
R: 11. kop: 88. równie opłacanego, więc było to się nie zgadzało z opisem
przyjętym gdzie podano Złt. 9000 długu towarzystwa kredytowego i
Ferdynand Czeki o którym pomyślą był wnuk syn Ale-
xandra herbu Alexander – Pan – Dawna to rodzina Siedmiogrodzka o której
wspólny w Ołowniku, bez: 7458 – 7459.

1157. Brzozowa Koblińska – wieś do dóbr Podanier w P: Sandomier: G. Radom
2 mile od Staszowa

1158. Brzozowa Szlachecka – wieś szlachec. folw: z dworem w Pow: Sandom: do
której w r. 1802 należy 2 chałupy w lesie położone Duranów Brzozowski zwane
Duranowa ... w gmin: okr: Sandomier: par: Gnojno ... dom: 11.

1159. w dniu 6. Stycznia 1860. umarła tam Antonina z Załuskich Kobie-
rzycka w dobrach swoich Kalinowie (w Sandom.) (Tylko 29 lat żyła)
wierna żona, matka, siostra, obywatelka, tylko 29. lat ... zostawiła ... dla
swe zostały i bogaty kościoła parafialnego w Stronsku obok ich Ojca
o. p. Napoleona Załuskiego.
Za krótko jej pamięć najstarszych przymiotami

11160. wieś Szyszyce z przyległościami w P. Miechow: od m: Działoszyce
o pół mili położona — ogólna rozległość wynosi włok 47. mor: 12 pr: 266. z któ-
rej pol: z tego gruntów włościańskich i plebańskich mor: 271. pr: 104. gruntów
ornych folwarcz: 511. m: 30. ogrodów i łąk 13. mor pr 40 pr: lasu 482 mr.
226. pr: pastwisk i nieużytków 144 m: 165. pr: gatunek gruntu w więk-
szej części pszenica, w części glinka szczerkowska, bardzo rodzajne i do uprawy
łatwe. — Dobra te były w dn. Lutym 1860 do sprzedania — sprzedawca żąda
szacunek włóki jednej był tysiąc rubli. Adres do Jana Koenig przez Działoszyce
11161. majątek ziemski Wembryz z wsią zarobną Bujanki i folwarkiem
Konopie w obw: Kalwaryi. o półtorej mili od granicy pruskiej, 3. m: od
Maryampola i Kalwaryi, a o milę drogi od szosy Wierzbołowa poło-
żony, z gorzelnią, wiatrakiem, olearnią — miał być sprzedany przez publiczną licytacyę
w Urzędzie Okręgowym w dn. $\frac{15}{27}$ Lutego 1860 przy publicznej licytacyi — dochód z którego
był oszacowany Rs: 35006.
11162. W gminie Bychawa Pow: lubelskim, zgorzał na początku roku 1860.
zamek starożytny, obecnie niezamieszkany, którego właściciel w ciągu lat ostatnio
dziś pomimo takiej ostrożności oszacowany na Rs: 5000.
11163. W dniu 25. Stycznia 1860 r. zakończyła życie ś. p. Józefa z Kołłątajów
Sołtykowa w dobrach Piastowie, małżonka Franciszka Hr: Sołtyka
b. Posła i Kasztelana Król: Pol: przeżywszy lat 63. Zwłoki jej złożono w
grobie familijnym na cmentarzu Wrockim —
11164. Obywatele okręgu Rudkowskiego obecni na posiedzeniu Towarzystwa rolni-
czego w Lutym 1860 r. zebrawszy się w hotelu angielskim, uczcili obia-
dem pana Edmunda Stawiskiego, swego współziemianina, którego znakomite
prace jako statystyka i historyka naszego rolnictwa tak powszechne
zyskały uznanie (a który tak skromnym i tak sympatycznym swój
głos w kraju całym zyskał sobie)
11165. W początkach roku 1860 zawiązała się Spółka z kilku obywa-
teli a mianowicie: Stanisława Kropiwnickiego, Henryka Chodnickiego
...skiego i innych wspólników, który sformowawszy kapitał Rs: 75000
w Dziewierzu w Podolu młyn parowy, połączony z piekarnią chleba i olear-
nią — Przedsięwzięciem tym ma kierować znakomity budowniczy z Warszawy, a syn
Kropiwnicki, a syn jego Stanisław Kr: ma być dyrektorem instytucyi.
11166. W Dniu 28. Stycznia 1859 umarła we wsi Nietulisku, Izabella z Woj-
ciechowskich Kołłątaja — Śmierć tą straszną ciosem dotknęła męża pozostałego
z trojgiem niemowląt, rodzinę, przyjaciół i wszystkich co ją znali —
11167. Ks: Hugon Kołłątaj Podkanclerzy Koronny, przez którego tyle za
życia i po śmierci istniało uprzedzeń, należy niezawodnie do największych
postaci umysłowych, na jakie Polska w wieku upłynionym się zdobyła. Za-
wpływ jaki on w drugiej połowie panowania Stanisława Augusta, na sprawy
publiczne wywierał i rolę, którą odegrał podczas Sejmu czteroletniego, jako
niezmiernie w tej sprawie poniżony, ściągnęły na niego potwarze Lenowskiego i innych
którzy chcieli go zniesławić, kryjąc najszlachetniejsze jego czyny i zamiary.
w Łatożynem, przedstawiającym szkole. — Zarzuty te przyznana i ...esza H. Szmitt
w Dzienniku Literackim Lwowskim z ostatniego kwartału 1859 r. gdzie ...

[illegible] jest [illegible]: Przegląd [illegible] z pisma [illegible]: [illegible] [illegible] Kar[illegible]
[illegible]

1168. P. Adam Chodyński z Miasta Warty wyjechał w 1859 życiorys Błogosławionego Rafała z Proszowic spoczywającego u WWo: Bernar dynów w mieście Warcie — mylnie [illegible] [illegible] [illegible] podawano [illegible] Kalendarze [illegible] że Bł: Rafał spoczywa w [illegible] kościele WWo: Franciszka nów w Warce nad Pilicą w obw: Czerskim — że Rafał z Proszowic błogosławiony rodak nasz, zakonnik bernardyński zmarły dnia 26. Stycznia 1534 r. spoczywa w Mieście Warcie nad r: Wartą w G: Wyg [illegible] [illegible] się nato dowody w zwojach księgach i dokumentach oryginalnych Konwentu Warckiego, a najlepszy w kamieniu wyryty na ozdobnym, marmurowym sarkofagu, w kościele OO. Bernardy nów w M: Warcie wmurowany, w którym d: 11. Listopada 1640 r. Jan Lipski, Arcybiskup Gnieźnieński, podniósłszy z ziemi [illegible] grobu zakon nego doczesne szczątki Błogosławionego Rafała, złożone w tym jedna kich [illegible] z wielką ztąd uroczystością.

1169. Katarzyna z Bagiewic Trzebińska fundowała w r. 1628. [illegible] [illegible] kościół i klasztor [illegible] XXs: Franciszkanów w M: Warce nad Pilicą

1170. Most stały na Wiśle i kolej żelazna nową przysporzą dla Pragi [illegible]: Zamożni Obywatele Warszawy, coraz więcej [illegible] [illegible] swych kapitałów, obracając je na budowę domów nateraz [illegible] [illegible] [illegible] kapitalistów. Dowiadujemy się że jeden z nich w tych [illegible] [illegible] w bliskości przyszłego dworca kolei żelaznej Petersburskiej [illegible] Warszawskiej, dwa obszerne place, dla wzniesienia tam domów, które [illegible] już w roku przyszłym (1861) ma rozpocząć — [illegible] 2 Nr. 52 Gazety [illegible] [illegible]

1171. Najważniejsza praca Bielskiego pod Kroniki Polskiej wr. 1597 nowo [illegible] na sobie niezaprzeczone ślady autorstwa obu Biel skich, Marcina ojca, i Joachima syna, co nawet przyznał sam Joachim [illegible] [illegible] [illegible] Bielski [illegible] [illegible], iż był pierwszym pisarzem [illegible] dzieje polskie po polsku — [illegible]

1172. W dniu 24 Stycznia r. 1860 zeszła z świata w majętności rodzinnej [illegible] JW. Zdebskich Nakory na Podlasiu w Pe Siedleckiej, Emma z Florej [illegible] Zdebska w wieku lat 37. najlepsza żona, matka, obywatelka — zwłoki jej złożone na wieczny spoczynek [illegible] we wsi parafialnej Sukorzeby.

11173. [illegible] Sierpnia r. 1857. umarł w Poznaniu pułkownik Jędrzej Nagór [illegible] [illegible], a tegoż dnia w r. 1860. brat jego Chryzostom, były Radca Rejencyjny i członek Izby Panów na Sejmy w Berlinie. W dniu 21 Lutego odprowa dzono zwłoki jego do Pszczyny, do grobu familijnego, a [illegible] [illegible] kazanie powiedział sam Arcybiskup [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] po nim [illegible] P. [illegible] [illegible] [illegible]

1174. W Lipinach [illegible] Stanisławowie, 2 mile od Warszawy, 2°. W Siemiennicach [illegible] 3. mile od Dowcza, 3°. we wsi Wrzesnim [illegible] Przasnyskim 4°. we wsi Wolalce [illegible] 3. mile od Warszawy [illegible] w r. 1860) ogiery celne wyjątkowe do odstawiania [illegible]

[illegible] się od [illegible] [illegible]: 23021.

1175a/ W dniu 22 Stycznia r 1860 zakończył życie w dobrach swych dziedzicznych Wojsławicach w dawnej ziemi Chełmskiej, śp. Alojzy hrabia Poletyło, przeżywszy lat 78. miesięcy 6. syn Wojciecha hrabiego Poletyły Kasztelana Chełmskiego Kawalera Orderów i Anny Mniszewskiej. W r 1809 wstąpił do wojska b: Księstwa Warszaw: po wyjściu z tegoż połączył się związkiem małżeńskim z zacną z cnót ojczystych miłości ludzi i kraju Teresą Trzcińską. Przy tej zacnej pobłogosławiony nad potomstwem trzech synów, dwóch córek, ośmiorga wnuków, w pośród rodziny żył jak starożytny patryarcha, cieszył się ich przywiązaniem, a zasiłał radą i cnotami. Jako Obywatel Kraju był Marszałkiem Sejmikowym Powiatowym w Chełmie, posłem na Sejmach Królestwa Pol: dwa razy. – Ciało jego złożono w grobie familijnym w Wojsławicach –

1175b O Krzczonowie w obr: Lubelskim gdzie było dawniej siedlisko aryanów czytaj pod miastem Piaski Lubelskie

1176. W majętności Długie Kamieńskie blisko starej posiadłości Mir były do sprzedania w m: Marcu 1860 r. Stokrów dojnych, młodych, własnego chowu (wszystkie musiały być obrane tylko i pastwisko)

1177. W dobrach Osse o pół mili od m. Strykowa, o 1½ od Zgierza i Ozorkowa 3 mile od Łodzi, było w m: Lutym r 1860 do sprzedania 10. włók dobrego lasu.

1178. Dnia 18 Lutego 1860 r zakończył życie w Poznaniu 84 letni Obywatel, Członek Izby pruskiej panów, Chryzostom Niegolewski z Młodziejewic jeden z najbogatszych właścicieli w X. Poznańskiem. Był on starszym bratem sławnego Somosierczyka (wyżej ... Andrzeja Niegolewskiego, a szczególny traf zrządził, że umarł tegoż samego dnia i prawie tej samej godziny co brat, ale o 3 lata później

1179. Aleksander Sulima Kamiński, archiwista zakładu imienia Ossolińskich we Lwowie umarł w r 1860 ciężko ... przeżywszy tylko lat czterdzieści. Brał on udział czynny w literaturze przyrodniczej ... Zasłużony był w pracach genealogicznych szczególniej też winna mu wdzięczność dla ... monografii rodziny Kamińskich. – Jego też wiadomości o Bibliotece Ossolińskich zamieszczone w Skarbcu Polskiem nie mało się zastały

11,80. Dobra Steniatyn w obr: Hrubieszow: tudzież dobra Piassy Dolne w obr: Sandomierskim były w m: Marcu 1860. do wydzierżawienia na lat 3. Bliższej wiadomości o warunkach powziąć można u właściciela dóbr Romanowa w obr: Krasnystaw.

11181. Henryk Morawski został mianowany w. 1860. Członkiem Rady Szczegółowej Instytutu Sw Kazimierza w Warszawie (ad honores)

11182 Mokronowski Ewaryst mianowany w r 1860 Członkiem Rady Opiekuń: Z.D. P. Warszawskiego.

11183. Kalikst Puchała od r. 1860. Prezydujący w Radzie Szczegółowej Szpitala Sw. Piotra w Grójcu. –

11184. Antoni Domański od r 1860 Członek Rady Szczegółowej Szpitala Sw Piotra w Grójcu.

11185. Witold Horodyński i Władysław Markowski właściciele dóbr mianowani w 1860 r. Członkami Rady Op Zakł: D. ptu Stanisławowskiego.

11186 Właściciele dóbr Jan Śliwiński i Eugeniusz Skarzyński mianowani w 1860 r. Członkami Rady Op: Z.D. ptu Gostyńskiego

11187. właściciele dóbr Teofil Śląski i hrabia Stanisław Walewski mianowani w 1860. Członkami Rady Op: Z.D ptu Wieluńskiego. –

11188 właściciele dóbr Samuel Kuciński i Józef Deryło mianowani w 1860r. Członkami R.O.Z.D. pttu Olkuskiego.
11189. właściciel dóbr Antonim Nowacki w r. 1860 Członkiem Rady O.Z.D. pttu Miechowskiego
11190. właściciele dóbr baron Eckmühl Rajski i Adolf Humnicki mianowani w 1860 Członkami R.O.Z.D. pttu Stopnickiego
11191. Kasztelan Jan Nepomucen Wincenty Bieliński posiadał dawniej dobra Parmuthowo pod Poznańskiem w pow. Poznańskim, Ostrowska i Chojnica w pow. Międzyrzeckim w W. Ks. Poznańskiem — Dziś (1860r.) mieszka kasztelan Bieliński w Grodzcu pod Koninem — Tak on jako też i ojciec jego uchodzony pamięci Piotr — oraz Kaźmierz i syn jego Julian Walenty Sarbonowie Bielinscy h: Szeliga piszą się z wielkich i małych Bielin w Opoczyńskiem — Są inni Bielinscy h: Junosza. W Chojnicach jest dotąd (1860r.) pod opieką właściciela tamecznego Pana Treskow mała skrzynia własności dawniejszych dziedziców Bielin skich, zawierająca dla historyi polskiej ważne papiery — wiadomo że staranie łożyło na próżno Towarzystwo Przyjaciół Nauk Poznańskie do przyskania tego skarbu naukowego —
11192. Srzedniawa przy starej drodze Gradusa
11193 ~~Mirogonowice~~ w połowie marca 1860r. były do sprzedania dobra Garbatka w pow: Opatowskim: rządowe, własność s.p. Józefa Godrukowskiego będące. Dobra te mają 45 włók m. n. rolnych około 300 morg lasu w górach Ś. Krzyskich; grunta ponowne pierwszej klasy; gospodarstwo płodozmienne, od lat 30 zaprowadzone; gorzelnia z aparatem piętrowym i wszystkiemi koniecznemi przyrządami i przyborami; dom mieszkalny wygodny — Kolonizacya włościan rozpoczęta została w dobrach garbackich, separacyę gruntów z wyznaczeniem w tym celu odpowiednich budynków — najbliższa stacya pocztowa Ostrowiec —
11194. Kościół i klasztor PP. Bernardynek pod wezwaniem Ś. Kata rzyny, na północnym stoku najwyższej góry Łysej, od ośmiu prawie wieków istniejący, uległ w r. 1847 w miesiącu kwietniu pożar z niewiadomej przyczyny wynikły. Przełożona klasztoru wraz z 14. siostrami, pozostawszy na szczytem schronienia w kilku a szczęśliwych pr... pożar, ocalała, aby tylko przy pomocy niezamożnych okolicznych mieszkańców, zachować od zupełnego zniszczenia ołtarze i relikwije święte, uratowane z płomieni. Staraniem ich potrafiły tylko do tąd, że dotąd przynajmniej służba Boża mogła być odbywana w kościele; ale tak ograniczone środki nie pozwoliły skutecznie opierać się ze czasu, zamieniającemu w ruiny nadwątlony pożarem budowę. Rząd, troskliwy o zachowanie starodawnych pomników, przyszedł w pomoc strapionym siostrom, dozwoleniem zbierania w całym kraju składek na restauracyę kościoła i klasztoru — (z N: 71 gazety Warszawskiej)
11195 w r. 1860 założony został w Kaliszu dom zlecenia z 1860 r. Dobroczynnym tej instytucyi Towarzystwa uwalniając starcom i ubogim rolnikom z ... Romana Rudolińskiego, Józefa Jabłkowskiego i Antoniego Skupieńskiego, który

wytoczeniem kapitału i daniem firmy projekt ten urzeczywistniło —

~~Dobro~~ 11196. Znane są intrygi cudzoziemskiej królowej, stosunki Sobieskich z dworem francuzkim, dalej Augusta II. polityka przymusu Rosyi jawnej, jedynego mocarstwa w Polsce wpływ mającego, chociaż Ostrowicka bez ziemi i imienia, wtargnięcie Karola XII. do Polski, podającego rękę planom przymusowego przywrócenia Sobieskich na tron Polski, w skutek czego, August II. pragnął natychmiast usunąć współzawodników i kazał porwać (r. 1703) synów króla Jana III. Konstantego i Jakóba Sobieskich osadzić ~~pomiędzy~~ Oławą a Wr[ocławiem] w więzieniu saskiem — gdy wolny jeszcze trzeci królewicz Alexander wyrzekł się pretensyi do korony, natenczas syn Rafała Leszczyńskiego, który bez interesu głową i ramieniem bronić chciał sprawy Sobieskich, Stanisław Leszczyński przyjęty zmuszony został za poradą Radziejowskiego przystąpić do kandydatury do korony. — Odtąd przeszły kolej Sobieskich aż do ustąpienia ich z widowni historycznej ze śmiercią Jakóba Sobieskiego w Żółkwi, w 1725. i dwa zgasnięciu linii męzkiej tej rodziny — Żółkiew pamiątki Sobieskich przechowujące w skarbcu i klasztorze, zabytki z panowania Jana III. dziś pod zwaliskami, a szczątki ich opuszczone jako cały skarb pod okiem przeszłości królewskiej —

11197. dobra Wilczogóra (szlachetne) nadane do Szpitala Sgo Trójcy w Płońsku, w P. Mławskim o milę od m: Sierpca, mające rozległości około 35. gospodarstw czynszowych 7. chałupników 2. grunta włościańskie odseparowane — były w 1860 do wyznaczenia ... lat 12.

11198. folwark bezpańszczyźniany Mosnoty w dobrach ordynacyi Zamojskiej, o mil 2 od m: powiat: Janowa, m: 2½ od m: okręgowego Biłgoraja i mil 3. od rzeki spławnej Sanu, mający ogólnej przestrzeni mor: 337 pręt. 288. czyli około 173. dziesięcin —

11199. folwark bezpańszczyźniany Gorno w dobrach Ordynacyi Zamojskiej przy szosie, o pół mili od m: okręgu Tomaszowa mający ogólnej przestrzeni morg: 140 pręt: 156 czyli około 72. dziesięcin

11200 wieś Godziszewo w ordynacyi Zamojskiej pod miastem Janowem, gdzie stacya pocztowa i mieszkanie strażnicy Kremińskiej.

11201. Sta anna pod Przyrowem gdzie jest stacya pocztowa.

11202. Najbliższa stacya ~~od~~ ~~ode~~ od Dąbrowy pod Przyrowem, są Klomnice.

11203. Pęchery dobra nal: do Instytutu Sw. Kazimierza w Warszawie, składają się z 3. folwarków jako to: Pęchery, Zbiska i Wólki Jaroszowskiej, nd Pęcherskiej, odległe od Warszawy o mil 3. a od miasta Piaseczna o jedną milę, obejmujące ogólnej powierzchni mor: 854. pręt: 98. miary nowopol. w r. 1860 były wypuszczone w 18to letnią dzierżawę —

11204. do dóbr Potok Złoty w ob: Lelowskim hrabiów Krasińskich (1860) należały następujące folwarki: 1°. folwarki Żuraw i Lipnik, folwark Siedlec, folwarki Piasek, Cieparka i Smutny dęb, folwarki Bystrzanowice i Zimborow, wszystkie te folwarki były w r. 1860. do wypuszczenia w 18to letnią dzierżawę

11205. Część wsi **Kamień górny** lit: D. w okr: Brzezinskim, od dolnej stacyi kolei żelaznej Rogów o milę 1. od [illegible] mil 1. od Łowicza, Łodzi, Zgierza o mil 3. mającej [illegible] [illegible] włók 62. była w m: Marcu 1860 r. do sprzedania z wolnej ręki —

11206 **Byczyna** wieś nal: do dóbr Poddębice

11207. **Chropy** lub **Chrapy** osada nal: do dóbr Poddębice

148

11208. **Wierzchów** wieś nal: do dóbr Poddębice

11209. wieś **Zbrodzice** o ćwierć mili od Buska, ma grunta w większej części [illegible], także dobre dwór porządny, sad i ogród obszerny, budowle dworskie murowane, piec wapienny, obfitość kamieni i gliny, [illegible] i 2. [illegible] była w r. 1860 do sprzedania za Rubli 27000. Bliższą wiadomość udziela [illegible] we wsi **Boraszkowicach**, między Chmielnikiem a Buskiem

11210. Alexander Zambrzycki [illegible] [illegible] był [illegible] d: 24. Lutego 1860. [illegible] w kościele paraf: **Zamość** — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tam [illegible] się [illegible] i [illegible] pod [illegible] [illegible] wszedł do wojska i [illegible] pod Lepert. Był [illegible] [illegible] polonistą. — Kochany był i szanowany w okolicy za swe cnoty —

11211. dobra **Żyrówek** lit: A. B. w okr: Czerskim o mil 5. odległe od Warszawy a o wiorst 4. od traktu bitego Krakowskiego, sprzedane były w m: Czerwcu r. 1860 w drodze [illegible] przez publiczną licytacyę. Licytacya zaczęła się [illegible] od sumy Rs: 18900 za 40.

11212. dobra **Szczeciaszyn** w okr: Hrubieszowskim także dobra **Prussy** dol: ne w okr: Sandomierskim, były w m: Czerwcu 1860 do wydzierżawienia na lat 3. Bliższą wiadomość powziąć można u właściciela dóbr [illegible] mianowana w okr: Kraśnickim:

11213. dobra **Skrwilno** w pow: Lipnowskim, 2 mile odległe od miast Sierpca i Rypina —

11214. P. Młodzianowski właściciel dóbr **Płoszczany** w pow: Rutkowskim zaprowadził w roku 1845 owce rasy [illegible] [illegible] była [illegible] — [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] dotąd (1860 r. jak największą starannością. [illegible] tej rasy są bardzo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] —

11215. Z wyrachowań prowadzonych od r. 1725 nad czasami zamarzania i puszczania **Wisły**, prowadzonych przez [illegible] dnia 6. Marca jest chwilą kiedy lody zaczynają puszczać, były jednakże lata że Wisła stała aż do 15. Kwietnia (1785.) Nie rzadko zamarzała Wisła dwa razy co miało miejsce w latach 1728. 1782, 1787, 1794, 1821, 1823, 1828, 1839, 1860. trzy razy raz zamarzała w zimie 1840 r. [illegible] [illegible] wolną zupełnie była od lodów w ciągu lat 1791, 1796, 1840 i 1852. W średniem stanie zimy Wisła pokryta jest pod Warszawą lodem przez dni 66 1/6 czyli prawie 2 miesiące 9. i dni 3 1/6. średnia epoka zamarzania przypada na 23. Grudnia najdłużej trzymała Wisła, od 18. Listopada 1829. do 22. Marca 1830 roku, czyli dni 124. najkrócej w 1790 (od 28 Stycznia do 8. Lutego) bo tylko dni 11. (z gazety warszawskiej Nr: 86 z 1860 r.

1121b[a] Brura poczyna się w okolicach Zgiersza i wpada do Wisły na przeciw Wyszogrodu. Na cały niemal przestrzeni tej rzeki brzegi są płaskie, niskie, obfite obszernemi równinami, które w skutku podmakania zmieniły się w błota i kępami ostów porosłe moczary. Od Zgierza do Łowicza wpada do Brury 8. rzeczek mniejszych z prawego brzegu, a 2. z lewego, a ponieważ rzeczki te nie mają całego dostatecznego ścieku, z powodu zarosło[?] źródlanych i stojących wód Brury, zatapiały więc ze swej strony mnogie łąki i pola. – To spowodowało Obywateli, okręgu Orłowskiego do podania w r. 1805. do wyjednania prośby do ówczesnego Rządu Pruskiego, o zniesienie kilku młynów na rzece Brurze, z powodu których wody zalewały okoliczne łąki i pastwiska. – Owa prośba wyraża się między innemi: że dla wstrzymania odpływu przez młyny, zarasta koryto Brury sitowiem i szuwarem, a stąd zalane wody tak wiele nam łąki, pastwiska i role uprawiane, że nie tylko co rok tracimy kilka tysięcy fur siana, ale jeszcze i to które zbierać możemy, wyschnięte jest na zepsucie, a zasiewy na ustawiczne zniszczenie. – Bydło nasze używające zatęchłych pastwisk gnijących wód i szpetnych traw, wyniszczone na mnóstwo zwyczajnych przy błotach chorobów, podpada ustawicznym pomorom. – Ani Rząd Pruski ani też nastały po nim Rząd Ks: Warszaw: a powodu ówczesnych wypadków żadnej pomocy Obywatelom w tej mierze nie był w stanie (dopiero po przywróceniu Król: Pol: Rząd b: Prowincji Warsz:[?] wkrótce nie rzecz zebrała się i 11.[?] wr. ten to nie wiele pomogło a spustoszenie podmakających gruntów stały kolejno z nich bolesne. Dopiero w r. 1859 postawa rzeczy nieco się zmieniła. W tym krótkim czasie, deputacya wybrana z grona właścicieli dóbr nad Brurą, zawarła umowę z P. Tonn, technikiem i przedsiębiorcą przysięgłym, przystępującym obecnie do osuszenia bagien tej okolicy, a obywatelstwo same opłacają i w tem własne swe koszta wykonywa te roboty własnemi pełnomocnikami siłami). – ~~Pogłębienie i oczyszczenie~~ również pożądanem by było, aby podobne roboty rozszerzyły się w celu osuszenia bagien i błot nad rzeką Ner, która płynie niemal równolegle od Brury i wpada do Warty. Pogłębienie i oczyszczenie dwóch tych rzek, Neru i Brury, czyniąc je spławnemi dla mniejszych statków, ładownych płodami rolnictwa i leśnictwa, nie mało by się przyczyniło do ruchu handlowego okolic, pozbawionych dotychczas innej drogi transportowej prócz na osi. Warta bowiem i Pilica płyną tylko bokami, a kolej żelazna Łowicko-Bydgoska nie tak prędko w ruch wejdzie[?] i przyniesie bogatym i fabrycznym tamtejszym okolicom pożytku.

1121b[b] Może. Z resztą, z robót około osuszenia tych bagien i błot nie mało spłynąć powinny korzyści, nie wiadomo bowiem jakie bogactwa ukrywają się w łonie wody i zalanej ziemi. Obecnie już (1869) kilkadziesiąt lat ubiegłych, obywatele nadrzeczni odkryli obfite pokłady[?] 1859 torfu, jak np: w Cidrowice, Zale, a nowo roku 1859 we wsi Goslub. Roboty w tym kierunku

postępuje szybko, a kanał osuszający większe jezioro Rakutowskie (w Kowalskiem) jest już wykopany na znacznej przestrzeni, pod kierunkiem P. Tomm, fundusznem składkowem.

1217. Ob. Z drugiej strony obywatele powiatu Mławskiego i przyległych okolic Prasnyskiego i Płockiego, zjednoczywszy się w r. 1859. zamierzają osuszyć stagnującymi wody zalane, na przestrzeni 50 wiorst od strony działki wewnętrznej błocie one, od których poprzednio pojedynczy właściciele próbowali te mały skutek przyniosły, i dopiero przyszła myśl, złączywszy ręce i kapitały, nie wątpliwie do zamierzonego doprowadzi celu. Wykonanie pod względem technicznym projektu powierzono P. ... szczególnie, który zaangażował się za sumę Rubli sr: 15000. Kanał sprowadzi wody do rzeki Raciąznicy, wpadającej do Wkry, mającej ujście do Narwi (Gaz. Codz. Nr. 86 r. 1860.)

1218. W końcu Lutego r. 1860. odbyła się instalacja nowo utworzonej Rady Szczegółowej Opiekuńczej głównego domu schronienia, w miejscu Grojcu. Pierwszy zakładowy fundusz na utrzymanie tego domu, przeznaczony był ... niezapomnianej pamięci Księdza Piotra Skargi, który był zaszczytem naszego kraju i który, tak jako obywatelskiego syna, zostawił swoje na wdzięczność i rówieśników ... Prawem i troskliwością Rady Głównej Opiekuńczej ... uzyskanie dóbr Sadkowa, będących własnością tej fundacji ... a odebraniem ich było wprowadzenie w wykonanie woli dobroczynnej Skargi — to jest wystawienie domu w Grójcu na utrzymanie ubogich. — Skoro jednak fundusz, w którym jest dochód ... nie był wystarczający, Rada Gł. Opiekuńcza odwołała się do serc obywateli ... jako i pobożnych, aby przyczynili się do ... jak najprędzej do skutku był doprowadzony zamiar Skargi.

1219. Droga żelazna Warszawsko-Petersburska idzie, przez wieś Ząbki w P-e Warszaw. dalej przez Wołomin, Klembów, Jasienicę, Tłuszcz, Chrzęsne, miasto Jadów, wioski: Łochowo (w P. Stanisławow), Prostyń (w P. Sieluckim) Chrzęstów, wsie: Dąbrowa, Gaczówka, stąd przechodzi przez granicę, miasto Czyżew (w P. Ostrołęckim) Małkinię, wkracza do Guberni Grodzieńskiej około Sarnak i następnie udaje się do Białegostoku. — Na tej przestrzeni w granicach Królestwa Pol. były wybudowane trzy znakomite mosty, to jest: na rzece Liwcu wytrzymały pod Łochowem, na Bugu pod Małkinią i na rzece Narwi na granicy; wszystkie przęsły stalowe (?) Grytta.

1220. Kierunek drogi żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej idzie na wieś Pniewo, miasto Kutno, około Krośniewic, Lubienia i Aniwala, dalej na Włocławek na granicę. Na wszystkich punktach tu wymienionych były wybudowane stacye. Za granicą drogę pójdzie na Toruń do Bydgoszczy, gdzie się połączy z koleją ... Wschodnią —

... się odbyły dn. 23021.

11221. Członkowie Towarz: rolniczego, okr: Rawskiego, postanowili zgromadzać ulepszone stada baranów corocznie w mieście Białej podczas jarmarku przypadającego we środę po Św: Wojciechu. Ktokolwiek więc posiada nie tylko baranów, ale i maciorek, zechce wziąć udział w rzeczy. Dla sprowadzających zaś owce, będzie przygotowane wygodne pomieszczenie bezpłatne, w większej ilości [illegible] to jest 24. Kwietnia r. 1860. ~~[illegible]~~ Przytem dobrze wyhodowany [illegible] sortier, udatność będzie wszelkie starania interesentów.

11222. P. Ludwik Buszkowski, właściciel części szlacheckiej, we wsi Dzbowicy, okr: Łukowskiym zamieszkały, jak nam wiadomo, okazywał we wsi Jasce na zebraniu okręgowem Członków Towar: rolnego d: 22 Marca 1860. model wynalezionej przez siebie żniwiarki. Pomysł jego odznacza się nadzwyczajną prostotą i do żadnego ze znanych żniwiarek nie jest podobnym.

11223. Jedynym grzechem, z którego płyną wszelkie dalsze złe skutki pełnego życia i panowania, jest zbytnia ulegość w obec pięknej, może równie chciwej, żony, i zbytnia, za daleko posunięta troskliwość o dobro i przyszłość dzieci. – Dwie jednak [przyczyny] odniosły największą karę, bo zupełnie zniweczyły [Przyczyna tego zaniedbania ... w życiu Jana Sobieskiego] w jednego nieudolnych synów na życiu – Jan III zwycięzca z pod Chocimia, Wiednia i Parkanów, był mimo wszelkich względów jego, bardziej [illegible] Lazarem w Polsce. – Nie tylko bo Sobieskim i na fortunie, nie zbywało na związkach z monarchami i pierwszemi rodami Europy, owszem Polska, zbyt demokratyczna, lubiła przez wybór na swym tronie, [illegible] i potomstwo Królewskie wszystko więc składało się na to, aby im ułatwić i utorować drogę do tronu. Mimo to nie osadli na nim nigdy, nawet wtedy kiedy wolnym był. ~~[illegible]~~ [i awanturniczy Charl. Szwed.] Karol XII uprzedził ich wszelkie środki i pochody. – własna ich niedołężność, chciwość, brak odwagi i przedsiębiorczości, nie pozwoliły im wyjść z zaczarowanego koła nicości i zapoznania, na jakie się sami wskazali. – Najstarszy Jakób, trochę uczony, ziółko, bystry, mowny, [illegible] ubierający się po francusku; figura nie przyjemna, niesympatyczna, nie lubiący ludzi nie zdobiona od nich; chciwy pieniędzy aż do brudu, zazdrosny i pragnący władzy, ale nie zdolny walczyć o nią otwarcie i zginąć dając do niej stopy lub zastępy. Ożeniony z Jadwigą córką Felipa Wilhelma Palatyna Renu, a zatem szwagrem Cesarza Leopolda I, ~~[illegible]~~.
Brat młodszy, Aleksander z przemożniejszych zalety do ojca, najpiękniejszy z rodziny, lubił mówić i nosić się po francusku, kochał pieniądze, a jeszcze więcej od nich jasne wygody. – Konstanty najmłodszy, miał być grzeczny i miły w obejściu, ustał, jak się zdaje, równie jak brat Aleksander, pieniądze i wygody a ożenił się z Maryą Józefą Wesslówną, Starościanką Rożańską która po ~~[illegible]~~ śmierci małżonka była jedną z tłumie dworu warszawskiego w ostatnich latach panowania Augusta II.
Król Jan III. zakończył życie w Wilanowie d: 17. Czerwca 1696. Wiadome powszechnie groźne przetargi zatargi, jakie się przy nieobytym jeszcze trupie jego między wdową, a Jakóbem toczyły. Chciwość niesłychana, przepełniła obie strony, do gwałtów i zgorszenia, które [illegible] zaraz ...

dydatury Sobieskich do tronu, Marya Kazimiera wypłaciła pułkownikom
Synu, radziła Senatorowie nie wybierać nigdy na tron Polski Jakóba, 150

11224. Dobra **Skrwilno** w Pow: Lipnowskim, 2 mile odległe od miasta Sierpca i Rypina.

11225. Dobra **Trzebucz** własność (1860. Władysława Popiela przy drodze trzebskich bitych, odległe 8. mil od Warszawy, milę od m: Nasielska, mające lasu morgów 500 i 2 młyny a rozległość ogólna włók 36. były w 1860r. w [illegible] przeznaczone do sprzedania z wolnej ręki – właściciel mieszka w Turnej pod Węgrowem —

11226. W połowie Maja r. 1860. ma się już odbyć w starodawnym **Ojcowie** dis (1860) dziedzictwie znanego miłośnika starożytności Alexandra Przezdzieckiego, poświęcenie nowo wzniesionego tam gmachu, a przeznaczonego na hotel. Jest to dopiero początek owych ulepszeń, jakie ze staraniem dziedzica dbałego o zachowanie odwiecznych pamiątek, przyjdą kolejnie po sobie, rzucone dla przyozdobienia Ojcowa jako też i uwygodnienia w chwili zwiedzania go przez wszystkich —

11227. Władysław Russocki zapisał wieś **Nobyjany** z przeznaczeniem i [illegible] dla Szpitala Sióstr miłosierdzia w [illegible], 2°: Rubli 6000 dla Instytutu głuchoniemych i ociemniałych w Warszawie, reszta zaś po zaspokojeniu dobrowolnych i przyjętych legatów, dla Szpitali Św. Ducha w Sandomierzu, których zapis Rada Administracyjna zatwierdziła w r. 1860.

11228. W Pow: **Gostynińskim** i **Kujawskim** czyli Włocławskim powinno dodać: Liczne fabryki, jakie w ostatnich czasach powstały i [illegible] się w tych powiatach – [illegible] niszczone lasy i spowodowały niedostatek paliwa, dający się uczuwać coraz dotkliwiej. Zkąd więc niedawny już dla okolicznych węgiel kamienny dostarczany bywa koleją Warszawsko-Bydgoską, a szczególnie do Cukrowni: **Dobrelin**, **Budzyn**, **Oporów**, **Strzelce**, **Sójki**, **Łanięta**, **Ostrowy**, **Srubsk** i do innych fabrycznych zakładów.

11229. Pod **Zgórskiem** na rzece Czarnej jest most taryfowy, toż na rzece Nidzie pod **Brzegami** i na rz: [illegible] pod **Słomnikami** na trakcie Krakowskim.

11230. Okolica od Gopła ku Włocławkowi (**Kujawy**) obfitująca w większe i mniejsze jeziora, strugi i rzeki – przez **Gopło** których brzegi były ogniskiem Słowiańsko-polskiej cywilizacyi, prawdopodobnie tędy się niegdyś bezpośrednio, z jednej strony z Wartą, a z drugiej z Wisłą, ułatwiające potężny naówczas handel z wybrzeżami baltyku i niemieckiego morza. [illegible] się z tem wszystko przyczyny [illegible] jednostajny stan [illegible], a w takim razie wszystkie strugi i doliny, ciągnące się od okolic Goplańskich ku Wisłę z jednej, a ku Warcie z drugiej strony, były zalane i tworzyły głębokie [illegible] nawet dla statków [illegible] wielkiego objętości. Najznakomitszą z takich dolin była [illegible] dolina [illegible] **Bachorskich**, która przez strumień **Zgłowiączki**, ciągnie się [illegible] się od dnia As: 23021!

parowe około Brześcia pod Włocławkiem do samego koryta Wisły. Ci-
śnięta z powodu opadnięcia wypukłości wód gdańskich, z czasem zaro-
sła trzciną, zamuliła się, tworząc przy ujściu obszerne, kilka milowe
błoto, zwane powszechnie Bachorza. Przestrzeń ta tkwiąca jakby plama
na urodzajnych niwach Kujaw, zamieniona w pustkę nieprzebytą, stała
się schronieniem wilków i dzikiego ptastwa, siedliskiem szkodliwych febr
i gorączek, przyczyną milionów dopuszczonych na ludzi i była osuszona
w r. 1836. ~~Rząd~~ z uwagi na szkodliwy wpływ błot Bachorzy Rząd
polecił wykonanie stosownych robót osuszających; lecz wykopany wówczas
kanał, z powodu niedostatecznej szerokości i zarostu mułem i zielskiem, żadnej
żadnej posługi nie czynił. A okolica na nowo stała się trzęsawiskiem pod-
stawionym gęsto i wysoko tęgą wodą zalane. Dopiero w r. 1858.
zadanie osuszenia Bachorza rozwiązanem zostało, przez wykopanie
kanału 6 stóp szerokiego, 10 stóp głębokiego, który to kanał przez 3
mile ciągnący się, wydobył około 14000 morgów łąk z przestrze-
ni. Praca wykonaną została pod kierunkiem technika Karola Gorn.
Koszt tego kanału, rozłożony na 22. sąsiadujących dominiów, wy-
nosi od pręta Rs: 1 kop: 25. ogółem Rs: 7000. czyli wypada na morg
Rs: 1 kop: 80.
Przeprowadzenie tego projektu do skutku, jak również uczynione sta-
rania wszystkich w przydaniu jedności, zawdzięczać należy p. Pieniążkowi
z Sędzina, właścicielowi tamtejszemu, dla którego myśl, iż przedsięwzięcie to zmie-
niło się szczęśliwie w czyn, jest największą bez wątpienia nagrodą, a wdzię-
czna pochwała byłaby tylko obrazą skromności uznanej zasługi.
Z korrespondencyi z nad Gopła w Num: 98. Gazety Warsz. z 1860 r.
11241. W ordynacyi Zamojskiej są, do wydzierżawienia od 1. Jun. 1861. na
lat 24. folwarki bezpośrednie.
1) folwark Momoty o mil 2. od mia: pow: Janowa, mil 2½ od mia.
okr: Biłgoraja i mil 3. od rzeki spławnej Sanu położony, mający z
ogólnej przestrzeni mor: ~~440~~ 337 prz: 288.
2) folwark Górno przy szosie, o pół mili od mia: okręgowego Tomaszowa
mający ogólnej przestrzeni mor: 140. prz: 156.
11242. Piękny pałac w Bychawce w Gub: Lubel: postawiony niegdyś
przez dawnych właścicieli Steckich, a z wielkim gustem i staraniem
odnowiony przez teraźniejszego właściciela p. Jarneckiego, spłonął w Mar.
Styczniu z 1860 do szczętu prawie.
11243. Na spławie rzeki Bug już dziś nie widać (od lat kilku) flisów snownych,
bo wody się tak spadły, że tylko pierwszą wodą, którą zawczasu gotowe
spławić pospieszą, a gdzie kiedy spóźnionych nieco, czekają w drodze.
11244. Drugim profesorem dawnego Liceum Krzemienieckiego (w r. 1860 jeszcze żyjących) jest doktor
Karol Kaczkowski, który wydał parę lekcyj hygieny popularnej wykładanej w Li-
ceum, podróż do Węgier w 4. tomikach, kilka rozpraw z powodu homeopatyi i
broszur i artykułów po pismach zbiorowych nie mało.
~~11245.~~ Zmarły w Odessie na Infulacyi Alojzy Osiński, autor słownika polskiego
spoczywającego w rękopiśmie (1860) przy Duchownej Akad. i Nadziei Żywota Ks. Skargi i
T. Czackiego, zasłużony bibliotekarz wileński i autor prac bibliograficznych i filologicznych.

naukowe, które do składu należały dawnego Liceum Krzemienieckiego. —

11235. Szymon Konopacki, Wołynianin, uczeń dawnej Komisyi edukacyjnej Krzemieniecki, znany autor najpopularniejszej u nas powieści, kilku poematów, pieśni i żywotów wydrukowanej chronologii królów polskich. Pierwej mieszkał w Zasławiu pod Zasławiem. W r. 1860 wielu listów swych umieścił drukiem. W ostatnich czasach

11236. Gustaw hr. Olizar, Wołynianin (w 1860) mieszkający w Dreźnie, autor poezyj, dramatów, dowcipnych kilku broszur (z powodu mianowania Bejty) i innych wydanych dotąd, a najmniejszych pamiętników, sięgających czasów Krzemienieckich (zakładu naukowego) pamięcią z Czacckimi.

11237. Eligi Piotrowski, Wołynianin, pracujący (w 1860) nad historyą prowincyi, posiadacz pięknej biblioteki.

11238. Józef Korzeniowski, ~~[illegible]~~ Wołynianin, który urodzeniem, wychowaniem i stosunkami swemi do Krzemieńca i Wołynia należy.

11239. Karol Drzewiecki, Wołynianin, syn wyżej wspomnianego i wychowaniec potężnego zakładu naukowego Krzemienieckiego. Jest to jeden z ludzi wielkiego talentu, dowcipu i nauki.

11240. Samuel Nowomiejski, niedawno (przed r. 1860) zmarły badacz i bibliograf, autor wielu drobnych prac po pismach peryodycznych rozmaitych.

11241. Henryk hrabia Rzewuski, sędzia miasta Czudnowa w Żytomierskim (1860), niegdyś marszałek tego powiatu, a teraz (1860) podobno znowu wrócony zarówno i penatom domowym.

11242. Leon Rzyszczewski, hrabia, Wołynianin, wydawca kodexu dyplomatycznego (żył w 1860).

11243. Włodzimierz hr. Plater, nowy sędzia Wiśniowca na Wołyniu (1860), wydał kilka dzieł historycznych a obiecuje nam daleko więcej.

11244. Kazimierz Jaxa Komornicki, Wołynianin, który wiele dla Ukrainy pracował, oprócz wydanych rozpraw o historyi malarstwa, o sztuce ochroniarni polityki, który w końcu życia osiadł na Ukrainie i wspomnieniami z czasów Stanisławowskich, zostawił jedną z najciekawszych historyj rzymskich (ochroniarni) krajowej w dawnej Polsce i portrety sławnych mężów — umarł przed r. 1860.

11245. W dobrach Koziegłowy w pow. Olkuskim natrafiono w r. 1859 na pokłady galmanu, rudy żelaznej i węgla kamiennego, oprócz ważnego gatunku wybornego i już produkowanego. Że dochody skarbu dóbr mające swoje odrębne przeznaczenie nie mogły być użytemi do poszukiwania, wyszukania i dokładnego udeterminowania ilości i gatunku kruszców, ogłoszono tedy w r. 1860 drukiem: Propozycyę do poszukiwania kruszców w dobrach Koziegłowy, z przedstawieniem warunków pod którymi właściciel chce zwalić dotąd przedsięwzięcie wyszukania i exploatacyę kruszców w ziemi. —

11246. A. H. Kirkor od r. 1860 redaktor Kuryera Wileńskiego. Znane pod imieniem A. Kirkora, nietylko na Litwie, ale we wszystkich zakątkach, gdziekolwiek dosięga słowo polskie.

11247. W Brokach pow. Ostrołęckim utworzony został w 1860 r. zakład rolny, pod kierunkiem znanego agronoma Jastrzębowskiego.

11248. dobra Brudzice w P. Piotrkowskim od starych ..... Rudawach wolności 12, ... 16, mające rozległości włók nowopolskich: 104. morg. 3 oprócz wspólnego pastwiska, ...

Verte

wzięte się od sumy Rs: 23021.

wystarczające na potrzeby gruntowe, znaczny propinacyę, czynsze, pozostałe włościańskie budowle, budynki folwarczne sekwestrowane były w r. 1860. Na zapłacenie w wolnej ręce. Na hypotece mało prawda niewyznaczonych przeszło 15.000 rubli sr.

11258. Dominik Krasnodębski dzierżawca dóbr Grabów Wolbórz obrany został na przewodniczącego obradom na zebraniu Członków Towarzystwa Kredytowego Gubernii Warszawskiej w r. 1860

11259. Na zebraniu Członków Towarz. Kredyt. Gub. Warsz. w r. 1860 przez obranym został Ludwik Ostrowski w sprawowanym Urzędzie Rady Dyrekcyi Szczegółowej Gub. Warszaw. a także Warszawskiej na lat 4.

11260. Pod prezydencyą hr. Maurycego Potockiego odbyły się w r. 1860 wybory do władz Towarzystwa Kredytowego.

11252. Na wyborach Członków Towarzystwa Kredyt. w r. 1860 obrany został (na Radcę Komitetu) na dalsze lat dwa dotychczasowy Radca Komitetu Zawiad. Kredyt. Ziemskiego Eugeniusz Stubicki.

11253. Na wyborach Członków Towar. Kred. w r. 1860 obrany został (na Radcę Dyrekcyi) na dalsze lat 2. dotychczasowy Radca Dyrekcyi Generalnej August Lasocki.

11254. Na wyborach Członków Tow. Kred. w r. 1860 wybrany został na dalsze lata na Radcę Dyrekcyi ~~Gen.~~ Szczegółowej Warszawskiej Aleksy Zabobrzecki.

11255. Na wyborach Członków Towar. Kredyt. w r. 1860 wybrany został Ewaryst Majer na Radcę Dyrekcyi Szczegółowej Warszawskiej.

11256. Kommissya Rz. Przych. i Skarbu przekonawszy się iż dotychczasowa indywidualna praktyka po leśnictwach rządowych, nie była dostateczną do należytego wykształcenia praktykantów leśnych, postanowiła w r. 1860 skupić ich w jednem Leśnictwie rządowem Brok, gdzie mają sposobność pod kierunkiem Nadleśniczego Leśnego Jastrzębowskiego i innych urzędników leśnych, wykształcić się należycie w nauce leśnictwa i szczególnie w uprawach sztucznych na Czerwonym borze, zawierającym lotnych piasków około 13000 morgów.

11257. Pan Tytus Swiderski jeden z współsukcessorów Konstantego Swiderskiego ogłosił w Gazecie Warszaw. Nr. 115 z 1860 iż gdy aktem urzędowym Hrabia Tyszkiewicz jako pełnomocnik ojca swego Marcelego Myszkowskiego zrzekł się na mocy umowy s.p. Konstan. Swiderskiego całego zysku po s.p. Konstantym Swiderskim, ogłasza zatem przeciw licytacyi dóbr Sulgostowa mające się odbyć w Biblioteka raz i którą zobrano z księgi.

11258. Partykularz Ptaszki folwark bezpańszczyźniany w dobrach Ordynacyi Zamojskiej o 3/4 mili od m. okr. Szczebrzeszyna obejmujący ogółem przestrzeni w gruntach ornych, łąkach i ogrodach mor. 642. pr. 138, wypuszczony od 1 Lipca 1860 r. w dzierżawę na lat 24.

11259. folwark bezpańszczyźniany Sulmice nowe w dobrach Ordynacyi Zamojskiej o milę od szosy i miasteczka Izbicy, o mil 2. od m. Krasnegostawu, w glebie pszennej, obejmujący ogółem przestrzeni w gruntach ornych i łąkach m. 102. pr. 240 wypuszczony od 1 Lipca 1860 r. w dzierżawę na lat 12. Propinacya Sulmicka na trakcie od miasta Krasnegostawu do miasta Grabowca, składała się w r. 1860 z 7miu wyszynków i karczmy.

11260. Michał Szubert b. profesor b. Uniwersytetu Warszawskiego, Dyrektor ogrodu botanicznego, umarł d: 5 Maja 1860. r. przeżywszy lat 73. Nie pozbawił nas [illegible] nas wszystkich roślin, które dla kraju jako naukowe, dla nauki jako biegły botanik, położył zasługi – od lat kilku przemieszkał on w Radzyminie u córki otoczony staraniami jakich wiek jego i siły znacznie wymagały.

11261. Ignacy Danilowicz najprzód wykładał Katedrę w Uniwersytecie Wileńskim wykładał prawo karne – Potem przeniesiony do Kommissyi układania Zbioru praw w Cesarstwie w Petersburgu, a następnie do Uniwersytetu w Charkowie – w r. 1839. objął Katedrę prawa polskiego w Uniwersytecie w Moskwie – Uzyskawszy emeryturę w r. 1842. udał się do Nizzy i zmarł w następnym roku.

11262. W zakładzie Stali i wyrobów stalowych w Serniku w Pow. Lubelskim obrzęp Lubartowskim za wybudowaniem w r. 1860/59 piec kopułowego (Kupolowego) urządzono także wyrób machin rolniczych.

11263. Dobra Markowice i Klonów mila od Miechowa, 4. od Krakowa, 7 od drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, przez Wolbrom i Pilicę dojeżdża się do stacyi Zawiercie, w ziemi pszennej, z obszernemi lasami, w okolicy górzystej nader pięknej, we wszystkie kierunki korzystnie położone; gorzelnia, browar, kopalnie [illegible] gipsu, wapna na prędce, wszystko [illegible] wodne, folusz kamienny, staw obszerny, zarybiony; zjazd przy budującej się drodze bitej Miechowsko-Skalbmierskiej; z czynszem 400. korcy owsianego i odpowiedniej dość pańszczyzny, na ogólnej rozległości 108. włók nowopol. – były w r. 1860. z wolnej ręki do sprzedania.

11264. Dobra Zawiercie przy kolei żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej z domem murowanym i wszelkiemi budynkami gospodarczemi, gruntu ornego morgów nowo pol. 500. w płodozmianie, gorzelnia, [illegible] 300, pastwiska, [illegible] w 2 korcach, wypalono było w 1860 r. [illegible] 1600 młyn i tartak, rybołóstwo w trzech stawach, pańszczyzna 4200 dni sprzężajno lub pieszo (w 1860) 1200 korcy węgla, i 600 korcy wapna stanowią [illegible] stałe dochody.

11265. Przez wieś Łosośna na trakcie z Augustowa do Grodna postawiono 2. mosty [illegible] na rzece [illegible]

11266. Folwark Swidnik wielki, należący do Szpitala S. Wincentego à Paulo w Lublinie, o 7. wiorst od tego miasta, obejmuje ogólnej przestrzeni mor: 805. miary nowo pol: a mianowicie: ogrodów mor: 14. gruntów ornych (po największej części pszennych i żytnich 1ej: 2ej klasy) mor: 699. łąk oddzielnych morgów 38 [illegible] mor: 22. dom mieszkalny na podmurowaniu, owczarnia i obora murowane – wiatrak – 36. osad [illegible] już urządzonych – folwark ten jako instytutowy wolny jest od wszelkich podatków Skarbowych –

11267. Aleksander Przezdziecki nabył Ojców, któremu tyle już archeologja polska zawdzięcza, drukuje teraz (1860) w Warszawie Przewodnik po Ojcowskiej Dolinie. Ma to być Kryształowo zbiór wszystkich artykułów i opisów, jakie kiedykolwiek o tem czarującem miejscu napisano i w druku ogłaszano, zaczynając od księdza Pieskowskiego z r. 1734. zwiedzającego Ojców w Skale p. t: Kwiecie żywota Błogosławionej Salomei Panny.

11268. Dobra Niernanice włók 47. i Wilkowice włók 31. mające w Pow. [illegible] o pół mili od stacyi kolei żelaznej i powiatu Kłomnice, z oddzielnemi [illegible], w gruntach po większej części pszennych z lasem nad samą drogą żelazną, były w r. 1860 z wolnej ręki do sprzedania – [illegible]

11269. Dobra Skarbkowa wola w okr. Radziejowskim sprzedane były w drodze [illegible] między [illegible] Franciszka Bogusławskiego w dniu 23 Maja 1860 – Licytacya zaczęła się od summy Rs: 23021.

11270 Ludwik Panczykowski znakomity ulubiony komik teatru ~~Warszawskiego~~ prawdziwa ozdoba Sceny Warszawskiej. Urodził się w Galicyi w mieście Stary Sandecz d: 4 Sierpnia 1804. nauki ~~kończył~~ Czując nieprzeparty pociąg do sceny wszedł dnia 1 Sierpnia 1825. jako uczeń do szkoły dramatycznej. Przy zapale do sztuki i wrodzonym talencie, ukończywszy kursa, wystąpił na deski teatralne po raz pierwszy 13 Lutego 1827. Podobał się bardzo, a pracując stopniowo nad sobą, i nabierając z latami doświadczenia scenicznego, stał się ozdobą sceny.. Wszędzie jest naturalny, dobrze ucharakteryzowany i przejęty tą rolą którą przedstawia, wzorem z natury. –

11271. Na wyborach w r 1860 odbytych wybrany został do Komitetu Ziemiańskiego Kredytowego dotychczasowy Radca, Marszałek Szlachty hrabia Kazimierz Skarzyński do Dyrekcyi Głównej, dotychczasowy Radca, Alexander Gutt i hrabia Henryk Skarzyński do Dyrekcyi Szczegółowej, Zastępcy Skarzyński, Edward Doliwa i Alexander Wa...

11272. Adam hrabia Potocki możny pan który poświęcając pracę i kapitały swoje na podźwignięcie różnych gałęzi przemysłu krajowego ~~i naukowo~~ daje (1860). piękny przykład wśród obywatelom do zajęcia się ~~i potężnymi środkami~~ wytrwałemi dla kraju przedsiębiorstwami – On to podniósł górnictwo w okręgu Krakowskim do stopnia naukowego, wykształcił własnym kosztem kilku młodych zdolnych górników. –

11273. Dobra Tatary składające się z folwarku i wsi tejże nazwiska, pod Lublinem położone, z prawem wieczystej dzierżawy młyna wodnego pod wsią Tatary, sprzedane być miały w r 1860. w drodze działów między współwłaścicielami przez publiczną licytacyę. Dobra te zawierają powierzchni morgów 1390. prętów 171. miary nowopol. gleba na całej przestrzeni gruntów dworskich jest pszenna urodzajna, tak jest mor: 342 pręt: 59. włościan pańszczyźnianych było (w 1860) 26. Budowle w części murowane a w części drewniane – młyn na rzece Bystrzycy. –

11274. W r 1860 był do wydzierżawienia na lat 18 folwark Siedlec do dóbr Potok złoty należący w okr: Lelowskim. –

11275. Na żądanie sukcessorów Radoszewskich pełnoletnich miały być sprzedane w Nr Maju 1860 w drodze dobrowolnych działów, przez publiczną licytacyę, dobra ziemskie Szmiechów i Krempa z przyległościami w okr: Wartskim – Ogólna rozległość dóbr wynosiła włók 49. mor: 27. miary nowopol. w której znajduje się w r. 1860 lasu włók 12. Licytacya rozpocząć się miała od summy Rs: 39000

11276. We wsi Zwierzyńcu w dobrach ordynacyi Zamoyskich, Gubernii Lubelskiej, powiatu Zamojskiego, jest wielki browar angielski, znany z dobroci wyrobów i od lat kilkunastu w czystym ruchu będący z obszerną słodownią i piwnicami. – W browarze tym, oprócz ~~piwa~~ porteru i piwa bawarskiego, jak dotąd (1860) może być lepiej wyrabiane piwo wszelkich innych gatunków

11277. Do najznaczniejszych fabryk oleju w kraju liczy się w Kosienicach w g. Radomskiej w Poborczyskach wyżej Łotoszyna Kasztelanowej Lelewskiej –
w Kapułach pomiędzy Olkuszem jest olearnia produkująca 100. wiader rocznie – należy do włościanina tejże wsi

11278. W r. 1860. baron Rastawiecki Stanisław dóbr Dołhobyczowa i innych prowadzi wybory Urzędników do Włodz Towar: Kredyt: z Gubernii Lubelskiej i wybrany został na Prezesa przystąpił wyborów (w r 1862 odbyć się mających)

11279. Kajetan Mokrowiecki z Włocławka na wyborach w r 1860. pełnomocnik został a razy wybrany na nowo Radcą do Dyrekcyi Gł: Tow Kred:

1128 Jakkolwiek niewielką jest przestrzeń gubernii Augustowskiej, rozpada
się jednak tak pod względem kultury, położenia, głównych linij komunikacyjnych
jako i innych warunków ekonomicznych, na dwie połowy, z których mniejsza, południowa
nachyla się więcej ku gubernii Płockiej i wybrzeżom Narwi, a górna, północna, do
okrążającego ją Niemna. W prawdzie, w chwili rozpoczęcia robót około kanału Augu-
stowskiego, łączącego Wisłę z Niemnem, zrodziła się nie bezzasadna nadzieja świetniejszej
losu, co do ruchu handlowego i przemysłowego tych okolic, jednakże nadzieja ta
nie ziściła się, dla wiadomych dobrze przyczyn. obniżenie opłat w taryfie celnej
sąsiednich Prus na nasze płody wywozowe, zaniechanie dalszej roboty około
kanału Windawskiego, zwróciły drogi handlowe na tor spadków przygotowa-
nych ręką natury. Zagrożone chwilowo Szczecin, Gdańsk, Królewiec i Kłajpeda
powstały, jak dawniej najważniejszemi targowiskami płodów naszych, a Wisła,
Warta i Niemen głównemi arteryami komunikacyj krajowych. Kanał
więc Augustowski jakkolwiek bez zaprzeczenia wywiera pewien wpływ na przy-
ległe mu okolice, nie ma jednak spodziewanej ważności pod względem obrotów
handlowych, i nie stanowi prawdziwej drogi komunikacyjnej. Ta okoliczność
tłómaczy nam, dla czego powiaty Łomżyński i część Augustowskiego, jako przecięte
Narwią, Pisną i Biebrzą, stosowniej skłaniają się ku południowi i w systemie
ruchów handlowych do grupy okolic Płockiej gubernii przyłączone
być mogą, kiedy powiaty Maryampolski, Kalwaryjski i Sejneński, stanowią
osobną całość, dla której główną arteryą jest Niemen a punktami targowemi
płodów wywozowych: Królewiec i Kłajpeda.
Długość Niemna płynącego wzdłuż granic Królestwa, wynosi 380 wiorst
i w całej tej przestrzeni spławnym jest dla odpowiednich statków wszelkiego ro-
dzaju, roboty w 1805, 1806. a następnie między 1820 i 1825. uskuteczmione
w celu oczyszczenia koryta, nie mało przyczyniły się do ułatwienia spławu,
mimo to przecież za zupełnie bezpieczną żeglugę uważać można tylko pod-
czas dużego wody (?) zaś, z powodu licznych i dzikich zawadów, jest ona dość
trudną, i mozolną. Jako odnogi spławne, mianowicie dla drzewa, przyjmuje
Niemen w Powiecie Maryampolskim rzeki Szeszupę i Josię, w Kalwaryjskim
Perszejkę i Łososnę, a w Sejneńskim Hańczę Czarną, Biełą i Marychę
Główniejsze przystanie na Niemnie, zaopatrzone w magazyny zbożowe (dość
liche) znajdują się w Mereczu, Poniemoniu, Aleksocie, Kidułach i Kuchar-
skich (komora wodna). z tych wszystkich jednak głównym punktem handlowym
jest bez zaprzeczenia Aleksota, uważana za ognisko działalności
handlowej Domu ...
między płodami prowadzonemi Niemnem z Augustowskiego i litewskich brze-
gów, główne miejsce zajmuje drzewo spławiane do Kłajpedy.
Co do drzewa naszego pochodzi ono głównie z powiatu Maryampolskiego,
którego lasy tworzą część dawnej puszczy Jurborgskiej, tudzież Sejneńskiego i
Kalwaryjskiego; lasy zaś Łomżyńskiego i Augustowskiego, też mało znaczne, i prze-
ważnie drzewo przez Narew do Wisły.—
Oraz niemen odchodzi też do 20,000. korcy ziarna zbożowego, oleistego i tak
nazwanego dyrsy (kostrzewa) prowadzonego do Królewca.

Handel bydłem odbywa się bardzo żywo. Na targach Kalwaryi, Władysławowa, Wiłkowyszek, Poniemonia, zakupywane są ochotnie dobre sztuki, dyrsa, opasy, wołów w większych i mniejszych partyach i prowadzone traktem Królewieckim od Maryampola do Wibartyszek a ztąd przez Suwałki do Filipowa i od Wiłkowyszek przez Władysławów do Kucharskich. Droga ta ostatnia stanie się jeszcze ważniejszą po ukończeniu kolei żelaznej od Kowna do Królewca, przetnie już bowiem w okolicach Eidkuhnen. Dotychczas handel, pomimo widocznych jego wad, znaczne przynosi tamtejszemu ludowi zyski a przy oszczędności i pracowitości, jest źródłem zamożności tamtejszych włościan.

11280. We wsi Łuksze w pow: Maryampol: odległej od m: Szaki o mil 1. a od Maryampola o mil 6. wznosi się nowy kościół który ma zastąpić kościół drewniany, dziś (1859) tam istniejący. Fundusz na budowę tego, składa legat s. p. Jana Bartkowskiego, niegdy dziedzica dóbr Zyple tejże wsi, rs: 15000 i ofiara P. Kunyrskiej, wdowy po marszałku szlachty, zmarłej (1859) dziedziczki, również tyle wynosząca. Kościół ten podług projektu zatwierdzonego w stylu angielsko-gotyckim przez P. Jasnorzewskiego, budowniczego stawiany jest pod kierunkiem budowniczego Bojanowskiego. Koszt budowy, licząc w tenże kościół wyznania rzymsko i sprzętów wynosić będzie Rs. 38,000.

11281. Poniżej nazwisko podane Alexander Groza jeden z zasłużeńszych mieszkańców. Ukończone towarzystwo przyjaciół nauk krakowskie i archeologiczne wileńskie oddały hołd jego talentowi zapraszając go na swego członka. Jest autorem: Dam Kaniowskich, Hryćka, Smeniańskiego, twórcy wydawnictwa Biblioteki Domowej (1859-1860)

11282. Bronisław Trentowski, uczony nasz, uczony profesor, z jednym z najgłośniejszych stanowisko przez potęgę umiejętności. W marcu lutym r: 1860. wśród licznego zgromadzenia czytał w polskiej w Paryżu o wstępie Atlas wyższych najspodziewańszej nauki. W roku 1861 był professorem Uniwersytetu w Freyburgu i następnie rozstał się z posady za koroną ... Tow: Przyj: Nauk Poznańskie.

11283. Dobra Sułgostów to jest folwark i wieś Sułgostów, folwark i wieś Brzeski, folwark i wieś Kłwowska Wola, wsie Borowa Wola i Jelonek, osada Mazurowa Wola, młyny Zapole i Lipowe oraz miasto Kłwów obejmujące około włók 233 morg: 18½ miary n: pol: w tem lasu włók 83 mor: 10 (1860) oszacowane były przez bystrość przyjęcie w 1860 na Rs: 62,374. kop. 65. w których jest pałac z ogrodem gorzelnia i browar piwny.

11284. Radca Tajny Senator Warszawskich Departam: Rząd: Senatu Trembicki mianowany został w 1860 r. Prezesem Komissyi ekonomicznej Król: Polsk: ob: Pikamy w Kaliskim

11285 W wiosce Turowce w gub: Połtawskiej wyszukano się na początku r. 1860 stare archiwum, zawierające jeszcze materyały o rodzinie Mezkuiczów, dostało się ono w spadku po Teodorze Merkuiczu rodzonym bracie Andrzeja dziś obecnego.

11286. Pamiętniki Ks: Eustachego Sapiehy znajdujące się w tym rodzinnym pamięci opisując jego służbę wojskową i koniec wyprawy zakończoną pod rozkazem na wsi, jak tylko służbę publiczną, na urzędzie marszałka litewskiego przeznaczonym został.

11287. Rękopism heraldyczny Stanisława z Rzeplina Baranowskiego (K: Rawa dawno znany pisarzom naszym o genealogii, w niektórych kopiach rozszedł się po kraju nosi on tytuł: Klejnoty domów i familij starożytnych spraw:dzone r. 1767)

11288. Dobra Smardzewo 17. wiorst od Płocka, włók 40.

11289. wieś Cerowenka o 1½ mili od Rawy.

11290. Stanisław Jabłonowski Wielki Hetman Koronny. Towarzysz wypraw Króla Sobieskiego, wraz z nim dobrze był zasłużony państwu, jako jego pogromca. W dziejach naszych drugiej połowy XVII. wieku na każdej karcie historyi znajdujemy po wielekroć razy powtórzone imię Jabłonowskiego hetmana koronnego.

Imonts miasta Lwowa wzniosła pomnik z rozległymi ... bohaterskiej obrony miasta Lwowa w r. 1695. przeciw Turkom i Tatarom.

11291. Chmielów z wsią zarobną Wodziradz w pow: i okr: Opatów. w glebie pszennej o wiorst 3. od cukrowni, 4. od m: Ostrowca, mil 2. od Opatowa w parafii Ćmielów rozległości ogółem 30. wysiewu pszenicy było w 1860r. kor: 60 żyta kor: 80. siana gruntowego oprócz potrawnego fur 100. pańszczyzny sprzężajnej tygodniowo dni 80. pieszej dni 60. Dwór starożytny, wielki piec, żużlem i ... wszystko w stanie ... bardzo dobre i zalety ... rzeka Kamienna. Propinacyja wynosiła w 1860r około 4000. Złp. a prawdopodobnie fabryki; las wystarczający na opał.

11292. Michów z folwarkiem Żurawka w okr: Opatów. w glebie prawdziwej pszennej, o mile od cukrowni, 2. m. od Opatowa, rozległości ogółem 37 wysiewu pszenicy kor: 90. żyta kor: 70. siana gruntowego fur 140 oprócz potrawnego pańszczyzny pieszej tygodniowo dni 90. Kopalnia ołówku rudy żelaznej bardzo dobrej. Propinacyja wynosiła w r. 1859. rubli 200. Przez ... przechodzi rzeka, na której dawniej był staw i młyn, ... się jeszcze ślady. Dom mieszkalny bardzo dobry i ogród dworny; las wystarczający na swoje potrzeby.

Obadwa te majątki (ob: Chmielów pod 11291.) graniczą z sobą, lecz mają rozgraniczenie i oddzielne księgi hipoteczne i mogą być nabyte razem lub z osobna. Cena ogółem po Złp. 6000. (Nabyte zostały w 1860.) bliższa wiadomość u właściciela w ... 2. mile od miast. Stryj

11293. dobra Duchnów, Duchnowiec i Hałk, objęte dwoma księgami hipotecznemi w Pow: Stanisławowskim w odległości wiorst 21 od Warszawy, były od m: ... 14. wiorst od m: pow: Mińska, należące w 1860 do spadkobierców Joanny z baronów de Moltke Lisikowskiej miały być sprzedane przez publiczną licytacyję w drodze działów w d: 4 Czerwca 1860r. Dobra składają się z 3. folwarków, 4. wsi zarobnych i 5. kolonij, 7. karczem zajezdnych, młyna, kuźni; mają rozległości ogółem 201. mor: 20 pręt: 24 - z czego na lasy przypada morgów 2339 pręt: 24. ... mor: 977. pręt: 241. Dobra te leżą między traktami Brzeskim i Lubelskim. ... propinacyja w nich ... obszerna wykonywa się w 11. karczmach. Pożyczka towarzystwa kredytowego wynosi do r 1860 Rub. 20060.

11294. dobra Popielarzyn w Pow: Stockim składają się z 2 folwarków, wsi ..., kolonii i 16. ... osad, mają rozległości ogółem 141. mor: 14. pręt: 249. miary nowopol. miały być sprzedane w drodze działowej przez licytacyję publiczną w M: Czerwcu 1860r. (moż 24 a 28.) Licytacyja ... w sumie Rubli 61,898. kop: 58. a w braku konkurentów od sumy Rs: 61,265. kop. 72 dobra te obciążone są (1860) pożyczką towarzyst. kredyt. i Skarbowej amortyzacyjną Rs: 24000.

11295. dobra Łukowiec w powiecie Stanisławow: w odległości wiorst 56 od Warszawy, wiorst 21. od m: powiat: Mińska, wiorst 14 od Kałuszyna, należące do spadkobierców Krzysztofa Lisikowskiego, sprzedane będą przez publiczną licytacyję w drodze działów w dniu 5. Czerwca 1860. Dobra te, składają się z 2. folwarków i 3ch wsi zarobnych, mają rozległości ogółem 133. mor: 16. pręt: 178. także obszerne 712. morg: nowopol. wysiewu po kor: 250 ozimego i jarego, grunta żytnie. Inwentarz (w 1860) wynoszący - w dobrach tych jest gorzelnia i browar, oraz młyn, dochód. ogród angielski i owocowy, kanały i sadzawki, ... Dobra oszacowane przez biegłych przysięgłych na Rs: 82751. kop: 80 - ... przez Radę pożyczkową ... Rs: 66201. kop 44

11296 Walentyna z Ogińskich Niemojowska, wdówka po Deputacie Powiatu Wiłkomirskiego, protektorka domu ochrony dla dzieci ubogich rodziców w mieście Wilnie w 1860 założonego, która pierwsze chwile swego za mąż pójścia, przewięcie zbiera nie [illegible] po domach osieroconych obywateli, w celu praktycznego fundusza na utworzenie w mieście ochrony dla dzieci tej prowincji, dowiodła wielkiej szlachetności serca swego.

11297. wieś kościelna Kocie w powiecie Rawskim niedaleko szosy i miast fabrycznych: Zgierza, Ozorkowa i Strykowa — na rozległości włók 49 ⅓ i [illegible] — Tam dom murowany, zabudowania gospodarskie dobre, las na własną potrzebę, pastwiska obszerne, wśród nich ogród fruktowy — była w 1860 z wolnej ręki do sprzedania — Wiadomość u właściciela wsi Osse — (Nr: 136. G: War: d: 25 Maja 1860)

11298. We wsi Solec w pow: Stopnickim istnieje (1860) źródło siarczane i zakład kąpieli. właściciel stara się troskliwie o zaspokojenie potrzeb chorych i przyjemności goszczących w tem wiejskim ustroniu, nie mniej o stałej pomocy lekarskiej —

11299. Karol Bydaszt-gordon właściciel dóbr Lissowa w Gub: Radomskiej powiatu [illegible] w r 1860 na wyborach Radcą Towarzystwa Kredyt. w Gub: Radomskiej.

11300 Wybrani w r 1860 odbytych obrad zostali na dalsze lat 4 Jan Posturzyński właściciel dóbr Janowice Bagniste Radcą Komitetu Towarzystwa Kredyt: na lat 4. Maxymilian Skotnicki właściciel dóbr Skotniki Radcą do Dyrekcji głównej na lat 4. Antoni Wróblewski właściciel dóbr Kadłubska Wola Radcą do Dyrekcji głównej na lat 2. na Radców zaś do Dyrekcji Szczegół: wybrani zostali Henryk Makowski właściciel dóbr Rajsko Szlacheckie, i równej Gryf Kossarski właściciel dóbr Gołonowa Wyższe i Maxymilian Rogoyski właściciel dóbr Kocherowa — na Prezesa przyszłego zebrania (w 1862) największą liczbę głosów otrzymał Michał Lisowski właściciel dóbr Brzytska, na Zastępcę Józef Roskowski właściciel dóbr Piotrowice.

11301. wieś Trzylatkow w okr: Czerskim o 1½ mili od m: grójca, zawierająca 57⅓ włók nowopolskich, z borem [illegible], łąkami [illegible] wydającemi rocznie 3000. cetnarów siana — była w r 1860 do sprzedania z wolnej ręki.

11302. P. Edward Orzeszewski obywatel G: Radomskiej poświęcony się badaniom tego nowego a ważnego dla obywatelstwa zadania, przygotował w 31 Maja r 1860. w ogólnych zarysach projekt ustawy dla zawiązującego się domu kleców dla oddziału Kieleckiego (Dyrekcji Kredytowej)

11303. Oddział Kielecki, oddzielony od spławów, drogami bitemi wywozi głównie produkta swe za granicę; zorganizowanie przeto transportów kołowych stało się dla nowego domu kleców, najpierwszym zadaniem.

11304. Adam Bonifacy Jocher h. Nałęcz b. professor b. Uniwersytetu Wileńskiego urodził się w 1791. nauki pobierał w gimnazyum Wileńskiem. w 1811 [illegible] został zastępcą Bibliotekarza — a w 1830 powołany do wykładu nauki języka łacińskiego w Uniwersytecie Wileńskim. Prace jego literackie są liczne. Najważniejszy z nich jest Obraz bibliograficzno-historyczny literatury polskiej, którego wyszło dotąd 3 tomy; tylko wyjątki z umieszczonego dzieła, które wyszły, [illegible] pracowitości i głębokiej wiedzy Jochera. Umarł ten wielki [illegible] w Wilnie w r. 1860

11305 Szymon Jan Józef Rostworowski Kasztelan Zakroczymski Starosta Czerski ożeniony z Konstancyą z hrabiów Lanckorońskich, ojcem był Andrzeja hr. Rostworowskiego Starosty Kowieńskiego posła ziemi Czerskiej na Sejm czteroletni, Szambelana dworu Króla Stanisława Augusta ożenionego z Józefą z hrabiów Skomorowskich (siostry Gertrudy, którą Malczewski pod imieniem Maryi w poemacie swoim opiewa — Z tego małżeństwa była Marya z Rostworowskich hrabina Potocka

zaślubiona z Adamem hrabią Potockim, pułkownikiem 11.go pułku jazdy wojsk Kró-
lestwa Warszawskiego, synem niegdy Teodora hr: Potockiego, Wojewodzica Bełzkiego, Starosty
Szczerzeckiego i Olchyńskiego i Karoliny z Książąt Sapiehów, Kanclerzanki Litewskiej,
wojewodzianki Połockiej — Miała dwóch braci s.p. Jana Rostworowskiego pułkownika b.
wojsk polskich umarłego w r. 1854 w Warszawie i Stefana b. Marszałka Szlachty gub:
Augustowskiej; i siostry: Helenę baronowę Wintzingerode, nadwórną Jenerała-Adjutanta
nadwornego, pamięci Cesarza Aleksandra I. — s.p. Anielę hr: Dobrzyjewską (obacz No: 16026) i Zofię,
Aniela hrabina Maryja z Rostworowskich Potocka zostawiła potomstwo: Teodora?
i Julianna ur. w r. 1860 hrabiów Potockich, Karolinę 1o ślubu hrabinę Ożarowską 2o Nakwaską,
znaną autorkę w piśmiennictwie polskiem i Adelinę zaślubioną z Mikołajem
Kaminskim, pułkownikiem wojsk Sardyńskich, oraz licznych wnuków
i wnuczki.

11306. Od roku 1709 (1707) w którym Karol XII. odparł ostatecznie pretensye
Jakoba Sobieskiego do korony polskiej, Sobiescy ~~od~~ ustąpili całkiem z polskiej
widowni politycznej, lubo jeszcze w r. 1710. szły stądy rekwizycje Jakoba około korony
polskiej — odtąd nie widać niczego w Polsce ani śladu imienia i działania Sobie-
skich, prócz kilku korespondencyi, jednego bezkrólewia, i mnogich testamentów! W kraju
jak w Polsce, gdzie rząd w połączeniu z pieniądzmi wszystko stanowił, przestawał, to
uparte milczenie dziejów o nich najlepszym dowodem ich zupełnej nicości. —
(~~Stenzel~~ obraz Polaków i Polski tom XII. stron. 104. Archiv für die Geschichte
von Schlesien, Stenzla, tom V.)
Alexander przenosi się do Rzymu i umiera tam, pierwszy z braci, w płaszczu
ze Kapucynów, 19 Listopada 1714 r. Konstanty ożeniony z Wesołowską, je-
dnak jak przedtem razem z bratem Jakobem żyjący z rodziną. Oławskimi, a do-
brami Ruskiemi Sobieskich, i umiera 22 Lipca r. 1726 w Żółkwi, zostawiwszy
wdowę, ~~ale~~ Karolinę Ludwikę Księżniczkę Radziwiłłównę, która za ra-
mieniem Orzelskiej uświetniała bale i zgromadzenia Warszawskie w ostatnich latach
panowania pierwszego Sasa pod nazwą Księżny Konstantynowej. Jakob nare-
szcie, wydawszy dwie córki: Klementynę (r. 1719) za Jakoba III. Stuarta, preten-
denta do tronu angielskiego, Karolinę za Księcia de Bouillon, umiera w
70 roku życia, dnia 19. Grudnia 1737. w Żółkwi. — Na nim wygasł ród Króla
Jana, a Żółkiew ulubiona niegdyś siedziba Jana III. zamienia się wraz bardziej
w ruinę. Najprzód, a kilkaset kroków stoi kościół farny z grobami Da-
niłłowiczów, Żółkiewskich, Sieniawskich i trzech Sobieskich. —

11307. majątek ziemski Lichenek, młynek okupny, glinki w Pow. Włocławskim, o
mil 2 od miasta Koła, rozległości włók 11½ miary nowopol: w glebie pszennej;
żytniej, był do sprzedania, z wolnej ręki w 1860 r.

11308. Karol Podczaszyński b. professor architektury w b. Uniwersytecie Wileńskim,
znakomity autor kilku wzorowych dzieł w naszym języku, a mianowicie Początków
architektury w 3ch tomach. Nomenklatury architektonicznej i t.d. Umarł
w Wilnie z 1860 r.

11309. P. Zimmermann Wydrychiewicz dzierżawca dóbr Opole, (z gotowością obywatelską) przyjął w r. 1860 na siebie
organizacyę i kierunek domu kleców rolników nadwiślańskich w Lubelskiem i San-
domierskiem — miejsce urzędowania domu będzie w mieście Opolu. —

11310. Jednym z ważniejszych miejsc Powiśla, szczególniej pod względem handlu
zbożowego, bez wątpienia, jest jeszcze sterczący Kazimierz dolny — (Dziś wszelkie

znaczenie Kazimierza w handlu zbożowym jest czysto tranzitowe czyli raczej komisowe. Własnych kupców zboża i drzewa w Kazimierzu znajdowało się w 1860 tylko 4. na większą skalę prowadzących interessa, kiedy komisantów istniejących takowe było także 4. prócz drobnych faktorów — Zboże tu naładowane [wrzesień 1860] jest własnością w 2/3. kupców okolicznych miasteczek i szczególnie Warszawskich. Spichrze Kazimierskie są raczej ławne historycznemi, aniżeli mającemi się urządzeniem lub wygody — znaczna większość ich częściowo w ruinie. W r. 1820. było ich przeszło 40 (w 40 lat później) w r 1860. liczba mogących służyć w każdym czasie do użycia wynosi tylko 10. murowanych z kamienia wapiennego; w niemi jednak składanie przechowuje ziarno. —

Miejscowy handel jest zresztą ograniczony. Kazimierz do roku 1860. nie miał prawie żadnej komunikacyi lądowej bitego traktu i przeto cierpiał wiele odcięty jest przeważnie od środka kraju, zwłaszcza od Lubelskiego którego jest właściwym portem Wiślanym, kiedy górne okolice garną się do szosy Nowej Alexandryi wznoszącej się szybko pod bokiem Kazimierza. — Są już wprawdzie zwiezione kamienie do urządzenia drogi bitej 2-go rzędu mającej połączyć Kazimierz z Nową Alexandryą i Opolem, ale droga ta jeszcze w r 1860. nie przyszła do skutku.

11311. (Gazeta Warsz. Nr 141 [illegible] Warszawskiej z 1860. gdzie o tem szerzej obszerniej)

Zakład zdrojowy znany od dawna w Stawinku czyli Nałęczowie, w ostatnich dopiero latach ustanowiony coraz większego wzrostu nabiera. Dla dogodności osób potrzebujących kuracyi w Stawinku, a w Lublinie zamieszkujących, urządzony omnibus kursuje latem kilkakrotnie codziennie, dla ułatwienia komunikacyi pod-miejskiej. —

11312. W dobrach Gozdków od Warszawy 3. mile nie całe, a od stacyi Piaseczna [illegible] kilka — było lasów dębowych i grabowych, w których w r 1860. było drzewo na sprzedaż [illegible] do spalenia.

11313. Józef Tomasz Czarnowski dziedzic dóbr Kroczewa prowadzony ~~w 1860~~ wyborem na Członków do Władz Towarzystwa Kredytowego w Płocku w r 1860 ostatnich

11314. Ludwik Konarzewski dziedzic (w 1860) dóbr Brzeźnicko [powołany] ~~wybrany~~ został w 1860 z wyborów obywatelskich na Radę do Komitetu Towarz: Kredytowego.

11315. Antoni-Franciszek Kleniewski dziedzic dóbr Leśniewo [szlacheckie] (1860) powołany został z wyboru obywateli na Radę Dyrekcyi Głównej Towar: Kredyt.

11316. Augustyn Trzebiński dziedzic dóbr Błędowo — na wyborach w r. 1860. w Płocku ~~odbytych~~ powołany został na Radę do Dyrekcyi Szczegółowej w Płocku.

11317. Leonard Czapski dziedzic dóbr Radonice na wyborach w r 1860. powołany został na Radę do Dyrekcyi Szczegółowej w Płocku.

11318. Włodzimierz Karnkowski dziedzic dóbr Płomian na wyborach w r 1860 powołany został na Radę Dyrekcyi Szczegółowej w Płocku.

11319. Włodzimierz Niemirowski dziedzic dóbr Zielona i Niedzborz wybrany w r 1860. na Prezesa wyborów na Członków do Władz Towarz: Kredyt: w r 1862. odbyć się mających

11320. Jan Karnkowski dziedzic dóbr Karnkowa wybrany został w r 1860 na ~~[illegible]~~ Prezesa wyborów na Członków do Władz Towar: Kredyt. w r 1862. odbyć się mających.

11321. W r. 1860 były do wydzierżawienia młyny 24 w dobrach Ordynacyi Zamoyskich pozostałej bezpośrednio [illegible]

a) Szczepiniec, 5 [illegible] mili od mi. Zamościa, obejmujący ogółem przestrzeni w gruntach

rowych i Tykach mor: 352. pręt: 221. m.
b) Wolica na Hubalach o 3/4 mili od Zamościa obejmujący ogólnej przestrzeni mor: 392. pręt: 173.
c) Jarosławiec nowy w mili od m: Zamościa, obejmujący ogólnej przestrzeni mor: 237. pręt: 242
d) Zawada o 3/4 mili od m: Zamościa, obejmujący ogólnej przestrzeni mor: ~~227~~ 311. pręt: 234.

11322 we wsi Zdanowie w dobrach Ordynacyi Zamojskiej, o pół mili od m. Zamościa jest browar piwny murowany.

11322 Liczne zakłady przemysłowe Łodzi, Zgierza, Pabianic i t. p. osad rękodzielniczych, używające znacznej ilości drzewa pod kotły machin parowych i farbiarni, spowodowały znaczne wyniszczenie lasów pobliskich, a tem samem i podniesienie się ceny tego niezbędnego jak dotychczas materyału opałowego. Obecnie trudność ta upadła, odkryto bowiem w r. 1860 we wsi Sikawa pokłady węgla brunatnego na przestrzeni bardzo znacznej, grubości dochodzącej stóp 12. (według innego podania przestrzeń ta zajmuje pokład 10 morgów obszerny, a 36. stóp gruby) i takowe są już przez właściciela eksploatowane. Na ten cel już pozyskano odpowiednie sposoby, przez sprowadzenie górników i urządzenie kopalni. –

11323. Wiadomo jak wielki korzyść przedstawia opalanie torfem, którego pokłady w kraju naszym tak są znaczne, a jednak dopiero teraz w niektórych okolicach eksploatowane. Z nowszych kopalni tego materyału, otworzonych w r. 1859 i 1860. wymienimy: Gołub nad Drwęcą, dobra Żakie i Cedrowice, tamże; w dobrach Tarnowskich w Łęczyckim, odkryto obfite pokłady torfu. Do torfarni Głowno w Brzezińskim sprowadzono w 1860. machinę (torfiarkę) do cięcia cegiełek; a w Dąbrowie w P. Piotrkowskim wydobywany torf, poddany koksowaniu w odpowiednim piecu daje wyborny materyał palny do użytku kowalskiego. W Ojcowie nad Wartą (1860) torfiarnie dostarczą tego materyału do warzenia soli w Ciechocinku. W Lipnikowie w Piotrkowskiem urządza się (1860) kopalnia torfu, a kopalnia Stężnowskiej pod Milanowem, przyjęła się (1860) sposobem który podał P. Glinojecki.

11324 Cała ogólna ludność w Gubernii Augustowskiej wynosiła w r. 1859. 628,010. w r. 1820. – 441589. w szczególności zaś fabrykantów i rzemieślników w r. 1859. było 24,932. włościan w dobrach rządowych 212,494; prywatnych 130,415. osiadłych we wsi rządowych i donacyjnych 1914. takież prywatnych i instytutowych 350. szynkarzy rządowych 155. prywatnych 864. Ludność miasta Suwałk wynosiła w r. 1859. 11930, zaś w r. 1858 – 11223, w r. 1840 – 7030, w r. 1825 – 3430, w r. 1812 – 1112, w r. 1807 – 763. Cyfry te są miarą wzrostu miasta w różnych epokach – Filipowi czyli starowierzy (raskolnicy) (1859) prawie wyłącznie w powiatach Augustowskim i Sejneńskim. W r. 1859. było ich ogółem 3543. głów (w Suwałkach 83). Podczas jarmarków ~~w Suwałkach~~ wyłącznie kiermaszów dorocznych, głównie w Suwałkach i z racji w Sejnach, widać ich tam tłumnie przybywających, wystrojonych, objeżdżających dwory w saniach a krasnemi drzwiami zwanemi, na ochotę spławionego ogródu – Tam odbywają się zmowiny, po których wracają do domów aby wkrótce odbyć ślub przed starszymi. Przed 30. laty (około 1829 r.) przywożono sobie żony wprost z jarmarku, ale obecnie stanie się przed którymi teraz stawać trzeba, położył temu tamę. (Z gazety codziennej)

11325 We wsi prywatnej Wejwery w P. Maryampol. nad traktem głównym o 2 mile od Kowna położonej, założył od Kowna w 1859. przytułek dla sierot i kalek wsparciem i staraniem miejscowych dziedziców Godlewskich, datowany na pamiątkę i w ...

radość ostatniemu cierpieniu smutny w r. 1859. za granicą zmarłej ich córki Ludwiki zamężnej księżnej Mirskiej.

1132[6]. Powiat Opoczyński. — Znane dawniej przysłowie: „Bodajto, bodaj Opoczyński kraj" nie utracił znaczenia swe ironiczne: dawniej obszary piasków nieurodzajnych tu i owdzie napotykanych w Pie Opoczyńskim, natchnęły dowcip do ironicznego tej części kraju nazwy, tak też mniejszy znawca, że gdyby wydawał swą córkę za mąż oddał by tę ziemię w posagu.

Ale dziś gospodarstwo rolne w tych stronach znakomicie podniesionem zostało: prawie wszędzie zaprowadzono płodozmian, cały powiat poprzerzynano drogami bitemi a stąd wszelka komunikacja ułatwiono tak z koleją żelazną jak i z innemi traktami. Zwiększenie zaś i ulepszenie zakładów fabrycznych żelaznych w powiecie, postawiło go w rzędzie prawie najbogatszych w Królestwie. Nikt zapewnie nie szukałby w Opoczyńskiem nie zaszczyca się już z owych piasków, bo one właśnie w łonie swem kryją nieprzebrany zbiór rudy żelaznej, a obok tego znajdują się tu kopalnie kamienia ciosowego, wapiennego a nawet w jednem miejscu napotkano wapno hydrauliczne. Poszukiwanym jest także węgiel ziemny. Fabryki produkują żelazo, rozliczne naczynia, odlewy i t. p.

W powiecie Opoczyńskim, powstanowiony gospodarstwo jest wzorowe i fabryki do wyższej doskonałości doprowadzone. (Z korespondencji Gazety Codziennej N^r: 55 z 1860.)

11327. Opoczno schludne miasteczko prawie z gościnnie tymi czasy wydobyte. Główny przedmiot handlu stanowi zboże, które łatwy transport ma ku stacyi kolei w Piotrkowie. Dwa budynki zasługują na wzmiankę pod względem historycznym: tak zwany pałac Kazimierza Wielkiego w którym obecnie mieści się biuro Naczelnika Pow.: nie nosi na sobie żadnej szczególnej charakterystyki, jest to po prostu dom piętrowy murowany, z kamienną tamtej grubo nadwyrężonej mury i połamane nieco wymyślone nad ruiny drzewianej świadczy iż stanowił kiedyś część fortyfikacyi i drugi znów dom także piętrowy z kominami tamtejszych w rynku położony zwany Esterką, po zrujnowaniu przed paru laty staraniem obywateli Radę opiekuńczą zakładów dobroczynnych zarządzających, obróconym został na kaplicę tutejszego szpitala Św: Władysława. (z korespondencji Gazety Codziennej N^r: 55 z 1860.)

11328. Dobra Kępkin w okr: Opoczyńskim, odległe o milę od miasta, Rzygina, Orońsko, Szydłowa i przyległych wsi składających, na skutek układów pomiędzy J. W. Ks. i Romualdem Trzcińskim sprzedane były w dn: 1860 przez publiczną licytacyę. Dobra te obejmują przestrzeni włók 76. według mappy w Słanach stoiony, a w tem lasu dobornego włók 10. Grunta po większej części pszenne. Wysiewa się ozimin 250 korcy, zbożem jarego i kartofli, siana zbiera się pur 600-pudowych, budowle dworskie murowane, dwór jedynie drewniany. Przez dobra przechodzi rzeka Mosznenice (albo Mosznenica) na której urządzony młyn i folusz. Licytacya dobr rozpocząć się miała od sumy 60,000 Rs.

11329. Onufry Wyczechowski emeryt, b. Dyrektor główny prezydujący w Kommisyi Spraw Duchow. i Oświec. w Warszawie 22 Marca 1859 r: Zostawił w druku: Projekt utworzenia systematu kredytowego w celu umorzenia długów prywatnych ciążących dobra ziemskie w Księstwie Warszawskiem. Warszawa 1811. Trzeba potem wyjęta i dodatek do tego projektu. Przez co wspomina Kuryer Warszawski z r. 1859. Miał lat 90.

11330. Benedykt Tyskal, gubernator Cywilny augustowski. W r. 1828. wydał Zbiór o. Rozstaw w okolicach oraz w ogólności lasów Gubernii augustowskiej" wspominano w Bibliotece

warszawskiej wszystkie ze swego opisu gubernii, rzeczy nayrzemniej ważne z [illegible] tyczące się wyjęte. Ciekawe szczególnie o Kurpiach, Kalijanach. Biblioteka drukowała te rozprawy w 1857. – umarł 23 Czerwca 1859. w Warszawie – żył lat prawie 60

11331. Jan Kowniewicz, a kolei profesor szkoły politechnicznej przed r 1830. potem Gimnazyum realnego, członek Rady przybranej w Kom: Rzą Spraw Wew: i duch: – członek zasłużony, jeden z najdzielniejszych technikow polskich – Urodzony w Łomżańskim w dyecezyi chełmskiej, brat Ludwika a stryj Alexandra doktora Medycyny, wielkich zdolności, zmarłego przed kilku laty (Gazeta Codzienna 1860 r.) w Pernawie – Jan Kowniewicz umarł w Warszawie d: 30 Sierpnia 1859. przeżywszy lat 66.

11332. W Konińskiem – są tu i urodzajne pola, co przy lada uważnym uprawieniu wydają plon obfity. Łąki obszerne, i bory, choć już znacznie wytrzebione, lecz pewne jak n: p: Kazimierskie dosyć rozległe, a i rąk do pracy nie mało (bo stosunkowo Pannowy nie mały wcale dostarczają kontyngens robotników) warunki gospodarskie wszystkich jest też pewne niemało (przed 1860 r.)

Ludek tu w gruncie serca ten sam co i wszędzie. Chłopek polski, cierpliwy, bogobojny, poczciwy; ale na umyśle ciemny, zahukany i gorzałką zniszczony. Bo i któżby tu myślał o jego podniesieniu i wsparciu? Włościanie więc bardzo zaniedbani. – Wsi albo kolonije to jest posiadających własną budę czyli włókę ziemi, gospodarze mających w ziemiańskiej [illegible] gruntu i odrabiających części ziemi i ściśnieni komornicy pełniący tylko czynności zarobkowe, są równiej ograniczeni pewne mniej, zwierzchnie uposażeni zasiewem, ordynaryją i mieszkaniem. Do tego trzeba jeszcze dodać służbę dworską, co na rozkazy dworu, to proletaryat, nie posiadający żadnej własności, on się ani za co [illegible] i zachować nie ma, a takich znaczna tu jest liczba. –

Kolonistów stan, jako posiadających nieograniczoną własność, byłby niezawodnie najlepszym, gdyby nie były przyjęte zasady, oparte na prawie cyt. wyrażające że każdy z nich budując się ma na własnym gruncie opodal od wsi, samotny, od dzielony od rodzinnej gminy słowianin dążący, traci dziedzictwo przymioty towarzystwa, i widocznie nieżdalny on sięga odosobniony na sposób przemysłu tylko dla siebie i myśląc tylko o swym dobrym bycie. ([illegible] Włoszczy)

11333. Dobra Nakory w pow: Siedleckim Z korrespondencyi Gazety Codziennej Nr: 60 z 1860. były przez Towarzystwo Kredytowe ziemskie w Siedlcach sprzedane w 1860 Alexander Jedebski, rodem z Bory... Jedebski, córkę myśliwego Gubernatora cywilnego b. Gubernii Podlaskiej, zmarły na dniu 29. Stycz. 1860 r. w 37. roku życia (Ob: Nr: 10871.) Przed niedawnym jeszcze czasem, dom ten słynął uczciwością, staropolską gościnnością, spokojem rodzinnym, a otoczony [illegible] wsi szkołą mieszkańców, [illegible]

11334. W Pojezierzu szpitalnictwa Litwy w Gub: Augustowskiej wydaje się 183916. Litewskiego (w 1860)

11335. Na Wystawie rolniczej odbytej w Warszawie r. 1860. zwróciły uwagę owce Rambouillety z owczarni hr: Ossolińskiego (Wyprawki i Kluchowek) i P. Feliksa Wodzińskiego z Osuchowa. To Osuchowskie gospodarstwo w Pow: Rawskim bardzo było pracowicie prowadzone (1860) Aniołami stryjo rasy zalecanej

11336. Dobra Tworki nabytkiem włók 31. mor: 12 miary nowopol. położone przy kolei żelaznej Warszawsko Wiedeńskiej, 13. wiorst od Warszawy, były w 1860 r. z woli wyk. do sprzedania

11337. P. Edmund Stawiski wydawszy w 1860. r. tom pracowity a tak ważny rozprawy o handlu w Dawnej Polsce. P. Stawiski jest jednym z tych pisarzy, niestety wszędzie,

a u nas nadziej jest gdzie którích, który ziętrzeć [illegible], światrać w korzystaniu ze [illegible] od umiejętnego a wielkim urokiem i jasnością wypadku, podnieśną zawsze i wszystkie [illegible] trzeciej samego celu.

11338. Nowa Aleksandrya, Kazimierz i Rachów (czyli Annopol) są punktami koncentracji produktu rolne Lubelskiego, Krasnostawskiego, Hrubieszowskiego – miejsca te stały się ogniskami nowego życia, kiedy obecnie zakwitła nagle odrodzenia dawno zbiorów rolniczych [illegible] – Nowa Alexandrya lubo tylko o 12 wiorst od Kazimierza odległa, a należała jednak tej starej stolicy zbożowego handlu nie mało ruchu. Ale [illegible] położenia [illegible] kupców przysłanców prawie wybrzeża Wisły. Ma ona zarazem, przeciwnie z wielką [illegible] i dwóch prostsze punktów, często tranzytowe służące za dogodności miejscowy [illegible] kupców i spekulantów zbożowych Warszawy i innych miast, wewnątrz kraju położonych. Jeden Kazimierz tylko posiada kilku własnych kupców, robiących znaczniejsze interesa. Rachów jest punktem większej dogodności, ładunek bowiem musi przebyć się pod Piotrawinem, gdzie jest młynarnia i przewóz, się na Wisle, skąd praktycznie spławianego zboża drożej wypada. A przytem spichrze Rachowskie są bardzo [illegible]

11339 Nowa Aleksandrya działalności szybko, Rachowscy mieszkańcy mają się ciężko nieźle, a jeśli Kazimierz w stosunku do przeszłości, tylko mniejszą sławą był musiał, to przecież względnie do innych miasteczek, jest dość zamożny. Stoją jeszcze świadkami, które pamiętają tu jeszcze [illegible] ormiańskich, liczny rząd sklepów, bogate magazyny i pozyskuje życie handlowe, także stalli, bogatych handlarzy.

11339. Nie dawno słynęła po całym kraju a nawet i za granicą z korespondencyi Gazety Warsz: Nr: 148 z 1860 r. glina Opatowska i Sandomierskiego, ze swej urodzajności ziemia to złota, która po [illegible] pomnożyła tam nawet, gdzie nawóz od najdawniejszych czasów [illegible] wszelki. Cienka skorupka warstwa ziemi czarnej, [illegible] co zawsze w proch rozsypującej się, stanowi całe bogactwo gleby, zwanej tu popielatką; [illegible] rozłożenie to, przymioty tej cienkiej warstwy, czyniąc ją tylko sposobną pod uprawę roślin zbożowych a szczególnie pszenicy.

11340. Pod względem położenia gruntów Sandomierskie rozpada się na 2 grupy: właściwego Sandomierskiego i Opatowskiego; pierwsze położone są nad wybrzeżem Wisły, w pasie między Zawichostem, Sienieńskiem, Staszowem i Klimontowem, są dalekie [illegible] Opatowskie, między Ćmielowem, Ostrowcem i Bodzentynem, [illegible] najlepsze, tę ostatnią przestrzeń objęte, z przyczyny właściwe swego wysokiego położenia, nazywane średnio wyżynne, cierpią przewlekle na brak łąk.

11341. W Brzustownie (w Opatowskim) [illegible] jest dawniej cukrownia przerabiająca od 8 do 12.000 korcy buraków, lecz zakład ten w r. 1860 rozwinięty, [illegible] wysokiej skali (z [illegible] rafineryi) folwarki Brzustowy i Ćmielów należy do dóbr Ko: [illegible]

11342. Cukrownia w Częstocicach dawniej cierpiała brak buraków których przerabiała do 50.000 korcy.

11343. W Józefowie o mil 2 za Wisłą w Lubelskiem jest podlegający [illegible] Lubelskiego (1860) [illegible]

11344. Ponieważ pozostałe Zawichostu zamykają od niejakiego czasu rolnicze [illegible] w Lubelskiem i prowadzenie zboża z tamtych stron stało się kosztownem, więc [illegible] stąd potrzeba założenia na prawym brzegu Wisły, naprzeciw [illegible] P. Wessel wystawił w Janiszowie, na wprost Zawichosta, spichrz drewniany (około r. 1859)

11345. O kilka wiorst od Zawichosta pod wsią Piotrowicami istnieje na Wiśle młynarnia utrudnia [illegible] wiślanych statków.

11346. Były Radca Dyrekcyi głównej Towr: Kredyt: Ziemsk: Kamerjunker Dworu JCMości baron Rustejko, i były Deputat Rady Kijowskiej [illegible] szlacheckiej pomimo, Alexander Przedziecki mianowany został w 1860 r. Członkiem Heroldyi Król: Pol:

158

11347. W piśmiennictwie naszem mamy dokładne opisy (Częstochowy) tego cudownego miejsca w dziełach następnych: Balińskiego Michała: Pielgrzymka do Jasnej Góry w Częstochowie odbyta przez Pątnika XIX wieku i wydana z rękopismu, Warszawa 1846. Przewodnik dla zwiedzających Częstochowę (przez Hipolita Skimborowicza) Warszawa 1847. – ~~Ze wszystkich~~ Tabor przewodnik po Częstochowie, w[illegible] języku rozebrana, po niemiecku i po polsku wyszedł w 1860. w Warszawie znany autor ziemski Józef Łoski. Ze wszystkich najdokładniejszym, według mnie, jest skromne bezimienne dziełko, (napisane przez Księdza Hawelskiego Paulina) p: t: Wiadomości historyczne o starożytnym obrazie Boga Rodzicy na Jasnej Górze w Częstochowie 1847. Wielokrotnie później przedrukowane. Nie wspominamy tu dawniejszych opisów z 17. i 18. wieku

11348. Ostateczne przyjęcie dóbr Mokotów lit: C. Józefa Murowańska, [illegible] kolonii w Mokotowie Numer 1, 2, 3. oznaczonych do Sukcesorów Mikulskich należących, stanowiących obecnie jedną całość, a wystawionych o[illegible] w r 1860. na sprzedaż w drodze [illegible] odbyć się miało [illegible] 60. w dobrach tych znajdują się także znane powszechnie [illegible] cegły i Dąbrowski najpierwsza [illegible] i najwięcej rozniesiona z obecnie znajdujących się pod Warszawą. Licytacja powyższych nieruchomości rozpocznie się [illegible] od sumy Rs 80567. kop 25. jako nadanej przez biegłych wybranych

11349 na rzece Narwi pod Wierzbicą na trakcie Białostockim w Pow: Pułtuskim jest most Łańcuchowy

11350. Dobra Głosków od Warszawy 3 mile niecałe, a od miasteczka Piaseczna wiorst kilkanaście (jeszcze w r 1860) znaczne lasy grabowe i dębowe, już dziś (1880) znacznie wytrzebione

11351. Kosomiady folwark w dobrach Ordynacji Zamojskiej od Zamościa mil 2 Szczebrzeszyna mil 2. Krasnegobrodu wiorst 6. – folwark ten obejmuje przestrzeni w gruntach ornych morg: 170. w łąkach morg: 30. pastwisk nieograniczoną przestrzeń w lesie. Czynsz do Skarbu wraz z podatkami wypuszczony w r 1860 Rs: 800

11352. Majętność Piaski o półtorej wiorsty od m: powiat: Koło, mająca rozległości około 250 morg: z których łąk morg: 25. reszta zaś wszystko grunt orny, gleba żyzna a więc pszenna – niewyczerpanej zasobności, z nowym murowanym domem i ~~[illegible]~~ ogrodem fruktowym i 3ma sadzawkami [illegible] na 4 wiorsty od Koła – było w r 1860 do sprzedania z wolnej ręki za [illegible]

11353. dobra Boczewo [illegible] lit. A B. mil 2½ odległe od m: Płocka, mila 1. od szosse, a od Warszawy mil 12. Mają rozległości na całej powierzchni wraz z lasem włók nowopol. 61. w glebie pszennej i żytniej – były w 1860. do sprzedania z wolnej ręki –

11354. (Sandomierskie) Od Ostrowca rozpoczynają się tak zwane stawy Sandomierskie [illegible]. Lewy brzeg Kamiennej składa się z gruntów lekkich a nawet miejscami piaszczystych; ~~[illegible]~~

11355. ~~w [illegible]~~ Dobra Szymanów i Seroki, do których przyłączone zostały i dobra Duninopol i Skrzelew w Pow: Łowickim. za Najwyższem zezwoleniem wygrane zostały przez loteryję w r 1860.

11356. Krzysztof Zawisza w pamiętnikach swoich wspomina: że raz z Sapiehami idąc w 1702 wojskiem zbrojnym i w pobliżu Łysej góry, natrafił [illegible] we wsi Cisowie, na pewnego szlachcica Paska który wódz[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] się podejmował, Ciekawa do wiadomości o naszym drugim Pasku w Zawiszy odkryta – Miał on już wówczas (1702) jakie 70 lat, ale na fantazyi nic nie stracił –

11357. W Babsku są groby familii Okęckich

11358. Dobra Dembe Wielkie mające rozległości morgów 1015 [125] na trakcie Brzesko Litewskim od Warszawy m. 4. Właściciel onych aktem urzędowym z d: 7/19 Stycznia 1860 r. prosił aby wnet plan [illegible] przez niego ustalonych i do księgi wieczystej [illegible] dobra poruczone [illegible] i wyłączone przez dobrowolną jawną licytację w dniu 6/18 Czerwca 1860 r były wywłaszczone i rozsprzedane! (Lecz podobno sprzedaż ta nie nastąpiła.)

11359. dobra Keblin w okr: Łęczyckim, w glebie piaszczystej z lasem, łąkami, gorzelnią i browarem sprzedane były ostatnio w Czerwcu r 1860 w drodze Sądów pomiędzy sukcessorami.

11360. Drugim przemysłem który się później lecz z równą szybkością rozwinął, jest Cukrownictwo. Wzrastało ono pomyślnie w niesłychanej pomyślności, pod wpływem protekcyjnego cła, co jest inną tylko formą monopolu. Cukrownictwo przyciągnęło ku sobie i pochłonęło znaczne wolne kapitały. Powstały liczne fabryki cukru w rozmaitych stronach kraju, współubiegające się o kapitały potrzebne do ich prowadzenia. wzrosły one naprzód drożyznę buraków, potem drożyznę produkcyi cukru a nakoniec ten rozrost kataklizmu w tej gałęzi przemysłu który go gnieść i niszczy, przy całej jego pozornej pomyślności. (Czytaj o Instytucyach Kredytowych w Kraju. Kurs: Nr. 148 Gazety Warszawy z r 1860.)

11361. W Szymanowicach nad stawem w r 1860 nowy kościół w stylu gotyckim według projektu Stanisława Jarosz[illegible] budowniczego w [illegible] —

11362. W dobrach Urzynów w Konińskim będących własnością JW. Mycielskich nad stawem w r 1860 stanął pałac wiejski (Napoleona)

11363. We wsi Grodziec własności hrabiego Walińskiego w Konińskim miała stanąć w 1860. nowa plebania i szkoła dla parafii ewangelicko-augsburskiej

11364. We wsiach Grabienice, Pusówce [illegible] w Konińskim mają być wystawione w 1860 r. restauracye i gmachy budynków murowanych

11365. Znakomitsze papiernie w kraju są w Jeziornie, Soczewce, Olchowie i w Pilicy.

11366. Spornym powinno się granicą wszystko co ma związek z tym przedsięwzięciem, dać owoc swej pracy, w sposób jaknajprzyjaźniejszy dla ogółu użytkowania.

11367. W dobrach Nowawieś pod Kaliszem [illegible] w r 1860. fabryka apteki i likworowa część dystylarnia urządzona na przerób 50 tysięcy garcy. Obecnie równie. Podobnie fabryki jest kilka, w drodze kolei pod Kaliszem i [illegible] na wszystkie strony [illegible] —

11368. O gospodarstwie rybnem czytaj artykuł o Polsce w swojej Geograficznym Słowniku gdzie powiedziano: że Ryki w Żelechowskim, odają się, że mają gospodarstwo rybne najlepiej rozwinięte w kraju, gdzie sprzedają rocznie blisko za 6000. Rs: produktu; w Żelisławiu pod Kaliszem, gospodarstwo to przynosi około 3000. Rs: Dobra Mułowiejskie w Kaliskim, Krośniewice w Orłowskim, Lask w Szadkowskim, Siemień w Radzyńskim, Mnisakowo w Płockim i t.p. prowadzą również gospodarstwa rybne postępowe, a przypisujący na drogę rozwoju wchodzą. (Wyjęte z Nr: 82 Gazety Codziennej r 1860)

11369. (O Powiecie Konińskim z Num: 82 Gazety Codziennej r 1860

Z małym wyjątkiem gruntów czarnoziemnych gliniastych, tudzież bogatych i glin mocno spoistych, ciągnących się pasem od [illegible] Wilczyna ku Ślesinowi i Słupcy, większa przestrzeń ziemi zajmują szczerki więcej i mniej zapiaszczone, łatwe do uprawy, że spodem marglu pod wierzchem gleby gruntów okolice [illegible] nadziemne. [illegible] chociaż sapiane, [illegible] one jednak w takim [illegible], stanowiąca jak wiadomo podstawę urodzaju wszelkiego, gdy pierwsze gruntom z natury urodzajnym pszenicy brak tak [illegible] inne rośliny pastewne zastąpić mogą. w skutek więc tego stosunku produkcya zboża w Konińskiem i wywóz za granicę do znacznej bardzo doszedł ilości. Sąsiedztwo Wielkiego Pomorza i Prus, oraz współubieganie się z niemi w wysokich cenach ziemi i jej płodów, wyradza zmiany szlachetny postęp do niższych więcej dotąd zapewniających, jak to w produkcyi zboża już w [illegible] sposobu szlachetnym potrzeb się dających, już wreszcie w chowie [illegible] drobnych. — Bliskość Prus [illegible] nie mało się

korzystnie bardzo odkazała na włościan, którzy stawszy się przeważnie [illegible] właścicielami, dostępniejszymi przystęp byłyby [illegible] posłuch. –

11370. Alex: Przedziecki Vice-Prezes Towarzystwa drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, i Kamer-Junker dworu J. C. K. Mości baron Rastawiecki za ofiarowanie wydanego przez nich dzieła pod tytułem „Monuments du moyen âge et de la renaissance dans l'ancienne Pologne" mianowani w marcu 1860. przez Króla Duńskiego kawalerami orderów Dannebroga.

11371. W dniu 17. Lutego 1860 r. umarła Teresa z Ostrowskich Trzcińska, niedawno właścicielka dóbr Osiek w parafii Sieprawo z [illegible] pow. Lipno: był to przykład wzór bogobojnej niewiasty, matki [illegible] dzieci które wszystkie ku pożytkowi społeczeństwa wychowywać na ludzi wykierowała. –

11372. Dobra donacyjne Kościelnica w okr. Wartskim pomiędzy miastami: Łódź, Zgierz, Koło i Turek pod miastem Uniejowem. –

11373. Antoni Tyzenhaus, podskarbi nadworny litewski, zaprowadzając fabryki, szkoły, warsztaty, sprowadził rzemieślników i [illegible] z Holandji, z Francji, i z Niemiec. –

11374. Antoni (Wojewoda?) Ostrowski, założył Tomaszów Mazowiecki, wzniósł fabryki i zasiedlił sprowadzonymi cudzoziemcami, mając nadzieję, że ci wkłodce w dzieciach swych przenarodowią się na korzyść przybranej ojczyzny – Z tego też staraniem wiele obcych rodzin wpleciono, że teraz osobliwie się nietylko w mieście Tomaszowie i Ujeździe, ale i w okolicy żyjąc mieszkają.

11375. Miasto Kalisz przedstawiające najżywotniejsze ognisko ruchu pieniężnego i handlowego okolicy, posiadające Dyrekcję Kredytową Towarzystwa Kredytowego, Trybunał Cywilny z wydziałem hypotecznym dla [illegible] powiatów, kantorów kilka bankowo-handlowych, obrane zostało za główną i prawną stolicę wsparcia Domu handlowo-komisowego Rolników Kaliskich założonego w r. 1860 przez PP. Józefa Jabłkowskiego właściciela dóbr Ciele, Romana Radolińskiego właściciela dóbr Zaborowa i Antoniego Słupeckiego właściciela dóbr Karnowa w P. Kaliskim.

11376. W dniu 1. Kwietnia r. 1860. umarł w dobrach swoich Ostrowy w Pow. Zgierskim Wojciech Chodecki – w długoletni przeżywszy lat 75. W długoletnim życiu s.p. Chodecki zasłużył na powszechny szacunek i poważanie.

11377. Cukrownia w Glinojecku w P. Przasnyskim na dwóch skalach założona, Izabelin zwana, zbudowana w bliskości m: Ciechanowa w dobrach do Izabeli i Józefa Jackowskich należących, głównie powstała z rozprzedaży przez 150 akcji po Rs: 750, uprzednio zaś w dniu 5 Listopada 1859, w której wprowadzona dostarcza cukier rafinowany, dowodząc zdolności rolników płockich.

11378. W roku 1860. hrabia August Potocki [illegible] dóbr Wilanowskich i [illegible] mianowany członkiem Towarzystwa rolniczego, ofiarował folwark swój Służew, jako w pobliżu miasta położony, wraz z inwentarzami dobrowolnie, [illegible] byłby i [illegible] na wprowadzenie wszelkich ulepszeń, bezpłatnie na lat 6. na [illegible] dobrowolnie Towarzystwo rolnicze przyjęło z wdzięcznością tę szlachetną i obywatelską ofiarę, a do prowadzenia tego gospodarstwa wyznaczono delegacyę z siedmiu członków złożoną i osobnego Inspektora, którego własnym kosztem utrzymywać postanowiło.

11379. P. Ludwik Bu[illegible]kowski właściciel wsi Dębowica w Pow: Łukowskim ~~[illegible] w r 1860~~, człowiek jeszcze, bezpośrednio uprawiający swoją rolę, a zatem badający jej potrzeby, człowiek postępowy, znający dokładnie skutki i przyczyny [illegible] i sposobu, utworzył w r 1860. 31. Zamojskiego myśli żniwiarkę, ~~[illegible]~~ która zboże żąć i trawę kosić [illegible] zarówno — może też machinę P. B[illegible]kowski [illegible] na zebraniu Okręgowym Członków Towarz: roln: w okr: Łukowskim dnia 22 Marca 1860 [illegible] swoje postępy, wziął się do dzieła. Nie ma nic prostszego, jak żniwiarka P. B[illegible]kowskiego, w której cały grunt jest [illegible], [illegible] koło z kosami opiera się na ziemi i przez nią obracane, przy pomocy [illegible] [illegible] całość, która swym układem przemawia, że do żniwa i [illegible] grabi może być zdatną, a co do ceny taka jest przystępną, że ją zarówno [illegible] i włościanie nabywać mogą — ale jak wszystkie dotąd żniwiarki były tylko probami dobrych chęci, więc też wstrzymany się od uznania jej dokładności i pożądanego skutku oczekiwań o [illegible] gospodarskiej (obacz Nr: 86 Gazety [illegible] z 1860).

11380. Posadzili Michał hr: Walicki zmarły na dworze Marji Antoniety [illegible] francuskiej pod nazwiskiem Wacława Mickiewicza. Autorytet on w [illegible] dla Walickich [illegible] [illegible], który trwa dotąd, i piękne swe zbiory [illegible] drogich, koni i t: p: zapisał testamentem wraz ze znacznym funduszem Uniwersytetowi Wileńskiemu — Portret jego znajduje się w Wilnie. O Walickim pisał ale nie dość dokładnie w swych pamiętnikach, Tadeusz Bułharyn.

11381. Konstanty Rufsach [illegible] dóbr Grzegorzowice: [illegible] [illegible] [illegible] Opatowskiego [illegible] poświęcenie się dla [illegible] biednych, [illegible] i powszechny szacunek.

11382. Nad jeziorem Urzyna w Augustowskiem [illegible] w r 1860 pierwszy zakład sztucznego zalęgania ryb, na sposób zagraniczny, gdzie [illegible] dla Inspektora, wylęgarnia i [illegible] wodę do tego zakładu potrzebne.

11383. Jezioro Węgierskie odległe jest o 1½ mili od M. Suwałk, [illegible] z mil. 40 (Suwałki oddalone są od Warszawy o mil 38) [illegible] jezioro [illegible] [illegible] się [illegible] które [illegible] do Warszawy i po bardzo [illegible] cenie sprzedają.

11384. Córkę Młynarza [illegible] Jadwigę [illegible] w r 1860 Leopold Dobrski [illegible] syn Wiktoryi z [illegible] i Hipolita Dobrskiego b. Wojskowego b: Wojsk polskich [illegible] [illegible] jest [illegible] [illegible] s. p. Stanisława Jackowicza w domu którego od dzieciństwa się wychowała.

11385. Dobra Dembe Wielkie rozległości morgów 10151. (300 pustych) mające na trakcie [illegible] Brzesko-Litewskim od Warszawy mil 4. połowę miały być w [illegible] 1860 ~~[illegible]~~ sprzedane na włóki i morgi a to na wieczny czynsz z możnością [illegible] każdy chciał na nieograniczoną własność — przez dobrowolną jawną licytację.

11386. Dobra Babice w [illegible] Lubelskiej, przy stacyi Żabianka — rozległości [illegible] 215. włók, w tem lasu włók 38. są 3. folwarki, [illegible] wsi, w tych zabudowania [illegible] dni 200. [illegible] oficyna, torfu i [illegible] niewybranego. 3. młyny wodne, [illegible] [illegible] — dochodu rocznego 3000. Rs: były do sprzedania z wolnej ręki w [illegible] Kwietniu 1860.

11387. Dobra Żyrowa lit: A i B. w okr: Grodzisk o mil 5. odległe od Warszawy, a o wiorst 4 od traktu bitego Krakowskiego sprzedane [illegible] d: 31 Marca / 12 Kwietnia 1860. przez publiczną licytację w drodze działów — Licytacja zaczęła się [illegible] od sumy Rs: 18.909. Kop: 46.

11388. we wsi rządowej Kamion w ekonomji Mszczonów, jest most na rzece Wkrze z którego pobiera się od r. 1860 opłata Mostowa 3 [illegible]

11389. dobra Łękawica 6½ mili od Warszawy z łąkami, lasem i inwentarzem w dobrym stanie były w r. 1860 z wolnej ręki do sprzedania —

11390. w dobrach Kotowice w Białskim okręgu założono w r. 1860 ochronkę dla dzieci wiejskich, która utrzymuje się z niemałym dla ludności okolicznej pożytkiem.

11391. nowo urządzona (w 1860) droga bita przez Sieradz, Niemojów łączy główne miasto fabryczne Kraju, w punkcie granicznym Wieruszów z połączeniem już drogą bitą w Prusach.

11392. Książę Konstanty Alexander Czartoryski, Pan na Klewaniu i Żukowie w r. 1860 zakończył życie w Wiedniu. urodził się on 25. Paździer. 1773 r. i zostawił 4. synów: Konstantego (z pierwszego małżeństwa) Alexandra = Romualda, Konstantego i Jerzego (ten ostatni mieszkał w 1860 w Wiedniu)

11393. W r. 1860 ~~[illegible]~~ istnieją fabryki machin i narzędzi rolniczych w Raciborowicach w Hrubieszowskim. K. Radziewskiego, w Falkowie w Opoczyńskim Jakubowskiego, w Szczepanie Lipskiego, w Sulejowie Goedkego, w Lisowie Cichowskiego w Serocku Kropiwnickiego, w Zwierzyńcu Blatego, w Lublinie Biartha i w Porzecku pod Janowem Litewskim — Grunwosa i spółki —

11394. dobra Lipie, Danków i Zbrojewskie w pow: Wieluńskim przystające do rzeki Liszwarty. Prosny, 4. m: od Częstochowy, 1. mila od granicy pruskiej, składają się z 4. folwarków i mają rozległości oprócz lasu 2455. morgów, między niemi łąk 2:3. [illegible] mor: 327. a folwarków łąkowych mor: 162. Na gruncie były w r. 1860. w biegu 2. gorzelnie i browar. ob Nota 11494.

11395. W Gorowie w Sochaczewskim jest pałac (1860)

11396. Tobiasz i Ludwika z Bedan Karczewscy małżonkowie, właściciele dóbr Stawczan ~~pow~~ (w 1860) powszechnym otoczeni szacunkiem.

11397. w Wilnie zszedł z tego świata w r. 1860 Karol Podczaszyński były professor budownictwa w b: Uniwersytecie Wileńskim. — Dziwny zbieg okoliczności i wypadków zdarzył, iż w tej rodzinie dziad, ojciec i syn, polubili tenże sam jakby spadkowie zawód budowniczy. Jan bowiem Podczaszyński, zmarły na samym początku bieżącego stulecia, trudnił się architekturą w ogromnych dobrach Radziwiłłowskich na Litwie — Pod jego to kierunkiem i według jego pomysłu wzniesiono na Litwie wiele świątyń. Syn jego Karol po [illegible] ukończeniu nauk w Uniwersytecie Wileńskim i po wykształceniu się za granicą objął posadę professora architektury w Wilnie w r. 1824. Jako professor był on zaleko [illegible] szanowany przez od wszystkich swoich uczniów. Bardzo dobrze znał się na malarstwie — Wiele artystów jego uczniami było w Dzienniku Wileńskim. Od r. 1828. wydawał w Wilnie ~~[illegible]~~ „Początki architektury, dla użytku młodzieży akademickiej" do 1856 z tablicami na miedzi ~~a [illegible]~~ i drzeworytami. Ogłaszając ostatnich zeszytów swej pracy, pisał w r. 1855. iż czuje się już bliskim grobu. — W r. 1843 wydrukował pierwszy w Warszawie „Nomenklaturę architektoniczną, czyli Słownik angielskich wyrazów. Syn Bolesław [illegible] w [illegible] wydał [illegible], czyli [illegible] z którego przetłoczone wydanie r. 1855. pod tytułem: Nomenklatura architektoniczna, czyli Słownik ścisłych polskich wyrazów —

11398 Lemański Dzierżawca dóbr Bratoszewice korrespondent? Tamże zyskał rolnicze okr: Brzezińskiego w 1860 r.

11399 ~~Dziś~~ O lasach w Królestwie — Wiadomo iż w kraju naszym najlepsze jak twierdzą, przez złe sprzedawstwo modrzew ginie, a sosna brzozie i osice ustępują. Dziś w południowych okolicach Królestwa łatwiej jeszcze napotkać znaczniejsze obszary modrzewia, jak n: p: w dobrach Złota w Pow Wiślickim gdzie były dziedzic ks: Stanisław Wodzicki w 1799 r. wyjednane pozwolenie, kazał obsadzać modrzewiami, w ten sposób urządzone jest 470. morgów pięknego drzewostanu — Wiadomo nam także iż w dobrach Grabkowice w Miechowskim znajduje się (1860) obszerna, szkółka drzew modrzewiowych w celu obsadzania lasów założona. Jakże radzibyśmy aby ten piękny przykład znajdował licznych naśladowców

11400. Miasto Pułtusk zbudowane zostało w tak niskiem położeniu, na kępie otoczone na około wodą, szczupłe [illegible] Narwią i [illegible] szkody, z czasem przesłany przedstawiać się [illegible] nad Narwią, okoliczne wioski, przyległe lasy i łąki — Ale dawniej wszystkie osady szukały w tym sposób obwarowania. Obecnie mieszkańcy tutejsi zaczynają się przenosić z budowlami swemi ku stronie gór, a nawet w znacznej odległości zbudowano już niektóre i na górze po stronie południowej, to jest w niewielkiej odległości od miasta, bo tylko o jedną wiorstę od cmentarza z kościołem katolickim. Tu na nakońcu Eremo zwane w drugie święto Wielkiej nocy, jak corocznie ~~[illegible]~~ tłum ludu się zbiera — (jam widział) Narew oblewająca na około Pułtusk występując czasem z brzegów i na środek miasta, zalewając część rynku od strony kolegiaty i [illegible] pod samem pałacem, miasta pływano. Dawniej bywało nawet że czółnem od strony frontowej wjeżdżano do kościoła farnego.

11401. Już dziś dobrze zbliżyła [illegible] Ojców i jego piękną okolicę, zwaną Szwajcarską polską do Warszawy, urządzone [illegible] (Z korrespondencyi Gazety Codziennej Nr: 106. z 1860.) Który wyprawiła z Ojcowa, [illegible] [illegible] łączy [illegible] kolei w Dąbrowie Omnibusy na 9. osób urządzone kursują między Dąbrową a Ojcowem, zastosowując się do przejazdów i sposobów podróżnych w Olkuszu. W Ojcowie dla wygody przybywających urządzone zostały w 1860: hotel pod Łokietkiem i austerya [illegible] w Ojcowie, na osób [illegible] — Jest tam zakład hydropatyczny p. Ludwika [illegible] w Villi Sybilli, [illegible] wody mineralne, restauracya, [illegible] z wyborem gazet krajowych i zagranicznych, gry rozmaite, ogród, kręgielnia, strzelnica i [illegible] do wynajęcia, słowem Ojców już w 1860 stał się celem wycieczek i pielgrzymek ~~nie tylko~~ dla chorych ale i dla [illegible] rozrywki (~~[illegible]~~ ~~zimowej~~) Jakoż cała okolica po dolinie jest urocza — Z jednej strony do Grodziska. Pieskowej Skały, z drugiej do Korczmi i Góry Chełmowej, przedstawiają się wszędzie prześliczne widoki.

11402. Michał Szubert b. professor b. Uniwersytetu Warszawskiego, Dyrektor Ogrodu botanicznego umarł d: 5 Marca 1860. przeżywszy lat 73. Pochowany na cmentarzu ewangelickim w Płocku. — Urodził się 19. Listopada 1787. w [illegible] nad Wisłą o milę od Warszawy. Ojciec jego, w dawnych czasach był marszałkiem u ks: Brühla, starosty Warszawskiego, a później dzierżawcą dobra za Wisłą — Pobierał nauki w Liceum Warszawskiem. a gdy w roku 1809 wysłany został przez Dyrekcyą Edukacyjną za granicę dla udoskonalenia się w botanice —
spostrz Szub.

od r. 1813. uczył tamże jako profesor botaniki w Liceum [illegible] a potem w Uniwersytecie Warszawskim do samego końca jego istnienia – Następnie zarządzał ogrodem botanicznym aż do r. 1846. W b. Uniwersytecie słynął między uczniami z pięknego wykładu. Napisał kilka nader ważnych na swój czas rozpraw naukowych w Rocznikach Towarzystwa: Przyjaciół Nauk którego był członkiem i w Sylwanie. Jako obywatel miasta Warszawy znany był z wielu cnót dla grodu naszego. ~~Zostawił liczną rodzinę~~ i usłużył życie w zwinkach na powierzchni ziemi – Zostawił liczną rodzinę – [illegible]

11403 Na pomniku postawionym na grobie ś. p. Jachowicza także pod przywiezionym ubóstwem jest napis: Stanisławowi Jachowiczowi Opiekunowi Sierot

Rodacy:

Jego rodziną był kraj cały
Jego dziećmi wszystkie dzieci Polskie
Jego dobrem było dobro braci biedniejszych;
On się uwieczniał uczynkami drugich.

Urodził się w Dzikowie (w Galicyi) d: 17. Kwietnia 1796.
Umarł w Warszawie d: 24. Grudnia 1857 r.

I. W Chrobrzu – tej ojców rodzinnej siedzibie, na posłuchaniu [illegible] Świdzińskiego: wraz z przyległymi wsiami i własnym składem Margrabi Aleksandra Wielopolskiego umieszczony z [illegible] osobistej jego fortuny

11404. Po uznaniu się w r. 1860 przez Aleksandra Wielopolskiego zapisu ś. p. Konstantego Świdzińskiego i uzyskaniu wyroku z nadaniem nieboszczyka Świd: majętności i zbiory zwrócone na drogę prawnego dziedzictwa, spadły na ab intestato braci ś. p. Konst: który spadek ten ab intestato przyjęli – Tym sposobem przyjmuje legata syn Aleksandra Wielopolskiego zakład, a dom w Chrobrzu (który ojciec wyłożył [illegible]) który słynny bu downiczy Marconi myślą Świdzińskiego natchniony, ozdobił budowlą tyczącą w sobie całość naukowego przybytku ze zmnieniem wszystkiego [illegible] a która przypomina kaplicę Myszkowskich w Krakowie, pozostanie tylko pamiątką długoletniego tu wiernego ducha Świdzińskiego – pozostanie [illegible] pomnikiem sprawy o testament Świdzin: w który szlachetny duch jego pośmiertnie a pełne chwały oddawał uwydatnionemu spełnionemu nikomu [illegible] czasu (Gazety Codziennej Nr: 127. z 1860 r.) Jak [illegible] syn Margrabi Aleksandra Wielopolskiego Zygmunt, ~~[illegible]~~ wśród których (Świd: [illegible]) K. Świd: dziś [illegible] z [illegible] stają, przeszedłszy 4 nowsze lata oddające się ich sprawie – Zygmunt Wielopol: przeznaczając z prawdziwego powołania z [illegible] wojskowej, oddał zapisowi S. [illegible] lat kilka wschodniego życia, w których przeznaczył i troskę wielką już zdrowe nadwerężył ob: Sulgostów: Drążna których ogłoszeniem sprawa odwołaną została

11405. Co do familii Dzierzyńskich łokietki [illegible] – według [illegible] materyałów biograficznych: Karol Dzierzyński dziedzic dóbr Ordowo, gleuvo i Lupowy mianowany był w 1854 r. członkiem komisyi Deputacyi szlacheckiej Gub. Płockiej z [illegible] Lipnowskiego – w r. 1858. Karol i Franciszek Dzierzyńscy h: Rogala [illegible] to ojciec z Synem pozostali w Ordowo: Gleuvo B. w Lipno: ojciec Tadeusz i Karol syn Franciszka h: Rogala imion Dzierzyńskich nie obejmuje spis szlachty Królestwa z r. 1851. wylegitymowanej – w Spisie właścicieli dóbr stowarzyszonych w Tow: Kredyt: figuruje tylko Ludwik Dzierzyński jako dziedzic dóbr Szumsk i Krery w pow: Przasnyskim Zawarohiego opisie Ziemi Dobrzyńskiej w r. 1825. Karol Dzierzyński [illegible] to ten [illegible] lepiej był wziąć posiadał Zaliborowo, Ordowo z nazwiskiem i część na Gleuvie, zaś Lupowy były wówczas w posiadaniu Twarowskich. Umarł w r. 1860 mając lat około 60.

Wiadomości Dzierzyński o ~~tej familii~~ Dzierzyńskich ~~w Mazowszu osiadłych~~, przytaczam kilka szczegółów tego rodu w Mazowszu osiadłych, jako to: Jana Starosty Janowskiego posła na Sejm 1613. deputata na trybunał Skarbowy, i Stanisława Starostę

Ostrołęckiego, Wojciecha, Wiktora, Konstantyna, Kazimierza posłów ziemi Łom-
żyńskiej 1648. – Dalej Jana Chorążego Ciechanowskiego posła na Sejmy 1661–1662
skąd rozpoczyna go czytać już nie Trybunały Radomskie, już do rewizyi Skar-
bu koronnego. – Jeden z nich był Sędzią Zakroczymskim 1640 r. Zygmunt Wojski
~~był~~ w ziemi Wyszogrodzkiej 1674. Wreszcie w późniejszych czasach po Niesieckim
wspomina się w r. 1778. Żona Duninowska miecznika Ciechanowskiego
była też Duninówna Rogalowie ~~w innych czasach~~ na Podgórzu i w Wielkiej Polsce
za czasów Niesieckiego.

11406. Do życiorysu Staszyca prócz wielu najciekawszych wyjęcia materyałów
prócz obrazu Obrazu życia i czynów Stanisława Staszyca umieszczonego
w XXII. tomie Roczników b. Towarzystwa Przyjaciół Nauk, którego autor Julian
Niemcewicz, oprócz wiadomości i faktów z własnoręcznej autobiografii Staszyca,
prócz Pamiętników Kajetana Koźmiana, który znał osobiście Staszyca
(wiele lat z nim razem zasiadał w Komisyi Spraw Wewnętrznych Duchowi)
oraz owo wspomnianej tejże autobiografii, i podaje o nim wiele nowszych
szczegółów; nade wszystko sposobnie jak sam powiada badaniem zakradł się w najdrobniejsze fałdy jego serca, „Obfitym też w szczegóły [illegible]
życiorys napisany przez Ks. Hipolita Skimborowicza w Księdze Świata z r.
1858, ~~przytem~~ wreszcie wyjść miała w r. 1860 oddzielna broszura biografii
Staszyca umieszczona w jednym z pism krajowych przez Ks. Władysława
Zawadzkiego, wielki także materyał do biografii Staszyca przedstawiają
dzieje całego istnienia Towarzystwa Przyjaciół Nauk. – Jeszcze [illegible]
grafie i wzmianki, jak np. w trzecim tomie Cmentarza Powązkowskiego.
Ale obejmujące wiele faktów i materyałów dostarczają nie ~~wiele~~
(Pracujący pod Staszicem przez lat 10 – od 1816 do 1826 ~~[illegible]~~
niewątpliwie tu przytoczy wiele nowych zdarzeń i faktów do wizerunku ostatecznie
tak wszechstronnej i niezwykłej inteligencyi, której czynny należy do dziejów
naszego kraju, tyle lat życia do [illegible]! ~~[illegible]~~ naszego grodu (Warszawy)
a którego wołali zamknąć skromny grób w [illegible] [illegible] kościółka (Przypisek to mój własny o którym uczyni wzmiankę pod
Bielanami.

11407. Ernest Jan August pastor gminy ewangelicko-augsburskiej i superintendent
w Kaliszu – Rodem był z Poznania i służył w dyecezyi Kaliskiej blisko 37 lat.
Zakończył życie w Kaliszu d. 4. ~~Kwietnia~~ Maja 1860 r.

11408. Ksawery Korwin Kochanowski

pochowany na cmentarzu Powązkowskim d. 6. Maja 1860.

11409. O Łodzi. – Na płaszczyźnie piaszczystej rozciąga się ulica długa na milę, za-
budowana domami niemieckich fabrykantów, pełna ulotka płach tkackich.
Urozmaicają miasto dwa rynki, Stary i Nowy: na pierwszym, zabudowanym cy-
dami, ruch nieustanny; na Nowym rynku najczęściej cisza, od chwili do chwi-
li tylko przemyka blada postać fabrykanta.
Na południowym krańcu miasta jest plac, otoczony kilkoma drewnianemi dom-
kami, na którym wznosi się jedyny w Łodzi, stary i ubogi kościółek katolic-
ki, pobudowany z drewna. O restauracyi tego kościółka, myśli obecnie tutejsza lu-
dność katolicka. – ~~Lecz~~ W ogólności miasto Łódź jest bezbarwne, [illegible]

to świat fabryk zaludniony przybyszami, żyjących okolica borów i lasów, zapełniona domkami niemieckich kolonistów, a pośród niej wznosi się długa, nowa Łódź fabryczna. Jest to punkt środkowy ruchu przemysłowego i handlowego tak Łęczyckiego powiatu, jakoteż i postronnych okolic – Olbrzymi wzrost tego miasta godnym jest uwagi, ludzi badawczych – niedawnemi bowiem laty liczyła zaledwie parę tysięcy mieszkańców, dziś (1860) zawiera ich już przeszło 30,000. i w coraz większym wzrasta stosunku. Jak się zapatrywaćby należy na ten rozrost u strony rozumowej, trudno powiedzieć, gdzie zatrzyma się wzrost miasta? Domy mnożą się dziesiątkami; napływ ludności niemieckiej ogromny, i tak w roku przeszłym (1859) około 500 rodzin pruskich przybyło na stałe osiedlenie się. Fabryki Gejera, Schejblera i innych, zatrudniają tysiące niemieckich fabrykantów i robotników. Wyroby takowe rozchodzą się ztąd po całym kraju –
Place puste w M: Łodzi, szybko bywają zabudowywane domami piętrowemi.
Plan przyszłej Łodzi okazuje się ogrom w olbrzymich rozmiarach, i jeśli wyświadczamy faktu, w którym osada ta wystąpi o lepsze z Warszawą.
Co do życia wewnętrznego, Łódź jest niczem więcej, jak odbiciem wyrażnieszych miast niemieckich fabrycznych. Prócz ludowych zabaw na zielone świątki i innych życie tu monotonne, rzemieślnicy i fabrykanci pracują w warsztatach, a nabyty, rzadko nie trudniących się zabawą, brak tu wszelkiej (ob. Korrespondencya z Łęczyckiego. N. 120 gazety Codziennej z 1860.)
11409. Drugim punktem zbiorowym, w którym pulsuje życie Łęczyckiej ziemi jest starożytne miasto Łęczyca, gdzie przebywają władze powiatowe. Liczy ono (1860.) około 6000. mieszkańców. Jak Łódź jest odbiciem wyrażniejszych miast niemieckich i ogniskiem ludności niemieckiej, tak Łęczyca znała lica obcego życia: życie narodowe przedstawia się tu z równą siłą, jak w innych miastach powiatowych. W Łęczycy można widzieć zacnych potomków tych, którzy to niegdyś wsławionymi byli się i jeśli. Dziś, dzięki Bogu, ustały hulaszcze biesiady, jakiś duch porządku przywrócił tu pożądany, śmiertelnym chaos, i powiodła życia naszego z drogi namiętności na drogę pracy cichej, błogosławionej. Dziś jeśli kiedy spotkamy zabawę, na koncert zakładu dobroczynnego teatr Pfejfra koncert przejezdnego artysty, zwabi do Łęczycy licznych obywateli z okolicy to wszystko odbywa się cicho, skromnie. (z Nrw: 120 – gazety Codziennej z 1860 r.
11410. O Powiecie Łęczyckim. Jr Num: 120 Gazety Codziennej z 1860. – Punktem środkowym ruchu przemysłowego i handlowego tak Łęczyckiego powiatu, jakoteż i postronnych okolic jest Łódź zaludniona przybyszami niemieckimi (ob Notę 11408.); o Łęczycy Notę 11409.) Punktem wszelako jest wzrastającym na podniesienie bytu materjalnego okolicznej polskiej ludności; nad moralnością zaś jej działa niekiedy szkodliwie. W okolicy Łodzi, zwłaszcza Orzechowa nasz chłopek nie rzadko przemienia się w kandlarza, wdziewa długą kapotę i kapelusz, a uczy się kawałki języka niemieckiego, uchowajże bardzo mało, z wrodzonej mu i szczerości i uczciwości. Być może mało się poprawia, gdyż powiększony zarobek daje mu sposobność częstszego upijania się i walęsania po miastach i karczmach, nie mówiąc tu licznych

11411. Obecnie (1860,) szlachetny Dr. Dworzaczek, tyle zasłużony krajowi, w wiejskiem zaciszu (czy wtórzący życie w okolicy) zasłużonej pracy.

11412. W dniu 3. Grudnia r 1860 z kościółka parafialnego we Wsi Solcy o 1 milę od Łęczycy [illegible] przeprowadzono zwłoki s. p. Chodeckiego, byłego dziedzica ekonomii Tkaczew, opiekuna zakładów dobroczynnych w mieście Łęczycy, zacnego obywatela godnie służącego współziomkom do późnej starości. Najpiękniej syn hołdem, stosownym temu mężowi, było licznie zgromadzenie, w celu oddania mu ostatniej posługi. Z górą czterysta obywateli odprowadziło zwłoki na miejsce wiecznego spoczynku.

11413. P. Eustachy Marylski z Zgierza wydał świeżo (1860.) jakby dalszy ciąg Emiliana Konarzewskiego wyjątku w tej samej formie i planie: Pomniki i Mogiły Polaków na Cmentarzach zagranicznych. Z wielkim staraniem zebrał P. Marylski. Oprócz tego wydał również P. Marylski bardzo ciekawy opis poselstwa tureckiego w Warszawie Numan-Beja w r 1777. o którym były pominiono. Obie prace P. Marylskiego są pod te czasy ciekawe i cenione, bardzo przydanym znakiem życia.

11414. Na Weronowie pod Radomiem gdzie dom na szkołę rolniczą wystawiony w r 1860. według nader praktycznego systematu w ściany dęte [wystawione] wsysam dla ciepła i utrzymania w suchości murów. –

11415. Szkoła rolnicza we Wsi Hucie w Gub: Augustow: zbok rządowego zakładu piscikultury, w którym przy usunowaniu pod względem chowu ryb, praktycznie będą mogli nabywać doświadczenia, otwartą została w r 1861.

11416. Ludwik hr: Krasinski (ob: Krasne) syn Augusta Krasinskiego zaślubił d: 9 Maja 1860. Eliżę Krasińską, wdowę po s. p. hrabi Zygmuncie Krasinskim. Ob: Opinogóra. – Ślub odbył się w Paryżu – Grono tylko krewnych przytomnych było obrzędowi.

11417. August Cieszkowski słynny autor dzieła: Du Credit et de la Circulation. Paris 1839.

11418. Wieś Kurczyce w obw: Sandomirsk.. o mil 2 od miasta Gubernialnego Warszawa, gdzie w 1860. ruinduła własciela

11419. W dniu 22 Lutego 1860. zeszła w pełni życia w dobrach dziedzicznych Brzydy w P. Płockim Konstancya z Niemirowów Młodzianowska, córka s. p. Antoniego Niemirycza i żyjącej Marcyny z Bohdanowicz. –

11420. Miasto Częstochowa podniesionym swoje dźwigi od otwarcia Kolei żelaznej. Ułatwiona komunikacya sprowadzała tu masy ludu z rozmaitych stron kraju na nabożeństwo, pielgrzymki te rozwinęły i handel różnemi pobożnemi pamiątkami, jak n: p: szkaplerzami, różańcami i t. p. Ogólny zaś handel i przemysł do tąd koncentrujący się w Częstochowie, przeniósł się do Sosnowca t. j. stacyi nowej kolei żelaznej Ząbkowicko-Katowickiej. Nowy rynek w starej Częstochowie zdaniem dość pięknej części miasta, wytworzone z powodu wykończenia kolei gmachów Hotel obok kolei świeżo z dogodnie Angielskiem urządzonem – Fundamenta kosztem pp. z magazynach w r 1860 założone zostały.

Podokopie górzyste Częstochowy zawiera w sobie pokład kamienny wapienia który jak mówią, ma wpływ korzystny na stan powietrza; całe też miasto okolone jest gruntami ogrodowemi i zasiewami.

11421. z jako Sędzia pokoju obw: Przasnyskiego, zyskał sobie powszechny w cały okolicy szacunek. Cały swój majątek oddawszy dzieciom, zostawił tylko dla siebie przytułek; przeniósł się do wsi Gontkowa, gdzie pośrodku licznej rodziny i dotkliwej choroby przedłużenie przykrego dokonał żywota. – W r. 1821. wziąwszy w związki małżeńskie z Józefatą córką Salomei z Błeszyńskich i Wojciecha Kosmały, wstawił z niej syna Edmunda i 2 córki Walerię i Teodorę zamężną Byszewską.

163

Szlachecka rodzina Zagorskich ostatnio wywodzi swój ród z Województwa niegdyś Wołyńskiego. Pradziad zmarłego (~~Antoni Zagor.~~) przybył dopiero do Wsch. Krakowskiego około r. 1680. i jako towarzysz chorągwi pancernej chwalebnie się odznaczył. Syn jego Marcin Zagorski z ojcem zmarłego służył także wojskowo, a następnie posiadał dosyć znaczny majątek w Galicyi Austryackiej pracowałe na polu naukowe.

11422. Józef Kroguleski znany artysta, który kształcił się Starannie przykładem, radą, nauką, zbiorem i utworzył i utrzymywał towarzystwo, czyli chór pijarski w kościele XX. Pijarów w Warszawie który dla chwały Bożej utrzymywał się od lat 20 z górą aż do zgonu w r. 1842. tego zacnego przywódcy.

11423. ob. tam: Jan Nepomucen Jaszkowski syn Pawła h. Jasieńczyk znany w literaturze pisarz, obywatel (1860) Ziemi Rawskiego, miał za żonę córkę Wojewody Feliksa Czarneckiego, poślubioną pierwiastkowo s. p. Feliksowi Kretkowskiemu Kasztelanowi, zmarłą w dobrach swych w Rawskiem prawdopodobnie w M: Maju 1860. Pozostawiła ona z pierwszego małżeństwa jednego syna Włodzimierza Rajmunda ob: księgi 26254 – 22799. i Grabów w Łęczyckiem 9172 –

11424. W kościele farnym w Liwie pod między innemi obrazy: Przemienienie Pańskie, Św. Leonard, Koronacya Matki Boskiej, i Najświętsza Panna Marya Różańcowa pędzla Leona Biedrońskiego (ob: tom: 342.) tegoż malarza są obrazy: w Skibniewie, Wniebowzięcia Najśw: Panny Maryi, w Wrzyśnie, Św: Mikołaja, Wsz: św: w Węgrowie w kościele OO. Reformatów, „Wieczerza Pańska“ także w kościele parafialnym, „Zbawiciel na Krzyżu“, a u mnogich obraz Chrystusa Pana w Ogrojcu, a) w Starej wsi, „Pan Jezus złożony do grobu“, w Miedznej o milę od Węgrowa, „Najświętsze Poczęcie Najśw: Panny Maryi“ – ob Starej b) Leon Biedroński (Kurier codzienny.) osiadły w r. 1857. w Starej wsi około lat (3.2) portrety rodzinne oraz kilkadziesiąt obrazów religijnych wykonał do polskich świątyń poświęconych (ob: tamże) Sanguszków obrazów jednego rodu, który wywodzi się od Króla Jagiełły, wykonał 180. malował też portrety familijne Kossaków w Kiwaczkach i kościele innych. ob. t. 342.

11425. W dniu 20 Maja 1860 przeniósł się do wieczności s. p. Andrzej Radwański emeryt, b. profesor gimnazjum gubernialnego, magister filozofii, członek komitetu examinacyjnego, przez lat 59. nauki ukończył w b: Uniwersytecie Warszawskim, wprzód mianowanym został nauczycielem szkół wojewódzkich w Kielcach, profesorem gabinetu fizycznego przy Uniwer: Warszawskim, profesorem b. Kursów dodatkowych, a ostatecznie także w wspomnianym gimnazyum gubernialnym, gdzie wykładał fizykę, a oraz także w Szkołach niedzielnych przy gimnazjum. Wydał w 1837–1850 treści nauk przyrodniczych i ~~umiejętności fizycznych~~ – Poprzednio zaś w 1829–1830 wydawał: Pamiętnik Technologiczny Piast. Prócz tego liczne pisma umieszczał w rozmaitych dziennikach – Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

11426. Teodor Bierzyński właściciel w 1860 dóbr Szczypiec obrany w 1860 na Radcę do Deputacyi Szpitalnej w Kielcach

11427. Ksiądz Tatara Proboszcz w Sędziejowicach (1860) o którego przytułkach prawach dla ludu wiejskiego donosiły nam pisma publiczne

11428. W Krakopolu Dekanacie Kalwaryjskim ustawione zostały 14 Maja 1860 fundamenta pod wznieść się mający z kamienia kościół parafialny przy licznie zebranym z okolicy duchowieństwie i kilku tysięcy pobożnych parafianach. —

11429. W Udrzy założono w m: Maju 1860 fundament pod nowy kościół drewniany —

11430. W Daszkowcach założono w m: Maju 1860 fundamenta pod nowy kościół murowany z kamienia.

11431. Walentyna z Osińskich Niemojowska małżonka deputata szlachty pow. Wieluńskiego, pani młoda, nadobna, wykształcona i pełna religijnego uczucia gorliwa założycielka i opiekunka domu ochrony dla dzieci ubogich rodziców w m. Wieluniu — wytoczona małżonka Ludwika znanego z prac literackich.

11432. Dobra Zaklików składające się z miasteczka Zaklików, oraz wsiów Zdziechowice, Łążek, Antoniówka, Karkówka i Podstępowice w okr: Kraśnickim wystawione były w 1860 na sprzedaż przez pub: licyt: w drodze egzekucji między współsukcesorami. Dobra te zawierają gruntów mor: nowopol. 17,212 pr: 43. ale że gruntów instytutowych plebańskich, szpitalnych, nauczyciela i burmistrza miejscowego, oraz na kirkut żydowski, użytych jest mor: 812 - pr: 190. Dominikalnych zatem gruntów, wraz z włościańskimi jest ogółem mor: 16429 - pr: 153.

Mappa tych dóbr jest z r. 1855 sporządzona.

11433. Nowy kościół parafii Wolskiej (pod Warszawą) pod wezwaniem SS. Stanisława i ... w r. 1860 wzniesiony, nad tym podobno 10 sierpnia z 60 poświęcony.

11434. Pod zamkiem Janowieckim w Lubelskiem nad Wisłą gdzie potężnymi szczątki sklep, zostały wieżami i ruinami starego zamczyska założony został około r. 1860 znaczna winnica wyborowego gatunku przez Grodzica Styczyńskiego ...

11435. W Kazimierzu dolnym nad Wisłą, obok istniejących już spichrzów, dawniej wzniesionych z opoki wapiennej, buduje się obecnie (1860) nowy spichrz drewniany przez P. Wernerowskiego. Spichrz ten wzniesiony jest w miejscu dogodnem do ładowania zboża ... tu ma większe niż inne, które rzeka zmieniając swój nurt, zabiera ... umieszczony. Kurjer Codzienny Nr: 149 z 1860. Kazimierz Wgo i że kamień ten służy na nowszych brzegach, zawdy zresztą potwierdzający piękne na brzegach Wisły swego malowniczego m: Kazimierza ... przestrzeni nieco przeciwnej i ponad tego miasta, do dziś dnia znajdujące się ... w górach licznie.

11436. W święto 8 Maja pełno patrona Królestwa Polskiego Sw. Stanisława, obchodzi się solennie w Skierniewicach odpust.

11437. W Białej Radziwiłłowskiej pożar w dniu 27. Maja 1860 zniszczył w ciągu kilku godzin, 19 domów z gospodarskimi przy nich zabudowaniami. Skutkiem tego pożaru, utraciło całe mienie najbiedniejszych 138 familij.

11438. s. p. Konstanty Świdziński potężny ... zmarły, co się ... z jego zbiorami, a to najpiękniejszymi — Powiat Aleksander hr: Wielopolski margrabia Myszkowskim (umocowany pełnomocnik ...) akt ... u d: 16/28 Kwietnia r 1860 wraz ze ... testamentowy ... p. Konstantego Świdzińskiego i ... ich ... oddał w ręce rodziny ... spadkobierców Tytusa Świdzińskiego brata ... ... bo tych drogi, był i podobno ... ? Jemu Tytus w ... rodzinnej przypadł biblio-

tej i której p. s. p. Kwaśnicyn Lewiń. do siódemej prodków tej rodziny w Sulgostowie, że niema tak bardzo dawnej wsiach zbiory na trwałej podstawie, lecz czytelnikowi publicznemu użytku być może, — ze trzech życzenia.

11439. Rozpoczęcie nowego młyna parowego w Żyrzu (4 mile od Warszawy od Nurcy) przez ramiejoną w tym celu spółkę intendencyi, rozpoczęto w. m. Maju r. 1860. Młyn ten wystawiony pod kierunkiem technicznym mechanika p. Aleksandra Dąbrowskiego, urządzony podług wszelkich ulepszeń. Szczególnie zwraca uwagę magazyn, w którym oczyszcza się niezdarmy prawie zboże.

11440. O pół mili od Suwałk przy jednej ze śluz kanału Augustowskiego w miejscu Studzieniczna zwaném na wysepce drzewem zarosłej pod skromną starą kapliczką w której znajduje się obraz N. Panny osobliwsze nabożeństwo w okolicznym ludzie wzbudzający. Tamto przed kilkunastu laty włościanin Andruszkiewicz swym kosztem wzniósł skromny drewniany kościołek w szczupłości miejsca. Na uroczyste święta zbiera się tam kilkanaście tysięcy pobożnych.

11441. W Zborowie w Kaliskiem istniało w 1860 rozległe gospodarstwo — Wszystkie dobra były włościan, upraw, woły, porządki, urządzenia dość wyjątkowo że najważniejszą tu sprężyną: Oko pańskie co to konia tuczy, ze aby dojść do tego, nie koniecznie potrzeba owych kreowanych skarbów, ale pracy głowy i serca. Dobra Kamień, Koźminek, Piotrowice (Kaliskie) Rusinki, Bartochów, Grusczyce i kilka jeszcze, idzie po tej praktycznej drodze rozwoju ale niestety! nie wiele więcej.

11442. (W) Kaźmierzu dobrym, w r. 1820 ozdobnych i całych spichrzów było jeszcze do 40 — (w roku 1860) dziś połowa zgniłe bez śladu, a innych jest jeszcze około 8. bez kilku innych, maleńkimi nakładami mogłyby być do stanu używalności doprowadzone. Nawet Kaźmierzu, bogaty rozumny kupiecka rodziny tutejszego niewiele, czego dowodem są piękne kamienice z których dwie w rynku przedajne, rajców magistratu. — Obecnie Kaźmierz pod względem handlowym stoi ile może wysoko — (z Gazety Codziennej Nr. 143 z r 1860)

11443. Właścicielem huty szklanej Czechy w Podlaskiem był w 1860 P. Horodyńska.

11444. Karnkowo wieś w połowie drogi między Lipnem a Skępem leżąca. Jest to rodzinne miejsce Karnkowskich: Jana biskupa Kujawskiego i Stanisława, co ozdobą kościoła i rzeczypospolitej przez lat 22. (1583 — 1603) na prymasowskiej siedział Stolicy. Majątek ta dotąd zostająca w posiadaniu familii ziemy ma piękny murowany kościół. Skromny ten dom Boży w r. 1859 wyrestaurowany wspaniałomyślnie przez Kollatorów we wszystkie rekwizyta kościelne zaopatrzony, że w domu Karnkowskich gorący dotąd cnoty nad przodków.

11445. Jak dziś (1860) ~~tłumnie podróżni~~ wycieczki liczne pospieszają do Ojcowskiej doliny, w której Ojców ze wszelkiemi wygodami otwarty jest dla najpięk[niejszych] turystów napawać się pięknemi widokami, pamiątkami, powietrzem, naturą i ciszą. ~~tych uroczych miejsc~~ tej prawdziwej okolicy tyle razy opisywanej, rysowanej, śpiewanej, sławionej. W opisie Ojcowa przypomina nas dawno był wydany w r. 1860 Przewodnik po Ojcowskiej dolinie, zbiór wiadomości i opisów obfity. Książeczka ta zawiera wszystko prawie co o Ojcowie Naruszewicz, Staszic, Kurpiński, Niemcewicz, Grabowski, Wrzyk, Waga, Bartoszewicz, Berdecki, Jastrzębowski, Doktor

Dietl, L. Zeischner, p. Tańska, Gołębiowski, Wiślicki i t. p. powiedzieli. —
Najpiękniejszy i najpewniejszy widok przedstawia się z wierzchołka Chełmowej góry, a który zmierzyli Wierzbicki i wielu P. Marge w Krakowie w oddale [illegible] — Z Warszawy jednym dniem [illegible] [illegible] się do Ojcowa —

11446 Koszyki miejscowości w obrębie miasta Warszawy

11447. Po zielonych Świątkach odbywa się w tym miasteczku (Lipsko) [illegible] jarmark na którym zgromadzenie włościan bywa zwykle znaczne i postęp na [illegible] ty wiejskiego [illegible] życia. Punkt ten jednak mało ma znaczenia dla [illegible] i handlu na tutejszych pomorskich nie [illegible] bywa [illegible] [illegible] innych właścicieli rolnych —

11448. W Bałtowie czyli Bałutowie w górzystem położeniu nad rzeką Kamienną, korzystając ze spławu i [illegible] pokładów wyborowego kamienia, rozwinięto (w 1860) wypalanie wapna na skalę rozległą. Produkt z tej miejscowości pochodzący, odznacza się brakiem wszelkich obcych przymieszek.

11449. Do [illegible] zakładów hutniczych, między Ostrowcem a Wąchockiem położonych, a prowadzonych na węglu drzewnym, potrzebna potrzebne głosi to o tutejszym materyale. W okolicznych prężto lasach tak rządowych, jako i prywatnych [illegible] [illegible] [illegible] — Przemysł ten, jakkolwiek konieczny, wymaga wielkiego wraz większej umiejętności lasów w [illegible], które w szczególności oględnego z lasów Sandomierskiego, podniósł ny mają wartość. —

11450

11451 Leonowi hr. Lubieńskiemu ob[y]w[atel] bez: 273 88. kolorie Skrzyńsko i Morkowo zawdzięcza biblioteka Warszawska to najpoważniejsze, jedyne, naukowe pismo [illegible] myśl, [illegible] [illegible] życia i utrzymanie go, mimo tylu trudności z którymi [illegible] [illegible] [illegible] było potrzeba — On też na [illegible] Warszawskich [illegible].

11452. Feliks Niemojewski dzierżawca folwarku Lipniki w obrębie Tykocina, otrzymał w 1860 r. od Towarzystwa rolniczego w Król. Pol. medal wielki przyznany dla dzierżawcy który godząc własny interes, z interesem dziedzica, przyczynił się najskuteczniej do polepszenia materyalnego i moralnego bytu [illegible], w dzierżawionym przez siebie majątku. I.

11453. Wieś Ruda sąsiadująca z miastem Wieluniem, na dwa wieki pierwej miastem jej było, posiadając dziś murowany kościołek, na miejscu, gdzie według miejscowych podań, Św. Wojciech pierwsze nabożeństwa odprawiał w [illegible] [illegible] podróży swojej po Polsce, i gdzie kollegiata Księży Kanoników istniała, [illegible] ją przeniesiono do miasta Wielunia.

11454. We wsi Daszkowie pod Krzepicami, niegdyś własności Stanisława Warszyckiego Kasztelana, żyjącego za dawnych pierwszych Wazów, powiadają ogromnych włości które według podań 99 wsi wraz z miasteczkami liczyły, dość, że właściciel ich zabrawszy się do samego myśl, dojechał Krakowa. — Znany też pan znany ze swych dziwactw i dumy o których między ludem [illegible] liczne krążą podania i anegdoty. — Między wielu innemi mówią Daszkowa i okolica [illegible]: Panu Warszyckiemu chodziło o to, aby miał jedną wielką zagrodę, a od [illegible] do obszernego państwa swego; lecz właściciel się był otoczony na około dobrami kasztelańskiemi, a nie w sposób nie chciał się pozbyć przewiny z przodków zamożnych sąsiedztwa. Cóż tedy robi Kasztelan: Oto zaprasza go na ucztę do siebie i podczas, kiedy w najlepsze bankietowali z sobą, rozkazał ludziom swoim w nocy rozebrać [illegible] i przewieść ją na swoje grunta. Ktory postanowiony będzie [illegible] [illegible] pańsk[...]

w oka mgnieniu, tak że gdy nazajutrz Matus do wsi swojej powrócił, nie mógł jej znaleźć, zmysły z tego mu aż pomieszały. Lecz uśmierzony się nieco udał się zaraz z żalem do kasztelana; ten jakkolwiek raptus, miał dobre serce, sprawił więc poszkodowanemu hojnie nową wioskę, którą nabytkiem darować kazał jego ród. Do dziś dnia lud okoliczny wskazuje miejsce, gdzie wybebrana była wioska, a mianowicie gdzie dzisiaj osada Zbrojowskie istnieje, którą to nazwę podobno i owa wioska miała (Józef Grajnert w opisie powiatu Olkuskiego (ob: Nr: 182–183–184 – Gazety Codziennej z 1860 r.)

165

Teraz stercza (w Dankowie) ruiny zamku i przekonać można samego pana, obwarowane silnym jeszcze murem z kamienia murowanego wznoszonym, i który od strony południowo-wschodniej, opasuje rzeka Liswarta, ... dającą dalej do Warty. Powiadają, że woda otaczająca się pod murami w stronę ..., mogła być w razie potrzeby spuszczoną; raz nawet pomogło to do załogi ... Szwedów, którzy napróżno oblegali zamek. Pod fundamentem zamkowym znajdują się obszerne sklepione lochy. Kościół murowany tuż pod bokiem dawnego zamku stojący, dziś (1860) znajdujący się w dobrym stanie, był dawniej obronnym, dotąd go zamyka mur, wieża strzelnicza opasuje. – W kościele jest nagrobek z białego marmuru w płaskorzeźbie wystawiony przedstawiający kasztelana ubranego w futro i ... ze złożonemi rękami pod krzyżem; na płycie marmurowej napis świadczy wymownie o zasługach wielkiego pana, o jego dostojeństwach i ... zaś Zygmunta III.

Według pamiętnika Sandomierskiego z r 1830 wieś Danków (wyłomie ... w Radomskiem) bierze prawdopodobnie nazwę od ... Dankowa, w których posiadaniu było.

11455. Zamek w Bolesławcu wspominanym w kronice Wgo ... dziś (1860) przedstawia trwałą jeszcze na długie lata ruinę.

11456. W Staro Krzepicach ... wśród trzęsawisk ruiny, w których ... podania ludowego wielkie się dają skarby, a obok których Szwedzi, uciekając z Pol... 12 zatopili armat.

11458. Brzeźnica miasteczko niedaleko od Pajęczna przy trakcie Radomsko-Wieluńskim jadąc od kolei żelaznej, sąsiadujące z wsią Biała, własnością niegdyś kronikarzy Bielskich i miejscem ich urodzenia będącej; do dziś dnia istnieje ich dworek na spichlerz przerobiony. Brzeźnica ... nosząca Długosza, dziś jest nędzną mieściną, posiadającą ... najwarto... jej podupadła; i dom burmistrza i handlarz wina bogatego (1860)

11459. Jadąc dalej traktem Radomsko-Wieluńskim napotkasz Pajęczno

11460. do pamiętnych miejsc w historji należy jeszcze w Wieluńskiem wąwóz Krzywoszczka i Królewska Grobla; pierwsza rozciąga się nad wąwozem, który widocznie był niegdyś korytem jakiejś krętej, czyli Krzywej rzeki, posiada lesistość, który królowa Bona w ucieczce ... podróży swojej ufundować miała, a jadąc przez granicę Szląska ze skarbami ... kazała usypać dla siebie groblę na rzece Prośnie, którą Królewską nazwano i tak po dziś dzień osady tam powstały zwią się.

11461. O wsi Mokrsku, milę od Wielunia, odległej mówią podanie, iż tam istniała pierwsza drukarnia (zapewne w okolicy) drukarnia ta była niewątpliwie arjańska gdyż kościół mokrski parafialny, był między arjańskim zborem. – Sięgając z tego punktu wyrobem, widać przeniesione ją dali wedyie śląskiego miasta Byczyny, podbitego orężem Wielkiego Zamojskiego nad Maxymilianem –

11462. Kopalnie rudy żelaznej istnieją (w P: Wieluńskim) w ~~1860~~ 1859. w Pańkach, Przystajni Kowalach Strojcu i Blachowni; także wyrabiają na obszerną skalę w Kuźnicy Grabowskiej, Pańkach Przystajni i Lipiu.

11463 Fabryki papieru w Wieluńskim znajdowały się w 1860 we wsiach i osadach nad rzekami Prosną i Wartą leżących, a mianowicie w Kruszynie 3 w Chobaniu, Starokoł: Łojkach i Blachowni po jednej.

11464. Fabryki a raczej warsztaty bawełniane znajdowały się w 1860 w Wieluńskim w Częstochowie 30 w Praszce 8, Wieluniu 3. Działoszynie 1. Praszce 1. Mierzynowie 1. Kruszynie 4. Krzepicach 4. Mstowie 4. Bolesławcu 4 w Osadzie Bendziny 7. Czarnej Wodzie 40. Kłobucku 72 i Kamieńczyku polskim 225.

11465. Garbarnie znajdowały się w Wieluńskim w 1860 w Częstochowie 7 Praszce 4. Bolesławcu 3. Wieluniu 2.

11466 Huta szklanna na całe Wieluńskie istniała w 1860 tylko jedna w Kuźnicy Grabowskiej, wyroby jej się i w Warszawie przedają.

11467. Ta wieś Osjakowie należąca do państwa Skomlin w P: wieluńskim, istniała w 1860 fabryka octu i dystylarnia wódek Ziadkowskiego.

11468. We wsi Goli w gminie Wojcin w P: Wieluńskim był w 1860 młyn parowy.

11469. Do najprzedniejszych zakładów należy fabryka tytoniu i tabak w Działoszynie; zatrudnia wiele rąk przygotowaniem tytoniu, jako i uprawą gruntów po obszernych plantacyach w okolicy Działoszyna.

11470 Z wielu wsi dużych i porządnie zabudowanych, w P: Wieluńskim odznaczają się szczególnie dobra: Parzymiechy, Skomlin, Starzenice, Dzietrzkowice i Łubnice dalej Mazłowice, Czarnożyły, Wierzchlas, Walichnowy, Radniki, Borowno. Każda z tych wsi blisko po 100. dymów liczy; są nawet gminy jak n: p: Załęcze Wielkie i t. p. które do 3000 głów z górą mieszczą, a niektóre jak Praszka mają 6000. prawie. [Nr 11470 b] Obszerna włość Skomlin, własność Pana Bąkowskiego zaleca się wybornemi gruntami, wzorowem gospodarstwem, tak rolnem jako i leśnem i rybnem, ku czemu dopomaga wiele staranne utrzymywanych stawów 11470 b. o tej wsi Skomlin patrz Noty 11470.

11471. Dobra Parzymiechy, własność P. Walewskiego, od dawna słyną w Wieluńskiem za wzór uprawy gruntów, które rok rocznie przysypywane kompostem zaprawionym z wapnem, wydają (1860) zbiór na podziw okolicy; to i samo prawie co do wzorowego gospodarstwa powiedzieć można o dworach w Mazłowicach p. Wręskiego i Czarnożyłach Hr: Brzostowskiego.

11472. Hodowle owiec odznaczają się ówcześnie: w Parzymiechach, Walichnowej, Mazłowicach, Radnikach i Borownie, tak pod względem ilości jak i dobroci gatunku, (wszystko to z Gazety Codziennej Nr: 187. z r. 1860.

11473. Wieś Wierzchlas słynie na okolice (w Wieluńskim) zbiorem cebuli za której ćwierć do 16. rubli tutaj płacą.

11474 W Wieluńskim, rodzą się obficie rzepaki i lny ~~szczególnie~~ mianowicie też na polach dóbr Bębnowa, Trenkielowa i osady fabrycznej Osjakowa, gdzie lny rodzą

się o włóknach szczególnej białości i nieznanej gdzieindziej bujności –

11475. W Warce podawają się sumy niekiedy ważące po 150. funtów –

11476. W Prośnie najpiękniejsze ryby, prócz szczupaków, płoci, okoni i karasi wszystkich bieżącym wodom dawnej się miętusy dochodzące dwudziestocalowej długości.

11477. Około Krzepic w Wieluńskiem wyrabiają z pstrokatej wełny krajki i burki na spódnice wełniane z zafarbowanej przez nie wełny –

11478 we wsi Mykanowie pod Częstochową robią (1860) płótna lniane zwane barchanem cienkie, z których koszule w rozmaitych wzorach wyrobione, szczególniej w kołnierzach pięknie wyglądają –

11479. Działoszyce i Żarnowiec owe okolice w Wieluńskiem słynące w okolicy z urody kobiet i z pięknego ich ubioru – składającego się w lecie z ciemnej kiecki, gorsetu podobnego w rozmaitych wzorach kwiatach, bez rękawów, jednie z naramiennikami, na głowie chustka czerwona lub biała w tyle na prosty węzeł związany.

11480. W Wilanowie Pan Marconi b. profesor szkoły sztuk pięknych w Warszawie, który w historyi naszego budownictwa znakomite zyskał sobie miejsce, przebudował (1860) kościół murowany przez dobudowanie dwóch bocznych kaplic – Tym sposobem świątynia ta zyskała formę łacińskiego krzyża i ze wszystkich stron uważana pięknie i malowniczo się wydaje

11481. (O winnicach) Upowszechnione jest u nas mniemanie o możliwości uprawy u nas wina na większą skalę, mówimy atoli śmiało utrzymujemy że kraj nasz nie jest sposobny do uprawy wina, bo winorośl ten potrzebuje większego ciepła do wyrabiania kiści i dojrzewania, a u nas nigdy wielkiej szczęsności gruntu swojej moc stąd nie przeszkadza uprawie jego na wielką skalę. Widujemy to z winorośli dla zabawki ogrodniczej hodowanej z wielką pieczołowitością, które wydają tylko troszkę i to bardzo słabego wina. – Uprawiano w prawdzie dawniej winogrady w Sandomierzu oraz w niektórych miejscach zbliżonych ku wschodowi, o tem świadczą ostatecznie w Sandomierskim, nawet R: z Urzędowa znakomitszy Rektor w 16 tym wieku i inne. Polacy piwo i miód piją, nie smaczne wino, bo nadto kiedy dla różnych krajów dojrzewa: albowiem jeśliby kiedy mogłoby być, tedy to w Sandomierzu gdzie osobliwie miejsce jest i ziemia, wnątrz nadto dojrzewa, a jeśli dojrzewa jednak lepsze niż Morawskie bywa.

11482. Antoni Wyszkowski niegdy Senator Dyrektor głównej Komisyi Sprawiedliwości ożeniony był z Maryą z Węgrzynów córką kasztelana, wnuczką Węgrzyna niegdy Prezydent M: Warszawy – a siostrą Jakubowej Ołęskiej (niegdy Rossbergowej z St. Kiewskiego) z Babska

11483. Na folwarku Wernnów pod Radomiem położony został d: 12. Lipca 1860 kamień węgielny na budowę domu dla szkoły rolniczej

11484. Choć puszcza Stawska, obok Wielunia, dzikie drzewa nie tylko zmniejszone i rzeki Warty dość już wytrzebiona, traktem z Wieluniem, lecz posiadają z tym mieniem Kraut Wieluński też rozległemi borami jakie posiadają dobra: Działoszyn, Ostrówek, Parzymiechy, Bolków z Dymkami i Kocilnica Grabowska, wszystkie w swych gąszczach dość znaczną zwierzyny jako to: dzików, jeleni, sarn i borsuków. Dawniej nawet bobry tu w okolicach: bobry ocean stanowisko i nazwa wsi Bobrowniki

o 2. mile od Wielunia odkryty – ~~W lasach należących do~~ W 2 Wrześniowym
11485. (O Wieluńskim) w lasach należących do Wierzchlasu Wa Wieluń ob. N
Rudy i Kamionczańskiego Zduna, najpiękniejsze jeszcze w ... 184 gazety Codziennej
i ... już u nas modrzewie – a w borach Dymkowskich ... z 1860 i ... artykuł
rosną obficie brzosty, lipy, jawory, klony i ...
Lasy Działoszyńskie od dawna tak się zakorzeniły, ... że wiele starodrzewia
już ulegnie już wyciętemu (1860)
11486. w dobrach Chynowska Wola 5. mil od Warszawy na ... Czarnych ...
11487. Karwów wioseczka 1/2 półmilki od Opatowa, na drodze ku Sandomierzowi,
między jarami dwóch ... przyparta do lasu. Prócz pięknego położenia, w okolicy
bogatej wdziękami przyrody, ... się ona ... obecnie ... nazwa ...
jednak, przywodzi na pamięć postać poważnego kapłana i pierwszego naszego ...
kana, błogosławionego Wincentego Kadłubka, który w Karwowie ... raz pierwszy
światło dzienne ujrzał i tu swoją młodość przepędził. Znakomity ten mąż, wstąpiwszy
... po ... ... godności duchownych, do zakonu Cystersów w Opa-
ctwie Jędrzejowskiem, Takowemu Karwów swój rodzinny wioskę darował –
Niebadana ręka czasu starła wszelkie ślady dawnej siedziby. Dziś pokazują tylko
niewielki ... zimnej wody (którego stoki tają się a płynące tu ... (1860) ... Łu-
kawa albo Opatowka, zwany Źródłem Kadłubka) nad nim bowiem ... ...
niejednokrotnie ... ~~...~~ kapłan i surowy kronikarz
o przeszłych losach swej ojczyzny. (Z Nr. 175. Gazety Codziennej z 1860 r.)
Woda tego źródełka napojona kwasem węglowym i mająca w rozpuszczeniu
wapień, wydobywając się na powierzchnię, osadza ten ostatni, tworząc tak nazwany
tuf wapienny, podobny do Karlsbadzkiego: zjawisko to jest może jedynem
w granicach Kraju naszego, i dla tego zwraca uwagę naturalistów ...
11488. w r. 1860. Biblioteka polska wydała mało znane ... Nr. 175. Gazety Codz. 1860 r.
Samuela z Skrzypny Twardowskiego ... powieść historyczne
11489. Adam Gorczyński znany pod pseudonimem Adama, powieściopisarz w r. 1835–1845
jeden z ... na Galicyi i Krakowskie, wydał pracowicie wiele pism
zbiorowych i ... Historii i dramaturgii – (1860 r.) ... Westy
11490. Między Sandomierzem a Zawichostem ... ... handlowemi ...
poprowadzona a ... ... (1860–1861) ... będzie 1. ... (1860)
Na linii tej od wsi Winiary do Stupy istnieje już podobna droga, obecnie
... ... przy Sandomierzu, gdzie ... pracuje nad ...
... przez którą droga będzie przechodzić. Droga w Sandomierskiem przy ...
... falowaty ... ziemi, z tego wydaje się ... i ... ...
równej pracy.
11491. W Czyżowie majątku ... P. Przedowskiego wybudowana położony, ... o ...
od Zawichosta wybudowano kościół w 1860 r. Kaplica stojąca ... na groby
familii właścicieli: Czyżów ... pałac pięknej struktury ... ogrodem
którego urządzenie ... go w rzędzie pierwszych sadów w Kraju.
11492. W Suchej pod Radomiem odbyła się w miesiącu Lipcu 1860 r. konse-
kracja nowo wystawionej Świątyni. Obrzędu dopełnił JW X. Biskup Sandomierski
11493. ~~...~~ w Wierzbnie pod Warszawą, w zakładzie Leczenia
zimną wodą p. Madeckiego, używało w r. 1860 kuracyi osób 30.

11494. Bug (rzeka) sławniejszy w dziejach strategii, niż handlu i żeglugi, którego wiślę do Brzemienia [wymienionej] gdzie się wbród przeprawił Gustaw Adolf, jest dość miałkie; średnia szerokość pomiędzy od Włodawy do ujścia, równa się 60 sążniom a długość przebiegu nazwanego 70 mil. 167

W granicach (Królestwa) Bug jest żeglownym, chociaż żegluga dość jest utrudniona z powodu przeszkód [od Lubelsky] od samej natury, do usunięcia których wezwano w ostatnich czasach (w Rosyi) pomocy kupców na Bugu handlujących. W r. 1858. przeszło po Bugu 205. statków i 4400 krypów naładowanych zbożem i innymi produktami, na cenę 321,655 Rs: ludzi zajętych przy spławianiu było 3502. osób (Z korrespondencyi znad Bugu ob: Nr: 177. Gazety Codziennej

11495. Felix Orłowski właściciel dóbr Zawady w pow. Łukowskim [okr. Garwolin] w 1860 ~~Nazwaniał~~ światły i postępowy agronom. – Zawady swoje grunt tak do kamieni, rosły tak dalece że cała ich powierzchnia zasiana jest kamieniami ~~[illegible]~~ w pośród których niektóre się głęboko w ziemię wrosłe wielkie głazy – wyrzucał właściciel tegoroczny (1860) przy ostatnim staraniu wiele z nich a pola pozbył. –

11496. W majątku dziedzicznym Szumsko w Sandomierskim zmarła d: 2 Lipca 1860 r. Bronisława z Biernackich Jelska wdowa po s. p. Leonie Jelskim przeżywszy lat 60. a tak dobroczynna, jednakże dużo sierot po sobie pozostawiła osierocone bowiem okolicę całą, ukochawszy w niej wszystkich jak swoje własne rodzinę i wyprostowawszy w niej na własnych rękach kilka niemal pokoleń. Ona to z swoich dobrych dostatków niejednych i okolicznych mieszkańców ratunek im przyniosła. s. p. mąż jej dał pierwszy popęd do wszelkich w Szumsku ulepszeń i do dźwignięcia z gruntu rozpoczętych murowanych budowli jakiemi się obecnie Szumsko odznacza. Ona też przez kilka ostatnich lat zarządzając majątkiem po śmierci męża swego prostowanym wszystkie rozpoczęte ulepszenia w przerzucając agronom przezornie oparte ~~[illegible]~~ w gospodarstwie Szumska do pożądanego rozwinięcia starała się przyprowadzić. Ona to postawiła na grobowcu męża swego kaplicę a w napisie na kamiennym położonym zawdzięczaniu rzymowi uwieczniła swoje imię tylko [illegible] nam dla wdzięcznych o sobie samej pozostawiła. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

11497. ~~W [illegible] [illegible]~~ [illegible] w dniu 13. Lipca 1860. zmarł w dobrach swoich Baran w Lubelskim, s. p. Alexy Dmochowski, jeden z najzacniejszych szanownych powszechnie obywateli – pochowany w Wojciechowie. Czasu

11498. W Gniazdowicach własności p: Edwar: Zagórskiego pod Proszowicami, w r. 1860 będą rozpoczęte z wielu względów znany uczony p: Alfons Grotowski, prowadzić poszukiwania soli kamiennej. Już się drugi szyb wybudował, nic wiemy jednak dotąd o szczegółowym wypadku tych poszukiwań. –

11499 Na lewej stronie Wisły wznoszą się wspaniałe ruiny Janowieckiego zamku, wiele ozdobnej budowy sprowadzały formy wyjść: ~~wspaniałe te [illegible] [illegible] [illegible]~~ szczątki do zamku dostawało się przez most zwodzony na głęboki fosie, których ślady nie zatarła jeszcze ręka czasu. Obszerny dziedziniec okalały pawilony, przyozdobione architekturą [illegible] Jagiellońskiego Uniwersytetu w Krakowie. W ścianach murów [illegible] jest 7 kat. 98. [illegible] których architektura musiało być urządzone jak o tem świadczą te i owdzie rachowane al fresco, wiele nie stoją podeszłe. Zamek Janowiecki wystawiony został około r. 1537. przez Piotra Firleja, kasztelana Wiślickiego, po wygaśnięciu tej rodziny dziedziczyła go Tarłowie, których grobowce znajdują się w [illegible] kościółku parafialnym [illegible] stojącym u stóp góry położonego. Później dziedziczyli go Lubomirscy a [illegible]

a nakoniec Piaskowscy. w r. 1606. bawił tu przez czas niejaki Zygmunt III po bitwie guzowskiej. Zamek w r. 1656. przez Szwedów spalony, później odnowiony, a następnie już częściowo ruinie uległ. — Wspaniałe mury tego te nawet ~~[illegible]~~ niewielkim nawet kapitałem, mogłyby być podźwignięte, jeśliby nie do pierwotnej świetności, to przynajmniej do stanu, któryby zabezpieczał od zagłady, ten wspaniały pomnik ubiegłej przeszłości. — Wyjęto z Nr. 181. Gazety Codziennej z 1860 r.

11500. We wsi Ząbki za Pragą odkrytą została glinka belgijska, świeżo przyswojona krajowi (w r. 1860) jest ona koloru ciemno-ciemnego, ~~(w r. 1860 [illegible])~~ bardzo twarda, niewłókowata, dźwięk ma metaliczny.

11501. W dniu 8. Lipca r. 1860. w Grodźcu ~~[illegible]~~ w Kaliskiem zakończył życie ś. p. Jan Nepomucen Władysław, hr. Bieliński, b. Senator Kasztelan, syn Wojewody.

11502. O królu Bruhl, iż tak się Narzeczę de Ligne w pamiętnikach swych wyraził. Wiedział przepych tego satrapy, który o sto krokach jadąc konno, otaczał się z tu wojewodami, starostami, kasztelanami, wielkiemi wodzy i zmoźnemi książętami, z powinowatych z domem Jasłem.

11503. Stefan Czarniecki mając zakończyć zastęp i wielkich ~~[illegible]~~ przyjaciół, dostał się buławy (hetmańskiej), ale w chwili śmierci, kiedy się dowiedział już nie żyje.

11504. Gosiewski hetman zapieczętowan jaki go spotkał, śmierci gwałtownej i bez sądu. Współcześni już surowo osądzili to porwanie się człowieka zastępu wielkiego jakoby dla przykładu, w istocie z rozzamężnienia tych[?] i szatni. (z Gazety Codziennej N. 147. z r. 1860.)

11505. Dnia 17. Czerwca 1860. w Suchedniowie, stolicy wschodniego okręgu, górniczo-rządowego odbyła się konsekracja kościoła parafialnego na którą to uroczystość zjechał ks. biskup dyecezyi Sandomierskiej a przytem sposobności lud okoliczny przystępował do Sakramentu Bierzmowania. —

11506. W Węchocku założoną została w r. 1860. i na większej skale rozwijana jest fabryka wozów gospodarskich i bryczek, przez P. Franciszka Widelińskiego. Zatrudnia ona od 8 do 16. robotników. Wyroby jej rozchodzą się nietylko po okolicy, ale bywają także transportowane do Warszawy i innych miast Królestwa. Dostatek drzewa i żelaza w tej okolicy, pozwala fabryce kłaść ceny przystępne. — ~~[illegible]~~

11507. W Bzechowicach pod Kielcami istnieje fabryka wozów gospodarskich i bryczek. Wyroby jej rozchodzą się nietylko po okolicy, ale bywają także rozesłane do Warszawy i innych miast Królestwa. Dostatek drzewa i żelaza w tej okolicy, pozwala fabryce kłaść ceny przystępne.

11508. W pięknym kościółku farnym, starożytnej siedziby biskupów krakowskich, w Bodzentynie, po prawej stronie wielkiego ołtarza, znajduje się nagrobek z czerwonego marmuru szlacheckiego, biskupa Franciszka Krasińskiego, zmarłego w r. 1577. męża głośnego w naszej historyi w czasie połączenia się Litwy z Koroną polską za Zygmunta Augusta. Był on naprzód podkanclerzym koronnym, a następnie biskupem krakowskim stanu, wedle jak opiewał w części zatarty napis. — Przy odbytej renowacyi kościoła, przy otwieraniu grobu tego, w pozostałych szczątkach znaleziono kielich a patenę ze srebra, starannej roboty. Kielich ten wyjęty z grobu nabyła familia hrabiów Krasińskich obdarzywszy kościół farny kielichem srebrnym nowszej roboty, w zamian wyżej wspomnianej pamiątki. Drugi ołtarz drzewiany N. Maryi fundowany w r. 1515 przez biskupa J. Konarskiego w zakrystyi Bodzentyńskiego kościoła znajdujący się, jest to dzieło znakomitego artysty z końca 15 wieku, odkryty w r. 1858. przez ~~[illegible]~~ archeologa Łepkowskiego, zaliczyć się on wzorach sztuki średniowiecznej. LP. Przeglądu: Restauracya. —

11509. Dziś Berlin połączony jest z Petersburgiem koleją żelazną z Królewca do Eitkun na granicy Król: Prus: pod Wierzbołowem, skąd do Kowna przez Litwę polską, do Wilna, gdzie wchodzi na linię Petersbursko-Warszawską. — Obywatele polscy podróżujący z gub: augustowskiej korzystają ze tej kolei, przejeżdżając podróż z Eitkun do Królewca

lub z Eitkun do Kowna i dalej do Cesarstwa, — ale kolej ta z Wierzbołowa do Kowna wcale nie należy do systematu kolei Królestwa Polskiego.

11510. W dniu 17. Maja 1860 zeszła z tego świata s. p. Klementyna Jaśkowska, żona właściciela dóbr Chociwia, Jana Nepomucena Jaśkowskiego, córka niegdyś wojewody Czarneckiego, poprzednio żona kapitana [illegible] Feliksa Krotkowskiego, zostawiwszy po sobie jedynego syna Władysława Krotkowskiego. Pochowana na cmentarzu parafialnym w Krzemienicy.

11511. Jan Łubieński, Tajny radca Senator, prezydujący w 1^m ob. Notę 11123 wydziale 9° Departamentu rządzącego Senatu w dniu 11. Czerwca 1860 życie zakończył.

11512. Ksawery Grodzicki w 1860 wdzierżył dóbr Garnek — Jan Adolski właściciel dóbr Rodaki — Józef Gołeński właściciel dóbr Kotowice — Faustyn Świderski wł. dóbr Mzurowa — Teofil Słaski dz. dóbr Motrzesz — wszyscy posiadali te dobra w Czerwcu 1860.

11513. Kościół w Grocholicach powie Opatowskim pod wezwaniem W. Wawrzyńca z tych zaznacza się starożytnością — Założony kamień został w r. 1460 — a w miesiącu Sierpniu 1860. obchodził 400 letnią rocznicę swego założenia.

11514. W Brzostowej, obok Chmielowa należącej do Hr. Lubeckiego, przy istniejącej już od dawna cukrowni, przerabiającej obecnie około 12000. korcy buraków stanęła w r. 1860 rafinerya!

Iwo dobrach Mitkowice w d. 7 Stycznia 1863.

11515. D. 25 Maja 1860. przeniósł się do wieczności s. p. Wincenty Bogdański dzierżawca dóbr Szczytniki w P. Kaliskim. Żył porzeczne lat 43. Dwa lata z tidem kuptygady jakoma Ciemnie Krotkowskim. pochowano [illegible] żony s. p. Balbiny z Węgierskich Progulskiego [illegible] w I.

11516. Istniejąca dawniej w Gromadzicach w pow. Opatowskim fabryka porcelany i naczyń kamiennych w r. 1860 zwinięta została.

11517. Znane są w całym kraju Bodzechowskie fabryki żelaza, należące do sukcesorów braci Kotkowskich. Miedzy one wielkie piec, fryszerki, pudlingarnię, gwoździarnię, oraz warsztaty mechaniczne do wyrabiania narzędzi gospodarczych, jako to pługów, [illegible] i t. p. Siłą poruszającą jak wszędzie w tych okolicach jest woda, tu tylko w kuźni Kamiennej obok tej jako motor używaną jest machina parowa.

11518. Istniejąca w Chmielowie fabryka porcelany, fajansu i naczyń kamiennych, mieszcząca się w lichych drewnianych budynkach, rozrzuconych w obrębie dziedzińca, przeniesioną została w r. 1860. do nowo budującego się z cegły gmachu. W fabryce tej zaprowadzono wyrób cegły ogniotrwałej.

11519. Piotrowin miejsce, w którym niegdyś święty Biskup z grobu wywołał świadka swej niewinności i upokorzył potwarzców.

11520 W Nr. 152. Gazety Codziennej czytaliśmy z 1860 pod napisem Ō. artykuł następujący: Podróżującym po naszym kraju, czy to z potrzeby, lub dla przyjemności i poznania swojskiej ziemi turystom, nieraz wypada się daje brak przewodnika drukowanego, któryby im przypominał albo wskazał główniejsze wiadomości historyczne, statystyczne i opisowe okolicy, w której się znajdują. Za granicą miejscowości więcej uczęszczane, głośne, wdziękami natury lub klasycznością pamiątek posiadają własne przewodniki, wydane częstokroć w kilku edycyach. My już nie żądamy takiej specyalności, ale pragnęlibyśmy, aby kto kraj dobrze znający, zajął się ułożeniem praktycznego przewodnika. Materyałów też znajdzie pod tym względem dostatek już to w ogólnych opisach kraju znajdujących się (jak n. p. Starożytna Polska Balińskiego i Lipińskiego, Opis Królestwa Królikiego i t. p.) już w mnóstwie artykułów monograficznych, zawartych po pismach i korespondencyach z kraju.

Dalej pisze niejaki wymienia: Niekto sobie tegoż zbiór Kreszniny, jasny, najobmyśleń z tego wszystkiego, co podróżnika interesować może

Spodziewać się należy, że wydanie takiego przewodnika byłoby dobrą spekulacyą [illegible] geraty.)

11521. (Nr. 152 Gazety Lekarskiej 1860) Rozmaite krążą podania o pochodzeniu nazwy gór Łysych, nadawanej pasmu ciągnącemu się między Łagowem a Kielcami. Najwyższe szczyty tych gór: Ś. Katarzyna 1962 stop paryskich i Święty Krzyż 1865 stop nad poziom morza pod Gdańskiem wymierzonych (według wymiarów Armińskiego i [illegible] w 1828 i 1829 r.) są zarazem najwyższemi wzniesieniami punktami Królestwa w obecnych granicach. Też jak i inne wierzchołki n. p. Łysa, Wiostawska, Jeleniа góra pokryte są odwiecznemi lasami a w dni do [illegible] drzewostanem, w którym odznaczają się głównie potężne buki, jawory, jodły świrki i jodły. Miejscami tylko dość znaczne przestrzenie (jak n. p. na Ś. Katarzynie) ogołocone są z lasu i zajęte głazami typu kwarcowego czyli kwarcowego, który stanowi podstawę całego pasma. Przestrzenie te tutejsi mieszkańcy nazywają tysicami i one najprawdopodobniej stały się źródłem nazwy nadawanej całemu pasmu. Łomy te pokryte gdzieniegdzie warstwami drobnych krystalików kwarcu górnego, porosłe są mchami. ~~[illegible]~~ Podanie ludowe mówi że właśnie na tych tysicach czarownice miały odprawiać swe pląsy, wszystko pewnie się wywodzi w jeszcze przyległej wsi, która też nosi nazwę Jeżówka.

11522. W Wierzbołowie jest (w 1860 r. wybudowany) dworzec kolei żelaznej, pod każdym względem wspaniała i piękna budowla. W głównym dworcu na przyjmowanie gości przeznaczonym, mieszczą się biura i mieszkania urzędników. Budowla samego tego podobno kosztować ma 500,000 Rubli sr. Wszystkie budynki około tego dworca, zajmują ~~[illegible]~~ na długość półtorej wiorsty.

11523. dobra Pałuszkowe w pow. Świeckim zakupił w 1860 r. 6 Jeneral Krzystoło.

11524. O wsiach: ~~[illegible]~~ Kasnego, Konstantynowie, Woli Pokrzywskiej, i Skorzewskiego słusznie już ustaloną opinię w kraju, pierwsze dwie słyną z czystej krwi i wysokiej cienkości wełny, ostatnie głównie obok tych przymiotów, odznaczają się wzrostem, oraz zbitością wełny.

11525. P. Feliks Wodzewski z Osuchowa w P. Warszawskim zwolennik owiec francuskich rasy Rambouillet był przedstawicielem tej rasy na wystawie rolniczej gospodarskiej w 1860.

11526. dobra Stobiecko szlacheckie o wiorst 3. od stacyi kolei żelaznej Radomsk.

11527. Targówek oddalony jest o półtory wiorsty od Pragi. Tu kolej żelazna przerzyna szosę Radzymińską.

11528. W Jasiennicy jest przystanek na kolei żelaznej Warszawsko Petersburskiej.

11529 Lipiny czyli też Lipinki przy drodze żelaznej Warsz. Petersb. (własność w 1860 hr. Władysława Zamoyskiego. ~~[illegible]~~

11530. Jadów stary jest (z końca ~~[illegible]~~ na okolicę) własność to (1860) Andrzeja hr: Zamoyskiego – przy w pobliżu kolei żelaznej Warszawsko-Petersburskiej (przy kolei Warszaw. Petersb.)

11531. ~~W~~ Urlach ~~nad brzegiem rzeki Liwca~~ (na prawo Łochowa) w pięknej stronie Mazowsza Jadwigi. – Miejsce to nad Liwcem, po pagórkach lasach obrosłe przedstawia się malowniczo. – Po nad rzeką Liwcem, na tysiąc rozsypane piękne drzewa, wesołe wioski w dali, stanowią malowniczy krajobraz. Tu też jest most na Liwcu – Urle oddalone jest 52. wiorsty od Targówka. (Kurlandzka się(!)

11532. Na Zawodziu pod Kaliszem, w urzędowej strzelnicy, szczególnie w dniu uroczystych świąt, obierają króla tej uroczystości. Obranemu dają nagrodę, a on obowiązany jest wydać obiad.

11532. historyi i autorowie zoszi mieszają dwoch ~~Starostów~~ Potockich, [illegible] starostów Kaniowskich Mikołaja i Ignacego. Fakt jest że Mikołaj ustąpił tego starostwa jeszcze w dniu 22 Grudnia 1762 na rzecz Potockiego Kasztelana Lwowskiego, a król przywilej Kasztelanowi wypisał starostwo Kaniowskie na 3. Luty w rzeczy. Nie objął jednak starostwa Kasztelan Lwowski, ale syn jego Ignacy Kasztelanic; ten to właśnie ~~starosta~~ Ignacy Kaniowski, ale nie Mikołaj wyjęty był od generalności spraw barskich w Drezna — Ówczesny starosta Kaniowski [illegible] zawsze Saskich okrucieństwami swojemi, był Mikołaj Potocki wojewodzic bracławski, dziedzic na Horodenie, Gołogórach i Buczaczu.

11533. Jan Kochanowski poeta ~~jak błędnie~~ jeden z najznakomitszych Polaków nie brał kasztelanii Połanieckiej od Króla Batorego ani od Zamoyskiego, jak błędnie jeden z autorów pisze ~~iże~~ że go szlachta obrała kasztelanem w bezkrólewiu przed Batorym, bo ~~potem~~ za Batorego już przyjął urząd wojskiego sandomierskiego jako daleko spokojniejszy, na uściełe nalegania przyjaciół. (ob: Czarnolas

11534. Starożytna świątynia w Grocholicach pod wezwaniem Wszystkich Świętych ~~zbudowana~~ wymurowana została przez w 1460. przez dwóch braci Grocholskich: kanonika krakowskiego i Jędrzeja właściciela przyległych Grocholic, jak o tem świadczy herbu tej rodziny nad wielkim ołtarzem, tudzież tablica w ścianę w lewej stronie kościoła wmurowana. Świątynia ta kosztem miejscowych proboszczów w [illegible] czasach krużgankami nowo przybudowanemi opatrzona, utrzymywaną jest starannie przez czynnownego kaznodzieję i pasterza tamtejszego kanonika Jopowicza Nr: 158. G. C. 1860

11535. W murze okalającym płaskimi kościół w Szewnej (o kilka wiorst od miasta Ostrowca położony) z dawnej fasady, przebudowano ozdobną kapliczkę, staraniem miejscowego proboszcza, ks: kanonika Greyfelda, tudzież zacnych [illegible] Klimkiewiczowa p. Czwińskiego. Kapliczka ta poświęcona jest świętemu Antoniemu, którego wizerunek umieszczony w ołtarzu, jest pędzla jednego z młodych warszawskich artystów — Nr: 158. G. C. 1860

11536. Zmarły Jerzy Benjamin Flatt urodził się r 1786. piastował w nowo powstającym się u nas Instytucie rolniczym dwa urzędy, professora leśnictwa i agronomii, oraz [illegible] tegoż instytutu do roku 1824. Usunąwszy się od służby naukowej, był potem ~~obrany~~ powołany na posadę konserwatora leśnictwa polskiego okr: warszawskiego chociaż cudzoziemiec, wprawdzie się nauczył języka naszego, i w Poznaniu r 1809. wydał opis ówczesnego Księstwa Warszawskiego. Kiedy Ludwik Plater zapragnął, aby ukazywał się Sylwan, ś.p. Flatt wielką mu w tem był pomocą. W r. 1823. przedtem sam redagował dziennik rolniczy p. t. Ceres, którego wyszło tylko 2 zeszyty z mappą i tabelkami. Pokarłem należącego wtedy do Mokrymontów, Rudy (gdzie dziś fabryka P. Mintera. Przeniósł się na mieszkanie ustronne do Radzymina, tamże zakończył żywot d. 17 kwietnia r 1860. (ob. Grüchów

11537. ś. p. Józef Sowiński będąc Kapitanem b. wojska polskiego zaślubił d: 9 Lipca 1815 r. Katarzynę z Schröderów córkę tutejszego handlarza zmarłą, wydaną wdowę po amerykan. Jonas urzędniku ówczesnej regencji (urodzonej w Warszawie d. 10 stycznia 1776 r.) — Z którą w [illegible] przeżył 16 lat życia (aż do jego bohaterskiego zgonu pod Wolą) w miłości, pokoju i zgodzie wzajemnie dobrowolnego ogniska, która znajdując w niesieniu pomocy bliźnim [illegible] szczególnie takiemu nadarzało sposobność. Większą też część swego majątku, zużyła na ten cel wspomagając nędzę, kojąc cierpienia i t. p. Odziedziczywszy Wawrzyszew pod Warszawą sama rozkołataniowała je na części dając zawsze do pomocy ubogich. Bezpotomna tak w pierwszym jak w drugim swym związku, zajęła się tylko dziećmi wychowaniem [illegible]

po bracie, oddając ją do szkoły nieprzerwanym przywiązaniem. — Po pracy 24. lat pełnych cnót, prawdy i poświęcenia — Bogu ducha oddała w Wie[illegible] 1860 r. 11538. dobra Krasówka o wiorst 12 od Międzyrzecza: Biały [illegible] 1860

11539. Stacye kolei żelaznej od Ząbków do Liwca są następujące Od Pragi do Wołomina wiorst 16½ (~~[illegible] 8½~~) do Tłuszcza 16. (do Sitna 8½.) Od Tłuszcza do Łochowa w: 17½, z Łochowa do Sieterka w: 12. razem w: 62.)

Dawniej

11540. Według pierwszego projektu i mapy Arnholda wydanej w Warszawie do r 1858. stacje te wiele inaczej urządzone były: pierwsza w Duczkach, druga Sitno, trzecia Sieterz za Liwcem. Od Pragi do Duczek wiorst 20. do Sitna w: 21. do Sieterka w: 21. razem wiorst 62. Widać stąd, że stacje umyślnie [illegible] z wielką dla kraju korzyścią i dogodnością

11541. W r. 1763. odbył się w Stanisławowie na Rusi zjazd familijny Potockich u Pani Rzeczkowskiej kasztelanowej Kamieńskiej, wrodzonej szydłowskiej, jak ją nazywali Potockiej z domu, która kierowała całą polityką rodziny Potockich. Przyjechał tam Mikołaj i kasztelan Lwowski Józef syn [illegible]. Niestety [illegible] a Mikołaj urzędowe przed grodem ustąpił starostwa na rzecz kasztelanica Ignacego. Jednocześnie kasztelan drugiemu synowi [illegible] Józefowi ustąpił jest własnego starostwa [illegible] — Następnie Mikołaj (w 1763) [illegible] już [illegible]. Rządził krewnym obszerne dobra i kontraktował, [illegible] dworzan i osiadł na dewocji u Bazylianów w Porajowie. Te jego ostatnie fantazye odbywały się pomiędzy 1763 a 1772 r. Z resztą Pan Mikołaj który już do postaci [illegible] był [illegible] był sobie królem na obszernych [illegible] polach o nic się resztą w świecie nie pytał. — Wr: 160: 9. C. a 1860 [illegible] 13. [illegible] 1782: [illegible] lat 70 [illegible]

11542. Kasztelanic Lwowski Starosta Kaniowski Ignacy Potocki za Stanisława Augusta wszedł konfederacyi razem z innemi, już po uchwaleniu barskiej, w której dalem przez podkomorzego Wesela na Szlązku w pierwszych 1769. bo w 7 [illegible] w 1768 wiele był [illegible]. — W: [illegible] w dobrach zwanych Spethal do brzegu Wisły dotykających.

11543. ~~[illegible]~~ naprzeciw Włocławka, gdzie staradawne topole wielkie w [illegible] z [illegible] drzewami i krzakami w obszarze dosyć znacznym zaniósł w r 1860 na przyjemny park wraz z urządzeniami w tem miejscu dróżek i naturalnych altanek — Odtąd przybyło to [illegible] za przyjemny spacer publiczny dla mieszkańców pobliskiego m: Włocławka —

11544. Franciszek Mirecki Krakowianin urodzony w r 1816. w [illegible] od [illegible] zawodnie udając się za kompozytora muzycznego, a potem najulubieńszym był (z kompozycyi) Cherubiniemu, w jego własnej szkole. artysta muzyczny

11545. Karol Lipiński jeden z najsłynniejszych ~~[illegible]~~ [illegible], a ~~[illegible]~~ muzyczny jeden z pierwszych rodaków naszych, który potęgą nadzwyczajnego talentu potrafił sobie zdobyć pomiędzy obcymi wysokie stanowisko muzyczne.

11546. Apolinary Zagórski urodził się 1 Stycznia 1829 r. umarł 22 Listopada 1858. Pochowany na Cmentarzu Powązkowskim gdzie mu rodzina i przyjaciele wystawili pomnik Ducha [illegible] Świętego —

11547. W kraju naszym, (Polska) istniało w r 1859. — 22. fabryk naczyń fajansowych, kamiennych, których głównem siedliskiem są okolice Dębnika, Bodzechowa, Ćmielowa i Iłży, bogate w pokłady glinki, natury odpowiedniej na podobnego rodzaju wyroby.

11548. Jakkolwiek, gorncarze Ćmielowscy posiadają przywilej króla Augusta III.
Stanisława Augusta świadczy o dość znacznym rozwoju tego przemysłu; do pra-
wdziwie istotne postępy w fabrykacji fajansowo w kraju naszym, datują się od zało-
żenia naczyń kamiennych w Ćmielowie, przez Lewin Sunderlanda w r. 1824. Syn
tego Filip Sunderland doprowadził ten zakład do stanu kwitnącego, wynalazłszy
nowe pokłady glinki, o 2. małe mile w lesie położone. Fabryka ta posiada
3. piece cylindrowe do wypalania naczyń, tudzież inne stosowne przybory.
Od r. 1853. wyrabiają się tutaj naczynia tak zwane bunzlauskie kamienne. 170
11549. Fabryka Ćmielowska której wyroby mimo pewnej niedoskonałości, w przewa-
żnej części zaspokajają potrzeby nasze, mianowicie pod względem naczyń porcelano-
wych, fajansowych i tak zwanych kamiennych, lubo pozostaje co do założenia
w tyle, do pierwszych jednak tego rodzaju zakładów w kraju naszym może
się liczyć. Pod kierownictwem obecnego (1860) właściciela Pan. Weisa, przeniósł się
ten zakład do nowego murowanego gmachu. — Porcelana tutejsza wyrabiana jest z glinki
za granicy sprowadzonej, fajans zaś i naczynia kamienne, z materjałów w pobli-
żu Ćmielowa się znajdujących. Fabryka Ćmielowska oprócz własnego graibera rytującego
wzory, posiada kilku zręcznych malarzy i przeszło stu robotników którzy są w
większości krajowcy z okolic miasta Ćmielowa i Denkowa.
11550. W Denkowie należącym do pp: Kotkowskich, właściciele posiadają (r. 1860)
fabrykę naczyń kamiennych. — Podobną fabrykacją trudnią się i pojedynczy mieszkań-
cy Denkowa, lecz wyroby ich nie mogą się równać ani pod względem gustu, ani de-
likatności z produkowanemi przez fabrykę na większą rozwiniętej skali.
11551. Oprócz powyższych trzech miejscowości, istniały dawniej (przed 1860 r.) podobne zakłady
w Gromadzicach i Rzuchowie, z których ostatni wzniesiony był kosztem właściciela
s.p. Tadeusza Dziewbora. — Po krótkiem jednak prowadzeniu, fabryka ta dla chwilowego
braku drzewa działać przestała, miejscowość jednak Rzuchowa, przedstawia dogodne warunki
prowadzenia podobnego rodzaju przemysłu. — W ostatnich kilku latach ustały zakłady
gromadzickie, po przejściu tego majątku w ręce obecnego (1860) właściciela p. Juliana
Karskowskiego. —
11552. (Obacz artykuły od 11547 do 11551) W innych okolicach kraju istnieją
(1860) podobne fabryki, lecz już na mniejszą rozwinięte skalę. Tak n.p. w Zaj-
kach, założono fabrykę naczyń kamiennych w dobrach Możeile w Augustowskiem,
kafli i garnków i wiele innych, których jednak wyroby są zaledwo wystarcza-
jące na potrzeby miejscowe i okoliczny a nie wchodzą w znaczniejszych partjach
w nasz handel wewnętrzny. (Wszystkie artykuły powyższe od 11547 do 11552) wyjęte
są z Nr: 162. Gazety Codziennej z 1860)
11553. Lubo niedawno, pisma nasze publiczne doniosły o odkryciu pokładów
węgla kamiennego, w dobrach Sikawa, położonych pod Radomiem, a do Wł. Lubiatow-
skiego należących; — nie mamy wiadomości o postępie i skierowaniu przyjętych zamia-
rów właściciela nowo odkrytych pokładów węgla kamiennego (z Nr: 162 G. C. z 1860)
11554. W r. 1859. w dobrach Swiach w pow. Augustowskim, do Michała h. Wołło-
wicza należących, do czasu spadnięcia śniegów, odbywało się na znaczną skalę poszuki-
wanie węgla kamiennego; ciekawem tak wszakże, o ile wiemy do ostatniego miesią-
ca 1860 żadnego skutku nie odniosły, albowiem zagłębiony w wielu miejscach na kil-
kanaście sążni świder, wszędzie natrafiał na pokład ziemny, tak zwany Kurzawką
uniemożliwiający dalszą pracę, i będący powodem, że coraz nowe czyniono świdrowania
pomimo tego, wszelako pokłady ziemne w dobrach o jakich mowa, dają dowody
mamy

o istnieniu tam węgla kamiennego, i mamy nadzieję, że gdy pewniejsze wzmianki istnienia węgla kamiennego w dobrach Świack zagwarantowane zostaną, [illegible] wła-ściciel nieraz niezbyt albo sam w widokach dobra ogółu zechciał dalej na tej drodze albo też przyjdzie w pomoc kapitalistów do exploatowania, tak ważnego dla nas rolników materjału opałowego.

11555: W Lipnowskim w Skępem, zaprowadzono plantacye drzew morwowych i utrzymują się marnie.

11556. W powiecie Białskim istnieją w 1860 trzy młyny parowe: w Międzyrzecu, Boreścin i Rosące

11557 Główny przemysł powiatu Łowickiego opiera się na gorzelnictwie, cukrownictwie i [illegible] (1860)

11558. W Gostyńskiem obok drzew dzikich, wzrasta (1860) używanie owocowych do obsadzania dróg.

11559 Leśnictwo, ogrodnictwo i t.d. Zewsząd nadchodzą pocieszające wiadomości, dotyczące zajmowania się ziemian naszych gospodarstwem leśnem. Z rozmaitych stron donoszą o urządzeniu, sadzeniu i zasiewaniu lasów. W ogóle drzewo i produkta leśne podniosły się gorzej bardziej w cenie, o czem szczególnie donoszą korrespondenci z okręgów Sejneńskiego i Sandomirskiego. W (Sandomierskim) ostatnim prawie wszystkie lasy wystawiono na sprzedaż i te zakupili starozakonni na wyrąb — utworzyli oni pomiędzy sobą wspólnikę i w wysokiej cenie utrzymują drzewo, znacznie na niem zyskując.

11560. Cena ziemi nie przestaje u nas wzrastać nadzwyczaj szybko, mianowicie w okolicach ożywionych fabrykami i posiadających udogodnioną komunikacyę. Nie dawnemi jeszcze czasy, średnia cena włóki gruntu w dawnem Krakowskiem nie przenosiła pięciu tysięcy złp: kiedy dziś w wielu miejscach n.p. Grzechów mających prawie 160 włók rozległości i wcale [illegible], sprzedano włókę po 3000. Rs. [illegible]: Prawda iż znajdują się tu kopalnia węgla kamiennego i galmanu. W końcu zeszłego wieku w Kaliskiem i na Kujawach płacono włókę po 4400 złp: kiedy dziś w dobrach Konary [illegible] zapłacono po 12000 zł. a właściciele dóbr pod Łęczycą nie przyjęli ofiarowanej im ceny 10000 złp. za włókę. W górnem Podlaskiem w r. 1780 płacono za włókę 3600 złp: Obecnie pod Tykocinem nabyto parę mórg ziemi płacąc 1300 do 1600 złp: to jest w stosunku 48000 za włókę. W prawdzie mieliśmy pod Warszawą n.p. w dobrach Włochy przykłady wygórowanej ceny ziemi, sprzedawanej drobnemi cząstkami, lecz podobnych cen nikt nie żądał i nie ofiarował. Niemniej jest nie mało stosunek zwiększania się wartości gruntów w okolicach Warszawy. Od r. 1525 do 1570 miała się cena włóki w stosunku 1 : 2½; w r. 1600 wynosiła jak 1 do 5; w 1640 trzymała się jak 1 do 8, w 1680 podniosła się jak 1 do 11, w 1750 jak 1 do 19; w 1788 jak 1 do 36 a obecnie jak 1 do 75, a nawet w niektórych wypadkach jak 1 do 100. Początek szybkiego wzrostu cen gruntów podwarszawskich (okręgu Warszawskiego) datuje od czasu przeniesienia stolicy z Krakowa do Warszawy. (Wiadomości z kraju i obczyzny Nr: 296 Gazety Warszawskiej z 1860 r.)

11561. W niewielu miejscowościach, jak n.p. pod Sandomierzem, Janowcem, Wadowicami, Kazimierzem, gdzie brzegi Wisły się zwężają, koryto stanowią pokłady opoki wapiennej, za tem i głębokość rzeki jest znaczniejsza

11562. główniejsze mielizny na Wisle znajdują się: około miasteczka Baranowa, pod wsiami Piotrowice (nad Zawichostem) Opoka duża, Świeciechów, Słupia nadbrzeżna, Piotrowin, Braciejowice, Zastów, Łęka Brzezińska, Regów, Ostrów, Wólka Tyrzyńska, pomiędzy Ryczywołem i Mniszewem, Radwankowem, Brzescami, Karczewem, i wsią [illegible] Kosinnem

11563. W następujących miejscach stają (w 1860) [illegible] zawsze z powodu [illegible] (grunty) Wisłę ligne zawały, łatwo [illegible] do ominięcia, jak n. p. koło Gruczkowa, Piscrych Zawichost, Ląd, Janowca, przy kępie Brzezinskiej, naprzeciw wsi: Troszyna, Suchodoła, Płoski, i t. p. w powiecie Gostyńskim i Dziminowa, Wistka Szlachecka, Wistka Królewska, Kolonia Madaerowa, Gombinek, Kucera (nowy Kucer) wolna, Siarczyn i t. p. w Pu. Włocławskim i niemniej tumie się podobne zawały w górze Wisły jakoto: Łęka, Pawłów, Parchowin, Obłekon, w Stopnickim, gdzie obecnie (1860) kompania [illegible] [illegible] Krakowska wydobywanie potężnych kłód dębowych z łona rzeki [illegible]. Daly pod wsiami Opoka duża, Świeciechów, Piotrowin, Kamień, Braciejowice, Wojszyn (koło m: Kazimierza) Nasiłów, Parchatka, wólka Gołębska, Regów, Ostrów, Tyrzyn, między Ryczywołem i Mniszewem, pod wsią Potycz, Radwankow, Mozgałów, Miedzeszyn, Opoka i t.p.

11564 w Uszczynistku nad Wisłą, w Nowym Dworze i nad wsią Wywłoka nad Bugiem, istnieją [illegible] warsztaty statków rzecznych, lecz te (jak w teraz 1860) przyjmują tylko stare statki do naprawy.

11565. Na Nidzie między Sobkowem a ujściem się do Wisły

11566. Krakowskie galery zaopatrują się we wszelkie przybory do [illegible] [illegible] potrzebne, jakoto maty, stroje, pokrowy w Nowym Mieście Korczynie leżącym u ujścia Nidy do Wisły. Mieszkańcy tego miasta osobliwie trudnią się pleceniem mat — stroje sprowadzają się o kilka mil z okolicy

11567. Następujące są główne miejscowości i przystanie nad Wisłą [illegible] których [illegible] statki ładowne płodami naszemi. Te miejsca są zwykle [illegible] dla pewnych okolic i zgromadzają rozmaite produkcyje, na [illegible] w pewnej ograniczonej przestrzeni. Mało one mają znaczenie pod względem właściwego handlu wewnętrznego, lecz jako tradycyjne punkta są nie małej wagi.
Do miast takich na lewym brzegu Wisły należą: Nowe Miasto Korczyn, Sandomierz, Zawichost, Warszawa, Włocławek i Nieszawa, a z prawej: Kazimierz dolny, Nowa Aleksandrya (Puławy) Dęblin, Nowydwór, Czerwińsk, Płock, Dobrzyń.

11568. W Janiszowie naprzeciw Zawichostu p. Wessel wzniósł (nad) około r 1860 spichrz. Odpowiedni one mało posługi kupcom tutejszym, tam bowiem zmieniają się zapasy [illegible] z Lubelskiego

11569. Transporta prowadzone Wieprzem kończą się w Dęblinie

11570. Grocholice (Opatowskie) [illegible] przez lat 315 w dziedzictwie domu Grocholskich. [illegible] Syrokomla — [illegible] o [illegible] Jakób [illegible] kanonik Krakowski, bracia Grocholscy — [illegible] byli z tego rodu, a [illegible] [illegible] grobek mały o [illegible] [illegible]

w r. 1785 był wystawiony pod nazwą Ś. wielkiego o. Leona w sposobie zamurowany i zasklepiony. – Kościół Grochowski obchodził w dniu 22 Sierpnia 1860 r. czterech set letnią rocznicę Konsekracyi. – W kronice naszego miasta Grochowice [illegible] się
~~1157~~ nie myśl naturalny do Hiacynta Mołachowskiego Kanclerza Wielkiego, [illegible] nazywany on był Notatorum Kościoła Grochowskiego (zmarł r. 1800)
11571. Piszą nam z Konina że blisko wymieniony wsi w r. 1860 bogaty skarb węgla brunatnego (antracyt). Tu zdaniem [illegible] poważnego górniczej przedstawia prawdziwe użytki węgla i innych minerałów budowlanych.
11572. W tej wsi Górkach pod Włemontowiem w pięknem położeniu [illegible] został w r. 1860 budowa pałacu rozpoczętego przez s. p. hr. Lędóchowskiego właściciela tych dóbr pięknie zagospodarowanych i wzorowo urządzonych. Pałac jest w stylu murowanym w guście willi włoskiej i otoczony będzie wytwornym ogrodem.
11573. W Staszowie w porządnem i ślicznem fabrycznem miasteczku sandomierskim, wznosi obecnie (1860) młyny [illegible] konstrukcyi wodne o jedenastu kamieniach. Potrzebne zakłady z dobrze urządzonym [illegible] wody, mocno się czuć dawała.
11574. Stopnica nie wielkie ale porządne miasteczko, ma zakład kąpielowy w r. 1860 urządzony funduszami zebranemi z [illegible] składek, z których prawie wypadało jest gratysowo używanej kąpieli.
11575. Kopiąc fundamenta pod nowe gmachy w Sandomierzu napotykano i napotykają nie jednokrotnie na obszerne piwnice ciągnące się podobnie jak katakumby paryzkie daleko pod miastem i w głąb [illegible] pięter. Po smutnym wypadku w 1857 r. obsunięcia się siedmiu domów, uwaga władzy i mieszkańców zwróciła się baczniej na te dziwne sklepienia podziemne, które [illegible] i poznanie tajemnicza myśla otacza. Z dotychczas odkrytych i [illegible] piwnic w pewnie zagrożonym, przekonano się, że w górnej kondygnacyi są one w części sklepione, murowane z kamienia, dalej zaś z wielką sztuką i cierpliwością wyżłobione w glinie stanowiącej pokłady Sandomierza. Różne są zdania co do właściwego przeznaczenia tych, niektórzy twierdzą że były schronieniem podczas napadów Tatarskich, drudzy znów utrzymują że pierwotnie zrzydowały się tutaj kopalnie pewnego rodzaju glinki, inni znów sądzą, że to były obszerne składy na towary. Na których punktem zbytu i targu był Sandomierz, leżący na środku między ziemiami Wielkopolskie i Małopolskie a Rusi, obdarzony ze wszystkiem przywilejem handlu.
(wypisano z Nr. 205 Gazety Codziennej z 1860 r.)
11576. Dnia 24 Czerwca 1860 w Skępem odbyła się kapituła Wielkopolskiej prowincyi XX. Bernardynów, przyjmowana przez familię Dziedziców Radzikowskiego Grabowskiego, odbywała przez tydzień przed tym kapitułą [illegible] ukończył.
11577. W Numerze 38. Tygodnika Illustrowanego opisany jest Brochów z wyjaśnieniem [illegible] plebanii ~~[illegible]~~ ~~czasach~~ ~~[illegible]~~ ~~Piotrowi~~ ~~[illegible]~~ [illegible]

wni Nazdana, co ewangelicznym życiem i gtętoką nauką zwróciła [illegible] wdzięczną pamięć zostawił. Był nim Ksiądz Jan Ewangelista Dzikowski, najpierw w Kiernozi, a następnie przez ciąg kilkunastu lat proboszcz Brochowski, w okolicy w której rozmawiał Ks. D. słynął z kaznodziejskiej wymowy i ta licznych zawsze gromadził. Mało zaś wszystkim ... od [illegible] obowiązków wolne chwile poświęcał nauce ... w dość późnym wieku, sam bez przewodnika wyuczywszy się języka francuzkiego, przetłomaczył Kazania Bossueta. Prawdziwa zajdowidła się najdzie w księgozbiorze s.p. Adryjana Krzyżanowskiego, z którym to uczonym mężem tęsknoty Księdza Dzikowskiego stosunki przyjaźni i pokrewieństwa. Ksiądz Jan D. umarł w Brochowie około r. 1823.

1157[8]. Jan Mieroszewski, przebywający od kilku lat (przed 1860) w Wiedniu, dawniej były urzędnik mniej więcej stolecznego miasta Krakowa jako dziedzic kilku wsi w Krakowskiem położonych, w roku 1860 przysłał zapis dla Krakowskiego gimnazjum Ś. Anny na wsparcie uczniów dom uczęszczających w dniu 12000. Złp. (Zł. r.) Czytam ... P. Mieroszowskiego arcychwalebny postępek ... Jawliny Gazeta Codzienna: Nr: 201. z r. 1860

1157[9]. Stanisław Olszewski b. Marszałek i Sędzia pokoju ... Sejneńskiego dziedzic dóbr Wiktoryna zmarły w dniu 22 Września r. 1860. w wieku lat 78 najgodniejszy mąż, pracy obywatel, ozdobiony niepoślednim przymiotem także serca. Był patryarchą dobroczynnym licznej familii.

11580 Czerniaków posiada drogie szczątki świętego męczennika (Bonifacego (albo grób męczennika) który przemówił zwyciężonemu, poddał się do ... męczeńskiej śmierci za wiarę Chrystusa r. 290. w mieście Tarsus w Cylicji. Stanisław Lubomirski marszałek W. koronny będąc w Rzymie, otrzymał w podarunku od papieża Innocentego XI. te święte relikwie a przywiózłszy je w r. 1694 do Polski, przez ręce Stanisława Witwickiego biskupa poznańskiego, złożył w Czerniakowskim klasztorze. Ciało tego świętego odtąd zaznamienione, słynie szeregiem łask i cudów zapisanych na świadectwo potomności w księgach kościelnych i utwierdzonych rozważeniem ... i przysięgami.

Nie ma Czerniaków owych pięknych widoków jakiemi się odznaczają inne okolice Warszawy, pod tym obszernym tylko ogród klasztorny. Tam w cieniu drzew rozkładają pielgrzymi podróżne zapasy, i w gronie znajomych i przyjaciół spożywają je wesoło, wśród śmiechów dziatwy.

1158[1]. Hipolit Stojowski Sędzia pokoju okręgu Kaliskiego, właściciel dóbr Grodzisk i Wolsaczin przeżył w 1860 ~~[illegible]~~ w Kaliszu na wydziale kaszysów Towarzystwa Kredytowego —

1158[2]. W. Popiel właściciel dóbr Kurozwęki i [illegible] (Porównaj Nr. 1158[1]) odnowił [illegible] jakby ... grono [illegible] (w 1860)

1583. W Parafii Kalwaryjskiej w dobrach Wiszkowszczyzna dr. Tomasza Walskiego (w 1860) z ... gdzie mieszka gromada wyznawców Jelonka ... na nabożeństwo, ksiądz w r. 1860. nowy kościół katolicki zbudowany. ... polscy, oprócz mieszka w [illegible], posiadają jeszcze

drugą świątynię swoją we wsi Studziance w powiecie Bialskim, o pół mili od Łomaz, na Podlasiu. Meczet ten z drzewa zbudowany, z wieżą w kształcie minaretu, z której, stosownie do przepisu Koranu, muezzin godziny modłów wiernym ogłasza. Wieś Studzianka, leży prawie w środku innych osad polskich Tatarów, w których zamieszkują rodziny Buczackich, Kryczyńskich, Bielaków, Józefowiczów, Januszewskich, Ułanów, Okmińskich, Ulaszkich. Niektóre z tych imion, zwłaszcza Buczackich i Bielaków, jużto nabyciem zasług obywatelskich, jużto odznaczeniem się w bojach, wybitnie na kartach przeszłości naszej są zapisane.

11584. Obora Jabłońska (w Radzyńskiem) własność hrabiny Anieli Lubieńskiej pod umiejętnym kierunkiem Pana Nordrowicza zostająca a znana z dawniejszych wystaw, odznacza się na wystawie w Lublinie w r. 1860 doborem okazów. (z Nr. 231. Gazety Codziennej z 1860.)

11585. P. Wydrychiewicz z Opola, który we wszystkich oddziałach Wystawy Lubelskiej w 1860. reprezentował zamożność swoją.

11586. Obora Radzyńska P. Stanisława Szlubowskiego (piękny) zwierzęta wniesione bydła rasy Szwajcarskiej i starannością hodowli odznaczała się w r. 1860.

11587. Do najcelniejszych okazów na wystawie Lubelskiej w r. 1860 należały nieporównane owce p. Tadeusza Tyszkiewicza z Czemierzyna, rasy merynosów negretti, zabitsze i cienkie wełny odznaczała takowe.

11588. Ludwika Jakobsa z Kijan, pierwszy raz na wystawie Lubelskiej w 1860 r. reprezentowana owczarnia, rasy merynosów negretti, przedstawiała wysoki posunięty stopień cienkości wełny.

11589. P. Ludwik Olędzki z Stańska zamiłowany gospodarz w hodowli zwierząt w 1860.

11590. W dniu 27. Sierpnia 1860 r. po ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu, na rękach ukochanej swej córki, s.p. Magdalena z Skórkowskich Dobiecka właścicielka znacznych dóbr w Czerskiem. (primo voto Ociesały) żona byłego officera gwardyi Napoleona I. kawalera legii honorowej.

11591. dobra Małowice w okr: Warszawskim kupione przed 17.tu laty (około 1843) za 160,000. sprzedano w roku (Październik 1860) za 300,000. Złp.

11592. Zmarły w r. 1860. Leon hr: Łubieński przyjęty był do grona członków Warszawskiego Towarz. Dobroczynności dnia 3 Lutego 1830. od daty przyjęcia aż do r. 1839. pełnił obowiązki opiekuna Cyrkułu V. a następnie VIII. — w 1855 wybranym został na Prezesa wydziału Kassy Rumfordskiej i Urząd ten honorowy do sprawienia sprawował. Jak dawniejsze posiedzenia uważany w rodzinie Skotnickich, tak były zyciem wybitnym w charakterystyce życia towarzyskiego zebrania wieczorne w mieszkaniu hr: Leona Łubieńskiego między godzinami ... z tą różnicą, że u hr. Leona zbierali się sami mężczyźni. Tu czytywano ... pisma stanowiące, o książce, prowadzono ... rozprawy ... Tu zbiegały się wszystkie nowiny miejskie, a wśród dymu cygar i wymiany rozmów, ... wychodzili ... Otóż żyjący ... ojciec (Henryk ...) który syn, zarówno przywiązaniem i uszanowaniem ... uważ ... powodzeniem ...

Nr. 307. Gazety Codziennej 1860.

1592. na placu za miastem Lublinem pod Bronowicami odbyły się w r. 1860 gonitwy, dla których nagrody z funduszów myśliw i ofiar obywateli m. Lublina ustanowione były.

11593. (P. Franc: Sulima (Przyborowski) a Zwoleniu pod Radziem w 1860

11594. Wacław Rzewuski Hetman urodził się 1706. umarł 1779. Do wizerunku jego wyobrażonego ważny materyał Hr: Leon Rzewuski w swej kronice Podhoreckiej.

11595. W miejscu rzeczonym w r. 1860 młyna w Kuniewicach admi- nistrator tych dóbr p. Edward Płoniński, sprowadził nowy młyn amerykański z fabryki machin J. G. Hofmann w Wrocławiu, który w r. 1860 młyn tamże postawiony.

11596. Długość całej linii kolei żelaznej (Warszawsko-Bydgoskiej) od Łowicza do Ottoczynka wsi w odległości 6 wiorst od Ciechocinka potrzebny wynosi do 129. wiorst 7/129/18 ... 18 i 3. wiorsty

11597. w dobrach Dębowiec w okr: Siennickim wszyscy bez wyjątku czynszownicy, kolonisti i włościanie, dowiedziawszy się że dobra te niesatysfakcyą zaległości Towarzystwa Kredyt: mają być przez publiczną licytację sprzedane, przejęci wspólnym uczuciem wdzięczności Dziedzica swego ... z ... wyszłych, wdeklarowali się dobrowolnie złożyć przed d: 15 Sierpnia r. 1860 na ręce swego ... przeszło 25.000 przypadającej zaległości aby dobra te od licytacji uwolnić — Czyn taki chwalebny na powszechne uznanie zasługuje, ale też być wspomniany. (Ukrainny z Noty 1161 11628)

11598. W kościele parafialnym w Tarchominie pod Warszawą jeden z najpiękniejszych obrazów ... św. Jakób (w Lepem)

11599. Pszczelnictwo bardzo starannie prowadzone jest (1860 r.) w Mazowieckim w Michowskim — W tymże okręgu dobra Rebuttow (własność Władysł: Bielskiego w 1860) ... bardzo rozpowszechnione pszczelnictwo i ... którymi obsadzono wszystkie drogi — (ob. Krakowskiej Woli.)

11600. W Szczepietowie w okr: Tykocińskim, spółka obywatelska urządziła w 1860. fabrykę świec stearynowych i mydła Łaskowego.

11601. Opis kościoła w Kobiałce (za Pragą) znaleźć można w piśmie Zorza w r. 1843-1844. przez Panią Krallow i Walentego Trojanowskiego w Warszawie wydawanem. Do uzupełnienia ... opisu dodamy i to jeszcze: że napis mówiący, że nad drzwiami głównemi świątyni informuje nas, iż takowy wystawiony w r. 1740. wielki grzesznik (dotata et dedicata a maximo peccatore.)

11602. O Częstochowie z Gazety Codz: N: 229 r. 1860.

Dnie 15 Sierpnia i 8. Września sprowadzają tu nader liczne tłumy pobożnych, nietylko katolików, ale może by nawet ogólniejszym mówiąc wyrazem chrześcijan, z Szląska pruskiego i austryjackiego, Czechy, Morawja, a nawet Niemcy wyznań rozmaitych dostarczają owych mas tłumnych. Być może że ci ostatni ciągną do miejsca słynnego cudami raczej w widokach handlu niż pobożności, ale zawsze wielu ich tu znaleźć można, szczególnie

od czasu, jak tutejsze sklepy z obrazkami zamienity się w znaczny części na
handle galanteryjne, a miejsce naszych odwiecznych obrazków tutejszych, zna
nych powszechnie częstochowskiemi, zajęty wyroby niemieckie. ~~[illegible]~~ najwię
cej z miasta Monachium (w Bawaryi) pochodzące)
Ponieważ i sami przedsiębiercy tutejsi [illegible] temu, albowiem główniejsi
z nich dorobiwszy się majątku, przedsiębierstwo swe dość zaniedbali, inni
całkiem zaniechali. –
Kościół Jasnogórski ma już w ostatnich latach poprzedzających rok 1861.)
odnowiony wielki ołtarz, i 4. boczne mniejsze: S: Łukasza, S:
Anny, s. Jana Nepomu: i Matki Boskiej Różańcowej.
11603. Marszałek W. Koronny Jerzy Lubomirski bronił wprawdzie wol
nej elekcyi, ale się uwikłał w intrygi rakuskie. Za czasów rozruchów
(może) twierdzi o nim Morawski, ale to pewna, że w żadnym razie Lubo
mirski nie był owym mężem, który miał naród ocalić z potopu niebez
pieczeństwa.
11604. Lubomirscy w tenczas (ob: 11603) Książętami nie byli. Mieli
wprawdzie przywilej cesarski, ale chowali go w kufrach swoich z[illegible] przed
szlachtą; ojciec Jerzego dostał to Książęctwo, ale o tem sam twierdził. przy
już się tem Książęctwem stanął po dworze cesarskim, ale nie w Polsce.
Wszyscy Lubomirscy w XVII. wieku, są tylko u Jaśnie Wielmożnymi
Lubomirskiemi, nawet ów Marszałek W. Koronny Stanisław Hera
kli zmarły w r. 1702. nawet ów hetman kandydat Andrzejowskiego
Korony, Hieronim, zmarły w r 1707. Dopiero Teodor Wojewoda Lub
Krakowski zmarły w r. 1732. pierwszy zwie się księciem i na wie
ciu piszą się Książętami Lubomirscy, i szlachta zna już w nich Jaśnie
oświeconych.
11605. [illegible] [illegible] ze Czarniecki był doskonałym szermierzem, niemniej szczęśliwym
partyzantem, ale żadnym wojskowym [illegible]. Do szabli była jego ręka ale nie
głowa do rady.
11606. W Sękowicach, ogniskiem handlu drożdży jest miasto Katowice
ale ten ważny (w r 1860) wytyczono w ręce [illegible] którzy o 3 złote
[illegible] niż płacą jak w Warszawie (a Rocznika gospodarstwa [illegible] ob 1613. gazety Lubli
11607. W Nikowskim, folwark Gżyn, 56. włók rozległości mający, rozp
przedany został w 1860 r samym krajowcom na włóki po 500. rubli za jedną
11608. W zakładach górniczych i hutniczych w Bliżenie (przypiski w [illegible]
wasi p. Milaszewski w 1860) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
11609. Opoczyńskie – Okolica tutejsza [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
kiedyś z rzemiosłami, [illegible] jak gdzie indziej na chleb powszedni [illegible] [illegible] ale
też pracuje gorliwie. W prawdzie same uprawy roli szczególnie potrzebuje zastępy; za
to więcej, rozwinięty przemysł tutejszy fabryczny (żelazo, narzędzia rolnicze i wyroby
stelmachskie) i handlowy (zboże i drzewo) Okolica Przyborowa bogata jest w drzew.
obszerne lasy leśnictwa rząd: Przyborów, szczególniej zaś prywatne, pomimo że tylko
nieco wyniszczone mało dostarczają towarów drzewa na spław Pilicą. Powodem
tego może w ostatnich latach stan wody na tej rzece, i skąd liczne straty kupców
Przyborskich, którzy ale na tym handlu wychodząc, obrócili się do innych speku
lacyi. Dodać tu wypada, że mniej drzewa [illegible] na handel jak lat temu kilkanaście
bo lasy tutejsze, zostawione w dobrach, fabryki żelazne posiadających, zostały w latach
ostatnich urządzone i podług planu gospodarczego przerabiane. W innym piśmie

oddano całemu Opoczyńskiemu sprawiedliwą pochwałę, za tamże utrzymane kom-
munikacje, ba! nawet przyznano, że pod względem postępu w budowie dróg
bitych, przodkuje Opoczyńskie całemu Królestwu; więc nie od rzeczy będzie zwróce
powiedzieć, że do dróg bitych drugiego rzędu, szarwarkiem miejscowym dokonanych
lub dokonać się mających, za lat parę (pisanem to w r 1860) przybędzie szossa, łą-
cząca miasto Przedbórz z wsią Jarosłowice, a właściwie z miastem Jędrze-
jowem w Kr. Krakowskiem położonem – Dziś między Jędrzejowem a Przedborzem
przebywa się przeszło 50 wiorst drogi (1860) ciężkiej i piaszczystej. Pożądanem byłoby
przez połączenie ~~[illegible]~~ Przedborza z Koleją Żelazną, bądź za pośrednictwem
Radomska, Gorzkowic, lub za pośrednictwem tych obu Stacyj; jeżeli bowiem
zboże nasze [illegible] idzie, po większej części, do Granicy i Katowic przez Radomsk,
zato okowita ma większy zbyt przez Gorzkowice do Warszawy, a przy po-
większającej się coraz bardziej w okolicach Przedborza produkcyi żelaza, Hutnicze-
zachodzi potrzeba, połączenia tego miasta a Gorzkowicami przez oddzielną szossę,
która z wiecej opłaci większym obudzonym ruchem handlowym, wydatki na nią po-
dowe poniesione

1610. Zdrojowisko wody mineralnej w Gołdaczowicach ~~[illegible]~~ rozbiór tej wody
przez s. p. Professora Kitajewskiego był dokonany ~~[illegible]~~ – Ś...
w. W. Jędrzejowski musi wodę innym rozbierać, w odmianie wód żelaznych. – [illegible]

1611. W Czerwonej-górze niedaleko od Garbacza, na pokrewnym stoku pasma
Św. Krzyskiego rozpoczęto się w połowie r 1860 wydobywanie kamienia piasko-
wego do użytku pod Warszawę. Entreprysę na wielką skalę mają włoscy robotnicy.

1612. [illegible] W powiecie Włodawskim, Wsi Żurawice, roku dnia 10 Czerwca
1860. natrafiono na kości i popielnice – Obok urny znaleziono mały, bardzo
pięknie oszlifowany toporek krzemienny, i sztukę owalną, płaską bursztynu,
w pośrodku przedziurawioną do zawieszenia. Jest to naszkic w swoim rodzaju,
dla wielkości i gładkości przeznaczenia swego. – Popielnica pięknego kształtu
z gliny czerwonej, dobrze wypalonej, a głównie wąskich do przeciśnienia sznura
umieszczona w środku, której małych zdobień przepalonej kości i kawałków drob-
nych. Obok urny, oprócz toporka i sztuki bursztynu, znalazła się głowa czaszka,
ładnie wyrażona, dość dobrze zachowana, i szczątki głowy świni innymi
popielnicy, zdaje się, grobowisko to do pierwszej epoki kamiennej odnosić.
Warto aby w tem miejscu dalsze poszukiwania mogły być przedsięwzięte.

1613. Z ~~[illegible]~~ Czasopisma Nr 165 r 1860 r.
Wskutek wynalezienia pożytecznych minerałów w Okręgu wschodnim, a to
w Ruskim i Miłkowie, należących (1860.) do rodziny Dowborów, istnieją pokłady
węgla kamiennego od 4 do 12. cali grube. Węgiel łatwiejszy między warstwami
piaskowca zawarty, należy do rodzaju lignitu, doskonale przewyglonego na po-
tych tłusty, jest jednak węglem dającym się koksować, wydaje bowiem popiołu, i zawiera
pewną lubo niewielką ilość siarczyków żelaza. Grubość warstwy, utrudnienie za-
bór przy ciągłym zalewie wód, są powodem, iż pokłady te wydobywane próbnie
przedsięwzięto w spokoju, mianowicie w epoce, kiedy tasy prywatne nie przedsta-
wiały jeszcze tak smutnego obrazu zniszczenia. Dziś przy koniecznym przedsta-
nie przemysłu a braku drzewa spodziewać się należy, że ile lubo cienkie pokłady
węgla, stać się mogą użytecznemi dla okolicy (Ob. Nr: 165. Gazety Codziennej z 1860 r.)

11614 W pięknym kollegium Opatowskiem stanął (1860?) pomnik grobowy s. p. Karskiemu Rudnickiemu Opatowa wykuty (włoski) z marmuru chęcińskiego.

11615. Pilichowski z Wierzbicy Rosnowskiej w 1860

11616. s. p. Ludwik Józef Bierkowski urodzony w Brzinie w W. Ks: Pozn: 16. Sierpnia 1801. r. uczył się w Poznaniu i uniwersytecie berlińskim, doktoryzował się w Lipsku w r. 1829. W młodym bardzo wieku powołany na profesora do wszechnicy Krakowskiej jako doktor medycyny, chirurgii i filozofii, przez lat 30. równo kształcił się i pożytecznie dla kraju nauczał, a mianowicie był dziekanem uniwersytetu Krakowskiego i dyrektorem kliniki chirurgicznej i t. d. wraz został członkiem wielu towarzystw uczonych. Słynął jako biegły operator i wiele w tym przedmiocie, jako też i w innych gałęziach sztuki lekarskiej napisał. Zakończył życie na chorobę raka u wód Krzeszowickich 24 Czerwca 1860 r. Pochowany w Krakowie

11617. W zeszycie Sierpniowym Biblioteki Warszawskiej z r. 1860 znajduje się wiadomość o Włodawie i Różance, przestającej pudanej w Starożytnej Polsce. –

11618. – Z powodu artykułu umieszczonego w Nr. 203. Gazety Codziennej z 1860 obacz poz. 11597. i Kuryera Warszawskiego, w którym mowa o rozporządzeniu w dobrach Dembe wielkie, z nazwane czynem godnym pochwały i naśladowania, odebrała Gazeta Codzienna żywą protestację, której autor zarzeka, że nieład i zaniedbanie, jakim te dobra ulegają od lat 30. dostatecznie są znane w miejscu. Zapewniony to pismo Redaktor Gazety Codziennej w Nr. 211.) co nam zaś o Dembe wielkiem wiadomo, nie są nam wiadome. x gdyż okoliczności z 1860. w jakich dobra

11619. Rodziny polskie spokrewnione z panującym domem Sabaudzkim. [illegible]
Ciekawem być może dla czytelników naszych, wskazanie pokrewieństwa przez Krasińskich, a mianowicie Franciszkę, żonę Księcia Karola Saskiego, jakie niektóre domy nasze, z królewskim domem Sabaudzkim mają. Czerpiemy ją z notatki w Skarbcu Jul: Kamińskiego pomieszczonej.
Stanisław Kor: Krasiński, Starosta Nowodworski, Przasnyski, Ujski, z żony Anieli Humieckiej, córki Stefana Wojewody podlaskiego, miał córkę Franciszkę urodzoną w r. 1743. żonę Księcia Karola Saskiego Królewicza polskiego, zmarłą 1796. r. dnia 30. Kwietnia. Córką jej była Marja, żona naprzód Księcia Karola Emanuela de Savoye Carignan, powtóre Księcia de Montleart. Z niej urodził się Karol Albert Król Sardyński w r. 1798, ojciec Wiktora Emanuela. i Marja Elżbieta, Franciszka, żona arcyksięcia Rajnera Vice-Króla Lombardji i Wenecji urodzona 1800 r. –
Obok z drugiej córki Starosty nowomiejskiego, Zofji, która wyszła za hrabiego Wodzickiego, rodzi się Stanisław Wodzicki, i Łucja która wyszła za Przyjemskiego, a przez nich krewnemi się z domem Sabaudzkim skoligacone domy Jabłonowskich, Ryszczewskich, Lubeckich, Załuskich, Tyszkiewiczów i t. d.

11620. Samo miasto Hrubieszow mało daje życia ruchu, nudzieć, bo publiczności tutejszej, prócz małej liczby urzędników, professorów szkoły powiatowej, mieszkańców należących do stowarzyszenia rolniczego Hrubieszowskiego pomocy miedzianowego s.p. Stanisława Staszyca fundowanego z cięgo własnych dobr, miasta składa się (1860) z ludności żydowskiej. Chrześcian jest 2000.

11621. Po niedawnym pożarze, małe ale szczodre miasteczko Stopnica, zaczyna się (1860) podnosić i odbudowywać. W obecnym roku (1860) czynnie pracują nad ukończeniem odbudowy pałacu dawnych starostów, który sięga odleglejszych czasów.

11622. W dniu 29 Lipca r. 1860 zszedł z tego świata s.p. Jan Turczyński dziedzic Starej-wsi w pow. Krasnostawskim, patryarcha tej okolicy, przeżywszy lat 85. – s.p. Turczyński lata młode spędził w wojsku gwardyi szlacheckiej galicyjskiej, wyprowadzający przy boku cesarza austryackiego ciągłe obywatelstwo polskie. – Pomimo porzucenia zawodu wojskowego przedsięwziął gospodarkę. Po straceniu innych czasach, po stracie żony, dzieci, wnuków i prawnuków, już w zgrzybiałym wieku wyłamał się wytęgomie dobrej familji dając przykład życia cnotliwie chrześcijanina. –

11623. Kamień grobowy na cmentarzu Rawskim położony wczesniej (R.P. Hyp. Skimborowicz) zatrzymano Małżowskiemu autorowi Maryi staraniem Leona hr. Łubieńskiego. – opłata z [illegible]?

11623. Drohiczyn liczący z nowemi z kupców Niemców i Szkotów do 400 domów liczącą stolica dawnego Podlasia, dziś (1860) liczą się ruinami. – Dawna szkoła jezuicka, następnie słynna Pijarska a teraz (1860) tylko o 3 klasach, mieszcząca się ciągle w dawnym klasztornym gmachu jezuickim, wraz z kościołem farnym wygląda wspaniale, z wyniosłości brzegu r. Buga, widziana od strony Królestwa. –

11624. Miasto Wierzbołów, o pół mili od granicy, części od wsi Kibarty, w której jest komora Wierzbołowska i w której urządza się (1860) stacya głowna kolei żelaznej, z powodu skierowania na tę drogę handlu cesarstwa z zagranicą, ożywia się w ludności, jak również i sama wieś Kibarty i dla tego jest już przedsięwzięty nowy plan regulacyjny zabudowywania tych dwóch miejsc.

11625. Zawichost jakkolwiek położony na lewym wysokim brzegu Wisły, sięga jednak nawiasem stosi, płodów na handel wyborowej z okolic Lubelskiej; przy powiększającym się ruchu z tej strony i utrudnionej przeprawie zachodziła niejednokrotnie potrzeba składu na prawym wybrzeżu. Zaradzając temu p. Wessel wystawił w r. 1859 spichlerz w Janiszowie, a jak słyszałem w tymże samym miejscu ma stanąć i drugi podobnego rozmiaru spichrz i przystanie (1860).

11626. Starożytny kościół w Proszowicach przyozdobiony został w 1860 (z malowid) nowej posadzki z marmuru chęcińskiego. – Jest to piękny dar obywatela p. Gostkowskiego.

11627. W Piotrkowicach nad Nidą, wsi ozdobnej pięknym ogrodem, stanął w r. 1860 nowy pawilon, uzupełniający dawny oryginalny budowy [illegible]

11628. W wielkim borze o 2 mile od Warszawy pod wsią Miłosną przed laty ukrywało się wielu złoczyńców napadających na podróżnych, co też przypomina dotąd jeszcze nazwisko wsi Zbójnej Góry pochodzące z tego czasu ... Bory te były przedmiotem szczególnej baczności władz, ustały napady ale jeszcze za dawnych czasów zdarzały się rozboje, a właśnie przy zbiegu dwu traktów t.j. Brzeskiego i Lubelskiego w bliskości karczmy Wawer zwanej. Teraz i ten przytułek przestał dla złoczyńców; wielki las dotykający drogi na długości jednej mili, został w roku 1859 wycięty.

11629. wieś Lipsk murowany, o 2 mile z tej strony Niemna

11630. W Bielsku w Białostockim umarł w dniu 1 Lutego 1860. w tymże samym domku własnym po ojcowskim w którym się urodził przed 66 laty z ojca obywatela tego miasta Józef Jaroszewicz dawniej professor Liceum Krzemienieckiego, potem professor prawa krajowego w b. Uniwersytecie Wileńskim autor ważnego dzieła wydanego w latach 1844-1845, w Wilnie pod tyt: „Obraz Litwy pod względem cywilizacyi od czasów najdawniejszych do końca wieku XVIII." (tyg. ill. 1860.)
Sędziwa wdowa po Jaroszewiczu z domu Leśców, jest rodzoną siostrą żony Michała Wiszniewskiego, autora historyi literatury polskiej [illegible], gdzie obydwaj szwagrowie za młodu byli professorami Liceum Krzemienieckiego.—

11631. Jest inny Mikorzyn w b. powiecie Ostrzeszowskim w W. Ks. Poznańskim gdzie niedawno znalezione kamienie tak zwane Mikorzyńskie z runami sławiańskiemi dały pewny i z wielu względów ważny materyał do nauki o runicznych pomnikach słowiańskich. Uczony professor literatury i języków słowiańskich w Univer: Wrocławskim Dr. Wojciech Cybulski sądzi że jeden z kamieni z godłem Prowy, służył za pokrycie grobowca arcykapłana tego boga, imieniem Mika od którego i Mikorzyn został nazwany. Drugi oznaczał urnę wojownika Bohdana, którego imię wyryte znajduje się na nim dwukrotnie—

11632. Kościół w Klimontowie naśladujący budowę kościoła Ś. Piotra w Rzymie wzniesiony został pierwotnie przez Jerzego Ossolińskiego kanclerza w r. 1640. lecz przez Szwedów spalony i zrabowany stał kilkadziesiąt lat w ruinie i byłby jak wiele innych w gruzy upadł, gdyby nie trudy i niezmordowana praca zacnego kapłana Ks: Walentego Bohosa Radoszewskiego. Ten odbudował kościół odnowił go gustownie acz skromnie i przy schyłku życia wyrobił jeszcze z Stolicy apostolskiej breve podnoszące tutejszych proboszczów do godności infułatów którego tytułu dotychczas (1860) używają. Świątynia ta, wewnątrz harmonijną i znakomitemi wymiarami, robi nie małe wrażenie, lubo zabytków starożytności nie posiada żadnych prócz zwłok fundatora (†1650 r.) i dziewięciu których nagrobki ozdobione płaskorzeźbami, mieszczą się w kościele. Obszerne krużganki, otaczające świątynię wewnątrz, zasługują na uwagę. (Obacz Nr: 215 Gazety Codziennej z r 1860 pod nazwiskiem [illegible])

11633. Przy fabryce machin i narzędzi rolniczych w Porniku pod Jarosławiem (w 1860) jest kopulowany do lat fabrycznych, ora co [illegible] obywatele okręgu Zelowskiego, [illegible] o potrzebie wsparcia [illegible] zakładu

11634. W Jarganowie pod Piasecznem (2 mile od Warszawy) bywał doroczny odpust na Św. Jacka

11635. Droga bita pobocza od Sieradza na Niemojów łączy (ma dopiero w projekcie 1860) główne miasta fabryczne kraju w punkcie granicznym Wieruszów z pobudowaną już drogą bitą w Prusach.

11636. W Powiecie Wieluńskim dawny zakonnik jest (1860) p. Leon Ga[illegible]

11637. W Piotrkowskim mieszka (1860) hrabina Marja Potocka, wdowa po byłym pułkowniku piechoty 6. Wojsk polskich — Tamże posiada dobra h. Woluński zmarły obywatel gub. Wołyńskiej

11638. Dobra Przecławice w okr. Miechowskim były około r. 1795 własnością Pani [illegible] z Tetkowskich Wielopolskiej starościny Lanckorońskiej

11639. Dobra Bydlin w olkuskim były około r. 1795 własnością dziedziczną Generałowej Męcińskiej.

11640. Dobra Rogów w Sandomierskim należały około r. 1795 do Potulickiego Starosty Bożechowskiego (ob. Lubelskie)

11641. Dobra Złota w Sandomierskim należały około r. 1795 do Wodzickiego Starosty Grybowskiego, przy Grybowskiej w Opatowskim.

11645. Dobra Dziewięczyce i Zagórze w Sandomierskim przeszły około r. 1795 Nowak [illegible] Gostyński.

11646. Dobra Węchadłów w Sandomierskim własność [illegible] około 1795 Pani pułkownikowej Ślaskiej

11647. Dobra Zagórze i Pogorzany w Sandomierskim należały około r. 1795 do Reja Starosty Nowomiejskiego (ob. ksz.: 4032)

11648. Dobra Racławice należały około r. 1795 do Baleniago Regenta Koronnego

11649. Dobra Jardowiczki w Miechowskim przeszły około r. 1795 Stadnicki Sędzia ziemski Krakowski.

11650. Pisze gdzie uwagę, że na Litwie, najczęściej w gruntach błotnisto-gliniastych, znajduje się bursztyn, gdy przeciwnie u nas w Ostrołęckim i w lasach Krasnosielskich, w pokładach piasku, zarosłych odwiecznemi lasami. W kopalniach Ostrołęckich, pomiędzy zwyczajnemi sztukami żółtego bursztynu, często znajdują się sztuki kandyzowanego i czarnego. Obadwa gatunki są drogo przepłacane.

11651. Stawinek położony w miłem ustroniu między górami, słynie, jak wiadomo, wodami w różnych słabościach pomocnemi — Oddalony jest o 4 wiorsty od Lublina, skąd codziennie kursują omnibusy

11652. Most na rzece Bugu pod [illegible], który kolej żelazna Petersbursko-Warszawska, tuż obok Brokiem z Małkinią — ma otworów 130 sążni rozpiętości, jest systemem amerykańskim, z pokładem żelaznym wspartym na podobnychże cylindrach — Most ten zaczęty w 1860.

11653. Wieś w Niemnie 190 [illegible] Franciszka Krasińska [illegible] z domem Saskim — [illegible] (1861).

utrzymujące się jedyne rodziny mające prawo do tych wszystkich Kolli
gaty, są Wodzickich, Załuskich i Skarszewskich. Otóż jeszcze się mnie
więcej że widomosz umieszczon w Gazecie Codziennej że Skarbka Tarnowskiego nam
ny była reklamacya - Redaktor gazety Codziennej oświadczył, iż dla mego to wcale
nie obojętną jest rzeczą, a reklam. własnego pono nie ma ochoty. Była
to dla niego wiadomostka historyczna, nic więcej.

11654 Kościołek w Gradzisku (Góra Pieskowej Skały) z sprotkolnem, sklepieniem
rzniętym w [illegible] (z wyrzeźbionemi na nich koronami i liljami z
palmą skrapiowanemi) powstał ~~[illegible]~~ w r 1620 a w drugiej połowie
17go wieku restaurował go i mieszkanie odnowił X. Pieskorski.
Dziś (1860) Gradzisko stało się, zakonnice (Klaryski Krakowskie)
stało się wraz większą pustką i ruiną i jako pustelnia Sty Salomei
odpowiada zupełnie tradycyjom swoim - (z Nr: 223. Gazety Codz z 1860

11655. Z Num 221. Gazety Codziennej z r 1860 . Dawna i ulubiona siedziba
biskupów Krakowskich, zamek Kielecki, jedna ze starożytniejszych pamią
tek tego miasta, obecnie (1860) jest tak zewnątrz jak i wewnątrz restaurowa
ny. Tym sposobem gmach ten piękny architektury z pierwszej połowy
XVII. wieku, alkierzami ośmiościennemi, wieżami zdobny na długo zabezpie
czony zostanie od grożącej mu ruiny. Jest on w głównej części dziełem
Jakóba Zadzika, wielkiego Kanclerza koronnego, który go w 1640 r stawiać
zaczął. Śmierć (w 1642 r) nie dozwoliła temu zacnemu pasterzowi gma
chu w zupełności dokonczyć, następnie więc biskupi Piotr Gembicki, Kandy
nat Jan Lipski i Andrzej Trzebicki Załuski, jeszcze własnemi funduszami
już powstałemi po głównym fundatorze wspaniały ten rozpoczęty w tym
kształcie w jakim go widzimy obecnie, wznieśli i ozdobili.
Rozumie się szczególny tylko o zewnętrznej postaci głównego korpu
su budowu w r 1816. Wtedy Kielce przeznaczone zostały na środkowy punkt
władz rządowych i górniczych, do wystawionego i przerobionego wewnątrz
gmachu, dodano nowe części: lokal na [illegible], na szkołę górniczą
na pomieszczenie professorów, oficjalistów i td. w miejscu dawnego kory
tarza, łączącego zamek z Kollegiatą. Obecnie (1860) części te nowe, jak
również wnętrze głównego korpusu ~~[illegible]~~ restaurują, wyższą, a te o
statnie otrzymają nowe blaszane pokrycie, dawne budowanie znacznie się
kadzone zostało. Wewnętrzne sale pierwszego piętra, najwięcej zatrzymały
cechy dawnej architektury, i godne są zwiedzania miłośników pamią
tek budownictwa.

11656. Miechów jak to miasto pomnikowe straszne licho wygląda, powiada
pewien Korespondent Gazety Codz w Nr. 221. z r 1860

11657. W numerze z r 1860. budować się miała kamienna droga 2go rzędu
od Olkusza do Krakowa przez Pieskowa Skałę, Ojców, Peklin, Zrasinice
Żerkowice Maszków i Wilkoszowice, gdzie połączy się w odległości [illegible]
wiorst od granicy Królestwa Polskiego z głównym traktem wiodącym
z Krakowa do Warszawy. Droga ta budowana będzie staraniem

i kosztem, właściciel dóbr przez grunta których ma prowadzić, pierw-
szy myśl podał Władysław Ślaski właściciel Rzeplina, a otrzymawszy
chętnie zgody i szczerej pomocy od właściciela Ojcowa i Pieskowej Skały
na których to dóbr składach największe przypada prawie ciężary, zajęli się oży-
wionym urzeczywistnieniem myśli właściciele wyżej wskazanych dóbr. Wkrótce
też już ugodzone wszystkich pod tym względem deklaracje złożone
na ręce P. Ślaskiego. (Z korespondencji Gazety [Warszawskiej] Codziennej Nr: 221 z 1860.

11657. Za główną zasadę przy budowaniu drogi wzięto: że każdy właści-
ciel przez którego grunta prowadzić będzie droga, obowiązuje się dostawić
oznaczoną ... ilość potrzebnych na to wszelkiego rodzaju kamieni,
takoż własnym kosztem budować oznaczone według planu drewniane
mosty, a przytem stróża honorarowo na każdą wiorstę będącej się
w ciągu dóbr drogi rubli srebrnych 100; po ukończeniu budowy droga
zostaje oddaną na własność kraju.
Śliczna zaiste myśl i godna naśladowania, to też z serca życzymy
dobrego powodzenia, a może też ten tak chwalebny przykład, znajdzie
naśladowców.
Właściciel Ojcowa p. Alex: Przezdziecki przyczyni o ile nam wiadomo
wypracować ostateczny projekt budowy drogi dla przedstawienia go do
zatwierdzenia rządowi, i uzyskania z tej strony pomocy szarwarkowej.
Droga ta przeciągająca się w Olkuskie prowadzić będzie przez dobra Pieskowa
Skała własność P. Mieroszewskiego, Ojców własność P. Przezdzieckiego,
Rzeplin włas: P. Ślaskiego, Wrasincer włas: pani Walewskiej, Sieckowice
i Maszków wsi rządowe Krakowskie.

11658. Po nad koleją żelazną od Warszawy wiodącą ku zachodnim guberniom
widać przed Łowiczem, w pięknym położeniu, bielejącą wieżę i ... kościół
Bolimów miejsce to sławne odpustami dnia 26 Lipca na które ... mnóstwo ludu zgromadza.

11659. W mieście Brok nad granicą gubernii Płockiej i Augustowskiej w
r 1860 otwarty został szkoła leśna kursów niższych, profesorami są
pp: Zawadzki Jastrzębowski i Hollak.

11660. Starożytny modrzewiowy kościół we wsi Podzboliskach, staraniem dzie-
dzica P. Górskiego w r 1860 odnowionym został. Malowanie wewnątrz ściany
we scenach historji świętej i odnowienia obrazów, dopełnił p. Jeronimowicz, arty-
sta malarz z Warszawy (Korony Jeleniewa)

11661. Władysław Słowacki urodził się 5. Listopada 1826 we Wsi Hłuszowce
w obwodzie Żytomirskim z ojca Erazma i matki z domu z Roporzińskich, Słowa-
cki umarł dnia 16. Kwietnia 1858. Erazm był rodzonym bratem Euzebiusza
[ojca Juliusza Erazm]
człowiek światły, pod koniec życia, w poważnym już wieku, był członkiem
Izby Ukraińskiej od Sporów i około r 1837 mieszkał w Żytomierzu.
Erazm oddawał się głównie wychowaniu syna-jedynaka Władysława. - Ten
zaczem stąd się skłonił ... pisarzem i poetą - Powiastki po Władysławie
wydane, aleksandra Słowacka ... w 1860 zaznaczono wydać pamiątkowy zbiorek
jego Dumek Ukraińskich.
Autorskie powołanie tradycyjnie było niejako w rodzinie Słowackich
Rodzicami Juliusza Słowackiego byli Euzebiusz Słowacki i pomięzia Pani Becu

grobowiec Juljusza Słowackiego znajduje się na cmentarzu w Mont-Martre.

11662. W mieście Osiecznach jest kościół nowo wystawiony (około 1860 r.) staraniem hrabiego Skarbka w którym przyjemniejszą ozdobą znajdującą się tamże nowa a nader pięknie zrobiona rzeźba wyobrażająca Najświętszą Pannę z Dzieciątkiem w wielkim ołtarzu umieszczona. Za ołtarzem tym okno gotyckie z różno-kolorowych szkiełek, które przy zachodzie słońca statuę cudownie oświeca. Z boków statuy klęczą aniołowie także w rzeźbie. N. Nr: 226. Gazety Codziennej z 1860 r.

11663 Pod Łęczycą z drugiej strony rzeki Bzury jest wioska Tum którędy połączona z miastem, która stanowi oddzielną parafję. Tum jest teraz (1860 r.) własnością W. Zwierzchowskiego. Kościół w tej wsi jest jeden z najstarożytniejszych jakie są w Polsce (co sama jego nazwa świadczy) budowany był za panowania Mieczysława I go czyli w początkach przyjęcia wiary chrześcijańskiej w Polsce. Świątynia ta zniszczona jest [illegible] tak, że dziś służba Boża w niej regularnie się nie odbywa, i tymczasowo sprawiana jest w drewnianym kościółku, razem z nim. Wydatki o ~~[illegible]~~ odrestaurowaniu Tumu z anszlagu operacyjnego obliczony jest około Rs: 14000.

11664. Dnia 28. Sierpnia 1860 r. w kościele XX. Augustyanów w Warszawie odbył się obrzęd zaślubin p. Jana Pietkiewicza dziedzica wsi Kruszewca z Panną Henryką Gorardowską córką dziedzica dóbr Dębów- -dębicze w Podlasiu.

11665 Janusz Radziwiłł, z Państwa Rzymskiego Książę na Birżach i Dubinkach, hrabia na Newlu i Siebieżu, wojewoda wileński, hetman wielki W. Ks. litewskiego, [illegible], żmudzki starosta, wydalniejszy główny w czasach panowania Jana Kazimierza — Wsławił się w wojnach kozackich, za Chmielnickiego, Ks: Janusz jako wielkiej znajomości sztuki wojennej, położył niezmierne zasługi — Wreszcie ~~[illegible]~~ [illegible] kojarzone [illegible] nie przypuszczając sąd powszechnej opinii, [illegible] przystąpił do partyi szwedzkiej, [illegible] że nie był przyczyną oderwania się Litwy od korony. Obszerny życiorys Janusza Radziwiłła skreślił w r. 1859 Edward Kotłubaj który [illegible] wystąpił się literackie naszym [illegible] rodziny Radziwiłłowskiej.

11666. W dniu 23 Sierpnia r 1860 położono z wielką uroczystością w której uczestniczyło przeszło dwadzieścia tysięcy ludności, [illegible] jak i niemieckiego pochodzenia, tak męskiej jak i żeńskiej płci, pierwszy kamień węgielny nowo w M. Łodzi budującego się kościoła rzymsko-katolickiego. Kościół nowy na który wszyscy obywatele się składali, budowany jest podług planu P. de Tournelle budowniczego guberni Warszawskiej, w rozmiarach takich, aby mógł pomieścić 3000 osób.

11667. Fabryka cukru i rafinerja Walentynów wraz z dobrami [illegible] w okr. Orłowskim [illegible] mają być sprzedane przez licytację publiczną w [illegible] w dniu 6/18 Wrz. 1860. Szacunek [illegible] był do licytacji z Rs: 11928

11668. dobra Idzibno w okr: Błońskim, rozległe włók 68. mor: 20. pr: 40, kop: 11. [illegible] sprzedane przez publiczną licytację w d: 8/20 Wrz. 1860 Szacunek do licytacji [illegible] na Rs: 56995. kop: 20.

11669. W Wierzbowcu pod Radomiem istnieje od r. 1860. szkoła rolnicza gdzie dom według nader praktycznego systemu w ściany dęte węglem dla ciepła i utrzymania w cieple, murowane wystawiono.

11670. Szkoła rolnicza w Clerku gubernii Augustowskiej obok nadto go czasu do pszczelnictwa otworzona została w r. 1861. gdzie kursowicze pod względem chowu wyłącznie praktyczne będą mogli odbywać doświadczenia:

11671. U Pana Dr. Bernera w Surzchowie na Kujawach było w r. 1860 gospodarstwo postępowe.

11672. Fabryka machin i narzędzi rolniczych — a raczej zakłady fabryczne Nieklańskie Niekłan w Opoczyńskim, do pr. Platera w 1860 należące, zostawały w tym czasie pod umiejętnym zarządem P. Kranickiego Mechanika.

11673. Fabryka machin i narzędzi rolniczych Pana Czarnockiego i Spółki w Ceroche w pow. Lubelskim w 1860 —

11674. W Ostrowcu i Irenie istniały w r. 1860. zakłady górnicze baronów polskich Spiegel machin i narzędzi rolniczych.

11675. W Zawierzynie w Zamojskim istniała w r. 1860. fabryka machin i narzędzi rolniczych Platego

11676. Hieronim Boguszewski posiadał w r. 1860 w Dubience fabrykę machin rolniczych. wiadomości.

11677. Henryk Radzikowski właściciel dóbr Siewierza w pow. Krasnostawskim posiada tamże fabrykę machin i narzędzi rolniczych nie wielkich rozmiarów.

11678. Adolf Smorawski właściciel dóbr Żdżanne w Krasnostawskiem posiadał tamże w 1860. fabrykę ~~machin~~ i narzędzi rolniczych na mniejszą skalę urządzoną.

11679. Julian Suffczyński właściciel dóbr Łaniuchowa w pow. Krasnostawskim w 1860.

11680. P. Romuald Gostkowski z Zagród Proszowskich objaśnia, że posąg obstalowany dla Kościoła w Proszowicach z Wiśniowego w Chęcinach, nie jest darem obywatela Gostkowskiego, ale złożony został ze składek całej parafii rzeczonej.

11680. Prawo do dóbr Nieszawy w obw. Radziejowskim w bliskości miast Torunia, Włocławka. Nieszawy, położonych projektowanej kolej żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej, ~~Z~~ tejże powodu Zaś które mają ją przestrzeni wtóre ~~rzeczyp~~. Rosyi w drodze z beneficyalnej ma być sprzedany w dniu 12 Września 1860 r. Licytacya zacznie się otwarcie od Summy Rs. 45,000. (ob. 24/6 Nr. 228 Gazety Codziennej z r. 1860.)

11681. Jan Lubiński, Tajny Radca Senator, Prezydujący w Departamencie IX. Rządzącego Senatu ~~Rząd~~ Kawaler Orderów S. Anny I. Kl. z Koroną i S. Stanisława I. Kl. zakończył życie w dniu 11. Czerwca 1860 r. 1860. Radca Tajny Mianowany który wyższe zasługi do

11682. W dniu 11. Czerwca 1860 r. powieziono na wieczny spoczynek zwłoki ś. p. Ignacy Sowińskiej, wdowy po ś. p. Józefie Sowińskim b. Komendancie Szkoły wojskowej aplikacyjnej b. Wojska Polskiego; nadto cnoty zmarłej żyć będą w uzupełnieniu wszystkich, którzy je poznać mogli.

11683. Leon Jasiński z Wojciechowic w Opatowskim wyborny znany obywatel wzór wsi w r. 1860 przez obywateli ~~Opatowskiego~~ powiatu Sandomierskiego, Solskiego i Sandomierskiego na formalnego naczelnika nowo powstałego domu ziemian rolników Nadwiślańskich

11684. Aleksander Jackowski, [illegible] dóbr Bogoryja i Broniewo i [illegible] — zasłużony nauczyciel domu stanu rolników [illegible] —

11685. Że [illegible] nasz, przy wrodzonym mu praktycznym zmyśle do gospodarki, pomagając sobie niemało w każdej okolicy, przemysłowym przedmiotem wyprowadzić by się wkrótce w stanie zamożności, gdyby jego wiatrak ukończony, tamtejszy pomnażać dorobek dobrego bytu. Jako przykład, a razem uchwycony rzut oka do charakterystyki większych przemysłów w kraju, przytaczam dwie okolicznoście, dowodzące skrzętności ludu objawionych powyżej. Poniżej starożytnego miasteczka Solca, gdzie przed wieki odbywał się Bolesław Śmiały w sprawie Sw. Stanisława na sejm utworzony, rozszerzeniem swym koryta Trzepianki wpadającej tuż do Wisły, leży nie wielka osada zwana Kępa-Solecka. Miejscowość to nader romantyczna. Niebyt ~~obszerna~~ zamożna, otaczająca amfiteatralne starożytnego miasteczka Solec, tam czoła swoje od wieków wieki. Tu otaczające buki, jawory i dęby, szwedzki, [illegible] gaj, złote i zgniłe strumienie zarośla jest [illegible] obszar na kępie, wiosną przystrajając się w kwiaty, zielone uprawne pola, wszystko to ma [illegible] obszaru do ogrodu porządnie utrzymywanego. Mieszkańcy tej osady [illegible] w kolonii, bardzo mierni rolnicy, lecz otrzymawszy więcej drzewa, obok rolnictwa trudnią się tym przemysłem. Tu przygotowują się klepki, robią się gonty, drzewa brzozowe, sprzęty dębowe, wióry, grabie, obręcze i t. p. wyroby z drzewa. Wyroby te po [illegible] części tratwami spławiają na galarach Wisłą odstawiane do Warszawy, lub też na miejscu sprzedawane okolicznym [illegible]. Zyski stąd wynikające dla osady są znaczne. — W podobnych ~~[illegible]~~ zamożności, lecz mniej odsłoniętych natury warunkach znajduje się kotlina i południowe stoki pasma gór Łysych ~~[illegible]~~ Sw. Krzyża i Sw. Katarzyny. Sama dolina otoczona górami do miejscowości nader pięknych, [illegible] jak n. p.: Górno, Huta Jabłonowa, Stara i Nowa Porębki, Krajno, Mostów i [illegible], z boku od Zagnańska, Piórków, Piotrowice i t. d. są gęsto i porządnie zabudowane, niektóre nawet wyrobami z drzewa, mianowicie klepki i łopat, nie brak lasów, którymi wszystkie góry są zarosłe. Wysokie sosny, jodły, smreki, dęby, buki, jawory, graby i t. p. można tu znaleźć w [illegible] kolosalnych. Grunta w dolinie, jakoteż i na południowym stoku gór są mocno kamieniste, piaszczyste, dostarczają jednak wybornych pastwisk. [illegible] około Bodzentyna chowają bardzo dość bydła, [illegible] wołów, które odznaczają się budową rosłą, krzepką, maścią czerwoną, [illegible] pochodzącą. Woły te pod nazwą Kamieniarskich sprzedawane są na jarmarku Łowickim, gdzie za parę płacą zwykle 40 do 50 dukatów. Hodowla tego bydła znacznie przynosi tutejszym włościanom zyski i jest bardzo zamożna. Jak n: p: we wsi Dąbrowa, przy Bodzentynie położonej, na 100 siedzib znajduje się 200 krów włościańskich. Z tych przyczyn włościanie, jeżeli jak i drugiej miejscowości z pomiędzy [illegible] po kilka koni, ubierają się porządnie, a w [illegible] różnią się także od [illegible] i [illegible] tabaców. (~~[illegible]~~: z Nr: 152 Gazety Warszawskiej z 1860. [illegible] Gubernia Radomska — Powiaty Kielecki i Opatowski

11686. dobra Łukowiec z przyległościami w okr: Siennickim o wiorst 55 od Warszawy sprzedane zostały przez publiczną licytacyę d: 15/27 Czerwca r 1860 – Summa do licytacyi o 1/5 części zniżony wynosił Rs: 66201. kop 44.

11687. W Ojcowie istnieje od r 1860. hotel i austerya z salą jadalną i chorem dla muzyki, salonem resursowym, restauracyą – Bliskość Krakowa i gór Karpackich, nadzwyczaj sposobność sprowadzania wód mineralnych z pierwszej ręki, a wody powietrze górskie i lasów jodłowych, oraz zakład hydropatyczny utrzy. P. Pawelskiego, obiecuje chorym przyjemny pobyt pod własnym dachem.

11688. W dniu 14/26 Czerwca r 1860 sprzedane być miały przez publiczną licytacyę po zniżonej cenie, dobra Duchnów, Duchnice i Wąsk w okręgu Siennickim o wiorst 21. od Warszawy – Szacunek tych zniżony został do Summy Rs: 116,895. kop: 60.

11689 w dniu 5/17 Czerwca r 1860. zmarł w Radzyminie po długich cierpieniach s.p. Benjamin Flatt w wieku lat 74. b. Dyrektor Instytutu agronomicznego w Marymoncie, b. Sędzia pokoju okr: Warszawskiego – Pochowany na cmentarzu ewangelickim w Warszawie – Obywatel Arciechów pod Wyszem

11690. Członek towarzystwa rolniczego Jarzynski Felix z Niegowej w okr: Lelowskim, otrzymał w r 1860. od towarzystwa rolniczego medal wielki za obsadzenie na lad murrytków,

11691. Członek towarzystwa rolniczego Franciszek Młodzianowski z Płoniaw w okr: Pułtuskim otrzymał w r 1860 od towarz: roln: medal wielki za wzorową oborę.

11692. Członek towarz: rolnicz. Alexander Zaborowski z Chocimia w okręgu Kaliskim otrzymał w 1860 od towarz: rolnicz. medal wielki za wzorową stadninę.

11693. Członek towarz. rolnicz. Władysław Orłowski z Komarna w okr: Łosickim, otrzymał w r 1860 od towarz: rolnicz. medal wielki, za najlepszy stosunek dworu do ludności wiejskiej w tymże oddziale

11694. Członek towar: rolnicz. Antoni Leszczewski z Muchnic oddziału Warszawskiego otrzymał w r 1860. od towarzystwa rolniczego medal za najlepsze urządzenie i utrzymanie dróg wiejskich w tymże oddziale

11695. Członek towar: rolnicz. Wilhelm Reppman z Petrykow oddziału Kaliskiego otrzymał w r 1860 od towarz: roln: medal za najlepsze urządzenie i utrzymanie dróg wiejskich w tymże oddziale

11696. Członek Tow: roln: Malachiasz Bogucki z Policzny, oddziału Radomskiego otrzymał w r 1860. od towarz: roln: medal za najlepsze urządzenie i utrzymanie dróg wiejskich w tymże oddziale

11700. Wiktor Łuniewski z Gnojna oddziału Kieleckiego otrzymał w r 1860 od towarz: rolnicz. medal za najlepsze urządzenie i utrzymanie dróg wiejskich w tymże oddziale

11701. Józef Woliński z Kodnia oddziału Siedleckiego otrzymał w r 1860. od towar: roln: medal za najlepsze urządzenie i utrzymanie dróg wiejskich w tymże oddziale

11702. Członek towar: rolnicz. Jan Karczewski z Sałca, oddziału Płockiego, otrzymał w r 1860 od towar: rolnicz. medal za najlepsze urządzenie i utrzymanie dróg wiejskich w tymże oddziale

11703. Członek towarz: rolniczego Jan Władysław hr: Bieliński z Grodźca, z okręgu Kaliskiego otrzymał w r. 1860 od towarz: rolniczego medal w nagrodę za okazaną najskuteczniejszą dbałość o zdrowie ludności wiejskiej.

11704. Toż samo i Członek towarz: roln: August hr: Potocki z Wilanowa z okręgu Warszawskiego.

11705. Toż samo Członek tow: rol: Adam hr: Potocki ze Skaszewa z okręgu Radomskiego.

11706. Toż samo Członek towar: roln: Ludwik Górski ze Sterdyni z okręgu Siedleckiego.

11707. Toż samo Członek tow: rol: Władysław Pepłowski z Tarnowa z okręgu Płockiego.

11708. Toż samo Człon: tow: roln: Eugeniusz Rembieliński z Jedwabnego z okręgu Augustowskiego.

11709. Członek tow: rol: Alexander Rowsman z Piotrowic z okręgu Warszawskiego ~~otrzymał~~ wzorowy dzierżawca dóbr otrzymał złoty wystawy w r. 1860. od towarzystwa rolniczego medal najwyższy.

11710. Toż samo Członek tow: rol: Walenty Wierzyński z Brzeźna z okręgu Kaliskiego.

11711. Toż samo Czł: tow: rol: Hipolit Kosiński z Mnisznowa z okręgu Kieleckiego.

11712. Toż samo Członek tow: rol: Jan Oświata Koch z Tulinek z okręgu Siedleckiego.

11713. W dniu 19 Czerwca 1860 r. na wyścigach konnych w Warszawie p. Rej, głośny już u nas z różnych prób odwagi, determinacyi i zręczności, na łódce sam wodnej, dzielną jazdą zwyciężył współzawodnika swego P. Władysława Cieleckiego.

11714. dobra Radunsyce nad r: Wartą w bliskości miasta Wielunia mające 204. włók n: po: obszerności, w której 100 włók lasu dobrego, trzy wsie, 2. zarobm jedna czynszowa i 3. folwarki, z trzema młynami wodnemi; czynsz przynoszą Rs: 900, propinacya rs. 2000. były w r. 1860 do sprzedania z wolnej ręki lub do wydz...

11715. dobra Psarka w gub: Lubel: okr: garwolińskim, od Warszawy 7 mil a od szosse lubelskiego półmili odległe, mające rozległości włók nowopol: 55. były w r. 1860 z wolnej ręki do sprzedania.

11716. W Numerze 164. Gazety Warszawskiej z r. 1860 między wiadomościami z kraju i obcymi czytamy co następuje: „Członek Wileńskiej Komissyi Archeologicznej Fran: Radziszewski, pracuje nad zebraniem ogromnych materyałów i utworzeniem szczegółowego Słownika geograficzno-historycznego krajów składających dawną Polskę. Praca P. Radziszewskiego jest bardzo pożądana, zwłaszcza przy obudzonym popędzie do nauk ekonomicznych.“ Ob: o Nakładzie Nr. 8991.

11717. Dobra Żeleń w okr: Sieradzkim blisko miast Łubystycze, w glebie pszennej z zabudowaniami murowanemi, z gorzelnią i browarem, sprzedane być mają w drodze Sądów przez publiczną licytacyą ostatecznie d: 3 Lipca r. 1860. Licytacya zacznie się od sumy Rs: 59,400.

11718. Na targu końskim odbytym w M: Bydgoszczy w dn. 18. i 19 Czerw: 1860 podniesiono pierwszy raz konie pochodzące ze stadniny Hrabiego Bnińskiego. Stadnina ta posiada wielką wziętość za granicą, bo niedawno zakupiono z niej 11. koni do stajen niemieckich książąt, płacono je po dobrych cenach; za jednego 900 400. fryderykdorów. Odznaczał się sławny ogier Stambul, którego hrabia Bniński przed 14 laty (w r. 1846.) nabył na wschodzie za 3600 talarów.

11719. Na rzece Wkrze pod Pomiechowem na trakcie Białostockim jest most łańcuchowy.

11720. ~~[illegible]~~ W mieście Międzyrzeczu po Bułskim jest most parowy

180

11721. W dniu 11 Czerwca r. 1860. zmarła w dobrach swych dziedzicznych Bożniewo Katarzyna z Mostowskich Glińska, powszechnie poważana w tej okolicy ([illegible]) matrona — Była to matronka niezwykłej pamięci Glińskiego, chlubą niegdyś Ułanów będącego. Poświęciła się z skrupulatnością wychowaniu dzieci, rozwinięciu w nich cnót przodków i przechowaniu im nietykalnie rodzinnej spuścizny. Lip. 1860

11722. Tadeusz Padalica (Zenon Fisz) wydrukował w jednym z Numerów Telegrafu Kijowskiego obszerną swoją i dobrze napisaną rozprawę o dyspucie professorów Kostomarowa z Pogodinem co do Ukrainy.

11723. Kolej Warszawsko-Bydgoska zostawia na lewo Krośniewice i [illegible]wnie Ostrowy, na prawo Lubień i Kowal idzie do Włocławka.

11724. Ze wszystkich trudności jakie przedstawiły położenia miejscowe na drodze żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej, i ze wszystkich robót największą była nasypanie grobli pod Gołaszewem, wysypie 140. sążni wysokości do 32. stóp.

11725. Na kolei Warszawsko-Bydgoskiej są mosty najważniejsze: most na Bzurze pod Łowiczem z 6ciu otworami po 50 stóp w świetle — 2o na Ochni pod Kutnem o 4ch otworach po 30 stóp. 3o Na Przysowie pod Łowiczem i na Zgłowiączce pod Włocławkiem. — Stacye będą następne: Łowicz, Pniewy, Kutno, Krośniewice, Lubień, Kowal, Włocławek, Nieszawy, Białobłoto, z tych: Nieszawy, Lubień i Pniewy będą tylko przystankami.

11726. Stanisław Chodźko nasz spółczesny, professor chemii i fabrykant wyrobów chemicznych (podobno w Paryżu) po 14tu latach pracy uporczywej i naukowej (od r. 1846), a przytem wcale nie [illegible], przyszedł do odkrycia: nawozu [illegible] (podobno) z nawozów ludzkich.

11727. Tajny Radca Cichorski, b. Senator Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, nad 50 lat służby odznaczony był gorliwością i [illegible].

11728. Herman Epstein Prezes Rady zarządzającej drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, Radca handlowy, zaszczycony został w r. 1860 od Króla Niderlandzkiego orderem Korony dębowej —

11729. W dniu 5. Lipca r. 1860 umarł w Lublinie, Franciszek Rohland 61 pułkownik b. Wojsk polskich.

11730. P. Edmund Stawiski wykonał już (1860) swą pracowitą a tak ważną rozprawę o Handlu w dawnej Polsce — P. Stawiski jest pisarzem z tych pisarzy, rzadkich wszędzie, a u nas rzadszych jak gdziekolwiek, który głębokość badań, ścisłość w korzystaniu ze źródeł umiejętnie łączy z wielkim urokiem i jasnością wykładu, podniesionego zawsze i wszędzie szlachetnością rzewnego celu. Pod jego piórem nawet suche finansowe przedmioty nabierają życia —

11731. W Lublinie założony został w 1860. pod firmą Antoniego Klempnera i spółka młyn parowy. Gmach to będzie wspaniały i [illegible], gdzie oprócz wyrobu najpiękniejszej i najtańszej mąki, w przyszłości spotka się, prócz wyrób kaszy i wypiek chleba na obszerną skalę; dalej w zakładzie tym wyprawiać się ma wapno [illegible], gips na nawozy, kora dębowa dla garbarzy; ma być tartak, heblarnia, tokarnia do robót stolarskich i ciesielskich, olejarnia i t.d. Znane dobrze w Lubelskiem imię pierwszego wspólnika, niechybną jest rękojmią, że przedsiębiorstwo to nam [illegible]

11732. Ziemianie nasi coraz lepiej przyjmują wymagania i potrzeby w jakich stawia ich konieczność podniesienia produkcyi z dzierżaw, a raczej konieczność wyrzekiwania na własną korzyść od [illegible] najwięcej ducha do prac i roli.

11733. w Łodzi są 2 młyny parowe

11734. w Częstochowie jest wielki wodny młyn systemu amerykańskiego.

11735. w Piotrkowie otworzono w 1860 nowy młyn parowy-[illegible] w Zrosnicowicach – Mackiny; i przyrządy do tego ostatniego ~~[illegible]~~ zakładu z zakładów Andrzeja hr. Zamoyskiego, a kierunek całego interesu objął, niegdyś współpracownik Gazety Warszawskiej w dziale rolniczym, p. Adam Sowiński.

11736. ksiądz Gacki, ~~któremu literatura nasza tyle zawdzięcza~~ nie jest pracy wygrzebywania w szczegółach źródłowych i [illegible] w Toruniu a wyborne napisane monografie miast i klasztorów polskich, wygotował (1860) i nadesłał do redakcyi Pamiętnika Religijno-moralnego, historyę klasztoru św. Krzyża na Łysej górze, w Gub: Radomskiej, niegdyś siedzibę opactwa Benedyktynów. Jestto nieustępliwie praca jak wszystkie tego autora sumienna i źródłowa.

11737. w dniu 10. Lipca r. 1860. w dobrach swoich Rudniki w Pow: olkuskim zgasła s.p. Kornelia z Jabłońskich, żona Alexandra Trzcińskiego – Pochowana w grobie familijnym na cmentarzu parafialnym przy kościele w Władysławicach.

11738. s. p. Ignacy z Bełny Lasczyński pochowany w ~~grobie familijnym~~ w Sokołowie wystawionym przez niego z [illegible] pięknej wyrostolanej wieży w r. 1866 na grobach ku pamięci [illegible] Gostynińskim

11739. Panna Józefa Śmigielska, znana autorka kilku pism dla płci pięknej poświęconych, drukuje (w 1860) w Warszawie dzieło, które będzie drukowanym tamże oddzielnie w więcej pod tytułem: Zabawy umysłowe dla młodego wieku.

11740. „Wiśnicz i Janowiec obie te miejscowości, choć odległe od siebie, należały niegdyś do Lubomirskich. Jtu i tam w podziemiach grobowych znajdują się szczątki ludzi, co niegdyś swoje imiona na dziejowej utrwalili. Jtu i tam między dwoma pysznych zamków zwaliska, wznoszą się [illegible] podniosłe pańskich rezydencyj, będące niegdyś wrzącego życia ogniskiem. – Obacz N: 11741.

11741. Alexander Lubomirski syn Stanisława a wnuk Sebastyana Lubomirskiego który pierwszy otrzymał od Cesarza Rudolfa tytuł hrabiego na Wiśniczu, następca Chodkiewicza w Chocimskiej wyprawie był z kolei drugim właścicielem Wiśnicza (a podobno i Janowca (ob. artykuł 11740.) i zamieszkał go z upodobaniem. Tamże spoczywają zwłoki jego w kościele przy klasztorze Karmelitów bosych z wielkim nakładem przez niego wzniesionym. – Tamże spoczywają trumny dwóch Stanisława synów, Alexandra i Jerzego. Alexander Lubomirski statecznie przyczynił się Janowi Kazimierzowi, [illegible] od wojska, bo dla niego stopły, spoczął tam wraz z synem Józefem Karolem.

11742. w dniu 24 Lipca r. 1860. w Lublinie spoczął w Bogu s.p. Franciszek Klimczewski Prezes Izby b. Prezes Trybunału Cywilnego w Siedlcach, pozostawiając po sobie w smutku żonę, synów, córki i wnuków, pamięć cnót i zasług w licznych przyjaciołach. S. p. Franc: Klimczewski urodził się w Kaliskiem w r. 1787 z szlacheckiej rodziny niemożnej w pracy, sprawiedliwy, dobrotliwy, stały w wypełnianiu obowiązków został przez podwładnych kochany. Odznaczony był orderem S. Anny II Kl. i Św. Włodzimierza IV i medalem nieskazitelnej służby za lat 15. [illegible] przed 1830 r. S. p. Franciszek [illegible] pracą, [illegible] [illegible] na [illegible] spoczywa

o tyle pomnożył, że czterem synom i dwom córkom nietylko mógł dać edukacyę staranną, ale nadto każdemu wydzieloną cząstką całego swego mienia przyszły los zabezpieczył. Uwolniwszy się w r. 1850 od pracy urzędowej wczesny doznany sparaliżowany w Lublinie tamże przeszedł [illegible] wieku.
11743. Nie mniej pod względem prowadzenia swych gospodarstw, staranne za wzorców uważani być mogą w podobnych pracach koło dźwigania swego rolnictwa – Znajdujemy żywe tego przykłady między najdawniejszymi ziemianami na ziemię naszą przybyłymi germańskimi, którzy bogactwa swoje, na darkach przez siebie ciągnionych sprowadziwszy tu, osiedleniem i umiarkowanem życiem, swemi pracy na niewielkich kawałkach ziemi, przyszli i przy chodzą do znacznych zasobów, a w miarę rozradzania się młodsze swe pokolenia uposażając, dają im możność coraz dalej obszerniejszego rozsiedlenia się.
11744. Troskliwość prawa zabezpieczenia (ównoś) wolności spławów i podawania środków ułatwienia i ulepszenia żeglugi na rzekach zdolnych do spławu między temi ustawami, już Wiślicki statut z 1447 r. wymienia: i Nidę zabraniając stawiania na niej młynów (sypania) grobel i wybierania opłat od żeglujących, przed przepustach, pod jakimkolwiek pozorem. Przypisując rzeka ta przebiegająca żyzne i bogate darami natury okolice, ozdobiona i ozdobna mnóstwem malowniczych ustępów. Nida bieg swój zaczyna od Moskorzewa, niegodal od źródeł Pilicy, lecz dopiero pod Sobkowem nie daleko Chęcin staje spławną dla statków drewnianych, na przestrzeni wiorst 40. do Pińczowa skąd już i statki większe mogą, aż do ujścia w Wisłę pod Nowem Miastem Korczynem, pobliskiem położeniu dwóch rzek: Wisły i Nidy. – Ta rzeka płynąc w gruntach glinianych, dość tęgich, posiada koryto w miarę głębokie i z regularnym spadkiem; lecz tylko z brakiem wielkim, jak również wylesieniem zmniejszaniu się i zatamowaniu źródeł, przypisać należy brak dostatecznej wody, uniemożliwiający około statków większego rozmiaru. Potoki Łasocinny, Kieleckie (Bobrza) i Czarnej (czyli Morawicy) dość obficie w wodę zasilają Nidę, a przybytkom tych wód godny być skutkiem. Wymagany powód byłby zwiększonej się statków pod Chęciny, co niezmiernie ułatwiłoby zysk dla spławów na Nidzie. Dolina Nidy, należy do najurozmaiceńszych a pod względem widoków do najrozkoszniejszych lokalnych zasobów kraju. Dary też natury, ukryte we wnętrzu ziemi, obficie rozsiane zostały w tym zakątku. Niewyczerpane a tak zaniedbane zapasy marmurów w okolicy Chęcin, kamienia wapiennego pod Pińczowem (z Gazety Warsz. Nr. 203 z 1860
11745. Losu kopalni Miedzianogórskich nie należy jeszcze uważać za ostatecznie zdecydowany (1860)
11746. Niewyczerpane są a tak zaniedbane zapasy marmurów w okolicy Chęcin. Ozdabiają kościoły całego kraju je wydobyła, obrobiła i ~~[illegible]~~ rzeką spławną Nidą po kraju rozwiozła – Trudność transportu i mała rozwinięcie tego przedmiotu na większe rozmiary jest wymówką, usprawiedliwiającą nie używanie marmurów Chęcińskich do ozdoby wznoszących się nowych budowli lub pomników, które to ostatnie a zamiast kamieni Szydłowskim ciosane państwowi nie zapewniają i trwałości wieczności – Za użyciem tych

tradycją i uspokojeniem w Chęcinach, aż do Chęcin przemysł kamieniarski w Chęcinach (pod Pińczowem) łatwo mógłby się ożywić i rozwinąć.

11747. Istniejący od wielu lat w Żyrardowie pod Rudą Guzowską (przed 1860) zakład chemiczno-techniczny Ludwika Spiess, z którego mamy obecnie produkowane w kraju i po znacznie obniżonych cenach wyroby, przeniesiony został od wiosny 1860 r. do Tarchomina (pod Warszawą) i urządzony na znacznie obszerniejszą skalę, na potrzeby większe, w nowo nabytych tamże zabudowaniach. — Fabryka wyrobów chemicznych posiadała te zabudowania przez lat kilkanaście; w ostatnich czasach zostały dzierżawione nabyte od PP. Fleischmanna i Kijewskiego i od nich to nabył je P. Spiess.

11748. W r. 1859 otwartą została fabryka machin i narzędzi rolniczych przez pp. Gniewosza, Winiarskiego i Wołkowskiego, we wsi Posiłku obwodu Łukowskim. Jeden z założycieli był poprzednio zarządzającym częścią mechaniczną w fabryce Cegielskiego w Poznaniu; machiny są starannie i dobrze wyrobione i mają ten sam układ i równość co i tamte.

11749. W Dąbrowie-górniczej w okr. Olkuskim założoną została w 1860. fabryka machin i narzędzi rolniczych przez Jana Żarskiego, syna tamtejszego urzędnika górniczego.

11750. W dniu 13 Lipca r. 1860 w dobrach swoich dziedzicznych Burzec w pow. Łukowskim, zeszedł z tego świata Alexy Dmochowski, obywatel powszechnie kochany i poważany. — Pochowany na cmentarzu kościoła parafialnego w Wojcieszkowie o milę drogi odległego od Burzca.

11751. Nieśmiertelny autor Maryi, Antoni Malczewski, którego talent dopiero po śmierci został poznany, a jego poemat za późno, tak jak na to zasługuje oceniony, umarł w niedostatku, w Warszawie, r. 1826. i pochowany został bez nagrobka i napisu. Dopiero w r. 1854. gorliwi miłośnicy tego poety wystawili mu pomnik grobowy.

11752. Na przestrzeni między Sandomierzem a Zawichostem (ob. Sandomierskie), lewy brzeg Wisły opada w trzy znamienite: i. Słodnicki, Tursko-Osiecki czyli Koprzywnicki, rozciągający się od Osieka do Kamieńca Zawichostskiego wałem 26. wiorst długim, i Nowomiejski, także obwałowany od Wilczyc do Ruszczy, wiorst 51. nasypem 19. stóp wysokim. Obwarowanie to ostatnie chroni przyległe okolice od wylewu wody, lecz nie zabezpiecza przystani pod Zawichostem, która z niemały niedogodnością dla handlu, szczególniej w niektórych, zmienia się z każdym silniejszym przyborem Wisły. Nadto, powyżej przystani Zawichostskiej, pod wsiami Łęka, Pawłów, Parchowiec i Ożarów, przy wysokim stanie wody, znajdują się zawsze drzewa (1860) nie mało tamujące a przynajmniej utrudniające żeglugę, szczególnie dla większych tratwowych galarów i innych statków. (Obecnie 1860 kompanija Warszawsko-Krakowska czyści koryto Wisły w tym miejscu.)

11753. Korczyn, niedawnem kiedyś zwanym, dzieli się z Połańcem. To ostatnie miasteczko, w bliskości Wisły, między ujściem Nidy a Sandomierzem położone, lubo nie wielkie, ale dość zabudowane, sięga czasów z okolic

Staszowskie

i pobliskich miejscowości Sandomierskiego. Koprzyn zaś jest portem Sto-pnickiego, Miechowskiego i nawet Kieleckiego – dokąd bita droga na Busk komunikacye ułatwia. Żywszym byłby ruch w Koprzynie, gdyby szosa ze Stopnicy idąca do Mierzwina, doprowadzoną była do samego Staszowa, i łączyła się z systematem traktu Igo rzędu przecinającego Opatowskie i Ostrowca. (Cz: Gazety Warszawskiej, Nr: 212 z 1860.)

11754. Chrześcijańscy mieszkańcy Koprzyna i wiosek okolicznych, prócz roli i flisowania po Wiśle i Nidzie, chętnie zajmują się wyrobem mat słomianych, potrzebnych przy ładunku zboża na statki. (D. 17 Lipca 1860.)

11755. W zapadłym dobr. Wiszdowa w okr. Nurzeckim spisany został akt spółki firmowo-komandytowej pomiędzy stan rolników Nadwiślańskich Lubelsko-Sandomierskiego – między Kazimierzem Wydrychiewiczem dzierżawcą, połowy dzierżawcą dobr Opolskich – z Leonem Jasieńskim dziedzicem dobr Wojciechowice w okr. Sandomierskim i Aleksandrem Bielińskim Radcą Dyrekcyi Towarzystwa Kred. gub. Lubel. dziedzicem dobr Turki.

11756. Padał dawny starostów w Stopnicy który wraz z miastem spłonął i na nowo odbudowany został, stoi za miastem na równinie nad stawem. – Pierwiastkowo był to zamek królewski wystawiony za Władysława Jagiełły na miejscu Zygmunta Świdrygiełły księcia Litewskiego, ale wnet przez niego opuszczony zniszczał w królewszczyznę obrócił. Jan Klemens z Branic i Ruszczy Branicki, marszałek nadworny koronny, otrzymawszy od króla starostwo Stopnickie, staroświeckie mury zamkowe na nowy padał w r. 1661. przerobił, dawszy mu ozdobny włoski kształt. Tego jednak stało mało co dłużej nad wiek przetrwało. Objąwszy starostwo Stopnickie Eliasz z Granowa Wodzicki, Generał Wielkopolski w r. 1783. nietylko rzeczy zupełnie odnowił ale i przez przybudowanie oficyn znacznie go powiększył. Przed ostatnią przypadł był to gmach jednopiętrowy z oficynami, kaplicą, i obszernym dziedzińcem. Po zniesieniu starostw, zaszedł w zniszczenie tamowane obwodowe władze, a przeszedłszy w r. 1838. na własność dożywotnią Generała Bohlen, uległ był zamieszkany i w dobrym utrzymany stanie. Przy nim znajdował się piękny ogród włoski, a nad schodami padału była tablica marmurowa z wyrytym wstępnym napisem, obejmującym wzmiankę o dwukrotnej restauracyi tego gmachu. (Cz. Gazety Warsz. Nr: 215 z r. 1860.)

11757. Majątek ziemski: Amięciny odległy od Warszawy mil 6. od Stacyi Kolei 1/2 mili (lub? 17 Lipca 1860) mil 12. o 1 1/2 wiorsty od miasta spławnej rzeki, przez którą przechodzi szosa Podlasko-Zakroczymska, mający rozległości włók 25. w tem łąk sosnowego budulcowego włók 9. za kontrakt rzeczywistej kwalifikacyi tego (ale to fałsz bo stanu tylko łąk także bory a reszta nadodanej) za sumę 25000 rubli sreb. był w r. 1860 z woli wydany do sprzedania. (Wiadomość to doktora Smolińskiego z Płońska)

11758. W dniu ~~24 Czerwca~~ 25. Czerw. (7 Lipca) 1860 zawiązany została w Siedlcach ~~zawiązany została~~ ~~spółka firmowa~~ komandytowa między Karolem Kotowskim właścicielem dobr Kobylany Prezesem Deputacyi Sądowej, Sędzią Z. G. L. w Siedlcach, Czubakowskim pisarzem i Kierysiem interesantem spółki także Janem Zembrzuskim właścicielem dobr Mordy i Władysławem Bukowieckim właścicielem dobr Krzeczyna spółka firmowo-komandytowa dom stan rolników Podlaskich.

11759. Felix Ordowski właściciel w r. 1860 Zawad w gub. r.: garwolińsk. obywatel światły i agronom postępowy. Na Zawadach są grunta kamieniste ale staraniem pilnego gospodarza, coraz bardziej się z [illegible] uspraw[illegible].

11760. W pięknym ogrodzie okalającym zamek Stopnicki (ob. Antoni[?] pokazują jako pamiątkę drzewo, pod którym zmarła się [illegible] 11756) dwóch braci a synów ówczesnego starosty, dobijających się wspólnie o rękę jakiejś córki magnata okolicznego. Pojedynek rozstrzygnął się śmiercią jednego z braci, a tego co wygrał, [illegible] wyroku, [illegible] się niespodzianie drzewa; drugi raz dotknięty tym ciosem, dla odpokutowania wstąpił do pobliskiego klasztoru Reformatów. (ob. Nr. 47 Gazety Warsz. z 1860

11761. W dniu 26 Lipca 1860 odbyła się konsekracja kościoła parafialnego w Prostyni wsi położonej nad Bugiem, przy której odnowiony w 1860 z [illegible] wykończonego. Do kościoła tego odpust dorocznych [illegible] licznie pobożne legendy są przywiązane. Do tej pory zawieszone są w nim kajdany, jako ex voto dwóch braci Prostyńskich, cudem z jasyru tureckiego uwolnionych. Kościół w Prostyni przebudowany został z funduszu, jaki zostawił s.p. Antoni Zembrzuski, oraz z licznych ofiar pobożnych. Nie dostawało mu jeszcze w 1860 dwóch ołtarzy mniejszych [illegible] zewnętrznej budowy, ale i na to ze składek z czasem fundusze spodziewają się znaleźć. Pomiędzy darami cytują aparata kościelne wartości kilkunastu tysięcy złotych ofiarowane przez okoliczne obywatelstwo.

11762. Kościół Prossowicki jest też szacownym zabytkiem budownictwa 14 wieku w naszym kraju, i już ~~raz przed laty przy restauracji dużo ze swem~~ (kilkakrotnie) swej pięknej cechy starożytności utracił. Wspaniałą tę świątynię wystawił Kazimierz Wielki, w gotyckim stylu, zupełnie na podobieństwo kollegiaty Wiślickiej w większych atoli rozmiarach i ze sklepieniem [illegible] na dwóch rzędach filarów wspartem. Budowla ta z cegły wzniesiona i ołowiem pokryta dachówką, aż do naszych czasów dochowała się w całości. - Dopiero przed kilkunastu laty [illegible] przerobili ten gmach tak, co prawie zupełnie pierwotny (cały pierwotny charakter) [illegible] utracił.

11763. Tomasz na Zamościu Zamojski, hrabia na Tarnowie, kanclerz wielki koronny, generał krakowski, starosta [illegible], Sokalski, Kałuski, [illegible] etc. etc. był z [illegible] jednym z rozumniejszych i lepszych możnowładców. - Służył Rzeczypospolitej radą, pieniędzmi, [illegible] i [illegible] chrześcijańskimi [illegible] w swój sposób [illegible] Dobrem. - Żywot jego napisał Stanisław Żurkiewicz a wydał w Lublinie (z dodatkami) r. 1860. Aleksander [illegible] Batowski

11764. W r. 1860 ukończony został nowy trakt bity rządowy pomiędzy Kielcami i Piotrkowem w celu połączenia miast powiatowych Kielc i Piotrkowa oraz dla ułatwienia komunikacyi pomiędzy Gubernią Radomską i drugą stroną Warszawską. (Ob. Gub. Radomska.) Na trakcie tym ustanowione są expedycye poczt i postkhalterje w Mniowie, w Rudzie Maleniecki(ej), Paradyżu i Sielejowie.

11765. Antoni Szydłowski z Werbkowic pow. Hrubieszow: otrzymał w r. 1860 medal srebrny wielki za różne okazy na wystawie rolniczej w Lublinie

11766. Leopold Roletyński z Wojsławic pow. Krasnostawskiego, otrzymał w r. 1860 medal srebrny mniejszy za ~~[illegible]~~ okazy przerobów leśnych i wapna na wystawie rolniczej w Lublinie

11767. Felix Higersberger z Skrzan pow. Gostyńskiego, otrzymał w 1860 od Towarzystwa rolniczego medal wielki za najlepszy gatunek [illegible] na wystawie lubelskiej okazany.

11768. Takiż medal srebrny otrzymał w 1860. Nikodem [illegible] z Łosia [illegible] pow. Hrubieszow: za przeroby płodów rolnych, mianowicie za oleje i krochmale.

11769. Wiadomo że uregulowanie żeglugi na Wisle, już w r. 1816 było przedmiotem między-państwowych układów, że spotykamy stare konstytucye przedmiotu pełne przepisów sprawiający na tej rzece i t. d. Co do Wisły dwadzieścia kilka, nie doszły nam były znane. [illegible] wyjaśnień Dziennika Politechnicznego przez PP. Marcinowskich Inżynierów od r 1860. wychodzącego

11770. Piękna to dolina Prądnika z jej zamkami skałami i grotami i wszelkie przyjemny [illegible] zwiedzających [illegible] [illegible] w niej [illegible] [illegible] przepędzić nie można, jak w Ojcowie gdzie od r 1860 znajduje [illegible] wszystkie [illegible] cywilizacyi. Jakoż co niedziela i święto gdy stanie pogoda Krakow [illegible] Ojcowa spacerujących gości, [illegible] a zadowolenie [illegible] było (o który nigdy) tysiące osób z Krolestwa zwiedza tu Ojcowo

11771. Fabryka machin i narzędzi rolniczych Czarnockiego i Spółki w Sosnowcu pow. Lubelskim: otrzymała na wystawie Lubelskiej w 1860. medal srebrny za młockarnię ulepszoną własnym pomysłem.

11772. Nepomucen Rolbiecki otrzymał w r 1860 fabrykę machin i narzędzi rolniczych na Pradze i w Brzegu

11773. P. Buszkiewicz otrzymał na wystawie Lubelskiej w 1860. nagrodę pieniężną Rs: 50. za usiłowania dobrej chęci i koszta poniesione przy zmienianiu ich własnym pomysłem.

11774 P. Henryk Antikowski właściciel dóbr Świerczowa w P. [illegible] otrzymał na wystawie w Lublinie w 1860 r. list pochwalny za całość okazów, zalecających się nowością pomysłów i taniością.

11775. Owczarnie w Małuszynie należą w (1860) do najpoprawniejszych w kraju

11776 W Radoszewicach w [illegible] przyjął nam (w 1860) listy Lud. [illegible] [illegible] trafnie równie [illegible] społecznictwa [illegible] (to nasz

11777. Krukowskim Stanisławowi Potulickiemu właścicielowi dóbr Obory przyznającemu w komitecie nadzorczym robot około wału zabezpieczającego od wylewów rzeki Wisły w dolinie mazowieckiej należy się podziękowanie za poniesione pracę i trudy dla dobra powszechnego (w 1860)

11778. Na wystawie Lubelskiej w 1860. medal srebrny złoty: właściciel dóbr Łańska Ludwik Bernard Okęcki za całość okazów (co jest było) wszystko [illegible] szczytnej właściciela pracy i [illegible] w uszlachetnianiu i wychowaniu [illegible] rasy krajowej.

11779. Takiż [illegible] [illegible] otrzymała (w 1860) właścicielka dóbr Jabłoń, [illegible] hrab: Lubińska [illegible] była [illegible] [illegible] i [illegible]

11780 Xawery Gatgrowski [illegible] w 1860 właścicielem dóbr Mirbyszne. w Lubelskiem

11781. Lucyan Wojnitowicz właściciel w 1860 dóbr Samoklęski w Lubelskiem.

11782 Antoni Sierakowski właściciel w r. 1860 dóbr Dębica podobno w Lubelskiem
11783 Adolf Smorczewski właściciel w 1860 dóbr Zdzanne podobno w Lubelskiem
11784 Felix Moskalewski właściciel w 1860 dóbr Sajprawka podob. w Lubelskiem
11785 Zalewski właściciel w 1860 dóbr Niedźwiada podobno w Lubelskiem
11786. Szydłowski Stanisław właściciel w 1860. dóbr Radzyn – w Podlaskiem
11787. Franc: Księżewicz [illegible] właściciel w 1860 dóbr Skoków w Lubelskiem podobno
11788. Ludwik Grabowski właściciel w 1860 dóbr Serniki w Lubelskiem
11789. Aleksandra hrabina Potocka właścicielka w 1860 r. dóbr Międzyrzec
11790. Andrzej Piotrowski właściciel dóbr Antopol w 1860. posiadał liczne [illegible] gatunki bydła [illegible], rasy szwajcarskiej i holenderskiej.
11791. Bronisława Zbyszewska właścicielka w 1860. dóbr Markuszów
11792. Antoni Brzeziński z dóbr Trzeszkowice w Lubel. otrzymał w Lubel. na wystawie Lubelskiej w 1860. medal srebrny za owce rasy negretti
11793. Antoni Szydłowski z Werbkowic otrzymał w 1860 na wystawie Lubelskiej medal Tow. Rol. za całość okazów z owczarni [rasy elektoralnej] dóbr Werbkowice –
11794. Tadeusz Gzowiadowicz z Wereszczyna gdzie posiadał w 1860 owczarnie rasy negretti poprawionej
11795. Ignacy Podoski w 1860 z Jarczowa –
11796. hrabia Aureli Połetyłło właściciel w 1860 dóbr Rakołupy w Lubel. okr. Krasnostaw, miał konie pięknej rasy
11797. W Rykach w Lubelskiem urządzono gospodarstwo rybne staraniem urzędnika a właściciel tej pięknej majętności się stara [illegible] podejmowany który mu piękny dochód przynosi.
11798. Kasztelan hrabia Jan Tarnowski (1817–1850) a następnie syn jego posiadał na Wołyniu miasteczko Horochów w pow. Włodzimierskim – hrabia Jan Tarnowski był niepospolitym znawcą i miłośnikiem sztuk pięknych – i zgromadził w Horochowie bogate zbiory sztuki. Po śmierci hrabiego i przeniesieniu z Horochowa do Galicyi ~~były~~ zbiory [illegible]
11799. W Wilanowie zachowywano czapkę i [illegible] Panu Bogu oddał d: 17 Czerwca 1697 r. w sam dzień Przenajświętszej Trójcy, w które to święto obrany był za Pana przed 22 laty Król Jan Sobieski, Monarcha ten był dobry
~~11800.~~ ~~[illegible]~~
11800. W mieście Żarnowice na trakcie pocztowym leżącym pomiędzy Iłżą, Kielcami i Piotrkowem w odległości od stacyi pocztowych w Radzie mil niemieckich wynosi 1½ w Paradyżu wynosi 8. ustanowiona została w 1860. expedycya pocztowa bez posthalteryi.
11801. Dobra Kozienice oprócz Jenerała Inżeniera Dehna (1860) własnością Syna jego Fligel-Adjutanta pułkownika Dehna będące.
11802. Bielawa pod Warszawą własność Rossmana (w 1860) leży jak wiadomo, pomiędzy dobrami należącemi do klucza Wilanowskiego! Obora [illegible] majętności Ks. Potockiego, a w których to przedtem zaprowadzono jest polowanie systematyczne – tym sposobem w Bielawie gdzie jest również systematyczne prowadzone polowanie wydaje się dziś wiele rodzaju zwierzyny.

11803. Aktem urzędowym spisanym w d. 6. Sierpnia 1860 r. zawiązaną
została spółka komandytowa firmowa pod nazwą Dom Unii rolni-
ków Nadniemeńskich, działająca pod firmą: Bracia Gawrońscy, Dyoni-
zy Skrzyński i Spółka. Akt ten utworzony został pomiędzy Zygmun-
tem Gawrońskim, właścicielem dóbr Kirsna-Ostrów; Wiktorem Gawroń-
skim, właścicielem dóbr Sztabin [?]; i Dyonizym Skrzyńskim właścicielem dóbr
Bendary, jako interesantami i naczelnikami firmowymi Domu Unii. —
Dom ten postanowił założyć agencye swoje w Augustowie, Niemnowie
(na połączeniu kanału Augustowskiego z Niemnem)
i po dobrach Kalwaryi.

11804. Po śmierci w 1860 r. śmierci Adolfa Gierschow administrator (od r. 1855)
Instytucyi rolniczo-fabrycznej Sztabin przez hrabiego Brostowskiego
zaprowadzonej, mianowany został syn zmarłego Edward Gierschow admini-
stratorem, a P. Henryk Muklanowicz technik i jednocześnie sprawowanie
obowiązków administratora w czasie dłuższego lat 25. swego administratora
jak utrzymujący [illegible] instytucyi.

11805. Dom [illegible] rolników Podlaskich jest instytucyą, na której się
opiera [illegible] pomyślność.

11806. W Szepietowie okr: Tykocińskim, istnieje (1860) fabryka sukna
[illegible], będąca własnością spółki obywatelskiej.

11807. Istnieje projekt założenia portu czyli przystani pod Warszawą w
stronie Pragi. Inicyatywa [illegible] swojej idei od Brunnera [?] — Dla zasilenia
tego portu wodą, ma być wykopany kanał na przestrzeni mil 3. od
wioski Rysiej [?] przez Błoto, Bytków, Zastaw, Wawer i Gocławek
którym woda do portu ma być sprowadzoną. — Kanał ten przy pomocy
[illegible] mógłby być nawet użytym do spławu drobniejszych statków.

11808. W podobny sposób (ob: Notę 11807) Podobny jak Warszawa niegdyś
wóz przedstawia i [illegible] Kaźmierz dolny, przez który prze-
pływający strumień dawny Grodarz a dziś Stoków nazwany, mógłby
temu pełnić funkcye rzeki Świdra i zaopatrywać port wodą. — Samo
obwarowanie nie daje się robota tak kosztowną, aby kompani [illegible]
portu nie miały się opłacić. — (ob Nr. 242 Gazety Warszaw: z 1860 r.

11809. W Sumkowie [?] dobrach P. Jezierskiego w okr: [illegible] jest zaprojekto-
[wane] gospodarstwo rybne pod Parceway [?] Ryby mają być sprowadzone przez Tyśmy [?]

11810. Rodzina Siemieńskich zmieniła szczęście losem dotknięta została nie-
dawno niezabliźniona rana śmierci Heleny z Okęckich Siemieńskiej [illegible]
[illegible] a już nowa strata ten rozdziera. W dniu 14 Września
1860 w Sielnicy Wielkiej zmarła w Paryżu w 25 roku życia Katarzyna z Sokolin-
skich Siemieńska, zostawiając męża i dwoje maleńkich dzieci.

11811. Łódź po Warszawie jest najludniejszym miastem Królestwa (30,000 głów)
wazniejszy jest dotąd projekt kolei żelaznej, mającej łączyć Łódź z koleją War-
szawsko-Wiedeńską. Znaczenie jej jako miasta fabrycznego, równie jak całej tej
okolicy (Zgierz, Ozorków) jest dobrze znane.

11812. W rozmaitych miejscowościach tutejszych guberni Radomskiej, powszechnie wrastają i krzewią się smakowite trufle, których znaczne transporta przychodziły do nas z zagranicy a mianowicie z Francyi. Tam więc gdzie się trufle znajdują zbieranie ich stanowić może pewne źródło dochodów, jak n: p: w leśnictwie 31 Zwoleń i w Chodkowie nad Wisłą w pow: Sandomierskim, gdzie dawniej wydzierżawiano prawo zbierania trufli. Do wyszukiwania tego grzyba rosnącego jak wiadomo, pod ziemią, używają się stworzenia ułożone wyżły, które grzebaniem wskazują gdzie kopać należy. (z Gazety Warszaw: Nr: 336 z 1860 r)

11813. W Górzycach w Łomżyńskim znajduje się kościół starożytny w stylu gotyckim z pierwszej połowy XV. wieku. – Ząb czasu strawił w nim wszystko, co tylko było z kamienia lub żelaza, tak że na prawdę tylko ściany pozostały. Kolator nie łożący na parafialne składki, a gruntu go odnawiać kosztem [illegible] cementem, żelazem. Śmierć jego przerwała odnowienie ważniejszych ozdób i ołtarzy. Zaradziła temu zacność miejscowego proboszcza Ks: Sulinskiego, który czynem i przykładem wiele się przyczynił do odnowienia tej Świątyni. Oprócz tego odnowił wielki ołtarz grożący już upadkiem i zrobił go najpiękniejszym w okolicy odbudowanego kościoła. Probostwo Górzyckie bardzo szczupłe, ma [illegible] wszelkich [illegible] pomimo [illegible] zacny proboszcz. – (z Gazety Warsz: Nr: 335 z 1860 r)

11814. W Rogowie cegielnia w 1860 urządzona, z której cegła użyta była do budowy mostu pod Łowiczem na rzece Bzurze dla kolei żelaznej Łowicko-Bydgoskiej. Cegła ta zasługuje na szczególne wspomnienie, tak jest doskonała, gładka, wybornie wypalona i mocna. – Sam most piękny i starannie zbudowany. Cztery filary w rzece o 2. przęsłach, oparte na palach w dno rzeki wbitych, wyprowadzone są na wysokości piętnastu stóp nad poziom wody fundamenta z piaskowca, a dalej filary budowane z cegły na cement starannie i pięknie.

11815. Piękny i wypisowany pałacyk Wielkiego, w Łowiczu, w gotyckim stylu z rozmyślnie misternie [illegible], który (1860) z [illegible] [illegible] szczytami [illegible] w młyn parowy (w 1860). [illegible] właściciel [illegible] mechanik Zwischauer, postawił tam młyn parowy wielką tem pomoc przynoszący miastu. – W połowie r. 1860 zawiązaną została spółka z P. Leonem Pruszewinskim także właścicielem młyna parowego w Chodakowie, które nową kompanię mechaników [illegible] wybudowano tamże dwa ogromne piece do wypieku chleba i bułek z zastosowaniem wszystkich mechanicznych i praktycznych sposobów i przyrządów jakie za najlepsze uznano za granicą. (ob: Nr: 249 gazety Warsz: z 1860

11816. Młyn i piekarnia w Chodakowie były już opisane, ale oryginalności ceny, zboża w Sochaczewie i wypieku [illegible] wszystkich [illegible] i [illegible], których z [illegible] ceną, a tym bardziej dobrocią wypieku wspomnieć nie było w możności. - ob. Nr: 249. Gazety Warsz: z 1860 r

11817. W Grocholicach o 9. wiorst od Opatowa - obchodzony był d: 26 Sierpnia 1860 jubileusz czterechsetny rocznicy konsekrowania kościoła pod wezwaniem Wszech Świętych. Starożytna ta świątynia wystawioną była za czasów Kazimierza Jagiellończyka (w 1460) przez Jakóba [illegible] [illegible] i Andrzeja z Grocholic Grocholskich, wymaga [illegible] ratunku, aby wytrwała na dalsze wieki, [illegible] [illegible] pomnik. Jest przecież nadzieja, że młody dziedzic
(ob: Nr: 250. Gazety Warsz: z 1860 r

i wzorowy gospodarz, Ksiądz Druski Lubelski, upiększający majątek swój wznoszeniem okazałych budowli, i o kościołku tym nie zapomniał. Jest świeżo obwiedziony białawym murem cmentarz, pokrytym dachówką, przy pełnej prostoty tem i powagą budowie kościoła, (1860) miły przedstawia widok.

11818. Ksiądz Infułat Koł[illegible]dowski, napisał (1860) wiadomość historyczną o kościele i infułacyi w mieście Łasku, która umieszczoną została w Pamiętniku religijno-moralnym. Łask leży w pow: Sieradzkim. Było to starodawne dziedzictwo możnej niegdyś rodziny Łaskich. Kościół ten wystawiony (ob: kolejno: pod Nr: 11820

11819. Wieś Uhowo nad Narwią przy drodze żelaznej Warszawsko-Petersburskiej o wiorst 20 od Białegostoku.

11820. Kościół raz wystawiony (w Łasku) pierwotnie w 1366. przez Jarosława ze Skotnik, arcybiskupa Gnieźnieńskiego, wspaniale przebudowany został i do stopnia kollegiaty wyniesiony w r. 1525. przez Jana Łaskiego, Kanclerza W. koronnego i Arcybiskupa, mającego wielkie zasługi w kraju i wielkie wpływy na dworze królewskim, który będąc bliskim krewnym dziedziców miasta, nie jeden korzystny przywilej dla niego wyjednał. — Kościół w Łasku pomimo kilkakrotnych przerabiań, jest jeszcze teraz (1860) bardzo piękną budowlą; wewnątrz raz zdobi go kamiennem wyobrażeniem Boga rodzicy, przez tegoż Łaskiego z Rzymu sprowadzonem i cudami na okolicę słynącym, o którym osobną pieśń tamże śpiewają.

11821. Ciało Ks: Piotra Skargi ~~[illegible]~~ tego wielkiego i świętego męża spoczywa w sklepach kościoła Ś. Piotra w Krakowie — W tychże grobach jest jeszcze sarkofag kamienny biskupa Trzebickiego, tudzież wiele innych trumien dobrze jeszcze zachowanych, lecz nieoznaczonych.

11822. W kraju naszym są tylko (w 1860) dwa zakłady w których owoce w ~~[illegible]~~ na wielką skalę bywają suszone lub przerabiane na powidła i konfitury, jak to ma miejsce we Francyi. — Jeden w Puławskach o 5 mil od Warszawy, gdzie mieści się pięć suszarni, łącznie z[illegible] kosztownych, do suszenia wszelkich owoców i jarzyn. Drugi w Popkowicach nad Bystrzycą, w gospodarstwie prowadzonem przez proboszcza, gdzie głównie suszenie śliwek się odbywa (Rad ogrodniczy w Polsce)

11823. W kościele parafialnym, we wsi Księżnice Wielkie, Okręgu Krakowskim, jest ołtarz drewniany, mający podobieństwo do arcydzieła Stwoszego, słynnego ołtarza Maryackiego w Krakowie, który według akt miejscowych, sprawiony był dla kościoła w Księżnicy w r. 1490. Chwalimy się, gdyż właśnie w tym czasie Wit Stwosz był najczynniejszym. (I w listach okręgu Zachodniego)

11824. Pod Starykowem, przy rzece Czarnej Przemszy p. Leitter założył podobno w r. 1860. fabrykę drutu produkującą ten materyał w przeszło 26 gatunkach, zakład dostarcza 3000 cetnarów drutu. W Starykowie od dawna już istnieje jeden w kraju wytwarzania blachy cynkowej przerabiający do 50000 cetnarów cynku produkowanego [illegible]

11825. Połączenie Pragi z Warszawą Stacyą Kolei Żelaznej, stanie się powodem do nowego, szybkiego wzrostu. Praga, względem brzmienia miasta układa się do równowagi po obu brzegach rzeki. Oprócz gmachu na banhof Kolei żelaznej Warszawsko-Petersburskiej, przeniesionego wznosi się na Pradze znaczny hotel tudzież kilka domów.) Budowanie się na Pradze przy potężniejszym stałym mostem z Warszawą, o wiele wpłynęło może na zmianę

cny lokalów, odległość bowiem mocno będzie mniejszą od środka miasta niż z dalszych punktów podrogatkowych, gdzie i obecne mieszkania są najwięcej drogie.

11826. Przez Grocholice w Opatowskiem przeszła droga bita

11827. Cena majątków od niejakiego czasu ciągle idzie w górę. Za jedną z majętności pod M. Łęczycą (w Łęczyckim) ofiarowano w 1860 r. po Rsp. 900 za włókę.

11828. Dnia 11. Wrześ. 1860 odbył się w Ossyakowie pogrzeb ś.p. Wacława Kolumny Walewskiego, dziedzica dóbr Strobowskich. – Przeżył właśnie lat 38. Zmarły odznaczał się jako prawdziwy gospodarz, dobry syn, troskliwy ojciec i wierny małżonek.

11829. Wieś Piotrawin w Gub. Lubelskiej naprzeciwko miast. Solca położona sławną jest od niepamiętnych czasów z legendy o wskrzeszeniu Piotra z Zarnowa h. Strzemię, zwanego ówcześnie Piotrawinem, przez Stanisława ze Szczepanowa h. Prus, biskupa Krakowskiego, pomiędzy w poczet świętych policzony. Długosz o tem zdarzeniu taką zapisał legendę: Wieś Piotrawin sprzedała niegdyś do Kapituły Krakowskiej, której gdy prawnego posiadania zaprzeczali wnukowie owego Piotrawina Jakób i Sulisław i sądownie o to pozwali Śgo Stanisława, nagabany biskup przyprowadził nieboszczyka na roki pod przewodnictwem samego Króla odbywane i uznaniem owego zaświadczył od zmarłego na sądzie potwierdzony. Otóż w tem miejscu gdzie leżał pochowany ów Piotrawin, wystawił biskup Zbigniew Oleśnicki w r. 1440. osobną kaplicę i bez wątpienia on także położył mu nagrobkową tablicę, która miała taki napis: Hic jacet Petrus bis mortuus miraculum Christianis annis (1080). Dziś jednak oprócz niewielu wyrazów, reszta jest prawie nie do wyczytania. Obok kaplicy stoi dotąd piękna rozłożysta lipa, która według podania, sięga czasów Bolesława Śmiałego i jakoby to pod nią monarcha ów sprawował sądy. Odbyte wszystkie te podania i cały zbiór legend i cudów tam wydarzonych spisał Ks. M. Bajarski, administrator kościoła w Piotrawinie i umieścił w pomniejszym religijno-moralnym tom: z 1860 r. (Czyt. Nr: 264 Gaz. Warsz. z 1860.)

11830. W dniu 27. Września 1860, zakończył życie Wiktor hr. z Tęczyna Kruka Ossoliński, ostatni potomek znakomitego rodu w dziejach naszych, dziedzic na Smakowie i Rudce, b. podpułkownik b. wojsk polskich, życie pełne nadziei energii i wytrwałości charakteru. Urodzony w r. 1790 z Józefa Kasztelana Podlaskiego za panowania Króla Stan: Aug; a za Królestwa Senatora Kasztelana, zmarłego w r. 1834. i Maryi Zaleskiej, podkomorzanki Nurskiej zmarłej w r 1813 – z małżeństwa z hrabianką Chodkiewiczówną pozostawił jedyną córkę Wandę, zaślubioną znanemu z zalet obywatelskich i towarzyskich powołaniem Tomaszowi hr. Potockiemu. Zmarły ś.p. Wiktor hr. Ossoliński młode lata spędził na usługach kraju, ozdobiony będąc krzyżem wojskowym polskim i legii honorowej; porzucił wojskowość dnia r. 1825. Resztę życia poświęcił zatrudnieniom gospodarskim, niemniej kosztów i starań na wzorowe urządzenie rozległych dóbr swoich. Na nim skończył się długi szereg mężów co rodu niepospolitych zdolności i cnoty aż dotąd mianowicie przeważnymi których pamięć przechowa historia potomności
Dziś kościół Czermakowa mieści zwłoki ostatniego potomka Ossolińskich, na wieczny spoczynek złożone. (Cz. Nr: 264 Gaz. Warsz. z 1860.)

1831. Na skutek zawartego przed rejentem Kancellaryi Okr: Rawskiego w Grójcu umownego układu przez pełnoletnich właścicieli dóbr Rzeczków i Orla góra — odbyła się miała w Rawie d. 6/18 Marca 1861. licytacya w kancellaryi rejenta — na sprzedaż dóbr Rzeczków i Orla Góra z kolonią Franklin, odległych od miasta pow: Rawy wiorst 18. od m: Mszczonowa wiorst 12 od m: Grójca wiorst 21 od m: Białej wiorst 4. Dobra te mają ogólnej rozległości włók 45. mór: 7. prt: 73. mają nawozu w której lasu około włók 15. gospodarstwa 4ro polowe dobrze urządzone. Budowle w najlepszym stanie; dwór murowany o piętrze, kuchnia, owczarnia, obora i spichlerz murowane i inne z drzewa na podmurowaniu, od kilku lat dopiero wystawione. Licytacya zacznie się od Sumy Rs: 45,000.

wraz włoka po 1000 [illegible] — w Rawskim

1832. Z polecenia naszej Władzy rządowej w r 1858. odnowienie kościołów parafialnych w Markuszowie [illegible] Dyecezyi Lubelskiej w sumę anszlagową Rs: 4239 [illegible] w mieście Biały (Podlasie) w sumę anszlagową Rs: 3,677 kop: 43

1833. Lasek Bielański, będący ozdobą okolicy i ulubionem miejscem wypoczynku mieszkańców Warszawy, należy do uposażenia Instytutu gospodarstwa i leśnictwa w Marymoncie. Stan więc lasu nietylko obchodzi publiczność Warszawską, lecz jest także przedmiotem troskliwego pielęgnowania przez Instytut. Przekonywając o tem tak młode zagajniki pięknie drzewem porastające, jak i liczne plantacye nowo zaprowadzonych tu gatunków drzew, a mianowicie: modrzewi, jodły, buka, owocowe zakładane szkółki drzewne na dalsze coroczne plantacye.

1834. dobra Kurzbork pod Mławskim, mila od miast: Szreńska, Bieżunia i Żuromina a od granicy pruskiej mil 2. w skutku konkursu się [illegible] w dniu 24 Czerwca r 1861. będą do sprzedania (w d: 15 Maja 1861) 1000 owiec — dostatecznie okrytych w 1000 garncy [illegible] obszerne. Obszar [illegible] w 6. budynkach, mleczarnia i suszarnia, i [illegible] — wołów młodych 70 — krów młodych 100. koni [illegible] 24. przytem też srebro, futra, bibliotyka, meble, powozy, sanki i t.d. oraz [illegible] 3

1835. We wsi Sulisławicach pod Sandomierzem, ubogi i maluchny kościołek posiada starożytny obraz Matki Boskiej Bolesnej, licznemi cudami i łaskami słynący, do którego pobożni nawet z dalekich stron kraju śpieszą skwapliwie w różnych datach życia, czerpiąc błogie pocieszenie. W r. 1860 zamierzono wybudować nowy kościół w miejsce tego ubożuchnego i szczupłego, który zaledwie kaplicą mógłby się nazwać — Miejscowy proboszcz Ks: Józef Czapla (?) otrzymał zatem odezwę w r 1860 wzywającą pobożnych o przyłożenie się do tego dzieła. —

1836. W Kraśnikowicach wsi w pow: Wieluńskim jest znany browar (1860): w którym wyrabia się piwo doskonałe i ~~butelkowane~~ które w butelkach kwartowych wysłane sprzedaje się po gr: 10. — korki szmelcem fabrycznym są opatrzone.

1837. Następujące folwarki w dobrach Ordynacyi Zamojskiej, były w r 1860 do wydzierżawienia od lat 24. Folwark Nabróż z pobocznym Łazy nad granicą Galicyi Austryackiej, o milę od miasta Tyszowiec przez szosę ze Tomaszowa i [illegible] od miasta Hrubieszowa przez Stacyę pocztową o mil 2. położony, mający ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach i łąkach morgów 1209 pr: 297 oraz pastwisk, wygonów i nieużytków mor: 169. (2°) folwark Podlesie o 1½ mili od miast: Turobina, i Szczebrzeszyna a mil 3. od Twierdzy Zamościa położony, mający ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach, i łąkach mor: 363. pr: 267 3) folwark Górny przy szosie nad granicą Galicyi austryackiej o pół mili od miasta [illegible] Tomaszowa położony w ogólnej przestrzeni mor: 140. pr: 156.

nad Mazyah (?)

11838. Parafije Bronisław i Broniewo w dekanacie Radziejowskim
zawdzięczają posiadanie odpowiednich domów bożych proboszczowi tychże
ks. Wojciechowi Kozłowiczowi, kanonikowi honorowemu, członkowi Towarzy
stwa Rolniczego w okręgu Radziejowskim ~~w~~ r. 1860. — Które ziemie te przybył
sobie parafije obsługiwać — w r. 1860. istniały tam dwa skromne drewniane
kościółki które stanem ażeby byt swej ... oko przychodnia. — Troskliwy
kapłan, nie zrażając się żadnemi przeszkodami nader ograniczonemi środkami
przy silnej woli wyrestaurował z gruntu jeden (Bronisław) zbudował na nowo
drugi (Broniewo) do wspomnianych świątyni, dwie uposażywszy ofiarami jeszcze
we apparatami i wszelkiemi sprzętami kościelnemi. — W miesiącu Październik
r. 1860. w dobrach Broniewo dziedzicznych p. Jana Majerskiego (który jakkolwiek
innego wyznania, ściśle przecież spełniając obowiązki kollatora, gorliwie usiłowa
nia proboszcza wspierał) odbyła się konsekracya miejscowego kościoła pod
wezwaniem Sw. Wojciecha, masowo murowanego tynkiem, starownie i ozdobnie
według planu budowniczego Tournelle, wzniesionego.

11839. W Sadlnie na Kujawach wzniesiony został około r. 1860 kościół pięk
kny staraniem ks. Kurkowskiego proboszcza i kanonika honorowego —
który do rzemiosł ogólnego prosto należy prawo.

11840. Jan Potocki mąż uczony, autor znakomity wielu dzieł tak druko
wanych jak i w rękopiśmie się znajdujących. — Należy on do najosobliwszych pi
sarzy żyjących ~~[illegible]~~ w końcu przeszłego i na początku teraz
niejszego wieku. — Z wielkiemi zdolnościami, z ruchawą wyobraźnią i z nie
pospolitym ale oryginalnym charakterem, łączył on rozległą naukę i nie
zwykłą pamięć. Odbywał on podróże nietylko po Europie ale i do Azyi
i Afryki. Pisał łatwo, ale wszystko w języku francuskim. Zawód jego literacki
~~11841.~~ rozpoczął się od r. 1785 do 1810. Drukował wiele dzieł rozmaitej treści
historycznej i geograficznej, i wydawał także opisy podróży, dyalogi i rozma
ite. — Wszystko to jako w małej tylko liczbie drukowane, bo tylko w 100. exemplarzach
stały się dzisiaj wielką rzadkością. — ~~Opisa~~ Dziwna egzystencya Jana Potockiego
smutna bo samowolną śmiercią zakończona, tak mało śladu zostawiła, że opi
sujący jego, prócz Balińskiego, w Wiarymkach Naukowych Arbieskich, skreślone przez
kilka prawie z dziesiątych nie ma wszystkich szczegółów jego życia, ani o
tej ~~[illegible]~~ tak niedawno bo dopiero ~~45 lat~~ temu — wyszedł 1815.

11841. Dobra Wierzbica i Budziejowice obecnie cyfrą o nim w Nr. 270 w okr. Miechowskim mile 1. od Prosz
owic ½ od Słomnik, 2. od Miechowa, 2½ od komory Michałowice. — W r. 1860. zgasło
... w budowie (w 1860) szosie Słomnicko-Proszowickie przechodzą przez ... obejmujące około 900 morgów nowopol: w glebie pszennej, ... zabudowania
gospodarskie budowle (w 1860) prawie ... nowe. — Były w grudniu
1860 do sprzedania z wolnej ręki. —

11842. Najciekawsza u nas okolica Ojcowa, Rabsztyna, Olkusza, zwłaszcza
ze względu formacyi jurajskiej (od gór Jura) która się ciągnie od Krakowa ku
Warcie i Prośnie, a na północ gór Święto-Krzyskich, według Katmenny, aż
ku Pilicy. —

Okręg Warszawski I — do uzyskania przyjęty z Towarzystwa Kredytowego w 1869

Osoby poniżej wymienione, będą zatwierdzać poświadczeniami swemi, wykonane opisy dóbr; każdy więc z interesentów opis dóbr przez siebie dokonany, [illegible] do zatwierdzenia jednemu z obywateli właściwego okręgu na liście wymienionych. Są wymienieni z [illegible] Warszawskiego Komitetu Delegowani do zatwierdzenia opisów stanu dóbr do pożyczki 2 serji 3 okręgu.

Okręg Warszawski: Trzebicki Alexander, Łomna; Mierzejewski Lipków; Jasiński

1843 Babice; Rosman Ludwik, Bałamy; Łabęcki Władysław, Ołtarzew; Deskur, Ożarów.

Okręg Błoński: Skrutkowski, Wola Gawartowa; Piotrowski Jakób, Leszno; Mokro-

1844 nowski Alexander, Chlewnia; Wilski Walenty, Józefpol; Moldenhawer, Faszyce; Nakulski

Okręg Grójski: Daszewski, Pniewo i Osieczek; Zieliński Józef, Sutkowice; Domański Jasieniec

1845 Łempicki Zygmunt, Żyrów; Okęcki, Wrobów; Otocki, Michrów; Żaby

Okręg Stanisławowski: Wysocki Emilian, Wola Rasztowska; Nurelle Rajszew

1846 Zamoyski Władysław, Lipiny; Majer Ludwik, Wołomin; Godlewski Kuligów

Tarwiński Walenty, Dobre.

1847 Okręg Siennicki: Cieszkowski Wacław, Duchnów; Zabłocki Ludwik, Dobrzyniec; Jeżewski Karol, Mińsk; Bieniński Lucjan, Sinołęka; Rembieliński Gustaw; Horodyński Walenty, Starogród.

1848 Okręg Łowicki: Trzetrzewiński, Chodaków; Rostropowicz Anibal, Młodzieszyn; Zabrowski Ignacy, Zalesie; Grabieński, Waliszew; Lasocki Brochów; Górski Konstanty, Patoki; Wąkowski, Ostrowce.

1849 Okręg Gostyński: Gąsiorowski Eugenjusz, Skrzeszewy; Zabłocki Józef, Świniary; Wierzbowski Bolesław, Sierakówek; Łasiewski Antoni, Luchnice; Garczyński Walenty, Szczawin; Zimecki Andrzej, Potrzeszków; Ciarnowski Wiktor; Wa-

Cisów; Wrosnowski Eustachy, Kosmów.

1850 Okręg Orłowski: Sokolnicki Michał, Pawłowice; Śliwiński Jan, Wa-
szewice; Szadkowski Antoni, Orądki; Wrasiński Wincenty, Siemienice;
Walewski Władysław, Miłonice; Łabęcki Włodzimierz, Ślesin; Łempicki
Eugenjusz, Godzianów.

brat Trzebickiego z Mikorzyna

1851 Okręg Łęczycki: Morawski Henryk, Kupienin; Węzyk Michał, Narzym-
Leśniewski Franciszek, Stawęcin; Zabłocki Julian, Orszewice; Wuścoło-
wski Roman, Byszew; Trzaskowski Alexander, Wrzykosy; Bysiewski Floryjan

1852 Okręg Zgierski: Łepkowski Maxymilian, Piątawice; Drzewce; Rojewski Jan
Czerników; Skarzyński Henryk, Szkolniki; Prylinski Józef, Mirosławice
Węzyk Jan, Bełdów.

1853 Okręg Rawski: Jański, Kalen; Jabłoński, Wadowice; Przerodarski, Skoł-
niki; Horbowski, Jeruzal; Łuszczewski, Ularna; Majewski Ambroży, Krzemienica

1854 Okręg Brzeziński: Berendt Łukasz, Kołacin; Dobiecki Teodor, Iło-
wiec; Busiadowski Alexander, Leszczyny; Trzetkowiecki Alexander
Popień; Lemański, Bratoszewice; Jeżmanowski Ignacy, Mikuły

1855 Okręg Radziejowski: Bisiekirski Jan / Włodzimierz Wojsławice; Wolski Julian
Lubkowice; Sokołowski Michał, Głowczyn; Bisiekirski Marian, Piotr-
ków; Wosiński, Święte; Pogonowski, Strzelewo

1856 Okręg Włocławski: Przytulski, Falbor; Mitelstaedt, Dąbie; Jerzewski Konstanty, Mikrzy-
Gliński Jan, Osmolin; Wodzyński Kazimierz, Sułkowo; Górski, Seweryn

1857 Okręg Kowalska: Komecki, Bogusławice; Wrotnowski, Baruchów; Lipski, Stryczyn
Woźniński Felix, Śmiłowice; Orpiszewski, Klobka; Andrzejewski Marian, Kazimierz nad Morzem

11858. Lipnowska ziemia jak się ktoś słusznie wyraził, jest perłą płockiego [illegible] [artykuł z Gazety Warszawskiej Nr 340 z 1860]
które dziś przed innemi okolicami zaczyna przodkować krajowi na drodze
postępu i przemysłowości. Terrytoryum, stanowiące obecny powiat Lipnowski, jest
częścią dawnej ziemi Dobrzyńskiej, zawarte między Drwęcą oraz Wisłą od
północy i zachodu, a Wisłą od Południa; środek tego obszaru przecinają by-
stre rzeczki: Mień, Rypienica, pozostające po środku mnóstwo jeziorków
i strumieni. Zbliżając się od strony pow. Mławskiego, kraj graniczny po-
krywają obszerne lasy, otaczające jak wiankiem środek, posiadający po więk-
szej części pszenną, gliniastą glebę, lekko w rozkoszne wzgórza i doliny pofałdo-
waną, przeciętą licznemi strumykami czystej źródlanej wody. Oprócz mnóstwa
szyby stawów i jezior pokrytych się okolone wzgórzami porosłemi lipo-
wemi i dębowemi gajami, przeglądającemi się w przezroczystej fali. –
Ziemia ta daje piękną i czystą pszeniczkę a rośnie obficie. Ale jak nas
zapewniano w niektórych miejscowościach przy Dobrzyniu, plon daje 10.
ziarn przy zwykłem gospodarstwie. Podobnie urodzajne są okolice na
zachód, nad Drwęcą i na północ w szczególności granicy pruskiej, która
wywiera nie mały wpływ na cały ustrój społeczny tej strony.
Dobra gleba, łatwość zbytu produktów do Torunia, Gdańska i Gołubia (przez
te Golubia) podniosły zamożność mieszkańców [illegible] gospodarny [illegible]
dobrych, pozwalające z obfitszych kapitałów prowadzić gospodarstwo postęp
we większym właścicielom. Z tej przyczyny w Lipnowskiem spotykamy często
włości dobrze urządzone mogące stanąć [illegible] wielu względami za wzór dla kraju
jak n. p. w Zbójnie, Tomkowie, Zębowie i wielu innych. Postęp widomy jest [illegible]
nietylko w ogólnem zagospodarowaniu, ale i w szczegółach jakich [illegible]
rodzi zamożność, tak n. p. stajnie wybornie utrzymane posiadają dobra Zbójno
[illegible] w Tomkowie, Zębowie, Okrzewianach, Ruszkowie. W tak wysokiej
[illegible] gospodarstwach bydło stanowi jedno z ważniejszych przedmiotów tro-
skliwości, [illegible] w Zbójnie od lat przeszło 30 (od roku 1830) istnieje obora tyro-
lskiej rasy zagranicznej. To samo w Tomkowie – w Piórkowie. Tam i w ościennych
[illegible] wyborne bydło, którego piękne sztuki widzieć można na walnych
jarmarkach w Skępem. – Ogólna zamożność tutejszych okolic w kierunku
przebija się wszędzie, mianowicie zaś uderza porządek zabudowań zdobnych
i kwiatych, w [illegible] kwiaty, [illegible] pas od granicy aż do Lipna
a nawet dalej jeszcze bo do Makowca w Sierpskiem, przeszło 1½ mili od
miasty, gdzie chaty smutny przedstawiają widok. Dla tego też nie ma [illegible]
[illegible] wszystko, w którymby nie było cegielni dla miejscowych po-
trzeb, a nawet cegielnie zewnętrznych i wysyłających swój produkt w [illegible]
11859. W Zbójnie [illegible] ogród z oranżeryą od r. 1815. [illegible] 1860 [illegible] (Gaz. Warsz. Nr 340 z 1860)
wany. [illegible] pod Noty 11883
11860. W majątkowej Tomkowo na południowym stoku przeszło 60 stóp wy-
sokiej zatoczono ładną winnicę, która okolicznym obywatelom za przykład
[illegible] stanie być w urządzeniu tej nowej gałęzi ogrodnictwa. –
Tamże jest cegielnia, wzorowo i starannie urządzona, której do [illegible]
[illegible] 3/4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] – [illegible] [illegible]

~~1861.~~ strona zasłonięta od północy lasem, przedstawia obecnie (1860) miły widok piętrzących się kondygnacyj winnogradu i drzew owocowych rozwijających bujną wegetacyą! —

1861. Miłośnikom pszczolnictwa polecamy zwiedzenie majątku Nowawieś w Lipnowskim, gdzie przed kilku laty (wspomina [illegible] 1860) założono wzorową pasiekę według rozpowszechnionej w Prusach metody Dzierżona. Pasieka ta liczyła w 1860 — 60 uli, gdy aż dojdzie do ~~100~~ stu, zbywające roje corocznie sprzedawane będą.

1862. W dobrach Brusinowska Michała Kozarskiego odbyło się w d. 16. Grudn. 1860. poświęcenie sali przeznaczonej na Ochronkę w nowo wymurowanym gmachu. Przyjemnie było patrzeć na siedmdziesiąt dziatek obojej płci, schędogo i czysto ubranych, z książeczkami w ręku, zajmujących z jednej strony sali ołtarz i [illegible] — a z drugiej strony ich rodzicow tylko dzieci — Po poświęceniu sali młodzież w dobranych głosach odśpiewała hymn do Boga. Szczególna podzięka należy się dla żony dziedzica Wny Marii z Putanowskich za gorliwą opiekę i dozór nad niemi —

1863. Między wielomi nieznanemi w kraju naszym, których tworzyto [illegible] nagle pod ziemią, najciekawszym jest bez wątpienia Orzyc, płynący w Prasnyskiem. Od wsi Długołąki płynie ono znaczny kawał pod ziemią i dopiero w Grudskiem na wierzch się pokazuje — Orzyc wpada do Narwi.

1864. Znakomita, bo do 62,000. Cetnarów cukru dostarczająca rocznie pudlingarnia w Niekłaniu, pod Końskiemi, stoi obecnie (1860) bezczynna z powodu budowy nowego wodnego koła całego z żelaza, które zastąpi dawne drewniane, wstrzymane skutkiem wypadku w 1860. rozerwania koła rozpędowego. Explozya była tak silną, iż części koła przebiły wiązania dachu i mur przyległy. — Podobny wypadek przed laty kilku miał miejsce w Rudnie Małeneckiej. — Ob. Nr. 274 Gazety Warsz. 1860

1865. Znakomitsze fabryki krochmalu na większą skalę prowadzone były w 1860 w Chałupie Wielkiej pod Sieradzem poruszana końmi, a przerabiająca dziennie około 15. korcy kartofli. W Łatowiczu przy obszernej tamtejszej olejarni urządzona i w Zduńskiej Woli od kilku dni [illegible].

1866. Znakomitsze cmentarze u nas były w. 1860 w Żarkach — w Dąbrowie w Piotrkowskiem, w Szczepiętynie, Pruszkowie i w wielu innych miejscach.

1867. W r. 1860 miał być założony nowy kościół parafialny we Wielgim w powiecie Radomskim kosztem pani Franciszki z Dembińskich Łosiowej Szczepieńskiej, wdowy po ś.p. Janie Szczepieńskim dziedzicu dóbr Żytna. Kościół ten podług planu Stanisława Gołębiowskiego architekta warszawskiego, w stylu włosko-romańskim, o jednej nawie, w kształcie krzyża łacińskiego wyprowadzony, z kaplicami i zakrystyą po bokach, ma być 83. łokci długi, 36. łokci szeroki, 25. łokci po pod dach wysoki i pomieści około 1500. pobożnych. Okazały i bogaty frontowy wobec będą dwie strzeliste po 66. łokci wysokie wieże; wewnątrz płaszczyzny ścian, między pilastrami i pasami poziomemi z ucięty ciosowanemi[illegible] ozdobione mają płaskorzeźby — Wnętrze kościoła utrzymane pod posadzką [illegible] — a kolorowe okna, szyby i bogato malowane [illegible] strzeliste ozdoby [illegible] stylowi ten

władnących. – Budowa tego kościoła z wiosną r. 1860 rozpoczęta w przeciągu lat dwóch ma być we wszystkich szczegółach wykończona. – Tak wielkie poświęcenie się fundatorki dla parafijan zwłaszcza, wyjmie pełne uszanowanie w sercach kraju naszego. W dniu 11. Października r. 1860 nastąpiło uroczyste położenie kamienia węgielnego pod budowę tego kościoła, przy solennych przymiotach ks: Jana [illegible] minskiego syna fundatorki w którym uczestniczyli wsi Rytra [illegible] i [illegible]

11868. W powiecie Ostrołęckim mają podobno wkrótce dwie nowe drogi przystąpić do bicia, a mianowicie jedną od miasta Ostrołęki przez wsie Dzbenin i Kurkowo, na miasto Myszyniec ku granicy pruskiej do przypomnienia Dąbrowy; drugą od miasta Ostrołęki przez miasto Brok, dostając kolei żelaznej Petersburgsko-Warszawskiej w Małkini pod Bugiem. – Nr: 275. GW 1860

11869. W lasach Gubernii Augustowskiej stanowiących dziś [illegible] leśnictwo rządowe Rajgród, bobrostwo chowało się między łosie, których ostatki przed r. 1820. w tamtejszym stuleciu wytępione zostały. – Dopiero w r. 1860 przeniesiono się znowu w leśnictwie Rajgród 12 łosi – Zarząd przedsięwziął przez to zatem środki skierowane do utrzymania tych rzadkich zwierząt w naszym kraju, chroniąc je dla ich rozmnożenia. – Nr: 275. GW. 1860

11870. W Sadowniku i Jerzyskach, w dobrach Jadowskich, gminy Wojsławskiego założone zostały kilkanaście (przed 1860) fabryki wyrabiające wyborną smołę, pakowną i terpentynę. – Nr: 275 GW 1860.

11871. W Strzeżach [illegible] Sztanach gr. Gostyńskiego ostatnio (1860) fabryka wyrabiająca smołę (i terpentynę) która oprócz dostarczenia produktu dla kraju zagranicznego [illegible] w Błońskim, Łowickim, Orłowskim dla wygody okolicznych obywateli. Nr: 275. GW 1860

11872. O ile wypalanie smoły i terpentyny jest korzystnem, dowodzi fabryka w Grajkach w [illegible] (…) produkująca rocznie terpentyny 3000 garncy, 300. beczek smoły, i 1600 korcy węgla.

11873. W dobrach Maleniec [illegible] w 9 Rudzinach użyte są do wypalania smoły, piece ulepszone, dobrze lepsze i oszczędniejsze od dawniejszych.

11874. Walenty Urbański założył w Wierzbniku pod Wąchockiem w 1860. fabrykę machin i narzędzi rolniczych i zakład ten rozwinął na większą skalę.

11875. Rzeka Bug, choć mniej równie ważną stanowi komunikację w kraju w handlu zbożowym i drzewnym co i Wisła, bo wywóz zboża i materyałów drzewnych z powiatów Hrubieszowskiego, Krasnostawskiego, części wschodniej Radzyńskiego, całego Bialskiego i północnej strony Siedleckiego, ile się nie dopełni rzeką Wieprzem lub traktami Warszawsko-Lubelskim i Brzeskim, uskutecznia się rzeką Bugiem. Począwszy od Uściługa aż do ujścia tej rzeki do Narwi pod Serockiem, napotyka się częste przystanie i spichrze. Dubienka, Włodawa, Sławatycze, Kodeń, Terespol, Gnojno, Drohiczyn, Grodek, Myśliborzy, Nur, Gastorów, Brok, Brańszczyk i Wyszków są punktami niekorzystniejszymi pod tym względem.

11876. Już podobno w r. 1860. przedsięwzięła rządowa administracja dróg bitych [illegible], przedłużyć trakt Chełmski od Rakołupów do Uchańki i do Buga,

1877 Dla ułatwienia komunikacyi z n. Bugiem dla handlu zbożowego i drzewnego właściciele ziemscy budowali drogi bite od Dryszczowa do Dubienki, co już było w r. 1860 projektowane, toż samo z Łęczny do Włodawy a Między rzecza do Włodawy, z Międzyrzeca na Konstantynów do Gnojna lub na Łosice do Drohiczyna i z Siedlec na Sokołów, Sterdyń do Myślibor lub Przewozu Nurskiego.

1878. Nie każda wprawdzie z dróg 2go rzędu może posiadać w równej obfitości środki miejscowe jak robociznę i materyały, a stąd i przyczynienie do jej zbudowania potrzebny byłby fundusz; lecz też zmowa gdzie gdy idzie o udogodnienie jakiej linii komunikacyjnej, prosty rozsądek nakazuje przedsiębrać stosowne w tym celu roboty, tam przedewszystkiem gdzie ich niezbędna okazuje się potrzeba, t. j.: podwyższać i zabrukowywać zapadłe groble, zadarniać miejsca wysokie piaszczyste, opatrywać w potrzebie przekopowe przejścia głębokie i t. p. Wreszcie, tam gdzie zupełnie okazuje się brak materyału kamiennego lub utrudniona jego zbiórka i dostawa, albo brak potrzebnej ilości robocizny szarwarkowej, skutek odpowie celowi, jeśli zamiast zadarniowania miejsc piaszczystych i grobel zwykle błotnych, ustalenie ich powierzchni najprostszemi pod ręką znajdującemi się środkami, jakiemi są torfy, glina, piasek, igliwie drobno cięte, mech leśny lub wrzosy, udogodnić drugie przez odpowiednie podwyższenie ich nad grunt naturalny i poziom wód powodziowych i opatrzenie w pokład zarosłym piaskiem zadarniami drenowemi do rowów bocznych. (wyjęte z Nr. 93. Korrespondenta rolniczego z 1860.)

1879. Miły i czuły nasz poeta i pieśniarz ukraiński, Aleksander Groza zamieszkały w Żytomierzu, tutaj też (1860) pracuje; dziś Wanny Smolińskiego jest to poemat wydany, wiele w nim oryginalności w obrazach i myśli. Sympatyczna to postać tego poety w życiu rodzinnem; widna w nim barwa dobrodusznej i szczerości. Kochający w słowie godności pełen.

1880. Apollo Nałęcz Korzeniowski autor dramatu p. t. „Komedya" i szereg dobrze odezwanych, „Tomasza Cutertona", autor komedyi („Dla miłego grosza") nagrodzonej na konkursie, tłumacz Wiktora Hugo, jest pisarzem młodym, a talent jego i zdolności już mocno były ocenione. Przez r. 1860 mieszkał w Żytomierzu i pracował tam jako pisarz dramatyczny, sztuki pedagogiczne z zamiłowaniem.

1881. Antoni Pietkiewicz, zwany Adam Pług, stały korrespondent żytomierski (1860) jako pedagog i literat jako znajomy już pisarz młody, zdolny, uważny. W r. 1860 zwiedził z Żytomierza z pracami.

1882. Lasek Bielański jak wiadomo, należący do Instytutu gospodarstwa w Marymoncie, podzielony jest na 2. okręgi: w pierwszym, na gruncie wyższym, piaszczystym, panuje sosna pomieszana z dębem 100–150. letnim zawartym, podszyta chrustem liściowym z domieszką sosnową; w drugim okręgu od strony folwarku Rudy i części przyległej, panującym jest dąb 200 letni pomieszany ze starodrzewem sosnowym i chrustem liściowym. W lesie Marymonckim brzoza przeważa sąsiadując z sosną. W r. 1860 wiele staranności użyto dla oczyszczenia lasku i zadrzewienia wzrostu pędów i młodzieży – a prace umiejętnie wykonane powiększą z czasem wartość tego lasku.

11883 (Vide anteriora 11858. Kontynuacya Lipnowskiego. - Pod względem ma-[illegible] jest uposażone Lipnowskie, które nie wyróżnia się jak w innych częściach kraju w pokładach, ale wydobywają się z wapiennych kamieni surowe wszystkie stanowiących lub wypalanie z margli. Mianowicie dobra Gulbiny i Tomkowo wiele takiego wapna z marglu wypalają. —

Urodzajność gleby, łatwość zbytu korzystnych produktów jest przyczyną ogólnej zamożności włościan, mianowicie Niemców, których liczne osady spotykamy nad Drwęcą; są to wychodźcy z Prus Królewskich, mianowicie z Pomorza i dawnego Wdztwa Chełmińskiego, których wielu to tak w ubiorze jak mowie wyrzekli się dawnej narodowości. Wszystkie zgodnie [illegible] tych osadników niewiele oddziela od tutejszego mieszkańca, nie przybrał go przecież tej cały [illegible] i [illegible] charakteryzującej plemię mazurskie. —

Jeśli rolnictwo w Lipnowskiem nie stoi na wyższym szczeblu, nie może też ona pochwalić się rozwojem przemysłu fabrycznego. I tak oprócz pieca [illegible] do topienia smoły w dobrach Zbójno (150 do 180 beczek rocznie) fabryki maszyn i narzędzi rolniczych w Skępem, fabryki cykorii w Lipnie (400. pudów produktu) powiat nie posiada innych zakładów.

Powiat ten oblewają rzeki, Wisła, Skrwa i Drwęca. Skrwa i Drwęca są spławne tylko dla tratew drzewnych i lekkich statków w czasie wiosennej wody. Ta ostatnia z powodu swej długości 250. wiorst, obfitości wody, odpowiedniego spadku i dogodnego położenia brzegów zwróciła uwagę rządu Pruskiego, przez którego posiadłości w znacznej części przepływa. W r. 1819. prowadzono w tym przedmiocie korespondencye i wyznaczony został z obu stron komitet dla zbadania stanu rzeki. Projekt ten jednak uspławnienia rzeki dla większych rodzajów statków do wykonania nie przyszedł i Drwęca pozostała w dawnym stanie.

d.) Główne więc komunikacye ułatwiają trakty bite, nad budową których czuwają utworzone komitety obywatelskie; postęp tych dróg jest widoczny tem więcej, że obywatele chętnie przykładają się do podobnej pracy. Tak n. p. w r. 1859. na trakcie od Sierpca przez Lipno do Lubicza wyrobiono 5. wiorst szosy, chociaż droga ta mająca się rozciągać od [illegible] do Dobrzynia nad Drwęcą znacznego wymaga czasu do swego ukończenia. Oprócz tego projektowany jest droga od Sierpca ku Brzeźnowu(?) od Sierpca do Bielska [illegible] w celu połączenia powiatu z granicą pod Brodnicą.

e) Głównemi punktami odstawy płodów przeznaczonych na handel zagraniczny jest Dobrzyń nad Wisłą, Dobrzyń nad Drwęcą, Osiek pod Brodnicą, Chorzele(?), [illegible] i Lubicz. (Z Gazety Warsz. Korespondencye z Lipnowskiego Nr 341 / 1860.)

11884. Na początku bieżącego stulecia, przy wprowadzaniu licznych reform do kraju naszego, obywatele [illegible] pomyśleli się na smutne próby w urządzeniu stosunków włościańskich. Tak n. p. Konstanty Czartoryski właściciel dóbr [illegible] Międzyrzeckich, oddzielił połowę [illegible] Łazy i [illegible] niego [illegible] pierwszych [illegible] oczynszowania. Obok tego zawarto z nimi

umowę, mocą której grunta dworskie przekazuje pod uprawę włościanom na ich własny rachunek, rozumie się za opłatą odpowiedniej czynszu [illegible] kawanych. Gromada utworzyła sobie własną administracyę, [illegible] ekonoma, pisarza, prowadzą porządne rachunki, odbywają wspólne [illegible] i ciężary, uczestnicząc w wspólnych zyskach. Podobny rodzaj gospodarowania wymaga wyższej jak najzbawienniejszy materyalnie gruntu były wyborne obrobione i dzięki [illegible] się, mano, a [illegible] odbywał się, z wszelkim jak najwiekszym pospiechem ... ceny dziwić się nie można; każdy tam bowiem pracował dla siebie i dla wszystkich. Jest to przez lat kilka bardzo dobre, ale lud nie był moralnie przysposobiony do przyjęcia reformy i zamożności, przy pobłażającym się bowiem dobrobycie społeczność zaczęła oddawać się pijaństwu, zaniedbywać [illegible] obowiązków, a gospodarstwo na potem tak upadło, iż administracya dóbr musiała grunta dworskie odebrać. Mówimy to wielkie przykład, dowodzący jak ściśle prawdy moralne wiążą się z rozwojem materyalnym, i że bez postępu pierwszych nie można się spodziewać drugiego.

1885. Dnia 27 Listopada 1860 w dobrach **Lubartów** w pię [illegible] ... wadniej [illegible] majątku familii Skokurskich, córki WW. Ignacego i Maryanny z Nałęczów już nieżyjących małżonków Skokurskich, z W. Władysławem Chodkiewskim, [illegible] ... (z Stanisława i Maryanny z [illegible] małżonków Chodkiewskich, dziedzicem dóbr **Łukowica**. Oprócz zacnej Panny młodej, Zofii, wraz z synem W. Albinem Stub... [illegible] zastępujących jej rodziców, obrzędowi temu towarzyszyła liczna zebrana familia obojga państwa młodych, wśród których W. Matysowa z Milęckich Chodk... [illegible], babka pana młodego, prowadziła swoję prześliczną [illegible] małego Stasia i małą [illegible] Podlaskich. Po odejściu od ołtarza nowożeńców, przystąpiła doń ... przybrana w złote korony i złote bukiety WW. Marta Grabowscy, ... [illegible] z Zaborowskich, ciotka panny młodej, oboje starzy [illegible] kilko letni, by podziękować Opatrzności za przeżyte szczęśliwie w stanie małżeńskim lat 50. Podobnej ... w tym ... [illegible] ... w którym przed 50 ciu laty ... udzielony im został sakrament ślubu, [illegible] złote wesele. – Piękny ... [illegible] ... parę sędziwą, na to zacne, którego nie tak łatwo doczekać można, ... [illegible] ... błogosławiąc ... w ... wyrazach udzielali. (ob. Nr. 341. 9W.)

1886. W dobrach ordynacyi Zamojskiej, był do wydzierżawienia od d. 2 Lipca 1861 na lat 24 folwark bezpańszczyźniany **Blinów** o mil 2 1/2 od miasta pow.: Janowa o milę 1 1/2 od m. ... okr. ... [illegible] i o mil 14. od m. Miasta ... [illegible] ... według ... mapy ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach [illegible] ... mor. 417 pręt. 56. –

1887. Dzieje kościoła po Cysterskiego w **Wąchocku** są następne: Gedeon ... [illegible] Gedko, biskup krakowski (zmarł ... Gaderna) założył w Wąchocku w r. 1179 (a ... 1169) Opactwo dla Cystersów ... zakonników do niego z Morimondu sprowadził. W tym samym czasie wymurowali oni tutaj wspaniały kościół z ciosowego kamienia, a zabudowania klasztorne z cegły. Zniszczył te gmachy po dwakroć w ... przechodach Tatarzy, ale się wkrótce po nich staraniem Opatów na nowo podniosły. ~~Zniszczył te gmachy po dwakroć w ...~~ więcej jeszcze ... przechodzący Szwedów Rakoczy, książę Siedmiogrodzki w r. 1656. który wraz

ze Szwedami zajęwszy miasto, złupił i spustoszył zewsząd z klasztorem. Miasto
odtąd już do dawnego stanu nie wróciło a kościół z tego zrujnowany, ale
dopiero w trzydzieści kilka lat, to jest w r. 1695 mógł być odbudowany, zadno-
wiony, jak o tem przekonywa napis na tablicy, nad drzwiami kościoła dotąd
się znajdującej. Znać też w budowie zepsuty styl tego wieku, i tylko wąz-
kie kościoła dawny jego stan przypomina. – Najpiękniejszy tutaj szczególnie jest
obraz na płótnie, wyobrażający ś. Stanisława wskrzeszającego Piotrowina, w ołtarzu
bocznym w kaplicy Bł. Wincentego Kadłubka umieszczony. Dziwnie to piękne ma-
lowidło, wnosząc ze stylu, wykonane było w 16. lub na początku 17go wieku. Wyra-
zisty pędzel artysty, wielka prawda w kolorycie i dobry rysunek przekonywają,
iż obraz ten wyszedł z pod pędzla artysty ze szkoły flamandzkiej.

11888. Jan Samuel Chrzanowski mężny obrońca tego grodu, który za dzielną obronę
i odparcie Turków w r. 1675 otrzymał w nagrodę szlachectwo, bo przedtem lubo
był oberszterlejtnantem (majorem) w wojsku nieprzyjaciela, nie był jednak szlachci-
cem. Bohaterska jego małżonka, która w nim upadającą odwagę ożywiła
energicznem wystąpieniem, gdy o poddaniu zamku i wyjściu z twierdzy myślał, a broń
na niego dobywając, grożąc, aż go przebije jednym, a drugim sztukę zamordować.
nazywała się z domu Anna Dorota de Frezen. Wiadomo, że za ten czyn
najbardziej wdzięczni mieszkańcy wznieśli zaraz pamięci Chrzanowskiej po-
mnik, wnet opadł od zamku wzniesionym, lecz obyczaju potomkowie nasi
nie dozwolili. (z Nr: 282 Gazety Warszawskiej z 1860 r.)

11889. dobra Złotopole w pow. Lipnowskim królestwa polskiego wtok 44 od Wisły i Mia-
sta Nieszawy mil 2 od Włocławka mil 3. Torunia mil 5. z lasem około 10
włók, z znacznemi łąkami, torfem, ziemią wydającą glinkę – były w r. 1860 w Kuryerze
Warszawskim z wolnej ręki do sprzedania.

11890. wieś kościelna Kozle w pow. [illegible] niedaleko szosse i miast pobocz-
nych Łodzi, Zgierza, Brzezinach i Strykowa – mająca około wtok 49 ½ ziemi
urodzajnej: grunta, łąki, dom mieszkalny i zabudowania gospodarskie dobre, lub
na własne potrzeby, pastwisko obszerne, wiatrak, staw, ogród fruktowy. Znaczną
część majątku może pozostać przez lat kilka na gruncie – była w Kuryerze 1860.
z wolnej ręki do sprzedania, wiadomość we wsi Ossie.

11891. W posiadaniu P. Alexandra Przezdzieckiego w Falentach (w 1860) w obszernej przestronnej
sali, obok tylu innych mniej znacznych arcydzieł sztuki wyprawionej wize-
runki Królów Polskich i innych jako Kromera, Floryana, Szymona Starowol-
skiego i t.d. [illegible] które starożytne freski przedstawiające historyę z życia S. Stanisława
biskupa. Pałac ten niegdyś Opalińskich, wspaniale wyrestaurowany przez teraźniej-
szego właściciela, zawiera w sobie wiele godnych widzenia osobliwości, a będąc oddalony
tylko mil kilka od Warszawy, że można do niego często spacerem,
zasługuje na bliższe poznanie.

11892. Główniejsze fabryki cykoryi znajdowały się u nas w 18 bor w Włocławku,
Koninie, Bolesławiu, Częstochowie, Wieruszowie, Brudzewie w Lubelskim,
w Łowiczu i innych miejscach

11893. Obory w Ujeździe [illegible] do najpiękniejszych w kraju należące, nie prze-
bo szopą, tak dawno założone, i rozprzestrzenionem od lat 30 najpiękniejszych

raz, nietylko w bliższych, lecz i w odleglejszych okolicach, na ulepszenie bydła pracowano wytrwale — celowały tutaj w r 1860. pięknemi rasami bydła obory w Piotrkowie i Tomkowie —

1894. W dniu 27. Paźdz: 1860. w dobrach swoich dziedzicznych Gardzienice w P. Krasnostawskim zakończył życie Józef Lemański, przeżywszy lat 68. pozostawiając po sobie żonę, syna i 2 córki — Mąż ten wielce zasłużony spędził na wsi życie całe. Oddawszy się zawodowi rolniczemu, rozwinął w nim obfity zasób wiadomości i doświadczenia. Zwłoki śp. Józefa Lemańskiego przeprowadzone zostały, w dniu 29. Paźdz: 1860 z Gardzienic do kościoła parafialnego w Piaskach, gdzie na cmentarzu miejscowym złożone zostały w grobie familijnym —

1895. Dom [illegible] w Włocławku, otworzył w r 1860 dla dogodności odleglejszych stron agentury w Dobrzykowie, Lutnie, Łodzi i Nieszawie, to jest w miejscach z tymi, z M: Włocławkiem drogami bitemi lub wodą.

1896. Zaprzeczyć nie można, że Płock, przedzielony teraz innemi stronom przybudowaniu w obrębie. Dowody rolnictwo tam wnosi pożytek a rządy [illegible] dawno Płocka po rok: dziś dowód, jak ten pożytek być nagląc teraz donoszą, że obywatele tych stron, uznając potrzebę poprawy komunikacyi i kompanii jakie stąd wyniknąć muszą, zobowiązali się przyjmować sobie przestawić i naprawiać drogi boczne, prowadzące przez ich grunta, [illegible] pomagać sobie wzajem w utrzymaniu dobrem traktów dróg wiejskich.

1897. Ponieważ żegluga na Warcie (G: Nr. 308. Gaz. Warsz. z 1860) szczególniej pod samem Stawiskiem pomiędzy Stawiskiem a Koninem stanie wody z powodu zawad napotykanych na dnie rzeki, osobliwie przy niskim stanie, postanowił w r 1860. oczyścić sposób swego łożyska. Nim to jednak nastąpi, kupcy poznańscy zamierzyli w Stawisku, dokąd żegluga bez przeszkód odbywać się może, zbudować port do przezimowania statków. Otóż zamierzył właściciel baron Keystrampf, gotów jest w tym celu odstąpić swój grunt. Tymczasem dowodzą, że zajęto wybudowaniem w Stawisku wielkiego spichrza. Zdaje się że miejsce to, jako punkt składowy, stanie się ważnem dla handlu, zwłaszcza zbożowego, jaki mieć będzie wpływ na Konin dopiero, przyszłość okaże — (G: Nr. 309. G. Wars: z 1860.

1898. Pod Olkuszem, opuście. Cała okolica od rzek: Przemszy i Brynicy, które stanowią granicę Królestwa, aż do Sewierza, Pilicy i Olkusza, jest jednorodną co do utworów ziemi a szczególniej i tak samo zawiera: węgiel kamienny, galman, rudę żelazną, a nawet i błyszcz ołowiu —

1899. Sprawa wprowadzenia fabryki machin i narzędzi rolniczych w majątku Pana Mięczyńskiego bardzo pomyślne postępuje. Do 50000 Rs. srebrnych już w r 1859. przybyło w końcu r: 1860. 25000 Rs. z których 7000. na urządzenie gmachu fabrycznego, w gotowiźnie złożono na ajencie obywatelskiej, w dobrach Bereitto, ukończono wszelkie przepisy w tym względzie i wybrano komitet z trzech osób złożony pod prezydencyą p: Mięczyńskiego do kierowania wykonaniem tego przedsięwzięcia — Nr: 324. G W. z 1860.

1900. Właściciel dóbr Skrzany który na wystawie r 1860. otrzymał (rolniczej)

przeznaczona na pszenicę 259. funtów korcy, znaczną partyę takowej zbywa po wysokich cenach, jako nasienie do przyszłej reprodukcyi tego ziarna w kraju, wiadomo bowiem, iż wyborowe gatunki polskiej pszenicy otrzymują najlepsze ceny na targu londyńskim, tym najważniejszym [illegible] świata dla zboża (Nr: 228. Gaz: Wars: z 1860 r)

11901 (Obacz poprzedni artykuł) Tego dowodem jest ziarno z majątku Ławska w. pow. Łomżyńskim, sprzedawane w Gdańsku w ~~1860~~ r po cenach najwyższych, do jakich doszła pszenica w roku 1859.

11902. W wielu miejscach nad Wisłą rośnie nadzwyczajnej obfitości chmiel dziki, jako to na kępie Trzcińskiej czyli Trzcianskiej pod Kozienicami i pod Chodkowem, gdzie mieszkańcy zbierają po kilkanaście cetnarów dzikiego chmielu. Miejscowości te, leżą nad brzegiem Wisły, położone, co wiosnę są zalewane a mimo to chmiel w nadzwyczajnej obfitości rośnie po wzniesionych olchach

11903. Pod Święcią, Kotanem i Budzentynem są przeważnie grunta zapowatę lekkie nieco piaskowate – (Ob. Korresp. rolnicz Nr: 101 z 1860 r) – (ob. Korres. rolni. 101 z 1860 r)

11904 Właściciele dóbr ziem: Dębów A = Kiedelczyn A = Dziw i Dziw A = i Grodzisk w Podlaskiem głosowali w r 1858 na wyborach do Wdział Tow: kredyt: przez swoich plenipotentów

11905. Adam Krzyżtopor, autor dzieła: o urządzeniu stosunków rolniczych w Polsce i ich trzeciego skróceniu w formie łatwej i popularnej p.: tytułem: Poranki Karlsbadzkie, które jest bez zaprzeczenia najprzyjaźniejszej i najrozumniejszej pracy, w tym przedmiocie – Autor przez miłość sprawiedliwości i kraju potrafił wznieść się nad przesądy klassy do której należy i być wzorem i przykładem tak wielu [illegible] [illegible] w dziedzicach działa pisze obszernie po prostu (z [illegible]) przez Zalechuję w Kielcach o Żenstwach kredytowych (1860) [illegible]

11906. Dominik Szulc, jako pisarz a zwłaszcza jako professor dobrze zasłużony zgasł przed nagle w dniu 27. Grudnia 1860 r. Liczył on około 65 lat wieku. Uczeń Uniwersytetu Wileńskiego, następnie nauczyciel, kolega Mickiewicza, w krainie na najwyższem polu główne zasługi położył na polu piśmienniczem Szulc dał się poznać tylko krótszemi pracami, potomnych wszystkim dziejom naszym, mającemi za przedmiot – W r 1843 wydał o Zygmuncie Mazowieckim (Toruń) o mazurach dawnych. – W r 1851. wydał broszurę pod tytułem: O Źródle wiary ludowej, w 1855 r. Życie Kopernika. Oprócz tego pisywał wiele do Biblioteki Warszawskiej i do różnych Gazet. Pamięć Szulca długo żyć będzie w sercu tych, którzy jego wykładu słuchać mogli, a takich przez całe długie swego zawodu zostawił on po sobie tysiące – (Nr: 342 Gazety War 1860 r)

11907. Na wystawie płodów przemysłu rolniczego otwartej dnia 23 Września 1860 r w Berlinie, Hrabia Dzieduszycki z Tarkowatki (w gub: Lubelskiej) reprezentował polskie leśnictwo i przemysł z niem połączony. Zbiór p. Dzieduszyckiego wyróżniał się bowiem w Berlinie z odcinek jodły, który wyraźnie okazał 205 słojów, odcinek buku 170 letniego i odcinek sosny 170 słojów przedstawiający. Oprócz tego, były z Tarkowatki przysłane terpentyna i [illegible] drzewny – [illegible] równie wykonanych z wielką starannością w niemałych (Nr: 343 Gazety War 1860) Tarnowatce jako o nader pięknym produkcie polskiej przyrodzonych zagrodach w otrzymał list dyplom honorowy wiele po niemiecku [illegible], za swoje okazy a były to najpiękniejsze w tej gałęzi przemysłu przedmioty tego rodzaju wystawy wystawione –

1908) dobra Wierzbica i Budziejowice w obr: Miechowskim mila 1 od
Proszowic, 3 od Słomnik, 2 od Miechowa, 2½ od komory Michałowice odległe.
rozpoczęte w budowie szosse Słomnicko-Proszowskie przechodzi przez terrytorium.
Dobra te obejmują rozległości około 900 morgów nowopolskich, w glebie pszennej z
dostatecznemi łąkami i budowle gospodarskie (w r. 1860) prawie nowe – były od kon-
ca r. 1860 z wolnej ręki do sprzedania.

1909 Nowy stały most na miejsce mającego tymczasowego Warszawę z Pragą zape-
wnić dla Warszawy łatwą komunikacyą z przeciwym brzegiem. Wisły
Nie tak często przerywaną, ważniejszy powód dla Pragi, który nowy wzrost
przyrzeka. – Most bowiem z jednej strony, a kolej żelazna z drugiej brzegu
Wisły z drugiej przyczynią razem nad podniesieniem Pragi.

1910. Członek Komitetu Towarzystwa rolnego Adam Goltz napisał
w r. 1860 broszurkę pod tytułem: Ochronki wiejskie – Zalecona to praca
wytworzenia pióra z gorącem sercem i zamiłowaniem temu pisarzowi wyprawno-
ściej sądu Skreślona, daje zachętę do zakładania po wsiach ochronek.

1911. Ks: Kanonik Jan Leski, otrzymał w r. 1860. godność proboszcza we wsi Zo-
mnie pod Warszawą, w dziedzictwie P. Trembeckiego, Członka Komitetu Tow: rolnego.

1912 – Część dóbr Karty Lit: F. P. w okręgu Stawiskim – sprzedana być miała przez
publiczną licytacyą w dniu 2/14 Stycz. 61. w drodze przymusowego wywłaszczenia
Licytacya zaczynać się miała od sumy Rs: 2000.

1913 Wacław Łuszczewski, Radca Stanu, Szambelan Dworu Jego Cesarskiej Mości
Dyrektor Wydziału Przemysłu i Kunsztów w Kom: Rz. Spraw Wewn: i Duchow:

1914. W r. 1814 kiedy Jenerał Sokolnicki wracał do kraju, z miasta Nancy
w Lotaryngii otrzymał on w darze chorągiew którą miasto Gdańsk ofiarowało
Królowi Stanisł: Leszczyńskiemu –

1915) dobra Wyszeryn z przyległościami w obr: Rawskim mające rozległości około
51. włók mają być ostatecznie przysądzone na licytacyi dnia 6/18 Stycz. 1861. Licytacya
miała zacząć od Summy Rs: 21574.

1916) dobra Piekuty w obr: Ciecham., rozległości około 41. wór: 13. morg. nowo-
pol: mające, sprzedane być miały w drodze przymusowego wywłaszczenia, w dniu
11/23 Stycznia 1861. – licytacya zacząć się miała od
summy Rs: 9476. kop: 20.

1917. W dniu 7. Stycznia r. 1861. przeniósł się do wieczności w Leśniewiczach w
Obstynencyi, w 72 gim roku życia Antoni Gozdawa Boczkowski b. dziedzic
wsi Lubiejowa, która przyniosła dwa wielkie rozstawała w ręku jego przodków.
Był on Synem Pawła, Kapitana artylleryi koronnej i Anny z Trzebiatowskich.
Używając zawsze ogólnego szacunku i zaufania współobywateli, kilkakrotnie
powoływany był przez nich, tak na Urząd Radcy powiatowego b. Rządu Warszaw.
jakoteż na Marszałka Wojewódzkiego i Sędziego pokoju. Dom jego jaśniał zawsze przykładem
cnotami i gościnnością, sam zaś, nie zapominając o sobie, dawał przykłady poczciwości
cenną się dla rodziny i ludzkości.

1918. W Numerze 14 Gazety Warszawskiej z 1861. był artykuł pisany z Bieniu-
dzic z pod Radomia [illegible] autor zwracając się o Księgarskim w kraju
naszym pytania, między innemi, że jeden, około lat temu 300. z imienników
wsi był pierwszym księgarzem w Warszawie i tym sposobem niedaleko przed ośmioma
wiekami zakładając nałożył pod założyciel księgarnię –

11919. Z dniem 1. Stycznia 1861 w miastach Krzeszowie i Frampolu otworzone zostały nowe stacye pocztowe i urządzono odwozy poczt wozowych po 2 razy w tygodniu z Krzeszowa do Tarnogrodu i na wzajem, oraz z Frampola w jednej stronę do Biłgoraja i na wzajem, a w drugą do Janowa Ordynackiego i na wzajem. — [illegible] Skutkiem otworzenia stacyi pocztowej w Frampolu, dawniejsza komunikacya pocztowa pomiędzy Turobinem i Biłgorajem a Janowem obrócona została na Frampol. — Z Biłgoraja kursować będą poczty do traktów głównych w jedną stronę przez Turobin do Zamościa, a w drugą z Biłgoraja przez Frampol do Janowa i Kraśnika. —

11920. Na trakcie z Suwałk do Sejn zaprowadzony został od 1. Stycznia 1861. codzienny bieg poczt wozowych z Suwałk do Sejn i na wzajem.

11921. Folwark Pęchki o 1½ wiorsty od miasta Kielc odległy, mający rozległości około 250 morg, z takiemiż pomiernym robotem i propinacyą, z nowym murowanym dogodnym domem mieszkalnym, oficyną, z ogrodem i trzema innemi zabudowaniami dworskiemi, ogrodem fruktowym i warzywnym, w których są 3. sadzawki, z karczmą na szosie etc. będzie w miesiącu Styczniu 1861. do sprzedania z wolnej ręki za sumę Rs. 9000 (słownie: dziewięć tysięcy) zgłosić się do rotmistrza Gołębiowskiego w Kielcach albo się wypuszczone do possessyi.

II Oddział Płocki

Osoby poniżej wymienione będą posiadacze opisy dóbr przy ich zdaniu poczcie 2ej serye, 3º obrazu (w 1861)

11922. W Powiecie Lipnowskim: Drzewanowski z Dziadynia; Karwala z Pierkowa; Paprocki z Dyblina; Zempicki z Nowej wsi; Orłowski z Likca; Rudowski z [illegible];

11923. w P. Mławskim: Sudkolka z Gordowa; Gadomski z Dziembakowa; Sudrzębski z Zielunia; Kisielnicki z Zielony; Sonnenberg z Radzimowic; Gosinny z [illegible];

11924. W P. Ostrołęckim: Fisser Józefa z Law; Marchwicki z Brzezna; z Wiliecha; Glinka Mikołaj z Drzawina; Sokołowski z Czyżewa; Kossobucki z Trzcinkowa; Górski z Kunina;

11925. W P. Płockim: Ujazdowski z Nagórki; Zempicki z Zongot; Święcki z Brzezina; Starzeński z Wrońina; Czarnowski z Urzarna; Jaworowski z Trębek.

11926. W P. Przasnyskim: Jański z Czernic; Czarnowski z Rzegnowa; Dębowski z Przedwojewa; Giełkowski z Śmiecina; Mudrzelskiego z Szlasy; Studzińskiego z Gostkowa.

11927. W P. Pułtuskim: Pisarzewskiego z Karniewa; Karniewskiego z Ptaszyna; Skarzyńskiego z Popowa; Chobrzyńskiego z Wólki; Sindiemora z Szlubowa; Zulińskiego z Garnowa.

11928. Do sprzedania z wolnej ręki będą w m. Styczniu 1861. dobra Pasmieche w okr. Skalbmierskim pow. Miechowskim, odległe o półtory mili od miasta Skalbmierza i Proszowic, mające rozległości włók nowopolskich - 23, przestrzeń las, łąki odpowiednie; 3. stawy, dwa ogrody, budynki dworskie i gospodarskie oraz włościańskie w dobrym stanie. —

11929. Powiat Zamojski, choć nie największy jest z powiatów w Królestwie, bo zajmuje prawie 199 mil kwadratowych, do roku 1861. bardzo mało posiadał drogi bitych, i to tylko jedną tylko drogę bitą 1º rzędu Warszawsko-Lwowską, dziś zaś, drogi bitych 2º rzędu od r. 1861. dwie były w robocie, pierwsza z Rachowa (Annopola) na Kraśnik do Lublina, druga z Zawichostu na Irenę, gdzie istnieją podtrzymane i walcowane, będące własnością banku polskiego, [illegible] powiatowego

Janowa Ordynackiego; trzeia z Janowa Ordynac. do Kraśnika
11930 Żwirkowce na krakiem pewnym wadległości 1. mili od m. Izbicy wieś w dobrach Ordynacyi Zamojskiej
11930 z wieś Gorzków w dobrach Ordynacyi Zamojskiej przy stacyi pocztowej Janów Ordynacki —
11930 c wieś Ordzernica ~~przy st.~~ w dobrach Ordynacyi Zamojskiej przy stacyi pocztowej Zwierzyniec
11930 wieś Żdanów w dobrach Ordynacyi Zamojskiej przy stacyi pocztowej Zamość
11930 wieś Stary Zamość ~~przez~~ w dobrach ordynacyi Zamojskiej przy stacyi pocztowej Chomęcisko —
11930 f Lublin starożytny gród pamiętny zawarciem unii, faktu tego pamiątka najmniej Staszyca gmach gubernialnego w pięknym choć skromnym pomniku się uwydatnia, podzieliłby można na dwie odrębne charakterem struktury dzielnice: Nowy Lublin to Krakowskie Przedmieście, Królewska i sąsiednie im ulice, stary Lublin zaczyna się przez Krakowską bramę. Pierwszy nosi na sobie odcień Stanisławowskiej cywilizacyi, ulice proste, chodniki wyłożone marmurem. Wystawa sklepów ele ganczka, domy piękne, stawiane w guście dzisiejszym. Stary Lublin to gród jakby Kazimierza, uliczki ciasne, domy wysokie, gwaru na ulicy nie mało, tu i owdzie ruiny to starego zamku lub kościoła a z każdego punktu, gdzie tylko widok otwarty, to widok prześlicznych na otaczające Lublin wiejskiej postaci przedmieścia —

Lublin wzniesiony jest na górze, i zdaleka równie malowniczy przedstawia widok. Te sterczące kopuły świątyń, których Lublin dwadzieścia i kilka posiada (1860) z daleka nadają mu pozór większego miasta, jakiem jest w istocie.

~~Opisać~~
11,930 g Zygmunt August między innemi przywilejami Wieluniowi nadanemi wówczas na rzecz miasta wójtostwo, powstałe z zamiany połowy wsi sąsiedniej Chochlewa za dawniejsze wójtostwo —
11930 h Zygmunt III listem swym z r 1598 zatwierdził szpitalowi Wieluńskiemu prawa do posiadania młyna Blechów w kanale miejskim za murami leżącego, a które to prawa zawiedzi przekazał dawniejszy posiadacz młyna Maciej Krasiński pisarz grodzki Wieluński (z gazety codziennej 235 ~~gazety codziennej~~ z r 1861.)
11930 i miejscem zamieszkania i głównego działania spółki domu złożonego rolników nadniemeńskich (było 1860) a może już jest wieś Aleksota nad Niemnem naprzeciw Kowna za którym to punktem przeznaczają wszystkie okoliczności. Jest to jeden z najważniejszych punktów nietylko guberni ale i kraju są tam magazyny, które z łatwością spółka na swe koszta urządzić będzie mogła. Wszelkie komunikacje wodne z Królestwem i Warszawą koleją żelazną Tyrgią ze wszystkiemi głównemi liniami, stacya telegraficzna ułatwiająca komunikacyę ze wszystkiemi punktami krajowemi są to w istocie wyborne pobudki aby w Aleksocie dać początek rolnictwu.
Prócz tego dom złożony będzie miał zapewne w Niemnowie gdzie kanał Augustowski łączy się z Niemnem w Augustowie i w innych m...

1193[illegible] Wirkowice w ordynacyi Zamojskiej za trakcie bocznym w odległości jednej mili od miasta Izbicy położona.
Stary Zamość [illegible] w ordynacyi Zamojskiej przy stacyi pocztowej Chomęcińska
1193 W lutym r. 1860 i na początku 1861 odbywały się licytacye na sprzedaż zamku Szydłowieckiego pod miastem Szydłowem, na Podzamczu, i wszystkie wykonywanie [illegible] kępy na której teraz zamek stoi, przestrzeni Zwierzyniec zwanej oraz młyna wodnego i wybudowania. Zamek oszacowany był na sprzedaż [illegible] Rubli 2000, zaś na wystawienie wszystkie kępy Rub 672 kop 52 ½.
11933 Tadeusz Chrzanowski właściciel dóbr Ziemskich w pow. Warszawskim [illegible] dobra Opypy, Szefca polskiej obr. Płońskiego, 6. oficer artyleryi konnej Gwardyi 6. wojsk polskich, [illegible] lat 66 w dniu 17. Stycznia 1861. przeniósł się do wieczności – zostawił córkę, syna i zięcia – Exportacya zwłok odbyła się z dóbr Opypy do Brwinowa gdzie na cmentarzu pochowano stu[?] razem [illegible] ...[illegible] miasta [illegible] w [illegible] ob: [illegible] 1861
11934 Józef Konopczyński[?] jeden z najbardziej utalentowany pisarzy dramatycznych, którego prace [illegible] dawniej [illegible] głównie aż reprodukowane na wszystkich teatrach a powoli zarzynając[?] przychodzić i na komedyach, umarł się w ostatnich latach [illegible] , przewód [illegible] Krzemieńcu gdzie [illegible] był professorem literatury polskiej po Alojzym Osińskim. – Krzemieniec [illegible] wszechstronnie [illegible] , jest [illegible] napisał [illegible] , głównie [illegible] pracował dla sceny polskiej (1861)
11935 Pozostałe [illegible] po śmierci Ferdynanda Jothne [illegible] dobra Zawiszki, zmarłe w Styczniu 1861. [illegible] Jothne, aby [illegible] ny dał o sobie wiadomość familii
11936. [illegible] zasłużony [illegible] prac filologicznych professor A. Bronikowski wydał się (nakładem w Poznaniu w 1861) przekład Historyi Wojny Peloponezkiej Tucydydesa.
11937. Józef Zielonka z Radomskiego, Juliusz Rzewuski z Opoczyńskiego i Jacek Sieminski z Olkuskiego obywatele (w 1860) mają zgłaszać do [illegible] rodaków [illegible] ważność [illegible] domu [illegible] nad Wartą i Pilicą z pełnem sercem stoją na ostatnie dobra ogółu ani narodu i mienia.
11938 Powiat Łowicki otrzymał (1860-61) [illegible] pod względem [illegible] dróg bitych 24 [illegible] pod nadzorem Komitetów obywatelskich. Trzy oddzielne Komitety, trzy oddzielne prowadzić trakty. Jeden od Sochaczewa przez Gąbin pod Sannikami tyczy się z Szosą prowadzącą z Łowicza do Płocka. Drugi od Bielaw odbiera drogę bitą od Łyszyc do Łowicza. Trzeci od Łowicza ku Płockowi do granicy Powiatu – Komitet ostatni wybrany w roku 1860 drogę [illegible] i zarazem zaprojektował nową drogę, prowadzącą się mającą od Bielaw, przez Sobotę, wieś Bąków, Zalesie, Zdalkiew, Borowy, która dalej prowadzona przez powiat Gostyński, pod Sierpcem [illegible] szosa, spotkać się mającą (od Bielaw przez Sobotę) do Dobrzykowa (punkt nader handlowy nad Wisłą) Jeżeli ten projekt przez Rząd potwierdzony [illegible] [illegible] to ważne. Droga ta bowiem główne [illegible] w interesie [illegible] , a [illegible] w tej okolicy [illegible] , bogatej, gdzie [illegible]

11939. W środku między stacyami Łowicz i Brzezie na wiorście 16. przerzyna się ~~drogę od~~ żelaznej kolei Warszawsko-Bydgoskiej drogę prowadzącą od Bulaw do Niesz-czyc(?) do Łętyczowa – około tej linii, zamknięty przerzynającej znaczną ilość Bura-kow

11940. KK. Rossman z Piotrowic i Kr. Grabowski z Mrogi posiadają Ży-wność(?) Łąk w Piotrowicach, jak w Mrodze [illegible] obory z krów rasowych z stron sprowadził oni w których obory wspólne Szwajcara i sery na sposób szwajcar-ski wspólnie wyrabiane były. – Pierwsze to spółka naśladowania w kraju naszym które znaczne [illegible] przeszkody.

11941. Łukasz Drewno pamiętny w czasie zarazy w Warszawie zara-żonej w 1624–1625. Epoka ta była jedną z najdotkliwszych dla ~~miasta~~ Warszawy, bo wszelkie bowiem, ogień, głód i powietrze morowe [illegible] owczas sam panowanie. Tych którzy zachorowali w czasie zarazy, oddalano z miasta i mieszczono w domkach w tym celu na prędce zbudowanych za-[illegible] Połkowskiej. Wiele osób zamożniejszych zamknęło się w domach; między innymi lekarz nadworny Króla (Zygmunta III) Katerle. Król z królową i dworem wyjechał do Ojcówka, a następnie do Częstocic(?) dóbr Ferle-jewskich, gdzie do końca r. 1626. przebywał.

Kiedy Pan Bóg zesłał klęski i nieszczęścia na naród, znaleźli się też w nim i ludzie, którzy jako narzędzia Opatrzności zdrowie swe i mie-nie poświęcali dla dobra i ocalenia swych bliźnich. Do takich należeli Krzysztof Wiesiołowski Marszałek W. X. Litewskiego, dwaj bracia Gizowie, Łu-kasz Drewno i wielu innych – Łukasz Drewno pełniący obowiązki burmistrza [illegible], należy do ludzi najpoczciwszych; dotknęły boleśnej straty aż 7. osób z swojej rodziny, dzieci i wnuków, nie upadł na duchu, lecz pokornie i cierpli-wie znosząc tę boleść, całemi siłami oddał się pełnieniu swych obowiązków i [illegible] niezłomny strzeżenia zdrowia, swem poświęceniem bez granic nie-[illegible] nie mało przyczynił się do zmniejszenia klęsk przez zarazę zrządzonych i wielu osobom życie ocalił. (Z rozprawy Doktora Śmiałowskiego(?) [illegible] czytanej na posiedzeniu Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego w 14. paźdz. 1861.)

11942. Jarosiewicz profesor ~~Lyceum~~ Liceum Krzemienieckiego a potem Uniwersytetu Wileń-skiego – chlubnie zasłużony do wspominania godzien.

11943 Kijów między najpierwszymi professorami swoimi policzy: Hre-czynę, Bessera, Zinowicza, [illegible] professorów Lyceum Krzemienieckiego; Czerkow-skiego(?) Mickiewicza z Warszawy Antoła(?) Kraszewskiego, ojca niegdyś ucznia Ly-ceum Krzemienieckiego, a za powrotem z Wilna, Doktora Medycyny, ulubień-ca młodzieży w tej wołyńskiej szkole, poważanego od licznie wówczas zamieszka-łych tam obywateli dla wychowania swych dzieci, który w Liceum bezpłatnie wykładał hygienę, a potem w b. Warszawskim Uniwersytecie zajął katedrę kliniki. Wszystko to były imiona znakomite, zasługi i czyny(?) [illegible], ale najpierwszy pomiędzy uczniami samemi [illegible] sobie miłość ówczesny Józef Władysław(?). Grzeczność w wykładzie, ścisła sprawiedliwość, a stąd wśród ze-wnątrz, nie mało do tej miłości dla niego przyczyniły.

Nr: 68
1944. W Tygodnika illustrowanego (1861) obejmuje krótki opis miasta Wieluniia z widokiem starożytnego ratusza.
Wieluń jeden z najstarożytniejszych grodów dawnej ziemi Rudzkiej — Kościół i
~~11945.~~ Klasztor XX: Augustyanów w temże mieście odnosi się swojem początkiem nietylko do pierwszej chwili powstania ~~miasta~~ Wieluna; ale złoto znamie popadło a może spowodował założenie miasta — Znany w dziejach tego czasu Wielki Pan Pleban, podług tego r. 1217. w knieje, ścigając jelenia ku któremu zapuszczał się w głąb puszczy, gdy jeleń zniknął z oczu jego, obaczył nagle kielich w jasności na powietrzu, nad którym był baranek a nad barankiem krzyż. Widzenie to cudowne tak bogobojne serce jego wzruszyło, iż zaraz ślubował i ślub zbudowania w tem miejscu klasztoru wraz z kościołem, pod wezwaniem „Bożego Ciała", powierzając go obsłudze zakonnikom reguły S. Augustyna, który w tej puszczy żywot pustelniczy już wiodło. ~~Któży czas zakonu ci przestawali w tej~~ Półtora wieku przetrwali w tej puszczy bracia augustyanie wśród prześladowania i napadów chciwych i złodziejskich Krzyżaków. — Po puszczy zaś pogorzeli w r. 1355 Król Kazimierz Wielki całą puszczę wyrąbać kazał, miasto Wieluń zmurował, a w pośrodku wzniósł wspaniały kościół i klasztor dla XX. Augustyanów z funduszem królewskim zaopatrzył.
~~Odtąd~~ W dniu 15 Czerwca 1858. XX: Augustyanie uległ znów razem z miastem okropnemu pożarowi. — Wreszcie troskliwem staraniem, przeoryego klasztoru a szczególnej najczynniejszego członka prowincyalnego zakonu, X. Rajmunda Krajewskiego, restauracya spalonego kościoła posiada ozdobę, bo wieżyczka już skończony, przyozdobiony na froncie dwiema wieżami pokrytemi blachą a i wewnątrz się zdobywa (r. 1861) z Gazety Warsz: Nr: 24 z r. 1861.
11945. W dobrach Mosznenickich, przy kolei żelaznej Warszawsko — Wiedeńskiej przy stacyi kolei Baby wyrobiono się (1860—61) piece terpentynowe produkujące znaczną ilość terpentyny smoły i węgli — Mosznenicka leży 3 wiorsty od stacyi Baby i tamże nauka o tych dobr
11946. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół nauk zajmuje się od roku 1859. zbieraniem materyałów celem opisania W. Ks: Poznańskiego, tak we względzie statystycznym jak i historycznym. — Rok 1859 rozesłał na rozesłaniu szematów we wszystkie strony kraju, od początku zaś roku 1860. zaczęto znowu na powrót zbierać już wypełnione takowe szemata. Pokazało się jednak w rezultacie, że jeśli z jednej strony okazano wprawdzie wielką gorliwość, to znowu z drugiej wszelki brak zdołała i to w okolicach gdzie tego najmniej się spodziewano. Przyjęto więc do tego, że zaczęto wątpić o pomyślnym skutku całego przedsięwzięcia lub twierdzić że zupełnie niedokładnem pozostać musi. Tak przynajmniej domyślać się można z całego tego sprawozdania, które streszczające stan rzeczy w tych słowach nam wyjaśnione zakończone: ~~(Czytaj Nr: 28 Gazety Warszawskiej z r. 1861)~~
11 ... Toż Towarzystwo zaraz po swem zawiązaniu, że zamiar powiedz wszystkim gdy spiszę kronikę najobszerniejszą i obraz ogólny całego W. Ks: Poznańskiego

kropilka jakiej nigdzie w tak obszernych rozmiarach nie przedsiębrano, która zdziała zarówno nietylko szczegółową wiadomość o każdem miejscu, wsi, i osadzie, ale równocześnie wszystkich między sobą ludności, odwagi i narodowości, że nawet wszelkie wspomnienia historyczne miejsc, rodzin i pojedynczych osób które na tej przestrzeni ziemi żyły lub żyją, jakiekolwiek odznaczały. Do takiego zaś przedsięwzięcia szczególnie iż każdy w swej cząstce przyłożyć się tego powinien, gdyż tylko przez współdziałanie wielu wszechstronność podobnego dzieła dopełnić się może. A więc jakże smutnem się to okazało, gdy usłyszano od osób po powiatach do zbierania szczegółów upoważnionych, że mimo nalegań niektórym nic nie nadesłano. Albo też gdy się ktoś z komisyi do pojedynczych osób odzywał, otrzymał od nich tylko tłomaczenie się, usprawiedliwienia dostrzegł obojętność, a nawet słowa zupełnej odmowy. Obawa jednak nie powinnaby mieć miejsca, bo myśl w tem przedsięwzięciu czysto tylko naukowej jest natury, a co do wiadomości dotyczących nie żądano więcej jak tylko to co czyż ogólnie jest już znajomem. Z tem wszystkiem przy tak nieforemnym obrocie rzeczy, Towarzystwo nie opuszcza jednak rąk i nie traci całkiem nadziei pomyślnego skutku w tem co sobie zamierzyło. Owszem pocieszając je sobie tą myślą, że z miejsc których aż dotąd nie odebrano wyjednanych szczegółów, otrzyma jest tym dokładniej wypełnione, gdyż być może że tylko troskliwe zbieranie materyałów i wiadomości opóźnia ich nadesłanie. (z Gazety Warsz: Nr 26. z 1861.)

11947. Piotr Kr: Lubieński ~~w r 1808 mianowany pułkownikiem~~ gwardyi ~~pieszej narodowej w Warszawie~~) odbywał kampanije 1809, 1812, 1813. w r 1816. ustąpił ze służby wojskowej z stopniem jenerała. Kampania 1813. odbiła piersi jego orderem legii honorowej. Zaraz po otwarciu Towarzystwa kredytowego, w r 1825. zostawszy Prezesem Dyrekcyi Szczegółowej, po 35. latach tej pracy (1861) ten obywatelski urząd piastuje. Jako Członek Towarzystwa Dobroczynności, czynny [illegible] od ciągu założenia mieć udział we wszystkich składach tej dobroczynnej instytucyi. — To też Członkowie Towarzystwa Dobroczynności i Członkowie Dyrekcyi Towarzystwa Kredytowego zebrali się d: 30. Stycznia 1861. w liczbie blisko ~~100~~ stu osób w celu obchodzenia obiadem imienin ~~k. Piotr~~ jego jako Vice-Prezesa Towarzystwa Dobroczyn, a Prezesa Dyrekcyi Szczegół: Warsz. Tow: Kred:. Na tem to zgromadzeniu ofiarowano. Solennizantowi album z podpisami obecnych na pargaminie, odrobione godłami odpowiedniemi — w jednej też chwili złożono 8000 złotych na założenie nowej ochronki pod nazwą S Piotra, patrona Solennizanta. — Miłe też były zachęcenia a zaszczycenia Solennizantowi takie dowody powszechnej sympatyi i szacunku.

11948. Konst: Nonarski stąd tak wielkiej w ostatnich czasach zasługi, co stał się węgielnym kamieniem. Nowego ich kierunku, którego żywot cały poświęcony był pracy około publicznego dobra, który tak wytrwale walczył z przesądami, ciemnotą i zgubnemi nałogami, który przyszłość tonem swój świetny zastęp mężów, tak sympatycznych krajowców, tak drogich jego pamięci —

11949. Wielki [illegible] Staszic całym życiem swojem dawał wierne świadectwo ewangelicznej prawdzie. Chciał on podnieść lud wiejski, ustanowić go, oświecić i zbogacić, niemniej wiele dobrego zrobił dla kraju, więc też będzie nieśmiertelnie w swojej rzeczypospolitej Hrubieszowskiej.

11950. Zawierzenie [illegible] Majorkiewicz (ob. Płońsk) chciał napisać w pięknym rodzaju filozoficzną historyą literatury, lecz praca jego, mimo wielu zalet, nie odpowiada [illegible].

11951. Kołłątaj. Człowiek zdolności wielkich, pragnący się wydobyć na wierzch dla tego, aby działać potęgą swojego geniuszu, aby reformować kraj. Był to umysł niezwykłej tęgości. W końcu życia wydał [illegible] o przymiotach, o posunięciu się do ogółu! Schroniwszy się za granicę [illegible] w napisaniu dzieła wielkiego, które jakoby [illegible] Jul. Bartoszewicz było niby testamentem [illegible] rozumował jak filozof wolteryański i z góry spoglądał na katolicyzm i t. d.

11952 Ignacy Krasicki, co skutkiem pierwszego podziału kraju, jest jako biskup Warmiński, został poddanym pruskim. Była to wielka strata, bo książę biskup Warmiński (tak go powszechnie nazywano) był duszą towarzystwa i literatury w Warszawie, w Królestwie Pruskiem zaś w obcym dla siebie [illegible]. [illegible] to [illegible] zamiana Krasickiemu pominąwszy to że [illegible] senatorski [illegible] na losy kraju [illegible] mu znacznie odcięto dochody (Juli. Bartoszewicz w historyi literatury polskiej 1861).

11953. O Franciszku Karpińskim tak pisze Pan Jul. Bartoszewicz: Karpiński młodość przepędził w stronach rodzinnych na Rusi ~~[illegible]~~ Wychowany przez ojca ~~[illegible]~~ surowej cnoty, [illegible] nauki w Wiedniu, a kiedy powrócił przez Węgry na Ruś [illegible] na wsi i wziął się do pióra. ~~Był to talent~~ [illegible] zabawki wierszem i prozą. Wiersz gładki, niewymuszony i naturalność [illegible] zwróciły nań uwagę powszechną. Książę Adam Czart. powołał go do siebie [illegible] w interesach politycznych. — Przez Stanisława otrzymał [illegible] dóbr [illegible] na Litwie pod bardzo korzystnemi dla siebie warunkami. — Między jego sielankami wiele jest ~~[illegible]~~ takich co mają [illegible] wartość; niektóre też z pieśni jego religijnych doszły tego zaszczytu, że poszły w usta ludu, że śpiewane są po kościołach.

11954. Stanisław hr. Potocki minister oświecenia, [illegible] kraj i chciał jego dobra.

11955. Adryan Krzyżanowski, autor dawnej Polski. — P. Julian Bartoszewicz w historyi literatury polskiej zaznacza, że będąc matematykiem w opowiadaniu, wdał się niechcący w historyę, a zakochawszy się [illegible] i Jezuitów, szukał przyczyn upadku nie w historyi, ale w swoich marzeniach. —

11956. Julian Bartoszewicz w historyi literatury polskiej [illegible] zawarty biograficznie o Malczewskim. Antoni Malczewski urodził się w Warszawie 3. Czerwca 1793. ale z rodziców Wielkopolan, zamieszkałych na Wołyniu. [illegible] urósł bez troski o [illegible] wesołe i salonowe. Przystojny i młody

[illegible] że wykonaniu życia, a zamianowawszy ojczysty majątek wziął się do pióra [illegible] swojej Maryi, poemat który uczynił [illegible] poetę – i Rzad [illegible] trzydzieści prawie [illegible] utworów które zaginęły.

957. Monografia Wielunia znajduje się w Nr: 232 Gazety Codziennej z 1860 – z tej wyjęte tutaj: miasteczko strawione przez niedawne wypadki pożarów dwie [illegible] z 300.tu domów zwrok, po większej części gonta[mi] krytych i nagromadzonych obok siebie, dziś dopiero (1860) [illegible] mają budynki nowe kamienice pokryte dachówką lub blachą. – Dawnego zamku Starostów królewskich który jeszcze przed 40.tu laty (w 1820.) w najgorszym był stanie, powstał przed [illegible] laty [illegible] r 1860 dom prywatny, wyrestaurowany na biuro naczelnika powiatu i sądu okręgowego, a do najpiękniejszej i imponującej rozmaitości [illegible] obronnej od strony wschodniej miasta przymurowano [illegible]. Ogromna ta Basta, dziś po restauracji w zwalistym smyśle [illegible]. ~~Mówią podania miejscowe~~ –

Kościół farny powstał niegdyś z fundacji Radolińskich. widać też w Kaplicy Matki Boskiej w tym kościele, wykute z kamienia w zbroi [illegible] postacie ~~[illegible]~~ nagrobkowe dwóch Radolińskich [illegible] niegdyś Opatówka pod Kaliszem –

958. Jarosław arcybiskup gnieźnieński żyjący za czasów Kazimierza W[ielkiego] [illegible] kilkanaście zamków i dworów w swojej archidiecezji –

959. W r. 1620 umarł Książe Janusz Ostrogski Kasztelan Krakowski, Wo[jewoda] Wołyński, bohusławski, czerkaski, białocerkiewski, perejasławski, Kaniowski Starosta, pan królewskiej fortuny – ~~Mikołaj~~ z Firlejów [illegible] pozostawił w [illegible] ~~[illegible]~~ Oprócz [illegible] majątku [illegible] gotowych pieniędzy ~~w [illegible]~~ [illegible] się na [illegible] wartości [illegible] 30. milionów złotych srebrem. Składający się z 80 miast i miasteczek, a wsi 2760. do czego potrzeba jeszcze dodać bogate i rozległe królewszczyzny. Bezwątpienia, Książe Janusz Ostrogski, był najmożniejszy pan w Polsce, [illegible] panów, bo wszystek majątek ten w spadku po przodkach – a mianowicie po ojcu Konstantynie Ks. Ostrogskim Wojewodzie Kijowskim przy schyłku [illegible]

1960 Niewielkiego rozmiaru huta szklanna Marjenów we wsi Drozdówka zatrudniała w r. 1860. – 10cu robotników. Robi ona szyby, butelki, kieliszki –

1961. Domicella z Piotrowskich Chrzanowska właścicielka dóbr [illegible] w P. Warszawskim dnia 22 grudnia 1860 r. przeniosła się do wieczności przeżywszy lat 48 – Eksportacya zwłok odbyła się z dóbr Opypy na cmentarz w Brwinowie. Wzięte z Gaz: Codz: 1193. [illegible] i [illegible] ale [illegible] umarł w miesiącu następnym po niej –

1962 Przy parafii ewangelickiej w Płowie w okręgu Łowickim istnieje od lat kilku (pomimo r. 1860) piękny ogród ~~[illegible]~~ zaopatrzony wyborowemi szczepkami, obejmujący 1 1/2 morga przestrzeni, drzew owocowych różnych gatunków. –

1963 Przy parafii Miasta Kunowa w Opatowskiem istnieje (w 1860) ~~[illegible]~~ ogród owocowy [illegible] przez miejscowego proboszcza utrzymywany, służący do zaopatrywania wiejskich włościańskich ogrodów w flance i szczepy.

11964 Polem praktyki leśnej są trzy nadbrzeżne leśnictwa: Brok, Udrzyn i Wyszków. Nadto w podleśnictwie Łambrów w pow: Łomżyńskim, około 13000. morgów piasków lotnych oddane pod ustalenie i wyhodowanie na nich lasu, stanowią ważny przedmiot do wykształcenia praktykantów w uprawie sztucznej lasów.

11965 w dniu 23. Grudnia 1860 r. przeniósł się do wieczności na Wołyniu b: Marszałek pow: Wasylkowskiego Kazimierz Józef a Poradowa Rulikowski obywatel ziemi, mąż wieku blisko półwiecznego w lata, autor wielu pamiętników. Urodził się 1780 roku dnia 4 Marca we wsi Husynnem w ziemi Chełmskiej, z ojca Ignacego Rulikowskiego (ob bieg: 1621 / 2047) i z Urszuli (przypisano brat ro...) ... Kapitana) W ośmnastu latach ... Rulikowski udał się na Ukrainę gdzie mu ojciec oddał w r 1798. klucz Motowidłowski przydawszy mu za kompan i doradcę człowieka starego który mu pomagał w zarządzie tym majątkiem obszernym. W r 1801. po śmierci ojca majątek ukraiński przypadł na Kazimierza Józefa – za jego to staraniem powstało tam kilka wsi nowych, jako to Rulików od imienia rodzinnego Poradów, nazwany tak od gniazda starego Rulikowskich i kilka innych: Pojął w małżeństwo Helenę Chojecką córkę Jana Chojeckiego Marszałka Wasylkowskiego. Po jej śmierci wstąpił w powtórne związki małżeńskie z Zofią Borejkówną, córką Wacława Borejki marszałka powiatu Rowieńskiego Kuratora i... ... w Międzyrzeczu Koreckim (ob bieg: 4966) – Jako obywatel ceniony był i szanowany powszechnie. Przez lat kilkanaście sprawował urząd Marszałka powiatu Wasylkowskiego, i sprawował go znamienicie, wzorowo. Mając lat przeszło 70, przed kilku laty majątek swój ponieważ dzieciom a sam przeniósł się do dóbr Wołyńskich wysocka które objął był po żonie swojej Borejkównie z domu; tu przez życie prawdziwego filozofa przestając na małem, oddając się tylko książce, wspomnieniom i korrespondencji ze starymi przyjaciołmi wieku cokolwiek. Umarł w Horodnicy na Wołyniu, w ostatnich czasach bowiem mieszkał był przy synu swoim Wacławie (Nekrolog napisany przez Autor: Nowosielsky w Nr: 338 gazety Codziennej 1860 r. Drugim synem jego był Edward Rulikowski autor opisu powiatu Wasylkowskiego.

11966. Ludwik Panczykowski aktor sceny Warszawskiej (słusznie nazywany jedynym w swoim rodzaju i wiele czasu upłynie nim spotkamy aktora tego talentu jak on. Prawował on ciągle i dobrze, bo to było jedynem upodobaniem – Należał on do tej niewielkiej liczby artystów, zrozumiejących cel teatru u nas – stąd wielkie zyskał dla siebie poważanie. – Dzień 4 Lutego 1861. był ostatnim dniem, przeznaczonym ~~przepisanym~~ oznaczonych lat 35^{cu} służby Panczykowskiego – Już z rana zebrani na próbie koledzy i koleżanki otoczywszy go przez organ Żółkowskiego przedłużonego talentem i imieniem wszystkich mu album pięknie oprawione z stosownemi ~~przypisami~~ ... i podpisami wszystkich obecnych. oraz pierścień ogólnej składki zebranej. Wieczorem zaś w teatrze przepełnionym otrzymał od publiczności wielki bukiet otoczony wieńcem na którym umieszczono złotą tabakierkę, z cyfrą artysty brylantami sadzoną, z stosownym we środku napisem. Przypomniał... Prawie powiększyły się, solemnizant grający w Okrężnym rolę Wójtka stanął się tylko i... ~~... ~~ wyskoczył przed budkę suflera, a ... się kapelusikiem z chłopska rzekł drżącym chociaż donośnym głosem: Jaśnie Wielmożne Państwo! "Niech Wam Bóg nagrodzi i niech wam da w życiu tyle przyjemności ile ja jej w tej chwili doznaję."

11.967. a) W Num: 34 Gazety Warszawskiej z r. 1861. jest recenzya Dzieła pod tytułem: Opis Królestwa Polskiego przez Stanisława Milkowskiego 1861 z podpisem A. W. zaś w Num: 41. tejże gazety z 1861. jest podobna recenzya przez A. W. (między gdzie ob. str. 240)
Recenzent pomija to, co autor mówi o granicach i rozległości Królestwa; grunt jakoto P. M. zaznaczył, płaski a w środku wzgórzysty, gdzie jednak prawie nie ma gór (sic).
We wsi Złota pod Sandomierzem (jak Opis Królestwa opiewa) znajduje się marmorem (nawet i tu błąd, bo grunta tamtejsze są popielatki)
/ znajduje się niemniej w powiecie Zamojskim, chociaż powszechnie wiadomo, iż gleba tamtejszych okolic należy do gatunku lekkich piaszczystych gruntów lub sapów.
/ P. M. mówi: iż Wisła zaczyna bieg pod miastem Ustroniem (miało być pod wioską Ustroniem), iż wchodzi do Prus pod Toruniem (miało być za Nieszawą) iż w nią wpadają nieznowu jesiotry, iż wzbiera skutkiem deszczów na wiosnę (a Jakubówka?) dalej, iż przyjmuje z lewej strony Sonemiawę (miało być Kamienną lub Strzeniawę, małą rzeczkę nad Nieszawą) Nidzicę pod Opatowem (wpada to [illegible] do Wisły pod wsią Przedmyków, poniżej Zawojki; pod Opatowem Wisła nie płynie, bo ona bowiem o 4. mile od niej wybiegi) Chotera wypływającą z pod Skalmierza (Chotera nie wpada do Wisły ale do Jeżanki i Błotka pod wsią Michowem;)
/ Zkąd P. M. wziął wiadomość iż Bzura jest spławna i to na przestrzeni 100 wiorst, nie wiemy.
/ Wymieniając wiele rzeczek nie wartych wspomnienia, gdy bowiem spławnemi nie były i być nie mogą, opuścił autor Biebrzę, Pisnę, Orzyc, które są dla tratew lub statków nawet spławne.
/ Nie lepsza wiadomość o jeziorach, autor pominął jezioro Wigry, największe w Królestwie (7958 morgów) Rospuda (1303) Luceń (913) zostawszy Pętnowskie, Lichenskie, Białe (800) Necko (690) Powidzkie (750) Hańcza Tymier, Gremzdy, i wiele innych, daleko większych od tych które wymienia i to z nazwami błędnemi: bo nie nazywa się n: p: jezioro Durzec ale Dus (910. morgów). Wyliczając bagna zapomniał p. M. o Bachorzy i błotach Janowskich, największych obszarów błotnych w obecnym Królestwie.
~~Przy wodach~~
10) Przy wodach mineralnych dowiedzieliśmy się, iż Buskie obfitują w [illegible] (ciała go tam nie ma)
4) Co do klimatu autor zrobił uwagę: iż klimat ten od lat kilku zmienił się: zimy są zbyt lekkie a wiosny przeciwnie ostrzejsze, co powoduje wiele chorób (sic)
2) O lasach tak zaczyna autor: Wielkie i cieniste lasy w północnej stronie przypominane są rzadziej, gdy jednakże wiadomo że w Płockiem i Augustowskiem najwięcej jest lasów, wreszcie i to każdemu wiadomo że zamożność naszych [illegible] i wyniszczony skutkiem nie nauczonego przepisów leśnych Towieckich i małego rozwoju gospodarstwa. Do zamiast do najpospolitszych autor

licy: niedźwiedzia, lubo w przypisku skromnie przypomina, iż on się dziś wcale nie znajduje w lasach Królestwa, bobra, już bez żadnej objaśniającej wzmianki.
l.) Zbadowani także jesteśmy treściwością w wyliczaniu zwierząt domowych, tylko co do gadów ktoś źle autora objaśnił, bo u nas zaledwie kilka gatunków się znajduje.
m.) przywalamy sobie także zwrócić uwagę autora, iż Czerwiec polski wyszedł już z użycia niemal od 1564. r. to jest od czasu rozpowszechnienia koszenili amerykańskiej.
m.) powarzamy się zapytać p. M. gdzie w kraju u nas znalazł cynę
n.) niewłaściwie p. M. posądza Karola XII. o umyślne zalanie kopalń Olkuskich, wbrew faktom historycznym. Błędów raz sprostowanych nie należałoby powtarzać —
11968 fabryka Niektan w pow: Opoczyńskim, własności Lew 1860. Cezarego Hrabiego Platera, prowadzona była umiejętnie przez mechanika Żerańskiego
11969. Buszkowski za usiłowania, dobra owce i krowy wprowadzone przy zmianie ego własnego pomysłu otrzymał przy wystawie Lubelskiej w r 1860. pieniężną nagrodę wynoszącą Rubli 50.
11970 Rutkowski Henryk właściciel dóbr Świerże w pow: Krasnostawskim otrzymał w r na wystawie Lubelskiej w 1860 r. też pochwały za wyrób okazów rolniczych ...ęż narzędzi ...pomysłów i Kmosię
11971. Właściciel dóbr Hańska Ludwik-Bernard Olędzki za okazane na wystawie Lubelskiej w 1860 r były tam owce rasy holenderskiej, otrzymał medal złoty nagrody.
11972. dobra Jabłoń w Podlaskiem, własność w 1860. Amelji hrabiny Lubieńskiej gdzie estetyka wełna owiec pełnej rasy była —
11973. Ksawery Gatkowski właściciel w 1860. dóbr Husynne w Lubelskiem
11974. Lucjan Wojnitowicz właściciel w r 1860 dóbr Samoklęski w Lubelskie
11975. Antoni Żurakowski właściciel dóbr Dębica w Lubelskiem ? pod dobr.
11976. Adolf Smorczewski właściciel dóbr Zdzanne w 1860 podobnie w Lubelsk
11977. Felicjan Moskalewski właściciel dóbr Sieprawka w 1860 r, pod dobr. w Lubels
11978. Szydłowski Stanisław właściciel dóbr Radzyn w 1860
11979 Zalewski właściciel dóbr Niedźwiada w 1860 r pod dobr. w Lubelsk.
11980. Franciszek Nierkliwer właściciel dóbr Skokow pod dobr w Lubelskim
11981 Ludwik Grabowski, właściciel dóbr Sewniki w 1860 w Lubelskim
11982 Aleksandra hrabina Potocka właścicielka w 1860 dóbr Międzyrzec w Podla
11983 Andrzej Przyborowski właściciel w 1860 dóbr Antopola w Lubels
11984 Bronisława Zbyszewska właścicielka dóbr Markuszów w Lubel
11985. W Trzeszkowicach w Lubelskiem egzystuje w 1860 r pełna gromada owiec rasy Negretti Antoniego Brzezińskiego
11986. w Wólkowicach w Lubelskiem istnieje w 1860 r pełna gromada owczarnia rasy elektoralnej Antoniego Szydłowskiego

1987. Aurelii hrabia Pollettyllo w dobrach swoich Makotupy w Urasnowstach miał konie [illegible] wiądzy.

1988. Ignacy Podwerski w 1860 z Jarszewa w Lubelsku

1989. Dnia 6. wrzesnia 1860. na cmentarzu ewangelicko-augsburgskim w Warszawie pochowane zostały szczątki sp. Florjana Schuch obywatela ziemskiego obwodu Czerskiego a syna zasłużonego budowniczego Adolfa Schuch — ś. p. Florjan stawiał się jako współzałożyciel [illegible] o ekonomii politycznej, niemniej dawał [illegible] dzienniku rolniczym.

1990. Miasto Częstochowa od czasu poprowadzenia kolei żelaznej szybko się wznosi; otóż w 1860 zaczęto murować 12 domów nowych, w stanie więcej jak 15 części domów murowanych tutejszych. Prawie cały rynek częstochowski dawniej wybrukowany i otoczony jest domami murowanemi. Przy Ulicy Panny Maryi prowadzącej do Jasnej góry, wznosi się część frontowa zabudowań instytucji Panien Maryawitek, a w środku wysokiej budowy jest już pod dach kościół w stylu gotyckim, dwa las obecnie pa... wilny [illegible] ... w r. 1860 pokryty.

Dworzec kolei żelaznej powiększono w r. 1860. przez przybudowanie nowego domu, stary bowiem Częstochowski jest po Warszawskim najsilniejszy.

Ukończony pomnik bohatera Kołłątaja, [illegible] inaugurowany zwłaszcza (października 1860) (w tej figurze występujący się w klasztorze KK. [illegible])

1991. W dniu 23. Sierpnia 1860. obchodziła Łódź uroczyście położenie kamienia węgielnego pod świątynię na Wólce.

1992. W grudniu r. 1860. zeszła z tego świata Wanda z Bogatków Głuchowska w majętności swej Drzewce w Kujawach. W niej stracił mąż wiernie i kochającą go żonę, matka najlepszą córkę, a troje pozostałych drobnych dzieci najlepszą matkę i td.

1993. W pamiętnej sprawie przeciw gwałtowi Toruńskiemu w r. 1725. odbytej byli członkami Kommissyi Sądowej: Krzysztof Szembek biskup Włocławski; Andrzej Załuski, biskup Płocki; Stanisław Chomentowski wojewoda Mazowiecki; Jakób Zygmunt Rybiński, wojewoda Chełmiński; Andrzej Dąbski Kasztelan Kujawski; Jan Działyński Wojewoda Pomorski; Adam Poniński Kasztelan Gnieźnieński; Piotr Czapski Kasztelan Chełmiński; Jerzy Lubomirski, Podkomorzy koronny; Dominik Kamiński Dziekan Gnieźnieński; Jakób Durnier, regent Kancellaryi Koronnej; Michał Wężyk, archidyakon Warszawski; Jan [illegible] Kanonik Chełmiński; Jerzy [illegible] Podkomorzy Malborski; Józef Nakwaski Starosta Ciechanowski; Paweł Jarosowski chorąży Płocki; Franciszek Poniński, Starosta Kopanicki; Jan Rosińeski Sędzia ziemski Płocki; Kalkstein-Stoliński, Sędzia ziemski Malborski; Ignacy Dąbski, pisarz ziemski Inowrocławski i Jan Piwnicki pisarz ziemski Chełmiński. W sprawie tak ważnej, wiklonej z powodu zobopólnych oczerniań, ścisłe i sumienne badanie, było tylko dojść prawdy jest rzeczą konieczną, gdyż niemiernie wiele od [illegible] na stronnej same [illegible] rzeczą. Dlatego [illegible] się zapoznać z osobami składającemi Kommissyą.

Ustęp 1. Jerzy Lubomirski, podkomorzy koronny, człowiek oddany Jezuitom, [illegible] z [illegible] tego wystąpień na Sejmie w r. 1724 srogi, ciemny i wielki fanatyk.

b) Jakób Zygmunt Rybiński wojewoda Chełmiński, stronnik Augusta II w czasie konfederacyi Tarnogrodzkiej. Rybiński był podobno głównym sprawcą niesczęsnych Torunian, choć ich wcale z toni nie wyrzucał.

c.) Nakwaski starosta Ciechanowski był człowiekiem energicznym i pełnym gwałtowności razem.

d.) Adam i Franciszek zaś starosta Kopanicki Poniński zasiadali także w Kommissyi – Sprawę tę dyssydentów Toruńskich bronił nasz zaś starosta.

11994. Pod przewodnictwem Jana Szembeka W. Kanclerza Koronnego, a lubo w r. 1825. Sąd Assessorski w pamiętnej sprawie Toruńskiej, o zniewagę [illegible] wiary katolickiej. – Rektorem w imieniu: Składających wystąpili: Instygator Koronny Wyrozembski, Rektor Kollegium Toruńskiego Jezuitów Kazimierz Czepurzyński, proboszcz Maciej Przanowski, nareszcie księża: Marcin Wolański i Jakób Piotrowicz.

11995 Dom zaś rolników Podlaskich otworzył na początku roku 1861. dwa spichrze: w Rogoźnicy (przy stacyi Brzesko-Litewskiej, o 6. wiorst od Międzyrzeca odległy) i pod miastem Garwolinem, którym to ostatnim dziedzic dóbr Sulbiny bezpłatnie na rok pierwszy Domowi odstępuje. Oddział one mogą bardzo ważne przysłużyć Warszawie, gdy konsumpcya miasta znajdzie tam zaopatrzenie.

11995. W folwarku rządowym Hutaw ekonomii Węgrów o pięć lub 6. wiorst od Siewałk miała być urządzoną w r. 1860 szkoła rolnicza, a to w zastosowaniu się do ustawy o szkołach rolniczych gubernialnych.

11996 Wieluń (Stopień) pętowy 18. wieku przyszedł stopniowo do zamożności, tak że (1860) która dziś liczy 3840 ludzi ludności dom chrześcijańskich 710 z ogółu żydowskich, na co przypada około dwa razy więcej niż gdzie indziej. Ludność chrześcijańska w największej części utrzymuje się z rolnictwa, rzemiosł i rzemiosł sądowych, gdyż jak wszędzie po prowincyjskich tu wyłącznie handel miejscowy mają w swych rękach. –

Do spustoszenia miasta nie mało się przyczyniły przechody wojska konfederackiego Arcy-księcia austryackiego, które zawrem i po okolicach plądrowały, nim je o milę stąd dowództwo przez Hetmańskiego Jan Zamojski pobił nagle pod wsiami Mokrskiem i Grębieniem; w których nawet ostatniej wiosny w ostatnim wielkim znajdują się szabie, pociski, zwłaszczyzny i zbroje, puszkarskie z polowego ostatniego uzbrojonego z trąbami Stanisławem, ... pod ... gdyż tam rola szarży dowodzi polskiego Motuskiego, wojska Zamojskiego. Z tamtąd to dopiero hetman wielki [illegible] pod Byczyną gdzie Maksymiliana do niewoli był wziął. –

Wieluń wiele 6. kościołów: Farny, OO: Augustyanów, Reformatów, Pijarów, PP. Bernardynek i ewangelicki, oprócz tego cmentarz za miastem Kościołek S. Barbary –

c.) Klasztor i Kościół Reformatów na przedmieściu Kaliskiem, a fundował Kuczkowski Wierusz [illegible] pan który i w Kaliszu wzniósł podobnyż zakonu klasztor i kościół w początkach 17. wieku –

Kościół Pijarów, jak wszystkie ze sztuk przejmujące [illegible] zakon [inne] się pięknej struktury, tarczą, nadobny wewnątrz –

większych. Fundatorką kościoła PP. Bernardynek w Lublinie była Anna ze Sroczyc Koniecpolska, wdowa po ś. p. Aleksandrze Koniecpolskim. Zaniechała tego będąc dziedziczką Starbsina, Wiślinska, Brzeźnicy i Radom... postanowiła resztę życia swego Bogu poślubić i fundację klasztoru dla ... z Nieba zaskarbić. Klasztor ten około 1612 r. a w następnym otrzymała fun datorka pozwolenie ... w Rzymie ... arcybiskupi nie sprowa... przełożonej i pięciu panien zakonnych z Warszawy. W r. 1819 przeniesiono PP. Bernardynki do klasztoru po XX. Paulinach który zwany był na Jasnej górze. Dawny kościół P.P. Bernardynek w 1819 gminie ewangelickiej oddano. Wyjątek z Monografii Lublina skreślony przez Jeografa Cherberta w Gazecie Warsz. Nr. 237 z r. 1860. [wyżej Delegowani do sprawdzania opisów stanu dóbr do pożyczki 2go]

III Oddział Lubelski. Następujący członkowie Towarz. Kred. ... zw.

1997. Mieli do sprawdzenia i poświadczenia sporządzonych opisów stanu dóbr dla uzyskania pożyczki ... Towarzystwa Kredytowego w 1861 r.
w okręgu Lubelskim Boduszyński Antoni z Pliszczyna, Brzeziński Antoni z Krzeszowic, Grodzicki Felicyan z Wojciechowa, Grodzicki Aurelii z Jakubowic, Kormen Henryk z Gałęzowa, Piasecki Władysław z Kierz, Przewłocki Józef z Woli Gałęzowskiej, Rojewski Henryk z Bystrzycy, Jan Tarnowski hrabia z Piotrowic, Wierzbicki Leon z Niemiec.

1998. W okręgu Lubartowskim: Trzciński Dyonizy z Lesiec, Węgleński Seweryn z Zeszulina, Cieszkowski Kajetan z Kwaśnej (?), Grabowski Ludwik z Łęcznej, Kąsinowski Władysław z Dębiny, Mieszkowski Ignacy z Kraśnicza, Strzelecki Emilian z Łukawki, Załuski Kamil z Niedźwiady, Piasecki Eustachy z Siepraw(?).

1999. W okręgu Krasnostawskim: Błeszyński Władysław z Gorzkowa, Cykowski Władysław z Tarnogóry, Goniewski Konstanty z Sobieskiej Woli, Kołaczkowski Brunon z Siennicy, Skarzyński Władysław z Czystej Dębiny, Umiński Henryk z Wierzbicy, Załęski Roman z Mościsk, Głogowski Michał z Bzowca, A. Poplewski Kazimierz z Wysokiej.

2000. W okręgu Chełmskim: Bielski Wincenty z Uchra, Kozierski Faustyn z Stawu, Piotrowski Waleryan z Chojna, Piotrowski Adolf z Bezka, Rutkowski Antoni z Świerszczowa, Smorczewski Adolf z Żdżannego, Węgleński Wojciech z Siedliszcza, Wasiutyński Tomasz z Krzywej Woli, Wasiutyński Tomasz z Krzywej Woli, Ciemniewski Artur z Bukowej Małej.

2001. W okręgu Hrubieszowskim: Borman Jan z Masłomęcza, Czachorski Wiktor z Grabowczyka, Hordyński Romuald z Wołajowic, Suffczyński Ksawer z Moniatycz, Sągłowski Antoni z Werbkowic, Tełczyński Feliks z Łuszczowa, Węgleński Franciszek z Miączyna, Grzymała Wincenty z Obrowca, Kiciński Tomasz z Białopola, Madan(?) Seweryn z Horodła, Małozewski Kornel z Sitna, Skarżyński Jan z Łaziska, Tuszowski Roman z Chyżowic.

12002. W okręgu Tomaszowskim: Deboli Stanisław, z Zwiartowa; Kitcaawski Seweryn, z Wiszniowa; Rulikowski Gabryel, z Łaszkówka; Rulikowski Władysław, z Mirca; Wojciechowski Tytus, z Potoczyna; Wydżga Marcelli, z Wożuczyna; Baron Wyszyński, z Mętkowa; Swieżawski Romuald, z Kadłubiska.

12003. W okręgu Tarnogrodzkim: Brzenwerth Kazimierz, z Woli Radzięckiej; Krzęcimski Hilary, z Radzięcina; Puchała Julian z Koty i Tryńczka; Russyan Emilian, z Fedorówki.

12004. W okręgu Zamojskim: Malczewski Kajetan, z Tarnyznich; Małkomme Władysław, z Gruszki; Tarnowski Jan, z Adamowa.

12005. W okręgu Kraśnickim: Hempel Joachim, z Skoroszyc; Hermon Jan, z Boisk; Kuczyński Józef, z Włodnicy górnej; Marszkiewicz Andrzej, z Popkowic Ostrow; Piasecki Antoni z Popkowic przedkościelnych; Ignacy, z Wolicy; Gintoft Karol, z Męciny; Proszyński Józef, z Potoka Wielkiego; Szczepanowski Tomasz, z Annopola.

12006. W okręgu Kazimierskim: Brzozowski Waleryan, z Kamionki; Bielski Wincenty z Głuska; Gosiewski Mikołaj z Pradnina; Jrzycki Józef z Kurowa; Gorlicz Jakob z Wronowa; Niemirsowski Ludwik z Klejowa; Bakowski Henryk z Czastawic.

12007. Od 1 Lutego 1861 otworzone zostały w Gub. Lubelskiej: 1) Expedycya pocztowa z poczthalteryą we wsi Kornbacie, położonej na trakcie z Lublina przez Łęczną do Włodawy, w odległości od Łęczny wiorst 22 1/2, od Włodawy wiorst 32 1/2. 2) Expedycya poczt. (bez poczthalteryi) w mieście Krzejowcu na trakcie pomiędzy Krasnymstawem i Chełmem, na którym w odległości wiorst 30 tu urządzono stacyę koni pocztowych. (obacz recenzyę opisu Królestwa Polskiego pod notą 11967.)

12008. Karta pocztowa i przemysłowa Królestwa Polskiego ułożona w roku 1860 r. przez Jerzego Egloff, zawiera w sobie wiele błędów i niedokładności. Recenzya tej karty w Nr. 41 (przez A. W.) Gazety Warszawskiej, gdzie autor tak o niej mówi: „Nie jesteśmy bogaci pod względem kartografii kraju naszego, mianowicie co do obecnego jego stanu. Pominąwszy dawniejsze jak Kolberga, tudzież kosztowną i ważną mappę, wydaną przez Biuro Topograficzne, do podręcznego użytku nie znamy karty królestwa (prócz wydanej przez Arnolda) obejmującej to wszystko, co kraj istotnie ważnego i zajmującego przedstawia. A przecież niewątpliwie dobra mappa równie jest ważna jak i książka opisowa, nierzadko bowiem przyczynia się bardzo wiele do rozpowszechnienia jasnych wyobrażeń o kraju, ułatwia plastyczne jego poznanie. Naturalnie nie mówimy tu o mappach czysto elementarnych, służących do nauki geografii, ale o kartach przeznaczonych będących podporą studyów nad krajem. Pojmujemy bardzo dobrze, iż zadość tej ostatniej potrzebie czynią tylko karty szczegółowe, obejmujące te tylko dane, starannie zestawione, które wiodąc w obranym kierunku, odpowiadają ściśle celowi, jaki sobie założono. Do rzędu takichto prac mapa...

nie karta powyżej wzmiankowana. Ukazanie się jej tym pożądańsze było w czasie obecnym, im potrzeba jej, przy rozbudzającym się postępie w zadrożnie przemysłu i handlu głębiej coraz dawała ważność dokładnego poznania kraju w tym kierunku. – i t. d. Dalej mówi: Nie dość nam dziesiątka oznaczeniu fabryki lub wyszczególnieniu fabryki; to nas nie zaspakaja pragniemy bowiem, aby specyalna mappa pod względem przemysłu wskazała nietylko stan przemysłowy danej okolicy, ale i środki, jakie industrya znajduje na myśli: a zatem wzniesłość i kierunek pokładów mineralnych, wzniesłość lasów, wody bieżące mogące stać się motorami, środki komunikacyi oraz najbliższe targi odbytu.. Tylko z uwzględnieniem tych warunków możemy sobie utworzyć jasne pojęcie o faktycznym stanie przemysłu i wyciągnąć dalsze wnioski; tylko taka mappa ukaże może przemysłowcowi wskazówki, gdzie czego ma szukać i w którą stronę kraju ze swoim kapitałem i zdolnościami ma się zwrócić aby trud jego tak osobiście jak i ogólnie przyniosł jak największe korzyści. – Takiej też mappy wymyśl nam nadzieja, chociaż wyznać musimy iż do utworzenia jej w całem zakresie i dla wielu okolic brak źródeł okazałby się niezbędnym dla pojedynczych sił przeszkodą, dla tego też nie możemy szukać spełnienia tych wszystkich pragnień i gdzie indziej słusznych żądań w mappie p. Eckoffa: [illegible]

Mappa powyższa co krok [illegible] wiernał faktyczną notatkę wprowadza w błąd, lub pomija co w ostatnich kilkunastu latach powstało. Aby się o tem [illegible] upewnić zrobimy (mówi recenzent) zestawienie przegląd [illegible] powiatu Opatowskiego (od Nr. od 12009. do 12018.) i tak:

12009. Autor pomija w miasteczku Sienno fabrykę krochmalików mniejszą która jakkolwiek nie na zbyt obszerną prowadzona stopę, dostarczała i dostarcza produktu używanego w okolicy i zaopatruje sąsiednie powiaty rozsyłając wyrób przez starozakonnych na jarmarki i po dworach.

12010. Dalej, w Bodzechowie majętności PP. Nothkowskich, fabryka fajansów nie istnieje, takowa bowiem znajduje się w Denkowie. Natomiast nie mappa nie wskazuje w Bodzechowie: walcowni żelaza, gwoździarni oraz warsztatów narzędzi rolniczych, które to zakłady już od lat kilku nastu z wielką korzyścią dla okolicy tam istnieją.

12011. W Brzostowy, pod Ćmielowem, oprócz mniej fabryki fajansów i porcelany znajduje się cukrownia od lat kilkunastu a obecnie (1861.) buduje się rafinerya.

12012. W Kunochowie pominięto kopalnie rudy żelaznej, istniejące tam, i pokłady glinki i węgla.

12013. mappa wskazuje fabrykę fajansu w Gromadzicach, kiedy tam nie istnieje ona już od lat kilku.

12014. W Kunowie nie wskazano łomów piaskowca.

12015. W Słupi nowej dodano [illegible] że tam kopią się marmury. Wiadomo, że marmurołomy w Słupi się nie znajdują.

12016. W Łagowie pominięto garncarzy, a wymieniono ich w Daleszycach, chociaż w tem pierwszem miejscu daleko jest ich więcej.

12017. W Marcinkowie nie istnieje już fryszerka, przed kilku bowiem laty spaliła się i odbudowaną podobno nie zostanie.

12018. W Wąchocku znajduje się obszerna garbarnia i fabryczka bryczek i wozów gospodarskich o czem mappa przemilcza.

12019. Feliks hrabia Czacki posiada (1861) w Sielcu nad Wołyniu posiada bogaty, szacowny, w dzieła historyczne [illegible] księgozbiór. Ojciec jego Michał Czacki, czynny brał udział we wszystkich robotach sejmu z r. 1788. był Członkiem deputacyi do spraw zagranicznych, znał więc dobrze wszystkich ówczesnych ludzi, prawdziwe ich opinie i cele i najtajniejsze sprężyny ich działania. Sam wszystko to chował w żywej pamięci. — Przed kilkunastu laty był bibliotekarzem Sielca p. Czerniawski (w Sielcu) którego pamięć dotąd się tam przechowuje. — Zamiarem jest hrab. Czackiego powierzyć ten księgozbiór w takie ręce, aby na zawsze przestała mieję ko biblioteki publicznej.

12020. Książę Stanisław Poniatowski, z Kazimierza brata Stanisława Augusta i z Apollonii Ustrzyckiej zrodzony mieszkał około r. 1820. w Rzymie gdzie posiadał wspaniały pałac pełny [illegible] przedstawił [illegible], okazały, obrazowy i [illegible] podobno [illegible] Tam to znał miejsce [illegible] spowodował [illegible] ~~[illegible]~~ z piękną Trastewerańską imieniem Kassandrą, i wyjazd z ~~Rzymu~~ synowca Królewskiego z przeniesionym majątkiem i scenami przez policyę rzymską — z Rzymu do Florencyi, gdzie ~~[illegible]~~ przedstawieniem dworu Toskańskiego, wyrobiono u Cesarza austryackiego [illegible] nazwiska i książęcy ~~tytułu~~ żyjącym tam po dziś dzień (1861) [illegible] to jest: Karolowi bawiącemu obecnie w Paryżu Józefowi i trzeciemu [illegible] i dwom córkom margrabinom Zappi o Bacci [illegible] Kassandry. Książę Stanisław już podeszły ~~[illegible]~~ nadwiraz w latach, [illegible] poślubił ją nareszcie. — Córki już wtedy były zamężne. —

12021. W dniu 17. Lutego 1860 r. [illegible] Prezes Stanu s. p. Hieronim Kaliński b. Członek Warszawskich Departamentów Rządzącego Senatu, zakończył życie w M. Piotrkowie dokąd jako emeryt przeniósł się z rodziną na stałe mieszkanie. S. p. Hieronim Kaliński urodził się z rodziców szlacheckich (ale nie [illegible] [illegible] szlachty z 1851) dn. 30 Września 1792 r. w [illegible] w Grabowczyku wsi dziedzicznej, jego rodziców Franciszka i Zofii z Turskich. Mając lat 17 wszedł do artyleryi Wojsk Ks: Warszawskiego i należał do szturmu Twierdzy Zamościa w wojnie 1809. później ciężką chorobą złożony. Nie ustając jednak w nauce poświęcił się na [illegible] obcych krajów. Po powrócie wstąpił się służbie publicznej, kolejno stopniami, mianowany został Audytorem Jeneralnym b. Wojska polskiego. Po rozwiązaniu tego Wojska s. p. Kaliński otrzymał urząd sędziego Trybunału [illegible] Instancyi po zorganizowaniu zaś tej Najwyższej ~~[illegible]~~ Władzy [illegible] [illegible] zostawszy Członkiem Warszawskiego Depart: Rządz: Senatu. z [illegible] [illegible] Rady Stanu. s. p. Kaliński zostawił 3. córki i syna [illegible] w [illegible] (bo majątku podobno nie posiadał) Skarb [illegible], bo [illegible] [illegible] nie skażone imię. —

12022. nomenklatura Hermyków w Pow: Wąwnowskim w r 1852 Jenerała Fenshawe do której należał las [illegible] (w 1852) ...... włók 12½

12023. Izabella ~~nomenklatura~~ przyległość do dóbr Wężowna (Kempner) w 1852 w Pow: Warsz: do której w tym roku należał kawał lasu ... blisko 7 włók –

12024. Powiat Stanisławowski ma 2 oddzielne nomenklatury Rudzą (może nie osobna i ... także w Kuliu –). Jedna z nich z lasem którego w r 1852 było na całe 3. włóki posiadał w 1852 Stanisław hr: Potocki ob. bug: 29079. druga Rozłączona osada ... (... ... w 1852 dwie włóki) była w 1852 w posiadaniu Maurycego hr: Tyszkiewicza ob. bug: 27477.

12025. Stanisław Staszic, ... swą rolniczą osadę w Hrubieszowie, nie przypomniał o Kassie pożyczkowej jeszcze w 1822 roku.

12026. W r 1845. powstał bank pożyczkowy w mieście Kodniu (w Bialskim) a później w Konstantynowie w Łosickim. Najlepiej jednak nam znany jest bank pożyczkowy w Złotym Potoku, założony przez Wincentego hr: Krasińskiego. Kassa ta powstała skutkiem darowizny gminie kapitału zakładowego (w Złotym Potoku rs: 5000) z obowiązkiem administrowania przez urzędników rządu dóbr.

12027. W Górkach przy Opatowie jest (1861) główne miejsce administracji dóbr Ukazowskich.

12028. Wieś Zdroje w pow: Radzyńskim, przy stacji pocztowej Mława, była na początku r. 1861. zwolniona ... do sprzedania. Dwór drewniany, budynki folwarczne i wiejskie w dobrym są stanie. Przestrzeń w gruntach ornych folwarku wynosi morgów nowej miary nowopolsk. 375. w ogrodach rolnych mórg 3. w łąkach mor: 68 w pastwiskach m: 39. w nowinach niegdyś tylko glebą wodną mor: 216. Gruntów włościańskich włączonie im należących łąkach i nieużytkach mor: 395. Drogi i nieużytki przy gruntach folwarcznych nie są włączone. Przestrzeń ziemi w ogóle wynosi włók 35. Siła robocza jest dotąd więcej jak wystarczająca – Wiadomość u właściciela wsi Wyszyny przy stacji pocztowej Mława / obacz Małopolska 2865 o wyszukaniu ...

12029. ... Wsi: Katarzyna ... (patrz Nota 12031 które należy do par: Katarzyn) ... otoczone jest lasami ... przez wszystkich właścicieli osad gminnych, które to jak mówiło ... wspólne posiadanie mając z nich i to jest ... lasu, i tak: Chrusice (już opisano w słowniku) Falbogi z lasem którego było w 1852 morg: 50. Kleka z lasem m: 20 Mrowki (albo ...) lasu mor: 42, Olszewice lasu mor: 20. Szymony (par: Katarzyn) lasu mor: 40. Abramy (w słowniku opisane). Jagodne z lasem (1852) włók 3.

~~12030~~ Koszewnica (... ...) a przez wszystkich właścicieli w Pow: Stanisław: z lasem którego było w 1852 włók 3½. Kruki (w par: Kałuszyn), Krypy (które w par: Czerwonka) (pod ~~12031~~ ... na pograniczu był ... ... (z lasem którego było w 1852 ~~lasu~~ ... włók 18. Kwaśnianka w par: Pniewnik ... lasu, bo w 1852 ~~było~~ tylko mórg 8. Milew (w par: Kałuszyn). Mościska w par: ... ; Noiszew w par: Pniewnik; Olszewica w par: Kałuszyn; Orzechów Filipy i Orzechów stary w par: Czerwonka; Skarżyn w par Czerwonka ...

Strupiechow w par: Czerwonka.
w par: Pniewnik
12030 Kindyego Stacezi ... i Kątuszyna: Swiętochow Stary ... oprócz pewnych włosci z łanem (1852) włok 8. Swiętochow Strąg(?) w par: Pniewnik pewnych włosci z łanem (1852) włok 24; Swiętochow podtakie w par: Pniewnik czystych włosci z łanem włok 14 1/2; Sutki w par: Czerwonka; Szczurow w par: Pniewnik; Wąsy włosci czystych w par: Kątuszyn; Wity w par: Kątuszyn Zabokliki w par: Czerwonka — wioski szlacheckie prócz dwóch pierwszych powstały osoby ...

12031. Do Parafii Kątuszyn – w par: Pniewnik – w par: Czerwonka

Kątuszyn	Pniewnik	Czerwonka	Olszyn	Niegów
Chroscice lub Chrz...	Kwaśnianka Z	Koszuownica	Jagodne	Mościska Z
Fałbogi Z	Nojszew Z	Krypy stare		
Kluki Z	Swiętochow Stary	Orzechów folwark(?)		
Mrozki Klakty Z	Swiętochow trap...	Orzechów ...		
Mrozki Łopułky Z	Swiętochow podtakie	Skarzyn Z		
Olszowice Z	Szczurow ZZ	Strupiechow		
Szymony Z		Sutki lub Sulki Z		
Abraszy		Zabokliki		
Kruki Z				
Milew				
Wąsy Z				
Wity Z				

12032. Ciście w ... w 1852 Michała Żukowskiego z łanem który było
12033. Feliks Szymanowski posiadał w 1852. w ... Stanisław dobra główne Cygów z łanem którego było w 1852 prawie 12 włok; z przyległościami Obrale albo Łaskowizna gdzie było w 1852 łanu prawie 5 włok Poświętne z łanem (1852) włok prawie 6 1/2; Turze z łanem (1852) prawie 11 włok
12034. Zanetti Karol posiadał w 1852. ... Stanisław: dobra główne Kołbiel prawie ... łanu było 6 morgów; Dąbrowkę z łanem (w 1852) włok 7; Głosków z łanem (1852) włok 8. Jatne łanu włok 5 Skorupy łanu włok 6: Ostrów ... włok ob ... 32381 – 31686 1/2
Dziś tj. od w 1860 majątki te posiada Jan Wełnicki —
12035. Czapski Pan Stanisław ob Ucz: 16060. posiadał w 1852 dobra główne w Pr. Stanisławów Miąse i Mudopole z łanem włok 8 Dąbrowkę z łanem (1852) włok 8 1/2 Wólkę ... z łanem włok 14 1/2; Czarnówkę z łanem półtory włoki
12036. Jako przykład wykształcenia między ludem przytoczę ... urządzenie zaprowadzone przez baronę Bistram w jego majątku Sławsku i Chełmnie. W majątku Chełmno pod Dębem około r. 1840 ... cił 6 szkół w taki sposób, że ani gmina, ani Skarb żadnych kosztów nie ponoszą; — W szkole w Chełmnie, ... liczy około 100 dzieci.
12037. Antoni Biernawski z Emilią z Cieleckich ... posiadał w 1861. dobra Kormonek(?) w Pr. Kaliskim
12038. Andrzeja hrabie Zamojskiego małżonka Róża z hrabiów Potockich
12039. W miejscu się ... w Warszawie ... domy wymagają wynajęcia ... dom ... która przygotowywała ... w ... ... około Warszawy potrzebnych fabryk: we Włochach, Ząbkach ... Włoszczowice ... te wymagają ... ... [illegible] ... wynajęcie

202

łany podwarszawskie (ob. Rząd Warszawski) dostarczyć nie są w stanie, dlatego też niektóre z tych zakładów urządzają sobie ogniska na sposób zagraniczny opalane węglem (jak n.p. cegielnia Pulsa w Mokotowie w 1861.) Podobnie węglem opala swoje cegielnie p. Zdzitowiecki i spółka (w Ząbkach 1861.) gdzie wyrabiają jest produkt na sposób walonski.

12040. Na uwagę zasługuje (w 1860) cegielnia w Rogowie przy kolei, zkąd właściciel p. Gertz, [illegible] sprowadził w 1861. produkt do Warszawy.

12041. W r 1860. otworzono w m: Sejnach szpital pod wezwaniem Szp. Szymona – Pierwszy to tego rodzaju zakład dobroczynny w Powiecie Sejneńskim – okolice bowiem tego najbiedniejsze w kraju długo musiały się zakładać na zasiłek aby utworzyć instytucyę mogącą chor[ych] w [illegible] nieszczęśliwych, kalectwu i niedołężnej a ubogiej starości.

12042. Dobra Grodzisk, Malinowo i Łaski z przyległościami w pow. Ostrołęckim, administrowane były w r 1860. przez Augusta Rei

12043. ~~W r 1842. nabytym został prawem wieczystej dzierżawy [illegible] Ur 30000.~~ folwark zwany Ś. Ducha w Łomży, ~~który~~ był w dawniejszych czasach niegdyś własnością Szpitala Ś. Ducha niegdyś istniejącego, i z upadkiem tego zostawał się w ręku XX Jezuitów, a dopiero po zniesieniu ich zakonu, równie jak wszystkie własności zgromadz. do nich należące przeszedł na fundusz edukacyjny.

W r 1842. nabytym został prawem wieczystej dzierżawy za summę Rs. 4500. czyli Złp. 30000 (z obejmującej w swoim obrębie gorzelnię, plac i 3. domy. urządzono na nim szpital na pomieszczenie 20 chorych ob. Nr 41. Gazety Codziennej z r 1861. obacz objaśnienie pod Nrem 12050.)

12044. Adam Węgierski były dziedzic dóbr Tartowa i Czekarzewic tudzież Poniatowy, oraz były dzierżawca dóbr fabrycznych: Chmielowa, Miechowa i Szwarcwald nad [illegible] wszystkie [illegible] hypoteczne, jako też osobistych, nad siostrę Teresę z Węgierskich Trzebuchowską, żoną s.p. Walentym Trzebuchowskim, b. półkownikiem b. Wojsk polskich, pozostałą wdowę.

~~Dobra Tartów za [illegible]~~ Tu jedne jako i drugie dobra w drodze przymusowego wywłaszczenia sprzedane zostały przez publiczną licytacyę d: 11. Maja 1850 (2) dobra Tartów za summę szacunkową 27000 rubli, zaś dobra Czekarzewice za 49000. rs. na własność [illegible] Jakóba Wołowskiego Adwokata przy Sąd: app: K.P. Odnośnie należne ~~[illegible]~~ dóbr Tartowa wdowie Lipińskiej i córce ~~za~~ dóbr a Czekarzewice ~~przez adwokat Wołowski~~ za Romuald Roszkowski b. Naczelnik Poczty Radomskiej następnie Radca Rządu Guber. Radomskiego, obecnie emeryt na zasadzie wyroku adjudykacyjnego weszli w ich posiadanie (lubo szacunku całkowitego summy do banku nie złożył:) w początku r 1861. adwokat Wołowski wystąpił z procesem przeciwko Romualdowi Roszkowskiemu a powodem o relicytacyę, z powodu że Roszkowski nie dopełnił warunków licytacyjnych i niektórych dotychczas szacunku do Banku Ustalono się że dzierżawa dóbr Czekarzewic wynosi 2700 rs. Złp. rocznie.

12045. Z Gazety warszawskiej Nr: 54 z r 1861. O kassie pożyczkowej [illegible] w Wołyniu w jednym z obszernych majątków w P. Rakowskim potockich.
S.p. Eliza z hrabiów Zamojskich Brzozowska przyjaźniąc się w dawniejszych Podlaskiem dobra Wołyńskie, od dawna przejęta chęcią niesienia biednemu ludowi swej [illegible] skutecznej pomocy,

przez zaprowadzenie kassy pożyczkowej, z której by włościanin, w razie nagłej potrzeby, mając zapewnioną pożyczkę, nie potrzebował marnować inwentarza lub produktu, albo zastawiać bydlęcie, ale wczesny zgon nie pozwolił jej przyprowadzić do skutku tego zamiaru i dopiero teraz Brzozowski, wykonywając wolę zmarłej swej synowej, w r. 1857. nadesłał 1000 rubli sr: na zaprowadzenie takiej kassy. Dziś już kassa fabryczkowa systematycznie urzędowana wymiera najzbawienniejszy wpływ na byt włościan, którzy uważając dobrodziejstwo w zaprowadzeniu tej kassy, wielbią pamięć zmarłej sami Radziwiłł.

(12045.) Dobra Lubocz (z przyległościami Kawęczyn i część Brzegu lit: B w okr: Rawskim, do właścicieli sukcesorów s. p. Ignacego i Julii z Radziwiłłów Rodkiewiczów należące, składające się z dwóch folwarków Luboczy, Kawęczyna i ~~Brzegu~~ trzech wsi zarobnych, jakoto: Luboczy, Kawęczyna i Brzegu, oraz młyna wodnego, trzech karczem i cegielni, mające ogólnej rozległości włók 72. morg: 3. pręt: 109. miary nowopol: z ogrodami, łąkami, pastwiskami, lasami i zabudowaniami, wystawione są na sprzedaż publiczną, w drodze postępowania dziedzicznego i termin ostateczny sprzedaży oznaczony jest na dzień 23 Marca 1861. o godzinie 4 z południa w Trybunale Warszawskim. Licytacya rozpocznie się od summy Rs: 43,385. k: 40. na monetę srebrną, jako taxy przez biegłych ustanowionej.

(12046.) Dobra Brudzice w pow: Piotrkowskim, od stacyi kolei żelaznej Rokiciny wiorst 12, Gorzkowic wiorst 16 odległe, mające rozległości włók[illegible] w polach 104. morg 3. oprócz wspólnego pastwiska, las wyłączony, grunta orne, nowe, gleby gruntowe, ziemia pszenna, wynosi, powinności włościańskie od dziedzica do folwarku nakazane, [illegible] były w dniu Marca r. 1861. z wolnej ręki do sprzedania — Wiadomość u właściciela na miejscu — Na hypotece pozostanie nieruchomych procento 15000 Rubli —

(12047.) Dobra Wojska z folwarkiem Kępina w pow: Rawskim, o 2. mile od stacyi Skierniewic kolei żelaznej, o milę jedną od miasta powiatowego Rawy były do sprzedania na początku roku 1861. z wolnej ręki. Dobra te obejmują włók nowopol: 46. mor: 9. pręt: 92, w tem jest lasu opałowego i na budulec wyłączonego włók 8. mor: 14. pręt: 92. Wysiewu na obydwóch folwarkach jest kor: 243. ozimego pszennego kory 60. a reszta żyta w połowie, bo ziemia jest w ogóle mocna i urodzajna. Utrzymuje się w tym majątku owiec wysoko poprawnych 1000. bydła rogatego 80 koni 20. Budowle dworskie na obydwóch folwarkach, są jak 2 owczarnie, dwie stodoły, kołendernia, stajnie, wozownie, budynek na mleczarnię, wszystko to masiw murowane na wapno z kamienia palonego. Spichrz piętrowy w r. 1860. ~~wystawiony~~ z cegły wymurowany, kilka tysięcy korcy zboża mogący pomieścić, dom mieszkalny, świeżo wyrestaurowany, obszerny z przyborami murowanymi przy nim i ogrodem ~~[illegible] i spacerowym~~ i kanałem rzecznym. Gospodarstwo jest na obydwóch folwarkach czteropolowe, pomorgowane. Włościanie pańszczyźniani, jeszcze w r. 1848. przy regulacyi pól i pomiarów, zostali odseparowani od gruntów dworskich i oczynszowani. Gospodarstwo dworskie obrabia się służbą i sprzężajem dworskim. Dochodu stałego jest z propinacyi i czynszu od włościan rsr: 2630. — Pożyczki towarzystwa kredyt: jest 15000. Reszta nie wiadomych.

12048 Bartków wieś należy do dóbr Kraszew z lasem którego było w 1852 włók 32 ½.

12049. W dniu 10 Stycznia r. 1861 w dobrach swoich Łowiczek powiecie Włocławskim zszedł z tego świata Wincenty Waśkowicz w wieku lat 72. W młodym wieku służył w Wojsku Ks: Warsz: w nowym zawodzie, w skarbowości i sądownictwie, przeszedł wszystkie stopnie, sprawował urząd Prezydującego w Sądzie poprawczym Wydziału Brzesko-Kujawskiego: W r. 1827. z wyboru obywateli powołany był na Radcę Wojewódzkiego, a w r. 1829 wysłany został na Sejm jako deputowany z Obwodu Kujawskiego. Po roku 1831. osiadł w majątku własnym Kaniewo i w wiejskiem zaciszu poświęcił resztę życia mozolnej pracy ziemianina i rolnika.

12050. Objaśnienie Noty 12044. Romuald Rożkowski właściciel dóbr Czekaniewiec, b. Radca Gubernialny, dnia ... w numerach 58 i 59. Gazety Warszawskiej z 1861 r. zawiadomił: że adwokat Wodzewski Jakób uległ słabości umysłowej, za którą jest w szpitalu O.O. Bonifratrów leczonym, więc się Rom. Rożkowski ogranicza nawet na objaśnieniu interesujących osób, a jaki jest prawdziwe znaczenie i z jakiego źródła wypływa oświadczenie Wodzewskiego, który w takiem położeniu umysłowem żadnego prawnego nie może mieć znaczenia i na uwagę zasługiwać.

12051. W Trybunale Kaliskim odbywać się miała licytacya publiczna d. 3/15 Marca 1861. na ... przysądzenie dóbr: Młodojewo z przyległościami Rozalin, Drążno, z koloniami Rozalin, ~~Gotawo~~, Szkudławka, Michałowo, Marcewo, Marcewek, Stara Olszyna i Mesrne w okr: Pyzdrskim... prawem własności naturalne do Elżbiety i Michała oraz Czesława rodzeństwa Gorzeńskich, oraz do Rozalii, Włodzimierza i Juliana nieletnich rodzeństwa Gorzeńskich, których to, ostatnich ~~matka~~ opiekunką jest matka, Rozalia z Tumanowiczów Gorzeńska. — Dobra powyższe obejmujące w ogóle z kolonjami rozległości 208. włók - mor: 29. pręt: 214. miary nowopol: oszacowane zostały na Rs: 93,609 - kop. 68. ob. bieg: 24976.

12052 fabryka sukna Rzechy zwana pod zarządem Ignacego Słordlińskiego — wypalona w 1861. Między ... sukna taflowe wyrabiane ... wyrobami i większej grubości jak zwyczajne —

12053. Ignacy Pietraszewski zmarły w Persyi w końcu r. 1860. był jednym z najdzielniejszych orjentalistów polskich. Urodzony w Warszawie w Miasteczku Biskupiem, przyszedł na świat w nocy 31 Grudnia w chwili, zmiany się dwóch lat 1796 i 1797. Rodzina jego była niegdyś bardzo zamożna, posiadała włości: Zdzięcioły, Pietraszewice, Eśniady i t.p. w Wołkowyskiem. Rodzicami ś. p. zmarłego byli: Baltazar i Barbara z Leczerskich. Młody Ignacy po ukończeniu nauki w szkole Dominikanów w Grodnie, sposobił się ... w Instytucie wschodnich języków w Petersburgu. Posiadłszy tam języki turecki, perski i arabski — przeznaczony był w r. 1831. z poselstwem do ... Konstantynopola, potem przez obowiązki swojej ... dragomana ~~...~~ ~~konsulatu~~ w ... w Alexandryi, ... w Jaffie. W r. 18... przybywszy do Prus, uważając się za pochodzącego z wielkiego Xięstwa Warszawskiego do ... w uniwersytecie w Halle i jako docent uczył potem języków wschodnich w Uniwersytecie berlińskim. Ostatnie lata spędził przy poselstwie pruskiem w Persyi, gdzie też i umarł. — ... niepospolity ... kilka dzieł i rozpraw historycznych i opisów podróży ... w swoich naszych ... ś. p. Ignacy wiele

12054. s. p. Ignacy Pietraszewski obacz Notę 12053. zostaw w Mazurach(?) rodzonego brata Baltazara, poświęcającego się także (w 18[illegible]) piśmiennictwu polskiemu – Czytam w Rocznik[illegible] Urzędowym z r 1852 Baltazara Pietraszewskiego rachmistrza w Wydziale Ubezpieczeń Rządu Gub. Warszawskiego.

12055. w Oryszewie w pow: Łowickim [illegible] (w 1862) młyn [illegible] wiadomo mi że myśl [illegible] jest stałą rolnictwu [illegible] w młynie Kro[illegible] niej (w 1860) w majątku pana Krzyształtowskiego Jakobowo Kruszewo w Pło[illegible] jako materyał nawozowy. Podobnież młyn [illegible] [illegible] i gipsarnia którego 6000. korcy produkuje [illegible] Proszowskim. Czy jest teraz (1861) czynny, zawiadom mnie –

12056. Joanna z Łuszczewskich Widulińska wdowa po Nomiszanni(?) [illegible] w Gniazdowicach w pow[illegible] zmarła w Warszawie w m. Styczniu 1861) [illegible] od r 1835 do r 1860. redaktorka pisma pod nap: Magazyn Mód, znana także z prac rozmaitych w dziennikach, jak: Zorza, Pierwiosnek (pismo Krakowa) etc. ob. Notę pod 12060

12057. Uwolnieni od służby rządowej w r 1860. na własne żądanie: prezydujący w Radzie opiekuńczej zakładów dobroczynnych [illegible] Sandomierskiego [illegible] Zaręba(?); członek Rady szczegółowej domu przytułku starców i kalek w Górze Kalwaryi Bolesław Krzyżanowski (teraz szp. Dominik, ob. [illegible]) członek rady szczegółowej szpitala Św: Alexandra w Radomiu Józef Michałowski członek rady szczegółowej szpitala Św: Joanny w Koniecpolu Karol Mordzyński członek Rady opiekuńczej zakładów dobroczynnych gub Radomskiej Leopold [illegible] maszewski, członek rady szczegółowej szpitala S. Łazarza w Zamościu Stanisław Kossowski – (1861)

12058 W Koninie jest szpital S. Ducha, w Grójcu szpital S. Piotra, [illegible] [illegible] Marya [illegible]; w Pułtusku szpital S. Wincentego a Paulo; w Siewierzu(?) szpital Ss. Piotra i Pawła –

12059. Kurzowski(?) gniazdo familii Kurzowskich p. Lubin – [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wiśniowieckiego w r 1649, kiedy Chmielnicki ze stu tysiącami z Tatarami mającymi około 200,000. wojska, 9. tysięcy Polaków pod Zbarażem obleganych oprzeć [illegible] Jan z Kurzowa wtedy z innymi mężnymi wystąpił [illegible] [illegible] dzielny odpór, wszystkie [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] obleganych –

12060. zmarła w d: 9 Stycznia 1861. Joanna Widulińska od lat kilkudziesięciu poświęcała się piśmiennictwu krajowemu. W r 1824 wydała [illegible] dzieło dwutomowe, przekład z francuskiego p. t. Henryk i Floretta – od r 1835 [illegible] aż do [illegible] redagowania Magazynu Mód [illegible] przysięgłych [illegible] Polska

12061. Anna Orzelska kochana przez Augusta II jako córka i kochanka [illegible] wydała [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] w Warszawskiego – [illegible] [illegible] [illegible] Böck, [illegible] [illegible] [illegible] posagiem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i przeniosła się na [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Awinion(?) [illegible] do Wenecyi.

12062. [illegible] [illegible] z Paryża że na wyspie Hyeres (Hyères) [illegible] w 1860 [illegible] na [illegible] 1861. Adam Gorecki(?) [illegible] Przyjaciel [illegible]

miasta Warszawy, dziś (1861.) obywatela Lubelskiej Gubernii. – a dnia [illegible] tego, lat 29. parę lat temu poprzedził go do grobu starszy brat Stanisław, na tę samą piersiową chorobę. (Nr 65 Gazety Warsz. 1861.

12063. W dobrach Białopole, własności (1861.) JW. Kicińskiego o 3. mile od miasta Chełma, na trakcie Uściługsko-Warszawskim, jest piękny ogród obfitujący w różnego rodzaju drzewa i krzewy. – Z Białopola przez Dryszczów do Lublina –

12064. Na Kujawach z dniem każdym drzewo drożeje i jest trudne. W niektórych domach wprowadzają węgiel kamienny, ale i ten produkt, w stosunku okolic innych, drogo kosztuje. Jedyna nadzieja, jak kolej wyjdzie, że transport tańszy, a tem samem i ceny będą przystępniejsze.

12065. Król August II umarł, ~~jak wiadomo~~, 1 Lutego 1733 r a jak wiadomo, śmierć jego sprowadziła burzę na Polskę. Naród powołał na tron Stanisława Leszczyńskiego; Rosya, Saksonia i Austrya zaprotestowały przeciw wyborowi i wystąpiły za kandydaturą Augusta III. Rozpoczęła się zacięta bój po całym kraju, Wojska Rossyjskie i Saskie zalały Polskę. Austrya, której liczne jednostki zasłaniały jej granice Rzeszy od strony Szlązka, wstrzymała tylko a wciągnęła do Polski wojna z Francyą. W tych okolicznościach godnem jest uwagi neutralne postępowanie Króla pruskiego Fryderyka Wilhelma Igo. Postępowanie wstrzymujące ze strony polskiej na uznanie i wdzięczne wspomnienie. – Niewzruszony Król Stanisław umknął do Królewca, znajdując tu gościnne przyjęcie pomimo nalegań obcych dworów. W ciągu całej historyi [illegible] między Polską a Brandenburgią, jest to może jedyny przypadek w którym dom Hohenzollernów postąpił z całą i bezinteresowną szczerością obowiązkowo czci i uczciwości szczerością. (z dzieła Pana Carlilla o Fryderyku Wielkim)

12066 (z dzieła Pana Froxella) mówiąc o wypadkach wojennych w zimie r. 1702 na 3. tak autor opowiada: Kiedy Karol XII. złamawszy nogę, leżał chory w Jakubowicach pod Lublinem, że dyscyplina sławna wojska szwedzkiego zmalała zupełnie koniec w Polsce (szczególnie wśród wojsk) pod dowództwem Stembocka dopuszczano się niesłychanych okrucieństw i gwałtów. Tak n. p. zgrabił Stembock w pewnym ośmiu dniach w Grodzie wyprawy na Ruś Czerwoną, znaczne skarby w złocie, srebrze i mnóstwo innych [illegible] wojennych –

12067. Kampania Szwedzka r 1703. pamiętna jest spotkaniem pod Pułtuskiem (czyli bitwą) i oblężeniem Torunia

12068. Dnia 2 marca 1861. przeniósł się do wieczności (w wieku lat 52.) Józef Przewłocki, dziedzic Woli Gałęzowskiej, jeden z najzacniejszych Obywateli ziemi Lubelskiej. Był on uczniem Krzemienieckiego zakładu. Po powrocie do kraju, połączywszy się ze swoim małżeństwem z familiją Koźmianów, z umiejętnością, [illegible] oddał się rolnej pracy.

12069. Oprócz Klasztorów XX. Bernardynów w Lubelskiej prowincyi, Małopolskiej w r 1861. wymienionych, są rezydencye XX. Bernardynów w Jeleniu i Kobelce.

12070. Józef Kremer wespół z Karolem i Augustem należy (1861) do najpopularniejszych uczonych naszych.

12071. Józef Gołuchowski należy do liczby nie wielu tych wybrażych, co niezmordowanie pracowali nad upowszechnieniem zdrowych zasad myślenia. Zastąpił on w sławnym porządku Liceum Stalewicza, a rozprawy jego o wystąpieniu zdrowej matematyki na kształcenie (1816 r.) i o filozofii moralnej (1817.) obie w Wilnie napisane, największy miały wzgłosu; ponieważ to od r. 1817 w Warszawie studjował nauki prawnicze i administracyjne, a ryczałtowy po trzech latach stopień magistra, od r. 1820 wykładał w Liceum Warszawskiem prawo naturalne. Potrzeba szukania wiedzy jeszcze raz popchnęła go za granicę, do Erlangen, gdzie się zaprzyjaźnił z głośnym naówczas najsławniejszym Schellingiem, i gdzie wydał dzieło filozoficzne, co nie tylko w kraju, ale i w Niemczech miało wielkie uwodzenie. – Mając zaledwie 26 lat, J. Gołuchowski wezwany był do Wilna, gdzie uzyskał to poszanowanie i pamięć szczera, jakie aż dotąd się przechowują. Osiadłszy na wsi (w majątku Garwarz napisał w... ważne dzieło p. t. Kwestja włościańska, i broszurkę Świadomość w stosunku swoim do ulepszeń wiarowania. – Przytomnie r. 1860 opuścił przez dzieło jego: 33
§. Tu (w Wilnie) mówił on na posiedzeniu Uniwer. Wileńskiego d. 12 Lipca 1824 r. piękną mowę, która nosi tytuł: O cierpieniach w tem życiu, wydaną z wielką sympatją przez niego jednak sobie Gołuchowski – świadczą to w sennych odpisach, rozbiegają się, bo tu i wartości tego. –
§ §. Dumania nad najwyższemi zagadnieniami człowieka tom I., które wiele głębokich zawiera myśli. (Z Gazety Codziennej Nr. 13 z r. 1861.)

12072. dobra Jarotki, z folwarkiem Jakubowo i kolonią czynszową Jarockie Kosiery, w pow. Konińskim, niedaleko od Prus położone, były w tym miesiącu r. 1861 z wolnej ręki do sprzedania. rozległości około 33. włók; 200 morgowy ozimny wysiewa, siana dostateczna ilość –

12073. Zgasły w 8 t. Marca 1861 bibliograf znamienity, wart jest pod każdym względem obszerniejszej biografji. S. p. Wład. Fr. urodził się we wsi ojca swego w Linowie r. 1806. (czyli to nie był Linów pod Sandomierzem? z to sprawdzić: uczył się w tk. ks. Pijarów na Żoliborzu. Ponieważ w rodzinie jego ciekawe było wojskowych, przeto i s. p. zmarły wstąpił do szkoły aplikacyjnej. Skończywszy z chlubą zawód wojskowy, osiadł na wsi w Grodzieńskiem, i poświęcił się najgłówniej księgoznawstwu polskiemu. W rękopismach jego ma się znajdować kilkadziesiąt podobno, tomów, różnych notat encyklopedycznych. Zostawił też w rękopisie ważne dzieło „O pracach rodakow", mówią że na zrozumienie języka hebrejskiego, przeszło 12 lat mozolnej pracy. –
Wieś Linów, podług Lexikonu Galicyjskiego, składała się przy końcu zeszłego stulecia z czterech części czyli oddzielnych posiadłości ziemskich (położona o godzinę drogi od Rachowa czyli Annopola.)

12074. wieś Bronczyce w pow. Miechow. okr. Proszowskim, 3 wiorsty od Słomnik, 7 wiorst od Proszowic, 13 wiorst od kopalni rudy Michałowice odległa. Szosse Słomnicko-Proszowska w budowie rozpoczęta łączy się z Krakowską w Słomnikach, przecinając wieś Bronczyce. w glebie pszennej, obejmuje morgów nowopol. 327. przykładu 84. – była w M. Marcu 61. do wydzierżawienia na lat 4.

12075. W dobrach ordynacji Zamojskiej jest od 1. Jan. 61. do wydzierżawienia na lat

folwark bezpańszczyźniany Lipsko tymże a dwoma folwarkami filialnymi Białowola = Stara = i Nowa, w odległości od 6 do 9. wiorst od Zamościa, w ogólnym przestrzeni gruntów ornych, ogrodów i łąk razem około 1244. mórg. 47.
Proporcya Lipsko-Białowolska w dwóch wsiach składających się z dwóch kor[...] ...

12076. W fabrycznej okolicy Wileńskiej w pięknych i zamożnych stronach teraz około miasteczka Włobecka w dobrach Waleszewice odkryto w r 1860 obszerne pokłady wapienia i rudy żelaznej. Jeśli właściciel przystąpi więcej [...] korzystać, przybędzie tej okolicy mieszkańcom jeden więcej zakład przemysłowy, co się przyłoży bez wątpienia do ożywienia fabrycznego w tych tak stronach (Nr 73. Gazety Warsz. r 1861.)

12077. We wsi Wiewcu pod Radomskiem w r 1860 stanął nowy murowany kościołek. W ołtarzu głównym tegoż konsekrowanym będzie w 1861. prawie naturalnej wielkości obraz: Chrystus Ukrzyżowany, pędzla Kaprowskiego amatora – malarza. – Dwa boczne ołtarze na początku r. 1861. nie były jeszcze ustawione.

12078 Józef k. Sołtyk ojciem był Józefy z Sołtyków Kochanowskiej zmarłej pobożnie 1 listopada 1860 r (1860) w wieku blisko lat 90. s.p. Józefa Koch. urodzona w r 1773. była matką, babką i prababką – Od wielu lat przed śmiercią musiała w domu syna swego – ~~Dwoch innych synow zmarło jeszcze dawniej~~ pierwsze Kajetana Szymona ... pokoju okr. Krzemieniec bw. 13582 – z dwóch innych synów Franciszek Salezy i Ludwik ob. bw. 17062 – 17063 – umarło jeszcze dawniej (w r 1861) wnuk ... się że ona była matką Joachima Kochanowskiego skarbnika Radomskiego ~~właściciela~~ dóbr Zakrzew w okr. Radomskim położonych.

12079. W pierwszym z albumów czyli sztambuchów ... dawnych, w których ... polskie ... (z Magazynu Gazeta Toruńska nr 8 i z numeru 20. 21. 22. 23. z 1861 jest wzmianka, ~~...~~ spotykamy nazwiska wielu ... osób, lub herby lub emblemata i wypisy ... Uważano ... naówczas siły obok ... i rodzinne miejsce ... Z tego albumu ... dziwny ... pielgrzymującej za granicą ... do tytułów, ~~...~~ baronów (albo ... baronów ~~...~~ grafów.

12080. Po przeniesieniu w końcu r 1834 Wołyńskiego Liceum z Krzemieńca do nowo otwartego wówczas Uniwersytetu Kijowskiego, powołano się do professorów Krzemienieckich i z grona ich zaproszono:
a) Mikołaja Jakubowicza magistra filozofii na ... wieku lat 50 który odbył ... w Wileńskim uniwersytecie i dano mu katedrę: Rzymskiej literatury starożytnej ... przy tym ...
b) Józefa Korzeniowskiego liczącego naówczas lat 35. adjunkta i sekretarza wydziału, który się kształcił w Wołyńskiem Gimnazyum i w Warszawskim Uniwersytecie, był przedtem nauczycielem języka polskiego w Krzemienieckiem Liceum.
c.) Lektorem języka polskiego był Józef Mikulski lektor przedtem języka angielskiego w Krzemienieckiem Liceum.
d.) Czystej i stosowanej matematyki, dziekan wydziału, magister filozofii ... profesor Stefan Węgrzewski. Kształcił się w pedagogicznym wydziale Wileńskiego Uniwersytetu był potem nauczycielem pedagogiki w Krzemienieckiem Liceum, miał naówczas lat 50. e) ...

e) Adjunktem przy tej katedrze był magister filozofii Grzegorz Hrecyna kształcił się w Wileńskim Uniwersytecie, był potem nauczycielem Matematyki w Krzemienieckim Liceum, umarł lat 38.

f) fizyki i fizycznej geografii magister filozofii, zwyczajny profesor Ignacy Abramowicz kształcił się w pedagogicznym instytucie przy Wileńskim Uniwersytecie, był nauczycielem w Krzemienieckim Liceum, umarł lat 48.

g) Mineralogii, Chemii i Geognozji [illegible] nauk przyrodzonych, zwyczajny profesor chemii Stefan [illegible]owicz, kształcił się w pedagogicznym wydziale Wileńskiego Uniwersytetu, wykładał w Krzemienieckim Liceum, jako pełniący obowiązki profesora: Chemię, Mineralogię i technologię. umarł lat 54.

h) Botaniki, doktor medycyny, zwyczajny profesor Wilibald Besser – kształcił się w Krakowskiej Akademii, wykładał w Krzemienieckim ~~Gimnazjum~~ Liceum botanikę – umarł lat 50.

i) Zoologii, adjunkt zoologii Antoni Łukjanowicz. Kształcił się w Krzemienieckim Gimnazjum, był pomocnikiem nauczyciela zoologii i botaniki w Krzemienieckim Liceum – umarł lat 50.

k) Architektury zwyczajny profesor architektury Franciszek Mackiewicz pełniący obowiązki architekta przy Uniwersytecie Wileńskim okręgu. Początkowe ukształcenie odebrał w Krzemienieckiej Wojewódzkiej szkole, kształcił się potem za granicą a szczególnie w Politechnicznej Paryskiej szkole. Był potem profesorem architektury i Matematyki w Krzemienieckim Liceum. – umarł lat 49.

l) Nauczycielem rysunków był wychowaniec Krzemienieckiego Liceum, kształcący się potem za granicą Bonawentura Klembowski.

m) Bibliotekarzem i Konserwatorem numizmatycznego gabinetu był Paweł Jarkowski. Kształcił się w Krzemienieckiej wydziałowej szkole, był wtedy tej szkoły nauczycielem. Pomocnikiem jego był w Bibliotece lektor języka polskiego Mikulski, a w numizmatycznym gabinecie Jan Bahrynowicz.

n) Wypadało tu zanotować tych uczonych nauki, bo oni to przez usiłowaniem, zawdzięcza niechybnie Uniwersytet, pierwsze swe zawiązki. Godzi się więc, aby ich pamięć na zawsze się u nas przechowywała. (Wyjęto z No: 21. Gazety Codziennej z 1861.)

12081. Wszechwiedni właściciel majątku Borniszew w okręgu Radomskim jak corocznie tak i w roku 1861. nadkompletny [illegible] w [illegible].

12082. dobra Tworków i Bąki w okręgu Warszawskim [illegible] w 1861. [illegible] przy kolei żelaznej blisko stacji Pruszków, w odległości mil 2. od Warszawy [illegible] włok 31 morg 12. były w 1861, a wolnej ręki do sprzedania.

12083. Redaktor gazety Codziennej w Num: 23 z lutego z 1861. ~~pisze~~ wspomina o mało znanym Walentynie Bobczak, który naprzód był Franciszkaninem w [illegible], potem w Kostce profesorem wymowy, a umarł w 1861 i [illegible] zdanie [illegible] napisane w Albumie [illegible] 1861. [illegible] w Notatkach) [illegible] Redaktora [illegible] 540.
[illegible] w Śpiewie Narodowym [illegible] obszerny na stronie 38.

12084. Wojciech Chodecki urodzony w r. 1785 w Poznańskiem w młodym już wieku poświęcił się służbie wojskowej ~~w r. 1806~~. Jako adjutant przy generale Petit w 3cim korpusie wielkiej armii francuzkiej, odbył kampanię roku 1806. a za utworzeniem Xięstwa Warszawskiego przeszedł do armii narodowej w r. 1807. 206
brał czynny udział w kampaniach r. 1809–12. i 13. i dopiero po ukończeniu olbrzymiej w dziejach walki opuścił w r. 1815 szeregi wojska, w stopniu kapitana, osiadł w ziemi Łęczyckiej, ukochał ją i do chwili zgonu, przez lat 45 ~~[illegible]~~ uczył w niej [illegible]. Cały żywot jego odznaczał się nieustanną działalnością i pracowitością we wszystkich stosunkach życia prywatnego i publicznego. Starożytna ziemia ta wybierała go ciągle deputowanym na Sejmy w r. 1818, 1825 i 1829. ~~[illegible]~~ + w [illegible] pracach ~~[illegible]~~ pierwszy, [illegible] był on [illegible] czynny. — Następnie poświęcał usługi swoje tej ziemi, którą ukochał prawdziwie, aż do zgonu. Re[illegible], a obowiązki Prezesa Rady Szczegółowej Szpitala tamtego sprawował aż do [illegible] zgonu, który nastąpił po przeżyciu lat 75. w dniu 26. Marca 1860 r. (Ant. [illegible] Unitka jak [illegible])

12085. folwark [illegible] Naklik w pow. Zamojskim o [illegible] od stacyi pocztowej Tarnogród [illegible] się stacya pocztowa [illegible] i [illegible] 2 mile od miasta Tarnogroda, gdzie stacya pocztowa — folwark Naklik z filialnym Łazy, ma ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach i łąkach mor. 1209. pręt. 297 bez [illegible] i [illegible] mor. 169. pręt. 7. należy do Ordynacyi Zamojskiej.

12086. folwark [illegible] Podlesie w Ordynacyi Zamojskiej o 1 1/2 m. od miasta Turobina i Szczebrzeszyna, a mil 3. od Gubernii Zamościa, ma ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach i łąkach mor. 363. pręt. 267.

12087. folwark [illegible] Blinów o mil 2 1/2 od m[iasta] pow. Janowa, 1 1/2 od m[iasta] okręgowego Urzędnika, a mil 4 od Wisły, ma ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach i łąkach mor. 417. pręt. 56

12088. wieś Lipiny w ordynacyi Zamojskiej przy stacyi poczt. Krzeszów.

12089. wieś Hrbsa w ordynacyi Zamojskiej przy stacyi poczt. Wrześnik

12090 dobra Jeżówka w pow. Olkuskim, od kolei żelaznej mil 4. a od [illegible] [illegible] pod [illegible] w okolicy handlowej, w głębi [illegible]. mają osadę [illegible] [illegible]: 56. w tem osad 82 [illegible] 130. [illegible] blisko stacyi pocztowej Wolbrom. Huty w Styczniu 1861. z [illegible] do [illegible])

12091. L. Piętkowski obywatel i [illegible] miłośnik sztuki, doskonały (1861) [illegible] na nowe wydanie pamiętników Paska (Jana Chryzostoma) dokładnych przy[illegible] [illegible] i dodaniem rot porównawczych [illegible], zajął się P. Julian Bartoszewicz.

12092. Stanisław Samuel Okraszewski urodzony [illegible] Anglii [illegible] [illegible] wysłany na naukę górnictwa do Saxonii, gdzie pod [illegible] [illegible] Okraszewski [illegible] Chemii, Fizyki, Mineralogii, Metalurgii, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] akademickich [illegible], odbył [illegible] praktyki górnicze i podróżował po [illegible] [illegible] po różnych krajach. Za powrotem

Polski około r. 1772. Sam. Okrasz. odbył nąjdokładniejszy przegląd kopalni krajowych, a udowodniwszy zdolność swe w [illegible] przeznaczon[ych] mu pracach górniczych, mianowany został w r. 1787. Radcą Nadwornym Królewskim. – Wkrótce potem sprowadzony do Warszawy odznaczał się trudem szczególnie utworzenia [illegible] Muzeum historyczno-naturalnego. – Sam Król Stanisław zajmował się nąjusilniej i z troskliwą szczególnie i [illegible] [illegible] tego Gabinetu.

Oprócz syna ma (1861) Samuel Okraszewski [illegible] wnuków i liczną a zacną familję Kurtzów, Radzyńskich i Bansemerów. Ludwik Zejsner jest także krewnym (syna Samuela Okrasz.)

12093. Ochnia rzeczka skrapiająca powiat Gostyński i wpadająca w pograniczu Łęczyckiego do Bzury – dotąd mało znana [illegible] była [illegible] [illegible], a to z powodu, iż przecinając linję Kolei żelaznej Łowicko-Bydgoskiej, i na niej znajdujące się (według [illegible] w 1861) most pod miastem Kutnem z powodu [illegible] rozmiarów, [illegible] [illegible] (jak jest w 1861) drugim z porządku na tej linii, i równa się prawie z mostem na Bzurze. R. Ochnia dzieląc powiat Gostyński na część jednorodną tak że [illegible] zaczyna, jak [illegible] i na część [illegible] swoją południową, w [illegible] [illegible] na [illegible] [illegible] w [illegible] miejscach przejazd, a [illegible] czym jest nader przyjemny [illegible] dla przewoźnych jakie transporta do Kutna albo do [illegible] z cukrowni i [illegible] [illegible] [illegible] parę mil drogi, by [illegible] bród dla lekkich tylko wózków przystępny.

12094. miasto Kutno ob. 12093. stolica Gostyńskiego i [illegible] [illegible] powiatowy. – Życie w niem i [illegible] jak zazwyczaj, [illegible] tylko [illegible] nachodzą, w które to dni [illegible] się [illegible] [illegible] [illegible] się [illegible] [illegible] jarmarkom. Ruch [illegible] [illegible] [illegible] między [illegible] i [illegible], które [illegible] się tu tem liczniej, że jako w dzień świąteczny nie potrzebuje odrywać się od pracy.

12095. Ludwik Wołowski jest jednym z [illegible] i najznakomitszych członków Instytutu francuzkiego (w Paryżu – 1860–1871) [illegible] jego charakterystyczna, pełna wyrazu, rozumu i siły a zarazem przenikliwości.

12096. W tak nazwanym zamku Kieleckim, który był dawniej pomieszkaniem biskupów, w r. 1860. zabrano się do odnowienia znajdujących się tamże starożytnych i szacownych malowideł.

12097. Dwie były do roku 1861 cukrownie w g. Płockiej: Jedna w Głowczynie, druga we wsi Łukomie pow. Płockim. – W tej ostatniej 2 machiny o sile 8 koni, przy pomocy innych przyrządów jakiemi są prassy hydrauliczne, tarki, kotły defekacyjne i filtrowe, i t. p. wyrabiają około 2000 pudów rocznie.

cukrowni, równie zatrudniając stu prawie robotników.

12098. Stanisław Żółkiewski sławny w dziejach ojczystych hetman który służąc wiernie Rzeczypospolitej poległ w jej obronie pod Cecorą, a służył ojczyźnie orężem, radą i piórem prawie pod ów czas; jak w młodości starał się zbogacić nauką, tak w całym ciągu czynnego życia swego niezmiernie jej składał dowody. A. Bielowski skreślił żywot tego sławnego męża, opisując w zarysie wojenne i senatorskie czyny Żółkiewskiego i przywodząc znaczne ustępy z jego pism i listów pisanych czyto w sprawach publicznych, czyto prywatnych. –(1861)

12099. W dniu 24 Marca 1861 rozstała się z tym światem, czasowo w Berlinie przebywająca ś.p. Helena z Ćieszkowskich Cieszkowska, małżonka Prezesa Sejmowego Koła Polskiego, Augusta Hr. Cieszkowskiego – Śmierć wydarła ją mężowi, dzieciom (z których najmłodsze tylko życia dopiero liczy rok), rodzinie i społeczeństwu której była ozdobą w kwiecie i pełni młodego życia – Przewiezione zwłoki do Wierzenicy, pod Poznaniem miało pogrzeb nastąpić –

12100. Na polach należących do folwarku Bronowice obok traktu Zamojskiego, odbył się przez dzień cały 29 Sierpnia 1861. konkurs orania, który w innych miejscach odbywa się zwykle wraz z wystawą płodów i wyrobów przemysłu wiejskiego (samem) w Mędzyblesiu

12101. W r. 1860. odbyła się nowa regulacya gruntów kasy miejskiej włodawskiej, a mianowicie kolonizacya wsi Dzierzkowa Gołębiowska i Woli Gołębiowskiej stykających się prawie z samem miastem. Przez takie uporządkowanie i zjednoczenie gruntów, okolica się upiększyła, a ziemia nabędzie większej ceny.

12102. Szkoła wiejska Wawrzyszewska przeniesiony została w r. 1860 do Burakowa do nowej budowli umyślnie na ten cel wystawionej – Szkoła wiejska Wawrzyszewska, a teraz Burakowska jest najdawniejszą w Kraju, albowiem istnieje od roku 1840 (?) Dotąd kilkadziesiąt uczniów kształcił – Od r. 1861. liczba uczniów została zdwojoną, podzielona na dwa oddziały. Uczniowie tej szkoły oprócz nauk wykładanych biorą udział w pracach wykonywanych na folwarkach i w ogrodach Instytutu Marymonckiego i tym sposobem obznajmiają się praktycznie z postępowem gospodarstwem – Nauczycielem starszym tej szkoły był w 1860, i poprzednio jeszcze Ludwik Tworowski znany w piśmiennictwie rolniczem, a głównie w oddziale pszczolnictwa z wielu prac literackich. Uczący on tej szkoły z zamiłowaniem i pożytkiem uczniów od lat 20tu (od r. 1840)

12103. Pan E. Zaremba z Sarnowa w artykule w Gazecie Codziennej z r. 1860 Nr. 240 dnia 1. Września 1860 umieszczonym, donosi archeologom i historykom iż w własności swej Sarnowo (jest to w Mławskiem) ~~iż w ostatnim mej Sarnowo~~ na miejscu zamczyskiem zwanem, oblanem z trzech stron kanałem kopanym, a z czwartej rzeką, natrafił na ślady: iż całość stąd ku obronie

zamek i sklepy zburzenia uległy. odmurowane trzy kule armatnie dawniejsze spalone sboże i wdry wzarte nangdzie niektóre, a nareszcie niforemna masa gruzów obok mocnych murów, sposobem zwyczajnym budowanych, to jest warstwy kamiennych, a warstwy cegłanych, to wszystko na ten kształt [illegible] wadza. Na gruzach tych stuletnie porosłe drzewa przytem zatarta pamięć wypadków, które się długo w podaniach wszystkie przechowywać daje pewność że tak istnienie, jak i zburzenie tego zamku, sięga odległych czasów Erekcya kościoła miejscowego, z którejby coś dojść można, zginęła, najstarsi ludzie, już ani gruzów stojących nie baczą, historya nic o tem nie mówi. Z kilkaset kroków na górze mały okop, przez lud baterya zwany, i wspominany niedaleko pieniązek Gustawa Adolfa, bite w Elblągu i Fryderyka Wg. domniemywać się pozwalają, że tutaj niegdyś Szwedzi byli attakowani. starzyki wszak tych wojowników.

1210 4. Stanisław Mycielski dziedzic miasteczka i dóbr Żerkowa w Wielk: Poznańsk. (Gnieźnień. padac.) ten sam który przed paru laty nabył dobra Lubartowskie w Lubelskiem obrany został przez elektorów powiatów Pleszewskiego i Wrzesińskiego posłem na Sejm berliński w 1860. ~~na zebraniu obywateli [illegible]~~

1210 5. Jerzy Opaliński (Zenon) marszałek Wielki koronny za rządów Króla Stefana Batorego który był rzeczpospolitej powagę u narodu i Króla używał, iż umierający Stefan mianował go wraz z Wielkim Janem Zamoyskim, exekutorem testamentu swego.

1210 6. Piotr Opaliński ojciec następującego Krzysztofa, który już w 27 roku życia ze światem się rozstawał, nie miał czasu pozostawić po sobie więcej niż skromną pamięć cnotliwego obywatela, kochającego ojca rodziny, światłego [illegible] [illegible] wiek młody spędził na naukach we Włoszech. Powróciwszy do kraju pojął żonę z zacnego domu Kostków Sztembergów. Mając lat 30 wybrał się z Księciem 120. [illegible] z Królewiczem Władysławem na wyprawę moskiewską w r. 1618. za pierwszą wojnę konferował Król Zygmunt III Opalińskiemu kasztelanię Poznańską, w r. 1622 za drugą wojnę z Turkami pod Chocimem postąpił Kasztelan na Województwo Poznańskie. Miał przecież dzieci 3 córki i dwóch synów, Krzysztofa i Łukasza.

1212 7. Łukasz Opaliński młodszy brat ojca Piotrowego (o którym pisze pod 1210 6) był urzędu marszałek nadworny a [illegible] i wielki, którego domu [illegible] potrzeba na tym urzędzie po dwakroć wolą gospodarza rzeczypospolitej wraz z jej [illegible] kwiecie po śmierci Zygmunta III i Władysława IV.

1210 8. W fabrycznej okolicy Wielkiej około małego miasteczka Wolbucha w dobrach Walmostowie, niedawno (1860–61 roku) odkryte pokłady wapienia i rudy żelaznej. Jeśli właściciel nabył z nich korzystać przystał to miejscowość jeden więcej zakład przemysłowy, co nie pozostanie bez wpływu na rozwój kultury w tych pięknych i romantycznych stronach kraju.

1210 9. W m: Sannie otworzoną została w r. 1861 expedycya poczt i poczthalterya w m. Sannie do Iłży o wiorst 82. i do Soleca o wiorst 23.

12110. Zamek Janowiecki przedstawia się malowniczo z przeciwległego brzegu Wisły, dla widzenia zaś ogromu i ruin rozległych potrzeba w sam dziedziniec zamkowy, gdzie mury zachowały jeszcze piękno architektury.

12111. miasteczko Czwolen głośne jest grobami Kochanowskich, między którymi odwiedzany jest tu wnet przez turystów pomnik Jana, z autentycznym wizerunkiem popiersia tego znakomitego poety.

12112. Henryk-Otto Milberg b. Jenerał Brygady i Szef Sztabu Korpusu morwego b. Wojska polskiego, obecnie (1861) Prezes dozoru kościelnego parafii Szczygankowo w gub. August. otrzymał w 1860 pensyą emerytalną Rs. 3325. kop. 62½ rocznie (kw. 763. ...)

12113 Fryderyk Hrabia Skarbek sędziwy autor, który niedawno temu wzbogacił historyczną naszą literaturę utworem tak odpowiednim wiekowi długiego doświadczenia, bogatej wiedzy, uspokojonego latami jasnego a jednak rzewnego poglądu na dzieje młodzieńczości swojej, w Pamiętnikach Polskich wydanych w r. 1861. w Poznaniu wraca znowu, pomimo sędziwego swego wieku, do rodzaju belletrystycznego i powieściowego z takiem powodzeniem uprawianego niegdyś przez Niego – Pamiętniki te wszystkie odnoszą się do wydarzeń lub stosunków przeszłych i wszystkie są jeszcze świeże żyjących jeszcze w pamięci ojców naszych – Ze wszystkich dołączone mu owe ... owoc ... minionej przeszłości niewidziałej ... który choć nie wspomniany, choćby minionej pory ... w nas wspomnienia swojskości.

12114. Dobra Dworszowice Pakoszowe Ostrołęka i Bentkowo w okr. Radomskim ... pierwsze i drugie odległe od stacyi kolei żelaznej Radomskiej ... mil 3. trzecie zaś o mil 4. sprzedane być mają na licytacyi publicznej w drodze działów dnia 11. Marca 1861.

a) Dobra Dworszowice Pakoszowe obejmują powierzchni włók 57. mor. 18 w glebie żytniej klasy I, z gorzelnią, browarem, owczarnią, murowaną, dworem obszernym drewnianym, także dostatecznym inwentarzem, znacznym łąkami i młynem wodnym.

b) Dobra Ostrołęka obejmują powierzchni włók 10, mor: 2. w jednej połowie w glebie pszennej pierwszej klasy, w drugiej zaś żytniej pierwszej klasy z dworem drewnianym, i obszernym jeziorem – Dobra Dworszowice i Ostrołęka mają oddzielne hypoteki.

c.) Dobra Bentkowo obejmują powierzchni włók 58 mor: 11. pręt: 92. w tem lasu świerkowego ... na ... dysponowanego, jako to: belki, ... pale, deski i t. d. włók 20. średnio włók 19 ... lasu włók 31 (w 1860) ... także około 60 ... pięknego z pierwszego położenia ... bez folwarku z reszty ... pod włościanami, które opłacają rocznie czynszu Rs 174 i odrabiają dni roboczych 1442. dają procentu ... 27. ... 9. z przyjęciem czynszu w r. 1860 netto Rs. 375 rocznie – Dobra te ... posiadają tylko stałe ... las, także ... do kupna ... na las, który ... wartości odległy jest o wiorst 10.

12115 W dniu 26 Lutego 1861. zakończyła życie w Radomiu Joanna z Węgierskich Maksymilianowa Jasieńska Prezesa Dyrekcyi Szczegół: Towarzystwa Kred. w Radomiu – Zwłoki jej złożone zostały w grobie familijnym w Wrzosie obok dwóch córek Zofii i Julii w dawniejszym czasie ... jedna po drugiej zmarłych – (tegoż Noty 12741 dublet)

3

12116. W ręku 3^go tabaki umyślnych wydanych przez Józefa Smigielskiego
jest ukryty rycinny portret hetmana Wacława Rzewuskiego, prawego obywatela / 1861
stojące zdrowie przy swoich przyjaciołach, smiałe dla nich cierpienia niewoli. / 1861
W okolicach Chełma, gdzie ciało jego pochowane widzieć można po szlacheckich
dworach piękny portret hetmana, z długą siwą brodą, z jaką wróciła z Kaługi.
Przy tych portretach wzrastające nowe pokolenie (powiada autorka) uczy
się pierwszych wiadomości o dziejach ojców, i drobne dzieci, patrząc na tę szpetną
postać, w karmazynowym polskim stroju, z buławą w ręku, dowiadują
się rozrzewnione coto był hetman i kto był Wacław Rzewuski.

12117. Folwark w mieście Przedborzu, o 3. ćwierci od kolei żelaznej Gorkowice

12118. Dobra Potok z propinacyą w powiecie mieście Janowie i przyległych
wsiach Potok, Nowawieś, Zabłocie tudzież nomenklatura Pieć zwany blisko
miasta Zaręb należące do tychże dóbr

12119. W dobrach Krasnosielc w gub: Płockiej Pow: Przasnyskim, 13 mil od
Warszawy, 2. mile od miasta powiat: Przasnysza od Św Jana 1861. do sprzedania
lub wydzierżawienia na lat 17. dwie fryszerki wyrabiające do 4000. cetnarów
żelaza, również fabryka gwoździ maszynowych, wyrabiająca dziennie do pięciu
cetnarów gwoździ, zakład o 6^ciu gankach, folusz, dwie wielkie ...... murowane
na kowala i ...... z ...... bardzo porządnie.
Dawna na ..... tychże ...... potrzebne, za opłatą za każdy sążeń budulcowy
z wyrobieniem po zł: 10, ... miejscowe są w obszernych dostatnie.
Fabryki te są na rzece ...... Orzyc (podobnie w Drozdowie) - Bliższa wia-
domość powziąść można w samej fabryce na miejscu.

12120. Podniesiony do godności podkanclerzego Koronnego z ...... Kanclerza
Opolińskiego Hieron: Radziejew: człowiek niespokojny, ambitny i złota chciwy,
a ...... dworu przemyśliwający, starał się on przedewszystkiem o łaskę
królowej Maryi Ludwiki (ale i .... listy w których wspomniany się
niepochlebnie o królu Janie Kazimierzu i jego ...... - Popadł też w niełaskę u króla
...... wiadome ....

12121. Kiedy po zwycięstwie pod Beresteczkiem 1651. Jan Kazimierz wyruszył chcąc
za uchodzącym Kozakami, wzmógł się w rycerstwie przepychem oraz srożne ...... ,
...... i województwa odmówiły Królowi posłuszeństwa - zamiast marszu naprzód
domagano się uzwolenia na koło generalne w celu narady. Marszałkiem tego ko-
ła obrany został podczaszy Sandomierski Marcin Dębicki, człowiek wymowny
i wielkiej powagi w Województwie. W następstwie tego wysłano zmieszone przedwu-
...... deklarując że w żadnej mierze dalej nie pójdą
.... się do domów. Król do Warszawy, szlachtę rozpuściwszy
do Warszawy pojechał, przez co skutek zwycięstwa był zniszczony.
..... przez dwóch posłańców deputatów starostę Libuskiego Władysława Reja i starostę Horo-
delskiego Czaplickiego (zwerty nadawano pod rokiem 1651

12122. Stanisław Lubomirski jeden z najmożniejszych panów w Władysław
IV. ojciec kilku znamienitemi ...... urzędami .... pomyślny
...... Marszałek W. Korony Jerzy - ...... to miał to być ...... ambitny
ten Jerzy, który przez swoje nieposłuszeństwo nie pozwolił Królowi Janowi Kazimierzowi
korzystać z zwycięstwa nad Kozakami pod Beresteczkiem w 1651. a skutkiem tego zaszło
...... się do Rokoszu (zamiast wyprawy za uchodzącymi Kozakami.)

12123. Professor Le Brun, doktor medycyny i chirurgii, pierwsze nauki lekarskie pobierał w b. Uniwersytecie Warszawskim, gdzie w r. 1823 uwieńczony został złotym większym medalem. Doktoryzował się w Paryżu napisawszy rozprawę o kołtunie. Później jako ~~lekarz~~ naczelny lekarz szpitala Dzieciątka Jezus, ogłaszał przez długi czas roczne sprawozdania z czynności lekarskich tegoż zakładu. Nadto wiele prac naukowych, głównie treści chirurgicznej zawiera Pamiętnik Towarzystwa Lekarskiego, i Tygodnik Lekarski. – P. Le Brun jest członkiem Rady Lekarskiej i przez lat 3. piastował godność Prezesa Warsz: Towarz: Lekarskiego. W praktyce znany jest jako znakomity operator, rozważny i do trwałego [illegible] działania [illegible]. Między kolegami posiada miłość i szacunek, a jest trafny i [illegible] do [illegible] [illegible] i pięknego słowa, uposażał go z natury na płomiennego przewodnika kształcących się chirurgów. (z Gazety Codzien: Nr. 205 z 1861 r.)

12124. Pod Siennem w Opatowskim w r. 1860 znaleziono znaczne ślady smoły ziemnej – ciekawą tę wiadomość wartoby nasamprzód sprawdzić. Gaz: Cod. N. 241 r. 60

12125. Zaremba a Sarnowa w Mławskim. (1860)

12126. Wacław Rzewuski, hetman wielki koronny i kasztelan krakowski pradziad Leona hrabi Rzewuskiego (Ostatni z pozostałych rodziny Rzewuskich) (w Podhorcach w r. 1860 mieszkającego) – który wydał r. 1860 Kronikę Podhorecką 1706–1779. a robi nadzieję, że z tych samych źródeł [illegible], może dalsze lata po za rok 1779. obejmie – Kronika Podhorecka wyjętą ~~[illegible]~~ jest z poświęconej życiorysowi Wacława Rzewuskiego, który ten sam zamek zamurował i tyle lat w nim przeżył (Podhorce)

12127. Stanisław Wielki już w kampanii rosyjskiej w 1813 (wyszedł potem z 13. Ułanów) był podchorążym w korpusie księcia Eugeniusza Wice-Króla Włoskiego – kiedy w pogoni rosyjskiej wojsko francuskie ~~[illegible] [illegible]~~ (w 1szej bitwie 1813) operowało między ~~[illegible]~~ nad Elbą, w jednej z licznych potyczek kawierz z forpocztami rosyjskiemi i pruskiemi stawanych udało się księciu Eugeniuszowi ocalić życie podchorążemu Wielkiemu którego kurancy przeszli zaraz z konia zsiadł i z [illegible] (ob: Memoires du prince Eugène par Mr. du Casse)

12128. W dniu 19 Marca r. 1861. zeszła z tego świata s. p. Alfonsa z Czarneckich Rusocka, dziedziczka Grzegorzewic – głęboki smutek pogrążył stroskanego ojca i pozostałe sieroty.

12129. Bitwa pod Kaliszem pomiędzy Augustem II a Karolem XII stoczona została dnia 29. Października 1706 r.

12130. Wiele czynniejszym pod Francuzkich armią z Lubomirskich z lat 1756 do 1762 z czasów Augusta III. ~~[illegible]~~ wydanym był w Kronice Podhoreckiej w r. 1860 przez Leona hr: Rzewuskiego wydanej, a której się pokazuje, jak żywo pani ta zajmowała się polityką.

12131. We wsi Chotomowie p. p. Potockich, 3. wiorsty za Jabłonną położonej, odbyła się w dniu 12. Września r. 1860, ceremonja poświęcenia kamienia węgielnego pod nowo wznosić się mający kościół murowany, w miejsce dotychczasowego drewnianego ~~w tym [illegible] [illegible]~~. Po rozebraniu tegoż odkryto w katakumbie sklepionej pod wielkim ołtarzem, złożone w prostej drewnianej czarnej trumnie zwłoki każdza zakonserwowane bardzo dobrze, jakkolwiek najstarsi ludzie z okolicy nie przypominają sobie pochowania jakiegoś ciała

w tem miejscu; skąd wnosić można, że to było już bardzo dawno. Po wydobyciu dopiero ścięła na powietrze naczęło ono ciernieć i w tym samo miejscu z trumną wsunięte zostało. Wydobyto również z tamtąd puszkę napełnioną staremi monetami.

~~12132~~. (Nr: 250 Gazety Codziennej z 1860 r.)

12132. W Gołkowie pod Warszawą odbył się w dniu 20 Wrześ: 1860 obrzęd zaślubin Józefa Duńskiego Urzędnika Kom: Rz: Skarb: syna Członka Wydziału Dozorczego [Skarbowego] Fabryki z Panną Antoniną Zalewską córką właściciela tychże dóbr.

12133. Na stacyi drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej w Łazach urządzoną została w 1860 r. ekspedycya pocztowa.

12134. Lucyan Horodyński dziedzic dóbr Mietelin z przysiółkami w Pow: Hrubieszowskim (~~1860~~) Członek firmowany domu składu rolników Hrubieszowskich w 1860 r. mianowany.

12135. Jan Kańkowski dziedzic dóbr Szystowice w Pow: Hrubies: członek firmowany domu składu rolników Hrubieszowskich w 1860 r. mianowany.

12136. Ks: Baudouin [Francuz] Kapłan który pierwszy w Warszawie przytułek dzieci opieki nie mające i ratował założył dom Dzieciątka Jezus.

12137. Księżna Izabella Czartoryska żona s. p. Adama Czartoryskiego jenerała ziem Podolskich zmarła 1835 r. Zwłoki jej sprowadzone zostały w 1860. z Moszczan do Sieniawy.

12138. Kwiatkowskiej malarz; Spotykamy trzech artystów jednego nazwiska: Teofila, rysownika i syna jego z Czernica Franciszka Milorada — w któ- rym też nazw[?] obiecujący portrecista.

12139. W r 1861. otrzymał Roman Cichowski dziedzic dóbr Linowo w G: Radomskiej 10 letni list przywilejowy wynalazku na nowy system budowy szkółek rolniczych.

12140. Czy to ten sam co ten ucony Adolf Cichowski zmarły w Paryżu na dniu 25 Października 1854 w wieku lat 60.

12141. Stefan Dobrycz, [obywatel i kupiec Miłosny] który w 1846. za przestępstwo polityczne zesłany był do Syberyi, a następnie przeniesiony za mieszkańca do miasta Wiatki, otrzymał w r 1861. pozwolenie powrócenia do Królestwa Polskiego.

12142. Wojciech Chrzanowski b. Jenerał wojsk Sardyńskich a następnie jenerał w ojczyźnie zmarły w Paryżu w M: Marcu, zostawił po sobie nietylko sławę znakomitego Strategika praktycznie w wojnie doświadczonego, ale i kilka prac w przedmiocie wojskowości, wysoko przez ludzi fachu cenionych. Oto nazwy: 1) Regulamin piechoty, regulamin jazdy. 2) Taktyka piechoty i jazdy. 3) Wyciągi ze znakomitych dzieł wojskowych. 4) Służba wojskowa w polu. 5) O przeprowadzaniu mostów. Przepisy w czasie wojny. Pracował także nad zrobieniem wielkiej karty wojskowej wszystkich prowincyi polskich, i wygotował tę kartę z 50. arkuszy złożoną (z których pod względem dokładności żadna w porównanie iść nie może) dopiero niedawno była przed śmiercią sprzedaje się ona po jednej ceny, bo po 200. franków, w Bibliotece Polskiej w Paryżu.

12143. Pogrzebanie zwłok s. p. Tytusa Dzialyńskiego, zmarłego w [illegible] kwietniu 1861 obacz (Nr: 96. Gazety [illegible] z 1861) [illegible] do tego zyczenia, [illegible] [illegible] w Kórniku, (w grobie familijnym) [illegible] tego dnia 16. kwietnia 1861.

12144. Marcin hr: Tarnowski podtwierdził danych [illegible] polskich (obacz Nota 12145) [illegible] [illegible] włości na Wołyniu, [illegible] Słuzec — Kopany i [illegible] dalej przez swych włościan, że [illegible] [illegible] (w r 1861. [illegible] [illegible] [illegible] zebrawszy się gromadzie [illegible] pałacem hrabiego, oświadczył, iż chociaż zostają wolnymi, [illegible] jednak pragną pod dalszą tego władzą i opieką zo[stawać], [illegible] [illegible] rodzinny [illegible] [illegible] [illegible] — Przykład ten jest [illegible] dowodem, że [illegible] [illegible] nie [illegible] w sercach naszego ludu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

12145. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oddały przytułku [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obywatelskie i [illegible] dla kraju

12146. bardzo obfite i bogate kopalnie galmanu w Bolesławiu (w Krakow[skim]) [illegible] do roku 1860. [illegible] [illegible], były otwarte, teraz skutkiem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dochód [illegible] — [illegible] z [illegible] [illegible] tych kopalni, [illegible] [illegible] w 1860 r. olbrzymie zakłady [illegible] [illegible] o 120 piecach w dobrach [illegible] [illegible] z bogatych po[kładów] węgla. Rozszerzenie tamecznego zakładu [illegible] obecnie [illegible] [illegible] pieców cynkowych przez zbudowanie w roku 1860. — 20. pieców po[dobnych], [illegible] [illegible] przedsięwzięciem, a roboty tak pospiesznie były prowa[dzone], że [illegible] przed nadejściem zimy w r 1860. [illegible] robotników [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tam zarobek

12147. Włościanin [illegible] Maryampolskim, szczerze przywiązany do niej [illegible] [illegible] dobrym bytem. Zagroda [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] swego wszystkiem. [illegible] się [illegible], aby [illegible] swoją [illegible] [illegible] [illegible] był [illegible] ostatecznie [illegible], a [illegible] [illegible] nastąpi, to [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — 2000 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Synów swoich włościanie tutejsi chętnie do szkół oddają. Szkoła powiatowa w Maryampolu najwięcej [illegible] [illegible] [illegible]. Skromnych [illegible] do synów szlachty, i [illegible] jak 4 do 1. Po ukończeniu szkoły młodzież udaje się do Seminaryum Sejneńskiego albo też powraca do ojcowskiej chaty uprawiać swój zagon. [illegible] włościanie tutejsi [illegible] [illegible] [illegible] językiem, [illegible] [illegible] bardzo [illegible] [illegible] po polsku, a chociaż [illegible] po polsku w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tego języka, bo [illegible] aby [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] i [illegible] tego, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] (z Nr: 252 Gazety Codziennej z 1860 r.)

12148. Prawo obowiązujące w kraju naszym (w Galicyi) nie zna [illegible] podziału społeczeństwa na klasy; w obliczu tego wszyscy jesteśmy rów[ni]. Od 1848. roku włościanie nasi uzyskali (w Galicyi) prawa odpowiednie [illegible] postawieni na równi ze szlachtą; następnie zniesiono w całkowi[tości]

sunki poddaństwa. (Słowa hr. A. Potockiego na Sejmie Lwowskim 1861)
Dalej: Już w r. 1843. obywatelstwo galicyjskie, zebrane w Stanach, objawiło życzenie wyjścia ze stosunku pańszczyźnianego. Sejm jednomyślnie i przy wielkich ofiarach wyrzekł, iż jakiekolwiek części kraju, stosunek równości i zabezpieczony (wł)ościanom własności nieograniczonej i w niczem nienaruszony prawdziwe swej.
12149. Sprawa polska 1861 Adres Galicyjskiego Sejmu (1861) jedno oświadcza się za autonomiją, dziękuje bowiem Cesarzowi: że raczył wprowadzić kraj (Galicyę) na drogę wiodącą do zapomnienia złego samorządu. Rozwijać siły moralne i materyalne tego kraju, a zmniejszać nadmiar ciężarów, pod którymi upada, nadać mu organiczną spójność, na swobodzie gminy opartą i tę samodzielną żywotność, do której go wszystko uprawnia: oto jest wzniosłe zadanie, które Sejm galicyjski w odpowiednem sejmie składamy, a wzwyższej wspólności nasz przez przyrzeczony im udział w administracyi, przedewszystkiem uwiązać naszej nadziei. Wtedy to dopiero na ziemi naszej rodzimej będą mogła rozwinąć się, która jak nieustannie rzeczy ... w zupełnie zamiarze Waszej Cesar. Kr. Mości i do której wszystkie dążenia tego kraju od dawna wzdychają.
12150. d: 22 Marca 1861. Zakończył życie we Wsi Przemyślowie w obwodzie Skalbmierskim Xiądz Antoni Balicki który jeszcze w r. 1860 obchodził 50 letni Jubileusz kapłański w swojej parafii we Wsi Przemyślowie. — Śp. Xiądz Antoni Balicki był pod każdym względem wzorem kapłanów, nietylko w wypełnianiu swych obowiązków duchownych, ale i towarzyskich, bo jako najbliższy sąsiad dziedziców tej wsi Szlowskich, przez lat przeszło 30. Cały ... w przyjaźni ... był przyjacielem bo prawie bratersku.
12151. dobra Powierzie pod niniejszym tytułem.
12152. W dobrach Ordynacyi Zamojskiej jest do wydzierżawienia (od 1. Jan. 1861) wokół 24. folwark bezpańszczyźniany Lipsko, łącznie z dwoma folwarkami filialnemi Bladowolanka i Nowa. — w odległości 6. do 9 wiorst od Twierdzy Zamościa, w ogólnej przestrzeni gruntów ornych, ogrodów. Tak. przez Mon. 1244. przyt. 47.
12153. P. Sprawa Polska Monitor Paryski z dnia 23. Kwietnia 1861. tak się wyraża o wypadkach w Warszawie „Wypadki w Warszawie traktowane są przez wszystkie dzienniki z tradycyjną sympatyą, ale te dowody wszystkie niepodległe i sprawiedliwe niekorzystne stałej sprawie polskiej, gdyby wprowadziły w błąd i objawiły nadzieję, że rząd cesarski podziela nadzieję, których żadnej nie może. Wspaniałomyślne idee Cara są pewną rękojmią, że pragnie urzeczywistnić te ulepszenia, jakie się ze stanem Polski zgadzają. Społeczeństwo tego rozumienia niepodobnym było paraliżowane przez manifestacye, które godności i polityczne interesa państwa Rosyjskiego, mogły postawić w sprzeczności z zamiarami Cesarza.
12154. Sprawa polska 1861 Gazeta Pays z podpisem Pan A. Esparbès o wypadkach Kwietniowych 1861. w Warszawie lekkie wody ... wyraża „Wypadki warszawskie

obecnie Polska, znalazły silny odgłos w całej Europie. Smutne te zajścia wywołały tak we Francji, jak i w innych krajach, przedwczesne sądy dziennikarzy, szkodzących swej zasadzie tej własnie sprawie, za którą się głoszą obrońcami.

Nazywamy te sądy przedwczesnemi, bo według nas, przyczyny dla których spokojne i bierne z razu poruszenie mieszkańców Warszawy przybrało charakter groźny i znagłeto Rząd do użycia przeciw niemu siły, dotąd nie są dostatecznie objaśnione. (Dalsze opisy wypadków zaszłe w Warszawie i nadzwyczajne zamiany Cesarza (ob. Nr: 107 Gazety Warszawskiej z 27 Kwietnia 1861 i tak dalej.) Środki przedsięwzięte przez administracyę, w celu uchronienia wsi od podobnych niesnasek, wpłynęły obydwie spotwarzone. Chcąc się spokojnie strzedz się od rabunków i w razie potrzeby użyć względem agentów, chęć ta przez namiętności publiczne przeistoczoną została do tego stopnia, iż utrzymywano, jakoby Rząd uzbrajał włościan przeciwko mieszkańcom miejskim.

Bądź co bądź, wyznać musimy, że wśród takich okoliczności wyrodził się nam rzeczy nader przykry. Życzymy więc Polakom i to nie mniej od ich dziennikarzy, aby stan ten w Królestwie, w miarę możności, stał się przedmiotem uwagi i czynności ich rządu. (A. Esparbié.)

12155. We wsi Wrotkowie 6 wiorst od Lublina jest kolonia z 89 morgów pola ornego i 12 morg: łąk nad rzeką, a takiemi domem mieszkalnym zabudowaniami gospodarskiemi. (w 1861.) z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość w Kancelarii na miejscu.

12156. W majątku Rzeczno przez który przepływa rzeka Warta i kolej żelazna przechodzi, są do wydzierżawienia 4 folwarki bez pańszczyzny oraz kolonie do obsadzenia fabrykantami i rolnikami a to począwszy od 1 Lipca 1861 r. i nadal.

12156. Kościół parafii Wolskiej na Czystem za rogatkami Wolskiemi pod wezwaniem SS. Stanisława i Wawrzyńca wyświęcony d. 18 Paździer. 1860 wybudowany został według planu radcy budowniczego Orłowskiego w stylu romańskim w formie prostokąta z głównem przedłużeniem kwadratowem na froncie z którym wieżą kościelną wspina się wzwyż, i drugiem półokrągłem w którem jest pomieszczone presbyterium i zakrystya. Kamień węgielny pod ten kościół położony był d. 7 Maja 1859 a wyświęcony został d. 18 Paździer. 1860 r.

12157. Czytamy w Journal de St. Petersbourg co następuje: Polit. z Sprawy Polski

Ostatnie wypadki warszawskie stały się przedmiotem rozpraw w dziennikach zagranicznych.

Jedne z nich ganią użycie siły przeciw zbiegowiskom ludzi bezbronnych.

Inne starają się rozpowszechnić mniemanie jakoby w skutek tych wypadków Rząd carski chciał znieść instytucye nadane Królestwu Polskiemu.

Co do zdania pierwszych, opinia publiczna powinna być już dostatecznie objaśnioną z powodu wypadków jakie zaszły w Warszawie. Widziano w

prawdzie

manifestacye rozpoczęte pod pozorem obrzędów religijnych, widziano gromadzące się tłumy z krzyżami i chorągwiami na czele, widziano ludność klęczącą przed temi godłami, powtarzającą modlitwy lub śpiewającą hymny nabożne; ale demonstracye te zmieniły potem swą naturę i zakończyły się prowokacyą i obrazą wojska, rzucaniem kamieni i śniegu, a ostatecznie próbą barykad.

Pozostawiamy więc opinii publicznej staranie ocenienia tego nadużycia obrzędów religijnych, służących za maskę zamiarom. W naszych oczach stanowi ono profanacyę.

Władza czuła się w obowiązku położenia tamy tym pokuszeniom, i rozpoczęta swe dzieło z umiarkowaniem. Ale nie ma Rządu, któryby mógł tolerować stałą i systematyczną anarchię na ulicach.

Co się zaś tycze drugiego twierdzenia, możemy zapewnić czytelników, że smutne wrażenie, wywołane pierwszemi wypadkami w Warszawie, nie powstrzymało biegu życzliwości Monarszej dla Królestwa Polskiego.

Rząd Cesarski czuwać będzie nad tem, aby instytucye udzielone, wykonane zostały sumiennie i stały się żywotną prawdą.

Wszelki postęp reformy, dokonany na tej drodze, będzie zachęcany i popierany z troskliwością, lecz z drugiej strony wszelki nieporządek [illegible] pod jakimkolwiek kryłby się pozorem, pod jakąkolwiek by formą się objawiał, tłumionym będzie z niezmienną energią i siłą.

Gdyby życzliwe zamiary Monarchy zwichnięte być miały, odpowiedzialność spadnie na tych właśnie, którzyby wykonanie tych zamiarów uczynili niepodobnem i wywołali, wśród [illegible] wbrew, który rząd Cesarski odwołuje się do rozwagi, roztropności i najczystszych interesów kraju. (ob: Nr. 108. [illegible] 1861.)

12158. Życiorys i portret J. M. Kurowskiego znajduje się w Rolniku Polskim wydanym w r. 1861 [illegible] tu całe dzieło pod [illegible], i którego autorowie słusznie nazywają ojcem nowszego polskiego rolnictwa. Liczne jego prace dają mu prawo do tego zwania.

12159. Dobra Niedabyl w okr: i gub: Radomskiej prawem niepodzielnej własności do Sukcesorów Hippolita Kurowskiego należące, obejmujące ogólnej przestrzeni włók nowo pol: 42 morg. 6 pręt: 16. składające się z folwarku Niedabyl i wsi zarobnej Starawieś w gruntach czynszowych zapoczątkowanych, ale dotąd urządzonych – z [illegible] 1860. [illegible] Dochody stanowią: ogrody, rola, łąki, pastwiska, pańszczyzna, inwentarz, propinacya, [illegible] i [illegible] obejmujący w 1861. [illegible] nowopol: 11. morg: 17 pręt: 284. Dobra te wydzierżawiony w r. 1864 do [illegible] Stanisława Kurowskiego i [illegible] miały być sprzedane w d. 6 Maja 1861. przez publiczną licytacyę [illegible] od Summ. Rs: 21322. kop: 90 jako [illegible].

12160. Wieś szlachecka Łapy nad rzeką Narwią na drodze żelaznej Petersburgsko-Warszawskiej, w której jest ostatnia stacya kolei żelaznej w Królestwie. Po drugiej stronie Narwi leży w Cesarstwie Rosyjskiem miasteczko Suraż.

12161. Krzyżany nie są ubogie w zamki i dawniejsze budowle, do liczby których i kilka dziwnych przybyło. Wymienimy tu: pałac w Lubrańcu, Bodzanowie pod Aszczinami, Wieńcu, Izbicy, [illegible] budowle w mieście Kowalu, w [illegible]

Brusciu, Mezjewskim, Raciążku, Chodeczu i t.d. W tym powiecie także znajduje się wieś Płowce pod Radziejowem, pamiętna zwycięstwem Władysława Łokietka nad Krzyżakami w r. 1331. Wiadomość o czem umieszczona jest na figurze Matki Boskiej w pośrodku Wsi stojącej. Wieś lubo nie wielka i nie zamożna, budową swoją przypomina jednak wieki dawniejsze.

12162 (Starożytny) ród Bojanowskich (założyciele miasta Bojanowa w Wielkopolsce) chwiejący się w wieku XVI. wśród owczesnych reformatorów religijnych, podniósł był drewnianą wieś Bojanowo na stopień miasta, przy swej parze na protestantów zamienił kościół i szczególną otaczał opieką tłumnych przybyszów niemieckich. Zkąd też Bojanowo wzrosło w niezwykłą zamożność przemysłem sukienniczym tych przybyszów. – W ~~[illegible]~~ sklepionych grobach przy wszechmocnego kościoła spoczywał szereg trumien założycieli, dziedziców i opiekunów Bojanowa, zmarłych Bojanowskich. Po zupełnem zgorzeniu miasta i kościoła w siódmym dziesiątku lat 19° wieku, przyjęcie gmina odbudowała dom modlitwy nieco opodal od pierwotnego miejsca, a lubo dawne sklepione groby kościelne nietkniętemi przez ogień zostały, jednak Komissya budowlana uważała że starożytne owe sklepienia rozebrać trzeba. ~~[illegible]~~ W roku więc 1860 wejście do przeniesienia owiem reszek drewnianych trumien zamykających szczątki śmiertelne Familii Bojanowskich do wykopanego opodal wielkiego dołu grobowego, bo zwierzchność [illegible] zostały za zbyt kosztowny materiał, który [illegible] bezpryskownie w niemi zakopywać, a jak Korrespondent z W: Ks Poznańs. pod d: 22 Września 1860 donosi (ob: Nr: 253 Gazety Codziennej z 1860 r.) miejska gawiedź przy tej sumiennej a nadzwyczajnej procedurze przeszukiwała sygnety, łańcuchy i tym podobne ~~[illegible]~~ kosztowności w które pobożny obyczaj i przywiązanie rodzinne przybrały ciała śmiertelne, zmarłych niegdyś panów przy składaniu ich do grobów familijnych.

12163. Przy Opinogórskiej ordynacyi Krasińskich umieszczone zostało w r 1860. ostatecznie Muzeum po s.p. Konst: Świdzińskim (ob: Sulgostów) Świdzińscy przeznaczył 3000 Złp: rocznie na utrzymanie rocznikowe Muzeum. Ludwik Krasiński na dobrach swoich ~~[illegible]~~ (Krasne ?) zapisał 6000 rocznie. Karol Krasiński zapisał 2000. Złp: rocznego funduszu stałego na swoich dobrach (może Krasnosielc ?) nadto bibliotekę swoją prywatną, bibliotekę ordynacyi i archiwum całej rodziny Krasińskich do Muzeum Świdzińskich przyłączył. Zbiory te pomnożone zostały w r 1861 w którym skutkiem padaniu Krasińskich w Warszawie (obok Ś. [illegible]) ob Nr: 254 Gazety Codziennej z 1860.

12164 W Grapyszkach niegdyś probostwie dawnego Karpowicza umarł dnia 8. Września 1860. proboszcz miejscowy Ks: Andrzej Stollak Kanonik gremialny katedry Sejneńskiej, były Surrogat konsystorza generalnego, rejens Seminarium Sejneńskiego – od r 1832 pełnił obowiązki proboszcza [illegible], następnie aż do śmierci Regensa lat 23 ogólnie 28. Kapłan [illegible] pracowity.

12165 W całych obwodach regencyjnych państwa pruskiego, a mianowicie w Opolu, Magdeburgu i Erfurcie, zwrócono z uwagą na topograficzne opracowanie: ~~Opracowanie i wydanie takiej Topografii~~ i ogłoszono je pod drukiem. Wystawiają one ogółem historyę powiatów, miast i miasteczek osad

[illegible] się w kraju, równie opisu istniejącego stanu gospodarczego, kultury i ważniejszych zakładów publicznych, z krótkiem podaniem o właściwości gruntu. Opracowanie i wydanie takiej topografji przyjęciem jest dla kupców i fabrykantów, dla każdego podróżującego, szczególnie zaś dla urzędników, księży i nauczycieli, aby poznać mogli charakter, potrzeby, obyczaje w pojedyńczych powiatach i osadach politycznych, obywatelskie układy miejscowe i ziemiańskie stosunki, wrodzą narodowe i t. d.

Regencya Opolska wydała już (w kwietniu 1860) wykaz wszystkich osad z ich odległościami, który za podręczny materyjał służyć może. Opracowanie potrzebnej Topografji obwodu Opolskiego przez jedną prywatną osobę nie mogłoby być na pewne i dokładne uważane, owszem, muszą być materyjały przez regencyą zbierane, zwłaszcza że władze administracyjne najlepiej i najpewniej rzetelne i autentyczne wiadomości o wszelkich zakładach i [illegible] przez swoich przełożonych, dostarczyć mogą. Uwag. A

Materyjały do tego dzieła potrzebne, tyczące się wszystkiego, co ma styczność z historyą, instytucyami administracyjnemi, zakładami do rozszerzenia nauk, sztuk, dobra publicznego, ludności, budowli, stosunków religijnych, kościelnych i szkolnych, spraw gminowych ze względem na stan krajowy i obywatelski, w miastach mają być przez magistraty opracowane.

Uwag. B. Wiadomości zaś tyczące się w ogólności stosunków powiatowych względem położenia, obszaru i właściwości powiatów, gór, rzek, dolin, wyżyn i nizin w dystrykcie położonych, geognostycznych stosunków powiatu, zwierząt i gatunków roślin, stowarzyszeń rolniczych i innych, jakoteż historyi, geograficznego, geognostycznego i klimatycznego stanu pojedyńczych osad, fabryk i hut, skupów domowych i wiejskich, stanu ich kultury w rolnictwie i leśnictwie, obyczaju w pojedyńczych fabrykach i przemysłe handlu i stosunków ludności, zaś jakoteż notatek tyczące administracyi, mają landratury układać. Od władz niezależnych od regencyi będą potrzebne wiadomości w drodze rekwizycyi zbierane. (Z Korrespondencyi Józefa Lompy w Szląsku 25. Wrze. 1860 Nr. 257. Gaz. Codz. Korrespondencyi czytamy: Królewska Regencya w Opolu nakazała wydać Uwag. C. [illegible] Topografii górnego Szląska, wszystkie urzędy administracyjne, które według niżej podanej skarbowości i pro memoria potrzebne materyjały do opracowania zbierały. Termin wyznaczony jest do ostatniego miesiąca. Do prowincyonalnej mają dopomagać. Do źródeł potrzebnych władze polecają przystęp otworzyć.

12166. W Sidlingowie Irena w Gubernii Lubelskiej (przez baron Rolska w 1861. r. i dawniej ekonomicznej (administrowany) mają być tego roku pierwszorzędne ognisko prządlingowe według nowego systemu. Roboty te wykonane zostały pod kierunkiem Dyrektora p. Foltańskiego, któremu Irena i Klimkiewiczowi nie jedno urządzenie zawdzięczają. Założenie kasy oszczędności, oprócz zwykłej kasy wsparcia braterskiej, pomoce udzielane robotnikom w zabezpieczeniu i karkowaniu gruntów pod ogrody i pola, szkółka miejscowa dla dzieci, są to wszystko skromne ale przyjemne skutki naczelnika, jemu bowiem należy się zasługa inicyatywy.

12167. We wsi Chotomowie (w Jabłonnej) dnia 12. Września r. 1860 potożono kamień węgielny pod nowy kościół parafialny, w miejsce drewnianego, który uległ zniszczeniu.

213

12168. widowne korupcyi i zbawienny wpływ na okolicę wyjęcia dom ... [illegible] w Aleksoty

12169. Jak Krzysztof Opaliński wojewoda Poznański na czele pospolitego ruszenia poddał sromotnie wojsko w obozie pod Ujściem całą Wielkopolskę Szwedowi tak Książę Janusz Radziwiłł hetman W. litewski i wojewoda wileński oddał ten sam los we trzy tygodnie później dnia 18 Sierpnia 1655. w obozie pod Kiejdanami cały ... [illegible] Litwie — Wtedy bezprzykładna ... [illegible] spotkała się najpierwsze klęska na Polskę. Nieszczęsny Jan Kazimierz stracił wszystko co miał, a zdradzony od pospolitego ruszenia, odstąpiony od wszystkich musiał schronić się ... na Szląsku —

Okrzyczany w całej wszystkiej zdradzie ... i pierwszym ... zdrady Krzysztof Opaliński. Tylko 5 miesięcy przeżył w tej hańbie. Umarł w ... dnia 7. Stycznia 1656 (a umarł ...) Był to ... uczony ... i senatorską ...

Licytacya 15 Maja 1861

12170 W dobrach Nieborów (ob. Kalendarz pod Rolą 1834.) będą ... do sprzedania przez licytację dnia 15 Maja 1861 2 Czerwca (w niedzielę)

1) Ciołki ... —
2) owce, maciory, skopy i jagnięta około 1000 sztuk
3) Buhajów młodych do roboty sztuk 50. które już są zaprzęgowane,
4) Krów młodych sztuk 80. które już zapasowane.
5.) Jałowizny w 2im, 3im, 4tym roku sztuk 50.
6) Koni fornalskich sztuk 24 i stadnina —
7) Meble palisandrowe materyą kryte garnitur kompletny
8) garnitur mebli jesionowych
9) Amerykan, faeton wiele prawie nie używany
10) Sanki fabryki Warszawskiej —
11) Destylator, naczynia drewniane i ... do okowity na 10,000 garcy, ... obejściem obijane.
12) Drzewo wyrobione na budynki i porządki gospodarskie.
13) Młocarnia z sieczkarnią ...
14) Wialnia ... z tej fabryki ...
15.) Przytem sprzedawać się będą futra, srebra, biblioteka, różne ... sprzęty gospodarskie
16.) Sieczka ... (1859) ... po M. 2. Okowita i różne zboże ... do sprzedania —

W razie niebecności ... miejscowy ... jest umocowany do sprzedaży

12171. Świątowe jarmarki na konie ... dawniej ... na jarmark Jędrzejowski (który w jesieni 1860. był bardzo liczny sprowadzono koni około 5000 sztuk — W ... to samo można powiedzieć o jarmarkach Łowickim, w Leżnie, Widawie, Żarnowcu i innych

12172. W **Marchwaciu** w Kaliskim pielęgnowane są w świeżo urządzonej tam (w 1860) cieplarni drzewa cytrynowe. – Znane są u nas cytryniarnie w **Nieborowie**, **Wilanowie** i w wielu innych miejscach. –

12173 W jednym okręgu **Łomżyńskim**, gdzie istnieją już dwie dystylarnie słodkich wódek i araku w **Tedwabnem** i **Cybrynie**, powstała w r. 1860 nowa w **Jeziorku**. Do znakomitszych fabryk tego rodzaju należy, prócz Warszawskich, w **Żarkach**, **Motkowicach**, **Lisowicach**, **Morawicy nad Nidą**, **Ożarowie**, w **Przedziałce**, w **Raciborowicach** w Hrubieszowskim, gdzie wyrabiają przedniejsze śliwowicę, bo grunt sprzyja uprawie tego owocu. (Cygów o **Polsce**) (1860)

12174. W mieście **Rajgrodzie** w miesiącu kwietniu r. 1860, w czasie pożaru z podpalenia niewyjaśnionego spłonęło się 27 domów. Miasto to nad jeziorem Łęckiem, liczące (1860 r.) 2000 mieszkańców. Wzniesione w r. 1282 wraz z zamkiem przez Trojdena księcia Litewskiego.

12175. **Krasne** (w pow: Pułtuskim) odwieczna siedziba rodziny Krasińskich w r. 1860 zmieniła całkowicie swoją postać. Oprócz dawnego wspaniałego kościoła z kolumnowym frontem i wieżą, który dotąd jedynie w całem Krasnem zasługiwał na wspomnienie zostającego, przed kilku laty wybudowany został wielki magazyn zbożowy wielce piękny, dalej stajnia dla koni wyścigowych, w stylu włoskim z wieżą, oraz pałac, oficyna tegoż wraz na wielką skalę założony w r. 1860, ogród z parkiem i rozległemi stawami czynią dziś Krasne jedną z najwspanialszych siedzib w kraju. – Krasne już nie wygląda jak piękne miasteczko.

Pałac czyli parterowy, jedno a środkiem dwupiętrowy, w stylu włoskim także, gustownie z dwoma po bokach i środkiem, stylu wykonany, mieści w sobie [illegible] i wspaniałe mieszkania właściciela i obszerne pokoje gościnne. Też obok pałacu wznosi się [illegible] oficyna z mieszkaniami służby.

12176. Ołtarz Św. Wincentego Kadłubka znajdujący się od niepamiętnych czasów w katedrze Sandomierskiej a w owczesnej Kolegiacie, którego ojciec dziejopisarz naszych był kanonikiem, za nim na dostojność biskupa do Krakowa powołany został, pragnął następnie resztę dni swoich, w ciszy klasztornej przepędzić, zrzekł się dostojeństwa w hierarchii kościoła dostojeństwo i wkrótce wstąpił zaszczytnie przyjął habit zakonnika w **Jędrzejowskim** klasztorze Cystersów sprowadzonego zmarłego tu pochowano. – Około r. 1846 biskup Sandomierski Józef Joachim Goldtman, zwłoki Św. Wincentego (Kadłubka) z Jędrzejowa do Sandomierza sprowadził i takowe złożyły się na ołtarzu tego Świętego w katedrze Sandomierskiej stojący.

12177. Czytamy w Nr. 272 Gazety Codziennej z r. 1860 następujący artykuł z podpisem Tadeusza Steckiego datowany z Miedwedowic pod Łuckiem Krzemienieckim na Wołyniu. „Wiele jest jeszcze w kraju naszym okolic obfitujących w różnego rodzaju zabytki i pamiątki, których szczegółowych opisów od dawna z upragnieniem oczekujemy, więcej jednak dotkliwy niedostatek takowych, gdyż opieszałe o zaradzeniu nie wystarczy. Do rzędu takich należy bez zaprzeczenia Wołyń, historycznie dotąd nietknięta przez nikogo. Świetnie jednak i bogaty był ta prowincja Wołynia, [illegible] wyprowadziwszy śmiało tam napotykane w historii dzieje, porozrzucane do koła mogiły (ogrody?) zamczyska których niegdyś Tatarskie najazdy, a ostatecznie ręka [illegible] zostawiła jeszcze nie dokończyły. Dotknąć się tych gorejących jeszcze ostatkami życia zgliszcze, otrząsnąć je z pokrywających gruzów i popiołów, pokazać je zdumionym:

widokiem tych olbrzymów oczom, czyż nie powinno to być obowiązkiem każ-
dego sumienia? Pracowano już u nas wprawdzie w tym zawodzie, lecz wszy-
stko co dotąd dokonanem zostało, może tylko służyć za wskazówkę, za ma-
teryał dla przyszłego nad sumiennym i szczegółowym opisem Wołynia
ze historyi i statystyki. Opisy Święckiego, Balińskiego i Lipińskiego,
wspomnienia Wołynia Kraszewskiego i Przezdzieckiego, nareszcie wskazy-
wane coraz to nowe przez Kraszewskiego źródła – wielką już w tej ciężkiej
i trudnej pracy mogą się stać pomocą. Niezbędną też jeszcze jest mozolna
wędrówka od miasteczka do miasteczka, od kościoła do kościoła – tam to
po klasztornych i prywatnych domowych archiwach, kryje się wiele dotąd
takich szczegółów, które zbadane, mogą dać dopiero wyobrażenie o tem
co stanowiło znamię i charakter pewnych miejsc i epok – przypatrzenie się
zaś, na miejscu charakterowi ludu, jego obyczajom, przysłuchanie się po-
wieściom i pieśniom, przypatrzenie strojowi i typom, poznanie z natury
okolic, wszystko to studjowane z żywej księgi, może posłużyć do opisu
mniej suchego, niż te które dotąd posiadamy – a zatem do więcej po-
trzebnych i żywotnych.

Od dawna już postanowiłem wziąć się do ciężkiej i mozolnej tej pracy –
przedsięwziąłem dokonać obszerniejszych ram, statystyczno-historyczny
opis dawnego Województwa Wołyńskiego i dzisiejszej gubernii. Bóg
dopomógł szczerym zamiarom moim – oto bowiem zbiory tom już ukoń-
czony leży przed nami; wiele jednakże jeszcze do zrobienia pozostaje, a praca
to nader obszerna, by ją jeden człowiek bez współdziałania i obcej pomocy
dokonać zdołał. Najskuteczniejszą może być wspomniana przeze mnie po-
dróż po kraju, ależ to wiele, wiele trudności na każdym kroku na-
potkać też przychodzi – tego rodzaju wędrówki nie mają bowiem jeszcze
w kraju naszym, takiej jak gdzie indziej popularności, dla tego też właści-
ciel jest podejrzywanym. Przybywszy do miasteczka zwracasz całą uwagę
jego mieszkańców na siebie, oglądają cię jak zamorskie dziwo, panowie
właściciele dwuznacznie wymawiają się, że żadnych zgoła osobliwości za-
dnego archiwum nie posiadają, lub po prostu że tak jest w dobrym nie-
ładzie, że nic w niem znaleźć nie podobna; księdz zawsze ze strachem
w każdym przybyłym upatruje osobę jakiegoś rewizora, upatrując, gorli-
wie protestuje, że żadnych papierów zgoła kościół nie posiada, że wszystkie
do konsystorza oddawna oddane; a dziś tytułami używają, aż jak rozumie
a coraz drożniejsza wieść obiegnie o, tobie co okolicy! wreszcie ile niezwy-
kłych dróg, lichego pokarmu zażyć trzeba za nim ledwo kilka ciekawych
kościołów objedziesz. Ależ wszystko na świecie ma cień, by światło
milszem było oku; zresztą już samo zamiłowanie do studjów przez
potrzeb, powinno być hartem, zabezpieczającym od upadku pod trudem
i mozołem.

Otóż przy tak ograniczonych środkach pomocniczych – przy tak szczupłych
zasobach i materyałach, łatwo przypuścić jak drogim zaletą stanem

dla piszącego o Wołyniu, jest każdy bodajby szpargałek, tej prowincyi i jej dziejów tyczący się, każda historyczna wiadomość o jakimkolwiek miejscu, byle prawdą i autentycznością nacechowana. Te to powody ośmielają nas w imię nauki — w imię rozpoczętej już pracy naszej publicznie udać się do wszystkich posiadających tego rodzaju szczegóły wołyńskie wyłącznie dotyczące, w udzielenie [illegible] takowych w kopiach i odpisach, za co szczerą wdzięczność im będziemy, przyrzekając zarazem sumienne zacytowanie w pracy naszej, skąd źródło poczerpnęliśmy. Historyczna wiadomość o miejscu jakimkolwiek — przejście jego od właściciela do właściciela, miejscowe podania, tradycye, legendy, opisy wszelkiego rodzaju zabytków, grobowców, zakładów, zbiorów i bibliotek — wszystko to stosownym dla nas będzie nabytkiem — wszystko przyjmiemy z wdzięcznością. Wiemy o licznych tego rodzaju materyałach niezmiernej wagi dla pracy naszej, w posiadaniu kilku osób na Wołyniu będących: jak p. J. J. Kraszewskiego, p. Leona Rzyszczewskiego, hr. Włodzimierza Platera, Księża Eliasza Piotrowskiego, p. Olizarowskiego z Horodek, p. Stępkowskiego w Równym i wielu innych, szczególniej o pomoc w pracy naszej, ~~w posiadaniu kilku osób na Wołyniu będących~~ upraszamy, ufając, że nam takowej odmówić nie zechcą. Wielu osobom już się wdzięczność nasza należy, mianowicie Ks. Romanowi Sanguszce, który pierwszy zawsze tam, gdzie o opiekę idzie — gdzie radą, lub jakiegokolwiek pomocą wesprzeć może — otworzył nam wstęp do bogatej swej biblioteki w Sławucie, przyrzekł udzielenie również z bogatego zasobu archiwum w Zasławiu, w którym między innemi mieści się wiele ciekawych zabytków wyjaśniających historyę dawnych osad Wołyńskich. Na brak [illegible] współdziałania, na obojętność Wołyniaków w tego rodzaju pomocach dotąd uskarżać się nie możemy, nadto bowiem jawne już tego same mamy dowody. W przedsięwziętej pracy trzymaliśmy się ściśle obecnego podziału Wołynia na powiaty, z których każdy oddzielnie opisać zamierzaliśmy. Zamiar bodajmy! Opis Powiatu Wasilkowskiego dokonany przez p. Ed. Rulikowskiego — więcej tylko staraliśmy się wmknąć w szczegóły statystyczne, które w p. Rulikowskiego podrzędną grają rolę — każde miasteczko, dawna osada mająca jakiekolwiek historyczną pamiątkę, zamek lub zwalisko oddzielne w nas stanowią opisy, ciekawsze nawet dokumenta mające związek z historyą opisywanej miejscowości, odgrzebywane w klasztorach i archiwach, umieszczamy w całości w opisach, jak również napisy po kościołach, na grobkach, pomnikach i t. p. Posiłkowaliśmy się niekiedy z materyałów już drukiem ogłoszonych, sprawdzając tylko na miejscu o ile podobna autentyczność takowych i sumiennie zacytowując źródło, skąd je poczerpnęliśmy. Znajdzie się może taki, który pracy naszej brak samodzielności, książkowe kompilacye zarzucać zechce — na to odpowiemy, że zebranie w jedną całość rozrzuconych po dziennikach, gazetach i pismach, niewydanych monografij o Wołyniu — sprawdziwszy ich autentyczność i dopełniwszy szczegółami przez nas samych odgrzebanemi — już uważaliśmy za zasługę i owoc mozolną ogólnej korzyści przynieść, oddtąd

obrawszy za godło pracy naszej prawdę i wytrwałość – w imię Boże postępujemy naprzód – jeszcze raz ponawiając prośbę o pomoc i przysyłanie wszelkich z niej [illegible] i najpomniejszej. Upraszamy wszystkich [illegible] żądających [illegible] uważać się z [illegible] w tym względzie. Listy i [illegible] pod następującym umieszczać adresem: Tadeuszowi Steckiemu. – Guberni Wołyńskiej przez m: Sławutę [illegible] Konstantynowa w Medwedówce – 215

Z pod Zasławia d: 22 Września 1860/r. podpisano Tadeusz Stecki

12178. W r. 1860 urządzono drogę żwirowaną 24 wiorst [illegible] od Skaryszewa do Iłży i Krzyżanowic – Droga ta łączy bezpośrednio Radom z traktem Ostrowiecko-Sandomierskim i Ostrowiecko-Zawichostskim.

12179. Jako przedłużenie traktu Ostrowiecko-Zawichostskiego (ob Notę 12178) [illegible] w celu połączenia zakładów okręgu wschodniego z Zawichostem, wybudowano w 1860 r. drogę bitą w Lubelskiem od punktu naprzeciw Zawichosta (wieś Janiszów) przez Irenę do Zaklikowa – W [illegible] znajdują się (1860-61) walcownia Banku polskiego, przerabiające żelazo z zakładów Starachowickich, leżących w Opatowskiem niedaleko Ostrowca. Tym sposobem dwa te zakłady połączone są nieprzerwaną [illegible].

12180. Oprócz Krzysztofa Opalińskiego który jak powiedziano pod Notą 12169 jako Wojewoda Poznański w swojem i wszystkiej szlachty imieniu zawarł ze Szwedami sromotny pod Ujściem układ w r. 1655 podpisali się na tym haniebnym akcie Karol Jędrzej Grudziński w imieniu Województwa Kaliskiego, Paweł Gębicki Kasztelan Międzyrzecki, Maksymilian Miaskowski Kasztelan Krzywiński i Andrzej Słupecki jako Komisarze. Ze strony Szwecji [illegible] swoje feldmarszałek Wittemberg i najpierwsi Jenerałowie. Bogaty [illegible] Grudziński szwagier Opalińskiego [illegible] (wyprawiał przez [illegible]) nawet na cześć Króla Szwedzkiego niezmiernie wspaniałą ucztę w swoim zamku w Złotowie (w [illegible] Wielkopolsce) na której Karol Gustaw bawił się wspólnie ze szlachtą Wielkopolską. – W rok [illegible] Grudziński wzgardziwszy przyjaźnią szwedzką, zdradził [illegible] Czarnieckiego [illegible] podjazdowym [illegible] ze Szwedami i [illegible] własną ręką zniósł do szczętu kilka oddziałów nieprzyjacielskich. [illegible] młody Wojewoda Kaliski nietylko łaskę Jana Kazimierza odzyskał, ale do [illegible] [illegible] szczytów drogę sobie uściełał i po niedługim czasie na Województwo Poznańskie po wuju swoim Opalińskim następował (ob. rysowny [illegible] Opalińskiego).

12181. Piotr Opaliński następnie w [illegible] (Wojewoda Podlaski) [illegible] jeden z głównych [illegible] oswobodzenia od Szwedów i Niemców brandeburskich, gromiących [illegible] kilkakrotnie w Krwawo zdobytem Lesznie, w nader przykładnej [illegible] marchji brandeburskiej w zimie r. 1656. wraz ze Stefanem Czarnieckim w dawnej wyprawie duńskiej (ob. rysowny [illegible] Opalińskiego [illegible]).

12182. Krzysztof Żegocki starosta Babimostski [illegible] świętym [illegible] [illegible] w Ujściu r. 1655. [illegible] [illegible] [illegible] po [illegible] Wielkopolska przez Szwedów [illegible] [illegible] oswobodził [illegible]

12183 brat Krzysztofa Wojewody Poznańskiego Łukasz Opaliński marszałek nadworny koronny [illegible] r. 1655 [illegible] wszystka Polska oddała się w moc Karola Gustawa Kr: Szwedz.

12184. Jakób Rozrażewski wojewoda Inowrocławski był przeciwny ohydnemu akordowi ze Szwedami pod Ujściem w 1655. a nie mogąc obłonić [illegible] nie chwycił się ostatniego środka obrony i uciekając drogą z Poznania zaprotestował solennie przeciw poddaniu Wielkopolski Szwedom – Wraz z manifestacyą wojewody [illegible] rozeszła się po całym kraju głośny okrzyk [illegible] – Sarkano na wodze pod Ujściem i o zdradę obwiniano iej sprawców ob. Autorem pod Nob. 12180.

12185. [illegible] tylko przed wojną berestecką, ale jeszcze w roku [illegible] (1654?) pod Zwaniem śmiertelnie na króla rozgniewany magnat wielki koronny Lubomirski stał mu się teraz (1655) głównym obrońcą, wprowadził go po chwilowem szczerem wygnaniu zaraz do Polski, przyjął go w swoim Łańcucie i odprowadził do ocalonego szczęśliwie Lwowa.

12186. Jan Radziejowski w gdy ucichły burze wojenne zapomniano przewiny winowajców – Jan Radziejowski otrzymał przebaczenie, został wypuszczony z r. 1662. uniewinniony, i wrócił do czci i dóbr zabranych. otrzymał po śmierci Jana Tarła w r 1665. województwo Łęczyckie i wyprawiony w poselstwie do Carogrodu umarł w lat kilka na obcej ziemi.

12187. W Michałowie pod Białobrzegami jest kaplica nowa do której ołtarz w guście korynckim w r. 1860. przez Jadłowskiego rzeźbiarza wykonany z Warszawy.

12188. Również wykonany (w 1860) plan na ołtarz gotycki do wsi Kamockiej Woli w pow. Piotrkowskim, według rysunku dziedzica tejże wsi P. Chełmickiego, kaplica do której ołtarz ten jest przeznaczony była już w tym r. 1860 gotową, a w ołtarzu mial być pomieszczony obraz Św. Stanisława pędzla p. Cypryana Dąbrowskiego, oraz Matka Boska. (z pracowni stolarskiej) (prace do [illegible])

12189. główniejsze tutejsze torfiarnie istnieją w Dąbrowie gdzie torf [illegible] się bywa sztucznie na kształt kowali – tudzież w Lubiatowie – W ogólności przemysł ten w Piotrkowskim dość szeroko jest rozwinięty. (1860)

12190. W miesiącu lipcu r 1726 w czasie gwałtownej nawałnicy piorun uderzył w kościół w Białołęce (o 8 wiorst od Warszawy) przebudowany całkiem a ponieważ się tam wiele ludzi schroniło zabił piorun w zakrystii [illegible] ludzi i [illegible] tychże. Białołęka była wówczas własnością duchowną.

12191. Dla utrzymania odwiecznej sławy rodu swego, przyjąć zaszczyt służby [już to] świetnym tłumem dworu własnego ~~I tak~~ którzy nietylko (jedno dla [illegible] lub [illegible] [illegible] dworzanie królewskiego) rodu, ale mogą zawżdy przewyższać pod porządkiem całego o tem z licznych [illegible] wojny. I tak dwór Krzysztofa Koplińskiego składał się z długiego szeregu szlachty, prawie bez wyjątku rodowitej, dobrego imienia szlachty. I tak nad przypowiednią których bywało niekiedy 24. przewyższy czasu szereg [illegible] starszeństwo zajęto Pan Trzeciecki który w dworze [illegible] [illegible] od [illegible] sobków i [illegible] [illegible] urzędnikami oficyalistami byli dworzy, których zaszczycono pp: ~~Chłapowski~~, ~~Szczodrowski~~ Chwalewski i Bylinski, z których pierwszy chodził niekiedy czasami jako rotmistrz jedną z chorągwi milicji pańskiej. Oprócz niego rotmistrzował w wojsku wojewodzińskiem dwaj inni znamienici oficerowie, pp: ~~Chłapowski~~ i Szczodrowski – Wairity [illegible] [illegible]

nad całym dworem sprawował P. Stanisław Proski piastujący obok tego urząd urząd w rzeczypospolitej, bo komornik Łomański a tem samem obyw[atel] osiadły. Ksiądz zaś nauczanie około spraw duchownych samego pana i całego dworu, miewał niekiedy także Wapowski, krewny i spowiednik wojewodzinski.

12192. Spytko z Melsztyna wojewoda krakowski posiadł około XIII. darem Władysława Jagiełły całą północną Samborszczyznę od Dobromila ku Strzyżowi. Następnie urząd sprawował Rozpłonie Podolskie z dalekimi ziemiami i grodami, za które niemal potomstwo swojem życie w zapasach z Ordą.

216

12193. Także Ludwik Paszkowski ziemie posiadł w r. 1862 zajmując ... między [illegible] osiemnaście dla szpitala Dobroczynności Sióstr Miłosiernych w Mu... w Radzyniu Rs. 4450. Na szpitala Sióstr Miłosiernych w Marjówce Rs. 900 na zaprowadzenie szkółki wiejskiej dziewczęcej we Wsiach Rąbki ... i wiele Rs. 1800. pomnożone to [illegible] ...

12194. Marjanna Wołowska umarła w 1861 r. zapisała Rs. 2000. dla kościoła parafialnego w Baboszewie w Płońsku.

12195. Sprawiedliwa Honorata ... Lubomirska Wojewodzina Krakowska, księżna apostolska umarła w Warszawie 21 Sierpnia 1720. ... Berlinska ... a dziesięć i ... zwłoki przyjęte zapisane do Łuki.

12196. Młody ... Marynowski ... przez ... w roku 1860. ... w Kutnie przy ... [illegible] ... od miasta ... Zadzi ... około wsi Łękawy ... do Łowicza, prowadzi też obok ... Kutanka ... wszystkiem przejeżdżającym ... a ... do Włocka, w Wsi Starowiczu ... pod ... przez ... która ... do Łomna.

12197. W Konstantynowie ... przybyłych ... zgromadzona ... w r. 1860 ... w której ...

12198. Z ... szkół ... w 2 oddziałach, szkoły z Tomaszowie Rawskim, Konstantynowie, Aleksandrowie, Bełchatowie, Gostyninie.

12199. Szkół ... ewangelickich, ... w r. 1861 ... na ... w Chruszczowie, Paprotni, Łobudzicach, ... Sobieszczanach, Ozorkowie, Nowosolnej, ... Leonowie, ... Warszawie ... Zelowie, Paprocie Wielkiej na Podlasiu, Hołowczyce w Augustowskiem ... od 30 do 60 a wszędzie nauczyciele ... na ... języka polskiego.

12200. Julian ... w r. 1861. ... wyższego ...

w Warszawskim Instytucie muzycznym. Wspólnie jego talent i znajomość sztuki której się z zamiłowaniem od samej młodości poświęcił, są rękojmią że [illegible] jako urzędowe pod jego kuratoryą się [illegible] odznaczać może (a czego już dziś [illegible]

12201. W dniu 28 Maja 1861. miała nastąpić sprzedaż przez publiczną licytacyą w drodze działów fabryki cukru i rafinerii Walentynowo zwanej w dobrach Żychlińskich w okręgu Orłowskim [illegible] to licytacya [illegible] od sumy Rubli sr: 117,928. kop: 11. Zabudowania, machiny, apparata i składy [illegible] kompletne do urządzenia fabryki o [illegible] prasach z rafineryą.

12202. Rodzina [illegible] naprzeciw [illegible] Niemna na [illegible] Birsztan w powiecie Trockim Gubernii Wileńskiej położony o wiorst 80. od Wilna i 67. od Troki. Tu rozpoczyna się tak zwana Bukta [illegible] sformowana przez zakręt Niemna przeszedłszy od miasteczka litewskiego Niemenczyna do wsi Żydyszki. Niemen o [illegible] kocie przepływa [illegible] tworzy tu wiele urwiska wyniosłe gór z których pierwsza [illegible] ad miejsca gdzie kiedyś [illegible] stała [illegible] litewska [illegible] pierwsze nosi nazwę [illegible], na szczycie której leży Birsztany. Były one niegdyś ulubionym miejscem pobytu książąt litewskich, był tam nawet [illegible] zamek na czas polowania służący, w nim przebywał Witold. w r. 1473. Kazimierz Jagiellończyk [illegible] z synami Kazimierzem i Janem Olbrachtem spędził tu dni na łowach [illegible]. Przyznany też [illegible] o Birsztanach [illegible] od roku 1846 [illegible] wydany [illegible] Nowogród [illegible] 1856 [illegible] 1856.

Nad buktą Niemna leży na stronie Królestwa Polskiego: Prenymnied [illegible] z [illegible] wsi: Narawy, Żegadry, Dabrylas, [illegible] Bałwany, Narkuny, Rochejle i Kłejkinie od których [illegible] w [illegible] Żydyszki [illegible] [illegible] [illegible] na [illegible] 5 mil [illegible].

12203. W miasteczku Lututowie w Pow. Wieluńskim zaprowadzona została w r. 1861. Stacya pocztowa między miastami Złoczewem od którego o wiorst 13 jest odległa a m: Wieruszowem o wiorst 23. (25. wiorst oddalonem. —

12204. Przy nowo otworzonej (w 1861.) drodze żelaznej od Kowna przez Wierzbołowo do Eidtkun w Prusiech, ustanowioną została w 1861 r. ekspedycya pocztowa pograniczna z przeprawą na stacyi drogi żelaznej w Wierzbołowie przy [illegible] w osadzie Kibarty. Z [illegible] tej wyprawiane są codziennie

12205. Komitet Polski narodowego zjednoczenia w Londynie w 1861. w miesiącu Marcu utworzony składał się z PP. Ludwika Oborskiego (dawniej pułkownika w b. wojsk polsk.), Bartłomieja Beniowskiego, Jana [illegible] [illegible] i Henryka Abichta.

12206. Dnia 26 Lutego 1861 umarł w Paryżu w 70 roku życia Jenerał Wojciech Chrzanowski. Zwłoki jego pochowane zostały w d: 1. Marca na cmentarzu Montmartre, a pan Morawski Minister z r. 1831. w nadgrobowej mowie kreślił zasługi ś.p. [illegible]. Brak miejsca nie pozwala nam szczegółowych

[illegible]. Ograniczamy się na tej krótkiej wzmiance o życiu Jenerała [illegible] [illegible] że cały życie [illegible] jest publiczności.

12207. Na żądanie opieki [illegible] Heleny Karoliny Maryi [illegible] Hrabianki [illegible] sprzedane została 22 Maja 1861, [illegible] w dobrach [illegible] Górze [illegible] w [illegible] wszelkie [illegible] do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hrabi [illegible]

12208. W kraju i za granicą znane są dobre owe nadzwyczaj szczęśliwe skutki leczenia, jakiemi zdrój Buski w najcięższych nawet chorobach często się odznacza. – Najczulsi zważając [illegible] liczne odmiany choroby skrofulicznej, tem z których [illegible] [illegible] on w [illegible] chorobach skórnych, reumatycznych i artrytycznych i wielu innych chorobach. – Administracya wód [illegible] postarała się o wszelkie środki [illegible] w tym celu w zakładach [illegible] z [illegible] [illegible]. – Dziś restauracye [illegible] i kilka pomniejszych, dwie cukiernie z bilardami [illegible] (w 1861) [illegible] gości – [illegible] zdrojowa uprzyjemnią, [illegible] w Busku.

12209. Wszelkie usiłowania jakie przedsiębrała Rossya, aby sobie zjednać tę prowincyą (albo Królestwo Polskie kongresowe) i [illegible] się [illegible] i [illegible] [illegible] jest najmocniej [illegible] ze wszystkich tych, [illegible] jako monarcha może się [illegible] [illegible], [illegible] Polakom, że [illegible] że [illegible] ta [illegible] nie będzie mogła przytulić się do serca Rossyi.

12210. [illegible] fabrykacyą cukru za jedyny dotąd przemysł krajowy [illegible] się na naturalnych podstawach bez [illegible] [illegible] rozwijający, bo się łączy ściśle z rolnictwem naszem, i nie [illegible] na nie wywiera, bo [illegible] rolników do [illegible] [illegible] przyczynia, do energicznej a staranniej uprawy gruntu, do produkcyi [illegible] [illegible] [illegible] na małej [illegible] [illegible] i [illegible] to wszystko dostarczając w [illegible] naszej [illegible] [illegible] tylko [illegible] od nas [illegible] [illegible] [illegible] brak [illegible] [illegible] i wielkie wymagania robotnika w czasie [illegible] [illegible] [illegible] dotąd rolnikowi oddawać [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] może [illegible] rolnik, który w każdym czasie [illegible] [illegible] do rozporządzenia. To oraz [illegible] kapitału, otwarte [illegible] [illegible] w osiągnięciu pomyślniejszych w cukrowarstwie [illegible] [illegible] obszerny artykuł w Gazecie Warszaw: Nro 121. z 1861.

12211. W dobrach ordynacyi [illegible] Hrabiów Krasińskich w [illegible] [illegible] [illegible] od dnia 24 Czerwca 1861, na przeciąg lat 6 [illegible] folwarki Wierzbów i Janowięta – zgłaszać się do kancellaryi [illegible] [illegible] [illegible] Hrabiów Krasińskich w Warszawie przed 31. Maja [illegible]

12212. [illegible] z Radzikowa w [illegible] [illegible] był [illegible] Dobrzyńskiej za wierne usługi Książętom Mazowieckim wyswiadczone [illegible] [illegible] nad [illegible] – [illegible] w [illegible] był [illegible] [illegible]

12213. ~~[illegible]~~ dobrach [illegible] Trzepnica i Bartoszyce w [illegible] Piotrkowskim [illegible] od stacyi kolei żelaznej Gorzkowice (1861.)

12214. Właścicielem dóbr Ptaszna z przyległościami w okr: Radomskim (w [illegible]) był w 1861 – Władysław [illegible]

12215. Dobra [illegible] Golenioszy w [illegible] nad Pilicą położone, od Warsz. kolei żelaznej Myszkowa 5. staj [illegible] oddalone, [illegible] około 96 włók [illegible] do [illegible] włók boru, do [illegible] włók łąk, z których [illegible] z [illegible] ziemi bogatemi torfu, z trzema folwarkami, z których dwa w glebie [illegible] jeden w dobrej żytniej, wszystkie łąki w [illegible], z dwiema karczmami, [illegible] stawkami i dworkiem murowanym — były w [illegible] Maju 1861. [illegible] do sprzedania — Bliższa wiadomość w [illegible] pod [illegible] u [illegible] Alfreda

12216. Zenon Kraszewski [illegible] opłatę [illegible] Rubli 600 na utrzymanie [illegible] ochrony dla 12^{tu} sierot w dobrach Granicza. [illegible] Rada [illegible] w roku 1861 zatwierdziła. [albo przyjęła] [illegible]

12217. W dobrach ordynacyi Myszkowskiej Alexandra Hrabi Wielopolskiego Margrabi Gonzaga Myszkowskiego. wszystkie wsie od r. 1845. [illegible] [illegible] przeszły [illegible] do [illegible] [illegible] a klasyfikacyi gruntów a [illegible] tak [illegible], jako i [illegible] [illegible].

12218. [illegible] Dominikan (Sadok) Baracz, rodem z Ormian galicyjskich, bardzo gorliwy pisarz który od lat kilku (poprzedzających rok 1861) nieprzerwanie ogłasza [illegible] monografie, tak zwane pamiątki, miast Złoczowa, Stanisławowa, Dziejów Polski, Żywoty sławnych Ormian polskich, zawierające wiele ciekawych i nowych faktów, w r. 1861. wydał Rys dziejów Zakonu Kaznodziejskiego w Polsce (w którym autor w duchu tem największy oddał przysługę swemu Zakonowi, [illegible] i [illegible] dzieje całego [illegible] [illegible] [illegible] jak [illegible] pracy i [illegible] autorskiej a [illegible] i [illegible]. [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] pracą [illegible] [illegible] świata. (Ob. Num: 126. Gazety Warszaw. z r. 1861.)

12219. W dobrach Jaskrów o milę od Częstochowy i [illegible] założona została w r. 1861. fabryka wyrobów [illegible] pod firmą Nofok et Fröhlich [illegible] [illegible] wszelkie rodzaje [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] i [illegible], [illegible], [illegible] i [illegible] [illegible] wyroby. [illegible]

Leszczyny — 12220. W dobrach Borowice nad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], w odległości od [illegible] mil 2. [illegible] [illegible] r. 1861. [illegible] w dniu 17. i 18. Czerwca [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] (Ob. Nr. 126. Gazety Warszawsk. z 1861.)

12221. [illegible] [illegible] sera na sposób szwajcarski lub angielski (Chester) w [illegible] gospodarstwach [illegible], [illegible] się [illegible] tej gałęzi przemysłu, choć nie na skalę fabryczną. Tak [illegible] w Podhorcach w [illegible] [illegible] [illegible] sery [illegible]; w Zamościu pod [illegible] w [illegible] i [illegible] pod [illegible] [illegible] angielski [illegible] (1861) Chester [illegible] w Warszawie, w Ojcowie [illegible] sery na sposób [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] za wiele sprowadzanego sera zagranicznego.

12222. Konstanty Sergiusz 6. pułkownik dawnych wojsk polskich a [illegible] [illegible] z Białłozorów [illegible] [illegible] Alfreda [illegible] w r. 1861. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. (Ob. Pamiętnik Sergiusza.)

12223. W Katarzynowie 1. wiorsta pod Kaliszem, w majątku Józefy Zamojskiej istnieje w 1861 fabryka kafli porcelanowych [illegible].

12224. Gerhard Denhof wojewoda Pomorski (w 1645) zwracając województwo Poznańskiego Krzysztofa Opalińskiego, mający za sobą Katarzynę Zofię Opalińską córkę Krzysztofa tożmego Opalińskiego, wysłany był na dwór francuski na podpisanie kontraktu ślubnego między królem Władysławem IV. (1645) z księżniczką Marją Ludwiką, zawartego przez niego za pośrednictwem posła francuskiego.

12225. Madame Leszczyńskiego, rodzona Opalińska, córka Kasztelana Rogozińskiego, ciotka Krzysztofa Opalińskiego Wojewody Poznańskiego – w r. 1645 jako będąca Warneńska, [illegible] do poselstwa [illegible] imieniem Króla Władysława [illegible] księżniczkę francuską Marją Ludwikę.

12226. Jechał z Wojewodą (Krzysztofem Opalińskim) do Paryża (ob. Art. 12224, 12225) marszałek dworu Sierakowski, a koniuszy [illegible]. Prócz [illegible] pokojowi Trzciński z 24 młodzieży pokojowej z domów szlacheckich, między którymi Chwiński i Bylicki, tudzież niemieckiego nazwiska. Wszystkim sekretarz Wojewody baron Wittberger [illegible]. Krewny pański Ks. Wojewody [illegible] Bernardyn Konwentu Sierakowskiego O. Łomżewski. Na [illegible] ku [illegible] przedstawienie dworowi chorągwi zbrojnych, [illegible] tylko rotmistrzów, [illegible] na czele piechoty pod Chłapowskim. Na [illegible] przedniej [illegible] p. Szczodrowski, [illegible] podkomorzy w wojsku koronnym.

12227. Denhof Gerhard wojewoda Pomorski pan nader możny i osobliwie przyjazny Władysławowi IV. [illegible], po śmierci pierwszej żony z domu Opalińskich [illegible] księżniczkę ze krwi Piastów, [illegible] księżnę.

12228. W Dąbrowie istniała w 1861 kopalnia węgla kamiennego na [illegible], kopalnia Reden, fabryka przerabiająca galman na cynk, fabryka odlewów żelaza i fabryka żelaza kutego i walcowanego – Nadto na drodze z Dąbrowy do Olkusza, w okolicach miasta Sławkowa istniała w 1861 walcownia blachy cynkowej, fabryka drutu i gwoździ, dalej kopalnia galmanu w Bolesławiu i Olkuszu – dalej [illegible] i [illegible] w Ojcowie i Ruskiej Sale, nadto fabryka papieru w Pilicy (kopalnia pod powiatem Olkuskim).

12229. Marya z Lędowskich Potkańska właścicielka dóbr Potworowa [illegible] do Warszawy [illegible] w r. 1861 przeżywszy lat 45. Pochowana w grobie familijnym w Potworowie Gub. Radom.

ob. [illegible] 19202.

12230. W dobrach Reiktan w okolicach Szydłowca, należących (w 1861) do hr. Platera, gdzie się [illegible] machiny rolnicze – przyczyna (Reiktan) drogą była przybrana gotowo [illegible] obok [illegible] fabrykantem. Przykładny probostwa [illegible] z [illegible] chrześcijańskiej [illegible] się oświecenia i podniesieniem moralności tamtych [illegible].

12231. Henryk Bielicki właściciel dóbr Domaradzyn uwięziony [illegible] przyjął na się [illegible] tylko [illegible] w Włocławku, uwięziony w r. 1861 w [illegible] Łodzi

12231. W Lublinie (Zaniesieniem [illegible] Piasecki) wyhodowany został i zakończony w 1861 r. młyn parowy będący własnością PP. Wośminskiego i Kempla obywateli gub. Lubelskiej. Użyto w nim maszyny długości koło 75 i trzech piętrach; na 3cim piętrze urządzone są składy na zboże które stamtąd przechodzi na ziarno piętra

12232 Po Janie Brzostowskim otrzymała się w Czerwcu 3. 1861. licytacya w spadku (do sukcessorów pozostałych) należącej wsi Wola Błędowa gmi. na Tymiance.

12233 Wody słone w Ciechocinku w pamięci dzisiejszej (1861) nadzwyczajnie cho-robom wymienionym są przepisywane. Skarżenia skrofuliczne, we wszystkich prawie klassach towarzystwa ludzkiego rozpostarte, [illegible] w czasie szczególnej możliwej, i lubo powinno [illegible] leczą się skutecznie sołanką [illegible] w dziele o wodach Ciechocińskich, wydanem przez lekarza miejscowego, nie[illegible] wiele przykłady uzdrowień w zadawnionych nawet zdarzeniach chorób —

12234. W powiecie Sieradzkim, w gminie Urzędów, na folwarku Kuro-[illegible] — odbyła się w dniu 17 Czerwca 1861. sprzedaż [illegible]

12235. W dobrach Rdzawno przez które płynie rzeka [illegible], koleji żelaznej między Radomskiem i Włoszczowami, były w r. 1861 do wydzierżawienia folwarki, [illegible] i propinacyi, z dostateczną ilością łąk, oraz [illegible] do otwarcia krajowemi fabrykantami i kolonistami —

12236 Kazimierz Franciszek Kozłowski b. Radca Dyrekcyi Głów: Towarz. Kredyt. i Anna z Gosiewskich małżonki, a siostry Arkadyi Gosiewskiej, posiedli przed rokiem 1855. Niedrzno-Dzyaliń w Pow: Płockim

12237 Wkrótce po zaślubinach Króla Władysława IV. wyjechawszy naprzeciw Maryi Ludwice do Gdańska i ujrzawszy tam [illegible] w [illegible] przez [illegible], nabawił się z nagła choroby króla w czym rozpostarłej już drogi. Pozbawiony życia przez Władysław IV. z Niepołomic powrócił do Warszawy i kilka tygo[dni] [illegible] w [illegible] łóżka w [illegible] —

12238 Umarły w czasie obchodów ślubu Władysławowego z Maryą Ludwiką) [illegible] wielki koronny [illegible] Koniecpolski (pochowany w Brodach), ożeniwszy był naj-przód z Lubomirską, a już w pięć miesięcy po czwartym zamęściu pojął [illegible] słynną w owym [illegible] Opalińskiego w Rydzewszczyźnie [illegible] z urody i pięknej wspaniałości [illegible] Zofię Opalińską.

12239. W dniu 10 Września 1860 r. przeniosła się do wieczności Ludwika z Szczycieckich Chmielowska, córka Antoniny Kochanowskiej i Antoniego Szczycieckiego, dziedziczka dóbr Szczyrzyc i innych położonych w Gub. Lubelskiej pani [illegible], moralna. Zwłoki jej pochowane w dobrach [illegible]

12240 Kazimierz Leon Sapieha podkanclerzy litewski, [illegible] [illegible] powitania Maryi Ludwiki w granicach polskich, był jednym z najznakomitszych obywateli kraju za czasów Władysława IV. i Jana Kazimierza, [illegible] [illegible] [illegible] Senatorem.

12241. Stanisław Albert Radziwiłł, kanclerz litewski za wszystkich królów z domu Wazów, mąż światły, pobożny i uczony, autor wielu a pomiędzy innemi bardzo ciekawych Pamiętników od 1632 do 1655 [illegible] przywiązany do rodziny królewskiej. – Nad ten możny i czytelny [illegible] wiele starostw – O jedno z nich Tucholskie [illegible] nie [illegible] od Zygmunta III z obowiązkiem wypędzania z niego pewnej części dochodów [illegible] się spór, który spowodował gniewne wystąpienie przez Radziwiłła [illegible] i z całą familią radziwiłłowską przeciw Królowi Władysławowi [illegible].

12242. Mikołaj Ostroróg, wielki [illegible] poznański a w r. 1647 [illegible] koronny, zawołany mówca, przez którego siostrę wydaną Zofię za brata Wojewody poznańskiego Krzysztofa Opalińskiego, Łukasza [illegible] starostę [illegible], spowinowaceni byli Opalińscy z Ostrorogami.

12243. Kiernowski podskarbi [illegible] Słonimski, szlachcic z [illegible] rozgniewany na Króla Władysława IV. że sprawione już przez pisarstwo [illegible] gdzie dostało się komu innemu na Sejmie (w roku 1647) Między królewskie [illegible] na zapytanie, że wojsko [illegible] [illegible] obróciwszy się do ~~[illegible]~~ całego Sejmu, z [illegible] przed [illegible] „Otóż macie Króla pisarstwo!“

12244. Albert Nowicki, ubogi milośnik nauk, kosztem panów [illegible] w szkołach zagranicznych utrzymywany. Wróciwszy z Francji znalazł [illegible] przytułek w domu Krzysztofa Opalińskiego Wojewody Poznańskiego, [illegible] przezeń odwdzięczył ~~[illegible]~~ w sposób uczony. – Uniesiony powszechnym [illegible] przygodnie Władysławowi IV wydał w Poznaniu r. 1648 [illegible] pod nazwą [illegible] Lachrymae, w którym wynurzał żal swój i [illegible] po stracie [illegible] Króla. – [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] chwałę [illegible] Wojewody Opalińskiego.

12245. Książę Jeremi Wiśniowiecki dojrzały nieprzyjaciel a [illegible] największy pogromca Kozaków, po śmierci Króla Władysława IV. miał największy wpływ w narodzie.

12246 Łukasz Opaliński młodszy brat Krzysztofa ~~[illegible]~~ był w r. 1634 marszałkiem owego nieprzyjaznego dworowi Sejmu. – Od tej pory [illegible] [illegible] Marszałek Sejmowy dopiero w poważnego obywatela – Zdaje się od r. 1648 [illegible] swobodnem życiu w Rydzynie i na zamku [illegible] Poznańskiego przebywając, zasłynął Łukasz [illegible] swoją pisaniem pożytecznych [illegible] książek z których jedna [illegible] wydana w Gdańsku r. 1648. a miała tytuł Polonia defensa contra Barclayum Joannem. Drugie [illegible] [illegible] gubernatione reipublicae i t. d. między [illegible] Króla Władysława IV i [illegible] zyskało. – Za [illegible] [illegible] Opalińskiego marszałka w. koronnego, [illegible] już [illegible] [illegible] w koronie [illegible] za [illegible] [illegible], [illegible] Łukasz Opal. [illegible] ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ od [illegible] Króla Jana Kazimierza [illegible] [illegible] [illegible] był Łukasz Opaliński [illegible] [illegible] nad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]